Հայկական գիտահետազոտական հանգույց
Armenian Research & Academic Repository

Սույն աշխատանքն արտոնագրված է «Ստեղծագործական համայնքներ ոչ առևտրային իրավասություն 3.0» արտոնագրով

This work is licensed under a Creative Commons Attribution-NonComercial 3.0 Unported (CC BY-NC 3.0) **license.**

Դու կարող ես.

պատճենել և տարածել նյութը ցանկացած ձևաչափով կամ կրիչով
ձևափոխել կամ օգտագործել առկա նյութը ստեղծելու համար նորը

You are free to:

Share — copy and redistribute the material in any medium or format
Adapt — remix, transform, and build upon the material

From the library of

HOVSEP ARSLANIAN

given in his memory

by his wife

Areknaz Arslanian

(7151
95642

PRINTED IN TURKEY

ԲԱՐԻՍՏԷ ՆԷԼԷՐ ՕԼՈՒՐ

ԳԸՄՄԸ ՍԱԼԻՍ

ՍԼԷՑԱԼԷԹԻՆ ԷՆՃԱՄԸ

(ԽՒԹԱՄ)

Միւէլիֆի

ՓՍԱՎԻԷ ՏԸ ՄՕՆԹԷՒԷԼՆ

ՄԻԽԹԷՐՃԻՄԻ
ՑՈՂՀԱՆՆԷՍ ԹՈՂԱՑԵՆԱՆ

ՆԱՇԻՐԻ
ՆԱՐԱՊԵՏ ՊՈՊԷՐԵԱՆ

معارف نظارت جليلەسنك ۲۳۲ نومرولى رخصتيله طبع اولنمشدر

Կ. ՊՈՊԷՐԵԱՆ ՄԱՐԳԱԱՄԸ
ԷՆՆի-ճամի, Չիչէք-բազարը Ն. 23
ՍԹԱՆՊՕԼ

1890

Գ—59

ՀԱՐՐԻ Գ. ԲԵՐԲԵՐԵԱՆ
HARRY G. BERBERIAN
937 WASHINGTON ST.

ԳԼՈՄԸ ՍԱԼԻՍ

ՍԷՑԱԼԷՔԻՆ ԷՆՃԱՄԸ

1

Մուշթերիներին իսիմներին օթելին տէֆթերինտէ գայտ իթմէք նիզամ վէ գանունընա հէր վագըթ թէվֆիղ հարէքէթ իթմէք իսթէնէն Օթել տիւ Դոմէրա՝ սահիպինին թալէպի մուճիպինճէ, Արնոլա Տէսվինտը վէ Թրիլպի, պիրէր սախթէ իսիմլէ քէնտիլէրինի գայտ իթտիրտիքտէն սոնրա, գահվէխանէնին սալասընտա, պիր բիքէ օեուն թագըմը իչէ իքի գատէհ ապաէնթին գարշըսընտա օթուրտուլար։

Օլ էսնատէ, Միսթիգո, տէրհալը թէֆէքքիւրտաթա տալմըշ օլտուղու հալտէ, Գլէրէ չէհրինտէ տոլաշըհօրտու։

Մէրգումուն օթէճիտէն ալմըշ օլտուղու մալիումտաթ՝ Ակօսթինինին վէրմիշ օլտուղու մալիումտաթտան ֆազլա տէյիլ իսի։

Արնոլա Տէսվինտը կէօնիւլլու ասքէր խըտմէթինի իյֆա իթմիշ օլուպ, պիր ասքէր իսէ, մահքէմէյի միլքինէ թարաֆընտան տէրտէսթ իսիլէմէհէճէկլինտէն, մէրգումուն, խըտմէթի ասքէրիհէսինի իյֆատէն սոնրա պիր գաչ սէնէլէր կէչմիշ օլմասը, Միսթիգո իչին իհթիմալտէն կէօրիւնիւհօրտու։

Գու չախա նէ՞ օլմուշ իսի. քէնտիսի Բարիտտէ զանն օլունուհօրտու, Հալպու քի մէվզուի պահս օլան Տէսվինտը՝ ֆէվգէլատէ զէնկին օլարագ ախիրէն Հինտիսթանտան կէլմիշ իսի։

Անճագ, նամուսլու սուրէթտէ պու գատար ճէսիմ սէր-

վեթէ մալիք օշմագ իչին , եալընըզ պէշ ալթը սէնէ նա՞սըլ քի-
ֆաեէթ իթմիշ իտի ։

Միսթիգօ , պու խուսուստա , պիր տէրէճէ զարիպ վէ շիւպհէլի հալ կէօրիւպ ,

— Օթէլճիներն օղլունու իսթիճվապ իթտիքտէն ուօնրա , Լօշա , վէ իճապ իտէրսէ Ինկիլթէրրատա , հաթթա Հինտիս-թանա կիտէճէիմ , տէյի տիւչիւնմէքտէ իտի ։

Միսթիգօ՝ չէհրին տէրունինի տօլաչտըղը զէման , վագըթ կէչիրմէք իսթէճէն քիմսէյէր կիպի , մադազալարըն ճամէքտան-լարընը թէմիզա իթմէքտէ օլուպ , բիւչիւք պիր չէրչիճի տիւք-քեանը գարչըսընտա տուրատու ։ Պու տիւքքեանտա թօղլարա միւէյմնա օլարագ գարմագարըշ պիր չօգ էշեա երղըլմըշ ի-տի ։ Դաքուսունտա վէ այրգատա վարագլար , էսկի էլպիսէլեր , հայվանաթ պույնուզլարը , աթիղ թիւֆէնքլէր , վէ եաղլը պօճա իլէ եարըշմըշ վէ ֆօթօկրաֆ թաասիրլէրինի հալի գու-թուլար պուլունմագտա իտի ։

Միսթիգօ՝ պու տիւքքեանըն էօնիւնէ տուրուպ , քէն-տինի օգումաճեր սէվտիկինէէն , էվվէլ էմիրէ քիթապլարը կէօզէն կէչիրտի իսէ տէ , չայեանը էհէմմիյէթի հիչ պիր քի-թապ պուլամատը ։ Դաաէհու բէննկլերի ոօչմուշ վէ սարարմըշ օլան թաասիրլերի վէ ֆօթօկրաֆլարը արաչթըրմագտա իլէն , պիւհիւք ֆօրմատա եարըլմըշ պիր ֆօթօկրաֆի թաասիրի՝ նա-ղարը տիգգաթըննը ճէլպ իթտի ։ Պու թաասիրին պաչ թարա-ֆընտա կիւզէլճէ հրուֆաթ իլէ , « Նէշ-էէըը- վ -էվիւ-լէ- էւլ ԹԵՓ » վէ պունուն զիյրինէ տէ , « Ժ. Աէնօլ Տէ-վինէը » տէյի եազըլմըշ իտի ։

Միսթիգօ , տէրհալ իչպու ֆօթօկրաֆի թաասիրինին օլ պիր թարաֆընը չէվիրիպ , պունտա , Մէքթէպի մէատին չա-կիրտի գլեաֆէթինէ վէ թագրիպա եիկիրմի եաչընտա պիր կէնճ կէօրտու , վէ քէնտի քէնտինէ չու սէօզլերի սէօյլէտի .

— Իչթէ պու զարիպ ... պու Արնօլտ Տէավինէընընն թաա-սիրի՝ թանըտըղմ վէ Վէրիէրին չէրչիճի օլտուդունու պիլտի-կիմ Արնօլտ Տէավինէընընն թաասիրինէ պէնզէմէօր ։ Ինանա՝ պիր գաչ սէնէ զարֆընտա քեամիլէն թէպահիլ օլմ՚ուրմու ։

Տիւքքեանընն սահիպի՝ տիւքքեանը տէրունինտէ էնինէ պօճունա կէզմէքտէ օլտուդունտան , Միսթիգօ՝ գուճուտաքի ֆօթօկրաֆի թաասիրլէրինի կէօսթէրէրէք ,

— Միւսիւ , չու ֆօթօկրաֆի թաասիրլէրինին ֆիեաթը նէ՞ տիր , տէյի սիւալ իթտի ։

Տիւքքեանճը . — Հէր հանկըսընը ալըրսանըզ , օն սանթիմ տիր ։

— Ալըն սիզէ օն սանթիմ վէրիեօրում . չու բօրճրէեի ալմագ իսթէրիմ ։

Տիւքքեանճը՝ մէգրիւր թաասիրէ պագարագ ,

— Վա՛յ , սիզ Տէավինէըը ... վագթիյլէ փիչիւք Տէա-վինէը թէամիեէ օլունան պու տէլիգանլրը թանըեօրսու-նունուզ , տէյի սիւալ իթտի ։

Միսթիգօ՝ պու սիւալէ ճէվապ վէրէճէք եէրտէ ,

— Պէրկիւզար օլարագ քէնտիի թարաֆընտան վալիտէ-սինէ վէրիլմիյ օլան ֆօթօկրաֆի թաասիրի՝ նա՞սըլ օլուպ տա սաթըլմագ իւզրէ տիւքքեանընըզտա պուլունուեօր , տէտի ։

— Պու բէք թաասիի չէյ տիր ։ Վալիտէօնին վէֆաթը զէմանընտա Տէավինէը մէմլէքէթտէ տէյիլ իտի ։ Պինաէլերին միւթէվէֆիեէնին քեաֆֆէյի էշեասընը սաթմասը իչին մու-գավէլաթ մուհաբբիրինէ պիր վէքալէթնամէ կէօնտէրտի ։ Իշեանընն պիր միգտարընը տա պէն սաթըն ալտըմ , վէ պու ֆօթօկրաֆի թաասիրինին պիր չէքմէճէ տէրունինտէ պուլտում ։

Միսթիգօ մէգրիւր թաասիրի ճէպինէ գօճուպ օրատան մուֆարագաթ իթտի , ֆագաթ ասըլ բօրճրէ իլէ թանըտըղը Արնօլտ արասընտա պու տէրէճէ պիւհիւք ֆարգ մէվճուտ օլմասը վագըասը՝ քէնտիսինի ֆէվգէլատէ տիւչիւնտիւրմէճէ պաչլատը ։

Իլք տէֆա օլարագ , Միսթիգօնուն ֆիքրինտէ ժիւլ Վէ-րիէրին չէրչիճի աճապա սաթթէ պիր Արնօլտ մու տուր միւյա-հազասը հասըլ օլտու իսէ տէ , պէօյլէ պիր զանընըն սըհհէ-թինի տէրհալ գապուլ իտէմմէճէի թաասիի իտի ։

Ա.հվալը սապրդէօնի անլամատա չալըշմագտա օլտուդու չախա՝ Մէատին մէքթէպի աթիղ չակիրտինին իսմինի նա՞սըլ

քէնտիսինէ հասր իթտիրէպիլիր իտի։ Հէմտէ պու խուսուստա նէ՞ մագսէտի օլապիլիր իտի։ Մէզքիւր մէրթէպիլինին չախսընը քէնտիսինէ մալ իտիպ, պիր տիկէրինին չախսընը մալ իթմէմէքտէ նէ՞ մագսէտի պուլունապիլիր իտի։

Իմտի, օղ խուսուստա գաթի պիր ֆիքր պէհան իտէպիլմէք իչին, պազր անլաշըլմազ ահվալի միւթալէա իթմէք վէ պազր չիւպհէնի իչգահ իլէմէք լազըմէտէն պուլունմագտա իտի։

Մխիթգօ, օթէլէ ավտէթինտէ, Արնօլտ իլէ Տէավինները՝ Ֆլօնտինէ պէքլէեէրէք, բիքէ օեուն֊լարընա տէվամ իտիեօրլար իտի։

Սաաթ օն պիրէ եագընն օլուպ, թաամ սուֆրասը թէտարիք իտիլիրքէն, Մխիթգօ՝ օթէլճինին եանընա կիտիպ,

— Միւսիւ, Արնօլտ Տէավինեբերը պիր գաչ սէնէ էվվէլ թանըմըշ օլտուղունուզու պէհան իտիեօրտունուզ, տէտի։

— Էվվէթ, էվվէթ,

— Էլպէթթէ թաավիրի ֆիքրինիզտէ գալմըշ տըր։

Արնօլտ վէ Թրիլպի՝ օեուն֊լարընը տէրհալ պրագտըլար, վէ էնտիշէ վէ իպհիրապ իլէ աթիտէքի միւքեալէմէհի տին֊լէտիլէր։

Օթէլճի. – Քէնտիսի էլան կէօրիմիւն էօնիւնտէ տիր զանն իտիեօրում։

Մխիթգօ. – (Սաաթըն ալտըղը ֆօթօկրաֆ թաավիրինի օթէլճիյէ կէօսթէրէրէք.) Գո՛ւ մու տուր։

Գու արա, սաաթէ Արնօլտ՝ գուլագ թօղլարընըն թէր֊լէտիկինի հիսս իթտի, վէ օթէլճի՝ թաավիրի թէսդիգտէն սօնրա,

— Էվվէթ, քէնտիսի տիր... սայքի գարչըմտա տուրուպ սէօզ սէօյլէեօր... Ալթը սէնէ մուգատտէմ քէնտիսինի կէօրտիւկիւմտէ, զիեատէ ճիտտի պիր տտէմ թավր ու հալի քէսպ իթմիշ իտի, լաքին սաիր ճինէթլէրլէ ասլա թէպտիլաթ քէսպ իլէմէմիշ իտի, տէյի պէհան իլէտի։

— Եագընընը թանը֊րմընընըզ։

— Լայըգըյլա խաթըրլամամ, ֆագաթ թանըմալըեմ։ – (Թաավիրին պիր խարաֆը կէօղունէ իլիչէրէք.) Իչթէ, եագը֊

սը... իմզասը տա պու տուր։ – Սիզ պու ֆօթօկրաֆ թաա֊վիրինի նէ՞րէտէն պուլտունուզ։

Մխիթգօ՝ մէզքիւր թաավիրի ճիզտանընտա հրճիզ իթ֊տիքտէն սօնրա, մալիւմիւզ օլան հիքեահէեին նագլ իթտի։

Արնօլտ վէ Թրիլպի՝ մանէատաար սուրէթտէ պագըչտըլար։ Իքիսի տէ, մէզքիւր ֆօթօկրաֆ թաավիրինին՝ Մխիթգօնուն եէտինտէ պուլունմասը՝ մուհաթարալարըն է՛ն ադիմի օլտուղունու անլաեօրլար իտի։ Գինապէրին պուննտան պէօյլէ Մխի֊թիգօ՝ էօլիւմէ գաթ պէ գաթ մահքիւմ տիմէք իտի։

Օթէլճի. – (Մխիթգօեա.) Միւսիւ, տէֆթէրիմէ գայտ իթմէք իւզրէ իսմինիզի պէհան իլէմէնիզի ըէճա իտէրիմ։

Մխիթգօ. – Իսմիմ՛ Սթանիսլաս Տիւմայ տըր, մէքթէպ֊լիեիմ. Բարիստէն կէլիեօրում։ (Գատէհու իրատը սիւալ իլէ.) Էօյլէ թաամընտան էվվէլ պիր մէքթուպ եազմազա վագթըմ վա՞ր մը տըր։

Օթէլճի. – Էվվէթ, միւսիւ, վէ չու քիւչիւք մասա իւզէ֊րինտէ քեագըտ, գալէմ, միւրէքքէպ հօգգասը, վէ մէքթուպ մահֆազասը պուլասիլիրսինիզ։

Արնօլտ՝ չէրիքինէ պէլլիսիզճէ պիր իշարէթ իթտի, օ տախի կէօզլէրինի գըրբարագ մուգապէլէտէ պուլունտու։

Մէզքիւր իշարէթ՝ « մէքթուպու քիմէ խիթապ իթմէք֊տէ օլտուղունու անլամագ իսթէրիմ » մանէասընտա օլուպ, կէօզլէրին գըրբըլմասը տա, « միւսթէրիհ օլուն » տիմէք իտի։

Մխիթգօ, ճէպ տէֆթէրինի կէօզտէն կէչիրտիքտէն սօն֊րա, էվվէլա պիր մէքթուպ մահֆազասը իւզէրինէ ատրէսի եազըպ, պատէհու պիր եաբրագ քեագըտ ալարագ, մէք֊թուպուն թահրիրինէ իպթիտար իթտի։

Օլ վագըթ Թրիլպի աեաղա գալգըպ, Մխիթգօնուն արգասընտան սօգագ գաբուսունա տօղրու իլէրլէտի, վէ կէ֊չէրքէն եազըլան ատրէսի օգուտու։ Անինաէ մէրգումուն գայչըրը չաթըլըպ, Տէավինները իսէ, պու հալի միւշահէտէ իթմէքլէ, իպհիրապ ու էնտիշէի տահա զիեատէ արթտը։

Խաթըրլարտա տըր քի, Թրիլպի, Բարիստէն հարէքէթ իթմէզտէն էվվէլ, Մխիթգօ իլէ բահիպէ Մարի արասընտա

ճէրէեան իմիմիշ օլան միւքեալէմէեի թէմամիլլէ տինլէմիշ իտի, վէ բահիպէնին՝ քէնտիսի իշին Մխիթիգօնուն եաղաճագ մէքթուպունու նէրէեէ կէօնտէրմէսինի իսթար իմիշ օլտուղունու պիլմէքտէ իտի։ Պինապէրին, մէրգում տէլիգանլընըն պու տէֆա եազտըզը սարէա՝ բահիպէնին սէօյլէտիկի թարզտա, եանի, «Մէն-է-Մարն էեալէթի տախիլինտէ Մալնուտա, Մալնու պաշ բաբասը էֆէնտիեէ, վէ անտէն տախի Սէն-Վէնսան-տը-Բօլ թարիգաթը բահիպէլէրինտէն բահիպէ Մարիեէ.» քէլիմէլէրինտէն իպարէթ իտի։

Մխիթիգօ, բահիպէ Մարիեէ նէ՞ եազապիլիր իտի, լէպէթթէ Արնօլտ Տէսվինեըտան վէ մահուտ ֆօթօկրաֆ թասվիրինտէն պահա իսթեօրտու։ Գու պապատէ զէրրէ գատար չիւպհէ ճայիզ տէյիլ իտի։

Թրիլպի՝ պիր գաչ տագըգա տիշարտա գալտը, վէ էօյլէ պիր զէմանտա ավտէթ իթտի քի, Մխիթիգօ մէքթուպունուն մահֆազասընը գաբամըշ օլուպ, օթէլճիեէ,

— Միւսիւ, պիր բուլունուղ վա՞ր մը տըր, տէյի սիւալ իսթեօրտու։

Օթէլճի. — Էվէէթ, միւսիւ, օն պէշ սանթիմիթիք պիր բուլում վար տըր. ալըն։

Մխիթիգօ՝ բուլուն պէտէյինի վէրտիքտէն ասնրա, մահֆազանըն իւզէրինէ եարըշտրարաք, վէ պատէհու,

— Բօսթախանէ ուղա՞ղ մը տըր, տէյի սիւալ իթտի։

— Միւսիւ, բօսթախանէէէ կիթմէզ պէյհուտէ տիր։ — Օթէլին տէհլիզի ալթընտա խուսուսի պիր գութուտուղ վար տըր, վէ շէհիր միւէզզինլէրինտէն պիրի կիւնտէ տէօրթ տէֆա կէլիպ, մէզքիւր գութուտա պուլտուղու մէքթուպլարը գալտըրըր։ — Սիզ մէքթուպունուղու պանա վէրին, պէն գուԹուեա վազ իսէրիմ։

Մխիթիգօ՝ մէքթուպու թէսլիմ իթտի։ Օլ էսնատէ սաաթի օն պիր չալմագտա օլուպ, օթէլին միւթէճիրլէրի՝ էօյլէ թասմը իշին աշաղը էնտիլեր։

2

Սուֆրաեա օթուրաճագլարը էսնատէ, Թրիլպի զայպ օլտու, վէ աճէլէթէն օտասընա չըգըպ, չանթասընտան՝ խըրըզլարըն քիլիտ վէ սայիրէի աչմագ իւզրէ գուլլանտըգլարը պիր քիւչիւք թավշան քիլիտի չըգարտը, վէ խալի օլան տէհլիլէ էնիպ, քիլիտինտէ կիւճլիւք պուլունմատան մէքթաթիպ գուԹուտու եանընտա, հէման եարըմ տագըգա գատար տուրտուգտան սոնրա, սալօնա ավտէթ իթտի, վէ Արնօլտունն եանընտա եագլաշարագ, եավաշճա է մէքթուպու ալտըմ» տէտի։

Օթէլ խըզմէթճիսի Լուի՝ էօյլէ թասմընըն հազըր օլտուղունու խապէր վէրտի։

Արնօլտ վէ Թրիլպի, Մխիթիգօտան խայլի ուզագտա օլարագ, սուֆրանըն պիրըեր ուճունտա օթուրտուլար։

Թասմա հէնուզ պաշլամըշ իքէն, թէթթրօ օեունճուտու վէ հօգգապազ Րէվել՝ սօլուեարագ կէլիպ, իճրաի լուպիեաեի բուխտաթը իսթիհսալի իշին, տայիրէյի պէլէտիեէտ վագը օլան մուամէլաթընտան պահա իթտի։ Մէրգումուն, հիքմատէմիզճէ լիւգումու պուլունմատան էհէմմիյէթսիզ սէօզլէրինին պուրտաճգտա իշարընը զայիտ ատտ իթտիկիմիզ կիպի, սուֆրատա տախի չայեանը թիզքեար հիչ պիր հատիսէ վուգու պուլմատըգընտան, սուֆրատաքի ահվալի տախի սիւքութէլէ կէչէրիզ։

Թասմ պիթինճէ, Արնօլտ վէ Թրիլպի՝ պիրինճի գաթտա 6 նիւմէրօլու օտատա չըգարըլար։

Թրիլպի. — Իչթէ մէքթուպ։

Արնօլտ. — Նա՞սըլ էլտէ իթտին։

Թրիլպի, մէքթուպը մէգքիւրու աչըրմագ իւզրէ գուլլանմըշ օլտուղու թավշան քիլիտինի կէօսթէրտի։

Արնօլտ. – Բէք է յի. ֆագաթ գումունուն աչըլտըղը ղէման չիւպհէեէ մահէլլ վիրմէմէք իւղրէ, մէղքիւր գումուեա այնի ատրէսի հավի վէ պէեազ պիր քեազրտը համիլ պիր մահֆազա վազ իթմէք լազըմ տըր։ – Բահիպէնին իչպու մէքթուպու ալտըղը վագըթ, նէ հալ քէսպ իտէճէկինի անլամագ իսթէր իտիմ։ – Զաբուգ պու տէտիկիմի իճրա էթ . . . գահվէխանէտէ պէն սէնի պուլուրում։

Թրիլպի՝ իչպու էմրէ թէվֆիգ հարէքէթ իթտիկի սըրաոա, էթիէն գէրօնուն գաթիլի՝ էլինտէքի մէքթուպուն մահֆազասընը եըրթըպ, իչինտէքի մէքթուպու չըգարտը, վէ չուճիւմլէլերի օգուտու.

« Հիւրմէթլու բահիպէ Մարի.

« Արնօլտ Տէավինեը հագգընտա չիւպհէ իթմէէեէ հագ-
« գընըղ պուլունտուղունտան տօղաեը զանն իտէրիմ քի իֆ-
« թիխար, վէ մէրգում հագգընտա պունտան պէօյլէ տահա
« դիեատէ չիւպհէ իտէպիլիրօնիղ։ Գուրտաեա մուվասըլէթիմ-
« տէ, դարիպ պիր վագըտաեա թէսատիֆ իթտիմ, վէ Բարիսէ
« ավտէթիմտէ, Մ. Վէրիէրին չէրիքի պիր սահթէքեար օտաու-
« դունու իսպաթի իտէպիլէճէկիմի իւմիտ իտէպիլիրիմ։

« Գանա կէօսթէրտիյինիղ էմնիյէէթ վէ հիւրմէթէ լաեըգ
« պուլունտուղումու իրաեէ իտէպիլիրսէմ, վէ մահղել Անժէ-
« լիքի գուրթարմաեա մուվաֆֆագ օլուր իսէմ, մէսէրրէ-
« թիմտէն նաչի ագլըմը զայըգ իտէճէկիմի զանն իտիեօրում։

« Սէօղիւմէ իթիմտա իթմէնիղի րէճա իտէրիմ, հիւրմէթ-
« լու բահիպէ գէղդարընտաշ, վէ քէմալը հիւրմէթի վէ րիա-
« եէթլէ գալըրըմ,

« Մատըգ վէ մուխթէլէֆքիւր բիւչիւք պէնտէնիզ

« ՕԹԱՆԻՍԼԱՄ ՏԻՄԱՑ »

Արնօլտ, իչպու մէքթուպու օգուտուգտան սօնրա, գաչլարը չաթըլարագ,

— Ա՜հ միւսիւ Միսթիգօ, սիզ գուրնագ պիր տէլիգանլըընըզ։ Իրին ուճունու տա թուխտաունուզ։ Վագաա պու մուվաֆֆագըյեէթինիզ՝ պիւեիւք պիր մէհարէթի տիր, լաքին սիզին իչին զարարը մուճիպ օլաճագ տըր։ – Սայիրլէրին իչլէրինէ գարըշըլտըղը հալտէ, չօգ տէֆա մէմուլին զայրի նէթիճէլէր տէ հասըլ օլուր։ – Իմտի, էլտէ իթմիչ օլտուղունուզ իրի գօբարմագ լազըմ տըր, ֆագաթ այնի վագըթտա սիզտէ պէրապէր մահվ իտիլէճէքսինիզ, տէտի։

Արնօլտ, մէղքիւր մէքթուպու ճիզտանընտա սագլատըգտան սօնրա գահվէխանէյէ էնտի։ Թրիլպի՝ մէրգումտան էվվէլ մէղքիւր գահվէխանէեէ կիթմիչ իտի։

Միսթիգօ, օլ էանատէ օթէլճինին օղլու իլէ կէօրիւչիւեօտտու։ Արնօլտ, պունլարընն միւքեալէմէսինի կէօրտիւ իսէտէ, էհէմմիեէթի վիրմէտի. չինքի Միսթիգօնուն պու սըրտատա ալաճաղը մալիւմաթընն նէ՝ տէեէրի վար իտի։

Թրիլպի, Արնօլտուն եանընտա օթուրտուղու հալտէ, մէրգումուն գուլաղընտան,

— Սատէ պէեազ քեազրտընն՝ բահիպէ Մարինին չիւպհէ լէրինէ սէպէպ օլապիլէճէկինի տիւչիւնտիւկիւմտէն, մէղքիւր քեազրտատա պիր գաչ սէօզ եազտըմ, տէյի պէեան իլլէտի։

— Նէ՞ սէօզլէր եազտընն։

— « Հէր չէյ եօլունտա տըր. զայպուպէթիմ էկէր կէճիքիրսէ, պէնի տիւչիւնմէեինն » տէտիմ։

— Բէք է յի, իմզալատըն մը։

— Նէ՞ լիւզումու վար տըր։ – Եալընըզ Միսթիգօ օ ատրէս իլէ բահիպէեէ մէքթուպ եազապիլիր։

— Հագգընն վար տըր. հայտէ պիր բիլքէ թագըմը խթէ տէ, պիր բարթի օյնաեալըմ։

Միտալեաճըլլա գէրէք տայիրէի պէլէտիեէսինին կէնճ մէրուու, միւզաքէրէլէրինէ տեվամ իթմէքտաէ օլուպ, Միսթիգօ՝ օթէլճինին օղլունա,

— Գէչ ալթը հաֆթա մուգատտէմ պիր ատէմ կէլիպ, Արնօլտ Տէավինեը հագգընտա մալիւմաթ իսթէտիկինի պէեան իտիեօրտունուզ, տէ՞յիլ մի, տէյի սիւալ իթտի։

— Ո՜ատէմ պանա միւրաճաաթի իթմիշ օլտուղու իչին, պու խուսուսու մուհագգագ պիլիրիմ։

— Նէ՞ խաթէօրտու։

— Մէրգում, Արնօլա Տէավինէրնին թարիխի վէլատէթի իլէ բէտէրինին թարիխի վէֆաթը իլմուխապէրլէրինի վէ ատլիէճէ ահվալի խիւլասասընը անլատագ խաթէօրտու։

— Լազըմ օլան էվրագըն ճիւմլէսի քէնտիսինէ իթա օլունտու մու։

— Էվվէթ, չիւնքի էվրագը լազըմէնին իթասընը բէտտ իսէմէզ իսիմ։

— Սիզին իլէ միւնասէպաթը օլան չախսըն էչքեալընը թարիֆ իսէպիլի՞րմիսինիզ։

— Թագրիպա էլլի եաշընտա, ուզուն պոյու, էսմէր բէնկի վէ գըր սաչը պիր ատէմ իսի։ Վագտա ֆրանսըզճա թէլէֆֆիւզիս միւքէմմէլ իսի իսէտէ, իթթալեալըտա մախսուս սէտասը վար իսի։

Թարիֆ օլունան էչքեալ՝ Ա.կօսթինինին էչքեալընա նօգթասը նօգթասընա պէնզէյիպ, Միսթիգօ՝ չէօյլէ տէվամ էյլէտի։

— Իքի սէնէ մուգատաէմ ինկիլիթէրատան Արնօլա Տէավինէրտան պիր մէքթուպ ալընմըշ օլտուղունու պէկտան իսթէօրտունուզ։

— Ո մէքթուպու պէն կէօրտում։ Ոունատա, Տէավինէրը, քէնտի վէլատէթի սէնէտինի իսթէյիպ, նագընտա Բիլմուխապէ վէ անտէն տախի Հինտիսթանա կիտէճէկինի պիլտիրմիշ տիր։

— Ո մէքթուպ էլտան մէվճո՞ւտ մու տուր։

— Խա՛յր, պու նէվ մէքթուպլար, իճատընա պագըլտըգտան սոնրա, անինտէ սէրբէսթ ալընըրլար։

— Արնօլա Տէավինէրընըն կէօնիւլլու ապէրլէրէ վապիֆէսինի հանկը ալայտա իթտա իթմիշ իսուկինի պէկտան իսէպիլմիսինիզ։

— Եարըն սէօյլէյէպիլիրիմ։ — Եարըն սիպին Թալէպինիզ իւզէրինէ, Արնօլատան վէ բէտէրլիյլէ վալիսէօնինին վէլատէթի իլմուխապէրլէրինիտէ չըգարթապիլիրիմ։ Էաբին պու իլմուխապէրլէրինիտէ

պէրլէրին էհէմմիյէթի բէսմիյէսի օլմագ իչին, պէլէտիյէ միւտիրիյլէ բէյիսի մահքէմէ Թարաֆընտան Թաստիգ օլունմալարը էլդէմ տիր։

— Պու մուամէլաթը բէսմիյէ նէ՞ գաատար ղէմանտա իճրա օլունուր։

— Զոգ չօգ գըրգ սէքիզ սաաթ լազըմ տըր։

— Բէք ալէա, պէրլէրիմ. պունատան պաշգա, Բիլմուխապէտա Արնօլա Տէավինէրընըն չալըշմըշ օլտուղու ֆապրիգանընն, նէրէսէ պուլունտուղունու տախի պանա խապէր վէրմէյէ վատխիմիշ իսինիզ։

— Պէլէտիյէ տայիրէսինին պաշ քեաթիպինտէն անլատաճաղըմ։ Պաշ քեաթիպին՝ Տէավինէրը իլէ միւնասիպէթի օլտուպունատան, Արնօլատան, Բիլմուխապէտա հանկը ֆապրիգատտա չալըշմըշ օլտուղունու պիլմէյի տիր։ — Պէյրի տէ պանա մալիւմաթը գաթիյէ վէրէպիլէճէք տիր։

— Օ՛հ, ազիզըմ միւսիւ, պու խուսուստա մուվաֆֆագ օլուր իսէնիզ, պանա պիւյիւք պիր խըտմէթ իթմիշ օլուրտունուզ։

. . . . . .

. . . . . .

Զապթիյէ միւֆէթթիշի Ֆլօնէի իլէ պապա Լօրիօնու պրագտըըմըզ ղէմանի, պունլար, Օրիթալ պուլվարընտա, վէ Սգօթի իլէ Թրիկպինին՝ Բէրօն պիրատէրլէր նամիյլէ սաքին օլտուգլարը խանէյինին ալթ գաթըընտա վագը քիչիք պիր լոգանթատա օթուրմուշլար իսի։

Ֆլօնէի՝ Թուր պէլէտիյինէ կիտէն սոն էքսպրէս գաթարընտա եէթիշէմէտիկինտէն, Բարիտէն սաաթ օն պիրի երկիրմի պէշ տագըգա կէչէրէք Հարէքէթի իտէճէք օլան Թրէնէ բաքիպ օտագըգա կէչէրէք, սապահըն սաաթ պէչինտէ պէլտէյի մէգթուբէյէ մուվասըլէթի իտէճէկի Թաապի իտի։ Լաբին օթէլճինին օպլու իլէ Միսթիգօյու Թէրք իթտիհիմիդ սաաթտա, եանի ագշամընն սաաթ իչինտէ, Ֆլօնէի՝ Պլէրէտէ պուլունմաեօրտու։ — Ինսաննըն տէտիկի օլմագ, Ալլահըն տէտիկի օլուր տէրլէր։

Ֆլօնէի իլէ Լօրիօ սուֆլյաեա օթուրաճագլարը ղէմանի,

եանլարընտաքի սուֆրատա օթուրուպ թաամ իթմէքտէ պուլունան իքի քիչինին միւքեալէմէսի միւգատաէմէսինի իչիթիլէը։ Գունլարտան պիրի՝ չէօյլէ տիեօրտու։

— Եէնի հավատիսի օգուտունո՞ւզ մու։

Տիկէրի. — Հա՞նկը հավատիսի։

— Բօլիս միւտիրինին հավատիսինի։

— Էյ նէ՞ օլմուշ։

— Գու սապահ զապթիեէ նէզարէթի մէմուրլարընտան պիրի, բօլիս միւտիրինին օտասընա կիրերքէն, անը, եէրտէ էօլիւ պուլմուշ... Գիչարե ֆիւճէէթէն վէֆաթ իթմիշ իմիշ։

Ֆլօնեի, պու սէօզլէրի իչիտինճէ, հէյէճանընտան նաչի րէնկի սօլարագ, վէ թէքմիլ վիճուտի տիթրէեէրէք, մէզքիւր սէօզլէրի սէօյլէեէն ատէմին եանընա կիթտի, վէ քէլամա աղազլէ։

— Միսիս, սիզի իսթիճվապ իթտիկիմտէն տօլաեր աֆվընըզը րէճա իտէրիմ։ Իֆատէյի վագըանըզ տօղրու՞ մու տուր... Բօլիս միւտիրինին վէֆաթը սահիհմի տիր, տէտի։

3

— Միսիս, պէն՝ զաղէթաչարտա կէօրտիւկիւմ պիր հավատիսի թէքրար իտիեօրում, իչիթէ սիզտէ կէօրէպիլիրսինիզ։

Մէրգում, պու սէօզլէրի սէօյլէեիսկ, բօլիս միւֆէթթիշինէ պիր զաղէթա թագտիմ իթտի, վէ օ տաիսի մէզքիւր հավատիսի օգուտուգտան սօնրա, չէօյլէ պէեան իթտի.

— Նէ՛ պէտպախթըզ... պէօյլէ պիր նամուսու վէ էհլիեէթլի զաթըն վէֆաթը՝ հագըգէթէն թէէսսիֆ օլունճագ չէյ տիր։ (Ղաղէթաեը սահիպինէ իեատէ իտէրէք.) Թէշէքքիւր իտէրիմ, միսիս. (Լօրիօն տա խիթապէն.) Ադիզիմ, պու կիւն պիրլիքտէ թաամ իթմէմիշ գապիլ տէյիլ տիր։ Պիզգաթ կիտիպ, իչի թահգըգ իթմէլիեիմ։

Գապտա Լօրիօ. — Էվվէթ, հագգընըզ վար տըր. տիկէր պիր տէֆտա պիրլիքտէ թաամ իտէրիզ։ — Հայտէ արապամա օթուրուն տա սիզի զապթիեէ նէզարէթինէ կէօթիւրէեիմ. անտէն պէն տէ ավտէթ իտէրիմ։

Ձրատան եիկիրմի տագըգա կէչտիկի հալտէ, արապա, բօլիս միւտիրիեէթի տայիրէսինին գաբուսունատա տուրատուղունատան, Ֆլօնեի, արապատան էնիսկ իչէրի կիրտի։

Հէր նէ գատար ֆէլաքէթի վագըա սապահլաեըն զուհուրա կէլմիշ իտի իսէ տէ, նէզարէթի հէնուզ ալթիսաթլիք իչինտէ պուլունուեօրտու, վէ Ֆլօնեինին րէֆիգլէրի, սօֆալարատա եըզըլըպ, արը գօվանը էթրաֆընտաքի արըլար միսիլու վըզըրտամագտա իտիլէր։

Ֆլօնեի, քէնտի քէնտիեէ, — Իչպու վուգուի վէֆաթ՝ զալիպա պու կիճէ հարէքէթիմէ մանի օլաճագ տըր, — տէյի տուչինտու, վէ պու միւլահազասընտա տա եանըլմաեօրտու, չինքի պէր միւթատ, թօրլանմըշ օլան մէմուրլարըն խոմիլէրի պիրէր պիրէր չաղըրըլըզը սըրատա, քէնտի խոմ անճագ սաաթ օն րատտէլէրինտէ չաղըրըլտը։ Մէրգում, տաիսէ գօմիսէր,

— Ֆլօնեի՛, սիզի կէօրէճէկիմի մէմուլ իթմէեօրտում, տէտի։

— Նիչին, միսիս գօմիսէր։

— Ֆէվգէլատէ թէէսսիֆիսիզիս մուճիպ օլան պիչարէ միւտիրիմիզին եէվմիսէ ժուրնալլարընը օգուեարագ, պիր միգտար ագչէ ալմըշ օլտուղունուզու, վէ ժուպէր սօգաղը վագըասընը թաագիպ իթմէք իւզրէ մէզունյեէթի քեամիլէ խոթիհսալ իթտիկինիզի թահգըգ իյլէտիմ։ — Գինապէրին սիզի քէօյլէրտէ զանն իտիեօրտում։

— Կիտիեօրտում, լաքին նակէհան ֆէլաքէթի վագըաեը խապէր ալարագ գօչուպ կէլտիմ։

— Իչին նէ՞րէսինէ՞նիզ։

— Հէնուզ գարանլըգտաեըմ, ֆագաթ գիեատար պիր նօգթա կէօրմիւշ օլտուղումու զանն իտիեօրում։

— Ինչալլահ զաննընըզ սահիհ չըգար, Գէնի տինլէեին,

Ֆլօնեի, պէն սիպի չօգտան պէրու թանըրըմ. Նէզարէթէ օ-
լան սատագաթըներդը վէ տիրաւէթիների թատիր խաէրիմ։ –
Րէվիչի հալե նէզարէն, միւտիրինիզէ պէն խալէֆ օլաճաղըմ,
Լիկէր պու մէմուլիմ տօղրու չըդար իսէ, իշպու մէմուրիւէթի
ճէտիտէէ թայեինիմ ադըպինաէ, բարլագ պիր մուվաֆֆա-
գըյէթէ մաղհար օլմագ խսթէրիմ։ – Իմոի, սիզ էթիէն
Գէրօնուն գաթիլինի պուլուն. պէն տէ, զաեէթ հարիտանէ
արզուլարընըզը մէվգըի ֆիիլէ կէթիրմէք իւգրէ. սիպին իչին
խայլի բարլագ պիր միւսթագպել թէատրի քինեի տէրիւհաէ ի-
տէրիմ։

— Մ'իւսիւ, պանա թէմամիյլէ կիւվէնէպիլիրսինիզ. սիզէ,
հըրսը չանտան զիւատէ սատագաթ վէ ուպուտիւէթիմ իգ-
թիզադընճա չալըշաճաղըմ։

— Գիլիրիմ վէ թէչէքքիւր իտէրիմ. ֆագաթ պունլարընն
հէր իքիսի տէ, եէկտիկէրինէ մանի օլմադ. չէօյլէքի, նա-
մուսլու վէ միւսթագիմ պիր պէնտէնին հըրսը չանը մէչրու
տուր։ – Հէր նէ իսէ, տիմէք չիմոի սիզ պու էսրարի վագը-
տատա պիր ըչըգ կէօրտիւկիւնէիւզիւ զանն իտիեօրտունուզ։

— Էվվէթ, ֆագաթ պու պադատէ պէնտէն հիչ պիր իչ-
զահաթ իսթէմէմէնիզի բէճա իտէրիմ, գիրա եանըլապիլի-
րիմ, վէ անճագ իչէ թէէմին օլտուդում թագտիրտէ, վու-
գուի հալտէն պահս իթմէք իսթէրիմ։

— Բէք ալէա, սիպի իսթիճլագ իթմէմ, վէ սէրպէսթիի
հաւէքքէթինիզէ մանի օլմամ։

— Ձէննագէ ալայը նէ՞ վագըթի իճրա օլունաճագ տըր։

— Եարըն տէյիլ օ պիր կիւն։

— Գէնտէ օլ վագթա գատար ավտէթի իթմիշ օլուրում։

— Բարիսի թէ՞րք մի իտիեօրտունուզ։

— Էվվէթ, գօմիսէր էֆէնտի, վէ էկէր գապիլ օլուր իս-
սէ, պու կիճէ եօլա չըդաճաղըմ։

— Բէք ալէա, կիտէպիլիրսինիզ։

Ֆլօնեի՝ գօմիսէրին օտասընտան չըգարգատան սօնրա սատա-
թա պագտը։ Օլ էնատէ սատաֆ օն պիր պուչուգ օլուպ, Ֆը-
լօնեի, քէնտի քէնտինէ,

— Գադ չու թէրսլիկէ, վագըթի կէճիքտի. չու հալտէ,
ձնճագ սատաֆ ալթը պուչուգտա տօղրուտան տօղրու հարէ-
քէթի իտէն գաթտար իլէ կիտէպիլիրիմ, տէտի։

Ֆլօնեի թատամ իթտի, վէ Ֆրանսուա-Միրօն սօգաղընտաքի խանէսինէ ադիմէթլէ, իւչ տէօրթի սատաֆ ուեուտուգտան սօնրա, Օլրէան մէմգիֆինէ կիմ տիպ, գիքր իթտիկիմիզ գաթտարա բաքիպէն, էօյլէնի իւչ սատաֆ էլլի իւչ տագըգա կէչէրէք, Թուրա վատըլ օլտու։

Թուրտա տատի ուզուն միւտաէթ պէքլէտիկինտէն, ան-
ճագ ագշամընն սատաֆ եէտի պուչուգունտա, Գլէրէեէ մուվա-
սըլէթի իյլէտի, վէ մէվգիֆ մէմուրլարընտան պիրինէ,

— Գուրտտա է՛ն էյի օթէլ հա՞նկըսը տըր, տէյի սիւալ
իթտի,

Օթէլ սիւ Գամէրս թատամինէ իտիլտիկինտէն, բօլիս միւ-
ֆէթթիշի՝ պէրապէրինճէ էչէտսը պուլունմատըգը հալտէ,
կիւնէչին սօն չէօլէչէրինին եատըլմըշ պուլունտուգու պիր վա-
գըթտա, եատա չէհիրտէն կէչտի, վէ էնտի բահտէ թէսա-
տիֆ իթտիկի պիր եօլճուտան, մէզքիւր օթէլ հագգընտա
պագը մալիումատի ալտը։

Մէրգումտան չէնտ տագըգա էվվէլ պու օթէլէ կիտէ-
լիմ։

Թատամ իսթիամ պուլմուշ օլուպ, սուֆրատա օթուրմուշ
օլանլար գահվէխանէ սալասընա կիտէրէք, քեպապըտ, տատա
վէ եախօտ տօմինօ օյնատարագ վագըթլարընը կէչիրմէքտէ ի-
տիլէր։

Թրիլպի իլէ Արնօլտ՝ պիրլիքտէ օթուրմուշ օլտուգլարը
կիպի, թիճարէթլէ մէչղուլ օլան Տէլմինը իսէ, քէնտի եան-
լարընտա պիր մատատա եալընըզճա պուլունմագտա, վէ տա-
խիլի վիլաեէթտէ տօլաշմասընա իրթէօի կիւն տէվամ իտէճէկի
ճինէթլէ, ախզ իթմիշ օլտուգու ախրարընչլարը ճէպ տէֆթէ-
րինտէ սըրատըլա գայտ իթմէքտէ իսի։ Մատատը իւզէրինտէ
տէ, պագը հիսապ վէ գայտը հավի քեպապըտլար մէվճուտ օ-
լուպ, մէքթուպ վէ էվրագը սայիրէեի համիլ ճիզատանը իսէ
եանընտա իսի։

Միսթիգօ տախի արգասաբի մասաաա օթուրմուշ օլուպ, զաղէթալարը կէօզտէն կէչիրմէքտէ իսի ։

Օրատա պուլունան վէ մալիւմիւմիւզ օլան էշխաստան եալընըզ պիրի տիւչինճէլի կէօրիւնիւեօրսու ։ Օ տա Արնօլտ խի ։ Զիւնքի բօլիս մէմուրու Ֆլօնի, հէնուզ մէյսանա չըգ-մըշ օլմաեըպ, իշպու թէէխիւրտէն սօլաեը մէրգում տիւ-չարը իղթիրապ օլմագտա խի ։

Լաքին քեաֆֆէյի իհթիմալաթա նէզարէն, Ֆլօնեինին Գլէրէնէ մուվասըլէթի մուհագդագ օլուպ, ֆագաթ Արնօլտ, հէեէճան վէ իղթիրապը արասընտա քէնտի քէնտիևէ չէօյլէ տիւչինճէքտէ իսի ։

— Ջանընըմ վէճհյէ ատապա կիճէքի թրէն իյէ հարէքէթի իթմէտի մի ։ Էկէր հարէքէթի իթմէտի իսէ, իշթէ օ ֆէնա, պիրա չիւպհէսիզ քէչֆիևէմթը վազըասընտան տօլաեը էօևիւն-մէք իւզրէ բօլիս միւտիրիևէթինէ կիթմիշ տիր ։

Սաաթ աէքիզ չալըըը հալտէ, գահվէխանէնին գաբու-սու աչըըտագ, պիր թէլէկրաֆ միւվէզզիսի, էլինտէ մալ պիր մահֆազա իյէ իշերի կիրտի, վէ օթէլճի՝ կիևնլիք հի-սապլարընը եաբմագ իւզրէ աէթի կէտահընտա օթուրմուշ իքէն, պաշընը եօգարը գալտըըըպ ։

— Բէյճան, քիմի արաեօրսունուզ, տէյի սիւալ իթտի ։

Միւվէզզի. — Մ. Տէլմինը էլճի պուրատա՞ մը տըր ։

Օլ վագըթ, մէրգուտ թիւճճար ուշաղը պաշընը գալտը-ըըպ ։

— Պուրատաեըմ. պանա պիր թէլէկրա՞ֆ մը կէթիրտի-նիզ, տէտի ։

— Էվվէթ, միւսիւ, ատահա չիմտի վասըլ օլտու ։ Վագ-թը նիզամիսինի կէչմիշ օլտուղունտան, եարընն կէթիրէճէք ի-տիմ, լաքին պուրատան կէչտիկիմ ճիհէթլէ, ուղրատըմ ։

— Թէշէքքիւր իտէրիմ, միւսիւ Բէյճան ։

Տէլմինը թէլէկրաֆը ալըըպ, մահֆազատընը եըրթտը, վէ միւնաէրիճաթընը օգուտուգտան սօնրա,

— Իշթէ պու թօհաֆ հիքմաեէ. էֆէնտիմ՝ մուհիմմ պիր իշ իչին պէնի չաղըրըեօր. եարընն ատապահ Բարիսաէ պուլուն-

մագ ըըզրմ լազըմ ատը ։ Շիմտի նէ եապմալը, տէտի ։

Միւվէզզի. — Ամպուլատան թրէնէ բաքիպ օլմագլա կի-տէպիլիրսինիզ ։

— Օ թրէն սաաթ գա՞չտա կէլիևէօր ։

— Սաաթ պիրի օն իրի տագրըգտա կէչէրէք պիր էքսրէս գահվարը վար ատը, անընըա կիթմիկինիզ հալտէ, ատապահըն սաաթ պէչինտէ Բարիստէ պուլունապիլիրսինիզ ։

— Պու պէնիմ իչիմէ բէք էյի կէլիր ։

Օթէլճի. — Միւսիւ Տէլմինը, Ամպուլատա կիթմէնիզ իչ-չին պիր արապա հազըրլամտըրաճաղըմ մը ։

— Պօշ շէյ տիր ։ Եանա պիր պուչուգտա կիտիլիր, հա-վա տա կիւղէլ օլտուղունտան, կէղինէրէք կիտէրիմ ։ Պուրա-տան սաաթ օն պուչուգտա եօլա չըգտամ, քնաֆի տիր ։ Սան-տըրըմը վէ Նիւմանէլէրիի օտասընա պըրագաճաղըմ ։ Իգ-թիզաի հալտէ պանա կէօնտէրիրսինիզ ։ Լօչտա վէ Թուրտա պէնի պէրլէմէքտէ օլան պագը միւշթէրիլէրէ, մուխթասար մէքթուպլար հազմագլըղըմ լազըմ ատը ։

Տէլմինը՝ իշպու մէքթուպլարը հազմագա պաշլատը ։

Թէլէկրաֆխանէ միւվէզզիսի գահվէխանէտէն տիշարը չըգտըըը զէման, օլ էնտատէ իչէրի կիրմէքտէ պուլունան պիր ատէմի գաբշըլատը ։

Պու ատէմ, բօլիս միւֆէթթիշի Ֆլօնի խի ։ Արնօլտ, իլք նազարտա մէրգումու կէօրիպ, Թրիլպիէ էնիէրէք, հեմեաշ սէտա իլէ ։

— Պիղիմքի կէլտի, տէտի, վէ Թրիլպի սաաի մէրգու-մա աթֆը նազար իթտի ։

Ֆլօնի սէաթկեահա տօղրու իչէրլէմիպ, օթէլճիի սէ-լամլաեարագ ։

— Միւսիւ, բէճա իտէրիմ, պէնիմ իչին պիր օտանըզ վա՞ր մը ատը, տէյի սիւալ իթտի ։

— Էվվէթ, միւսիւ. հէմ սէ բէք միւնասիպ պիր օտամ վար ատը ։ Եիմտի սիղի օ օտանա կէօթիւրմէչէրինի խոմէ՞ր մի-նինիզ ։

— Թէշաշ իտէճէք սէպէպիմ եօգ տուր ։ Էվվէլ էմիրտէ

պանա պիր գատէհ պիրա վէրին, վէ սօնրա տա սիզէ պիր չէյ սօրմագլըղմա միւսաատէ իտին։

— Լուի՛, միւսիւէ պիր գատէհ պիրա կէթիր . . . — Միւսի՛ւ, սիւայինիզէ պէգլէհօրում։

—Օթէլինիզտէքի եօլճուլար միհանընտա, Բարիստէն կէլմիչ, Սթանիսլաս Տիւմայ իսմինտէ պիր տէլիգանլը վա՞ր մը տըր։

— Մ. Տիւմա՞յ մը։ Էվվէլթ, միւսիւ, տէտիկինիզ տէլիգանլը օթէլիմէ էնտի . . . կիւզէլ պիր չօճուգ տուր, վէ օղլում իլէ տէրհալ իւչֆէթ հասըլ իթմիչ տիր։ Պախթընըզ եավէր օլտուղունտան, քէնտիսինի ուղուն միւտտէթ արամատընըզ . . . Մ. Տիւմայը չախսէն թանը՛մընըզ։

— Խայր։

— Արգանըզա տէօնիւն . . . Լը Մօնտ Իլլիւսթրէ դազէթասընը կէօզտէն կէչիրէն տէլիգանլըզը կէօրիւճօ՛մուսունուզ։

— Էվվէլթ։

— Իչթէ օ տուր։

Ֆլօներ. — (Մէսերրէթլէ.) Հէյէ չիւքի՛ւր . . .

— Ինէնտիսիյլէ կէօրիւշմէք արզուսունտէ օլտուղունուզու պիլտիրէյի՛մ մի։

— Խայր, խայր, միւսիւ. սիզ քէնտիսինի բահաթսըզ իթմէյէին, պէն եանընա կիտէրիմ։

Գէօյլէճէ Ֆլօներ՝ Միսթիգոնուն եանընա կիթտի։

4

Ընօտ Տէավինըը՝ կէօզլէրինի բոլիս միւֆէթթիչինէ աթֆ իթմիչ օլտուղու հալտէ, մէրդումուն, օթէլճի իլէ ճերէեան իտէն միւքեալէմէօնտէ վագը օլան հարաքեաթընտան հիչ պիրինի նազարը տիգգաթընտան դաչըրմատը, վէ անըն

գլէբէտէ պուլունմասը սէպէպինի պիլտիկինտէն, արաալարընտա նէ կիսի մէսէլէտէն պահս օլունտուղունու անլաեօր իտի։

Ֆլօներ՝ Միսթիգոնուն պուլունտուղու սուֆրանըն գարչընա վասըլ օլտուղունտա տուրտու, վէ Միսթիգօ պաչընը եօգարը գալտըրմասընտա, Ֆլօներ՝ սէլամ վէրերէք։

— Մ. Սթանիսլաս Տիւմայ զաթընը՛զմընըզ, տէյի սիւալ իթտի։

Միսթիգօ՝ քէմալը հայրէթլէ Ֆլօներէե պագտը, չիւնքի, միւտտէթի հաեաթընտա իլք տէֆա օլարագ աեագ պաամրշ օլտուղու պիր չէհիրտէ, էճնէպի պիր քիմսէ թարաֆընտան իսմինին թէլէֆֆիւզ օլունմասը նէ՞ մանէատա օլասիլիր իտի։

Պինապէրին մէրդում տէլիգանլը, էվվէլ էմիրտէ թէաճճիւպինտէն նաչի ճէվապ վէրէմէտիկինտէն. Ֆլօներ, չէօյլէ տէվամ իթտի.

—Թէքրար իտէրիմ, ալէյումում Միսթիգօ իսմիյլէ թանըմըշ օլան, վէ Բարիստէ Ֆլէչիէ սօգաղընտա մուգիմ պուլունան Սթանիսլաս Տիւմայ սո՛զմիսինիզ, տէտի։

— Ցագալթ, միւսիւ, պէն սիզի թանըմատըղըմտան, պէնի արատըղընըզըն սէպէպինի պիլմէեօրում։

Ֆլօներ. — (Թէպէսսիմլէ.) Հագգընըզ վար տըր, լաքին պիր ազտան պիրպիրիմիզի թանըեաճաղըզ։ Սիզտէն պասղը մալիւմօթ իսթէրիմ։

— Գէնտէ՞ն մի։

Ֆլօներ. — (Միսթիգոնուն մասասը եանընտա օթուրագ.) Էվվէլթ, սիզատէն, — Գլէբէեէ վուգու պուլան սէյհաճաթընըզ հագգընտա մալիւմաթըմ վար տըր։ Գուրաեա, չէրիքի օլտուղունուզ միւթէպէր պիր չիրքէթի հիսսապընա մէմուրիեէթի իճրասը իչին կէլմիչսինիզ տիր, վէ Մէն-Վէնսան-Բօլ թարիգաթը րահիպէլէրինտէն րահիպի Մարինին թալիմաթը մուճիպինճէ հարէքէթի խոհօրսունուզ։ Հալպու քի պու խուսուս պանա բաճի օլմաերպ, պու մատտէ իլէ իչթիղալ իթմէք նիհէյէթինտէ պուլունմահօրում։ Սիզ նէ մագսէտլէ պուրատտա իսէնիզ, պէն տէ օ մագսէտլէ պուրատաերմ, վէ

սիզին հարէքէթ վէ ազիմէթինիզի խբխիզին ատ հիւրմէթ իթ-
տիկիմիզ պիր քիմնէտէն, եանի պապա Լօրիօնան խապէր ալ-
ատմ։

Մխիթգօ. – Ծագամ քէնտիսի գլէրէտ պուլունտուղու-
մու պիլմէտիկի համար, սիզ նա՞սըլ սէօյլէր։

— Քէնտիսի պու խուսուսու պանա սուրքիթի գամիննէտ
սէօյլէմէտի. պէն, պանքըր ժիլ վէրիէրին խանէսինէ կիթ-
միշ օտուզումտան, պուրատա պուլունտուղունուզու օրատա
խապէր ալատմ։

Հէր նէ գատար իշտու սէօղլէրատէն, Մխիթգօ, սէյ-
ահաթիընըն մագասէտինի բահիպէ Մարինին պէհան իթմիշ օ-
տատուղու նէմիճէսինի չըգարատը իսէ տէ, եինէ գայտը իհթի-
բազիտէն կէրի տուրմատը։

Արնօլտ, ատա եէրտէ Տէլմիճընըն մատասը պուլունմագ-
լա։ Մխիթգօ իլէ Ժօննիտէն ուզագտա իսի իսէ տէ, արալա-
րընտա եավաշ սէտա իլէ ճէրչեան իտէն աֆիտէքի միս-
քեալէմէտէն պիր քելիմէ պիլէ գաչըրմատը։

Մխիթգօ. – Միսիւ, պէնտէն նէ՞ իսթէօրսունուզ։

Ժօննի. – Գունտան իբի այ մուգատտէմ ժուպէր ատգա-
ղընտա վագը Օիթէլ տէզ Էնտատէքի պիր սէյահաը աչըրմըշ օ-
լան ճանիլէրին ճէզատընը թէէմին իմմէք իւզրէ պանա մուա-
վէնէթ իմմէնիզի իսմէրիմ։

Մխիթգօնուն թէհայիւրիւ արմատագ,

— Պէն սիզէ օ ճինտէհիին ֆահիշէրինի պուլտուրատի-
լէմիհիմ, տէտի։

— Էվվէթ։

— Ծագամ անլամատըրում. նա՞սըլ պուլտուրապիլի-
րիմ։

— Պիր ադատան անլատընըզ։ – Էվվէլ էմիրտէ քէնտիմի սի-
զէ թանըտատըրմ։

Ժօննի ճէպինտէն պիր ճիդատան չըգարըպ, բօլիս միւ-
ֆէթթիշլիկինէ տայիր օլան գարթընը Մխիթգօյա թագտիմ
իմտի։ Մխիթգօ ատախ պու գարթա պագարգատան ատնրա,
հայրէթի վէ տէհշէթէլէ բօլիս մէմուրընա նազար իմտի, վէ

Ժօննի թէպէսիւմ իտէրէք, գարթը եինէ ճիզատանընատա
հրճիզ իյլէտի։

Մխիթգօ. – (Բէլատա տէվամ իտէրէք.) Միսիւ, պու
իշ հագգընատա ատլա մալիումաթըմ օլմատըղը հալտէ, սիզէ
նէ՞ տիեէպիլիրիմ։

— Նէ՞ տիեէճէկինիզի չիմտի անլատընըզ։ – Միզ, վագ-
թիյլէ Ժէրնատտօ ճանպազխանէսինատէ չալըշմըշ օլան իքի իր-
լանտալը թանըըր իմիշսինիզ։

Մխիթգօ. – (Տիմրէեէրէք.) Սագօթ իլէ Թրիլպիեի՞ մի։

— Էվվէթ, էվվէթ։

— Թանըըրըմ, վէ օյնատըգլարընը տա կէօրիւպ, դինատէ-
սիյլէ կիւմիւչիմ տիւր։ Պիր տէֆա տա, Պիեռ-Մօնմարթրատա
քեապին Լաբէն Ա. ժիլ մէյհանէսինատէ քէնտիլէրինէ պիրլիքա-
տէ պուլունտում։ Հաթթա Սագրէ Քէօր քիլիսէսինին կիւմիշ
միտալեալարընտան մէրդումլարա սաթտըմ։

— Ուիլեամ Սագօթու տիկէր պիր վագըատա թէքրար
կէօրտիւնմէզ միս։

— Էվվէթ։

— Մուան ատգաղընատա, պապա Լօրիօնուն արատալըղը-
տա, տէյիլ մի։

— Պունու քէնտիսի՞ մի սիզէ հիքայէ իմտի։

— Էվվէթ, Էօժէն Լուազօ իլէ պիրլիքտէ արատալըղը-
տա պուլունտուղունուզ զէման, պիր կիւն էվվէլ պապա Լօ-
րիօնա սաթմըշ օլտուղու պիր արատա իլէ պիր աթը կէթիր-
միշ օլան արատաճը գրնաֆէթթինատէքի չախըրն՝ Ուիլ Սագօթ
միշ օլան արատաճը գրնաֆէթթինատէքի չախըրն՝ Ուիլ Սագօթ
օլտուղունու զանն իմտիկինիզի քէնտիսի պանա սէօյլէտի։

— Գու զանընըմտա եանըլմաէօրտում։

— Էմի՞ նմիսինիզ։

— Գաթթէն էմինիմ։

— Նէ՞տէն էմին օլուէօրսունուզ։

— Պապա Լօրիօ պուննու սիզէ սէօյլէմէտի՞ մի։

— Ուիլ Սագօթա սաթմըշ օլտուղունուզ պիր միտալեաեը,
արատանընըն իսկէմլէսինատէ պուլտուղունուղու սէօյլէտի։

— Էվվէթ, միսիւ, պիր գաչ կիւն էվվէլ Լաբէլ Ա. ժիլ

մէյնանէսինեէ սաթըն ալտըդըմ միտալեաեր պուլտուս,

— Լաքին պէօյլէ օլտուդունու իսպաթ իթմէկէ պիր սէպէպ եօգ տուր։ Պիր ֆապրիգանըն քեաֆֆէյլի միտալեալարըտա այնի տիր։

— Պու պուլտուդում միտալեա՝ տիկէրլէրինէ պէնզէմէդ իտի. պունուն տարպընտա պիր նօգսանը, եանի թա օրթասընտա պիր տէլիկի վար իտի։

Մինթիգօ՝ ճիզտանընըն պիր թարաֆընը արաեըդ, պիր միտալեա չըգարտը, վէ պունու մասանըն իւզէրինէ վազ իլէ,

— Իյիթ պու տուր. տէլիկինէ պագըն։ Սգօթ, պու միտալեաեը սաթըն ալտըգտան սօնրա, տէլիկի պուլունտուդունտան տօլաեը իթիրազ իթտի իսէ, պիր տիկէրինի քէնտիսինէ վէրմէքլիկի թէքլիֆ իթտիմ. Հալպուքի քէնտիսի, « զաթէն գուլլանմամաճաղըմտան, պու տա պէնիմ իշիմէ կէլիր » տիեէրէք, թէքլիֆինի գապուլ իթմէտի։ Իմտի, էկէր օ ատրապաեը պապա Լօրիսեա կէթիրէն արապաճը Ուիլեամ Սգօթ տէյիլ իտի իսէ, մէգըթըր միտալեա՝ այնի արապանըն իսկէմլէսինէ նա՞սըլ պուլունապիլիր իտի։ — Սօնրա, պու իշտէ պիր չէյիթանլըգ մէվճուտ օլտուդունու տիւշինտիւմ,

— Միւլահազանըդ եանլըշ տէյիլ տիր. էվվէթ, ժուպէր սօգաղընըն ճինաեէթի մանիւմէսինտէ մէգըթըր արապանըն գուլլանըլմըշ իտուկինէ, վէ Սգօթ իլէ Թրիլպինին, քէնտիքէրինտէն տահա զիեատէ մուդիրր օլան իւչիւնճիս պիր շախսըն թէրթիպլէ իճրա իտիլէն ճինաեէթի վագըտտա մէտխէլլէրի պուլունտուդունա պէն իաքեաթ օլմուշում տուր։

— Իւչիւնճիս պիր շա՞խս մը . . . տուրուն, տուրուն, խաթըրլաեօրում։

— Նէ՞ խաթըրլաեօրսունուդ։

— Լաքէն Ա. ժիլ մէյնանէսինտէ, Սգօթ իլէ Թրիլպի, պիր մուգամէլէ մատտէսի իչին, Ամէրիգալը պիր ճանպազխանէ տիրէքթօրունա պէքլէմէքտէ օլտուդլարընը հիքեաեէ իթտիլեր։

— Եալան տըր։

— Միւատտէ իտին քի սէօղիւմիւ իչմալ իտէեիմ։ — Պէն օ սախթէ եախսօտ սահիհ տիրէքթօրու կէօրտիւմ, վէ տիկէրլէրինէ սաթըդըմ միտալեա կիպի մէրգումա տախի պիր միտալեա սաթըմ։

— Միտալեա սաթըդընըդ ատէմ նէ՞ թաավիրտէ ատէմ իտի։

— Գալըպ գըեաֆէթի վէ թավր ու հարէքէթիլէ սապլ Ինկիլիզ թաավիրինէ իտի։ Հէմտէ ֆրանսըզճա թէքէլլիմ իթմէեօրսուս։

— Մուան սօգաղընտա, պապա Լօրիսնուն արապալըդընտաքի թէատիւֆտէն սօնրա, Սգօթ իլէ Թրիլպինի թէքրար կէօրսիւնի՞դ միս։

— Խա՛յր. վագտա քէնտիլէրինի թաապիտ իթմէք իսթէեօրսուս, լաքին տիկէր պագը իշլէրիմ՝ պու խուսուստա մանի օլտուդար։

Մաիւմիւմիդ օլտուդու իւզրէ, Արնօլտուն վէ Մինթիգօնուն մասալարը արասընտա օթուրմուշ օլան Տէլվինէնը նամ թիւճճար մէմուրու՝ պիր ազ վագթտան պէրու իշինի թաթիլ իթմիշ օլուպ, Ֆլօռնի իլէ Մինթիգօ պէյնինտէ ճէրէեան իտէն միւքեալէմէնի տինլէեօրսու։ Նակէհան Տէլվինէնը, մէրգումլարա խինթապէն,

— Ա՛ֆվ իտէրսինիդ, միւսիւլէր, էկէր եանըլմաեօր իսէմ, ժուպէր սօգաղը ճինաեէթինտէն պահա խինեօրսունուդ, տէմի՝

Արնօլտ՝ Տէլվինէնընըն միւքեալէմէնէ գարըշտըդընը կէօրտիւկունտէ, լէհճէսի սօլտու, վէ Ֆլօռնի՝ Տէլվինէնըա խինթապէն,

— Էվվէթ, միւսիւ, տէմի։

— Ճանիլէրի տէրտէթի իթմէկէ մախսուս պագը էմարէլլէր պուլտունո՞ւդ մու։

— Ումարըմ։

— Սիդ բօլիս միւտիրիեէթինէ մէնսո՞ւպմուսունուդ։

— Էվվէթ, միւսիւ, բօլիս միւտիրիեէթինին միւֆէթթիշլէրինտէնիմ։

— Պագը քիմսէլէրի իթհամ եօլունտա պիր ազ էվվէլ, Մ. Սթանիսլաս Տիւմայ իլէ արանըզտա, Սագրէ-Փէօր քի-

լիաբիրին կիւմիւշ միտալեալարընտան պահա խոհեօտունուզ, տէյին մի ։

— Էվվէթ ։

— Պու խուտուս նազարը տիդգաթըմա չարբատը ։ սէպէպինի սիզէ անլաթըրըմ։ – Էվվէլ էմիրտէ , Մ. Տիւմայըն սիզէ թէալիմ իթտիկի կիւմիւշ միտալեաթը կէօրէպիլիրիմիմ։

— Իյիթ , օ միտալեա չու տուր ։

Տէլվինեը՝ միտալեաթը թէդիգուէն սօնրա ,

— Պիր գուսուրունտան պաշգա թըպգըսը տըր , տէտի ։

— Նէյին թըպգըսը տըր ։

— Ղարիպ պիր թարլատա էլտէ իթմիշ օլտուղում տիկէր պիր միտալեա ։ Պու միտալեանըն էտարին , վէ պինապէրին չիապհէլի պիր վագրա մէվճուտ օլմասընը զանն իտիհօրում, վէ մատտէ՝ հիքիմէթէ մալիումաթ վիրմէքտէն իպարէթ օլտուղու հոլտէ , թէրէտտիւտ իթմէմ։

— Րէճա իտէրիմ , մատտէյի իյղահ իտին ։

— Պէն , Բարիատէ , Թուրնել սօգաղընտա 36 նիւմէրօտա մահէլլէսինտէ իգամէթ իթմէքտէյիմ , – Թիւճճար աէյֆահրերըմ, վէ Բարիատէ դայպուպէթիմ, չօգ տէֆա սէքիզ օն այ գատար իտիհատա իտէր ։

« Պիր պուչուգ այ էվվել , ամիրիտինէն , սէրհալ հարէքէթ էմրի ալտըմ, վէ պիր գաչ սահաթտա հարէքէթէ հազըրլանտըմ, վէ ադիմէթ իտէճէկիմ սապահ , գաբուհունն էօնիհատէ , պէնի տէմիր հօլունա կէօթիւրէճէք օլան արապա պէքլէմէքտէ իրէն , գաբուճունունտա օտասընա կիրտիմ քի , օլ էսնատէ օրտա պուլունմահօրտու , վէ քէնտի հիճրէմտէն , պէնիմ իչին վիրտա իթմիշ օլան մէքթուպլարըն բահքէթինի ալտըմ, վէ մէզքիւր մէքթուպլարը ճէպհանէ հէրկէշ տիրահքտէն սօնրա , հօլա չըգտըմ։

« Վագօնտա օթուրտուղումտա , մէքթուպլարըմը կէօզտէն կէչիրէրէք , իսթէրհունտէքի հազրլարա էվվէլճէ պագմագտըգըն մահֆազալարընը այտըմ։

« Իչհունճի մէքթուպտու աչտըղընտա , ֆէվգէլատէ թէաճճուպտէ գալտըմ։

« Պիրինճի մահֆազատա իրհունճի պիր մահֆազա տահա մէվճուտ օլուպ , ֆագաթի պունատա հիչ պիր քեսընըտ օլմահարադ , մէօհիւր մունտա իլէ թուխթատուրտմուշ կիւմիւշ պիր միտալեա , վէ տոթընտա տահի ՍԱՒԱՔ ԵՒՏԻ քէլիմէլէրի մուգաբիլինտէ պուլունմադատա իտի ։

« Պու մէքթուպ մահֆազաընընն հանըզԱԼԳԱ պահա կէլտիկինի զանն իլէ , ատրէսինէ ամիճը նազար իթտիմ, վէ աէհվէն հիճհիրէմէ գօնուրմուշ օլտուղունու անլատըմ. չինքի իտամիմ Ալֆրէտ Տէվինեը օլտուղու հալտէ , մահֆազանըն իւզէրինտէ Թուրնել սօգաղընտա 36 նիւմէրօտա մուգիմ միւտիւր Ռընօլտ Տէ-Վինեը տէյի հազրլմըշ իտի ։

5

Միսթիգօ . – (Հայրէթլէ .) Թուրնել սօգաղընտա , 36 նիւմէրօտա Ռընօլտ Տէավինեը մը ։

Տէլվինեը . – Էվվէթ , միւտիւ ։

Ֆլօնեի . (Միսթիգօհատա .) Միզ պու իտամի պիլիհօրմատունուզ . պու ատէմի թանըհօրմատունուզ ։

Լաքին Միսթիգօ՝ բահիպէ Մարինին քէնտինէ վագը օլան թավսիէլէրինի իտաթըրլատը . չէօյլէ քի Ռընօլտ Տէավինեըն թանըտըղընը իգրար իթտէ , իչղահտի վէրմէտի լազըմ կէլմէճկինտէն , վէ պու իտէ , այնըշ օլտուղու թավսիմտիա մուվաֆֆագ օլմատըղընտան ,

— Պու իտամի իչհիմիչիմ տիր , ֆագաթի չահտէն քէնտինինի թանըտամ , տէտի ։

Ֆլօնեի . – (Գիրտէն պիրէ էլինի անլընա վուրատագ .) Լաքին պու ատէմ՝ Ժիւլ Վէրիէրին չէրիքի տիր . հագըգէթէն պու չէյլէր պահա քէչ զարիպ կէօրինիւօր ։ (Տէլվինեըն էրհա իտիտապէն .) Սէօյլէտիկինիզ մէքթուպ նէտիճէսինտէ՞ մի տիր ։

Թուճճար մէմուրու գիրը իլէտիկի մէքթուպու ճիզտա-
ներնտա արաերզպ պուլտու , վե Ֆլօներնէ վէրմէսինտէ , մէր-
գում , միտալեաերը , վե իբրինճի մահֆազա իւղէրինտէ եաղըլ-
մըշ օլան ---ի նէդ քէլիմէլէրինի արիզ ու ամիգ թէզդիգ
պիրլէ ,

— Գուլուշմազ սաաթը վե թանըլմազ իշարէթի օլտու-
ղու աչիքեարէն անլաշըլըեօր , ատէտ , վե պատէհու մահֆա-
զանըն ատրէսինէ պագարագ ,

— Իւզէրինտէ ասլա բօսթա բուլու եօգ տուր ... մութ-
լագա պիր համալ վաստթաըլյա կէօնտէրիլմիշտիր : Ֆագաթ ,
Արնօլտ Տէավինեըրընըն Թուրնէլ սօգաղընտաքի խանէտէ իգա-
մէթ իմթիհինէ էմինէմիսինիզ , ատէյի սիւալ իմտի ,

— Էվվէթ , էմինիմ : Մուսթէճիրլէրին մէքթուպլարըլյա
ղազէթալարընըն վազ օլունտուղու հիւճրէլէրտէն պիրինտէ
քէնտի իսմինի օգուտում ,

Ֆլօներնէ . — (Պիր աղ տիւչիւնտիւքտէն սօներա .) Գու Ար-
նօլտ Տէավինեը՝ ժիւլ Վէրնէերին , միլիոնլար սահիպի օլան
չերիքի օլամազ : Եաըընըզ իսիմլէրի պիրիպիրինէ պէնզէեօր :
Խայր , քէնտիսի Սգօմի իլէ Թրիլպիներին չերիքի օլամազ ...
Մ . Տիւմայը արաերզըմընն ռէպէպինի պիլտիկի հալտէ , Մ . Ար-
նօլտ Տէավինեը , եանի պանքէրին չերիքի , մէրգումուն պու-
լունտուղու մահէլլի պանա խապէր վէրտի ,

Մխթիգօ . — (Իչիմտիկի ռէօղլէրէ ինանամամաեաբագ .)
Բէնտիսի պուննու սիզէ ռէօյլէտի՞ մի ,

— Էվվէթ ,

— Նա՞սըլ պիլիեօր ,

— Թէսաուիֆէն խապէր ալմըշ օլտուղունու անլամըշ
իսէ տէ , օ թէսաուիֆիս իյզահ իմմէտի ,

Մխթիգօ , էսրարընընն պու սուբէթլէ անլաշըլմըշ օլմա-
սընտան տօլայը , մահզա Անժէլիքէ վէ բահիպէ Մարինէ պիր
ֆէնալըգ օլուր տէյի տիւչարը էնտիչէ օլտու , վե Ֆլօներնի՝
չէօյլէ տէվամ իմթի .

— Էվվէթ , էվվէթ , իսիմլէրին այնի օլմասընտան պաշգա
պիր չէյ եօգ տուր : — Միսիս , պու միտալեա իլէ պու մէք-

թուպ մահֆազասընըն եէտիմտէ գալմասընտա միսաատէ ի-
տէրմիսինիզ ,

— Էվվէթ , վե ճանիկէրին պուլումասընտա մէտար օլա-
պիլմէկէրինի թէմէննի իտէրիմ ,

— Շու տագըգատտա Բարիսէ կիթմէկիսիմ ... Թիւր-
նէլ սօգաղընտաքի Արնօլտ Տէավինեընըն քիմ օլտուղունու
անլամալըեըմ , վե անլատաճագըմ ,

Գու էանատէ Միսթիգօ՝ միսթէֆէքքիր օլուպ , շու ան-
լաշըլմազ սիւալի պիտտէֆաիմ ֆիքրինտէ թէքրարլատօրտու .

— Ժիւլ Վէրնէրին չերիքի Պէրէտէ օլտուղումու նա՞սըլ
անլատտապիլմիշ տիր , — Բէնտի ալէյհինտէ թահդըգաթ իճրա-
տը իչին պուրատա կէլտիկիմի ատատա պիլիեօր մու ... Պէօյ-
լէ պիր սաէմտիէն հէր չէյ մէմուլ տուր , — Վագտա իհթիմալ-
տէն կէօրունմէեօր իսէ տէ , Թրիլպի իլէ Ուիլհամ Սգօթուն
չերիքի օլմասըղընը քիմ պիլիր ,

Ֆլօներնէ . — Թուր գաթտարլարը սաաթ գա՞չտա հարէքէթ
իտիեօրլար ,

Տէավինեը . — Եարըն սապահ հարէքէթ իտէր պիր գա-
թտար վար տըր , լաքին սիզ տէ պէնիմ կիպի , պու կիճէ Ամ-
պուազ Թարիգիլէ ազիմէթ իտէպիլմէնիզ Թուրնէլ սօգա-
ղընա գատար սիզէ բէֆագաթ իտէրիմ ,

— Գաթտար սաաթ գա՞չտա Ամպուազտան կէչիեօր ,

— Սաաթ պիրի օն իլի տագըգատտա կէչէրէք , — Պէրէ-
տէն Ամպուազա , պիր պուչուգ , չօգ չօգ իլի սաաթտա կի-
տիլէպիլիր , — Եօլ եիւրիւմէքտէ մահֆ՞րմիսինիզ ,

— Էբէյիճէ , լաքին զանն իտէրիմ քի , եաեա կիթմէկիզ-
միզտէ , գաթտարա վասըլ օլամայըզ ,

— Պէն աքսիսինի իտատա իտէրիմ , Գուրատան սաաթ
օնտա եօլա չըգար իսէք , էօնիւմիւզտէ իւչ սաաթըմըզ պու-
լունուր , Գուննունլա պէրապէր էկէր արզու իտէրսէնիզ , օթէլ-
ճի , պիզիմ իչին պիր արապա հազըր իթմտիրէպիլիր ,

— Խայր , եաեա կիթմէկի սէվէրիմ ... պիրլիքտէ կի-
տէրիզ ,

— Էօյլէ իսէ , չանթամը վե բարտըսիւմիւ ալաեըմ ,

— Գէն տէ , պուրատա գալամանագաղըմը խապէր վէ-
րէնիմ :

Գու սուրէթլէ Տէլվինեը գահվէխանէտէն ՀԸԳՍԸՂԸ կիպի,
Ֆլօնեի տախի տէմիկատա եապլաշար :

Ախնօյտ , թաավիրի օվ էանատէ պօղուլմուշ օլուպ , մէր-
դում, Թրկպինէ էյլիէրէք :

— Լիկէր վաղըթ կէչիրմէքսիզին իշ կէօրմէզսէք , իշիմիզ
խարապ տըր : Հայտէ էլ չամաատանըզը վէ անախթարընը ալ
ատա , օտանա չԸԳ · պէն տէ կէլինէօրում, տէախ :

Գէօրէնճէ իչի չէրիվէր ատա ատատա եօղտուը ՀԸԳՍԸԼԸՂ :
Ֆլօնեի՝ Մխթիդօնուն եանընա ավտէթլէ ,

—Կէնճ տօսթում, պանա վէրտիկինիզ մալիումաթա թէ-
չէքքիւր իտէրիմ : — Միզ Բարիսէ նէ՞ վաղըթ ավտէթ իտէ-
ճէքսինիզ, տէյի պէհան իլլէտի :

Մխթիդօ . — Գէն տէ պիլմէմ, միւսիւ , Բարիսէ ավտէթ
ղէմանըմ , քէնտի միւթուալիտան միւսթագիլ ահվալ վէ վու-
ղուխտան մէրպութ տուր :

— Գէլբի միզ տահա իհթիեաճամըմ օլաճագ տըր · իմ-
մի , Բարիսէ Ֆրանսուա-Միրօն ոզագընատա 29 նիւմէրօյու
իանէտէ իգամէթ իմտիկիմի իշարէթլէ , ավտէթինիզ ղէմա-
նընը պանա պիլտիրմէէ հիմմէթ իտին :

— Բէք էյի :

Տէլվինեը · — (Գու ատա կէլէրէք , Ֆլօնիեէ խիթապէն .)
Ապիմէթէ հաղըրըմ, միւսիւ, վէ իտթէտիկինիզ ղէմանի կիտէպի-
լիրիզ · Ֆագաթ թէլաշ իտէճէք տէպէպիմիզ եօղ տուր , չինքի
խայլի վագիթմընդ պուլունմադատա տըր , տէյի պէհան իլլէտի

Սատի ծնու չարեէք կէչէրէք , Ֆլօնեի վէ Տէլվինեը օ-
թէլտէն հարէքէթլէ , Ամպուազ եօլունու էլէ ալտըլար , վէ
ազ ղէմանատա , Ամպուազ օրմանընդա մուվասըլէթի իմտիէր :

Օլ անէ տէկինի ևրլտրզլար իլէ գարլը պուլունան գուղ-
պէյի ասիմանի , պապիթէթէն թէպափու օլարագ , զարպ ճիհէ-
թինտէ գարա պուլութլար ևրզրըտը , վէ Ֆուրճուունա զուհու-
րինէ , ագաճլարըն ատալարը տէհչէթի սէտատ իլէ ևէկատիկէ-
րինէ չարբմանա պայտատը :

Իչի եօլճուլար , հավանըն պօղուլտուղունատան ախչարը
էնամէչէ օլարագ , Գէրէքտէն պիր արապատա բարիսլ օլմա-
տըգլարընատան տօլաեր թէէսսիֆ իմմէքտէ , վէ արապարըն-
տա նատիրէն սէօղ սէօյլէէրէք , սիւրաթլէ եօլլարընա տէ-
վամ իլլէմէքտէ խոխլէր :

Նակէհատն օրմանըն իչինատէն պիր ճանվէրին նէտատը , վէ
զանն խէբսին քի պուենա մուդաաիլ ուղագատան պիր կէօք
կիւբիւլտիւսիւ իշիտիլտի :

Ֆլօնեի . — Արգատա՛շ , իշիտիլէն նէ՞ խոխ :

Տէլվինեը . — Ատրմարըմզը չաբուգլաթ ալըմ :

Ֆլօնեի . — (Ճէպինատէ պուլունան խայլի պիւհիւք չարատա
բէվօլվէրին ատըրընը թուքթատագ .) Գու թարաֆատա թէհլիքէ
վա՛ր մը տըր :

— Լօշատա Բրգօնուն հայվանախանէսինտէն պիր իտագըմ
ճանվէրլէրին ֆիրար իմտիւլէրինի պիլմէէօրմու խոխնիզ :

— Խա՛յր , պիլմէէօրում :

— Իչի ատալան , պիր գաբլան վէ կօրկ տէնկէն պիր
մայմուն պու թարաֆլատատա տօլայլըօրլար :

— Իչինէ պուենլատա թէսատուֆ իմմէմիզ՝ պիր ֆէլաքէթ
տիմէք խսէ տէ , զանն խաբրիմ քի , պու պատատէ գօրգմատատա
սէպէպիմիզ եօղ տուր : Գու ճիւմլէ խլէ , ֆուրճուունա եագլա-
չէօր , վէ տօզրուտու , պէն , Բրգօնուն ֆիրարլէրինտէն պի-
հատատ ֆուրճուունատան գօրգատօրում :

Ֆիլվագը Տէլվինեը վէ Ֆլօնեի , գիհատատ սիւրաթլէ հա-
րէքէթէ իպթիտար իլլէտիլէր :

Օլ էանատէ բիւզկատարըն չիտատէթի արթմագատա օլուպ ,
ատիւմանն կիմտիքճէ գիհատատ գարարմագատա , վէ չինչէքլէր
նէքտիկէրինի թատագիպ իտէրէք , պիլա ֆատըլա տատի կէօք
կիւբիւլտէմէքտատ խոխ :

Նակէհան եօլճուլար , ագամ տալլարընըն արատընատա գա-
բիպ պիր նիտատ իշիմտիլէր :

Գու նիտատ՝ ինանն պագրընընա միչագինն օչմագլէ պէրա-
պէր , իչի եօլճուլար գօրգագատ կէօղլէրինի եօգատը գալ-
մըրըգ , գատանլըգ օրմանընա ըագմէն , ինանն կիպի պիր սի-
տըրըգ , գատանլըգ օրմանընա ըագմէն , ինանն կիպի պիր սի-

եան չէրին սրչրատրդրնը , վէ պիր ագաճ տալը իւղերինտէն իւսթլէրինէ տիւչիւպ , աեագտա տուրտուղու հալտէ , պիւ-
եիւճէք պիր ագաճ տալը սալատրդրնը կէօրտիւլէր , վէ կո-
րիլ թէամիւէ օլունան էն պիւեիւք վահշի հայվանլարտան պիրի գարշըօրնտա պուլունտուգլարրնը անլաեարագ , քե-
մալը տէհշէթլէ րիւճաթ իթտիլէր ։

Ճանվէրի մէղբիւրան չէնեէլէրի պիրի պիրինէ չարբտրդը կիպի , տիշլէրիտէ կրճբրատամագտա , վէ թուխտուղու ագաճ տալրնը տայիմա կէմիրմէքտէ իտի ։

Տէլիհնէը գօրգուտունտան քէօթրիւմէ տէօնմիւշ օլուպ , ճիւղի պիր հարէքէթ իճրատրնա պիլէ միւգթէտիր օլմատը-
ղրնը հրտա իտիեօրտու ։ Լաքին Ֆլօնէի , մէրգուտտան գիեա-
տէ ճէտուր օլտուղունտան , ճանվէրի վուրմադ նիեէթիլլէ եէ-
տինտէքի րէվոլրէրի չրգարմաեա ատյ իթտի իտէ տէ , պունա վագրթ գալմատը . չիւնքի ճանվէր՝ թուխտուշ օլտուղու ագաճ տալրնը պիչարէնին գաֆատրնա էնտիրմէքլէ , գաֆա-
տրնը եարարագ վէ եիւղհունիւ գանլարա միւէլմմա իտէրէք եէրէ սէրտի ։

Տէլիհնէը , հէման էօխւ հալինտէ օլտուղու հալտէ , տէհ-
շէթճինէն նաչի րէֆը սէտա իթտի , վէ աեագտա տուրմատա իգթիտարը գալմատրդրնտան , տիզ չէօքտիւ ։ Ջանն իտէրսին քի , մէրգուտտուն կէօղէրի էօնիւնէ պիր բէրաե չէքիլմիշ իտի ։ Գու ճիւմլէ իլէ կօրիլին՝ պուտագլը տալրյա քէնտի իւղէ-
րինէ տօղրու իլէրլէտիկինի կէօրտիւ , վէ տէհշէթլի պիր ի-
նիլթի իշթիմէքլէ , պիւեիւք պիր տաղրն քէնտի պաչընա եր-
ղրլմագտա օլտուղունու զանն իթտի ։

Սօնրա , պիր չէյ կէօրմէտի , պիր չէյ հիսս իթմէտի , վէ հէման պիրուհ օլան ճիտի , պիչարէ րէֆիգինին եանրնա եու-
վարլանտը ։

Կօրիլ , Տէլիհնէրընրն իւղերինէ էյլիպ , գուլաղրնը եիւ-
րէկինէ տաեաթթարագ , հէնուզ հաեաթտա օլտուղունու ան-
լաերնճա , տօղրուլտու , վէ պուտագլը սօրատրնը եօգարը գալտրրըպ , գաֆատրնա օլ տէրէճէ չիտատէթլէ էնտիրտի քի , պիչարէնին գաֆատը , ճէվիզ գապտուղու կիպի չաթլատը ։

Ճանվէր՝ պու իչի կէօրիւնճէ Ֆլօնէնին նէզտինէ ամտէթ իթտի ։ Ֆտագաթ օ պիչարէ , ալտրդը տարպէնին չիտատէթին-
տէն գաֆատը վէ պէյնի տաղրլմրշ օլարագ , վէֆաթ իթմիշ իտի ։

Իչթէ պու արա զարիպ պիր հալ վագը օլտու ։ Շէօյլէ քի օլ պիւեիւք նէվ մայմուն , Ֆլօնէնին նաչը եանընտա տիզ չէօքիւպ , էլպիսէմի ճէպլէրինի ֆէվգէլատէ տիգգաթլէ ա-
րատը , վէ պուլտուղու չէյլէրի ալտրգտան սօնրա , պիրիսինի չաղրրրճաարնա տուտագլարրնտան պիր ըալըգ սէսի չրգտը ։ Այնի վագրթտա ագաճ տալտարրնդն արատրնտան իբինճի պիր չէզլ զահիր օլուպ , եօլուն իւղերինտէ տուրտու ։ Գու տէ-
ֆա մէյտանա չրգան ինսան օլուպ , օլ էսնատէ պուլութ-
լարրն ալթրնտան գուրթուլմուշ օլան այ մահիթապը սաեէ-
սինտէ , եէնի կէլէն չախսրն Արնօլտ Տէսվինէը օլտուղու անլաշրլտը ։

Մայմուն գրեաֆէթինտէ օլան , վէ Թրիլպի օլտուղու չիսպհէսիլ օգուեանլարրմրզդա անլաշրլմրշ պուլունան ճան-
վէր ։

— Է՛յ , էֆէնտի , կէօրտիւկիւմ իչէ նէ՞ տէրսինիզ , զանն իտէրիմ քի մահլուպ հասրլ օլտու , տէտի ։

6

Արնօլտ . – Բօլիս մէմուրունուն ճէպլէրինի լաերգըյտա արաշտրրտրը՞ն մը ։

Թրիլպի . – Էվվէթ , իչթէ ճէպլէրինտէ պուլտուղում չէյլէր , Տիկէրինին իւղերինտէ պուլունան չէյլէրի տէ ալմագ լազի՞մ մը տըր ։

— Լիւզումս եօգ տուր ։ Գու թիւճճար ուչաղրնըն ճէպ-
լէրինտէ մուհաֆթարալը հիչ պիր նէյնէ պուլունամազ ։ – Մի-
տալեա , մահֆազալար , բէվոլվէր , ճիզատան , հէր այրնտը ։

Գուներան սօներա ևաբաճաղըմըղ՝ պուներարըն իճապընա պագ-
մագտան իպարէթ տիր ։

Թամ օղ էանատէ օրմաներն իչ թարաֆլարընտան վէ ևա-
գընտան միւտհիշ պիր սէս իչիտիլիսպ , Թրիլպի՝ ևրնօղտա խի-
թապէն ,

— Իչիտիւօրմուտուներ , ճանվէրլէր՝ գան գօգուտուներ
հիտա իթտիլէր ։ Գէշ տադըգտատան վէ պէչքի տահա էրքէն
պուրատա վատըղ օղուպ , պու նաչլարը եէեիպ թիւքէտճէք-
լէր տիր ։ Օ հալտէ մէչտանտա էսէր պիլէ գալմատաճագ տըր
Իմտի , ինտան էլպիսէսի կիեինիպ , պուրատան չէքիլմէք վագ-
թը կէլտի , տէտի ։

— Իսվապընէն պօղչասընը կէթիրտիմ . օրմաներն սինօրուն-
տա տըր ։

Թրիլպի՝ էսվապընէն պուրունտուղու մահէլլէ կիթմիշ
իքէն , պիրտէն պիրէ նիտահ տէհչէթտիզ րէֆ իլէ րիճաթ
իթտի ։

Բըղըն հայվանաթխանէսինտէն ֆիրար իթմիշ օղան էրքէք
վէ տիչի արապանըտ , օ արա ևագլաշմագտա օղուպ , պուներա-
րըն ևուվարլագ կէօղ պէպէքլէրի , կիճէ գարանլըղընտա
պիրէր պիւեիւք գիևա կիպի բարլամագտա իտիլէր ։

Թրիլպի , պուներարը կէօրտիւկիւնտէ , պօղուգ պիր սէտա
իլէ ,

— Ճանվէրլէ՛ր , ճանվէրլէ՛ր կէլիեօրլար , տէյի պագըրտը։

Արնօլտ , անինտէ էլինտէքի րէվօլվէրի հագըրլատը վէ
մէգքիւ ճանվէրլէրտէն պիրի եըլտըրըմ կիպի սիւրտիլէ իքի
չէրիքլէրին իւսի թարաֆլարընտան կէչիպ , իքի նաչլարըն
ևանընտա տուրտու ։

Գու հարէքէթի իճրա իտէն էրքէք արապան օղուպ , ճէ-
սիմ բէնչէսիլէ նաչլարտան պիրինին եիւրէք թարաֆընը ա-
րտրքէն , Արնօլտ , հէման սիլահընըն թէթիկինի պատմագլա ,
գուրչուն եէրինտէն չըգտը , վէ էրքէք արապան՝ նաչը բար-
չալամաեա հագըրլանմըշքէն , եէրէ սէրիլիպ , պիր տախի գը-
մըլտանմատը ։

Շէօյլէ քի , րէվօլվէրին գուրչունու՝ ճանվէրլին կէօզիւնէ

կիրիպ , պէչինէ գատար կիթմիշ , վէ անինտէ վէֆաթընը
մուճիպ օլմուշ իտի ։

Օղ վագըթ տիչի արապան , տէհչէթլի պիր պագըշ իլէ ,
քէնտիտի տէ եօղուն իւգէրինէ սրչրատը , ֆագաթ Արնօլտ վէ
Թրիլպի , զանն իտէրտին բի հիտա իթտիքլէրի տէհչէթ՝ քէնտի-
լէրինի գանատլը հայվանաթի սրրատրնա գօյմուշճատրնա սիւ-
րատը ֆէվգելատէ իլէ գօչմատա պաչլատրլար ։ Հալ պու քի
մէգքիւբ արապան քէնտիլէրինի գօվալամատրդ , Տէլվինէրընըն
վէ Ֆլօնէրինին անճագ սօվուտուշ օլան նաչլարը իւգէրինէ չէօ-
մէլէրէք , պուներարըն քէմիքլէրինին կէմիրմէքտէ , գանլարընը
էմմէքտէ , վէ էթլէրինի եէմէքտէ իտի ։

Լագին ֆիրարիլէր՝ արգալարընտագի հալի հէման տէրը
իթմէքլէ պէրատէր , գօչմալարընա տէվամիլէ , օրմանտան
չըգըպ սահրանըն քէնարընա վատրլ օլտուլար ։

Թրիլպի , սօղուտարատ , – Տուրուն , պու գրատֆէթ վէ
էլպիսէմէ եօղուտա տէվամ իտէմէմ , տէտի , վէ պիւեիւք ա-
զաճլարըն արգասընը սիքէր իթթիհատ իտէրէք , անր վա-
հիտատէ մայմուն տէրիսինի վէ եիւպիւնիւն նիգապընը չըգա-
րըպ , ատի էլպիսէէրինի կիեինտի , վէ պատէհու մայմունա
միւթէալլիգ էշտաեը պօղչալատրպ , Արնօլտ իլէ պիրլիքտէ
եօլլարընա տէվամ իթտիլէր ։

Եարը կիճէ կէչմիշ օլտուղու հալտէ , օթէլին էօնիւնէ
մուվասըլէթ իթտիլէր ։ Գունուն պիւեիւք գաբուտու գաբալը
օլտուղունտան , Թրիլպի , հավլիեէ նագըր օլան արապա գա-
բուտունա տօղրու իլէրլէտի , վէ իչպու գաբունուն այրգ օլ-
տուղունու կէօրիւպ ։

— Կէլին , տիչարը չըգտըրմըպ եօլտան իչէրի կիրիճճէ-
եիգ , տէտի ։

Գու իքի չէրիքլէր , քէմալը տիգգաթլէ իչէրի կիրիպ ,
օտաալարընա վատրլ օլտուլար ։

Արնօլտ , պիր մում եագըպ , պիչարէ Ֆլօնէրինին ճէպլէ-
րինտէն պուլտուղու չէյլէրի կէօզտէն կէչիրտի ։

Թրիլպի իսէ , թավշան քիլիմլէրինտէն պիրի վատրթա-
պըլա , Րէվէլ նամ թէաթրօ օեունճուտունուն օտասը գա-

բուսունու ալարագ , մէգքիւր օտատան ալմըշ օլտուղու մայ-
մուն գըեաֆէթինի երինէ եէրինէ վազ իթմէ։ Գատէհու Ա-
նօլտուն օտատընա կէլտիկինտէն , Ա՛նօլտ ,

— Կէօրտիւկիւն իչտէն խօշնուտա օլտում... սէն սէրվէ-
թինի գազանտըն... պիր քէրրէ Մխիթիդօ տախի օրմատան
գալտըրըըր խէ , եօլումուղ սէրպէսթ օլաճագ տըր , տէյի
պէհան իլլէսի ։

Թրիլպի . — Գունտան սօնրա եարըլաճագ իշլէրի պէն տէ-
րիւհտէ իտէրիմ ։

— Լմինիմ , եարըն սէնտէն մուֆտարագաթ իտէճէնիմ ։

— Բարիսէ՛ մի ավտէթ իտիեօրսունուղ ։

— Էվվէթ ։

— Նի՛չին պու գատար չարուգ ավտէթ իտիեօրսունուղ ։

— Ղայդուպէթիմտէն տօլանը չիւպհէ իտիլէպիլիր ։ Գուն-
տան գաթինաղար բահիպէ Մարի իւղէրինէ նէզարէթ իթմէք
իտթէրիմ ։

— Սիղէ պիր նասիհաթ վերմէմէ միւսաատէ իտէ՞միտի-
նիզ ։

— Հայ հայ , վէ էկէր վերէճէք նասիհաթընըզ խայըրը
իտէ , ասլիք օլաճաղըմը վատ իտէրիմ ։

— Մխիթէվէիա Ֆլօրենտինին իգամէթկեատընը տա թահ-
գըզ իտին , չինքի պու իտիֆիներէնին խանէսինատ պիտէ միւ-
թէալլիգ մուհարրեբաթ մէհճուտ օլապիլիր ։

— Օլ պագատէ իճազաթընը իճրա իտէճէնիմ , վէ զաթէն
անախթարը , ճիզտանը , քեաղըտըարը վէ հիյնի հաճեթատէ
գուլլանմագ օլաուղում միւֆէթթիշլիք գարթը եէտիմատէ
պուլունտուղունատն , վագը օլան թաւսիեէնին իճրասը բէք գօ-
լայ տըր ։ Ենիմտիլիք եաթաղըմըզա եաթալըմ ։

* * *

Ֆլօրենտինին՝ պուլվար Հօսմանտա վագը պանքէրին խանէ-
սինէ վերտիկի վիկտիմ, թաագիի անըաշըլաճագը վէճհէ , բա-
հիպէ Մարինին հէնէճանը ագիմինի մուճիպ օլմուշ իտի ։ Մէր-
գումուն սիւալէրի վէ ֆաիլինին արամագատա օլտուղու ճինա-

եէթ վագըտը , վէ Մխիթիգօնուն պուլունտուղու մահէլլի
անլամագ իւղրէ պանքէրին խանէսինէ կէլմէք տէրէճէսինատքի
ճէտարէթի՝ բահիպէնին տէհչէթինի արթըրմագատա իտի ։

Մէրգում բօլիս մէմուրու , քիչիւք միտաէտաճընընը քէն-
տի հիսապընա պիր խըզմէթի տէրիւհտէ իթմիչ օլտուղունու
նա՛սըլ խատպէր ալմըշ իտի , վէ օթուղ սէնէնէի միւթէճավիզ
պիր զէմանտան պէրու Ֆրանսատան հարէքէթի իթմիչ , վէ
թէպտիլ սուրէթիլէ Բարիսէ ավտէթի իլլէմիչ պուլունան վէ-
րիէրին գայընը էթիէն Պէրօնուն այըրըլմասը վագըտայը զարի-
պէսի հագըընատա Մխիթիգօ նա՛սըլ մալիւմաթ վերէպիլիր
իտի ։

Մուհագագատ օլան չու զայըլ վագըտաը , վէ իհթիմալ-
տէն պուլունան ճինատէթի ֆիիլի , էթիէն Պէրօնուն ֆամիլիա-
սընտան նի՛չին կիղէնմիչ իտի , վէ Ավնօլտուն ֆէվգէլատէ
սիւքիւնէթի խիլաֆընատա պանքէրին կէօղէ չարրատագ սու-
րէթատքի ալթիսաթլիկինէ նէ՞ սէպէպ օլապիլիր իտի ։

Գու խուսուսատի գարշըսընատա , բահիպէ Մարի , նէ տիւ-
չիւնէճէկինի պիլմէմէկ , զիհնի օլ գատար գարըշաը քի ,
պուննա մէմուրին զայրի վագըտայը գարշըսընատա սօղուգ գան
իլէ վէ մանթըգա մուվաֆըգ սուրէթատ միւլահաղա իթմէնէ
իգթիտարը գալմատը ։

Ֆիքիրճէ պու ալթիսաթլիւք իչինատէ , եարընըզ պիր խու-
սուս , եանի , Սթանիսլաս Տիւմանըի՝ Ֆլօրենի թատաֆընատան
վագը օլաճագ խթիճվազ էանասընատա , քէնտի սատագաթը-
նա վէ էսքար սագլամագլըգ թատիեատընատա բաղմէն , Բարիս-
տէն ագիմէթինին վէ Պէրէճէ վուգու պուլան սէչյեահաթը-
նըն հագըգի սէպէպլէրինի իգրար իթմէմի իհթիմալի վէ գօր-
գուսու քէնտիսինի տիւշարը էնտիչէ գըլմագատա իտի ։

Բահիպէ Մարի՝ Մխիթիգօնա քէչիֆիեէթի խատըր վեր-
մէք իտթէտօրտու իսէ ատ , պէօյլէ պիր խատիսի նա՛սըլ վէ
նէ՞րէտէ պիլսիրէպիլիր իտի ։

Մէզպուրէ , Ֆլօրենի իլէ Վէրիեր վէ Ավնօլտատան մուֆտա-
գաթընատան սօնրա , Անժէլինին հատընա կիմատի , ֆագաթի կէնճ
գըզը տիւշարը տէհչէթի գըլմագ իտթէմէտիկինատէն , ֆիքրինի

պէղաեէթ իշղալ իտէն մատտէ հադդընտա մէրգումէնէ հիչ պիր չէյ սէօյլէմէտի։ Անճագ Անժէլիքի տէրաղուշէ, խա-յըրլը պիր կիճէ թէմէննահինտէն սօնրա, օտասընա չէքիլտի, վէ իրմէսի կիւնքի հարէքէթի վէ ազիմէթի իչին թէտարիքնա-թընը պիլ իքմալ, եաթաղընա եաթտը։

Հալպու քի ֆիքրի օլ տէրէճէ մէշղուլ իտի քի, ուեու-եամտաը։ Շէօյլէքի տիւչիւնճէսի Միսթիգօճա հասր օլուն-մաեընպ, Էմիէն Պէրօնուն գուրպան օլմուշ օլտուղու ճինա-եէթ հադդընտա իտի։

Վագտա ադրապասընտան օլան Վէրիէրին՝ պու ճինաեէ-թին չէրիքի օլտուղու ֆիքրի վարիտը խաթըր օլամազ իտի. լաքին իսթէմէեէրէք ոէ, միւպհէմ վէ Նէվինա թէրէտտիւտ կիպի պիր չէյ ֆիքրինտէ հուսուլէ կէլմէքտէ իտի։

Բօլիս մէմուրու՝ «Էմիէն Պէրօնուն գաթիլլէրի իւչ քի-չի իմիշլէր. պունլարտան իրիսինի թանըրըմ, իւչիւնճիսընիս տէ Սիթանիսլաս Տիւմայ պիլտիրէպիլիր» տէմիշ իտի։

Գու միւհահազա իւղէրինէ, րահիպէ Մարի, ժիւլ Վէրիէ-րին ալիթիսի սիմասընըն, վէ Արնօլտ Տէավինեընընն պուզ կիպի սօղուգ հալտէ պուլունան նիգաղընըն՝ կէօզէրի էօնիւ-նէ կէլտիկինի զանն իտիեօրտու, վէ իսթէմէեէրէք, Արնօլ-տուն Բարիսէ մուվասըլէթինի տիւչիւնիւեօրտու։ Շէօյլէքի Արնօլտ տա, միլիօնլար սահիպի օլան Էմիէն Պէրօ միսիլու Հինտիսթանտան կէլմիշ օլուպ, շու գատար քի Էմիէն Պէրօ-նուն դայյզ օլմասընտան չէնա կիւն սօնրա քէզալիք միլիօնլար սահիպի պուլունան Արնօլտ Տէավինեը՝ ժիւլ Վէրիէրին չէրիքի օլմուշ իտի։ Պինապէրէն պու չէյլէրտէ զարիպ վէ տէհլիէ-լի պիր միւնասէպէթի կէօրիլմէեօր մու իտի։

. . . . . .

Սապահ օլտու, վէ րահիպէ Մարի, ուզուն միւտտէթ ույգուտուզ գալմասընտան թագատ վէ տէրմանտան տիւշմիշ օլտուղու հալտէ, էլպիսէօնի կիեինէրէք, ֆիքրինի թազեիգ իտէն միւհահազաթը պէրմատագիէ. Նօթր-Տամ-տը-Լօրէթ քիլիսէսինէ կիթտի, վէ գուտտասընա հազըը պուլունտուգ-տան սօնրա ավտէթ իյլէտի։

Խանէտէ, Նագլը մէքեան սէպէպիյլէ պիր խայլի ալ-թիսթիհլիք մէվճուտ օլուպ, օտա խըզմէթճիսի՝ գարուճու-նուն մուավէնէթիյլէ ատնտըգլարը էնտիրմէքտէ, վէ պունլա-րը քիչիք օնիպիւս արապասընա թահմիլ իյլէմէքտէ իտի։

Գարուտտա լանտօ արապասը պէքլէեօրտու։

Րահիպէ Մարի, քիլիսէտէն ավտէթինի միւթէագիպ, Անժէլիքին օտասընա կիրտի, վէ մէզպուրէ գըզնըդազ՝ հա-րէքէթէ հազըը պուլունտուգունտան, վէ Բարիստէն մուֆա-րագաթընտան տօլայը մէճպուռ կէօրինտիւկիւնտէն, պիր-լիքտէ ատլօնա էնտիկէը։ Պիր գաչ ատագդա սօնրա, Վէրիէր տէ, սիմասընտա էսէրը մահզունիյէթի միչահատէ օլունտու-զու հալտէ, մէրգումէլէրին նէզտինէ կէլիպ,

— Հայտէ՛, արապաեա օթուրալըմ տա կիտէլիմ, տէտիւ

Մաշնուեա իչի տաաթ զարիֆընտա կիտիչէպիլիպ, պու միւտտէթ էնտասընտա, սէյահաթը վագըա սիւքիւթլէ կէշ-տի. եալընըզ րահիպէ Մարի իլէ Անժէլիք ուղագտան ուզա-ղա պագը սէօզլէր թատաթի իթտիլէր։ Հալպուլի Վէրիէր միւ-լահազաթ տէրեատընա տալմըշ օլուպ, տիլտիզ կիպի տուրու-եօրտու։

Էօյլէն վագթը սէյֆիեէէ մուվասըլէթի իտիլտի։

Էվվէլճէ կէօնտէրիլմիշ օլան խըզմէթքարլար, հէր չէյի միւքէմմէլէն թէրթիպ իթմիշ օլուպ, սիյֆիեէ խալզը տա-յիրէլէրտէ եէրլէշտիրէր։

Բէօյիւն հավասը Անժէլիքին իւղէրինտէ հիւանի թէէսսիր հասըլ իտիպ, զանն իտէրսին քի մէզպուրէ թազե պիր հաեաթ քեսպ իթմէքտէ, վէ սիմասը՝ մէսէրրէթի պիր հալտէ միչա-հէտէ օլունմագտա իտի։

Վէրիէր, Արնօլտ Տէավինեըտան էվվէլքի գատար պահա իթմէեիպ, պինապէրին մէրգումուն, Բարիստէ օլտուղու գա-տար սուֆրալարընա սըգ սըգ կէլմէեէճէկինի մէմուլ իթտի-կինտէն, կէնճ գըզըն սիւքիւնէթի հալի վէ մէճպուռ կէօրիւ-նիւիւ՝ պունտան նէչէթ իթմիշ իտի։

7

Ժիւլ Վէրիէրին սէյֆիէհէն, թաշ վէ թուղլա իլէ ինչա իտիլմիշ վասֆ պիր քէօշկ օլուպ, քէօյտէն պիր քիլօմէթրօ գատար ուզագտա պուլունմագտա իտի։

Ընժէլիք, սինեմ սէպավէթինին իլք սէնէլէրինի Մաշնու գարիհէսինտէ, վաիտէսինին հանըմտա կէչիրմիշ օլմաղլէ, մէգքիւր քէօյու սէվէր իտի։

Կէնճ գըզ, հէնուզ չօճուգ օլտուղու զէման, ագրապաքընտան պուլունան Էմիլ Վանտամը իլք տէֆա օրատա թանըմըշ, վէ մէրգումու, էվվէլա պիր տօսթ կիպի, սօնրատտա պիր մաշուգ կիպի սէվմիշ իտի։

Էօյլէն թատմընտա, պանքէրին թատալը հալի տէվամ իտիպ, իւղէրինտէ կէօրիւլէն սինիր հարէքէթլէրի՝ բահիպէ Մարի իլէ Ընժէլիքին նազարը տիգգաթըննա թէատուիճ իտի։

Թատմտան սօնրա, իքի գատընըլար պաղչէյէ էնտիլէր։

Ընժէլիք հէնուզ զայիֆ օլտուղունտան, բահիպէ Մարի՝ մէրգումէնին գօլթուղունա կիրէրէք, քէօշկտէն զայլի ուզագլանտըլար։ Օրատա, արաբարընտա չու հօլտա միւքեալէմէ վուգու պուլտու.

— Բէտէրիմին թատվիրի հէր վագթի քի հալինտէ օլմատըղընա սէն տէ պէնիմ կիպի տիգգաթ իտմէյն մի։

— Էվվէթ, տիգգաթ իտտիմ։ Զիեատէօյլէ տուշունճէլի կէօրունիւօր, ֆագաթ տուշունճէսի սէպէպինի անլատմանօրսում։

— Ոու կիւն պաշ բարատը կէօրմէք իւզրէ քէօյէ կիտէճէ՞քսինիզ։

— Խա՛յր, հարըն սապահ գուտտատա վագթը կիտէճէյիմ։

—Սէնին իչին Սթանպուլատա Տիւմայտան պիր մէքթուպ ատլարագ պուրատա կէթիրիր սէյի գօրդմա՞դընըզ։

—Գօրդմատա սէպէպ եօգ տուր։ Սթանպուլատա Տիւմայըն պանա հազաճագ մալիւմաթը օլտուղու ֆարդ օլունսա պիլէ, պու կիւն հազարմազ։ Իմտի, մէքթուպու, հարըն սապահ, սաաթ տօգուդ բօսթաճըլլա պաշ բարատա վիրուտա իտէճէկինտէն, պէն տէ սաաթ տօգուդտան էվվէլ պաշ բարատը կէօրէճէյիմ։

— Ղազէթալարը տօղրուտան տօղրու ախզ իթմէք իչին պիր չարէ տուշունմէլի։

— Նիչի՞ն. բէտէրինին ղազէթալարը պուրատա կէ՞լմէճէք միտիր։

— Շիւպհէսիզ կէլէճէք տիր, լաքին էկէր պու ղազէթալարտան պիրինտէ, Թօնքինտէն պահս օլունարագ, Էմիլ Վանտամըն պիր մուզաֆֆէրիյէթի հագըմընդ օլուր իսէ, բէտէրիմ օ ղազէթաճը օրթատան գալտըրըր։

— Բէք էյի. պէն Վիլիճ մէվգիֆինէ գատար կիտիպ, արզուն եէրինէ վարմագ իչին թէտաուիրի լազըմէճի իթթիխազ իտէճէյիմ։

— Ոու խըտմէթի՝ Ֆօրէսթիէճէ ճախօտ անըն գարըսընա իհալէ իթմէքլիկինէ քի՞մ մանի օլուճօր։

— Պէնիմ օրմանն մէմուրունա էճթիյէթիմ եօգ տուր։

— Հէր թարաֆընդընզը ճասուսլար իհաթա իթմիչլի՞ր միտիր զանընընտասըն։

Բահիպէ Մարի, մանէատար սուրէթտէ պաչընը սալլաճըպ ճէվապ վէրմէտի։

Վէրիէր, քէնտի տայիրէսինէ չէքիլմիշ օլուպ, իլք կիւնիսալտըղը խապէրլէր քէնտիսինէ օլ գատար թէէսսիր իթմիշ իտի քի, սայքի էօլիւ կիպի իտի։

Շէօյլէ քի, Էթիէն Պէրօնուն գաթիլլէրինին պուլունմուշ օլտուղու հալտէ, Ափնօլտ Տէսիմներընըն տա իչլի պուլունմուշ տիմէք իտի, վէ քէնտիսի տէ մէրգումուն օրթաղը օլմասընդա, անըն իլէ չէրիքի թէօհմէթի օլմուշ իտի։

Էկէր Տէսիմները հիւքիմէթին բէնչէսինէ տուշսէ իտի, քէնտիսինին տախի գուրթուլամաճագընը թատիպի իտի. չիւնքի Ափնօլտ եագաճը էլէ վէրտիկի հալտէ, Վէրիէրէրին տէ,

քէնտի գայնքնըն ճինաեէթի վագըսաբնտան խապէրտար օ-
տուղունու , վէ քէնտիսիյէ իթթիֆագ իթ-ժէսի , մահզա , Բո-
չիկա պանգասընա թէսլիմ իտիլմիշ օլան միլիճնլարը դասպ
իթ-ժէք ֆիքրինէ ժէպնի իտուկինի սէօյլէմէքտէն չէքինմէեճ-
ճէկի իհթիմալտէն պուլունմագտա իտի ։

Պէօյլէ պիր սըրատա , Արնօլտ Տէսվինեը իչին գաթըլ-
կեահտան , վէ Վէրիէր իչին , հիչ տէյիլ իսէ , քիւրէկտէն
գաչամագ օլմազ իտի ։

Լաբին պանքէր՝ շէրիքինին կիզլի թասավվուրլարընը լա-
ըԸգԸյա անլամըշ իտի ։

Նէօյլէ քի , Ֆըննէլ իլէ Միսթիգօ , մուխաթապա տիմէք
օլմալարըյլա , պուննլարըն տէրհալ օրթատան գալտըրըլմասը ,
Արնօլտուն մուգաբէրաթընտան օլուպ , գաթէն մէրգումըն ,
մագսատինէ էրմէք իչին , հիչ պիր թէհլիքէ վէ մանիտէն
բիւճաք իթ-ժէնէճկի տէրքնար իտի , չու գատար քի թէ-
շէպպիւսիւնտէ մուվաֆֆագ օլմատըղը թագտիրտէ , հիւքիւ-
մէթ , իթրաի թահգըգաթլա , հէր շէյի մէյտանա չըգարա-
պիլը իտի ։

Իչթէ պու տէհչէթլի իհթիմալ , պանքէր իչին , գուվվէ-
թինին ֆէվգինտէ պիր իչկէնճէ օլմազլէ , Արնօլտուն ավտէթ
իտիպ իթ-ժէմի օլտուղունու անլամագ իւզրէ , հէր հալտէ իր-
թէսի կիւնիւ Բարիսէ կիթ-ժէճի իտթէօրատու ։

Գու տէֆա , մատտէ , Տէսվինեը իլէ Վանտամ արատըն-
տաքի տուէլլօ ղէմանը վէ բարլագ իւմիտլէրին մահվը օլմա-
ըԸգ , ճինաեէթի մահաքէմէսինէ տայիր իտի ։

Վէրիէր , ագշամ թասամը ղէմանընտա տա էօյլէ թաս-
մընտա օլտուղու կիպի միւքէտտէր օլուպ , իլք տէֆա քէնտի-
սի սուֆրատան գալգտը , վէ քէնտիսինի տէմիր եօղունա
կէօթիւրմէք իւզրէ , սապահըն սաաթ ալթըսընտա արապաէը
հաղըրլամասընը արապաճըսընա էմր իթտի ։

Իրթէսի կիւն , սաաթ պէշտէ , Վէրիէր՝ օ կիճէ ասլա
ուեուտմամըշ օլտուղու հալտէ , եաթագընտան գալգըպ , վէ
թամ սաաթ ալթըտա արապասընա բաքիպէն , տէմիր եօղու
մէվգիֆինէ կիթտի ։

Ազ սօնրա բահիպէ Մարի տախ սէյիհէէտէն չԸգԸպ ,
քէօյիւն քիլիսէինէ ագիմէթ իլլէտի ։

Մաչնու պաշ բաբասը սաաթ եէտիտէ գուտտաս իճրա
իթ-տիկինտէն , ժէպպուբէ իչէրի կիրտիկի սըրատա , քիլիսէ
քեամիլէն պօշ իտի ։

Միւհթէրէմ բահիպ՝ սաաթ եէտինէ չէնտ տագըգա գա-
լարագ կէլիպ , բահիպէ Մարիեի թանըեարագ , եանընա
եագլաշըը վէ քէլամա ագագլէ ,

—Ագիղէմ բահիպէ , պիր գաչ կիւնտէն պէրի խըսմընըզ
Մ . Վէրիէրին սէյիհէէինտէ մի պուլունուեօրսունուզ , տէտի ։

— Էվվէթ , միւհթէրէմ բէեէր ։

— Մատմուազէլ Անժէլիք տէ պիրլիքտէ մի տիր ։

— Էվվէթ , մատմուազէլ Անժէլիք տէ պուրատա տըր ,
վէ էկէր բահաթսըզ օլմատա իտի , շիմտի պանա բէֆագաթ
խաէճէք իտի ։

—Պիչարէ գըղճըղա՛զ նէ՞ օլտու ։

— Տիւչար օլտուղու պագը քէեէրլէր սէպէպսիզ ագըր
սուբէթտէ խաստալանտը իսէ տէ , համտ օլտուն չիմտի թէհ-
լիքէսի գալմատը ։ Մէզպուբէ քէսպի իֆագաթ իթ-ժէք
իւզրէ օլուպ , լաբին հէնուզ զաեիֆ տիր ։

— Գու խապէրէ ժէճճուն օլտուտ , ինչալլահ եագընտա
սէյիհէէե կէլէրէք , Մ . Վէրիէրէ վէ քէրիմէտինէ իլթիֆա-
թըմըզ արզ իլլէրիտ ։

— Հէր նէ վագթ թէչրիֆ խաէրսէնիզ , ժէճճուն օլուրուզ ։

— Ագիղէմ բահիպէ , գուտտաստան սօնրա սիզի թէք-
բար կէօրէճէ՛քմիեիտ ։

— Էկէր միւտաաէնիզ օլուր իսէ , սիզինէէ կէօրիչմէք
արզուսինտեեիտ ։ Սիզէ պագը մահրէմանէ իֆատէլէրիտ օլտու-
ղու կիպի , պիր տէ բէճամ վար տըր ։

— Էօյլէ իսէ , գուտտաստան սօնրա պէնի իգամէթկեա-
հրմտա պէքլէեեին ։ Իհթիեար Մատլէն օրատա տըր ։ Ազ վա-
գըթտա պէն տէ կէլիրիմ ։

— Բէք էյի , միւհթէրէմ բէեէր ։

Ֆիլմագը կէնճ բահիպէ, եէթմիշ եաշընտա պուլունան Մաշնունուն իհթիեար բահիպինէ, մալիւմիւմիւզ օլան պազը իֆատաթը մահրէմանէտէ պուլունուզու կիպի. Միսթիգօ թարաֆընտան կէօնտէրիլէճէք մէքթուպլար հադիսընտաքի ըէճաապնը տա արզ իյլէտի։

Բահիպի մէրգում, բահիպէյի մէզպուրէնին էյիքտար պիր գատըն օլտուղունու պիլտիկինտէն, արզու իթտիկի խըզմէթի իյիքա իթմէկէ մուվաֆֆադաթ կէօսթէրտի, վէ Արնօլտ Տէավինէրըը սէյհինէէտէ կէօրտիւկիւնտէ, մէրգում տան տօլաեր հիսս իտէճէկի թէէսսիրի աչըգտան աչըգա քէնտիսինէ պէեան իթմէկի վատ իյլէտի։

Վէրիէրին եէկէնի, շիւքրանիէթինի արզ իտիպ, կիթմէք իւզրէ աեագա գալգմըշ իքէն, գաբունուն չանը չալընտը, վէ այնի վագըթտա, բահիպ գատար իհթիեար, ֆագաթ տինճ հալտէ պուլունան Մատլէն նամ պէալէմէ, բօսթաճընէն քէնտիսինէ թէօլիմ իթմիշ օլտուղու պիր խայլի մէքթուպլար իլէ բիսալէլէրի համիլէն իչէրի կիրտի։

Բահիպ, մէքթուպլարըն մահֆազալարը իւսթլէրինէ պագարագ,

— Ագիզէմ բահիպէ, վիզիթանընզը պիր գաչ տագըգա գատար ուզաթմագլըզընըզ խայըրլը օլտու։ Իչթէ պու մէքթուպ սիզէ տիր, տէտի, վէ բահիպէնէ պիր մէքթուպ վէրտի քի, օ տաճի էլի տիթըէնէէրէք ալտը, վէ քէլտմա տէվամլէ,

— Միւհթէրէմ բէէեր, պու մէքթուպու պուրատա աչմագլըզմա միւտաատէ իտէ՞միսինիզ, տէտի։

— Ագիզէմ բահիպէ, պուրատը տա սիզին իտանէնիզ տիմէք տիր։ Իմտի աչագիլիրսինիզ։

Մալիւմիւմիւզ օլտուղու իւզրէ, բահիպէնին աչտըղը մէքթուպ, Գլէրէտէ Օթէլ տիւ Գօմէրսին բօսթա գութթուտունա Միսթիգօնուն մէքթուպու եէրինէ Թրիպոլի թարաֆընտան աթընմըշ օլան մէքթուպ օլուպ, բահիպէ Մարի՝ քէմալը խասիյէտ պունուն միւնտէրիճաթընը օգուտու։ Իչ պու միւնտէճաթ զաեէթ մուխթասար օլուպ, « Հէր շէյ սըրասընտա

տըը։ — կէճիքիրեմ տիւչարը էնտիչէ օլմաեընն » սէօգլէրինտէն իպարէթ իտի։

Պու մէքթուպուն ալթընտա իմզա պուլունմաեօրտու իսէ տէ, բահիպէ Մարի պունտան տօլաեը ասլա չիւպհէեէ զահիպ օլմատը, չինքի Գլէրէտէն, մալիւմ օլան ատէթալէ Միսթիգօտան զայրի քիմսէ քէնտիսինէ մէքթուպ եազամազ իտի։ Հաթթա իմզա պուլունմամասընտան տօլաեը տա իզհարը հայրէթ իթմէէրէք, միւհթէրէմ բահիպէ,

— Պու մէքթուպ, պիր աղ էվվէլ պահսընը իթտիկիմ ատըգ վէ ֆէտաքեար չօճուգ թարաֆընտան կէօնտէրիլմիշ տիր, տէյի պէեան իյլէտի։

— Մէճնուն օլտուննուզ մու։

— Էվվէթէ, մէճնուն օլտում. գիրա մէքթուպուն միւնտէրիճաթը մուխթասար իսէ տէ, թախմինէրիմճէ եանըլմամըշ օլտուղումու զանն իթտիմէկէ միւտայիտ տիր։

— Ճէնապը Ալլահ պէրապէրինիզճէ օլսուն, ագիզէմ բահիպէ, վէ մուղիրը քիմսէլէրին անլաշըլմասը լազըմ կէլտիկինտէ մուավէնէթինի սիզէ իհսան պուեուրսուն։

Պու սէօգլէրտէն սոնրա, բահիպէյի մէրգումէ՝ սէյհինէ ավտէթլէ, իհթիեար իլէ վուղու պուլան միքտալէմէսինի Անժէլիքէ հիքեաեէ իթտի, վէ ալմըշ օլտուղու մէքթուպու տա կէօսթէրտի։

8

Սաաթ օն պիր պուչուգտա, Արնօլտ Տէավինէը Թուրտա էքսբրէս գաթաարընա բաքիպէն, ագշամընն սաաթ տէօրտիւնտէն աղ էվվէլ Բարիսէ մուվասըլէթ իթտի, վէ տէմիր եօլուննա թէրքլէ, եաեա Գօմաըշէ պուլվարընա պիլ ազիմէ, խանէսինէ տախիլ օլտու։

Ալատան եիկիրմի տագըգա կէչտիկի հալտէ, իքի կիւն

էվվէլքի գրեաֆէթթինէ կիրիպ, արապա իլէ, ժիւլ վէրիէր վէ շիւրէքեասը պանդասընա կիթմի, վէրիէր, մէրգումու կէօրտիւկիւնէ, մէսէրրէթթինէն նաչի րէֆը սէտա իլէ, տէրհալ այագա գալդը, վէ գարշըլաերդ իսթիճվապ խոճէք իբէն, Տէվինեը՝ մէրգումուն քէլամըները քէսէրէք,

— Պէյհուտէ իլդահաթա լիւզում եօգ տուր. չու գատարը պիլմիշ օլուն քի, գօրդմաեա սէպէպինիզ գալմասը, տէմի,

Գանքեր. — Ֆագաթ սի՛զ,

— Սիրճէ գօրդմաեա սէպէպ գալմասըդըները պէհան իթտիկիմ հալտէ, պէնիմ իչին տահի մուխաթապա գալմամըշ տիմէք տիր,

Վէրիէր, պու իֆտաէնին տէհշէթլի մանէտասըները անլատուդ տիթրէտի, չիւնքի մատէմ քի Արնօլտուն գուրթուլմասըդդա քէնտիսի տէ գուրթուլմուշ իտի իսէ, անըն տիւչարը մուխաթապա օլմասըդդա տա, պիրթապի տիւչարը մուխաթապա օլաճագ իտի,

Նիհաեէթ Տէվինեը, պիր ազ սիւքիւթտէն սոնրա,

— Պու բաճա նէ՞ խապէր վար սըդը, տէյի սիւալ իթտի,

— Մէմնուն օլաճագ պիր խապէր եօգ տուր,

— Բօլ Պէրօ նէ՞ օլտու,

— Պու սապահ վագթը մուայեէնատ կէլտի, քէնտիսինի մուվագգաթէն պիր մէմուրիեէթ թայինին իթտիք, Անճագ մէմուրիեէթի գաթիեէսինի սիդին թայինին իթմէնիզ լազըմ տըր,

— Օ գօլայ, սիզ պանա Մաշնուտան պահս իտին,

— Տիւն սապահտան պէրու գէզըմ վէ եէկէնիմ օրատա եէրլէշտիլէր,

— Մ'իսթիգօ հագգընատա բահիպէ Մարիեի իսթիճվապ իթտինի՞զ մի,

— Խայր,

— Բէք էյի. պու խաուսուտա հիչ պիր քէլիմէ իրատ իթմէյին, վէ հէր չէյի ունուդմուշ կիպի կէօրիւնիւն,

— Լաքին քէնտիսի պէհնի իսթիճվապ խոճ'րսէ,

— Միւալլէրինէն գաչընըն, Ոու իսէ, գօլայ չէյ տիր,

Վէրիէր. — (Ուզուն պիր ա՜հ չէքէրէք.) Ա՜հ, չէրիքի ապիղիմ, նէ՛ գատար գօրդտուդումու պիլսէնիզ. ույդումու վէ իչթիհամը զայըֆ իթտիմ,

Ալնօլտ. — (Թահգիրամիզ պիր թէպէսսիմլէ.) Մատէմ քի պու գատարճըդ չէյտէն գօրդուճօրսունուդ, պիր'թմիսինիզ նէ՛ հաքմալըսընըզ, Կիտին միւտտաիի ումումիլիկի պուլուն վէ պէհնի զամմաղլաէրըն, Ոու զամմաղլըդ սաեէսինատ ճէզանըզ տա խաֆիֆլէչիր,

— Պուլունտուդումուզ հալը հաղըր պու տէրէճէ տէհչէթլի օլտուդու հալտէ, Նի՛չին պէհնիմէ էյլէնիճօրսունուդ,

— Գօդուլարընըզ պէհնիմ իչին մուճիպի իսթիհզա օլտուդլարը իչին էյլէնիճօրում. — Պէն ճիտտի պիր ատէմիմ, — Մուխաթապա օլմասըդդըը սիզէ պէհան իթտիկիմ հալտէ, պանա իհանմալըսընըզ, Իմամ, միւէզզին օլուն, վէ սօղուդ գանլըդընըզը վէ սէպաթընըզը քէստ իտին, չիւնքի քէնտի քէնտինինի գուլլանմամասըդընըզ իչին, տայիմի մուխաթապա սիզ սինիզ, — Էկէր գօրդաճագ պիր քիմսէ վար իսէ, օ տա պէնիմ քի, տայիմա, սիզին զաաֆէթինիդէ քէնդէնի հիւքիւմէթէ տիւշմէք թէհլիքէսինատ պուլունուճօրում, — Տիդդաթ իտին, չէրիքի ադիղիմ, զաաֆէթինիդէ մահվըմըզա սէպէպ օլաճադընըզ կիւն, պիլա թէրէտտիւտ սիզի բևվօլվէր իլէ վուրտուդ թէլէֆ իտէճէիմ, — Իմամ, թէֆէքքիւր վէ սիւքիւնէթի էլտէն պրագմաեընըն, վէ հէր չէյէ տէ հաղրը պուլուդունուն, — Մատէմքի այնի թարիգատէն եիւրիւճօրուդ, տարմաչարըմըզը տա այնի սիճագտա ալալըմ, — Ոու խուսուստա խայրի կէօրիւչտիւք. պիր ազ տա տիկէր պիր մատտէտէն պահս իտէճիմ, — Մաշնուտան պու սապա՜հ մը հարէքէթ իթտինիզ,

— Էվվէթ, պիրինճի թրէն իլէ հարէքէթ իթտիմ,

— Տիմէք եէկէնինիզին հարէքէթինատէն խապէրտար տէյլէմինիզ,

— Խայր,

— Մաշնու պաշ բաբասընը թանըճ'րմուսունուդ,

— Էվվէթ . վադըթ վադըթ նէզաքէթ իճապինճա պիրի-պիրիմիզէ վիզիթա վէրիրիզ ։

— Պու բաբաս նա՞սըլ ատէմ տիր ։

— Պիր իհթիեաբ վէ էյի պիր ատէմ օլուպ , թահթը ի-տաբէի բուհանիեէպինէ պուլունանլար քէնտիսինի սէվէրլէր ։

— Պու ագշամ Մալնուէա ավտէթ իտէճէ՞ք միսինիզ ։

— Սիզէ պէրլէեօրտում . եօգսա չիմտիեէ գատար ավ-տէթ իտէճէք իտիմ ։

— Կիտէպիլիրօրնիզ ։

— Սիզ պէնիմլէ պիրլիքտէ կէ՞լմէնէճէքմիսինիզ ։

— Պու ագշամ Բարիստէ իշիմ օլտուղունտան , պու կիւն կէլմէմ ։

— Եարըն կէօրիւշէճէ՞քմիեիզ ։

— Էվվէթ . եարըն վադթը միեթատէ պուրատա վա-սըլ օլաճաղըմ , վէ ագշամ տախ սիդին իլէ պիրլիքտէ Մալ-նուէա կիտէճէեիմ ։ — Թաւմիեէէրիմի ունուդմադըն ։

Պու սէօղլէրտէն սոնրա Արնօլտ՝ թօգաղաշմագ իւզրէ է-լինի չէրիքինէ ուզաթտը ։

— Մէրմէրէ միւշապիհ օլան պու էյի թուրքտուղունտա, պանքեր սարսըլտը ։

Արնօլտ , Թրիմօլի սօգաղընտագի խանէսինէ տուխուրինտէ, Թրիլպինին , զագթիեէ միւֆէթթիշինին նագը իւզերինտէն ա-չըրմըշ օլտուղու քեաֆֆէյի քեաղըտլարը մազպութի քիլիալի պիր սանանըգտա հըզիգ իլէ , պատէհու Օրհթալ պուլվարընտա քեային Ուիլեամ Սգօթտան իգամէթկեահրնա պիլագիմէ , գարուճու թարաֆընտան կէօրիւմէքսիզին , Պիֆֆոն սօգա-ղընտագի նէրտիվէնտէն եօգարը չըգտը , վէ սուրէթի մախ-սուսէտէ գարուճու չալարզընտա , Սգօթ գարուճու աշտը , վէ Արնօլտ , մէրգումա խիթապէն ,

— Սանա իհթիեաճըմ վար տըր , ահէմ ։

— Էմինիմզէ հաղըրըմ . նէ՞րէյէ կիտէճէեիզ ։

— Ֆրանսուա-Միրօն սօղաղընտա , 39 նիւմէրօլու խա-նէյէ ։

— Օրատա նէ՞ եարըլաճագ տըր ։

— Էվվէլ էմիրտէ զագթիեէ միւֆէթթիշի Ֆէօնէլինին դա-չընճը գաթթա պէյլոմէէթ իթտիկինի անլամագ լազըմտըր ։

Սգօթ . — (Էնտիշէ իլէ ·) Ֆէօնէլ՞ մի . պու ատէմին իշի-միզտէ նէ՞ միւնասիպէթի վար տըր ։

— Թրիլպի ավտէթ իտէճէք օլուր իսէ , պուրատընը սա-նա անլաթաճագ տըր . լաքին բահաթ օլ . Ֆէօնէիտէն գօրգ-մատա սէպէպսիզ եօգ տուր ։ Անճագ մէրգուման իգամէթ իթտիկի գաթը անլամագ լազըմ տըր . լաքին իչէրուտէ սէնի թանըլմաճաճագ սուրէթտէ հարէքէթ իթմէյինին ։

— Միւսթէրին օլուն . . . չիմտի դըեաֆէթիմի թէպտիլ իտէրիմ ։

— Պիր ազ չարուգ տավրանըն ։

Ուիլեամ Սգօթ՝ էլպիսէսինի տէյիշտիրտի , վէ գօյտու-ղու սախթէ սագալ վէ սաչ իլէ , պիւթիւն պիւթիւն թէպ-տիլ օլտու ։ Մուսթախարէն ,

— Հաղըրըմ , էօնտէն սիզ աշաղը էնին . Պիւֆֆոն սօգա-ղընտան կէլտինիզ , Օրհթալ պուլվարընտան չըգըն , տէտի ։

Պիր ազ սոնրա , պու իչի չախալար արատաճա բաքիպէն, Ֆրանսուա-Միրօն սօգաղընտա տօղրու հարէքէթ իթտիլէր ։

Տէավինէը . — Սէն ալ Ֆէօրիւս սօգաղլարը հադրընտա եէնի պիր խապէր վա՞ր մը տըր ։

Սգօթ . — Սէն սօգաղընտա իգամէթ իտէն ֆամիլիա գա-թիէն այրըլտը ։ Ժան Տէսուրտի իլէ դըզընըն նէրէյէ կիթտիք-լէրինի հէնուզ պիլմէմ , ֆագաթ անլատաճաղըմ ։

— Խօժէն Լուսազօ նէ՞ օլտու ։

— Տէօրթ կիւնտէն պէրու խանէսինէ ավտէթ իթմէէօր , իչի կիւն , Բօլ Պէրօտա պիրլիքտէ օլարագ ժուանվիլ-լը-Բօնտա վադըթ կէչիրտիքտէն սոնրա , պու սապահ ավտէ-թիմտէ , քէնտիսինի օրատա թէրք իթտիմ ։ Էկէր պիզտէն մաճֆարագաթընտան սոնրա , Ֆէօրիւս սօգաղընտա ավտէթ իթտի խսէ , սիդի թէէմին իտէրիմ քի , ավտէթինտէն պէրու չօդ վադըթ կէչմէմիշ տիր ։ Եարըն , էգօյ-ար-Մէտսին սօգա-ղընտագի Շօր տ'Ալբժան նամ մէյխանէտէ քէնտիսինի պու-լաճաղըմա էմինիմ ։

— Բոլ գէրօ էլան վիգթիրինին աչըգը՞ մը տըր ,

— Հէր վագըթատան գիւատէ . պու խուսուստա պէն տէ պիր թէտպիր տիչիւնիւեօքսուզ ,

— Ֆէրրօն նամ տուլ գարը իւէ կաթօ ոօգաղընտաքի չամաչըրճը գարընը տա ունուքմա ,

— Հէր չէյ սըրասըլլա իճրա օլունաճագ տըր , օլ պապատէ միւսթէրիհ օլուն ,

Ինրապաճը , մահէլլի մագասուտէ մուվասըլէթինտէ , հայվանները տուրտուրտու , վէ Ուիլ Սգօթի արտապատան էնիպ , սոգաղըն իչինտէ պիր ազ իլէրլէմիքտէն ասնրա , պէշ գաթը վէ 39 նիւմէրօլու էսկի պիր իսանէնէ կիրտի , վէ չօրպասընը քիչիրմէքտէ պուլունան գաբուճուտա միւրաճաաթլա ,

— Րէճա իտէրիմ , Մ. Ֆլօննեի պուրատա՞ մը իգամէթ ի-տէր , տէյի սիւալ իթտի ,

Գաբուճու . — Էվվէթի , իչիւնճիւ գաթտա , սաղտա իքինճի գաբու տուր ,

Գաբուճու իչիւլէ մէչղուլ օլտուղունտան , քիմին իւէ կէօրիւչահիկիւնիւ անլամագ իւղրէ , պաչընը արգասընա չէվիրիպ տէ մէրգումուն նիւգիւնէ պիւէ պագմատը ,

— Նիմտի օտասընա՞ մը տըր ,

— Գիչմէմ , թահդըդ իտէպիլիրսինիզ ,

Սգօթ իչիւնճիւ գաթա գատար չէգտը , վէ իքինճի գաբուսուն իւղերինտէ , էլ իւէ եազըլմըշ պիր մուգավա քեաղընտա Ֆլօննեի իսմինին թատկիդ իտիլմիչ օլտուղունու կէօրտու , վէ Արնօլտսուն նէզտինէ ավտէթէ , կէօրտիւկիւնիւ հիքեայէ իթտի ,

Արնօլտ . — Բէք էյի , հայտէ օտասա կիտէլիմ ,

Սգօթ . — Ցագաթի իչէրինէ նասը՞լ կիւէճէնիզ ,

— Ընախթարը նէտիմտէ տիր ,

— Գիդ իչէրտէ օլտուղումուդ զէման , նա քէնտիի տէ կէլիրսէ ,

— Կէլէմէզ , չինքի ուզուն պիր եօլճուլուդ իտիեօր ,

Սգօթ , Արնօլտսուն ֆիքրինին անլատարագ ,

— Բէք էյի , սիդ էօնտէն , ֆագաթի ահէսթէ սուրէթ-

տէ եիւրիւեիւն : — Գաբուճու իհթիմար գարը՝ սիդի ասլա թահդըդ իթմէկէճէք տիր , — Իչիւնճիւ գաթա մուվասըլէթինիզտէ տուրան . . . պէն տէ արգանըզտան կէլիեօրում ,

Գու մինվալ իւղրէ հարէքէթի օլունտուգ , չէնտա տագըգա ասնրա , իչգու իքի չախսալար՝ Ֆլօննէրինին տայիրէ գաբուտունա վասըլ օլտուլար ,

Արնօլտ , ճէպինտէն պիր անախթար չըգարըգ , պունուն-լա գաբուճու աչտըգընտա , իւք տէֆա Սգօթ իչէրի կիրտի , վէ ասնրա քէնտիի կիրիպ , պիր քիպրիթ , վէ պու քիպրիթլէ-թատմ ասլասը եէրինէ գուլլանըլան տար պիր օտանըն մասասը իւղէրինտէ մէվզու պիր մումու եագտը ,

Գու քիւչիւք օտատա , պիր տօլապ , պիր տուֆրա , վէ տէօրթ իսկէմլէտէն զայըր պիր չէյ պուլունմաեըգ , Արնօլտ վէ Սգօթ , պատէհու եաթագ օտասընա կիրտիլէր ,

Սգօթ . — (Տիշարըեը տինլէյէրէք .) Տիգգաթ իտէլիմ . չամաթա չըգարմաեալըմ : Տիվարլար ինճէ օլտուղլարընտան , եանընտաքի օտատան սէօյմիղ իչիտիլիր , տէտի ,

Ֆիլմագը , քէնտիլէր , պաղը անլաչըլմազ սէօղլէրին սէ-սինի իչիտիեօր իտիլէր :

Սգօթ՝ չըմինէնին իւաթիւնտէքի լամպալարը եագըգ , եա-ղըխանէ մագամընտա գուլլանըլան , վէ իւաթիւնտէ պաղը քի-թաալար իւէ պիր միւէքքէպ հօգգատը վէ պաղը գալէմ մէվ-ճուտ օլան պիր մատանըն իւղերինէ վազ իթտի : Գու իքի բէ-ֆիգլէր , մատանըն չէքմէճէլէրինին արատըլար իսէ տէ , հիչ պիր նէյթճէ իսթիհսալ իտէմէտիլէր : Արնօլտ էսկի ուսուլտէ պիր եաղըխանէնին գաբշըսընտա տուրուպ ,

— Ֆլօննէրինին քեաղըտալարը պունտա հըզիզ իտիլմիչ օլմալը տըր , տէտի ,

— Իհթիմալ տըր , ֆագաթի անախթարը եօգ տուր ,

— Ընախթարսըզ իչիմիզի կէօրէմէ՞զսինիզ ,

— Գունու գըրմադ՝ թէհլիքէլի օլապիլիր . հասըլ օլա-ճադ սէա՝ եանընտաքի օտատան իչիտիլէրէք , չիւպհէնէի տա-վէթի իտէպիլիր :

— Լաքին պունուն տէրունինտէ նէ մէվճուտ օլաուդունու անլամագ իսթէրիմ։

— Ոու եազըխանէտէքի էշեակը սիզէ թէսլիմ իյիմէք իչին, պանա նէ՞ դաւար մէօհլէթի վէրիրսինիզ։

— Եարըն ագշամա դաւար մէօհլէթի վէրիրիմ։

— Օ հալտէ ուզուն միւտտէթ պուրաուա դալմագ պէյհուտէ տիր։ Հայտէ կիտէլիմ, եարըն, իսթէմիյինիզ քեաղըտըրը Թիվոլի սօգաղընտաքի խանէյինիզէ կէթիրիրիմ։

Սգօթ ըչըղը սէօնտիւրտիւ, վէ Ումրօլա իլէ պէրապէր մահէլլի մէգքիւրու թէրք իյիտի։ Գաբուճու, պունլարըն կիրտիքլէրինի կէօրմէտիկի կիպի, չըգարգլարընը տախի կէօրմէտի։

Մէրգումլար, սօգագտա եէքտիկէրինտէն այրըլտըլար։

9

Ժան Տէաուրտի իլէ էօժէն Լուազօնուն զէվճէսի արասընտա վուգունի օգուեանկարըմդըգա պիլտիրմիշ օլտուդումուզ մէնզարէի միւթէասսիֆէտէն սօնրա, Վիգթօրին, եօրկունլուգտան վէ քէտէրինտէն թագաթ վէ ատըմներ գալմահտըրագ, վէ սըթմատան տիթրէեէրէք, եաթաղընա եաթմագա մէճպուր օլմուշ իտի։

Պիչարէնին սըթմասը ազալաճագ եէրտէ, զիեատէլէշտի, վէ իչի սատի սօնրա, սահըգլահտըրագ, եիւքսէք սէսլէ սէօզլէր սէօյլէմէյէ, վէ արա սըրա եարտըմա՛ եարտըմա՛ տէյի ֆիղան իտէրէք ինիլէմէյէ պաշլատը։

Մէզպուրէնին ֆիղան վէ ինիլէմէլէրինի գօմշուլարը իչիմէյէլէ, զէվճ իլէ զէվճէ արասընտա եէնիտէն չէտիտ պիր մուահտագա վուգու պուլմագտա օլտուդունու զանն իտէրէք, օտալարընտան չըգըպ տինլէտիլէր։

Ինլէմէլէր վէ նիտալէր տէվամ իյիտիկինտէն, միւսթէճիլլերտէն պիրի՝ վուգուի հալի գաբուճու գարըեա խապէր վէրտի, վէ իլտավէթէն տախի,

— Շու ալչագ Լուազո՝ գարըսընը էօլտիւրիւեօր. պիչարէ գաթընճըղաղը գուրթարմագ լազըմ տը՛ր, տէտի։

Գաբուճու գարը չաչըրըպ, եօգարը չըգտը, վէ Վիգթօրինին տայիրէսի գաբուտունու չալտը իսէ տէ, մէզպուրէ քէնտինէ մալիք օլմատըղընտան, սէս իչիմէտի, վէ իչտէմէզ իտի։

Գաբուճու. – (Պիր ազ տիւչինտիւքտէն սօնրա.) Լուազօնուն պուրաուա պուլունմատը միւմքին տէյիլ տիր։ Քէնտինինին տիւն ագշամ խանէսինէ ատմէյի իյիմէտիկինէ էմինիմ։

Պիր միւսթէճիրէ գաթըն. – Օ հալտէ գօմիսէրէ խապէր վիրմէք լազըմ տը՛ր։

Ցիկէր պիր միւսթէճիրէ գաթըն. – Գէլքի տէ պիչարէ քէնտի քէնտիսինի թէլէֆ իտիէօր։ (Իլավէթէն.) Ա՛հ, պիր այ էվլի գալտըգտան սօնրա, պու հալէ տիւչար օլմագ... Ա՛հ, էրքէքլէ՛ր, բէք ֆէնա մախլուգ տըրըլար։

Գաբուճու. – Լաքին օտամտաա եալընըզ պուլունտուղումտան, էվի թէրք իտէմէմ։

Պիր գաթըն. – Պէն օտանըզը պէգլէրիմ... հիչ օլմազտա զապթիտէ նէֆէրլէրինէ քէյֆիյէթի խապէր վէրին։

Ոու թէքլիֆ գապուլ օլունուպ, գաբուճու գարը սիւրաթլէ սօգաղա չըգտը, ֆագաթ եօլտա բօյնա մէմուրլարընընա թէսատիֆ իյիմէտիկինտէն, գօմիսէրիյէ տայիրէսինէ գաթար կիտէտի։

Եարըմ սաաթ սօնրա, գօմիսէր՝ պիր թագիպ, պիր չինլինկիր, վէ իչի զապթիտէ մէմուրու իլէ, վէ պիր այտան պէրաբեր էվվէնճիյ օլտուդու հալտէ, ղէվճէսինի սօն տէրէճէ մէյրու էվվէնճիյ օլտուդու հալտէ, ղէվճէսինի սօն տէրէճէ մէյրու եուսիեէթի իչինտէ պրագմագտա օլան էօժէն Լուազօնուն հարէքէթի միւթէասսիֆէտի հադգընտա մալիւմաթը միւքէմմէլէ ալմըշ օլարագ, Ֆէլէօրիս սօգաղընտաքի խանէյէ վատըլէ ալմըշ օլտու։

Գօմիսէր, Վիգթօրինին տայիրէսի գաբուտունա վասըլ օլտուղունտա, գօմշուլարա, տայիրէլէրինէ չէքիլմէլէրինի բէճա

իմոիքտէն ասնրա , պիր գաչ տէֆա գարուեու չալարը , ֆագամի ճէվապ ալամատրղընտան , ալէթի վատրթատրյա աչմի. սընը չիլինկիրե իմոիտ իմոի ։

Սիւրկիւ սուհուլէթլէ գըրըլըպ , գարու աչըլտրղընտան , հիւքիւմէթի մէմուրլարը , չայկանը թէէսիֆ պիր մէնզարէ գարշըսընտա պուլունտուլար ։

Շէյլէ քի վիգթօրին՝ արթմանըն չիտաէթիյլէ , եարը չըպ-լագ , չամաշըրը եըրթըլմըշ վէ ատչարը գարըշմըշ օլարագ գարեօլատընտան եէրէ գայմըշ օլտուղու հալտէ , տէօչէմէնին իւզէրինտէ տէպէլէնտիքճէ , պաշը պիր թարաֆտան օլ պիր թարաֆա չարրըլմագտա իտի ։

Եիւզիւ եարէ պէրէ օլուպ , կէօզլէրի՝ վագտա զիեատէճէ աչըլմըշ իտի իսէ ատ , կէօրէմէեօրտու ։

Թօմիսէր . – (Խասթանըն եանընտա տիզ չէօրէրէք , մէզ-պուրէնի մուայէնէ իթմէքտէ օլան թատիպկէ խիթապէն .)

Տօգթօր էֆէնտի , պու գատընճըղագ զէհիրլէնմիշ մի տիր , եօգտա սուի գա՞տա մը իթմիշ տիր ։

Տօգթօր . – Հէր իգիսի ատ տէյիլ տիր . չէտիտա պիր սրթ-մա նէօպէթինէ տիւչար օլմուշ տուր ։ Համթթա քէնտիսինի քէնչիրէտէն ամմատը բէք իհթիմալտէն իքէն , պու հալէ ճիւ-րէթի իթմէմէսի՝ միւճիպէ տիր ։

— Պուրատա թէտաւի օլունմագլըր մի ։

— Պուրատա թէտաւի օլունմագ իչին խանէսինտէ պիր խըզմէթճի գատընա միւհթաճ տըր ։ Քէնտիսի պուննուն իւճ-րէթինի վէրմէեէ միւգթէէիր մի տիր ։

Գարուճու . – Պիչարէնին պուննա իգթիտարը եօգ տուր . գօճասը միւսրիֆ վէ չարգընըն պիրի տիր ։ Գանա պիր այըգ պօրճլարը վար տըր . պու այըգտա իչէեօր ։ Ջանն իտէրիմ քի , տօգթօր էֆէնտի , քէնտիսինի խատթախանէեէ կէօնտէր-մէք՝ էն խայըրլը թէտաիր տիր ։

Տօգթօր . – Թօմիսէր էֆէնտի , վագըթի կէչիրմէեէ կէրմէզ. պու գատընճըղագը պիր տագըգտա կէչիրմէքսիզին Ճարիթէ խատթախանէսինէ կէօնտէրմէլի ։

Թօմիսէր . – Ախագա իլէ սէչեահաթ իտէպիլի՞ր մի ։

Տօգթօր . – Նիւպհէսիզ իտէպիլիր , լաքին էլպիսէսինի կիեինտիրմէք միւչքիլ օլաճաղընտան , պիր թէճկիրե իլէ կէօն-տէրիլմէսի՝ պէնճէ միւրաճճահ տըր ։

Թօմիսէր՝ իճագ իտէն թատիմաթը մահէեթինտէքի նէֆե-բաթտան պիրինէ վէրտիկինտէն , մէրգում նէֆէր տիշարը չըգտը , վէ պիր թէճկիրե վէ իքի համալ իլէ ավտէթ իթմի-

Վիգթօրին , նէօպէթինին չիտաէթի ազալմըշ օլտուղու հալտէ թէճկիրեեե եաթըրըլտը , վէ իւզերի չարշագ վէ սահ-րէ իլէ մուհաֆազա իտիլտի , վէ թէճկիրե եօլա չըգարըլտըգ-տան , վէ գօմիսէր , տայիրէնին գարուտունու գարատրգտան ասնրա , գարուճուեա խիթապէն ,

— Մատամ , պու ֆանախթարը պիրիքտէ կէօմիւրուեօ բուս , էկէր միւսիւ Լուազօ կէլիրսէ , ֆանախթարընը ալմագ իչին , գօմիսէրլիք տայիրէսինէ կիիմէչինի քէնտիսինէ իսթար իտին , տէտի ։

— Բէք էյի , գօմիսէր էֆէնտի ։

Լուժէն Լուազօ , իքի կիւն ժուանվիլտէ , Բօլ Պէրօ վէ Ուիլեամ Սագօթ իլէ վադըթ կէչիրիպ , քեամիլէն աերսէմիէնէ-բէք , բազար իրթէսի սապահը , իչպու իքի բէֆիգիյէ Բարի-սէ ավտէթ իթմիշ իտի ։

Սագօթ , « եարըն կէօրիւչիւրիւզ » տիեէրէք , վէնտան տէ-միր եօլու գարուտունտա պուլնարտան այրըլտը ։

Բօլ Պէրօ՝ օ կիւնիու ժիւլ վէրիէրին պանգասընտա մէ-մուրիեէթէ պայչաեաճաղընտան , թատիլ իթմէսի լազըմէտէն իտի ։ Լուազօ իսէ , պէշ այթը կիւնտէն պէրու տէվամ իթ-տիրկտիկի սերբոչլուգ տիւմանըյլա պայը սերսեմիէնմիշ օլմա-սըյա , Բօլա խիթապէն ,

— Իքինիզ տէ պէնի պրագըօր խէնիչ , պէն նէ՝ եարա-ճաղըմ , տէտի ։

Բօլ . – Լվինէ տէօնմէեէճէքսին , տէյի՞լ մի ։

— Նիւպհէսիզ տէօնմէեէճէհիմ , ֆագաթ էչեատա իհ-թիեաճըմ վար տըր . անչէրի օրատա պրագմագ օլամազ ։

— Լաքին էվինէ կիիմտիկին հալտէ , վիգթօրին ատնի ա-լըգօեաճագ տըր ։

— Էլպէթթէ ալըդօյմաեա չալըշաճագ սըր. Հալպու քի պունա տայիր իւք սէօզիւ սէօյլէր սէօյլէմէդ, ճէվապընը ալաճագ սըր։

Լուաղընան ֆիքրիրճէ պուլունտուղու հալտէն խթթֆատէ իւլէ, Բօլ, մէրգումա չու ևօլտա նասիհաթ վէրտի.

— Ընդատաշ, պու իչի չարուգ պիթթիր. էկէր էրքէք ընէն, պու սըրտտա ասլա թէրէտտիւտ իթմէվէրէք, խանէ էշեանը սաթ տա, Վիգթօրին իւլէ թագսիմ էթ, վէ քէնտիսինտէն այրըլ, վէսուէլամ։

— Բէք էյի, բէք էյի. պու սապահ կիտէճէվիմ։

— Գիր սրտապահա օթուրալըմ։ Գանգահա կիթմէզտէն էվվէլ էլպիսէմի թէպտիլ իթմէլիվիմ։ Գիւսի սօգաղընտա սիրիպիրիմիզտէն մուֆարագաթ խաէրիզ, ֆագաթ պու ագշամ Եօք տ'Ընրժանտա պուլուշուրուզ։

Գիւսի սօգաղընտա, Լուաղօ՝ Բօլ Գէրօտան մուֆարագաթընտան ասնրա, պաշընը էվէրէք վէ գաչլարը չաթթըմըզ օլարագ, պիր գաչ տագըգտա գատար տուրուզ, Նէ՛ Նաբատաղընը տիւչինմէվէ պաշլատը։

Մէրգում, Նէվիմա մուհարէպէ իչինտէ պուլունուեօրտու։ Շէօյլէ քի տախիլի պիր սէտա՝ հարաքեաթը վագըտաընտան տօլաեը քէնտիսինի վիւգհէմ տուրէթտէ իթհամ իթմէքտէ օլմատըլա, Նէ՛ ԵՒօլտա հարէքէթթ իտէճէկինի պիլմէվէրէք, թէրէտտիւտ իտիեօրտու։ Նիհահէթթ Լուաղօ, պաշընը ևօգաըը գալտըրըպ Նիւրի մէսինէ տեվամ իթմտի։

Գէօյլէճէ պիր միւտատէթ ասնրա, իտանէսի ևօլուննու թէրըլէ, Ի՛գօլ-տը-Մէտտին սօգաղընտա մուվասըլէթթ վէ Ընօք տ'Ընրժան մէչհանէսինէ տուխտուլ իւլէ, քէտսի ճէտատէթթ իտիպ, պիր գարար վէրէպիլմէք իւզրէ, արտ արտա պիր գաչ գատէհ բագը իչտի։

Գինատէրին գանը գըղըպ, սինիրլէրի թահրիք օլունտու։ Օլ վագըթթ, մէրգում թէրէտտիւտու պէր թատրագ իւլէ, Նէսինէ միւթէվէճճիհէն հարէքէթթ իւլէտտի։

ԵՒօլտա կիտէրքէն, քէնտի քէնտիսէ վէ հէմտան հիւքմէք սէտա իւլէ սէօյլէնէրէք, Նայրն Նըսըմընըն քէնտիսինէ վէրտիկի ալչագճա նասիհաթտան տօլտաը հիտտէթլէնմէքտէ իտի։

Լուինին էօնիւնէ մուվասըլէթթնտէ, տուրուպ, բէնչիրէլէրինէ աթթը նազար իթմտի, վէ մէգքիւր բէնչիրէլէրին գաբալը օլտուղունու կէօրտիւ։

Լուաղօ՝ էվին սօֆասընա տուխտուլ իւլէ, Նէրտիվէնտէն չըգմադ իւզրէ իչէն, գաբուճու գատը քէնտիսինի կէօրիւպ, եանընա կիտէրէք,

— Ա՛հ, սէֆիլ, Նէ՛ եաբատընըզ, տէտի։

Լուաղօ. — (Սէրհօշլուգ թէէսիրլիլէ.) Նէ՞ վար, Նէ՞ օլտու. քէյֆիմ Նէ իսթէր իտի իսէ, անը եաբատըմ. զանն իտէրիմ քի, Հարէքէթթի վագըտմա սիզ գարըշմաղընըզ։ Գանա պու ևօլտա մուսամէլէ իթմէնիզ իչին սիզէ իւճրէթթ մի վէրտիլէր։ Հա՛յտէ, հա՛յտէ, օտանըզա կիրին տէ, պէնիմ իչիմէ գարըշմաեընն։

Գաբուճու գատը. — (Հիտտէթլէնէրէք.) Սիզ Ինսանլարընն էն ատիսիսինիզ. Լաքին սիզի տօղրու ևօլա կէթիրէճէքլէր։

— Սէօյլէնին պագալըմ, քի՞մ պէնի տօղրու ևօլա կէթիրէճէք տիր։

— Լվվէլ էմիրտէ պու էվտէ գալտմաեաճագսընըզ։

— Օ տա վաղիֆէմ տէյիլ... չու տօլտագ կիսի տայիրէնիզտէ գալմաեա հավէսքեարըմ մը զանն իտիեօրտուննուզ։

— Իչչէմիշ օլան թագսիթի իւլէ իչչէնէն թագսիթի էօտէնին տէ, Նէ իսթէրսէնիզ եաբըն։ Սիզին կիսի միւշթէրի էքսիք օլտուն։

Լուաղօ. — (Սէրհօշլուգու վէ հիտտէթի արթարագ.) Սուս օլ, պունամըշ. իտանէ սահիպինէ օլան պօրճումուզու տա, սանա օլան պօրճումուզու թէէսիրէ իտէճէմ տէ, չու տօլտագվարի տայիրէտէն տէֆ օլուգ կիտէրիզ։

Մէրգում, պու սէօյլէրտէն ասնրա, Նէրտիվէնտէն չըգմասընա տէվամ իթտիկի սըրտտա, գաբուճու գատըն,

— Նէ՞րէէ կիտիեօրտուննուզ, տէտի։

Լուաղօ՝ պու սիւալի օլ գատար մուճիպի թէաճճիւգ պուլտու քի, ևօգաըը չըգարքէն պիրտէն պիրէ տուրուգ,

— Նէ՞րէեէ կիտէճէեիմ. քէնտի տայիրէմէ կիտիեօրում, տէտի։

— Տայիրէնիզէ՞ մի. տայիրէնիզ կիրմէք իչին, էվվել է. միւտէ գօմիսէրին նիզամինէ կիտիպ անախթարը ալմալըսընըզ։

Մէզպուրէ պու սէօզլէրի իրատ իտէրքէն, հիտատէթլի պիր հալ իլէ, էլինտէքի սիւրիւրկէսինէ պիր թաւրը մախսուս իւզրէ տաեանմըշ իտի։

10

Լուազօ. — (Բէբէլէմէեէ պաչլաեարագ.) Գօմիսէրին նէզտինէ՞ մի կիտէեիմ. տայիրէմին անախթարընըն գօմիսէրին եանընտա նէ՞ իչի վար. սիզ եալան սէօյլէյօրսունուզ։ — Գունտան պաչգա, զէվճէմ իչէրտէ օլտուղու ճիհէթլէ, գաբուեու աղար։

— Զէվճէնի՞զ մի... զէվճէննիզ խասթախանէտէ տիր։

Լօժէն Լուազօ՝ պիրտէն պիրէ սէրխօշլուղունտան աեըլարագ,

— Վիգթօրին խասթախանէտէ՞ մի տիր. նէ՞ օլտու, նա՞սըլ օլտու տա խասթախանէեէ կէօնտէրիլտի, տէյի սիւալ իթտի։

— Նէ՞ մի օլտու... պիչարէ չէտիտ պիր սրթմաեա տիւչար օլտու... զէվալլըը տէօյտիւնիւզ, քէնտիսինէ ճէվր ու ճէֆա չէքտիրտինիզ... ա՜հ, սիզ ինսաֆսըզ պիր սաէմնինիզ... Էվվէթ, զէվճէննիզ եիւրէք եարէլէյինճի պիր սուրէթտէ ահ ու էննիլէր իթտիհինտէն, գօմիսէը կէլտի, վէ չիլինկիր մարիֆէթիյլէ գաբուեու աչըրտըըղընտա, զէվճէննիզի, եաթաղընտան տիւչմիշ օլարագ տէօչէմ իւզէրինտէ սէրիլմիշ պուլունտու։ Քէնտիսինի սիզտէն գիեատէ աճըեարագ, Շարիթէ խասթախանէսինէ կէօնտէրտի։ Անախթարընըզա կէլինճէ, թէքրար իտէրիմ, գօմիսէը պիրլիքտէ կէօթիւրտիւ. իմտի,

տայիրէնիզէ կիրմէք իսթէրսէնիզ, էվվէլա գօմիսէրէ կիտէրէք, անախթարը ալմալըսընըզ։

Լուազօ. — (Հիատէթ վէ դաղադը արթարագ.) Իսթէտիկիմ եէրէ կիտէրիմ, վէ տայիրէմէ կիրմէքլիկիմէ տէ գօմիսէր մանի օլամազ... Ա՜հ, գարըմը խասթախանէեէ կէօնտէրմիշլէր հա՜... Բէք ալէա, մատէմքի խասթախանէտէ խէ, օրատա գալսըն։ Օրատա իլաճլար մէճճանէն տիր. հիչ օլմազսա էճզաճընըն հիսապ բուսուլասընտան խալի օլուրում։

Պէօյլէճէ Լուազօ, նէրտիվէնտէն չըգմասընա տէվամ իթտի, վէ գաբուճու գատըն տախի, «Զաթգը՜ն, հօվարտա՜, ինսաֆսը՜զ» տիեէրէք, մէրգումուն արգասընտան քէզալիք եօգարը չըգմաեա պաչլատը, վէ պու բահըրտըրը իչտէն միւսթէճիրլէր, տիչարտա նէ օլտուղունու անլամագ իւզրէ, օտալարընտան տիչարը չըգտըլար։

Լուազօ, իգամէթ իթտիկի գաթա մուվաֆըէթինտէ, հիատէթլէ տայիրէսի գաբուսընա էօյլէ պիր հիւճում իթտիքի, սիւրկիւնիւն տիլի պու չիտատէթ մուգավէմէթ իտէմէնէբէք գաբու աչըլտը, վէ Լուազօ իչէրի կիրտի։

Գաբուճու գարը՝ պու հալտէն ֆէվգէլատէ տիւչարը տէհշէթի օլարագ, եօգարը չըգըշընտան չօգ գիհատէ սիւրաթլէ աչագը էնտի, վէ քէնտի օտասը գաբուտունու գարատրգտան ածնրա, եագընտա իգամէթի իտէն մալ սահիպինէ կիթտի։

Լուազօ, չէնտ տագրգա զարփընտա, տայիրէսինտէ մէվճուտ օլան վէ պիր տէրէճէ գըյմէթի պուլունան էշեաեը թօքլաեըպ, գաբուեու եարը աչըգ պրագարագ տիչարը չըգտը, վէ Բօլ Պէրօնուն հարէքէթի վէ նասիհաթընա իմթիսալէն, տէրհալ, գուլտանըմըզ էվ էշեասը սահիբն ալան պիր թահիրէ կիտէրէք,

— Սահլըգ մօպիլսամ վար տըր. գիհատէ ֆիհատթ իսթէմէմ. սահիբն ալըրմըսընըզ, տէտի։

— Էվվէթ, սահիբն ալըրըմ. էշեա նէ՞րէտէ տիր։

— Ֆէէօրիւս սօգաղընտա տըր... պուրատա եագըն տըր։

— Կիտէլիմ կէօրէլիմ։

Լուազօ իլէ թահիրի մէրգումուն կէլտիքլէրի զէմանո,

գաբուճու հէնուղ ավտէթի իթմէմիշ իտի։ – Օլ էանատէ պա-
զը միսիմէճիրլէր թօբլանմըշ օլուպ, օ սապահքի վագըա իւ-
զերինէ կէօրիւշիւեօրլար իտի։

Լուազօ պունլարա էհէմմիեէթի վերմէքտիզին արալարըն-
տան կէչիպ, էշեա թաճիրինի տայիրէսինէ կիւտիւրտի, վէ մեր-
գումա թապիի պիր շէյ սեօյլէեօր կիպի, պազը սեօզլէր ի-
ֆատէ իթտի, վէ իլավէթէն տախի, պիր ան էվվէլ իչիմիզի
պիթիրէլիմ... քէնտիմէ մահսուս օլան պազը էշեատան մաա-
տա, քեաֆֆէյի մօպիլեաեը սահմանագ իսթէրիմ, տէյի պէ-
եան իլլէտի։

Գէչ տագըգատա թաճիր՝ էշեանըն ֆիեաթընը թախմին
իտէրէք,

— Սօն սէօզ՝ եէտի եիւզ ֆրանգ վէրիրիմ, տէտի։

— Բէք էյի, դապուլ իթտիմ. վերին պէտէլինի։

— Գաբուճու էշեաեը գալտըրապիլէճէկիմի պէեան իտէր
իսէ, պէտէլինի վէրիրիմ։

Գու ատա, մալ սահիպի, գաբուճու իլէ պիրլիքտէ կէլէրէք,

— Ղալիպա միսիս Լուազօ, սիզ՝ պէնիմ էվիմտէ բա-
թըրտը կիւրիւլթիւ չըգարըեօրսունուզ, տէյի պէեան իլլէտի։

Լուազօ. – Իսթէմիկիմի եաբարըմ. սիզէ օլան պօրճումու
էօտէտիքտէն սօնրա, պիր շէյ տիմէկէ հադդընըզ գալմազ։
Հէմ տէ, տայիրէնիզի թէրք իտէճէեիմ։ – Սիզէ օլան պօրճում
նէ՞ գատար տըր։

Մալ սահիպի, ճէպինտէն իչի գըլմա մագպուզ սէնէտի
չըգարըպ,

— Իչէնմիշ վէ իչլէմէքտէ պուլունան բիրալար իչին իւչ
եիւզ ֆրանգ, վէ գըլտըղընըզ գաբունուն թամիրտաթը իչին
եիկիրմի ֆրանգ պօրճլուսունուզ, տէտի։

Թաճիր. – Իւչ եիւզ եիկիրմի ֆրանգընըզը էօտէտիկիմ
հալտէ, պու զամանան սահիպն ալտըդըմ մօպիլեաեը պուրա-
տան գալտըրմադըզըմա պիր տիճէճէկինիզ գալըր մը։

— Ալա։

— Նօյլէ իսէ, ալըն չու իւչ եիւզ եիկիրմի ֆրանգընըզը։
Մալ սահիպի. – (Մէգրիւբ ագչէնի ճէպինտէ հըզիզ իթ-

տիքտէն սօնրա.) Միսիս Լուազօ, սիզ ատ մագպուզ սէնէտ-
լէրինիզի ալըն. ֆագաթ պիլմիշ օլուն քի, հագդընըզատա էյի
պիր էֆքեարըմ եօգ տուր։ Շիւպհէսիզ սիզ պիր կիւն պա-
շընըզը պէլատա ուղրատաճագընըզ։

— Նֆքեարընըզը քէնտինիզէ սագլատըն։ Ֆիմտէ պէնիմ
իչիմէ գարըշմազ։ Հէմ տէ, մատէմ քի, սիզէ օլան պօրճու-
մու էօտէտիմ իսէ, պուրասը պէնիմ խանէմ տիմէք տիր։
Տիշարը չըգատիլիրսինիզ։

Մալ սահիպի, էօյլէ պիր սաի քիմսէ իլէ միքտալէմէեէ
տէվամ իթտիկինտէ, հագարաթի իչտէճէկլինի անլատըղը-
տան, գաբուճու գատըն իլէ պիրլիքտէ օրտաան սավուշտու։

Լուազօ. – (Էշեա թաճիրինէ խոթապէն.) Եիմտի պանա
իւչ եիւզ սէքսէն ֆրանգ պօրճունուզ գալտը։ Գէնտէ սիզէ
պիր մագպուզ սէնէտի իմզա իտէճէեիմ։ Եալընըզ եէտիմտէ,
քէնտի ալէթլէրիմի, չամաշըրլարըմը վէ էլպիսէլէրիմի հավի
չու քիւչիւք բաքէթի հըզիզ իլէ, գուսուրունուն սիզէ այիտ
օլտուղունու պէեան իտէրիմ։

Լուազօ սահիպը էշեանըն պագի պէտէլինի ալտըդտաս
վէ մագպուզ սէնէտինի իմզա իթտիքտէն սօնրա, միսիթէ-
ճիրլէր քէնտիսինէ թահդիրամիզ սուրէթտէ պագտըգլարը
հալտէ, էվտէն տիշարը չըգտը, վէ Բօլ Գէրօնուն իգամէթի
իթտիկի օթէլտէ պիր օտա քիրալաեըպ, բաքէթինին մէգքիւբ
օտաատա պըրագտըգտան սօնրա, Շօքտ'Ավժան մէյհանէսի-
նէ ավտէթի իլլէտի։

Մէրդում, սէրսէմլենմէեէ միհթաճ օլտուղունտան,
պիր գաչ գատէհ շարտապ իչտի, վէ ադչամընն սահաթ եէտի
բատտէլէրինտէ, Բօլ Գէրօ, քէնտիսինլէ վիգթօրին արտաըն-
տա վագը օլան ահվալի անլամագ իւղրէ, պանգատան չը-
գար չըգմազ, մէրդումուն պուլունտուղու մահէլլէ ազիմէթի
իլլէտի։

Լուազօ, օլ էանատէ խայլիճէ սէրհօշ օլուպ, Բօլ,

— Նէ՞ խապէր, տէյի սիւալ իթտի։

Լուազօ. – (Ա.րսըղճա վէ ուԹանմազտագ.) Հէր շէյ
օլտու պիթտի։

— Նէ՞ օլտու պիթաի ։

— Հէր չէլի սաթըզ սավտըմ, վէ գարըմտան այրըլըմ։

— Աֆէրի՛ն. էյ վիգթօրին նէ՞ օլտու ։

— Վիգթօրին խասթախանէտէ տիր ։

Բօլ . – (Մարըզլարագ վէ բէնկի սօլարագ .) Վիգթօրին խասթախանէտէ՞ մի տիր . Ֆագաթ պու միւնգինտիզ չէյ տիր ։

— Հագըգէթի հալ պու տուր . զալիպա սինիրլերի թահրիք օլտուդունտան , բօլիս գօմիսէրի քէնտիսինի Ճարիթէ նամ խասթախանէտէ կէօնտէրմիշ տիր ։ Տօ՛սթում, պու սուրէթլէ պէն զայըէտէն գուրթուլտում։

Ճիւպհէսիզ Բօլ Պէրօ , Լուազօ գատար ալչագ , պահաղը վէ զալիմ իտի , լոքին կէօզ տիքմիշ օլտուղու պիր գարը հագդընտա մէրգումանն սուրէթի իֆատէսինի իչիմտիկինտէ , իզհարը նէֆրէթ վէ հիսատէթ իմմէքտէն քէնտիսինի մէնն իտէմէտիւ Ֆագաթ Լօժէն Լուազօ Վիգթօրինէ նէ գատար սուն մուամէլէ իտէր իտի , քէնտիսինին մէգպուրէ թահարաֆընտան հիւանի գատուլ օլունմասընա օլ տէրէճէ իմքան հասըլ օլաճաղընը տիւչինմէքտէ , էվվէլքի կիւդել հիսսի՝ չօգ վագըթ իմմիտտատ իմմէտի ։ Իմտի , քէլտա տէվամ պիրլէ ,

— Վիգթօրինին կէօրմէք իչին խասթախանէտէ կիմմանին մի , տէտի ։

— Իչիմէ էն ագըլըզճա հարէքէթի պու տուր . պիրիպիրիմիզէն այրըլըգտան սօնրա , քէնտիսինի կէօրմէք իչին խասթախանէտէ կիմմէտէն նէ՞ աչըգ վար տըր ։ Գունտան սօնրա պէն պէքլարըմ . արթըգ պու մատտէ հագդընտա պահա իմմէտէլիմ , վէ գարընըմըզը տօխտուրմատտա պագալըմ։ Գու կիւն պէնիմ բարամ օլտուդունտան , իտէճէք թահամմըլըզըն իւճրէթինին վէրմէք պահնա այիտ տիր ։

Մուվագգաթէն պու իչի նէֆրէթամիզ արգատաչը պուրաճգտա թէրքլէ , Գլէրէնէ Նագլը քէլամ իտէլիմ։

Օգուհանլարըմըզդա մայիւմ օլտուղու իւզրէ , Ամպուազտան Գլէրէնէ կիտէն բօսթա արապաը առապէրն առաթ իչպուղունտա հարէքէթի իտէր իտի ։ Լաքին մէգքիւր արապա

բէք ազ տէֆա վագթը մուգարրէրինտէ հարէքէթի իտիպ , չօգ տէֆա մուայենէն գէմինընտան պէշ օն տագըգա , պագէն տէ պիր չարեեէք սաաթ սօնրա եօլա չըգար իտի ։

Բազար իրթէսի կիւնիւ , եանի Ֆլօնեի իլէ Տէլվինէրընըն գաթլու թէլէֆ իտիլտիքլերի կէճէ , իչպու արապա վագթինտէն օն տագըգա սօնրա եօլա չըգմըշ օլուպ , արապաներն տախիլինտէ վէ իւսթ թարաֆընտա պէշ եօլճու պուլունմագտա իտի ։

Արապաճը , բազար կիւնիւնիւ պիր մէչհանէտէ կէչիրմիշ օլմազլէ , քէչիճի պիր հալտէ օլտուդունտան , օթուրմուշ օլտուղու իտիմէլէմինտէ , գամիրընը վուրմագլէ պէրապալէր , գապա սէտասըլա պագը թիւրքիլէր տախի չըղըրմագտա իտի ։

Հայվանլար , գամիրլարըն թէէսսիրինտէն թահրիք օլունարագ , ազ վագըթտա օրմանա վատըլ օլտուլար ։ Լաքին պիրտէն պիրէ պու աճլար , հարէքէթիլէրինի եավաչլամըպ էթրաֆը գօլլաեարագ , էնտիչէ էլամէթլերի կէօսթէրմէտէ պաչլատըլար ,

Արապաճը պունլարա չիտտէթլի պիր գամիը չագլամմասընտան , հայվանլար թէքրար սիւրտիը հարէքէթլէրինէ տէվամ իթտիլէր իտէ տէ , նէֆրէթի հիսս իթմէքտէ օլտուգլարը , վէ էթրաֆը գօղլամտա տէվամ իթմէքտէ պուլունտուգլարը աչիքտարէն անլաչըլըեօրտու ։

Պիր գաչ սանիյէտ սօնրա , պու հայվանլար հարէքէթլէրինի եէնիտէն եավաչլամտըլար , վէ արապաճը , գամիրընը թէքրար չագըրտամտըգ ,

— Ֆագաթ պու հայվանլարա նէ՞ օլունօր , տէտի , լաքին աճլար՝ սիւրտիը հարաքէթէ իպթիտար իտէճէք եէրտէ , տուրտուլար , վէ տուրտուգլարը մահէլլէտէ , պիր գաչ տէֆա չահ գալգտըլար ։

Ֆուրթունա պիւթիւն կիճէ իճրատ թէհտիտ իմմտիքտէն սօնրա , տիկէր մահէլլէրէ սիւրիւլմիւշ իտէ տէ , գուպպէյի տասիւման հէնուզ գարանլըգ օլտուղու կիպի , պիւեիւք ազաճլարըն եարըտգլարը տա օրթալըղը տահա գիւտատէ գարարթմագտա իտիլէր ։

Արապաճը. – (Քէնոտի քէնոտիեէ.) Հէր հալտէ պուրա-
լարտա թապիեաթըն խարիճինտէ պիր հալ օլմալը տըր,
ատէտ։

Անի վագրիտա մէրդում՝ օթուրտուղտա մահէլլատէն ա-
չաղըեա աթլտեարագ, աթլարը իլէրի սիւրմէք իչին եուլար-
լարընատն թուխտու, ֆագաթ անլէր իլէրի կիտէճէք եէր-
տէ, բիւճաթլէ, արապաներ եօլտան չըգարըպ կէրի սիւր-
տիւքլէրինտէն, եօլճուլար թէտճիւպ վէ էնտիչէ իլէ,

— Ֆագաթ նէ՞ վար տըր, նէ՞ օլուեօր, ատչի սիւալ
իթտիլէր։

11

Գու սիւալէ արապաճը ճէվապ վէրմէտէն այնի, եօլուն
իւզէրինտէն, ֆագաթ եադընատն ատհզէթլի սէտալէր իչի-
տիլտի։

Ամլար քիշնէեէրէք եէնիտէն չահ գալդըլար, վէ քէնա-
տի քէնտիլէրինէ կէրի տէօնիւպ, Ամպուտա ավատէթ իթմէք
մէչիտնէ պուլունտուլար։

Արապաճը, հայվանլարը զապթ իտէմէեէճէկինի, վէ
աեագլարընն ալթընատ չըղնանաճաղընը անլատարագ, իս-
կէմլէսինէ չըգար, վէ եուլարը էլինէ ալըպ, եօլճուլարա խի-
թապէն,

— Բըզօն հայվանաթխանէսինին ալթլարը պու թարաֆ-
լարտա տըրլար։ Գուրտատն կէչմէկի թէճրիպտէ իթմէք գա-
պալ տէյլ տիր, տէյլ նէտատ իթտի։

Հայվանլար իսկ, կէրի եօլա տէնմէք իչին ֆէվգէլատէ
արպու կէօսթէրիեօրլար իտի։ Գունլարըն արդասընատն վահ-
չի հայվանլարըն ինիլէմէլէրի էլան իչիտիլմէքտէ օլուպ, ան-
ճագ ուզագտատ գալմըշ օլտուղլարընատն, սէպէբի էվվէլքի
գատար եադընատն վէ տէհզէթլի սուբէթտէ իչիտիլմէեօրտու։

Ամլար, իւչ քիլօմէթրօ մէսաֆէէի սիւրաթը ֆէվգէլա-
տէ իլէ գաթթի իթտիքլէրինտէն, վէ պու սըրատատ, արապաճ՝
հէր ատնիլէ մուվազէնէօնի գայպ իտէրէք, բարչալանմագ տէ-
րէճէսինէ կէլտիկինտէն, եօլճուլար՝ տիրթրէեօր իտիլէր։

Հալպու քի Ամպուտպա եադըտչըդճա, հայվանլարըն
սիւրաթը հարէքէթի ազալմագտատ, վէ մուխթարատատն հէմ
ուզագլանըպ, հէմտէ եօրղունլուգ պինտիքճէ, քէպափ սիւ-
քիւնէթ իթմէքտէ իտիլէր։

Կիւն ադարտըղը ղէմատն, արապաճ, չէհրին իլք խանէլէ-
րինէ վատըլ օլտու։

Հէնուզ քեաֆֆէլի դարուլար վէ բէնճիրէլէր դարալը օ-
լուպ, արապաճը՝ Օթել տը լա Բոսֆոռն գարշըսընատ տուր-
տու։ – Եօլճուլար արապատատն էնիպ, մէգքիւբ օթէլին աչ-
տըրմագ իչին, գանատլարընա վուրտուլար։ Խըզմէթճի՝ ույ-
գունատն կարը ուճանըպ, գարուէու աչտըղընատ, օլ էս-
նատէ Գուա-տը-Գէրէէտէ պուլունճագը զանն օլունատն ա-
րապաճը կէօրտիկինտէ իզհարը հայրէթլէ, էֆէնտիսինի չա-
ղըրտը։ – Օթէլճի, ույգունատն կէօղէրի չիչմիչ օչարագ աչա-
ղըճա էնտիկինտէ, արապաճը վագըտյը հիքմատէ իթտի, վէ
մէգքիւբ օթէլին ատհիպի օլմագտա պէրապէր, բօսթա նագլի-
եաթընը իթթիեամ իթմիչ պուլունատն պու ատէմ,

— Զապուգ ժանտարմա տայիրէսինէ խապէր վէրմէլի։
միւլազիմի ուճանտըրմալը. քէյֆիեէթի գօմիսէրէ տէ պիլ-
տիրմէլի, վէ պիր պէօյուք տախի ատբէր ճէլպ իթմէլի. բօս-
թա աէրինատն վէ թահմի էլճեզիզ թէքրար եօլա չըգմալը տըր,
ատէտ։

Արապաճը պիր թարաֆատատ, վէ օթէլին խըզմէթճիսի
տիկկէտ թարաֆատատ, էվամիրի մէգքիւբէեի իճրա իթմէք իւզ-
րէ պիրէէր թարաֆա սէյիրթմտիլէր։

Գօմիւլար, չամտթատատն ուճանարագ, բէնճիրէլէրէ
գօչտուլար, վէ եէկտիկէրինի իսթիճմագ իթմէքտէ իտիլէր ի-
սէ տէ, հիչ պիր չէյտէն խապէրտար օլմատըգլարընատն, ճէ-
վապ վիրէմէմէքտէ իտիլէր։

Իւչ չարեէք սատթ սօնրա, պիր բօլիս գօմիսէրի, պիր

ժանտարմա միլազիմի, վէ սէքիզ ժանտարմա, պիր բիեաուէ միլազիմի, վէ պիր պէօլիւք բիեաուէ ասքէրի՝ արապաներն պուլունտուղու մահէլլեէ թօրլանարլար, վէ շիւպհէսիզ էվվէլքի հայվանլար՝ ատհչէթէլէրի հէնուզ կէչմիշ օլմատըդը ճիհէթլէ, Ամպուազ օրմանը թարաֆընա կիթմէկ խոթէմէճէքլէրի ճիհէթլէ, պու տարլար չըգարըլըպ, եէրլէրինէ տիկէրլերի գօչուլտու։

Միլահլար տօլտուրուլտու, վէ եօլճուլար արապաեա թէքրար օթուրտուղլարը կիպի, պու սէֆէրին գօմանտանը օլան եիւզ պաշը տա, ասքէր վէ ժանտարմա նէֆէրաթը արդատան ժիհնաաթի՛ք ատրմըլլա կիտէճէք օլտուղլարընտան, հայվանլարըն բէք սիւրաթլէ կէօթիւրիւլմէմէսինի արապաճըեա խոթար իթտի։

Բօլիս գօմիսէրիյլէ քեաթիպի՝ արապաներն եօդաբըսընտա օթուրմալարըլլա, եօլա չըգըլըը։

Օլ էանատէ սապահըն սաաթ ալթըսը իտի։

Պլէրէտէ իսէ, բօսթանըն կէլմէմէսինտէն տօլաեը թէաճճիւպ վէ իպհարը էնտիչէ իտիլմէքտէ օլուպ, պիր գազա վուգու պուլմուշ օլտուղու զանն իտիլմէքտէ, վէ ֆագաթ նէ կիպի գազա իտուկի քէչի իտիլմէմէքտէ իտի։

Արապա օրմանա կիրտիկինտէ, սաղիք օլտուղու թարիգ՝ պիր թագըմ էյրի պիւյրիւ եօլլար օլուպ, գօմիսէր՝ արապաճըեա,

— Ալէլարընըզըն կէչմէք իսթէմէտիքլէրի մահէլլէ եագլաշըրըմ, տէյի սիւալ իթմէսինտէ, արապաճը,

— Մն տագըդատան վասըլ օլուրտուշ, տէյի ճէվապ վէրտի։

Ֆիլվագը արատան օն օն իքի տագըդա կէչինճէ, իսչիճիւ եօլուն ադրընտա, հայվանլար՝ գօրգմաեա պաչլամագտա օլտուղլարընը պագը ալէամէթլէր իլէ անլաթտըղլարընտան, արապաճը,

— Գունլար տա տիկէրլերին եաբաբրընը եաբաճագլար տըր, տէտի։

Եիւզպաչը, ալէլարըն բէք եավաչ հարէքէթի իթտիրիլմէսինի արապաճըեա իսթար իթտիկի կիպի, ասքէր վէ ժանտարմա նէֆէրաթը արդատան իսթէճէ տա, սիւնկիլէրինի վէ չասօ թիւֆէնքլէրինի հազըրտա պուլունտուրմալարընը էմր իթտի։

Գիրտէն պիրէ ալէլար տուրտուղլարընտան, արապաճը՝ եիւզպաչընըն իսթարը մուճիպինճէ դամըրընը չիտտէթլէ վուրմասըլլա, հայվանլար պիր դաչ մէթրօ տահա գաթթի իթտիլէր, վէ նիհահէթի պիր մահէլլէ կէլտիլէր քի, օրատա, եավաչ հարէքէթի իթմէքտէ օլմալարընա բաղմէն, ֆէվգէլատէ թէրէ միլէմմա օլտուղլարը վէ ալըղլարը քէօթիւրմիչ պուլունտուղու հալտէ, գաթթըէն տուրտուլար։

Օլ էանատէ, ուզագտան ինլէմէք սէտասը իչիտիլտիկի, վէ նէ օլտուղու անլաչըլամահան պիր երդընթը իւաթիւնտէ պիր էրքէք արսլան իլէ գարլանըն չէօմէլմիչ օլտուղլարը կէօրիւլտիկիւ ճիհէթլէ, գօմիսէր,

— Իչթէ ճանավէրլէր, տէյի նիտա իթտի, վէ եիւզպաչը՝ մահէթթինտէքի նէֆէրլէրէ, «արապատան այրըլըն» տէյի էմր իթտիկինտէն, ասքէրլէր իթտաթի իթտիլէր։

Արապա՝ ժանտարմալար իլէ արգատա գալտը. ճանվէրլէր թէքրար տէհչէթլի սէտասլերինի չըգարտըլար։

Եիւզպաչը՝ «հազըր օլուն էվլատլարըմ, տօղրու նիշան ալըն. ամէչ իտին» տէյի էմր իթտի, վէ միւտհիչ պիր բաթլաեըչ իչիտիլիպ, ազ միւտտէթի զարֆընտա գաթթը պիր տիւման եօլու դաբլատը։

Ալէլար չահգալգարագ, հարէքէթի իթմէք իսթէտիլէր իսէ տէ, արապաճը պունլարը մազպութճա մուհաֆազա իթմէքտէ պուլունտուղունտան, իթտաթա մէճպուր օլտուլար։

Ցիւման տաղլարընըտա, ճանվէրլէրտէն պիրինին եօլուն իւզերինէ սերլիպ տէպէլէնմէքտէ օլտուղու կէօրիւլտիւ։

Եիւզպաչը՝ «իլէրի՛, վէ իլէրլէմէքլէ պէրապէր, օխլահլարընըզը թէքրար պօշալթըն» տէյի պաղըրտը, վէ ասքէր՝ ժանտարմա էֆրատը արգատան կէչտիքլէրի հալտէ, ժիհնաաթիք ատրմըլլա հարէքէթէ տէվամ իթտի։

Բօլիս գօմիսէրիյլէ քեաթիպի վէ եօլճուլարտան իբի իւչ նէֆէրի տէ ասքէրլէրէ րէֆագաթ իթմէքտէ իտիլէր։

Հօլուն տէօրթտէ իւչ քայը գաթթի օլունտուղունտա, եիւզպաշը, իքինճի ատֆիա օլարագ,

— Ցուրուն, հազըր օլուն, ամէն իտին, տէյի էմր իթտիւ։

Պիրինճի տէֆիա ամբրլան գուրշունլարլա ումուղունտան վուրուլմուշ օլան գաբլան, թօզուն թօքրագըն իչինտէ եուվարլանըպ, արթըգ քէնտիսինտէ հաեաթ էսէրի կէօրիւլմէտի։

Օլ վագթ մահէլլի ֆահիաեա գատար մէնզարէյի մէզքիւրէ ֆէվգէլատէ միւտհիշ սուրէթտէ օլուպ, գօմիսէր, բարչալանմըշ օլան վէ ճանվէրլէր թարաֆրնտան նրսֆէն կէմիրիլմիշ պուլունան ինսան ճիսմլէրինի կէօրտիւկիւնտէ, լէհճէսի ֆէվգէլատէ սօլտու։

եիւզ պաշը՝ Ա.րնօլտ Տէօվինէրնըն գուրշունուլյա թէլէֆ իտիլմիշ օլան արսլանը կէօսթէրէրէք,

— Ցա՛գըն, պա՛գըն, չուրատա կէպէրմիշ պիր արսլան նաշը վար տըր, տէտի, վէ ժանտարմա միւլազիմի տէ, եօլուն օրթասրնտան պուլտուղու պիր սիլահը ալարագ,

— Պիր տէ րէվօլվէր մէվճուտ տուր... պու պիչարէ ատէմլէրտէն պիրի չու արսլանը թէլէֆ իթմիշ օլմալը տըր, տէյի պէեան իլլէտի։

Գօմիսէր. – Լազըմ կէլէն ժուրնալը եազմագ իւզրէ պուրատա գալմագ իսթէրիմ։

Պիր չավուշ. – (Պիրտէն պիրէ.) Եի՛ւզ պաշը, եի՛ւզ պաշը... եօլուն քէնարրնտա թաղէ գան լէքէլէրի պուլունմագտա տըր։ Պէօպէլլի օրմանրն տախլինտէ եարալանմըշ պիր ճանվէր մէվճուտ տուր։

եիւզ պաշը. – Տիգգաթ իտին, վէ սիլահլարրնըզը հազըր իտին, ատճը սաբէրի կիպի, պիրի պիրիմիզտէն ծնար ատրմ ուղագտա օլարագ օրմանա կիրէչիմ։ Հա՛յտէ, իլերի, ֆագաթ ահէսթէ եիւրիւեէչիմ։

Պու էմր մուճիպինճէ, սաբէր օրմանա կիրտի, վէ եիւզ պաշը՝ արապաճրնա իսթիապէն,

— Սիզ եօլունուզա տէվամ իտին, վէ Պլերէեէ մուվասըլէթինիզտէ քէյֆինիզթի մահէլլի ժանտարմասրնա պիլտիրին, վէ սիզին իլէ պիրլիքտէ իքի եիւք արապասը կէթիրրին, տէտի։

Արապաճը իթտասթի իթտի, վէ գօմիսէր՝ բարչալանմըշ պագըյէէլէրի կէօզլէրի էօնինճտէ պուլունան իքի չախսալարրն քիմ օլտուգլարրնը թահգրգ իթմէնէ պաչլատը։

Նէրտէ, էօթէտէ պէրիտէ էլպիսե բարչալարը տուրմագտա օլուպ, գօմիսէրին քեահիյալի պու բարչալարտան պիրինի գալտրրրգըն, պիր ճիղտան տիւշտիւ։ Պու ճիղտան սագաթ-լանմամըշ օլուպ, քեահիյա պունու գօմիսէրէ վէրտի, վէ օտա այմասրնտա, տէրունինտէ, Թ.ո.ն.ն.ա.ր Ե.ն.ց.-.-.- Տ.է.լ.Ֆ.Ի.Ն.Ե.Ը իսմինի համիլ օլարագ պագը գարթլար վէ մէքթուպլար պուլտու։

Պու ատէմլէրտէն պիրինին իսմի Տէվվինեը օլտուղու աչիքեար իտի իսէ տէ, հանկրսը իտուհի անլաչրլամասը։ Վագտա հէր թարաֆ քէօչէլի պուճագրը արանտը իսէ տէ, տիկէր պիր էսէր էլտէ իտիլէմէտի։

Օլ էանատէ օրմանրն իչինտէն միւթէատտիտ սիլահ աթթրլմասը սէտասը իչիտիլտի, վէ գօմիսէր՝ ճիղտանտագի քեատղըլարրը մուայեէնէ իտէրքէն, քէնտի քէնտինէ, չէօյլէ միւլահազա իթտի.

— Ղալիպտա մէճբուհ օլան տիկէր ճանվէրի տէ պուլտուլար, տէտի, վէ պիր կիւն եվվել Օթէլ տիւ Գօմէրստէ Տէվվինեըեա քեչիտէ օլունմուշ օլան թէլէկրաֆնամէ էլինէ կէչմէքլէ, – իչինէ պու ատրէատէն, հիչ օլմազտա պու պիչարէլէրտէն պիրինինին Պլերէտէն կէլմէքտէ օլտուղու անլաչրլմագտա տըր։ Պէօպէլլի պիրլիքտէ պուլուչմուչլար տըր։ – Մէգքիւր օթէլին ահիպինէ միւրաճաաթի իտիլտիկինտէ, պիրի, վէ պէէքի տէ տիկէրի հագրրնտա մալիւմաթի ալրնագիլէճէք տիր։

Օրմանտա սիլահ պօչալթտըգլարը իչիտիլէն ադքերլէր կէլտիլէր։

Պուննլարտան պագըրը, չասբօ թիւֆէնքլէրինէ ադաճ տալարրնտան եաթմըշ օլտուգլարը պիր թէճկիրէ իւղերինէ վագ իտէրէք պիւեիւք պիր տիչի դարլան լաչէսի կէթիրտիլէր, վէ

անը տա էրքէք արալան իլէ գաբլանըն լաշէլէրի եանընա գօյտուլար։

Եւզ պաշը՝ օլ էանատէ քէյֆլի պիր հալտէ պուլունմաըլյա,

— Էյ նէ՞ տէրսինիզ, գօմիսէր էֆէնտի. մուվաֆֆագըյեէթիդ միւքէմմէլ տէյիլմի, տէտի։

Գօմիսէր. — Մուվաֆֆագիյեէթինիզ միւքէմմէլ, ֆագաթ կօրիլ տէնիլէն պիր մայմունտան պահա օլունուեօր։

Եւզ պաշը. — (Թահդիրամիզ պիր թարդտա.) Մայմո՞ւն մու... արալան վէ գաբլանըլարըն եանընտա մայմունունուն սէօզիւ պիլէ օլմազ։ — Էկէր թուխթուլուպ գաֆէսէ գօնուլմամըշ իսէ, պիր կիւն տէյիլ իսէ, տիկէր պիր կիւն անըն տա պիսուհուլէ թէլէֆ իտիլէճէկինտէ չիւպհէ եօգ տուր։

12

Օլ էանատէ չէնտ նէֆէր աթլը էչհաատտան միւրէքքէպ օլան վէ պիր միւլագիմին թահմիը գօմանտասընտա պուլունան գէլէրէ ժանտարմաըրն սիւրտաթլէ կէլմէքտէ օլտուղու կէօրիւլտիւ։ Գունլարըն արգասընտան տահի սաման եահթագլարը հավի օլան իբի եիւք արապատը վասըլ օլտու։ Իշգու արապալտան պիրինէ ինսան նաշլարը վէ տիկէրինէ իշ րէս ճանվէրին լաշէլէրի վազ իտիլտի. բօյիս գօմիսէրի տէ, Օթէլ տիւ Գօմէրսէ կիտիպ, պազը մայիւմաթ ալտըաըրը, վէ մէզքիւր օթէլին սահիպինէ, պիր ան էվվէլ Ամպուազա կիմմէսինի իմպէրատոր իլլէմէսինի միւլագիմէ րէճա իտտի։

Գէօյլէճէ ժանտարմալար գէլէրէճէ ավտէթի իթմէք իւզրէ եօլա չըգտըգլարը կիպի, իբի եիւք արապալարը տահի Ամպուազա միւթէվէճճիհէն եօլարընա տէվամ իտտիլէր։

Օ կինճէքի վէգահյի միւթէէսսիֆէնին խոպէրի հէր նէ գատար գէլէրէնին պազը մահէլլէրինտէ իշիտիլմիշ խոի իսէ տէ, հէնուզ Օթէլ տիւ Գօմէրստէ օլ պապտէ մայիւմաթ ալընմամըշ իսի։ Հէր նէ իսէ, պիզ եինէ օգուեանլարըմըզը մէզքիւր օթէլէ կէօթիւրմէք իտտէրիզ։

Ֆլօնեէինին կէլիշի՝ Միսթիգօնուն բլանընը պիւթիւն պիւթիւն թէպտիլ իտտիրտի։ Շէօյլէ քի, Միսթիգօ, Ֆլօնեէինին, Ուիլեամ Սագօթ իլէ Բրիլպիեի արամագտա օլտուղունու, վէ Արնօլտ Տէավինեը հագգընտա տահի թահգըգաթա իպթիտար իտէճէկինի պիլտիկինտէն, վուգուաթը բահիպէ Մարիեէ խապէր վիրմէք իւզրէ Բարիսէ ավտէթի իթմէք իւզրէ իքէն, մուախախարէն պէյքի Ֆլօնեէինին եանընլարընը, վէ Թուրնէլ ասգաղընտաքի Արնօլտ Տէավինեը իլէ ժիլ Վէլերիէրին չէրիքինին իսխիէրի այնի օլտուղունու, վէ պինտապէրին քէնահի՝ թահգիպ իթմէքտէ պուլունտուղու չահարն իզինի պրագմաեըպ, մէրգումուն վահանընտան հարէքէթ իթտիկի կիւնտէն Բարիսէ կէլտիկի զէմանտա գատար կէշմիշ էօմրիւնիւ թահգըգ իթմէսի լազըմ կէլտիկինի միւլահազա իտէրէք, թահավվուրընտան կէրի տուրտու, վէ քէնահի քէնահիեէ չու սէօզլէրի սէօյլէտի.

— Եէտիմէ պուլունան թահվիր իլէ հագըգէթի անլահաճագըմ, էկէր ասըլ Տէավինեը եէրինէ սահթէսի կէշմիշ իսէ, պունուն նէ եօլտա վուգու պուլտուղունու թահգըգաթլա մէշտանա չըգարաճագըմ, վէ իշթէ օլ վագըթ իճապ իտէն սիլահշորա մալիք օլաճագըմ։

Իլավէթէն տէ չէօյլէ տիւշինահիս.

— Պու օթէլ սահիպինին օղլու Թարաֆընտան իսթիհսալ օլունաճագ էվրագ իշին պուրատա պէքլէմէեէ տէ իհթիհտամըմ եօգ տուր։ Էվրագը մէզքիւրէեի Բարիսէ կէօնտէրմէսինճըմ եօգ տուր։ Էվրագը մէզքիւրէեի Բարիսէ կէօնտէրմէսինի մէրգում տէլիֆանընըտան րէճա իտէճէկիմ։ Եալընըզ քէնահի մէրգում տէլիֆանընըտան րէճա իտէճէկիմ։ Եալընըզ քէնահի սահիպ, Արնօլտ Տէավինեընընըն Բրիմուիթտա հանկը պանգատտա չալընմըշ օլտուղունու անլամասընա գատար պէքլէեիպ, պատէհու եօլա չըգաճագըմ։

Միսթիգօ օ սապահը էրքէն գալգմըշ օլուպ, օթէլին էօնիւնտէքի մէշտանտա տօլաշմագտա, վէ մահէլլի մէմուրինէ թինէ կիմմէք իւզրէ եազընտա տիշլարը չըգաճագ օլան կէնճ մէմուրու պէքլէմէքտէ իսի։

Թրիլպի խե, Արնօլտ իլէ պիր դաչ սէօզ թաամխոնտէն սօնրա, ուզագտան Մխոթիգօեու կէօղէթմէքտե օլմասըլա, մէրգումանն, օթէլճինին օղլու իլէ միւքեալէմէնէ կիրիշտիկինի կէօրտու։ Օթէլճինին օղլու՝ հէման տայիրէյի պէլէտիէնին քեամիլտիլլէ կէօրիւշուպ, վատ իթտիկի մալիւմաթը իսթէմէքլիկի, վէ էկէր դապիլ օլուր խե, ոսմանու Արնօլտ Տէավինը թարաֆընտան մէրգում քեամիլտե եաղըլմըշ օլան պիր մէքթուպու ալմագլըղը պէեան իլլէտի։

Մխոթիգօ՝ օթէլէ ավտէթինտե օտաասընա չըգտը, վէ չանթաասընը հաղըրլատըգտան սօնրա, աչաղը էնիպ, Գլէրէտէն պիր լիմանա էնմէք իւզրէ էն միւնասիպ թրէնի պուլմադ իւզրէ չըմէնաբֆերլէր թարիֆանամէօնի կէօղտէն կէչիրտի։

Մխոթիգօ՝ Թուրա կիտիպ, Մօ նամ տէմիր եօլ խաթթըլա Գահէն վէ Շէրպուրկա վէ օրատան ատախ բօսթա վաբօրուլա Վէյմուտա ադիմէմ իլլէմէկէ գարար վէրտի, Վէյմութտան նա Լօնտրաեա եախօտ Բլիմուտա կիտէպիլիր իտի, վէ Ինկիլթէրրաեա մաւմասըլէթի իթտիհինտե, բահիպե Մարիեե մէքթուպ եազմաեը տուշինտու։

Օթէլ ու Գօմէրսին սահիպինին օղլու տայիրէյի պէլէտիէնէ կէլիր կէլմէզ, վատը մուճիպինճէ, պաշ քեամիլին նէզտինէ կիտիպ, Արնօլտ Տէավինը հաղգընտա մալիւմաթը ճէտիտէօ պուլունուպ պուլունմատըղընը սիւալ իթտի։

Մէրգում կէնճ մէմուր իլէ քեամիլ պէյնինտե չու եօլտա միւքեալէմէ ճէրէեան իլլէտի.

Քեամիլ. – Իբի սէնէ տիր քի խապէր ալմամըշըմ տըր։ Սօն տէֆա, Բլիմուտա, Անտէրսօն չիրքէթի հիսապընա օլարագ, մատէն քէօմիւրիւ ամէլտաթը միւհէնտիսիկինէ մէշղուլ իքէն, մէղիւր չիրքէթի թէրք իթտիկի զէման հագգընտա պագը պապէրլէր ալտըմ։

Մէմուր. – Մէքթուպլարընը հըֆզ իթմէտինիզ մի։

— Չանն իթմէմ։ – Ցագտէթ նիշին սօրուեօրսուն։

— Օթէլիմիզտե պուլունան պիր եօլճու՝ Արնօլտ Տէավինը հաղգընտա մալիւմաթ խոթէեօր։ Խապլըսընը կէօրմէկի ատ

արզու խոխեօր, վէ Տէավինեը ֆամիլեասընա միւթէալլիգ սիճիլի ահվալ էվրագընը քէնտիսինէ կէօնտէրմէքլիկիմի մէրգում եօլճու պատա թաավսիեե իմմիշ տիր։

— Եէսիմտէ հիչ պիր մէքթուպ եօգ տուր... Արնօլտ՝ Լօնտրատան Հինտիսթանա կիմմիշ օլմալը տըր, նատըլ պիր պու նիեէթինի ատ անլատմըշ տըր... Ցագտէթ իլպու մալիւմաթը իսթէեէն զարիպ սէյհահ քի՞մ տիր։

— կէնճ պիր քիմսէ տիր։

— Պու մալիւմաթը ալմասընտա, վէ Արնօլտա միւթէալլիգ էվրագը էլտե իմմէք իսթէմէսինտե նէ՞ մէնֆաաթը վար տըր։

— Չանն իտէրսէմ, մատտէ՝ պիր միրասա տայիր տիր։

— Էկէր Արնօլտա պու միրաստան հիսսէ իատպէթ իտերսէ, մէճպուռն օլուրում։

Օթէլճինին օղլու, օթէլէ ավտէթլէ Մխոթիգօեու պուլատու, վէ ալտըդը ճիւզի մալիւմաթը, եանի Անտէրսօն չիրքէթի իամինի պիլտիրտի։

Պու իքի տէլիգանլընըն պուլուշուպ կէօրիւշտիւքլէրի գահվէխանէ ատասընտա, Թրիլպի ատախ պուլունատուղունտան, միւքեալէմէլէրինի իշիթտի, վէ Մխոթիգօնուն՝ ճէպ տէֆթէրինտե պագը չէյլէր եազտըդընը կէօրտու։

Մխոթիգօ՝ ալտըդը մալիւմաթը տէֆթէրինտե իշար իթտիքտէն սօնրա,

— Պուրադա արթըգ իշիմ գալմատըղընտան կիտէճէիմ. վատա իթտիհինիզ էվրագը Բարիսե կէօնտէրմէճե ունութմամանըզը րիճա իտէրիմ, տէտի։

— Իսթէտիհինիզ էվրագ թատտիգ օլունատուղունտա իրատ իտէրիմ, – Սիզ հաՆնկը թարիգլէ կիտիճօրսունուզ։

— Շէրպուրկ թարիգլէ։

— Ալլահ րատթ կէթիրսին։

Թրիլպի՝ պու սէօզլէրի տինլէմէքլէ, իսթէտիկի մալիւմաթը ալմըշ օլտու, վէ Մխոթիգօնուն էօյլէ թատմըշը իմմիկի վագըթ քէնտիսի տէ իթտի, վէ պատէհու օթէլէ օլան պօրճունու էօտէճէիմ, Գլէրէ մէվգիֆինէ ագիմէմ իլլէտի, վէ

Մխթիգօ տախի չէնա տագըգա սօնրա արգասընաան վասըլ օլաու։

Մուախխարէն պիլէթ տայիրէսի այըլտըղընտա, Մխթիգօ վէ թապիի Թրիլպի տախի Թուր պէլտէսինէ կիմէզք իւզրէ պիրէր պիլէթ ալտըլար։

Գու իքի եօլճուլար Թուրա կիմէզքտէ օլաունլար, պիզ Բարիսէ ավտէթ իտէլիմ։

Սապահըն սաաթ օն բաատէլէրինտէ, միտալեայը պիր համալ, Ֆրանսուա Միրօն սօգաղընտա վագը 39 Նիւմէրօլու խանէնէէ տուխուլ իլէ, գաբուճունուն օտասը էօնիւնտէն աճէլէթէն կէչտի, վէ պու օտանըն գաբայը օլտուղունու կէօրիւպ ներտիվէնլէրտէն իւչիւնճիւ գաթա չըգտը, վէ բօլիս միւֆէթթիչի Ֆլօռենինին տայիրէսի գաբուտու էօնիւնտէ տուբուպ, ճէպինտէն չըգարտըղը անախթար իլէ զահմէթսիզճէ մէգքիւր գաբուճու աչտը, վէ իչերի կիրտիքտէն սօնրա գաբուճու գաբատը, վէ եէտինտէ պուլունան իքի պիւճիւք թօրպանըն աղըզլարընը այըպ, զիքր իթտիկմիզ եաղըխաննէնին իւսթիւնտէքի էչեայը միւխթէլիֆէէի գալտըրտը, վէ թօրպալարըն տէրունինէ էէրլէչտիրտի։ Պատէհու իրլէրիյլէ արգալըղընա պաղլաէրպ, ֆէվգէլատէ մէհարէթ վէ գուվվէթլէ ումուղունա ալտը, վէ էյիլէրէք գաբունուն ալթընտան կէչտի, ֆագաթ ներտիվէնտէն էնէճէք էէրտէ, չըգմաէա պայչատը, վէ օլ էննատէ եօգարըտան աչաղը էնմէքտէ պուլունան գաբուճու գարը,

— Եահա՛, նէ՞րէյէ կիտիեօրսունուզ, տէյի սիւալ իթտի։

— Սիզէ նէ՞։

— Գէն պուրանըն գաբուճուսուեում, վէ մէմուրու օլտուղում խանէտէ օլանը կէչէնի պիլմէզլիկիմ վազիֆէմ տիր։

— Յէօրսունճիւ գաթա Մ. Բօնտէլին օտասընա կիտիեօրում. պու եաղըխանէէ քէնտիսինին տիր։

— Գիմիմ էվիմիզտէ Մ. Բօնտէլ խամինտէ ատէմ եօգտուր։

— 39 Նիւմէրօլու էվտէ պուլունմաեօ՞րմուեում։

— Էվվէթ, 39 Նիւմէրօլու էվտէ պուլունուեօրսունուզ։

Գու արա համալ արգասընա տէօնիւպ, ճէպինտէն պիր քեաղըտ չըգարար, վէ գաբուճուեա կէօսթէրէրէք,

— Գու ատրէս տօղրու աէյի՛լ մի տիր, տէտի։

Գաբուճու. — (Ատրէսի օգուտուդտան սօնրա.) Թայր։

— Միւսիւ Բօնտէլ տէյի եաղըլմըշ մը տըր։

— Էվվէթ, միւսիւ Բօնտէլ տէյի եաղըլմըշ տըր. լաքին Նիւմէրօ 39 տէյիլ տիր։ — Սիզ գէ Նիւմէրօեու Ն-ը տէյի օգուտուլսունուզ։ Գուրտաքի Նիւմէրօ՝ 59 տուր։

— Նէ՛ գատար ահմագ ատէմ իմ... պու գատար ներտիվէն գատէմէլէրինի պօշ եէրէ չըգարմ, տահա տա չըգաճագ իտիմ. իմտի մատամ, պէնի պօշ զահմէթտէն գուրթարտըղընըզա թէչէքքիւր իտէրիմ։ — Շիմտի պուրատան 59 Նիւմէրօլու խանէնէ կիմէզլի։

Գէօյլէճէ մէրգում համալ կէրի տէօնիւպ, աչաղըեա էնմէեէ պաչլատը, վէ եիւքիւ իլէ պիրլիքտէ էվտէն չըգըպ, ֆագաթ 59 Նիւմէրօլու խանէնէէ տօղրու կիտէճէք եէրտէ, գօլ իլէ գուլլանըլըր քիւչիւք արապալար քիրաեա վէրէն պիր քիմսէնին արապալըղընա կիրիպ, պիր արապա թուտու, վէ եիւքիւնիւ իչպու արապաեա եէրլէչտիրտիքտէն սօնրա, թիվօլի սօգաղընա տօղրու եօլունա տէվամ իթտի։

Գիր սաաթ սօնրա սօլուեարագ վէ թէր իչինտէ պուլունարագ, թիվօլի սօգաղընտա, Արնօլտ Ցէվինէրընըն խանէսի էօնիւնտէ տուրտու։

Արնօլտ, իգթիզա իտէն էվամիրի վէրմէքլէ, արապա գաբուտու աչըլտը, վէ մէգքիւր քիւչիւք արապա հավլիեէ կիրտիրիլտիքտէն սօնրա, իչինտէքի եաղըխանէ՝ համալ վէ արապաճընըն եարտըմըլըա Արնօլտուն օտասընա չըգարըլտը, վէ արապաճըեա եօլ վէրիլինճէ, Ուիլեամ Սգօթ օլտուղու օգուեանլարըմըզգա չիւպհէսիզ անլաչըլմըշ օլան համալ,

— Նա՞սըլ էֆէնտիմ, սէօվիւտուէ պուլունատո՞մ մու, տէտի։

Արնօլտ. — Թալիսանէ թէչէքքիւր իտէրիմ, վէ հաթթա պու իչէ նա՞սըլ մուվաֆֆագ օլտուղունու տա տիւչինիւեօրում։

— Բէք գօլայլըգլա մուվաֆֆագ օլտում։

Ուիլ Սգօթ՝ օգուտանըարըմըզճա մալիւմ օլան վագըտ-լարը հիքմատէ իթտի, վէ ճէպինտէն պիւտիւք քիւչիւք պիր խայլի իւտվշան անախթարլարը չըգարըպ, – էլպէթթէ պու գատար անախթարլարտան պիրի ուհտաճագ տըր, տէտի։

— Պիր թէճրիւպէ էթի պագալըմ։

13

Ուիլ Սգօթ, մէղքիւր անախթարլարտան տէօրտիւնիւ թէճրիւպէ իթտի իսէտ, հիչ պիրի ույմատըպ, նիհայէթի պէչինճիսինին թէճրիւպէսինտէ եազըխանէնին գատարը աչըլարագ, պիր խայլի քհազըտլար տէօքիւլտիւ։

Ախնօլա. – (Սգօթա.) Պու անախթարը պանա պրագ վէ սէն կիթ. սէնին պուրատա պուլունմագլըդըն՝ խըզմէթքհատլարըմ թարաֆընտան պիր չօգ մանէտլարա սէպէպ օլապիլը։ Սէնի պուլմագ իգթիզա իտէր իսէ, նէրէտէ պուլաճաղըմը պիլիրիմ։

— Թրիլիատէն հիչ պիր խապէր եօ՞ղ մու տուր։

— Ենմտիհէ տէկին հիչ պիր խապէր ալընմամըշ տըր։

Սգօթ՝ թօրպալարըդ յըլէրինի թօքհատըպ, աչաղը էնտի, վէ պու չէյլէրի զիքր իթտիկիտիդ արտպտաճա թահմիլ իլէ, արտպալըդա տօղրու եօլա չըգտը։

Ախնօլա եալընըդ գալտըդընտա, իչ օտասընըն գարուսունու գարատը, վէ եազըխանէտէն տէօքհուլէն քհազըտլարը կէօղտէն կէչիրիրքէն, էլինէ պիր տէմէթ բտսթ կէլտի քի, պուննուն իւզէրինտէ, պիւեիւք հարֆլտր իլէ ՕԹԻԼ ՏԻՉ ԼԵՆՏ ՎԱԳՐՄՍՐ եազըլմըշ իտի։

Ախնօլա՝ արտատըդը էվրագը պուլտուղունտան, եիւղիւնտէ թէպէսիւմ հասըլ օլտրագ, վէ մէսէրրէթթինտէն բտրմագլարը տիթրէեէրէք, էվրագը մէղքհուբէնին սինճիմինի չէօղտիւ, վէ միւնտէրիճաթընը կէօղտէն կէչիրմէյէ պաչլատը։

Միւնտէրիճաթը մէղքհուբէնէ կէօրէ, Ճլճնեի, Գլէրէեէ կիթմէսինտէն պիր կիւն էվվէլ, եանի Թավէրն տիւ Գանէը մէյհանէսինտէ Ինկիլթէրրա խէֆիեէլէրինտէն Գրէտ իլէ գատրըպնա թէհատիւֆ իթտիկի կիւն, քէնտինին ալմըշ օլտուղու մալիւմաթ իլէ մէղհուբ Լօնտրալը իքի րէֆիգլէրինին՝ Ֆրանսալը Շարլ Ժէրար իլէ Ուիլ Սգօթ վէ Թրիլպի նամ Իրլանտալըլար հագգընտա վէրտիքլէրի մալիւմաթը սըրտասլա գայտ իթմիշ իտի։

Ախնօլտուն նաղարը տրգգաթընը իլք տէֆա մէղքհուբ մալիւմաթի ճէլպ իտիպ, մէրգում, մալիւմաթը մէղքհուբէնի հէեէճան վէ էնտիշէ իլէ օգուտտու։

Մէրգում, Ճլճնեինին հագգըգէթի հալէ նէ տէրէճէ նագլաշմըշ օլտուղունու տիւշինտիրճէ, իզհարը տէհշէթտէն կէրի տուրամտանօրտու։ Շէօյլէքի օլ զապթիեէ մէմուրու՝ Գալկհիթալը պանքէրին սապգ քհաճիպի Շարլ Ժէրարրըն իգրինի պուլմագ իւզրէ պաղը թէշէպպիւսաթա իպթիտար իթմիշ օլտուղու կիպի, Սգօթ իլէ Թրիլպիճի Լօնտրա հապտխանէլէրինտէն ֆիրար իթտիրէն տէ, եինէ Շարլ Ժէրար օլմուշ օլտուղունու անլամըշ իտի։

Լաքին Ճլճնեինին վէֆաթը՝ հէր կիւնա թէհիքհէեի իզալէ իթմիշ օլտուղու կիպի, պիր թագըմ գայտլարընըն տա էլտէ իտիլմիշ պուլունմատը՝ Ախնօլտու թէհատտ իտէպիլէճէք ահվալէ նիհայէթի վէրմիշ իտի։ Իչթէ պու միւլահազա՝ Ախնօլտուն ախմատընտատի վէ կէօղէրինտէքի տէհշէթի էաերինի թէք չարուգ պէր թարաֆ իթտի։

Ժիւլ Վէրիէրին չէրիքի՝ պուլտուղու էվրագըն գրատթընա տէվամ իթմիքէէ, Բօչիլտ պանդատը մատատհաթի կիւզարըննէն միւտտաի ումմումիլիք տայիրէսինէ կիտէրէք, Լթիէն Գէրօ թարաֆընտան մէղքհուբ պանգատա պիր չէք պրագըլտըղընը պիլտիրիկինի, վէ իթթիֆար բայավրատը Բիէր Գէրօնուն տախի, բօյիս միւտիրինտէն, գարընտաշը Լթիէն Գէրօնուն զայպտպէթի հագգընտա մալիւմաթի իսթէմիշ օլտուղունու, վէ Գէրօ ֆամիլեատը տղասընտան հէր պիրինին խաւտուտի պիր

նէզարէթի թահիթընտա պուլունտուղունու անլատը։

Ջօնեի՝ մէզքիւր ֆամիլեա ապատը հագգընտա ալմըշ օ-
տուղու մալիւմաթը մուխթասարէն եազմըշ օլուպ, ֆագաթ
խուտուի վէ պիւեիւճէք պիր էվրագ տահա պուլունմագտա
իսի քի, պունուն իւմիւնտէքի քէպղըտտա, ժոթ ոչ նէվէ
իսմի եազըլմըշ, վէ պու քեպղըտա, էմրէ մախսուս օլարագ
իքի գայմէ թօղու իլէ թուխթուրուլմուշ իսի։

Գու էվրագ տէրունինտէ պէր վէճհի ալթի եազըլմըշ իսի.

«Ժօրժ տը Նէրվէյ՝ իլիքլէրինէ գատար ֆինք ու ֆու-
ճուրա միւպիթէլա վէ հաեաթը տա էօլուէմ մանֆիւմ օլմուշ
պիր տէլիգանլը օլուպ, ագրապաազնտան պուլունան Մէլա-
նի կօթիէ իսմինտէ պիր պիէտէպ գարը իչին քէնտիսինի խա-
րապ իթմէքտէ, վէ վալիտէսինտէն քէնտիսինէ ինթիգալ ի-
տէճէք տէրվէթի չիմտիտէն թիւքէթմէքտէ տիր. վագտա
վալիտէսինին ուզուն միւտտէթի եաչամաեաճագը մուհագագ
իսէ տէ, պէլքի մէզպուրէ օղլունտան զինտատէ եաչաեաճագ
տըր։

«Գու շախս հագգընտա թահգըգաթի իճրա իթմէք միւ-
նասիպէթիլէ. Մարթիր սօգագընտա մուգիմ Բօպէր իսմինտէ
պիր ֆալիզճի իլէ միւնասիպէթի բէյտա իթտիմ, վէ պօրտա-
տա մատրուֆ Մ. Հաթմաեէր իմզասը վէ հէր պիրի պէշ պին
ֆրանգ տէյէրինտէ իքի բօլիցաեը ժօրժ տը Նէրվէյէ ըսգօն-
թօ իտէրէք էօտէմիշ օլտուղունու մէրգումտան թահգըգ էյ-
լէմիմ։ – Գու բարա վէրիլտիքտէն վէ արատան չէնտ կիւն
կէչտիքտէն սօնրա, Բօպէրին ֆիքրինտէ պագը չիպհէլէր հա-
սըլ օլմուշ տուր։ Մէզքիւր իմզա քէնտիսինէ սախթէ կէօրիւ-
նէրէք, թատտիգ իթմէք իսթէմիշ, լաքին Հաթմաեէր սէյ-
եահաթտա օլտուղունան, միւմքին օլամմըշ տըր։ Օլ վա-
գըթ Բօպէր՝ մէզքիւր իքի բօլիչաեը պանա թէսլիմ իլէ, իմ-
զալարընէն ալհհէթի հագգընտա տօղրուտան տօղրու մալիւ-
մաթ ալմագըզըմը ըչճա իլլէտի։ – Ինկեր օ իմզալար սախթէ
մանթ ալմագըզըմը ըչճա իլլէտի։ – Ինկեր օ իմզալար սախթէ
իսէլէր, (Նապլը քի էօյլէ օլտուղունու դանն իսէրիմ,) մէր-
գում տավա իթմէք ֆիքրինտէ տիր, վէ պէն տէ քէնտիսինի
պու ֆիքիրտէն ֆէրագաթի իթտիրմէյէ չալըշմաեաճագըմ։

«Մէսէլէյէ տէվամ իսիլմէլի տիր։»

Ադնօլտ. – (Բէնտի քէնտինէ.) Իչիթ պու ալէա... ժօրժ
տը Նէրվէյ վէ վալիտէսի պէնիմ էլիմտէ տիրլէր։ – Իչպու
սախթէ իմզա սայէսինտէ, իսթէտիկիմ վագըթի պունլարըն խա-
նէսինտէ պիւեիւք պիր ֆէլաքէթէ սէպէպ օլապիլէճէյիմ։
Գու սուրէթլէ քէնտիմի տէ ասլա տիւչարը թէհլիքէ գըլմըշ
օլմամ. չինքի պու բօլիչալարըն պէնիմ եէտիմէ կէչմիշ օ-
տուդլարընա տայիր մագուլ պիր էօղրու պիհաուէուլէ պու-
լապիլիրիմ։ Միսթէվէֆա Ջօնեինին եազաըղը վէճհլէ, պու
մէսէլէյէ տէվամ իսիլմէլի։

Ադնօլտ, իչպու էվրագը, մահֆազասը տէրունինտէ հրֆզ
իթտիքտէն սօնրա, եազըխանէէնին տէրէքլէրինի արաչտրըմաեա
պաչլատը, վէ պու տէրէքլէրտէն պիրինտէ, տէրիտէն քիւ-
չիւք պիր թօղպա վէ պիր տէ ճիզտան պուլուպ, իքիսինի տէ
աչարը։ Գիրինտէ նագտ օլարագ իւչ պին իքի ևիւզ ֆրանգ,
վէ տիկէրինտէ պանդնօթ օլարագ տէօրթ պին ֆրանգ իլէ
բօլիս միւֆէթթիչլիկինէ միւթէալլիք իքի գարթ վար իսի։
Գարթչար իմզալը վէ տամդալը օլմագլա պէրապէր, իւզէրլէ-
րինտէ հիչ պիր իսիմ եազըլմամըշ իսի։

Ադնօլտ, հիյնի հաճէթտէ պու գտրթչարտան իսթիֆա-
տէ իթմէքի միւլահազա իտէրէք, եազրխանէկի գաբատը, վէ
անախթարընը ճէպինտէ հըֆզ իլէ, տիչարը չըգմագ իւզրէ
հազըրլըգ կէօրտիւ, վէ արապասը՝ խանէնին գարուսունտա
պէքլէմէքտէ օլմասըլլա, պունա բաքմպէն, պանգասընա
կիթտի։

Օլ էանատէ վէբիէր, պանգատա պուլունմասըլլա, Ադ-
նօլտ, մէրգումա խիթապէն,

— Էրքէնճէ Մաքնուեա կիթմէք իւզրէ կէչտիմ, չինքի
սէյֆիեէնիզին հէր թարաֆընը կէչմէք վէ սէյֆիեէնին պէք-
ճիսինի տէ թանըմագ արզու իտէրիմ։ Մէվզիֆէ կիթմէք իւզ-
րէ, արապամ աչաղըտա պիզի պէքլէեօր, վագըթի կէչիրմէք-
սիզին կիտէպիլիրիզ, տէտի։

Վէբիէր իթիրազ իթմէեիպ, իքի չէրիքլէր արապատա բա-
քմպէն եօլա չըգտըլար, վէ օթուրտուղլարը թրլէն իլէ սաաթ

իւչիւ ան տագըդա կէչէրէք , Վիլէէ-սիւր-Մարն նամ մահէլէ վասըլ օլտուլար :

Վէրիէր . – Միզին պու գառար էրքէն կէլէճէկինիզի պիլմէտիկիմ իչին , իճապ իսէն էվլամիրի արապաճըմա վէրմէմիշ օլտուղունտան , Մարնուէա գառար ճառան կիթմէկէ մէճպուր օլաճաղըզ :

Արնօլտ . – Հօլու պիլմէկէ իհթիմաճըմ օլտուղունտան , պէնտէ ճառա կիթմէք նիհէթինտէ իտիմ : Փէատիմէ հօլ վա՛ր մը տըր :

— Էվվէթ ,

— Բէճա իտէրիմ ։ հօլտան կիտէլիմ :

— Իմթէտիկինիզ հօլտան կիտէրիզ :

Պէօյլէճէ պու իչի չէրիքլէր՝ եալընըզ եէրլիլէրճէ մահլիւմ օլան պիր հօլտան եիւրիւմէկէ պաշլատըլար :

Արնօլտ , լագըրտը իթմէկէերէք Վէրիէերին ճանընտան եիւրիւտիւկիւ սըրատա , տիգգաթլէ էթրաֆը թէճէսիւս իտիօրտու :

Տար պիր հօլտան սահրաճա վասըլ օլունարագ , Արնօլտ, իֆատէէ աղագլէ ,

— Շու քիլիսէ չանը՝ Մարնունուն քիլիսէ չանը՝ մը տըր , տէյի սիւալ իթտի :

Վէրիէր . – Էվվէթ :

— Սէյֆիէէնիզ պուրատան կէրիլիւր մի :

— Թայր . սէյֆիէէմիզ տահա պիւճուք սաղ թարաֆա տիւշէր , վէ պաղչէմիզտէքի ագաճլարտան կէօրիւնմէզ հալտէ տիր :

— Գու հօլտան պաղչէ գառուսունա կիտիյօրմի :

— Թայր , պու թարիգլէ սօլ թարաֆա տօղրու էննէճէեիզ : – Չանն իտէրսէմ, պու կիճէ Բարիսէ ավտէթ նիհէթինտէ պուլունմահէօրտունուզ :

— Էկէր միւսաֆիրլէթէն գապուլէ հիմմէթ իտէրսէնիզ , ավտէթ իթմէք նիհէթինտէ տէյիլիմ :

— Միզին իչին էվվէլճէ պիր ատյիրէ հապերլաթմըշըմ տըր :

Գու սուրէթլէ մէրգումյար , սէյֆիէէնին պաղչէսի գառուսունա վասըլ օլտուլար : Օլ էռնատէ գառու աչըգ օլուպ , պէքճինին գարըսը՝ զէվճի իլէ պիրլիքտէ իպտիճէթ իթտիկի տայիրէտէն տիշարը չըգտը , վէ քէմալը թէվազու իլէ սէլամ վէրտիկինտէն , Վէրիէր պաշը իլէ պիր իչարէթ իտէրէք մուգապէլէ իթտի , վէ պատէհու ,

— Ֆօրէսթիէ պուրատա՞ մը տըր , տէյի սիւալ իթտի :

— Թայր , էֆէնտիմ , լիմօնլուգատա տըր :

Գանքէր՝ չէրիքինէ տօղրու տէօնիպ ավէֆը նագար իթտի :

Արնօլտ՝ պու պագրչըն մանէգասընը անլաճարագ ,

— Իլէրուտէ ... չիմոիիք խանէնիզէ կիրէլիմ . մատմուազէլ Անժէլիք իլէ եէկէնինիզէ իհթիրամաթ վէ իլթիֆաթըմը արզ իյլէմէք իսթէրիմ , տէտի :

— Սիզ նասըլ արզու իտէրսէնիզ , էօյլէ օլսուն :

Իչի չէրիքլէր՝ սէյֆիէէնէ կիրտիքլէրի զէմման , մատմուազէլ Վէրիէրին պէսլէմէկի տէ տէհլիզտէն կէչմէքտէ օլտուղունտան , պանքէր , մէզպուրէնէ ,

— Մատմուազէլ Անժէլիք նէ՞րէտէ տիր , տէյի սիւալ իթտի :

— Մալօնտա տըր , բահիպէ Մարի իլէ Մաչնու պաշ բահիպէ էֆէնտիէ թագտիմ իտէրսինիզ , տէտի :

— Ըէք էյի :

Գէսլէմէ , սալօն գառուսունու աչըրըղնատա , իհթիմար բաբան՝ մէրգումյարը կէօրմէքլէ ատաղա գալգը :

Անժէլիք իլէ բահիպէ Մարի՝ Արնօլտուն կէլտիկինի կէօրսէլէրինտէ , էնտիշէ իլէ պէրիպոլրինէ պագըշըրլար :

14

Վէրիէր. – (Փէմալը նէզաքէթլէ բահիպէ տօղրու իլէրլէեիպ, մէրգումուն էլինի սրգարագ.) Աշիղիմ բահիպ էֆէնտի, եարըն սիզէ պիղզաթ վիզիթա վիրմէք նիսպէթինտէ պուլունտուղում հալտէ, զաթ'ընըզ պէնտէն էվվէլ տավրանտընըզ։ Շու գատար քի, պու ագշամ միսթաղրմտան էրքէն Մանուեա ավտէթ իտիչիմտէն տօլաեր մէճպուրում, չինքի պու վէսիլէ իլէ պու կիւնտէն սիղի կէօրէպիլտիմ։ Ումարըմ քի ագշամ թաամըննտա սուֆրամըզտա պուլունուրսունուզ։

Բաքաս՝ Արնօլտուն թարաֆըննա աթթը նազար իթտի քի, պունուն այքեարէն մանէասը,

— Պիր էճնէպի միւսաֆիրինիզ վար տըր. պէն նա՞սըլ գալապիլիրիմ. տիմէք իտի։

Արնօլտ՝ մէզքիւր պագըշըն մանէասընը անլատըղը հիհէթլէ,

— Րէճա իտէրիմ բահիպ էֆէնտի, պէնիմ հուզուրում, զաթ'ընըզըն պուրատա գալմասընա մանի օլմասըն։ – Պէն տէ պու էվին պիր տէրէճէ ատէմի սաեըլտըղըմ իչին, պէնիմլէ իւլֆէթ իթտէնիզ մէճպուն օլուրում, տէյի պէեան իչլէտի։

Վէրիէր. – Ծիւլվագը, բահիպ էֆէնտի, չէրիքիմ Մ. Արնօլտ Տէսինէրըը սիզէ թագտիմ իտէրիմ։

Բաքաս, իչպու իտտի իչիտինճէ սարսըլտը, վէ Արնօլտու սէլամլամագ իւզրէ պաշընը էյտի։

Վէրիէրին չէրիքի՝ բաքասըն սարսըլտըղընը տէրք իթտէքլէ, քեզալիք թէվազու իչին պաշընը էյտիկի սըրատա,

— Պու բաքասա հագգըմտա պահս օլունմուշ տուր, տէյի միւլահազա իթտի։

Վէրիէր. – Վէլհասըլ, բահիպ էֆէնտի, տավէթիմի գապուլ իտիեօրսունուզ, տէյիլմի։

Բահիպ. – Էվվէթ։

Վէրիէր. – Ձիւմլէտիղ թարաֆընտան թէչէքքիւր իտէրիմ։

Պու սէօզլէրին թաամի օլունտուղու պէման, Արնօլտ՝ Անժէլիքին էտնընա եազըշարագ, միւթէէսիր պիր սէտա իլէ,

— Իչ կիւն տիւր քի, մատամուազէլ, սիղի կէօրմէք իգնայինտէն մահրում գալմըշ իտիմ։ Պու միւտտէթ զարֆընտա սիմանըզըն թազէլիք ըէնկի քէսպ իթտիկինի, վէ պուրատա, Բարիստէ օտտուղունուզ գատար մահզուն օլմատըղընըզը կէօրիւեօրում, տէտի։

Արնօլտ, պու սէօզլէրի իտտա իթտիկի պէման, անըն ֆէվգէլատէ կիւղէլլիկինտէն վէ լէթաֆէթինտէն մահզուզ օլուպ, գալպի շիտտէթլէ չարբմագտա իտի։

Մէրգում, մատամուազէլ Վէրիէրին գարշըսընտա հէր վագթթի հազիրտէտ գալմաեօրսուն։ Վագտա մէզպուրէէի էլտէ իթմէք իւզրէ քեաֆֆէյի ճինտաեէյլերի իճրատէ հազըր օլուպ, իգնիտատըրընը իսպաթէըլտա տա կէօսթէրմիչ իտի իսէ տէ, էկէրչի Անժէլիք քէնտի հազրընտա իպտիդա պէթ իթտա իտի, հէր կէօնա միւճիղիտէ միւգթէէիր օլան աչգ ու մուհապպէթ, պէլքի օ ճանվէրի տէ ինսան հալինէ կէթիրէպիլիր իտի։

Հէր նէ հալ իսէ, կէնճ գըզ՝ Արնօլտա ճէվապէն,

— Ծիւլվագը, միւսիւ, չինտի քէք էյիսիմ, լաքին պու էյիլիկիմ նէ՛ Բարիստէն իրտագլանտըղընտան, նէ՛ պուրատա ալտըղըմ հավատան, վէ նէ՛ տէ պուլտուղում սիւքիւնէթի քեամիլէտէն տէյիլ տիր։

— Եա նէ՞տէն տիր։

— Ղայպ իթտիկիմ վէ թէքրար պուլտուղում իւմիտտէն տիր... օ իւմիտի պուննան պէօյլէ ղայպ իթմէէնէճէիմ։

Անժէլիք՝ իրտա իթտիկի պու սէօզլէրինի, պիր ֆիքրի մահտուտու պուլունտուղունու անլատ'ընճասընա ըուրէթի մահտուտէտ թէլէֆֆիւզ իթտի, վէ Արնօլտ տահի պու սըրատա ֆէվգէլատէ միւթէէսիր օլտու։

Տիւնեատա հէր նէ տախի օլսա , օլ կէնճ գըզըն գալպին-
տէն վէ ֆիքրինտէն թօրճու միւլազիմինին խաթըրէսինի չը-
գարմագ գապիլ տէյիլ իտի ։

Արնօլտ՝ պու պապատէ քէլամա չէօյլէ տէվամ իթտի .

— Մատմուազէլ , պաղը իւմիտլէր՝ էվհամ վէ խէնալաթ
գապիլինտէն օլուպ , օ եօլտաքի իւմիտլէր մուդիրը օլուրլար ,
չինքի մէյհուսիեէթտէ գարար գըլարլար ։ Իչթէ սիզին իւ-
միտլէրինիզտէ պու գապիլտէն պուլունմագտա տըրլար ։

— Օ գապիլտէն օլուպ օվմատըզընը մուսթագպէլ անլա-
թաճագ տըր ։

Արնօլտ , կէնճ գըզա տահա զիեատէ եագլաշարագ , հէ-
եէճանը վէ այնագ պիր սէտա իլէ ,

— Մուսթագպէլ պէնիմ տիր , պէնի՛մ . . . Սիզի նէ՛ տէ-
րէճէ սէվտիկիմի պիլէմէզսինիզ . . . պէնտէ մէվճուտ օլան աչգ
ու սէվտա կիպի պիր մուհապպէթէ հիչ պիր շէյ գարշը տու-
րամագ , զիրա պէօյլէ պիր մուհապպէթ՝ հէր շէյտէն գուվ-
վէթլի տիր ։ — Պունտան գաթինագար , գատէրինի էլինտէն տէ
պիր շէյ գուրթուլամագ ։ Սիզին գատէրինիզտէ պէնիմ էլիմ
տէ տիր . . . պէնիմ գատէրիմ իչէ , սիզի սէվմէքտէն վէ սիզի
մէսուտ գըլմագտան իպարէթի տիր , տէմի ։

Ընժէլիքին լէհճէսի ֆէվգէլատէ օլարագ , ճէվապ վիր-
մէքսիզին թահգիրամիզ սուրէթտէ տեատա գալգտը , վէ ին-
թիհար բահիպին վէ վէրիէր իլէ կէօրիւշէն բահիպէ Մարինին
եանլարընա կիթտի ։

Տէավինեը իչէ , ճը պիր քէտէր իլէ պէրապեր հագըգի
պիր հիսատէթ հիսա իտէրէք , շէօյլէ միւլահազա իթտի .

— Ա՛հ , մէէլուն բահիպէ , պու գըզը մուգավէմէթէ սիզ
թէշվիգ իտիեօրսունուզ ։ Էկէր սիզ օվմասա իտինիզ , չօգտան
մաղլուպ օլուր իտի ։ Սիզ անըն իւմիտլէրինի պագի սագլամա-
եա ճահտ իտիեօրսունուզ ։ Մուսթագպէլ հագգընատա մէյ-
եուս օվմամասընը սիզ բէնտիտինէ իտիեօրսունուզ ։
Ֆագաթ պէյիս եօգ տուր , սիզ՝ պանա մուխալիֆէթի վէ
մուգավէմէթի իթմէք իւզրէ իթթիֆագ իտին , եինէ պէն սիզ-
տէն գուվվէթլի պուլունմագըմ ։

վէրիէր՝ գըզը իլէ չէրիքինին միւքեալէմէլէրի զէմանըն-
տա իրիահնի կէօզիւնտէն աեըրմաեըզ , Արնօլտուն գաչարը
չաթըլտըզընը , վէ քէսպի մահզունիյէթի իթտիգինի կէօր-
տիւկիւնտէ ,

— Ազիզիմ միւսիւ Տէավինեը , խաթըրընըզտա օվմալը
տըր , սիզի պաղչէմտէ կէզտիրմէքլիկիմ արամըզտա գարար-
լաշտըրըլմըշ իտի ։ — Իյմտի , պրագալըմ գըզըմ վէ եէկէնիմ
բահիպ էֆէնտի իլէ կէօրիւշմէքտէ օլսունլար , պիզ կիտիպ
պաղչէեի տօլաշալըմ ։ Պաղչէ խայլի պիւեիւք օլտուղունտան ,
եիւրիւմէքլէ եօրուլաճագսընըզ ։ — Իզտիհամ միւնասիպէթիլէ
վէրէճէկիմ հէտիեէլէր սըրասընտա պուլունաճագ օլան պու
խանէեի էթրաֆընտա պիլմէքլիկինիզ յապըմ տըր . զաննի խ-
տէրիմ քի , սէվկիւլու տամատըմ , սիզին իչին պու պիր կիւզէլ
հէտիեէ օլաճագ տըր ։

Ընժէլիքին լէհճէսի , պու սէօզլէր իւզէրինէ տահա զի-
եատէ սօլտու ։

Բահիպէ Մարի , բաբատա աթֆը նազար իթտի իսէ տէ ,
անըն սիմսաընտա թէպէտտիւլ հուսուլէ կէլմէմի ։

Վէրիէր . — (Բաբատը պիր թարաֆա ալարագ .) Բահիպ
էֆէնտի , իչպու սէօզլէրիմտէն , էլպէթթէ նիհէյթիմի անլա-
տընըզ ։ — Խայր տուտաը օգուեաճագընըզ պու իզտիվաճ հագ-
գընտա գըզըմը հազըրլամանըզը բէճա իտէրիզ ։ Օ կիշն ճիւմ-
լէմիզ իչին սաատէթպախչ օլաճագը կիպի . ֆուգարաընըզ
իչին տախի մուէյյուլու պիր կիշն օլաճագ տըր ։

Գատէհու պանքեր , Արնօլտուն գօյթուղունա կիրէրէք
սաալօնտան չըգարըլար ։ Գունլարըն կիթմէմէնտէն սօնրա , սա-
լօնտան չըգարընտա , բահիպէ Մարի՝ — Բահիպ էֆէնտի ,
լօն գարուսու գարանընընա , բահիպէ Մարի՝ — Բահիպ էֆէնտի ,
Ընժէլիք իլէ Արնօլտ Տէավինեընընըն իզտիվաճը մուգարրեր օլ-
տուղունա զաննի իտէրիմ քի չիպպէնիզ գալմատը , տէմի ։

Ընժէլիք . — (Շէտիտէն .) Ֆագաթ օ իզտիվաճ՝ սալա ,
սալա վուգու պուլմաեաճագ տըր ։ Գու պապատէ գալման մու-
վաֆագաթ իթմէմէնիզ ։

Բահիպ . — Գըզըմ , վագիֆէմ՝ սիզէ իթտաթի իհթիմալ իթ-
մէք տիր , — Սիզ ագիլ պիր գըզընըզ . . . տիւչինէպիլիրսի-

նիզ. . . միւսահաղա իթմէլիսինիզ քի, էկէրչի, եէկեանէ էվ-
լաատը օտուղունուզ Մ. վէրիէր՝ քէնտի չէրիքիյլէ սիզի էվ-
լէնտիրմէեի թէնահաթ իտիեօր իսէ, սիզին մէնֆաաթընըզ ի-
չին տիր։

Անժէլիք. – Գէլքի ազչէճէ մէնֆաաթ վար տըր, ֆա-
գաթ պէօյլէ հիսապլարընն պէնճէ նէ՞ էհէմմիեէթի պուլուն-
մադըտա տըր։ Հէմտէ պիր ադ չօգ զէնկին օլմագլըզմ-
տա նէ՞ իհթիեաճ վար տըր։ Միւսահաղա իթմէքիւկիմ սաեէ-
սինտէ, վազիֆէմին վէ սաատէթիմին նէ՛րէտէ պուլունտու-
ղունու անլաեօրում։ – Գէն քէնտիմին տէյիլիմ. . . գալպիմի՝
ագրապատտան էմիլ վանտամա վէրմիչիմ տիր, վէ պու աչգ
ու մուհապպէթէ տէ սաատգ գալաճաղըմ։

—Շաեէտ եանըլըեօր իսէնիզ. . . վէ էկէր, սիզտէն տահա
զիեադէ թէճրիւպէքեար օլան բէտէրինիզ՝ սիզտէն տահա
տօղրու սուրէթտէ կէօրիեօր իսէ . . . էկէր սաատէթ՝ թէ-
խայեիւլ իթտիկինիզ իզտիհաճտա օլմաերագ տա, բէտէրինի-
զին թաամիմ իթտիկի իզտիհաճտա՞ իսէ . . .

Բահիպէ Մարի. – Բահիպ էֆէնտի, իլք տէֆա պու ա-
տէմի կէօրտիւկիւնիւզտէ, իւզէրինիզտէ նէ՞ թէէսսիւֆ հասըլ
իթտի քի, քէնտիսինի պու սուրէթլէ միւտաֆաա իտիեօր-
սունուզ։

— Գէն քէնտիսինի ֆէնա պիր տէյտ պուլմատըմ։

— Գիլաքիս միւթայի տիր, հիյլէքեար տըր։

— Մուհադդադ պիլիեօրսունուզ. . . գամիէն քէնտի-
սինտէ նէ՞ ֆէնալըզ կէօրիւեօրսունուզ։ – Մէրդում՝ մատ-
մուազէլ վէրիէրի տէվիեօր, վէ անըն զէվճի օլմագլըզը ար-
զու իտիեօր . . . պու պիր գապահաթի մի տըր։

Անժէլիք. – Ֆագաթ քէնտիսինի սէվմէտիկիմի, վէ պիր
տիկէրինէ մուհապպէթիմ պուլունտուղունու աէօյլէտիմ։ Հա-
լէա իսրար իտիեօր։

— Իսրարը՝ սիզի օլան՝ մուհապպէթինինն մազպուրիեէ-
թինի կէօսթէրիր։ Զանըն իտիրիմ քի, պու կէնճ ատէմ հագ-
գընտա եանըլըեօրսունուզ։ Բահիպէ Մարի՝ պու ատէմի պա-
նա բէք ֆէնա անլաթտը, լաքին թատիւրի պանա ատլա ֆէ-

նա կէօրիւնմէեօր։ Գիլաքիս պիր ճէնթըլմէնէ պէնզէեօր։
Ասրմըզըն հօվարտա տէլիգանլըլարընն աթմարը քէնտիսին-
տէ եօգ տուր։ – Սիզ պու ատէմի պիր տիւշմէն ատա իտի-
եօրսունուզ, ֆագաթ տիւշմէն օլմատըղընա թէէմին օլուն։
– Թէէսսիֆ իտէրիմ քի, մէրդումուն հագգընըզատքի մուս-
հապպէթի՝ սիզին ատէմը թէվէճճիւհիւնիւզիւ ճէլպ իտիեօր։

Անժէլիք. – (Շէտիտէն.) Ատավէթիմի տէ պիրլիքտէ։

Բահիպ. – (Թէպէսսիմ իտէրէք.) Ատավէթ՝ աչգ ու
մուհապպէթէ բէք եագընն տըր տէրլէր։

Անժէլիք. – Թայը, իայը, պունու սէօյլէմէեին։
— Թէքրար իտէրիմ, վէ գավիէն իսքեաթի օլմուշում
տուր քի, Մ. Ցէավինեըը կիպի պիր ատէմ իլէ էվլէնտիկինիզ
հալտէ, քեամիլէն մէսուտ օլաճագ սընըզ։

— Մուղայիրի օլարագ գաատընըարընն էն պէտապխթը օ-
լաճաղըմ։

Նէնճ գըզ պու սէօզլէրի սէօյլէտիկի զէման, ազլամահա
պաշլատը, վէ իլավէթէն տախի։

— Մէրդում իլէ էվլէնմէքտէն իսէ, պիր մանասթըրա
կիրմէեի թէրճիհ իտէրիմ, տէտի։

Բահիպ. – Բէճա իտէրիմ, գըզըմ, ալթիսաթ օլմաեըն.
սիզին ալէյհինիզտէ Մ. Ցէավինեըը միւտաֆաա իթմէեէճէ-
քիմ, սիզի իսքեաթի իթմէեէ տէ չալըշմաեաճաղըմ, ֆագաթ
հա գագը օլտուղումու միւսթադպէլ իսպաթ իտէճէք տիր։

Վէրիէր վէ Արնօլտ սէյֆիեէտէն չըգտըգտան սոնրա,
լիմոնլուղա տօղրու իլէրլէտիէր։

Արնօլտ. – (Շէրիքինէ.) Սէյֆիէեէ վասըլ օլտուղու-
մուզ զէման, պիզէ գարշը ֆէսատ գուրուեօրլար իմիշ։

Վէրիէր. – Էօյլէ օլտուղունու անլատըղմատան, պէն տէ,
օ սէօզլէրի իսասէթէն սէօյլէրիմ։

— Սէօզլէրինիզ եօղունատա իտի. . . լաքին, սիզէ պիր
չէյ տէեիմ մի. բահիպէ Մարի՝ զաեէթ թէէվիքէէլի տիր։

— Գէն տէ էօյլէ զանն իտէրիմ։

— Ատէքա եըլան տըր, վէ պէնի ըսըրմադ իսթէմէք-
տէ տիր։

— Տիչչէրի գըրըլմա՞զ մը։

— Ընուն տա վագթ ու զէմանըն վար տըր։

— Շէրէքի ազիզիմ, սիզի իսթիճվապ իթմէքլիկիմի մէնն իթտինիզ, իթաաթ իթտիմ։ Ֆագաթ պազը խուսուսաթ հագ-գընտա մալիւմաթ ալմահա ֆէվգէլատէ իհթիեաճըմ վար տըր։

— Գիլմէք իսթէտիկինիզ շէյլէր նէ՞ տիր։

— Եէկէնիմ՝ Մուսթիգօ տէնիլէն տէլիգանլըտա նէ՞ մէ-մուրիեէթ իհալէ իթմիշ։

— Րահիպէ Մարի՝ պէնիմ կէչմիշ ահվալիմտէ. Անֆէլիք իլէ էվլէնմէքլիկիմէ մանի օլաճագ պիր ֆիլիլ ու հարէքէթ պուլմագ իսթէօր։ — Մուսթիգօ՝ քէնտիսինին մէմուրը մախսու-սուտուր։ Անլատընը՞զ մը։

— Էվվէթ, էվվէթ, անլատըմ. օ հալտէ . . .

— Օ հալտէ նէ՞ օլաճագ։

— Էկէր կէչմիշ էօմրիւնիւզտէ, քէնտի իշլէրինէ եարա-եաճագ պիր ֆիլիլ ու հարէքէթ պուլուր իսէ՞։

— Գէլբի պուլաճագ տըր, լաքին պագալըմ սէօյլէէ-պիլէճճ՞ք մի տիր։

— Ոէօյլէէէմէմէկէ նէ՞ սէպէպ վար տըր։

— Ոէվկիւլիւ շէրիքիմ, սիզ պու խուսուսու տիւշիւնմէ-եին։ Պու իշ պանա այիտ տիր. հէմտէ պու գատար սիւալ-լէրինիզ քեաֆի տիր։ Ֆագլա ճէվապ վէրէմէմ։

— Հալ պու ֆի . . .

Աբնօլա. — (Ամիրճէ պիր թաւր իչէ.) Զիեաատէ պիր քէ-լիմէ պիլէ տինլէմէմ։

Գանքէր սիքիլիթ իթտի։ Պու սըրատա լիմոնլուգ գարու-սունա մուվասըլէթի օլունտու։

15

Պազչէնին պէքճիլիկինէ վէ պազչէպանլըղընա մէմուր օլան Ֆօրէսթիէ, քէնտի մահէթինտէ կիւնտէլիքճի օլան իքի քիշիեէ թալիմաթընը վէրտի, վէ ժիւլ Վէրիեր իլէ Աբնօլա Տէսվինըրըը կէօրտիւկիւնտէ, մէրգուտիլարը՝ քէօյլիւլէրէ մախսուս պիր թարզտա սէյրանլատը։

Գանքէր. — Ֆօրէսթիէ՝ պազչէնի կէզէճէիզ։ Թիւֆէնկի-նիզի ալըն, պէյնի թաամըմըզ իչին պիր սիւյիւն ավլարաը-նըզ։

Ֆօրէսթիէ. -Բէք էյի, միւսիւ։

Գէքճի՝ պու արա լիմոնլուղուն պիր քէօչէսինտէ գօնուլ-մուշ օլան պիր թիւֆէնկի ալտը։

Աբնօլտ՝ մէրգուտու թէճէսսիւս իտիեօրտու։ Պու ատէմ, թագրիպա գըրգ եաչընտա, զայիֆ, ֆագաթ զահիրէն գավի իւլ պիւնեէ պիր ատէմ իտի։ Աբնօլտ,

— Թամ քէօյլիւ վէ թէվէքքէլի ատէմ թաավիրի տիր . . . պէնիմտէ իչիմէ պու կէլիր, տէտի։

Մէրգուտիլար՝ պազչէնին էթրաֆընը վէ աղաճլըգլը մա-հէլլէրի տօլաչտըլար։

Աբնօլտ. — (Գէքճիեէ.) Պուրատա չօգ ավ օլ՞ուր մու։

Գէքճի. — Էվվէթ, ֆագաթ չօգ ավ օլմասը տա պիւեիւք պիր մահզուր տուր։

— Նէ՞տէն։

— Զիւնքի ավ չօգ օլմասըլյա, թէզքիրէսիզ ավճըլար պազչէմիզի թէճավուզ իթմէքտէ տիրլեր։

Վէրիեր. — (Գէքճինին սէօզիւնիւ թաատիգէն.) Էվվէթ, ազիզ տօսթումտ, պու հայտուտլար՝ թավշանլարըմը վէ սիւյ-լիւնէլէրիմի չալմաեա կէլիեօրլար, վէ պազչէնին տիմարլարընա վէ պէքճիյէ էհէմմիեէթի վիրմէեօրլար։

— Տիմէք տիվարըն իւզէրինաէն կէչիեօրլար։

— Էվվէթ։

— Ֆագաթ պու բէք մուխաթարալը չէյ տիր։

— Հէմտէ ճան սըգըլաճագ հալ տիր։

Արնօլտ. — (Ֆօրէսթիէնէ.) Սիզ կիճէլէրի տօլաշմաեօրմուսունուզ։

Գէքճի. — Շիւպհէսիզ տօլաշըրըզ, էֆէնթիմ, ֆագաթ ագշամա գատար ինսան Հօրուլուր խսե, կիճէ սապահա գատար տա աեագատա վագըթ կէչիրէմէզ։

— Մուավինլէրինիզ վա՞ր մը տըր։

— Եալընըզ պաղչէտե չալըշմագ իւզրե մուավինլէրիմ վար տըր։ — Զօգ տէֆա Մ. Վէրիերէ պէօյլէ պիր մահէլլտե պիր ավ պէքճիսի լազըմ օլտուղունու սէօյլէմիշիմ տիր։

Գանքէր. — Ֆագաթ պունուն մալի պանա չօղա օլուր։

— Միսիւ, այտա իքի եիւզ ֆրանգ իլէ իշինիզի կէօրէպիլիրսինիզ, վէ թուֆուլաճագ ավ իլէ իթտիկինիզ մասրաֆը չըգարմըշ օլուրսունուզ... Գիր ազ պէքլէյին, միւսիւլէր, չուրատա պիր սիւյլիւն օլմալը տըր... գուրու եաթրագլարըն գըմըլտանտըղընը իշիտիեօրում։

Արնօլտ վէ պանքէր տուրտուլար։

Ֆօրէսթիէ՝ աղաճլարըն ալթընտա իքի իւչ ատըմ իլերլէտի։

Գիւեիւք պիր սիւյլիւն մէրգումունն հէման աեագլարը ալթընտա օլտուղունտան, Ֆօրէսթիէ՝ պունուն պիր ազ իլերլէմէսինէ միւսաատէ իթտի, վէ պատէհու նիշան ալարագ, թիւֆէնկինին թէթիկինի պատմաըլլա, սիւյլիւն տիւշտիւ, վէ Վէրիերը,

— Նէ՛ կիւզել թիւֆէնք տարպէսի... ավընըզը գալտըրըն Ֆօրէսթիէ, վէ մահ պահա կէօթիւրիւն... սիզ օմաեաբաղ, պիզ եինէ կէզմէմիզէ տէվամ իտէպիլիրիզ, տէտի։

Մէրգումլար եօլլարընա տէվամ իտիպ, էլլի ալթմընշ ատըմ գատար եիւրիւտիքլէրի հալտե, տիվարտա աչըլմընշ օլան պիր գիւչիւք գաբունուն էօնիւնէ մուվաբլէթլէրինտէ. Արնօլտ տուրուպ,

— Գու գաբու նէ՞րէեէ չըգար, տէյի սիւալ իթտի։

— Գուրատան իւչ գիլօմէթրօ ուզագտա գեայինի Լիմէրէնվիլ իսմինտէ օլան պիր գէօյէ կէօթիւրէն եօլա չըգար։

Էլլի ատըմ տահա էօթէտէ, թուղլատան եաբըլմընշ օլան վէ ալթ գաթտա պիր գաբու իլէ իքի բէնզինրէսի վէ պիրինճի գաթտա իւչ բէնզինրէսի պուլունան գէօշգվարի պիր մահէլլէ թէսատիւֆ իթտիլէր։

Արնօլտ. — Գու գիւչիւք էվ՝ գապիլի իսքեա՞ն մը տըր։

Վէրիեր. — Զանն իտէրիմ։ Թավան իչինի հիսապ իթմէեէրէք, ալթ գաթտա իքի գիւչիւք օտասը վէ իւսթ գաթտա գէզալիք իքի օտասը վար տըր։

— Գէքճինիզ պուրատա իգամէթ իթմէլի տիր, պուրատա կիճէ նէզարէթի միւքէմմէլէն իճրա օլունապիլիր։ — Էյի խաթրըմա կէլտի, չու Ֆօրէսթիէնէ էմի՞նսինիզ։

— Նէ՞ տէմէք իսթէեօրսունուզ։

— Մուհիմմ պիր մէմուրիեէթի մէրգումա իհալէ իտէպիլիրմիսինիզ։

— Աալա, չիւնքի բէք օ գատար ագիլ վէ գէքի ատէմ տէյիլ տիր։

— Զօգտան պէրի՞ մի սիզին իսրգմէթինիզտե պուլունուեօր։

— Գէշ սէնէտէն պէրի. ֆագաթ պուլունտուղու տէրէճէսի պէնիմ իչին քեաֆի տիր։

— Էմէրէնվիլ եօլունա նագըր օլան գիւչիւք գաբունուն անախթարը նէ՞րէտե տիր։

— Զանն իտէրսէմ, պիր տանէսի Ֆօրէսթիէնին եանընտա տըր։

— Տիմէք իքի անախթարը վար տըր։

— Էվվէթ, տիկերի քիլերտե ասըլմընշ օլուպ, պաղչէն Անժելիք՝ եա բահիպե Մարի եախօտ պէօյէմէսի իլէ կէզմէեէ չըգմագ իչին մէգիւր անախթարը ալըր։ — Ֆագաթ պու չէյլէրի պանա սօրմանըզըն սէպէպի նէ՞ տիր։

— Սէպէպլէրինի իլերուտե սիզե էյզահ իտէրիմ։ — Եէկենիսէն չիւպհէ իթտիկիմտէն, թէտապիրի լազըմէեի իթ-

թիխաչ իթմէքտէեիմ։ – Բահիպէ Մարի՝ Ֆօրէսթիէ վէ զէվճէսի իչէ հիւանի իմթիհզաճտա՞ մը տըր։

— Բահիպէ Մարինին իմթիհզաճը՝ հէր քէս իչէ հիւանի սուրէթտէ տիր, լարին իճրա իթմէք իսթէտիկի պիր խուսուսու մէրգուճլարա իհալէ իթմէք իսթէեէճէկի պէնճէ չիւպհէլի տիր։ Մէրգումէ, քէնտի սըրրընը քիմսէեէ պիլտիրմէզ։

— Հալպուքի Մալնու պաշ բաբասընը քէնտիսինէ մահրէմի էսրար իթթիհազ իթմիշ օլտուղունա էմինիմ։

— Գու պաշգա շէյ տիր։

— Ույվկիւլիւ չէրիքիմ, պուրատա իճրաի նէզարէթի իթտիրմէքճիկի պէօյլէմէք գօլայ...

— Իճրասը տա գօլայ տըր։

— Նա՞սըլ գօլայ օլապիլիր... պուրատա, իչպու մէմուրիէէթէ թայէին իտէճէք քիմսէմ եօգ տուր։

— Միւլկիյէրինիզի վէ թավշանլարընըզը թէգքիրէսիզ ավճըլարա գարշը հիմտէէ իթմէկէ մէմուր պիր ավ պէքճինիզ պուլունուր իսէ, դայպուպէթինիզ զէմանընտա, եէկէնինիզին հարաքեաթի վէ մուամէլաթընա տա նէզարէթի իտէպիլիր։

— Գուրատա վագը օլան ահվալէ խաֆիեէլիք իթմէջիլիկի թանըմատըղմըզ պիր քիմսէեէ իհալէ իլէմէք տէ, տահա զիեատէ մուխաթապալը պիր շէրիքէ մալիք օլմադ տըր։

— Էկէր պու մէմուրիէէթի թանըմատըղմըզ պիր քիմսէեէ իհալէ իթտէ իտիք, սէօյլէտիկինիզ հագգը օլուր իտի։

— Իսթէտիկիմիզ եօլտա պիր ատէմինիզ վա՞ր մը տըր։

— Էվվէթ, վար տըր։ – Անճագ սիզ, Ֆօրէսթիէ հէր խըզմէթէ քիֆաեէթի իթմէտիկի իչին, խուսուսի պիր ավ պէքճիսի պուլմահա գարար վէրմիշ օլտուղունուզու պիլտիրին։ Նու քէօշկիս տիւզէլթմէլէրինի էմր իտին քի, վագիթը միւնասիպինտէ եէնի պէքճինիզ կէլիպ իգամէթի իթտին։

— Բէք էյի։

— Եիմտի սիզէ պիր տիկէր տիեէճէյիմ վար տըր։ – Պիրիպիրիմիզի թանըտըղմըզտան պէրի տիր, ատաթը գատիմէնիզէ մուղայիր օլարագ, խանէնիզէ բիմսէեի գապուլ իթմէտինիզ, վէ վագթիլլէ գապուլ իթտիկինիզ տտէմլէրէ պէնի թանըթմատընըզ։ – Գունտան տօլաեը սիզի իթտապ իթմէմ, չիւնքի ֆիքրինիզ օլ տէրէճէ մէչղուլ իտի քի, տիւնէէվի էօմրիւ իսթէր իսթէմէզ թէրք իթմիշ իտինիզ։ – Գունտան գաթի նադար, իչչէրինիզէն տօլաեը ֆէվգէլատէ սըգընթը իչինտէ պուլունտուղունուզ, վէ հաթթա իզհարը իֆլաս իթմէք տէրէճէսինտէ օլտուղունուզ պէյն էլ խապգ սէօյլէնիեօրտու... Հէր քէս սիզտէն ուզագլաշմագտա, սիզէ պարիտանէ պագմագտա իտի, տէյի՞լ մի։

— Սահիհ տիր։

— Գու կիւնքի կիւն իսէ, չիրքէթիմիզին մուհասէնաթը կէօրիւլէրէք, հալինիզ՝ բարլագ պիր սուրէթի քէսպ իթմիշ օլմասըլլա, քիմսէ չիմսի սիզտէն ուզագլաշմաերպ, պիլաքիս տահա զիեատէ եագլաշըեօր։ Գու տա տօղրու տէյի՞լ մի տիր։

Վէրիէր. – (Աչիքեար պիր մահզունիէէթլէ.) Էվվէթ, տօղրու տուր։

— Նու հալտէ, ատաթը գատիմէնիզէ բիւճաթ իթմէքլիկինիզ լազըմէտէն տիր... Գունուն իչին պիր էյլէնճէ թէրթիպ իթմէլիսինիզ։

— Հոկտեմբերտէ. Բարիսէ ավտէթիմիզի միւթէագըպ պիր էյլէնճէ թէրթիպ իտէրիմ։

— Բարիստէն վէ հոկտեմբերտէն պահս իթմէեօրում. էյլէնճէնի պուրատա վէ պիր ան էվվէլ թէրթիպ իլէ, ատանաթտաշլարընըզը, միւշթէրիլէրինիզի, տօսթլարընըզը վէ թաղընտըղընըզ քիմսէլէրի տավէթ իթմէլիսինիզ... Էյլէնճէտէ զիեատէ ճէմիյէէթ պուլունմասընա, վէ զիեատէ տարաթ վէ սալթանաթ կէօսթէրիլմէսինէ տիգգաթ իտին, վէ պու էյլէնճէ սըրասընտա, գըզընըզըն եագընտա չէրիքինիզլէ էվլէնէճէկինի խապէր վէրին։

— Գու էյլէնճէնի նէ՞ վագթը թէրթիպ իթմէլի։

— Իճապ իտէն թէտարիքեաթ վէ տավէթլէրտէն սօնրա թէրթիպ իթմէլի ։

— Բէք էյի ։

— Մատէմ քի էսասի պիր մատտէ հագդընտա իթթիֆագ իթտիք , մատմուազէլ Անժէլիք իլէ բահիպէնին վէ պաշ բաբասընն նէզտինէ ավատէթ իտէպիլիրիզ ։ – Մէրգում բահիպ իլէ պիր ազ կէօրիւշմէք իսթէրիմ ։ – Հա՛ , սիզէ պիր չէյ տահա սիւալ իթմէք իսթէրիմ ։

— Նէ՞ ։

— Ղաղէթալարընըզը նա՞սըլ ալըեօրսունուզ ։

— Ղաղէթալար՝ էվվէլքի կիպի Բարիսէ կէթիրիլիեօր , վէ ագշամլարը պանա իթա գըլընըեօր ։

— Միւլազիմ Էմիլ Վանտամ հագդընտա մալիւմաթը հավի օլան ղազէթալարը հրգղ իտին ։ – Իֆատէմին ասպէպինի էլպէթթէ անլաեօրսունուզ ։

— Էվվէթ ։

— Շահէտ մէրդումանն վէֆաթընը խապէր վիրէն ղազէթալար օլուր իսէ , օ հալտէ անլէրի կիզլէմէկէ ասպէպ եօղ տուր ։ – Ախմըզ իչէրի կիրէլիմ ։

Գէօյլէճէ իչի շէրիֆլէր ասէյֆիեէտէն սալօնա տահիլ օլտուգլարընտա , էլան պաշ բաբաս իլէ բահիպէ վէ Անժէլիք օրատա պուլունուպ , Արնօլտ պանքէրին գլզընա խիթապէն ,

— Մատմուազէլ , պու ասէյֆիեէ հագդընտաքի թէվէճճիւհիւնիւզիւն ասպէպինի անլաեօրսուն ։ – Ֆիլմադը բէք ճալիպ պիր մահէլլ սիր ։ – Վագտտա նիչէ նիչէ կիւզել պագչէլէր կէօրմիւշիւմ տիւր , Ֆագաթ հիչ պիրի՝ սիզինքի գատտար նազարը տիգգաթ վէ հայրէթլիմի ճէլպ իթմէմիշ տիր ։ Սիզին պիւեիւք ադաճլարընըզ ալթընտա , ինանտ , ատայիշ վէ սիւքրիւնէթ հավատը թէնէֆֆիւս իտիեօր ։ Գատիկ օլտա , կիւնէլէր իլէ պու պագչէ ասէրուպինտէ գալըրըմ , Ինանտ պուրատտա օլտուղու զէմանն , պիր իսթիրահաթ մահէլինտէ պուլունտուղունու զաման իտէճէկի կիպի , քէսրէթի մէչաղիլ ասպէպլէրէ ինանարն ագլընը վէ ֆիքրինի տօլանտըրան Բարիս ճէհէննէմինի տէ ունուտուր , տէմի ։

16

Անժէլիք՝ Արնօլտ Ցէսվինէրընըն մէգթուբ սէօզլէրինի տույդուտուզ պիր թարզտա տինլէտիքտէն սօնրա , պարիտանէ սուրէթտէ ,

— Մաշնուեու պէնտէ սէվմէրիմ , Ֆագաթ պէնիմ պուրայը սէվմէզլիկիմ , սիզին գավլինիզ վէճհէլ . Ճալիպ պիր մահէլլ օլտուղու իչին օլմաեըպ , իլլա պուրատտա տօղմուշ պուլունտուղում , վէ վալիտէմին սօն պուսէսինի պուրատտա ախզ իթտիկիմ , վէ խաթըրտան չըգմաեան պագը հիսսէտաթընն պուրատտա պաշլամըշ օլտուղու իչին տիր ։ – Պու էվտէ պէն՝ խաթըրէլէրիմ վէ իւմիտլէրիմ իլէ եաշարըմ ։ – Պուրատտա հալը հագըր պէնիմ իչին հիչ հիւքմիւնտէ օլուպ , կէչմիշ վէ միւսթագպէլ հէր չէյ Ֆայիգ տիրլէր ։

Կէնճ գըզըն հէր պիր սէօզու , վէ չըգարտըզը սէտտա՝ Արնօլտու տիւշարը հիտտէթ գըլտեօրտու , վէ մէզպուրէնին պագրչընտան , սէօզլէրինտէն վէ սէտտասընտան՝ միւլազիմ Էմիլ Վանտամ հագդընտաքի մուհապպէթինի տէրք իտիեօրտու ։

Պու արա Վէրիեր , չու եօլտա քէլտիմ խաթիրտար իթտի .

— Պիր գաչ սէնէտէն պէրի տիր , Մաշնուտաքի սէչֆիեէմի եիւզտէն պըրագմըշ իտիմ , Ֆագաթ խէթա իթտիկիմի չիմտի անլաեօրսուն , Իտտի պու տէֆա պուրատտան կիթմէզտէն էվվէլ , գըզըմա Ֆայիտէլի պագը թատավվուլարըմ վար տըր , անլէրի մէզգրի իճրատէ վազ իտէճէեիմ , չիւնքի պուրատըր գըզըմըն ճէհէզինէ զամմ իթմէք իսթէրիմ ։ Էզճիւմլէ պուրատա պագը թէպտիլամթ իտէճէեիմ ։

Անժէլիք . – Էֆէնտի բէտէր , պուրատա թէպտիլ օլունագաճ նէ՞ վար տըր ։

— Մէմուրլարճա թէպտիլամթ իճրա իթմէք Ֆիքրինտէ-

եիմ։ – Ֆօրէսթիէ՝ պաղչէ վէ լիմոնլուղլար իլէ զիեատէ մէշղուլ օլտուղունտան, պաչգա իչլէրէ պագամաեօր։ – Շէօյլէ քի պաղչէմիզ ավլարը սիրգամի օլունուեօր։ – Ոու հալէ նիհաեէթ վէրմէլի... պունտան պէօյլէ թամչանլարըմըզ վէ սիւյլիունլէրիմի, էճնէպի քիմսէլէրին եէտինէ պրագմաեըզ, մուհաֆազա իթմէք իսթէրիմ։

Մաչնու բահիպ. – Օ հալտէ, սիրգին իչին հէր հալտէ պիր ավ պէքճիսի լազըմ օլաճագ տըր։

— Գէն տէ օ էֆքեարտաեըմ։ – Բահիպ էֆէնտի, սիւյլիունիս սէվտիկինիզի պիլիրիմ, պու նիհէթլէ պիր ազ էվվէլ պիր տանէ վուրտուրտում։ Սուֆրամըզտա անը եէնէճէիզ։

Բահիպ. – (Թէպէսսում իտէրէք.) Միսիս վէրիեը, պօղազ սէվտասը՝ պաչըճա եէտի կիւնահլարտան պիրի օլտուղու հալտէ, սիզ պանա զահմա օ կիւնահը իչլէմտիրէճէքսինիզ։

Արնօլտ. – Սէվկիլիս չէրիքիմ, նիչին չօգ տէֆա ավ գուշլարը վուրտուրմաեօրսունուզ։ – Բահիպ էֆէնտի՝ չիւպհէսիզ անլէրի մահէլլէսինտէքի միւհթաճիյնէ վէ խասթալարա թէվզի իթմէեի տէրիհատ իտէր։ – Օ պիչարէլէր վագըթ վագըթ պու հայվանլարտան եէրլէր իսէ, զիեատէսիյլէ մէմնուն օլուրլար։

Բահիպ. – Միսիս, միւսահազանըզ եօղունտա տըր։ – Էվվէթ, Մանուտա վէ ճիվարլարընտա միւհթաճը թէսէլլի վէ իեանէ բէք չօգ ֆագիրլէր վար տըր։ Հալպու քի վարիտաթըմըզ ճիւզի օլտուղունտան, պունլարա քիֆաեէթ իթմէմէքտէ տիր։

Արնօլտ. – Բահիպ էֆէնտի, սիզտէն պիր լութֆ թէմէննի իտէճէէիմ։

— Պիր լո՛ւթֆ մու... պէնտէ՞ն մի...

— Էվվէթ, սիրգին ուամուրը խայրիեէնիզէ պէնի տէ իչլթլաք իլլէմէնիզի բէճա իտէրիմ։

— Ա՛հ, ազիզիմ միսիս, թէքլիֆինիզի մա մէճպուրնիյէէ գապուլ իտէրիմ։

— Գէն տէ պու մուվաֆֆագաթ ընըզտան խոթիֆատէ իթմէկէ միւսաթտամ իտէրիմ։ Իմոթ, ֆուգարանըզ իչին եաբմագ իսթէմիկիմ չէ չէրէ ալէլ հիսաղ օլմագ իւզրէ, չու ճիւզի հէսինէմի գապուլ պուեուրսուն։

Արնօլտ, պու սէօյլէրի սէօյլէմիկի զէմման, ճիղտանըզտան պէչ իւզ ֆրանգըզ պիր գայմէ չըգարըպ, բահիպէ վէրմի, վէ մէրգում թէրէտտուտլէ։

— Գէօյլէ պիր մէպլաղ... տէմի։

— Թէքրար իտէրիմ քի, պու մէպլաղ՝ ճիւզի պիր ալէհիսաղ տըր։ – Բահիպ էֆէնտի, Մաչնու քիլիսէսինի զիեատէթ իթմէք ֆիքրինտէեիմ, վէ գարինէնիզտէ պուլունտուղումուն պիր խաթըրէսինի քիլիսէնիզէ պրագմագըղըմա մուսաատէ իտեճէկինիզէ չիւպհէ իթմէմ։

Իհթիեար բահիպ՝ թէչէքքիւր միսթէզամինի պաղը քէլմէչէր սէօյլէեէրէք թէվզիղ իթմի։ Մէրգումունը՝ միւլ վէրիչէրին չէրիքի հազդընտաքի թէվէճճիհիս արթըեօրտու։

Արնօլտ. – (Խֆաեէսինէ տէմամ իտէրէք.) Գէն, ֆուգարաեը, զէնկին օլմուտրըմ զէմման աուչունտաքիկիմ կիւպի տիւչինիւրիւմ։

— Միսիս, չօգ չալըչաբը՞զ մը։

— Յէվգէլատէ չալըչտըմ, լաքին էկէր ճէնապը Հագդըն հիմմէէտի իւզէրինտէ օլմասա իտի, չալըչտըրըմտան նէ՞ ֆայիտէ հասըլ օլաճագլըր իտի։ – Բէտէրիմ, էնտո-է-Վուտա էեալէթի տահիլինտէ Գէրէ պէլտէսի էհալիսինտէն սէվկէթի պուլունմատան պիր միյսար օլուագ, վատիմա օլմատան սէպէպսիզ, արզու իմտիհիմի թալիմ ու թէրպիեէսի պանա վէրտիրէմէզ իտի։ Լաքին համտ օլսուն, գարընտաշը, եուռնի ամճամ Շարլ-Տէսլինները՝ Լօշ մէմլէքէթինտէ ալիմ պիր միսաէրիս օլուագ, թալիմ ու թէրպիեէսի տէրիհատ իթմէի, վէ Բարիստէ էգմալը իւլում իթմէկլիկիմ ղարինտաս պանանտագտէն մուտավէնէթմտէ պուլունտում։ – Գէօյլէ ֆէտագէարլըգլար գարշըսընտա էկէրչի չաեըդը վէճհէ չալըշմատա իտիմ, ինսանլար իչինտէ էն զիեատէ չալըեանը թահդիր տատ օլունմագըղըմ թապիի իտի։ Գինապէրին չալըշտըմ, վէ պէչ սէ-

նէ ասնրա , եէտի լիանա աշնա օլարագ : Մէսաին մէքթե. պինաէն միւհէնտիս չըգտըմ : – Բէտէրիմ վէ վալիտէմ վե. ֆաթ իթմիշ օլտուգլարընտան , Ֆրանսատա տուրմահա սէ. պէպիմ գալմատը : – Իմտի , քէսպի սերվէթի իթմէք իւզրէ , ինկիլիթէրրատա Բլիմութ չէհրինէ կիթմատիմ . վէ եիկիրմի իրի եաշընտա օլտուղում պէմտան , պիր քէօմիւր մատէնի չիրքէթի. նին պաշ միւհէնտիսի օլտում : . . . Գու ատրա , Հինտիսթան. տա մատէնլէր սահիպի պուլունան պէնկին պիր ինկիլիզ՝ պա. նա բարլագ թէքլիֆլէր իթտի : – Շէօյլէ քի մատէնլէրինին իչ. լէթիլմէսիյլէ , պէնիմ սաեէմտէ հասըլ օլահագ քհարըն նըս. ֆընը պանա վատ իթտի : – Բէնտիսիյլէ Հինտիսթանա կիթ. տիմ , վէ տէօրթ սէնէ զարֆընտա սէքիզ միլիոն ֆրանգ գա. զանտըմ : – Զէնկիմ իտիմ . . . Հաթիթա բէք զէնկին իտիմ , վէ պու սերվէթի իլէ Ֆրանսատա ավտէթի իթտիմ . չինքի վա. թանըմը սէվէրիմ , վէ կէօնիւլլու նէֆսի օլմագլըղըմ պիկէ , պա. նա թէէսսիւֆիւ մուճիպ օլմահա պաշլամըշ իտի : – Իյի , բա. հիպ էֆէնտի , կէօրիւէօրսունուզ ա՛ , ճէնապը Հագգ պանա եարտըմ իթմիշ տիր , վէ էկէր պէն ֆուգարաները ունուտուր իսէմ , Հագգ Թէալանըն լութֆ ու ինսանէթինէ գարշը նան. քէօրլուգ իթմիշ օլուրում :

Բահիպ . – Ֆիլմագը , միւսիւ Ցէավինեը , զահմըղըզ պախ. թիեար պիր քիմսէսինիզ . լաքին նայիլ օլտուգունուզ սաա. տէթե միւթէէքքիւր օլմահը պիլտիկինիզտէն , օնա լաեըգ պուլունմուշտունուզ տուր :

Բահիպի մէրգում , չէօյլէ տիւշիւնմէքտէ իտի .

— Մուխլագա բահիպէ Մարի եանըլըեօր , վէ շուպհէ. լէրի տէ եանլըշ տըր : – Նկէր պու տաէմ հիյլէքեար վէ ալ. չագ պիր քիմսէ օլտա իտի , քէնտի էօմրինիս պու գատար մի. սէրրահ վէ աշիքեար տուրէթտէ հիքեահէե իթմէգ իտի :

Բահիպէ տախի , Արնօլտուն հիքեահէեսի՝ Միսթիգօնուն քէնտիսինէ իթմիշ օլտուգու հիքեահէէնին այնի օլտուգունու իչիթտիկինտէ , եանըլըգ եանըլմատըղընը տիւշիւնմէեէ պաշ. լատը :

Արնօլտուն քիւսթախլըղը՝ պէքլէտիկի նէթիճէեի թէմա.

միյլէ հասըլ իթտի , վէ լաքին Վէրիէր՝ չէրիքինին Հինտիս. թան հագգընտա պահս իթմէսինի թահսին իթմէէօրտու : Մէր. գում , քէնտի քէնտինէ ,

— Գու ատէմ տիմանէ օլմալը տըր , տիմէքտէ իտի :

Բահիպ . – Հինտիսթանը թէրք իթտիկինիզ զէման , օրա իլէ պագը մէրթէպէ ալէադատար պուլունուեօր մու իտինիզ :

— Եալա :

— Հիչ տէյիլ իտէ , պագը միւնասէպաթընըզ եօգ մու իտի :

— Ասլա . . . Հինտիսթանտա օլտուղում զէման , տաղ. լարտա իգամէթ իտիեօրտում , վէ մատէնճիլէրտէն պաշգա քիմսէ իլէ միւնասէպէթ իթմէզ իտիմ : Օրատան չըգտըղմ. տա տախի տօղրուեա Ֆրանսատա ավտէթ իթտիմ : Օրատա , էմրիմ ալթընտա պուլունան ամէլէտէն զայրի քիմսէնին թաս. վիրինի կէօրմէտիմ : Համա օլտուն քի , չարուգ սերվէթի բէյ. տա իթտիմ , զիրա հինսանըն հաեաթը , էօյլէ պիր էօմր իլէ եր. քէն թիւքէնիր : – Գիր գաչ մահ զարֆընտա օլ տերէճէ թէպ. տիլ օլմուշ իտիմ քի , Հինտիսթանա կիթմէգտէն էվվէլ պէ. նի թահրմըշ օլան՝ օրատա կէօրէտ թահրմագ իտի : – Լաքին մատէնլէրի թէրք իթմէք վագթը կէլմիշ իտի , զիրա մէմլէ. քէթին հավասը վէ չէքիլէն եօրկունուգ՝ պէնի թէլէֆ իտի. եօրտու :

Ադժէլիք , իսթէմէմէրէք պու հիքեահէեի տինլէտի , վէ իչպու հիքեահէ՝ ուղագտան ֆիքրինտէ պիր խաթըրէ կէթիր. մէքլէ ,

— Ջանըն իտէրիմ քի , էֆէնտի բէտէր , վախտէսին գա. րընտաչլըն՝ վէլատէթիմտէն իսայլի սէնէլէր էվվէլ Հինտիս. թանա հիճրէթ իթմիշ օլտուղու հիքեահէէսինի սիզտէն տին. լէմիշիմ տիր : – Ա՛ճապա եանըլըեօր մուեում՝ , տէտի :

Վէրիէր՝ պու իտիի իչիթտիկինտէ , վիճուտի սարսըլտը , վէ բահիպէ Մարինին լէհճէսի սօլարագ , արտ արտա պիր Արնօլտա պիր Ադժէլիքէ պագտը : Ցագտի Արնօլտ պու սը. բատա ասլա պօզուլմատը :

Վէրիէր տախի թավրընը պօզմահարագ ,

— Եանըլմահօրսուն, գըղըմ, ֆիլմագը տալըն պունտան օթուզ պէշ սէնէ մուգատաէմ Հինտիսթանա կիմի մը, նախօտ էօյլէ գանն իմմէնէ սէպէլէրիմիզ վար տըր, չինքի հարէքէթինտէն պէրու հագգընտա խապէր ալմատըգ, տէտի։

Անժէլիք. — (Արձօլտա.) Մխսու, Հինտիսթանտա պուլունտուղունուզ զէման, տայըմըն իսմինի իչիմմէտինիզ մի։

— Հաննկը իսմի, մատմուազէլ։

— Էմիլէն Գէրօ իսմինի։

Արձօլտ. — (Պիր գաչ սանիյէկ տուշինտուօր կիպի կէօրիւնէրէք.) Էմիլէն Գէրօ մու... խայր, մատմուազէլ, Հինտիսթանտա ասլա էօյլէ պիր իսմ իչիմմէտիմ, ֆագաթ Ֆըրանսատա իքի ատֆա իչիմտիմ։ — Զրգան ճուտսա իրմէկ կիւնիւ, իկ տէֆա, Հօսման պուլվարրնտա, բէտէրինիգին սալօնունտա, բահիպէ Մարի իկէ կէօրիւշմէկէ կէլմիշ օլան պիր զապմիկէ մուֆէմմիչինտէն իչիմտիմ, Իրինճի տէֆա տա, չիմտի իչիտիւօրում։

Մարիմիմիզ օլտուղու իչդէ, բահիպէի մէզպուրէ, վուգուի հալի Անժէլիքէ պիլտիրմէքտէն սագընմըշ օլտուղունտան, բահիպէ՝ պու սըրատա նէ՝ թէապիր իմթիհազ խէճկինի պիլմէէօրսուս։ Պինապէրին զիւատէճ ալթուօմ օլտու խէ՛տէ, իչպու ալթուօմլուկու չաբուգ կէչտի։

Վէրիէը, չէրիքինին, միւֆէմմիչի մուխտարատը սուրէտէ տէվամ իմտիհինի կէօրմէքչէ, պունուն իչին ճիտտի սէպէլէրի պուլունտուղունու միւլահազա խէրէք, միւսթէճրիհ օլտու, վէ սապը իկէ նէմիճէի հալէ պէքլէտի, վէ Անժէլիք, եվէքսէք սէտա իկէ, վէ թէաճճիւպանէ,

— Պիր զապմիկէ միւֆէմմիչի՝ բահիպէ Մարի իկէ կէօրիւշմէճ՞ մի կէլտի, տէտի։

Բահիպէ. — (Ֆիմմուսուղ պիր թավր իկէ.) Եվվէմ...

Անժէլիք. — Ճագաթ սէպէտի նէ՞ տիր։

— Սէպէտի չուք, մէրգում՝ Մօնմարթը թարաֆլարընտա միտալճաճըլըգ իտէն Սթանիսլաս Տիւմանը մէմուրէն պէ՞ն մի կէօնտէրմիշ օլտուղումու անլամագ իտմէէօրտու։ Պէն տէ,

մէրգումու մէմուրէն կէօնտէրէն պէն օլմատըղըմը, վէ անը պէն տէ սէնին գատար թանըտըղըմը ճէվապէն պէճան իլլէտիմ։

— Էյ պու քօխա ատէմի՝ տայըմ էմիլէն Գէրօ միւնասիպէթիլէ՞ մի Սթանիսլաս Տիւմայը արատէօրմուշ։

Վէրիէը. — Ոէվկիւլիւ գըղըմ, պու մատտէ հագգընտա միւքեալէմէճէ կիրիշիլտիկինէ էսէֆ իտերիմ։ — Քէսատիֆէն իշիտիլէն վէ պունտան պայգա գամիլնէթի հայիղ օլմատան պիր իապէրի սանա պիլտիրմէճէի թէննահի իմմէմիշ իտիմ. չինքի սէնին միւթէէսսիր իւլ գալտ օլտուղունու պիլտիրիմ։ տէն, վէսվէսէ իմմէքտէ իտիմ։ Մատտէ տայըն հագգընտա իտի, — Հէմ տէ եազան օլտպիլէն պիր բիվանէթի սանա հիքտատէճ իմմէքտիլէ, սէնի իտտմա իմմէքտէ նէ՛ ֆայիտէ վար իտի։

Անժէլիք՝ ոգիմ պիր հէրէճան իչինտէ պուլունտուօրտու։

Բահիպէ Մարի իտէ, պանքէր Վէրիէրէ պագմադտա օլուպ, մէրգումուն վէրտիկի, նախօտ վէրմէճէ չալըշտըղը իչդահաթը միւպահէմ, վէ հէման չիւպհէլի պուլունտուօրտու։

17

Անժէլիք. — Լաքին, էֆէնտի բէեէր, օ քօխա ատէմի, օթուզ սէնէէոէն պէրու զայդուպէթի իմմիշ օլան տայըմ էմիլէն Գէրօ հագգընտա նէ՛ միւնասիպէթլէ պահա իտի։

— Մէմուրիյինի տաիիճէ՝ էմիլէն Գէրօնուն Բարիսէ ավատէթ իմմիշ օլտուղունու, վէ մուվաֆըղէմ իմմտիկի կիւնէ զայդ օլմուշ պուլունտուղունու թէէմմին իմտիքըրի իչին, օղ խուսուսա պահս իտի։

— Զա՞յդ մը օլմուշ։

— Զապմիկէ միւֆէմմիչի էօյլէ սէօյլէտի։

— Անշամանօրուա Տայիմ մուվասլէթի կիւնիւ նա՞թլ ղայպ օլմուշ տուր։

— Ամեթէ պիր բօյիս գօմիսէրի թարաֆընտան աչըրըլմըշ տըր։

— Տիմէք տայըմ մէքթուհ պիր ճինահէթէ գուրպան օլմուշ։

— Էօյլէ զանն օլունուհօր... եախօտ էօյլէ օլաուղունտան գօրգուլուհօր։

— Տիմէք տայըմ՝ տա, Մ. Տէսվինը կիպի զէնկին օլարադ ավտեթ իթմիշ, վէ պուրատա սերվէթի սիրգամ օլմուշ։

Վէրիէր, գըզընըն հէհէճանընը կէօրմէքլէ, անը սիւքիւնէթէ կէթիրմէք իչին, չէօյլէ պէհան իթտի.

— Թէսկին օլ Անժէլիք... մատէմքի քէնտի միւրաաթմա բազմէն, չիմտի վուղուահըը պիլիհօրսուն, սանա պազը թահքիկամ վէրմէք իստէրիմ։ — Տայընըն իամինի իչիթտիկիմտէ, ֆէնա սուրէթտէ միւթէէսսիր վէ տիւչարը հէհէճան օլարադ, բօյիս միւֆէթթիչինի իամիլմամադ իթտիմ։ — Մէրգում պանա ճէվապ վէրէմէտի, եախօտ անճագ միւպհէմ սուրէթտէ ճէվապ վէրէպիլտի։ — Պէն իսէ, իչի անլամադ իամէտիտիկիմտէն, տիւնքի կիւն միւտատիւր ումումիյիկէ կիթտիմ, ֆագաթի օրատան տա մալիւմաթը միւքէմմէլէ ալամատըմ։ — Տայընըն պիր ճինահէթէ գուրպան օլմուշ օլտուղու զանն օլունուհօր, լաքին պու սըրֆ զանընտան իպարէթ տիր։ — Հինտանտան կէլմիշ օլան վէ նիթիէն պէրօ իամինտէ օլտուղունու պէհան իտէն պիր սէյհան՝ ժուպէր սօգաղընտա վագը պիր օթէլէ էնմիշ, վէ սահթէ պիր բօյիս գօմիսէրի տէ, սահթէ մէմուրլար իլէ վէ սահթէ պիր էմինամէնի համիլէն, օ սէյհանը ախշ ու կիրիֆիթ իթմէնէ կիթմիշ։ — Պու տագըգատան սօնրա վագընընն իսկ զայպ օլմուշ տուր։ Եախօտ գըգատան սօնրա վագընընն իսկ զայպ օլմուշ տուր։ Եախօտ մէրգում զանպի մը իտիլմիշ, էօլտուրիւլմիշ մի, քիմսէ պիլմէզ։ — Իամի հագըգէթէն նիթիէն պէրօ՞մու իմիշ, դայընը՞մ մը իմիշ, պու տա մալիւմ տէյիլ տիր։ — Պունուն սրհհէթինի անլամադ իչին, զայպ օլմուշ օլան սէյհանը պուլմագ, վէ տա-

ընը թահգըդ իթմէք լազըմ տըր։ — Պու խուսուս՝ օլ վագթա գատար ապրապամընըզտան պիր քիմսէնին վէճաթ իթմիշ օլտուղունա տայիր իսպաթ օլմուշ օլամազ։ — Հէր հալտէ պու սահհ տիր քի, էկէր ճանիլէրին մագսէտի խըրսըզլըգ իտի իսէ, մուվաֆֆագ օլամամըշլար տըր, չիւնքի սէյհանը մէճհուլ՝ ժուպէր սօգաղընտաքի օթէլէ կիթմէզտէն էվվէլ, սէրվէթինի, Բարիսին էն միթէպէր պանգալարընտան պիրինէ էմանէթէն պրագմըշ, վէ պու մատտէ՝ իսթինթաղլա անլաշըլմըշ տըր։ — Մուտտահիմ ումումիյիկ՝ եագընտա պու իշ հագգընտա իչղահաթ ալտաճադընը մէմուլ իթմէքտէ իքէն, բօլիս միւտիրինին պաղթէթէն վէճաթը իւղէրինէ, մէսէլէ չիւհէսիզ պիր խայիլ վագըթ տահա անլաշըլմամահտաճադ տըր։

— Էֆէնտի բէյէր, ղայպ օլան սէյհանըն ասլը հագգընտա պիր էսէր վէ էմարէ պուլունտուղունտա, սիզէ խաբար վէրէճէքլէ՞ր մի տիր։

— Խապէր վէրէճէքլէրինի վատ իլլէ տիլէր։ Պէն տէ պու վատըն իճրա իտիլէճէկինէ էմինիմ։

Անժէլիք։ — (Սիթէմ եօլունտա բահիպէ Մարիեէ.) Պու չէյլէրի պիլտիկին հալտէ, նի՞չին պանա սէօյլէմէտին։

Բահիպէ Մարի։ — Պէն տէ սէնի միւթէէսսիր գըլմագ իսթէմէեօրտում։

Պու արա թաատրն հադըր օլտուղու իսապէր վէրիլմէքլէ, միքեալէմէ խիթամ պուլուպ, թաատ օասընտա էնիլտի։

Ժիւլ Վէրիէր պիլմէեէրէք, թէատիրլի պիր հարէքէթտէ պուլունտու։ Շէօյլէ քի վէրտիկի իյղահաթ՝ բահիպէնին ֆիքրինտէ հասըլ օլմուշ օլան չիւպհէլէրի իզալէ իթտիկի կիպի, անընն բաշար կինինու միւթէֆէքքիր հալտէ պուլունմասընընը տա սահհէ չըգարտը։ Հասըլը Օթէլ տէզ Էնտին վագըթտէ միւտհիշ էնտաքը Վէրիէր եախօտ Տէսվինընը հագգընտա իչղահաթսահ ճայիզ օլմատըղընա բահիպէյի մէզպուրէճէ գանաթի հասըլ օլտու։ Հաթթա մէրգումէ, պիր խայիլ միւլահազատան սօնրա, գանհէճաքքընտա եանըլմագտա օլտուղունա, վէ Մհթիգօնուն խըզմէթի պէյհուտէ օլաճաղընա գարար վէրտի։

Գու հալաե, Վէրիէր՝ էօյլե պիր ճէնթըլմէն, պէնկին վէ չէրիքի օլան պիր քիսէ իլէ գըզընը էվլէնտիրմէքտաէն նաֆըլ մէնն իսթէպիլիր իսի։

Արնօլտան վագը օլան միւքէմմէլ միւքեալէմէի սահէ. պինտե թաատ խայլի տէվամ իթտի, վէ Մաշնու պաշ բահիպին՝ ճանիի մէրդումի հագդընտաքի թէվէճճիւհիւ կիթ. տիքճէ արմմագտա իսի։

Սահթ ծնտա, բահիպ, Վէրիէր իլէ Տէավինէրընըն՝ Անժէլիք վէ բահիպե իլէ պէրտապէր քիլիսէհէ կէլէճէքլէրի վաատընը ա. ղարտագ, մէրգումլարընն նէզտինտէն մուճթահագաթ իթտի։

Օ կիճէ հավա կիւզէլ, գուպպէյի ասիւմանն պէրրտագ վէ ընըլընգլար բաթլահօրլար իսի։

Գանքէր վի չէրիքի, խայլի մէսաճէհէ գատար բահիպէ րէճհագաթ իթտիլէր, չինքի մէրգումլար այրըճա կէօրիւմէ. նէ միհթաճ օլտուգլարը իչին, պու ֆըրսաթտան իսթիֆատէ իթմէք իսթէհլէր։

Արնօլտ. – (Վէրիէրէ.) Ագիգ տօսթում, պիգ տէ պէնիմ թարիգիմտէ խայլի թէրտագը իթտինիզ. պունտան տօլաէր պիգի թէպտիհք իտէրիմ։ Գու ագշամ ֆեվգէլատէ մէհարէթ իպրաղ իլէտինիզ։ – Եու տաաթտա, նէկէնինիզ, հագդընտա հագդարդ մուհաքէմէլէրտէ պուլունմուշ օլմասընտան տօլա. կը բէնտի քէնտիսինի իթտագ իստիօր։ Գունտան գաթինագար Մաշնու պաշ բահիպինի տէ քէնտիսիզէ միւթթիէֆիգ գըլըգ։ – Եու հալտե, հէր կէճնա վուգուտաթա մէթտանէթմէլէ պէգլէ. նէպիլիրսիզ։ – Մինչքիրտի տա զուհուր իթտէ, պունտան սօն. րա էօնիւնիւ ալմագ գօլայ տըր։ – Սիզ եարընն պուրատա գա. լընն, վէ ինթիհագ իտէճէկիմ ավ պէգճիսինին մուվասալէ. թինտե հագըր պուլունուն։ Հէնուզ Գէրօ ֆամիլիասընըլյա մուամէլաթըմըզ պիթմէտի, լաքին հէր շէյ արրատընտա ճէ. րէճան իտիօր։

— Ինշալահ իֆտատէնիզ տօղրու չըգար տա, պիր ան էվ. վէլ մուվաֆֆագըյէթի քետմիլէճէ նայիլ օլուրուզ. չինքի սէն տիգին կիտի տապրըլը տե՛յիրիմ։ Գունտան պաշգա սինննճէ տե կէնճ օլմատընըմտան, էկեր պու թէրէտտութտա վէ իղիմիրտագ հալի ուզուն միւտտէթ իմթիտտա իտերսէ, եաչա. ճամամ։

Գու իքի շէրիքլէր՝ Մաշնու պաշ բահիպինէ բէճագաթ իթտիքլէրի արրատա, Անժէլիք, բահիպէ Մարիեի քէնտի օ. տասընա կէօթիւրիւպ, չու եօլտա միւքեալէմէէ կիրիշտի.

— Շիմտի պանա տօղրու սէօյլէ. չըգան ճումտա իրթէսի կիւնիւ Հօսման պուլվարընտա վուգու պուլան զարիպ վիզի. թտատան նիչին պահս իթմէտին. Սիւքիւթինին սէպէպի եէ. կէտանէտի՝ շիպհէսիզ պէնի տիւշտուը էնտիշէ գըլմագ խու. սուսու օլմամըշ տըր։

Բահիպէ. – Ֆագաթ, սէնի թէէմին իտէրիմ քի, պաշ. գա պիր սէպէպ եօգ իսի։

— Իսրար իթմէ, չինքի ինանմամ։ – Զիքր իթտիկինիզ բօյիս միւֆէթթիշի, Սթանիսլաս Տիւմայ հագգընտա իսթիճ. վապ իչին կէլտի, տէյի՛լ մի։

— Էվվէթ։

— Սթանիսլաս Տիւմայըն՝ էթիէն Գերօնուն զայպուպէթի վագըաբչըա նէ՛ միւնասիպէթի օլապիլիր, Իչթէ պուրատա՝ պէնիմ իչին անլաչըլմագ պիր մուամմա տըր։ – Օ քիչիւք մի. տալէաճըթը, Մ. Տէավինէրընըն կէչմիշ էօմրիս հագգընտա մալիումաթ ալմագ իւզրէ մէմուր իթմիչ օլտուգունու պիղգաթ Մ. Տէավինէրը գարշըսընտա իգրար իտէմէտիկինի անլատըմ։ Ֆագաթ պէնիմիչ եալընըզ օլտուգունտա նիչին սիւքիւթ իթ. տին։

Բահիպէ Մարի ճէվապ վիրմէքսիզին պաշընը էյտի։ Ան. ժէլիք տահի չէօյլէ տէվամ իթտի.

— Ֆիքրինտե մէվճուտ օլան չիապհէնի տերք իտիօրսուս,

— Նէ՞ չիապհէսի։

— Արնօլտ Տէավինէրընըն Բարիսէ կէլիշի, բէտէրիմ իլէ չիրքէթի ագտ իթմէսի, սերվէթինին՝ Վէրիէր պանգասընըն պոշ սանտըղլարընտա տօլտուրմասը, բէտէրիմին պու տահմէ տուրքէթի իթտահաթը, վէ արապարընտա օլան զինճիրի իրթի. պաթ՝ իչթէ պունլարըն ճիւմլէսինտե միւտհիշ պիր սէպէպ պուլունմասը, սէնին ֆիքրինի իշղալ իտիօր։ . . Ագիգմ

հեր չէլի պանա սէօյլէմէլիսին . էկէր նանըլըեօր իսէմ, նա-
ղըտըրմըտա պիլսիրմէլիսին ։ Պէնիմտէ ֆիքրիմ՝ չիւպհելէր ,
հէմտէ տէհշէթլի չիւպհելէր իլէ իշղալ օլունմուշ տուր . . .
Արնօլտ Տէավինեը իլէ միւլագաթքտան , վէ անըն՝ Էմիլ Վան-
տամ իլէ վուգօ պուլան տուէյլօսունտան սօնրա , բէտէրիմ
իլէ պու ատէմի բապթ իտէն՝ պիր ճինահէթ ֆիքիլի օլտուղու
զանընընա զահիպ օլտում։ – Ախնտէ , ադիզիմ, պունու տիւ-
չինսիւն . . . էօյլէ օլտուղունու կէօզլէրինտէն անլատօրում։

— Էվվէթ , քէշֆին տօղրու տուր . պու իսուտուտա պա-
նա հիչ պիր շէյ սէօյլէմէմէյճիկիմ, պիր չօգ միւլահազաթ-
տան սօնրա , բէտէրին իլէ Արնօլտ Տէավինեըընըն՝ էթհէն Պէ-
րօնուն զայպուպէթինտէն վէ վէֆաթընտան մալիումաթլարը
օլտուղունու , վէ պունտան իսթիֆատէ իթմիչ պուլունտուղ-
լարընը զանն իթտիկիմ իչին տիր ։

Անժէլիք . – (Եիւզինիս էլլէրի իչինտէ կիզլէեէյճէք .)
Ֆագաթ պու տէհշէթլի շէյ տիր ։

— Էվվէթ , տէհշէթլի տիր , վէ բօլիս մէմուրունուն վիղի-
թտաբընտան սօնրա , չիւպհելէրիմ՝ տահա զիեատէ միւտհիչ պիր
հագըգէթի բէնկի քէսպ իթմէյէ պաշլամըշ իտի . լաքին չիմտի
վագը օլան ադվինտաթըմտան տօլայը էնտիչէ իտիեօրում։

— Նիչին ։

— Զիրա չիւպհելէրիմին հագգընդը իտուկինի հէր իտու-
տուս իսպապթ իտիեօր ։ Պու ագշամ, Արնօլտ Տէավինեը քէնտի
էօմրիւնիւ իչղահ իթտի ։ – Էթհէն Պէրօ քէնտի սէրվէթինի ,
Բարիտէ, էմանէթէն պիր պանքէրին նէզտինէ թէալիմ իթ-
միչ տիր , վէ էկէր բէտէրին , չէրիքի թէօհմէթի օլմուշ օլտա
իտի , մալիումաթ իսթիհսալ իթմէկ իւզրէ միւտտահիի ումումի-
լիք տայիրէսինէ կիթմէկ կիպի թէհլիքէլի պիր քիւմթահլըգ
իսթրաչ իտէմէզ իտի ։ – Մ. Տէավինեը տա , էթհէն Պէրօտան
սիրգաթ իճրա իթմիչ տիր տէնիլէմէզ. հէմտէ պու էթհէնՊէ-
րօ՝ խրսըմըմըզ օլան զաթ օլմաեըպ , պէլքի անըն իտմ վէ
մահէզինտէ պիր տիկէր քիմսէ տիր ։ Իչթէ պունլար պիսուչ-
լուգ իսպապթլարը տըր , ճիտտի տէլիլլէր տիր , տէյիմ մի , –
Պունլունլա պէրապէր սէնի դուրթտըրմագ արզուսու պէնտէ օ

գատար զիեատէ տիր քի , հագըգէթի հալ դարչըսընտա պի-
լէ չիւպհէ իթմէքտէեիմ ,

— Դագահաթը օլան քիմսէլէրէ իֆթիրա իթմէքլէ՛ մի
պինի գուրթարմագ իսթէեօրսուն ։ Խայր , խայր , ադիզէմ ,
պու սուրէթլէ քէնտիմի գուրթարմագ իսթէմէմ ։ Բէտէրիմ
պէօյլէ պիր ճինահէթի իճրասընա զայրը միւգթէտիր տիր . . .
պու պապտէ քէնտիմէ մէսուլ օլտուղում գատար բէտէրիմէ
տէ մէսուլ օլուրում ։ – Մ. Տէավինեըը թահգիր իտէրիմ ,
վէ քէնտիսինի ապա սէվմէմ , ֆագաթ հագգընտա հադըզ-
լըգտա պուլունամամ ։ – Պու ագշամ քէնտիսինի տինէտիմ .
սէօզլէրի հագըգէթթէ մուվաֆըգ իտի . . . եալան սէօյլէմէ-
եօրտու ։

— Ցիմէք մէրգումու միւտաֆաա իտիեօրսուն ։

— Նիչին միւտաֆաա իթմէմէյիմ , – Մէրգում ալէյ-
հինտէքի ատամվէթիմ՝ նիհահէթի կէօզլէրիմի քէօրլէթմէք
տէրէճէսինտէ տէյիլտիր , վէ պու ատէմին հագըգէթի հալի
սէօյլէմիչ օլտուղու իսպապթընը՝ Միսթիդօնուն կէթիրէճէ-
կինէ տէ էմինիմ, վէ հիչ օլմազսա , գաթիլ օլան պիր քիմ-
սէնին հագգընտա իղհարը մուհապպէթ իթմիչ օլտուղու
նամուսսուղղուղունտան պու սուրէթլէ խալի պուլունաճա-
ղըմ ։

— Էկէր Արնօլտ Տէավինեը թէարրուզտան մատուն պիր
քիմսէ իսէ , անըն ալէյհինտէ պուլունան պիւրհանլարտան
են գուվվէթլիսի զայիլ օլմուշ օլուր ։

— Խայր , էօյլէ տէյիլ . պէն՝ սէվտիկիմ պիր զաթը միւ-
տաֆաա վէ մուհաֆազա իթմէք իւզրէ սօնունա գատար ուղ-
րաչաճաղըմ ։

— Մուվաֆֆագ օլապիլէճէ՛քմիսին ։

— Էվվէթ , էվվէթ , մուվաֆֆագ օլաճաղըմ ։ – Մ. Տէա-
վինեը բէտէրիմէ գաթիէն հիւքմ իտիեօր ։ Մ . Տէավինեը գօ-
մանտա , վէ բէտէրիմ տէ իթտաթ իտիեօր , լաքին պանա
գարշը օլմագ իւզրէ նէ՛ սէրէճէ իթթիֆագ իթտէէր , միւ-
րաթտա դալէպէ իտէմէնէճէքլէր տիր ։ Իչիսի տէ , իթտի-
կիմ եէմինի վէ վագը օլան թէահիւտիւմիւ թուսմագտան

պէնի կէրի տուրտուրամեաճադլար տըր։ Իճադ խոէրսէ, հէր կէօնա իզթիրապա, քէտէրէ վէ էզիյէթէ գաթլանաճաղըմ, ֆագաթ հէր նէ օլսա մուխալիֆիէթ իտեճէեիմ։

18

— Ա՜հ, ագիզէմ, էկէր հաւաթըմը տախն թէհլիքէյէ իլգա իթմէք լազըմ կէլսէ, պու ղայըը միւսաւի ուզրաշմագլըգտան հէր հալտէ սէնի գուրթարմագ իսթէտիկիմի անլամաեօրսուն։

— Բէք ալէա անլաեօրում, լաքին պէնիմ եէկեանէ չարըէի իւմիտիմ՝ մուխալիֆիէթտէ օլտուղունու, վէ սէնին թավսիյէ իթտիկին թէհարրիւաթտան հիչ պիր նէթիճէ մէմնուլ օլմատըղընը զանն իթմէքտէեիմ։

— Ֆիմ պիլիր։

— Ցիմէք պու ագշամ իչիթտիկիմիզ սէօզլէրտէն սոնրա էլան չիւպհէ իչինէ պուլունուեօրսուն։

— Շիւպհէ տէյիլ, էօյլէ պիր թարիֆ օլունմազ հիսսէ թապի պուլունուեօրսամ, սէօզ վէ պիւրհան իլէ մէննի գապիլ տէյիլ տիր։ Շէօյլէ քի, զահիրէն էօղիւրսիւզ օլան պու աստէմին կէչմիչ էօմիւնտէ, սէնինլէ իղտիվաճընը միւմքինսիզ գըլաճագ պիր հալ մէվճուտ օլտուղունու միւպհէմ վէ պէքի պիէսաս պիր թարղտա զանն իսթեօրում։ (Պու արա բահսիպէ Մարի, ֆիքրինի իշղալ իտէն գարմագարըղ միւլահաղատան ոօլաեը պէյնի տապընըգ պիր հալտէ օլարագ.) Լաքին շու հալ օլունմազ մէսէլէլէէր իւզէրինէ մուպահասա իթմէքտէ նէ՞ ֆայիտէ վար տըր։ – Հիչ պիր էսէրը իւմիտ օլմատա պիլէ, եինէ պիզ իւմիտ իտէլիմ, վէ պիզի հիմմեհէ պուլյուրմաընը ճէննաթը Հագգտան թէմէննի իյլէեէլիմ։ Շիմդիյէք պէնի տէրաղուշ էթ, ագիզէմ, արթըգ եաթմադա կիտէլիմ։

Գէօյլէճէ պու իչի կէնճ գատընլար էօքուչիւպ, վէ եէքտիկէրինտէն այրըլտըլար։

Ամպուազ օրմանընտա կիճէ վագթը վուգու պուլան տէհշէթլի ֆաճիանընն՝ Ամպուազ վէ Գլէրէ ճիվարլարընտա հէեէճանը ազիմ հասըլ իթտիկինի պէեան իտէրսէք, գարիունը քիրամըմըզը թէճաճիւպտէ պրագմըշ օլմաեըզ։

Ֆաճիայը մէզքիւրէնին իրթէսի կիւնիւ, Թուրտա չըգան պիր ղազէթատա կէօրիւլէն պագը մալիւմաթը տէրճ ու պէեան իլէ, ուզուն ուզատի թաֆսիլաթ վէ իչղահաթ իթտաը քիւֆֆէթինտէն խալի օլուրուղ։

Մալիւմաթը մէզքիւրէ պէր վէճհի աթի տիր.

Բըզօն հայվանաթխանէսի ճանվէրլերի
ղարիպ վէ տէհիշէթլի Ֆաճիա

«Օն կիւն գատար մուգատտէմ Լօչտա զուհուր իտէն պիր հարիգ սէպէպիյլէ, Բըզօն հայվանաթխանէսի էտէվաթընտան պիւեիւք գըսմընըն միւհիմ էրէք օլտուղունու, վէ իքի սուլտան իլէ իքի գարլան վէ պիր պիւեիւք մայմունուն ֆիքրար իլէ, Լօչ օրմանընտա վաստլ օլտուգլարընը, սլունտան ագտէմ դաղէթատըգտա եազմըշ իտիք։

«Կէրէք հիւքիմէթ վէ կէրէք էհալիի մահէլլինէ թաքրիպնատան իթթիխազ օլունան թէտապիր նէթիճէսի օլարագ, գարլանպատան պիրի էօլտուրիւլմուշ, վէ տիկէր ճանվէրլերին Ամպուազ օրմանընտա կէլմիշ օլտուգլարը, պու քերրէ իքի նէֆէր հօշճաուու թէլէֆ իթմէլէրինտէն անլաշըլմըշ տըր։

«Մէզքիւր ճանվէրլերին՝ տահա սայիր մազարրաթի վէ թէլէֆաթի իյգա իթմէլէրի չիւպհէսիզ պուլունմուշ իսէ տէ, համամ օլտուն Ամպուազ Ժանտարմա էֆիտաթյլա պիր քիհատէ միւֆրիզէ ասքերի, տիկէր գարլանը վէ արսլանպատան պիրինի թէլէֆ իթմիշլեր, վէ տիկէր արսլան տա, գիքր իթտիկիմիզ սուրէթի չէճաաթի քատարանէտէ, ֆագաթ պէյհուտէ օլարագ հաեաթընը միւտաֆաատա չալըշմըշ օլան մագթուլ լարտան պիրինին բէվօլվէր գուշունուլա թէլէֆ իտիլմիշ տիր։

«Տէհղէթի պիք հալտէ քարչալանմըշ օլան իքի պիչարէ-
լէրին քիմլէր օլտուգլարընը անլամագ իւզրէ իճրա խանլէն
թահգըգաթտան, մէրգուման եօլճուլարըն Ամպուազտա Բա-
րիս թթէնինէ բաքիպ օլմագ իւզրէ, կինճէ վագթը, Պէրէնէ
քեային Օթէլ տիւ Վոմէրատէն հարէքէթի իթմիշ օլտուգլարը
անլաշըլմըշ տըր։

«Պունլարտան պիրի Տէվինները իտինէտէ պէյեահ պիր թա-
ճիր ատէմի օլուպ, տիկէրի տէ, իքի պուշուդ այ էվվէլ մու-
ֆասալէէն պահա իթմիշ օլտուղումուզ էթթէն Պէրօ Նամ մի-
լիոնլար սահիպլէրին։ Բարիտաէ ժուպէր ասգաղընտա քեայինն
Օթէլ տէզ Էնտէ մուվաֆըղէթի կիւնիւ աշըրըլմասը վագըտասըն
տան տօլաեր Պէրէնէ կէվմիշ Ֆլօննի իտինտէ պիր բօլիս մի-
ֆէթթիշի օլտուղու թահգըգ գըլընմըշ տըր։»

Պու մալիւմաթ՝ Բարիս զազէթալարընա նագլ իտիլտիկի
կիպի, վիլաեաթ վէ էճնէպի զազէթալարընա տախի նագլ վէ
տէրճ իտիլտի։

Իշ պու Նէչրիեաթըն Նէթիճէլէրինի հագընտա անլաեա-
ճաղըզ։

Թաճիր ուշաղը Տէվինէրընըն վէֆաթը Նէթիճէլէրի հագ-
գընտա զասլմիեէ Նէզարէթի թարաֆընտան դիեատէ էհէմ-
միեէթի վէրիլմէեիպ, ֆագաթ Ֆլօննի՝ ամիրլէրի թարաֆըն-
տան պիր խըզմէթէ մէմուր օլտուղունտան, վէ Նէզարէթճէ
պիլինմէտի էլզէմ օլան պիր թագըմ քեագըտլարը վէ իշարա-
թը համիլ իտուկինտէն, պունլարընն էճնէպի քիմսէլէրինն եէա-
լէրինէ կէշմէսինի իսթէեմէզ իտի։

Միսթէվէֆա Ֆլօննինին ագրապասը եախօտ թանըլմըշ
ագրապասը պուլունմաեընշ, պինապէրին եէնի բօլիս միւտի-
րի, մէրգումանն վէֆաթընը քիմսէնէ իտապէր վէրմէտի, վէ
միւտաաիի ումումի իլէ պիլիմթիշարէ, միսթէվէֆանընն իգա-
մէթկեահընա կիտերէք, մէվճուտ օլան քեագըտլարը ալմա-
եա մէմուր օլտու։

Պինապէրին բօլիս միւտիրի՝ իքի նէֆէր մէմուր իլէ պիր-
լիքտէ Ֆլօննինին իգամէթկեահընա ապիմէթլէ, միւսթէճիրի-
նին վուգուի վէֆաթընը գաբուճուեա իտապէր վէրտի, վէ

տաեիրէնին գաբու անախթարը չիֆթ օլմատըղընտան, պիր
չիլինկիր ճէլպիյէ, գաբու աշտըրըլտը։

Մալիւմիւմիւզ օլտուղու իւզրէ, Ուիլեամ Սգօթ, տայի-
րէյի մէգթիւրէտէ պուլունան էչեաէը Աընօլա Տէսվինեը-
նընն հիսապընա գալտըրմըշ օլտուղունտան, թէհարրիսա-
թը վագըտտան պիթթապի հիչ պիր նէթիճէ հասըլ օլա-
մատը։

Բօլիս միւտիրի. – Իչթէ պու խարիպ... Ֆլօննինին
քեագֆէյի մուամէլաթը մունթազամ օլտուղու հալտէ, նէ՛
իշարաթը շախսիեէտինին հավի ճէպ տէֆթէրլէրինին, վէ նէ՛
տէ մէմուրու օլտուղու իշին միւթէալիգ էվրագընն պուլուն-
մամասընա մանէ վէրէմէեօրում։

Մէրգում միւտիրին մանէէթինտէքի մէմուրլատտան պի-
րի, Ուիլեամ Սգօթտան գալտըրմըշ օլտուղու եազըխանէէնին
ազ էվվէլ պուլունտուղու մահէլլտէ տուրուպ,

— Պուրատան՝ պիր չէյ գալտըրըլմըշ խուսկի զանն օլու-
նուեօր, տէտի։

Տիկէր մէմուր. – Ֆիլվագը եէրտէքի տէյիրմի թօզա վէ
տիվարտաքի քեագըտ իւզէրինտէ պուլունան էօրիւմճէքլէրէ
պագըլըր իսէ, պու իֆտաէնին սահիհ օլտուղունա իշթիպահ
օլունմամազ։

Օ պիր մէմուր. – (Եէրէ էյիլէրէք.) Իչթէ, իչթէ, չու իք-
քի տէֆթէքլէր տէ, պուրատա պիր սանտըգ եախօտ եազըխա-
նէ կիպի պիր չէյ գօնուլմուշ օլտուղունա իսպաթի տըրլար։

Բօլիս միւտիրի. – Զաբուտ գաբուճու գարըեը եօգարը
չաղըրըն։

Մէզպուրէ ճէլպ խուսկինտէն, քէմալը սիւրաթլէ վէ
սօլուեարագ նէրտիվէնէ գատէմէլէրինտէն եօգարը չըգտը։

Բօլիս միւտիրի. – (Գաբուճու գարըեա.) Պազէն Մ. Ֆլօն-
եինին տայիրէսինէ կիրէր մի իտինիզ։

Գաբուճու. – Էվվէթ, էֆէնտիմ, մէքթուպ թէսլիմ իթ-
մէք իչին պազէն կիրէր իտիմ։

— Տիմէք պու օտաեը պիլիր իտինիզ։

— Էվվէթ, էֆէնտիմ։

— Գուրատա պիր սանտըգ եախօտ տիկէր պիր շէյ վա՛ր մը իտի։

— Էվվէթ, քիչիւք պիր եազըխանէ վար իտի. ֆագաթ, պու նէ՞ տիր. օ եազըխանէ նէ՞ օլմուշ նէ՞ իէտ տիր։

— Պիր գաչ կիւն էվվէլ Մ. Ֆլօնեռինին՝ օ եազըխանէեն էվինատէն գալարըմըշ օլտուղունու պի՞լմէեօրմուսունուզ։

— Պանա պու խուսուստա հիչ պիր շէյ սէօյլէմէտի, վէ պէն տէ տիշարըեա էշեա չըգարըլտըգըն կէօրմէտիմ։

— Ֆէնոթինինին ղայղուպէթի ղէտիանընտա խանէթինէ քիմսէ կէլմի՞ մի։

— Թայր, քիմսէ կէլմէտի։

— Էմի՞նմիսինիզ։

— Էմին օլտուղումու զանն իտէրիմ, միւսիւ...

Պիրտէն պիրէ գաբուճու գարը՝ քէլամընը քէսիպ, էլինի ալընընա կէօթիւրտի, վէ եիւքսէք սէստա իլէ,

— Հա՛, էյի խաթըրիմա կէլտի, տէտի։

— Վայ. պիր շէյմի տէրխաթըր իթտինիզ։

— Էվվէթ, ֆագաթ պուննուն իչէ թէալիւգի օլամազ։

— Հէյր նէ իսէ, սէօյլէմին։

— Օլ վագթի պու խուսուսա էհէմմիյէթի վէրմէմիշ իտիմ, ֆագաթ չիմնի պիրազ ղարիպ կէօրիւնիւեօր։

— Ղարիպ կէօրիւնէն հէր նէ իսէ իյղահ իտին։

— Պու սապահ, սաաթ օն վէ օն պուչուգ բաատէլէրինտէ, պիր միւսթէճիրին տայիրէսինէ չըգարըլմա սըրատա, պիր համալա բաամ կէլտիմ քի, իւսթիւ պէզլէր իլէ էօրթիւլիւ պիր եիւքիւ արգալըղընա ալմըշ օլարագ եօգարը չըգարըեօրտու։ — Նէրէեէ կիթմէքտէ օլտուղունու սիւալ իթտիմ իսէ, տէօրտիւնճիւ գաթտա պիր ատէմին տայիրէսինէ չըգմագտա իտուկինի խապէր վէրտի, վէ օ ատէմին իսմինի պիլտիրտիկինտէ, էվիմիզտէ մէգրիւր խանտէ քիմէնէ պուլունմատըղընը սէօյլէտիմ իսէ, պանա, պիր քեագըտ բարչասը իւզէրինէ եազըղըմըշ օլան պիր ատրէս կէօսթէրտի։

«ԵՒարէսի օղուտում։ Վագտա Ֆրանսուա-Միւօն սօգաղը տէյի եազըղմըշ իտի իսէ տէ, 39 նիւմէրօ եէրինէ 59 թահղիր իտիմիշ իտի։

«Լիկէր, միւսիւ, պու պիր թէրթիպ իտի իսէ, էկէր օ եիւք պուրատան կէօթիւրիւլիեօրտու իսէ, տայիրէնին անախթարը պուլունմագ լազըմ կէլիր իտի։

— Օ համալըն՝ օտանըզ էօնիւնտէն կէչտիկինի կէօ՞րմէտինիզ մի։

— Խայր, չիւնքի պագդալ տիւքքեանընտա օլտուղումտան, կէօրմէտիմ։

— Ամբէսատէ պուլունան իսմի խաթըրլամաեօ՞րմուսունուզ։

— Էվվէթ, էֆէնտիմ, բէք էյի խաթըրլաեօրում։ Մ. Բուտիլ իսմի իտի։

— Իչար օլունան խանէտէ պու խոմոտէ միւսթէճիր վա՞ր մը տըր։

— Գիլմէմ, էֆէնտիմ։

Միւտիր. — (Մայէթինատէքի մէմուրլարտան պիրինէ.) 59 նիւմէրօլու խանէտէ կիտին, վէ օրատա Մ. Բուտիլ իսմինտէ քիմսէ պուլունտուգ պուլունմատըղընը, վէ պու սապահ սաաթ օն պուչուգ բաատէլէրինտէ քէնոթինինէ պիր եազըխանէ կէօթիւրիւլիւգ կէօթիւրիւլմէտիկինի սիւալ իտին։

Մէմուր տիշարը չըգտը, վէ չէնտ տագըգտա սօնրա ավտէթլէ, 59 նիւմէրօլու խանէտէ Բուտիլ իսմինտէ քիմսէ օլմատըղընը վէ հիչ պիր համալըն պիր եիւք կէօթիւրմէմիշ իտուկինի թէալիլ իթտի։

Մէմուրլարտան պիրի. — Շու մահէլլատէն էքսիլմիշ օլան եազըխանէեի սիրգաթ իթմէք իւզրէ, պու սապահ պուրաեա կէլինմիշ օլտուղու աչիքեարէն անլաշըլըեօր։

Բօլիս միւտիրի. — Էվվէթ, լաքին, պու սիրգաթա ճիւրէթ իթմէքտէ նէ՞ ֆայիտէ մէվճուտ իտուկինի անլատամաեօրում։ — Ֆլօնեռինին վէֆաթը՞ քիմսէ պիլմէզ իտի։

— Շիւպհէսիզ մէրգումունն Բարիստէն հարէքէթի իթմէքի կէօղէտիլիեօր իմիշ։ Գէչքի քիմի եախօտ քիմսէրի թատգիպ իտիեօրտու իսէ, անլէր տէ քէնոթինինի թատգիպ իտիեօրլար իտի։ — Հաթթա Ա.մպուազ գօմիսէրինին զապթնամէսինտէ, խուսուսի պիր հալէ տիգգաթ իթտիմ։

— Նէ՛ե։

— Շէօյլէքի Ֆլօննէրինին էլպիսէլէրի բարչալարընտա նէ՛ ճիզտան, նէ՛ անախթարլար, նէ՛ ագչէ վէ նէ՛ տէ միւֆէթթիչլիք գարթը պուլունմամըշ տըր։ – Էլպէթթէ, եօլճուլուղու զէմանընտա պու միւխթէլիֆ էշկա Ֆլօննէրինին եէմինտէ մէվճուտ պուլունմուշ տուր, վէ ճանվէրլէր՝ պունլարը մահվ իտէմէմիշլէր տիր։

— Մահիհ տիր։

— Պունտան պաշգա, մէզքիւր զապթնամէտէ Ֆլօննէրինին օ սապահը վաարլ օլմուշ օլան պիր եօլճու իլէ կէօրիւշմէք վէ պադր վուգուսթ հագգընտա մալիւմաթ ալմագ իւզրէ, Գլէրէտէ, Օթէլ տիւ Թոմէրսէ կիթաիկի իշար գըլընմըշ տըր։

«Պի՛մ պիլիր, պէլքի օ եօլճու պիդէ պիր մալիւմաթ վէրէպիլիր։

«Ֆլօննէ՛ օ եօլճուեու պուլմադա չալըշըրդը հալտէ, անտէն իյզահաթ ալապիլէճէկինի մէմուլ իթմէքտէ պուլունմուշ տուր։ – Մէրգումտն, Օթէլ տէղ Լընտ ճինաեէթինին ֆահիլէրինտէն պիրի օլտուղու, վէ Ֆլօննէրինին Գլէրէտէ պուլունտուղու խապէր ալադագ, քէնտիլէրի իչին մուխթասարալը օլան քեաղըտլարը այրմասընը, պա թէլէկրաֆ, Բարիոտէքի պիր չէրիքինէ պիլետիմիշ օլմասը չայեանը գապուլ օլտմա՞զ մը։

— Թէլէկրաֆլա պու կիպի խաբիմաթ եաղըլամազ։

— Լվվէլճէ գարտըլաշտըրըլմըշ օլան պիր լիսան իլէ նի՞չին եաղըլամասըն։ Պունունլա պէրապէր տիւն եախօտ պու կիւն Գլէրէտէն Բարիոտ պիր թէլէկրաֆնամէ վիրուտ խոիպ իթմէտիկինի անլամագ բէք գօլայ տըր։

— Ֆիլվագը պու գօլայ չէյ տիր։

19

Մէմուր. – Ֆլօննէրինին Գլէրէտէ ապտամեա կիթաիկի սէյեահէրն խամինի պիլմէմիսինիզ։

Բօյիս միւսիւրի. – Խայր։

— Էլպէթթէ զապթնամէտէ իչար օլունմուշ տուր։ Պունտան պաշգա Օթէլ տիւ Թոմէրսին սահիպինտէն տէ անլատապիլիրիզ։

— Մէրգուտ, չիւպհէսիզ Ֆլօննէրինին վէֆաթընտան խապէրի օլմասարագ տիւն Լօնտրատա կիթմիշ տիր։

— Միւսիւր էֆէնտի՛, Ինկիլթէրրատա թէհլիքէլի պիր խըրսըզ գումբանեաար պուլունուպ, պու գումբանեանէն Բարիսատ իճրաի խապապաէթի իթմէքտէ օլտուղու խապէր վէրիլմեօր։ Հաթթա պու թարաֆտա պադր խոխմէր տախի իչար օլունմուշ տուր։ Լօնտրատա կիթմիշ օլան շախսըն օ գումբանեա իլէ միւնասիպէթի օլմամա՞զ մը։ Պու իչտէ, պէնիմ իչին չայեանը թէաճճիւպ իչի խուսուսա վար տըր։ Պիրի՝ պուրատա պուլունան ատամա՞զ մը, եաղըլատե՞մի, պիր չէյին գալտըրըլմասը, վէ տիկէրի տէ, պիչարէ միւֆէթթիչին նախը իւզէրինտէն հիչ պիր նէտնէ գուտուր իթմէմէյի տիր։

— Իճապ իտէն թէհտիտիրի իթթիխաղ իթմէլիեիզ։

— Ֆլօննէրինին Գլէրէտէ կէօրիւշմէկիս եօլճուեու պուլմալըդըզ։

— Զապթիեէ նէզարէթինէ ատմէք իթտիկիմ անտէ, պու խուսուստա իգթիդա իտէն էմամիրի իթա իտէճէեիմ։

Ֆիլվագը եաորըմ սաաթ սոնրա էմամիրի լաղըմէ իթա օլունուպ, էն միւսթայիտ մէմուրլարտան պիրի տէ թահդըգաթա մէմուր թայինի գըլընտը։

Միսթիգօ իլէ Թրիլպիեի պրագտըղընմըզտա, իչքիսէ, Թուրա միւթէվէճճիհէն հարէքէթի իթմիշլէր իտի։

Լոնտրա բահէ, Թրիլպի, Գրնօլտ Տէսվինեըրընըն թաիիմաթընա թէմամիյլէ թէվֆիգ հարէքէթի իթմէք, եանի վէֆաթը՝ պիր ճինաեէթի նէթիճէսի օլտուղու անլաշըլմագտըգըն, մէրգումտ միտալեաճըտան գուրթուլմագ չարէսինի տիւշունմէքտէ իտի։

Վագաա Թրիլպի, Միսթիգօ իլէ պիրլիքտէ այնի թրէնին պիր վակօնունտա պուլունմագտա իտի իսէ տէ, մէրգումտն վիճուտինի, մէզքիւր սէյեահաթի էանտասընտա մահվ իտէպիլէճէկինի մէմուլ իթմէմէքտէ իտի։

Թուր պէլտէսինէ մուվասըլէթլէրինտէ , իքիսի տէ թրէնտէն էնտիկէր : Միսթիգօ , տօղրուճա , մալիումաթ իթտասընա մախսուս օլան տայիրէնէ կիթտի , վէ Թրիլպի տէ, մէրգուտմուն նէ եաբաճաղընը անլամագ իւզրէ այնի տայիրէնէ պիլ ապիմէ , էվվէլճէ նազարը տիգգաթընը ճէլպ իթմէքսիզին , Միսթիգօ իլէ պիրլիքտէ իչէրի կիրտի :

Ամանիալաս Տիւմայ մէգքիւր տայիրէ մէմուրունա խիթապէն ,

— Միւսիւ , Շէրպուրկա կիթմէք իչին պուրատան պիլէթ ալընը՞ մը , տէտիկինտէ , մէմուրտա ,

— Էվվէլթ , ֆագաթ պիրի Մանստա վէ տիկէրի Դաէնտէ իքի տէֆա վակօնունուզու Թէպտիլ իտէճէքսինիզ, տէյի ճէվապ վէրտի :

— Գէյս եօգ տուր : – Թրէն նէ՞ վագըթ հարէքէթ իտէճէք տիր :

— Ագչամ, սաաթ տէօրտիւ պէշ տագըգա կէչէրէք :

Միսթիգօ , պու սուրէթլէ մալիումաթը լագըմէեի այըպ ավտէթ իտէրքէն , Թրիլպիեի գարշըլաստը , վէ Գլէրէտէ , Օթէլ տիւ Դօմէրտտէ , թիւճճար ուշաղը գըեաֆէթինտէ կէօրմիւշ օլտուղու շախս իտուկինի Թանըտը :

Մէրգուտմար սէլամլաշըպ . Թրիլպի , կիւլէրէք ,

—Միւսիւ , պէնիմ անլամագ իսթէտիկիմի սիզ սիւսալ իթտինիզ , չիւնքի պէն տէ սիզին կիպի Շէրպուրկա կիտիէօրում : – Սաաթ տէօրտէ գատար իսէ իսյլի վագըթ օլտուղունտան, շուրատա պուրատա կէդինմէքլէ վագըթ կէչէմէզ . – Իմտի էկէր իսթէրսէնիզ , ըսթասիօնուն պիւֆէսինէ կիրէլիմ , վէ գարնըմըզը տօեուրալըմ , զիրա Մանստա Թատամ իտէպիլէճէկիմիզէ չիւպհէ իտէրիմ :

— Բէք էյի , միւսիւ , հայտէ կիտէլիմ :

Գէօյլէճէ Միսթիգօ վէ Թրիլպի , մէգքիւր պիւֆէէէ ապիմէթլէ , գարշը պէ գարշը օթօուրտուլար , վէ եումուրթա գայղանասըլա սօղուգ հաշլամա կէթիրթմէտիլէր :

Թատամ էնտասընտա արապլարընտա շու եօլտա միւքեալէմէ վուգու պուլտու .

Միսթիգօ . – Միւսիւ , Շէրպուրկտան էօթէէէ կիթմէէէճէքմիսինիզ :

Թրիլպի . – Գիլմէմ . չիմտիքի հալտէ , մուհիմմ պիր իշ ագտ իթմէք իւմիտիյլէ պիր թիւճճար մաղազասընա կիտիէօրում :

— Թիւճճար եօղճուսա՞մուսունուզ :

— Էվվէլթ , պուննան պաչդա պիր հաեաթ սիկուրթատը դումթանէեասընըն տէլալընըմ :

— Բէք ալէա . իչինիզ պիթտիքտէն սօնրա Բարիսէ՞ մի ավտէթ իտէճէքսինիզ :

— Բարիսէ ավտէթ իտիպ իթմէմէքլիկիմ , Գօմթանեի ժէնէրալ տ'Աֆրիքանա էնթէրնասիօնալ նամ չիրքէթիմին տիրէքթօրունտան ալտճաղըմ մէքթուպա պաղլը տըր . . . Գէյքի տէ Ինկիլիթէրրատա կիթմէէէ մէճպուր օլտճաղըմ :

— Ինկիլիթէրրանըն հա՞նկը շէհրինէ :

— Իհթիմալ քի Բօրտօնթա վէ եա Բլիմութա :

— Իչթէ պու դարիպ :

— Նէ՞տէն :

— Զիւնքի չիւպհէսիզ պիրլիքտէ եօլումուզա տէվամ իտէճէէիզ :

— Տիմէք սիզ տէ Ինկիլիթէրրատա կիտիէօրսունուզ :

— Էվվէլթ , Բլիմութա կիտիէօրում :

— Հէմտան հէր սէնէ կիթտիկիմ պիր շէհիր տիր , վէ ուզուն միւտտէթ տէ օրատա իգամէթ իթմիշիմ տիր :

— Տիմէք օրատա բէք չօգ թանըտըգլարընըզ պուլունմագտա տըր :

— Էվվէլթ :

— Անտէրսըն նամ թիճարէթ չիրքէթինի պիլիէօրմուսունուզ :

— Բէք էյի պիլիրիմ . Անտէրսըն պիրատէրլէր դաեէթ զէնկին օլուպ , ճէսիմ քէօմիւր մատէնլէրի իչչէտիրլէր : Իքի գարընտաշտան պիրինի սիկուրթա իթմիշիմ տիր : Սիզ քէնտիլէրինէ՞ մի կիտիէօրսունուզ :

— Էվվէլթ , վէ էկէր Բլիմութա գատար կիտէճէքսինիզ ,

եօղճուլուդումու սիզին իլէ պէրապէր ահվամ իթմէնի սրդու խոէրիմ։

Թրիլպի, պիրոէն պիրէ ֆիքրինոէ պիր միւլահազա հասըլ օլարագ,

—Պէն տախի, քէզալիք, սիզին իլէ պիրլիքտէ սէյեահամի իթտիկիմէ մէճպուն օլաճաղըմ, տէտի, վէ իլավէթէն տախի, –Ես գատար քի ինկիլիզերատա կիտիպ կիթմէնէճկիմի Շէրպուրկտա անլաեաճաղըմ. պինաոէրին սիզ, բաքիպ օլաճաղընըզ բօսթա վաբօրունա պէքլէտիկինիզտէ, պէն, բօսթա խանէէէ կիտիպ, քէնտիմ իչին մէքթուպ պուլունուպ պուլունմատըղընը թահդրդ իտէճէիմ, տէյի պէեան իլէտի։

— Պու աուրէթլէ վագըթ կէչիպ հարէքէթի դէմանը կէլմէքլէ, իչպու իչի եօլտաչլար՝ պիրինճի մէվզիտէն պիրէր պիլէթի ալըպ, այնի վախօնա բաքիպ օլաուլար։

Մխթիգօնուն սինինտէ պուլունանլար իլէ իւֆէթի հասըլ իթմէք գօլայ օլար։ Պունատան պաշգա Թրիլպի, դաճէթի նադիքտանէ վէ իչինինամքտարանէ տավրանմագա, մէրգում տէլիգանլընըն էճնիչէէթի արթմագատա խոր։ Հէմտէ, պիր էօմիւր պիկուրթատը տէլլալընատան չիւպհէ իտէճէք նէ՞ պէպէպի օլապիլիր խոր։

Մէրգումդար Մանատա մուվաֆըլէթլէրինտէ, պիրիպիրիչլէ տօսթի օլաուլար։

Մանատան Գաէնէ կիտէն թրէն տէրհալ եօլա չըգարընատան, իչի եօլ արգատաչլարը վահօնլարընը թէպոիլ իտէր իթմէզ, տիւտիւկ չալընար։ Հալ պու քի Գաէնէ, ադշամընն սաաթ օն պիրինտէ վաօլ օլունուպ, Բաքիսատէն կէլէճէք վահօնա ինթիղարէն, սոպահ սաաթ իքինի եիկիրմի տէօրթ տագըգա կէչէնէ գատար տուբմալարը լաղըմ խոր։

Իչպու իւչ սաաթ միւտտէթի նա՞օլ կէչէճէք խոր։ –Իվվէլ էմիրտէ իչի եօլ արգատաչլարը, մէվզիֆէ եագընն պիր գահվէխանէտէ տուրէ իթմիչէր։ Մխթիգօ, օրատա, Բիլմազլա կիտէն բօսթա վաբօրլարընն վադիթը հաբէքէթլէրի հագգընտա մալիւմաթ խթէեէրէք, Եէրպուրկատան Բիլմազլա տօղրուտան տօղրու իչէնէն վաբօր պուլունմատըղընը թահ-

դրդ իլէտի։ Վաբօրլար՝ Մուխամբէթնա եախօտա վէյմուխա կիտիպ, պու իչի մահէլլին պիրինտէն եախօտա տիկէրինտէն տէմիր եօլ իլէ Բիլմազլա կիթմէք լազըմ կէլմէքտէ խոր։

Թրիլպի. – Տիմէք եարըն տէյիլ օլ պիր կիւն վաբօրա բաքիպ օլապիլէճէքսինիզ։ Օլ վագթա գատար պէն տէ մէքթուպումու ալաճաղըմնատան, սիզին իլէ հարէքէթի խոէպիլիպ խոէմէեէճկիմի անլատաճաղըմ, տէտի։

Սաաթի իքինի եիկիրմի իչի տագըգա կէչէրէք, իչի եօլճուլար չըմէնարֆէրէ բաքիպէն, սոպահրն սաաթ ալթը պուլունուպնատա Եէրպուրկա վաօլ օլաուլար։

Մխթիգօ, Թրիլպի իլէ պիրլիքտէ բօսթա վաբօրլարը իտարէխանէսինէ կիթտի։ Վէյմուխա միւմէվվէճճինէն հէնուզ պիր վաբօր հարէքէթի իթմիչ օլուպ, տիկէր պիր վաբօր տա իրթէսի կիւն Սուխամբէթնա կիտէճէք օլաուլունատան, պու խուսուս՝ Թրիլպի իչին ադշամա գատար բլանլարընը տիւշինմէսինէ միւսայիտ պուլունատա։ Մէրգում, քէնտի քէնտիսէ,

— Պէնիմ իչին, Ինկիլիզերատա կիթմէք մուխամմարալը տըր. խէֆիեէլէրտէն պիրի պէնի թանըեատիլիր ... խոմի, պուննուն չարէսինի տիւշինմէք լազըմ տըր, տէտի։

Թրիլպի, Եէրպուրկ չէհրինի պիլտիկինատէն, արգատաչընը Օթէլ տ'Անկլիթէրէ կէօթիւրտիւ, վէ իչի օտա քիրալատը։ Մխթիգօ՝ ֆէվգէլատէ եօրկուն օլաուլու ճինէթլէչ, էօյլէ թատամը վագիընատա քէնտիսինի ուեանտըրմատընը Թրիլպիեէ թատամը վագիընատա քէնտիսինի ուեանտըրմատընը Թրիլպիեէ թատամը վագիընատա քէնտիսինի ուեանտըրմատընը Թրիլպիեէ թավսիեէ իթտիքատէն սօնրա, եատթաղա եաթըպ տէրին պիր ուչդուեատ տալաը։

Օթէլտէ խամինի, էօմիւր պիկուրթատը տէլլալը Տուսէ տէյի գայտ իթտիրմիչ օլան Թրիլպի տախի, էլպիսէօինի սօեուսմաեատագ եախթաղա կիրիպ, ֆագաթի ուեուժանէլպ, տիւշինմէէ պաշլատը։

Մէրգում, սաաթի սօգուպ պուշուպ բատտէէրինտէ օտատընը թէրքլէ, աշաղըեա էնտի, վէ օթէլին խտարէ տայրէսինէ կիրիպ,

— Պէնիմլէ կէլմիչ օլան տէլիգանլը ուեուեօր. չանէէտ

ուեանըպ պէնի սօրար իսէ , մայիւմիւ օլան իշ իչին կիմիչ օլտուղումու , լաքին էօյլէն թաամը իչին ավտէթ իտէճէկիմի սէօյլէյէին , տէտի ։

Պիր գաչ սէնէ մուգաատէմ, Թրիլպի , սատըգ արգատաչը Ուիլհամ Ցգօթ իլէ պիրլիքտէ Շէյպսուրկտա ըուսըել , վէ օրատա կէնիչ վիճտանլը վէ ուզուն գօլլու պիր չօգ արգաատաչ պրագմըշ իտի ։ Գունլարտան պիրիսի Տիքսօն իսմինտէ պիր ինկիլիզ կէմիճի օլուպ , մէրգում պաշլըճա կէօմրիւք գաչագճըլըգլա մէշղուլ օլմասըլա պէրապէր , մէշհուր պիր հայատտա իտի , վէ քիչիւք պիր կէմիսի պուլունուպ , քէնտիսինէ պօլ իճրէթ վէրէնլէր հագգընտա իշ կէօրիւր իտի ։

Թրիլպի , լիմանա կիտիպ , թէսատիւֆ իթտիկի պիր կէմիճիճէ իսթիապէն ,

— Արգատաչ, Նիգօլա Տիքսօնու , եախօտ գաթթան Տիքսօնու թանըմըսընըզ, տէյի սիւալ իթտի ։

— Բէք էյի թանըրըմ։

— Խանէսինի պանա պիլտիրէպիլմիսինիզ ։

— Էվվէթ , ֆագաթ քէնտիսինի չու էանատէ կէմիսինտէ պուլապիլիրսինիզ ։ — Տահա պու սապահ Ինկիլթէրրատան կէլտի ։

— կէմիսինին իամի նէ տիր ։

— Մուէթթ տիր . . . րըսիմըմ էօնիւնտէ տուրմուշ օլան սանտալլարտան հանկըսընա բաքմպ օլսանըզ , մէրգումուն կէմիսինէ կիտէպիլիրսինիզ ։

Թրիլպի , պու մինվալ իւզրէ հարէքէթլէ , պէշ տագըգա սօնրա մէգքիւր կէմիճէ վասըլ օլտո , ֆագաթ կիւվէրթէտէ քիմսէ պուլունմատըզընտան , սանտալը ,

— Օհէ՛, քիմսէ եօ՞ք մու , տէյի պաղըրտը , վէ այնի վագըթտա պիր գարադ աչըլարագ , կէմինին անպարընտան գըսսա պօյլու , չիչմանճա , մավի բանթալօնլու , մավի ճաքէթլի վէ գըրմըզը թագեալը պիր ատէմ չըգտը ։ Գու ատէմին գալըն վէ գըրմըզը սագալը օլուպ , թունճ բէնկինտէ օլան եիւզիւնիւն իւչ գըսմը՝ սագալըլա գարանմըշ իտի ։

մէրգումուն կէօզլէրի մավի , քէսկին վէ սէրթ պագըշը օլուպ , անլը տախի ալչագ իտի ։

Թագրիպա գըրգ չաղլարընտա օլան վէ պէշ ալթը եաչ զիեատէ կէօրիւնէն պու ատէմ՝ Նիգօլա Տիքսօն օլուպ , հէր նէ գատար գաբթանլըզըն նէ օլտուղունու պիլմէզ իտի իսէ տէ , ումումէն գաբթան Տիքսօն տէյի թէսմիյէ գըլընըր իտի ։

Տիքսօն . — Մուէթթ տէյի պաղըրան քիմ տիր , տէյի սիւալ իթտի ։

Պու սիւալէ ճէվապէն , Թրիլպի , ինկիլիզճէ պաղը սէօզ իրատ իչչէտի ։

Գաչագճը իզհարը թէճաճիւալէ , րէֆը սէտտա իտիպ ,

— Սանտալը եանաչտըր տա , պիր ներտիվէն էնտիրէեիմ, տէտի , վէ ֆիլվագը կէմինին եանընտա պուլունան իթտէն պիր ներտիվէնի սարգըթտը ։

20

Թրիլպի , ճանդագըլարա մախսուս չէվիքիրլէ պիր սանիյէտտէ կէմիյէ չըգըպ , Տիքսօնուն էլինի թուիթտու , վէ ինկիլիզճէ ,

— Էսկի արգատաչ , պուրատա եալընը՞զ մը՞ըն , տէյի սիւալ իթտի ։

— Էվվէթթ եալընըզըմ. իչի նէֆէր թայֆէմ գարատա տըրըլար ։

— Սանա տիեէճէքլէրիմ վար տըր ։

— Սանտալընը սավտա , սէնի օտամա կէօթիւրէեիմ։

Թրիլպի , սանտալընը , իւճրէթինի վերիպ սավտը , վէ քէնտիսի Տիքսօնուն օտասընա կիտիպ , օրատա , կէչմիշ խաթըրէլէր իլէ վէֆաթ իմմիչ օլան ահպապլարը հագգընտա պիր միւտտէթճիք կէօրիւչտիւքտէն սօնրա , միւքեալէմէեէ չու եօլտա տէվամ օլունտու ։

Փրիլպի . – Բարա գաղանմաները սէվէ՞րմիսին ։

Տիքսօն . – Զաթէէն բարա գաղանմագատան ղայրի սէվմիկիմ պիր չէյ եօգ տուր ։

— Սանա իւշ պին ֆրանգ թէքլիֆ իտէրլէրսէ , նէ՞ տէրսին ։

— Էվվէլա գապուլ իթաթիկիմի ճէվապէն պիլմէրիրիմ . սօնրա տա իւշ պին ֆրանգը գաղանմագ իչին նէ եարմագ լազըմ օլտուղունու սօրարըմ։

— Եարըլաճագ չէյ գօլայ տըր ։ Ինկիլթէրրաեա կիմէկ իսթէէէն պիր ատէմի հարէքէթինատէն մէնն իթմէկ լազըմ տըր ։

— Ցագալի քէնտի իչի եախօտ քէյֆի իչին սէյեահալի իտէն պիր ատէմի մահվ իթմէկ՝ վէխիմ տիր ։

— Հալ պու քի իւշ պին ֆրանգ տա , էքսիճէ պիր մէզլաղ տըր ։

— Օտա թէմամ տըր . լաբին պուննա պիր չարէ վա՞ր մը տըր ։

— Պու ագշամ Բիլմուէթա կիտէպիլի՞րմիսին ։

— Պէն քէնտիմին հաքիմի մուխլագը օլտուղումտան , իթթէֆիկիմի եարապիլիրիմ։

— Պու կիւն եալընըզճա սէյրի սէֆէր իտէպիլի՞րմիսին ։

— Խա՛յր , եախօտ պու կիւն իտէմէմ։

— Նիչի՞ն ։

— Եարըն պիր միգտար գաչագ սիկարաեը կէմիճէ թահմիլ իտէճէկիմտէն , իչի թայֆէմէ իհթիեաճըմ վար տըր ։

— Լաբին վագըտեը կէօրէնէչէր օլմամալը ։

Տիքսօն պիր իչի ատնիյէէ տիւչիւնտիւքտէն սօնրա ,

— Պիր թէատիր պուլուրուզ , տէմի ։

— Ֆիլի ճինտեէթի չիւպհէսինէ մահէլլ վիրմէէէրէք , օ ատէմտէն գուրթուլմագ իչին պուլաուղուն չարէ նէ՞ տիր ։

— Բիլմուէթա վասըլ օլմագ իչին միրուր իտիչէն կէչիտի պիլի՞րմիսին ։

— Էվվէթ ։

— Մէզքիւր կէչիտին իլէրիսինտէ , սահիլ պօեունտա վէ թագրիպա տէօրթ քիլօմէթրօ ուզունլուղու օլան սարը գաեալարըն էն եիւքսէք նօգթասընտա պուլունան Ինկիլիզ կէօմբիւնիւն պաչըճա մէրքէզինի տէ պիլիէ՞րմուսուն ։

— Գիլիրիմ ։

— Մէզքիւր գաեալարըն այթընտա պիր մահէլլ վար տըր քի , օրատա , պազէն կէօմրիւք մէմուրլարընըն կէօզլէրի էօնիւնտէ գաչագ ճըլըգ իճրա իտիլիր ։ Լաքին պիր այտան պէրի տիր քի , կէօմրիւք մէմուրլարընըն միգտարը իչի միալինէ իպազագ իտիլմիչ օլտուղունտան , չիմտիկ , մալ ալտընըմըզ վէ մալ չըգարտըղըմըզ մահէլլի թէպահիլ իթմիչիղ տիր ։ –Գէն , Բիլմուէթտան պիր ֆարատա ուզագտա ղաեէթի միւնասիպ պիր եէր պուլտում ։ Շիմտիկի հալտէ օրատա իչ կէօրիւեօրում ։

— Սօնրա՞ ։

— Գաեալարտան տար պիր թարիգէ օրատա էնիլէպիլիր ։ Հէր կիճէ օ թարիգտէ պէշ նէֆէր պէքճի պէքլէմէքտէ տիր ։ Անլաեօ՞րմուսուն ։

— Անլամաեա պաչլաեօրում ։ – Գիր վէսէլէ իլէ ատէմիմիզի օ մահէլլտէ գարատա չըգարմագ ֆիքրինտէսին , տէյի՞լ մի ։

— Էվվէթ , օրատը գաեէթ գարանլըգ տըր . . . մէզքիւր թարիգի տէ քէնտիսինէ թարիֆ իտէրիմ ։ Գուննա՞նէ՞ տէրսին։

— Գէննճէ էյի պիր թէատիր կէօրէմէմ , չիւնքի կէօմրիւք մէմուրլարը մէրքէզինէ տիւչէճէք , վէ թէվգըֆ իտիլէճէկի ֆարգ օլունտա պիլէ , մանիւմաֆը լազըմէ ալընտըգտան սօնրա , իրթէսի կիւն սալը վէրիլէճէք տիր ։

— Թէվգըֆ իտիլմէեէճէք տիր . . . Ինկիլիզճէ թէքէլլիւմ իտէ՞ր մի ։

— Խայր ։

— Գու կիւնլէրտէ գաչագճըլար կէօմրիւք մէմուրլարընտան իւչիւնիւ թէլէֆ իթմիչ օլտուգլարընտան , մէրգուման կիճէ վագթը թէսատիֆ իթմէքլէրի քիմսէյէ էվվէլճէ պիր խապէր վէրիպ , էկէր ճէվապ ալմազլար իսէ , մէրգումա գարշը սիլահլարընը իսթիմալ իթմէլէրի էմր օլունմուշ տուր . . . ։ Իչպու սըրատտա տախի , մէմուրլար , գիքր

իթտիկիմ եօլտա պիր կէօլկէ կէօրիւպ , լազըմ կելէն իմ-
թարտա պուլունաճագլար , վէ թապիի ատէմիմիզ պունտան
հիչ պիր չէյ անլամադըղընտան , ճէվապ վէրմէյէճէք , վէ
հարէքէթինի տուրտուրմաճագ տըր : Օլ վագըթ թիւֆէնք-
լէր աթէչլէնիպ , չախսը մէրգումուն իչի պիթէճէք տիր : Նա՞-
սըլ , պու թէրթիպիմէ նէ՞ տէրսինիզ . . . պու տէսիսէ պա-
նա բէք մահաղուլ կէօրիւնիւեօր . . . հէմտէ պայա չըգաճագ
տըր :

— Հալ պուքի նազարը տիգաթթա ալընաճագ պիր չէյ
տահա վար տըր :

— Նէ՞ տիր :

— Իւզէրինտէ , քէնտիսինին քիմ օլտուղունու թանը-
տաճագ հիչ պիր քեաղըտ պուլունմամալը տըր :

— Օնու պէն տէրիւհտէ իտէմէմ . . . պու խուսուսա սա-
նա բահի տիր :

— Գու ագշամ սաաթ գաչտա կէմիյէ բաքիպ օլաճա-
ղըզ :

— Սաաթ ալթըտա . . . կիճէմիզ կիւզէլ կէօրիւնիւեօր
Միւսայիտ պիր բիւզկեար իլէ եարը կիճէնի պիր սաաթ կէ-
չէրէք գաեալարա վարըլ օլապիլիրիզ :

— Գէն նէ՞ վագըթ ավտէթ իտէպիլէճէնիմ :

— Եարընքի կիճէտէն էվվէլ ավտէթ իտէմէզսին , գա-
չագ մալ եիւքլէնիպ էօյլէ եօլա չըգմալըեըմ :

— Լիկէր պու ագշամ կէմինէ բաքիպ օլմագլըղըմ լա-
ղըմ կելիրսէ , սէնի նէ՞րէտէ պուլաճաղըմ :

— Լիմանտա , Մարին Մարշանտ օթէլինտէ . . . Սաաթ
տէօրթտէն էվվէլ ճէվապ ալմալըեըմ : — Գա՜ — էչո՜ սէօվիւնիւ
հավի պիր թէգգիրէ եազարսանըզ , քեաֆի տիր :

Օլ էանատէ կէմի ճիւղիճէ սալանմագլա , գաչագ ըր ,
— Կէլէնլէր թայֆէլէրիմ տիրլէր . . . գարաեա գատար
սանա բէֆագաթի իտէպիլիրիմ , տէտի :

Տիքսօն վէ Թրիլպի , լիմանի իւզէրինտէ , Մարին Մարշանտ
օթէլի էօնիւնտէ պիրիպիրինտէն այրըլմըլար : Թրիլպի , էն-
միշ օլտուղու օթէլէ ավտէթլէ , կարսօնլարտան պիրինէ ,

— Կէնճ արգատաշըմ ուեանտը՞ մը , տէյի սիւալ
իթտի :

Կարսօն . — Էվվէթ , միւսիւ :

— Տիշարը չըգտը՞ մը :

— Էվվէթ , սիգտէն եարըմ սաաթ սօնրա չըգտը . . .
տէնիզի թէմիզա իթմէկէ կիթտի . էօյլէն թահմընտա ավտէթ
իտէճէք տիր :

Մինթիգօ , տիւչիւնէճէք բէք չօգ խուսուսաթը պուլուն-
մագլա պէրապէր , էհլի մէրագ օլմասըյլա , պիր պուշուգ
սաաթ ուեուտուգտան սօնրա ուեանտը , վէ աճէլէթէն էլ-
պիսէնին կիւրինիպ , կէօրմէմիշ օլտուղու տէնիզի թէմիզա
իթմէք իւզրէ տիշարը չըգտը :

Մէրգում , սահիլէ մուվասըլէթինտէ , միւտաէթի էօմ-
րինտէ իլք տէֆա օլարագ միւշահէտէ իթմէքտէ պուլուն-
տուղու օլ ժէնգարէի տիրիւպա գարշըսընտա պիր սաաթ
գատար տուրտու , վէ մէգքիւր թահմաշակեահը իսթէմէէերէք
թէրքլէ , Օթէլ տ՚Ինգլթէրէ ավտէթ իթտի :

Օլ էանատէ Թրիլպի ավտէթ իթմիշ օլուսլ , թահամ սա-
լասընտա , գարշըսընտա պիր գատէհ վէրմուէթ օլարագ օթուր-
մուշ օլուսլ , պիր զագէթա օգուեօրտու , վէ պունուն գրահա-
թընա օլ տէրէճէ տահմըշ իտի քի , Մինթիգօնուն կէլտիկինի
կէօրէմէտի :

Մինթիգօ՝ եօլ արգատաշընըն ումուզունա վուրարագ ,
վէ կիւլէրէք ,

— Միւսիւ , զալիպա օգուտուղունուզ հէրնէ իսէ , սի-
զի զիեահտէսիյլէ ալէեագատար գիլըեօր , տէտի

Թրիլպի , սարսըլարագ պաչընը եօգարը գալտըրտը , վէ
ճէվապա ազագլէ .

— Հա՛ , կէնճ տօսթում , սիզմիսինիզ . օգուտուղում ֆըգ-
րա՝ պէնի ալէեագատար գըլտըղը գատար , սիզի տէ ալէեագ-
տար գըլմալը տըր , տէյի պէեան իլլէտի :

— Գու տէրէճէ ճալիպի մէրագ օլան ֆըգրա նէ՞ տիր :

— Գլէրէտէքի Օթէլ տիւ Գօմէրտէ , պիրլիքտէ էօյլէն
վէ ագշամ թահամլարը իթմիշ օլտուղումուզ , վէ սիզին , չէնտ

տագբգա գատար կէօրիչտիւկիւնիւդիւ կէօրմիչ օլտուդում վէ տիկէր պիր եօլճու իլէ պէրապէր բազար ագչամըր Ամ պուազա միլթէվէճճիհէն հարէքէթի իտէն սէյհատան պահա օլունուեօր։

Մխթիգօ իգնարը թէաճճիւպլէ,

— Տէլվինեբտան՚ն մը, տէյի սիւալ իթտի։

— Էվվէթ, մէրգուման վէ տիկէրինին իսիմլէրի զազէթատա աչիքտարէն նազըմըզ տըր։ — Տիկէրի քիմ օլտուդունու պիլիեօրմուսունուզ։

— Էվվէթ, Բարիս խէֆիճէլէրինտէն իտի, վէ պէնի պուլմադ իւզրէ Պէրէհէ կէլմիչ իտի։

Թրիլպի, թէաճճիւպ ալէամէթի կէօսթէրէրէք, վէ Մխթիգօնա չիւպհէլի պիր նազար իլէ պագարագ,

— Միզի՚ մի, տէտի։

Մխթիգօ. — (Կիւլէրէք.) Գօրգմաեբէն, պէն խաֆիեէ տէյիլիմ։ — Միւտաէթի էօմրիւմտէ իլք տէֆա օլարագ կէօրտիւկիւմ օ ատէմ՚, պագը մալիւմաթ ալմագ իչին պէնի կէօրմէք իսթէմիչ իտի։

— Իսթէտիկի մալիւմաթը վէրտինի՚զ մի։

— Շիւպհէսիզ։

— Տիմէք օլուր քի, ալտըդը մալիւմաթը մէրճիինէ թէպլիղ իտէմէեճէք տիր։

— Ցագաթի քէնտիսինէ նէ՚ վագը օլմուչ։

— Յէվգէլատէ պիր հալ վագը օլմուչ։

— Նէ՚ կիպի հալ։

— Բըզօն հայվանաթխանէսինտէն ֆիրար իթմիչ օլան ճանվէրլէրը, քէնտիսինի վէ Տէլվինեբրեը թէլէֆ իթմիչլէր։

— Օլամագ չէյ, սիզ պէնիմլէ էյլէնիեօրսունուզ։

— Շու ֆըգրաեբը քէնտինիզ օգուեուն. սիզին իլէ էյլէնիպ էյլէնմէտիկիմի օ հալտէ անլարընըզ։ Զաթէն, քիմսէ իլէ էյլէնմէք՚ թապիեաթըմնան տէյիլ տիր։

Թրիլպի, էլինտէքի զազէթաեբը Մխթիգօնա վէրիպ, Լընտր-է-Լուար զազէթասընտան նագլ իտիլմիչ օլան ֆըգրաեբը բարմաղըլա կէօսթէրտի։

Մխթիգօ, ֆրգրայը մէգթիրէեի խահիչլէ օգումագա, վէ օգուտուդճա, լէհճէսի սօլմագա պայլատը։

Մէրգում, օգումագընը պիթիրինճէ,

— Նէ՚ տէհչէթի էօլիւմ, տէտի։

— Գուշլարըն վէճագը սիզի տիւչարը եէյիս գըլաեօր... ֆագաթ զանն իտէրսէմ տօսմլարընըզ տէյիլ իտիլէր։

— Էօյլէ ամմա, վագը օլան ֆէլաքէթի գաեէթ միւտահիչ օլմագընլա, էճնէպի օլան քիմսէլէրին պիլէ միւթէօսիր օլմագը թագիի տիր։

Մխթիգօ, պու սըրատա չէօյլէ տիւչիւնմէքտէ իտի.

— Ցէօնեի վէճագի իթմէքլէ, պայլամըչ օլտուդու թէհարրիեաթի վէ թահգըգաթ թագիի հիւքիւմնիզ գալմըչ տըր... զանն իտէրսին քի, չէյթան, էթիէն Պէրօնուն ճանիլէրինի հիմմեէ իթմէկի տէրիւհտէ իլլէմիչ տիր, վէ օ ճանիլէրի արաեէսընլա՚ էօլիւմէ մահքիւմ օլմուչլար տըր։ — Պէլքի եագընտա սըրա պանա կէլէճէք տիր։ — Թուրնէլ սօգաղընտաքի Ալընօլա Տէավինեբընըն՚ Պէրէհի Ալընօլա Տէավինեբը, վէ պանքէր ժիւլ Վէրիէրին չէրիքի օլուպ օլմատըդընը անլաեաճաղըմ։ — Շու գատար քի, Ամպուազ օրմանը վագըասը հագգընտա, էվվել էմիրտէ բահիպէ Մարիեէ մալիւմաթի վէրմէք լազըմ տըր։

Թրիլպի. — Վուգուա կէլէն ֆէլաքէթ՚ ֆիլմագը չայեաընը թէէսիւֆ իսէ տէ, նիհայէթի պիզէ բաճի պիր չէյ տէյիլ տիր։ — Պիչարէլէր չիմնի էօլտիւլէր... Ալլահ բահմէթի իլլէեէ... սիզճէ, անլէրի տիւչիւնմէէեէ պիր սէպէպ եօգ տուր, քէնտիմիզի տիւչիւնէլիմ։

Մխթիգօ. — (Թագալը հալտէ.) Էվվէթ, էվվէթ,

21

Թրիլպի. — (Սէօզիւնէ տէվամ իտէրէք.) Մէմնուլիմ վէճհլէ բօսթաճանէտէ, մէնտուպ օլտուդում գումբաեեանըն

միւտիրի թատրաֆընտան կէօնտէրիլմիշ օլարագ պիր մէքթուպ պուլտում։

— Ինկիլիթէրրաեա կիտէճէ՞ք միսինիզ,

— Էվվէթ, վէ չունա զիեատէսիյլէ մէշուունուում քի, սիզին կիթմէքտէ օլտուղունուղ Բլիմուիթ պէլտէսինէ կիթմէք իչին էմր ալտըմ, վէ պու սաեէտէ, սիզի, Ալնաէրսըն պիրաոէրլէրէ թաղտիմ իտէպիլէճէիմ։ Շու գաատար քի . . .

Թրիլպի, սէօզիւնիւ քէստիկինտէն, Միսթիգօ՝

— Տէվամ իտին, տէտի։

— Եարըն սապահ Բլիմուիթտա պուլունմագլըղըմ էմր օլունմուշ տուր. պու իսէ, պէնիմ իչին էվվէլճէ միւմքինսիզ կէօրիւնտիւ, զիրա Բլիմուիթա կիտէն քօսթա վարօրու՝ եարըն տէյիլ օլ պիր կիւն հարէքէթ իտէր։ Ֆագաթ ահըպպատտան օլուպ, մալիք օլտուղու կէմի իլէ Շէրպուրկ վէ Ինկիլիթէրրա սէվահիլի զարպիեէսի տրաոընտա էմթաա նագլիեաթը իճրա իտէն պիր կէմիճիի պուլտուում, վէ պու ագշամ սաաթ ալթըտա, Բլիմուիթ քէօրֆէզինէ միւթէվէճճիհէն հարէքէթ իտէճէք օլտուղունու իստայէր ալտըմ։ Պէնի կէմիճինէ ալմաեը թէքլիֆ իթտիմ, օտա թապիի գաապուլ իթտի։ — Սիզ տէ պու Ֆըրտաթտան իսթիֆատէ իթմէք իսթէ՞րմիսինիզ։

— Մէմնունէն իսթէրիմ, Ֆագաթ պագալըմ տօսթունուղտա, Ֆագլա պիր եօլճուուու կէմիսինէ ալմաեա մուվաֆֆագաթ իտէ՞ր մի,

— Էկէր պէն քէնտիսինէ թէքլիֆ իտէր իսէմ, մուվաֆֆագաթ իտէճէկսինէ էմինիմ։

— Բլիմուիթա նէ՞ վագըթ վաըլ օլուրուղ։

— Եարըն էրքէն։

— Վագթըմ ղաեէթ գըյմէթտար օլտուղու ճիհէթլէ, պու վէսիլէ իլէ գըրդ սէքիզ սաաթ գատար գազանմըշ օլուրում։ — Րէճա իտէրիմ, տօսթունուղտան, պէնի տէ կէմիսինէ գաապուլ իթմէսի իչին միւսաատէ իսթիհսալինէ ղայրէթ իտին,

— Օ միւսաատէնի իսթիհսալ իտէրիմ, լաքին սիզէ պիր չէյ իստայէր վէրէճէէիմ։

— Նէ՞ իստայէր վէրէճէէքսինիզ։

— Տօսթում պիր տէրէճէ գաչագճըըգլա մէշղուլ տուր։

— Նէ՞ զարարը վար, պէն կէօմրիւք մէմնուրու տէյիլիմ։

— Գարաեա չըգմագ իչին պագը թէտաարիի իհթիեաճքեարանէ իթթիխազընա, պէլքի տէ պագը միւշքիլաթը զալէպէճէ մէճպուր օլաճաղըզ։

— Օ տա պիր չէյ տէյիլ տիր. էլվէրիր քի վագըթ գազանաէրմ։

— Էօյլէ իսէ, էօյլէ թաամրնտան սօնրա, Օպէրժ տը լա Մարին Մարշանտա կիտիպ, տօսթումու պուլուրուղ, վէ քէնտիսի իլէ գարարըմըզը վէրիրիզ։

— Օ հալտէ պիր ան էվվէլ էօյլէ թաամրմըզը իտէլիմ, չիւնքի բէք մունհիմմ վէ միւսթաճէլ պիր իչիմ վար տըր։

— Էօմրիւնիւզտէ սեագ պաամրչ օլմատըղընըզ վէ քիմսէէի թանընմատըղընըզ պու մէմլէքէթտէ մունհիմմ վէ միւսթաճէլ նէ՞ իչինիզ օլապիլիր. Ֆիլվագը պէնի մէրագտա պըրագըեօրսունուղ։

— Մէրագընըզը տէֆ իթմէք գօլայ տըր . . . Բլիմուիթա կիթմէզտէն էվվէլ, պու կիւն Բարիսէ կէօնտէրմէք նիհէթինտէ պուլունտուղում պիր Ֆօթօկրաֆընէ սուրէթինի ալտըրմագ իսթէրիմ։

— Ցիմէք բէք միւսթաճէլ տիր։

— Էվվէթ, վէ սուֆրատան գալգար գալգմազ, պու արզումու իճրա իթմէք իւզրէ պիր Ֆօթօկրաֆխանէէէ միւրաճաաթ իտէճէիմ։

— Էկէր պիր պէյիս կէօրմէզսէնիզ, սիզէ րէֆագաթ իտէրիմ, չիւնքի Շէրպուրկտա իչիմ օլմատըղընտան, սըգըըէօրուում։

— Բէք էյի, միւսիւ, պիրլիքտէ կիտէյիմ . . . սօնրա տա Օպէրժ տը լա Մարին Մարշանտա կիտէրիզ։

Իքի եօլ արգատաչլարը էօյլէն թաամլարընը պիթիրիպ, պիր Ֆօթօկրաֆխանէէէ կիթմէք իւզրէ պիրլիքտէ եօլա չըգտըլար։ Հէր եէրտէ օլտուղու կիպի, Շէրպուրկտա տախի Ֆօթօկրաֆխանէ քէսրէթլի օլտուղունտան, էլլի սաըմ գա-

տար եւրիւմիւշ օլտուղլարը հալտե, կիւզել թասվիրլէրի համիլ օլան պիր ճամէքեանըն գարշըսընտա տուրտուլար։

Մխթիգօ, պուրատա կիրէլիմ տէտիկինտէն, օրատա կիրտիլէր։

Թրիլպի, սուրէթի ալընաճագ թասվիրին, մէրդում տէլիգանլըընըն Գէրէտէ թէսատիւֆէն պուլմուշ օլտուղու Անընօլա Տէավինըընըն ֆօթօկրաֆը օլուպ օլմատըղընը տիւշինմէքտէ օլուպ, ֆօթօկրաֆխանէ տէրունինտէ Մխթիգօ՝ ճիզտանը տէրունինտէն գիքը օլունան ֆօթօկրաֆը չըգարընճա, Թրիլպինին չիւպհէսի հագըգէթէ թահվիլ օլտու։

Մխթիգօ. – (Ֆօթօկրաֆճըտա.) Միւսիւ, պու ֆօթօկրաֆըն սուրէթինի ոօղրու սուրէթտէ ալապիլիրմիսինիզ։

Ֆօթօկրաֆճը. – Պունտան գօլայ նէ՞ վար տըր։

— Լաբին ֆօթօկրաֆըն ալընընտա վէ արգասընտաքի հըրուֆաթը տա պէրապէր ալմալըսընըզ։

— Բէք է՛յի։

— Դա՞չ նիւսխէ իսթէօրսունուզ։

— Իւչ նիւսխէ իսթէրիմ, վէ սահթ իւչ բահտէչէրինտէ ալմահտա կէլէճէհիմ։

— Եարը՞ն մը։

— Թայր, պու կիւն։

Ֆօթօկրաֆճը. – (Թէպէսիւմ իտէրէք.) Պու տէտիկինիզ միւմքին տէյիլ տիր, միւսիւ։

— Իսթէտիկիմ վագըթտա նէթիչտիրիրսէնիզ, սիզէ իւչ նիւզ ֆրանգ վէրիրիմ։ – Էկէր եաբամազ իսէնիզ, սէօյլէհին, պիր տիկէր ֆօթօկրաֆճըտա կիտէլիմ։

— Բէք է՛յի, միւսիւ, ֆէվգէլատէ չալըշմագլա, սիզէ, սահթ տէօրթտէ իւչ նիւսխէ թահվիր վէրմէհի վատ իլլէրիմ։

Մխթիգօ, ճէպինտէն պէչ սահտ լուի ալթունու չըգարըպ, մահանըն պիր քէօչէհինէ վաղ իտէրէք։

— Պուսուրունու տա, թասվիրլէրի ալտըղըմ զէմման էօտէրիմ, տէյի պէհան, վէ պահտէհու, էնտիչէի ագիմէ իչինտէ պուլունան արգատաշըլտա պիրլիքտէ ֆօթօկրաֆխանէտէն հարէքէթ էթտի։

Մէզքիր իւչ նիւսխէտէն եալընըզ պիրի, Բարիտտէ խահիմ էլլէրինէ եէթիչտի իտի, Անընօլտուն մահվընը մուճիպ օլապիլիր իտի։

Թրիլպի, Մխթիգօհու, չէհրին խալի պիր թարաֆընտա կէօթիւրիւպ, օրատա պօղմահը չէտիւէն արզու իտիհօրտու իսէ տէ, կիւնտիւզ վաղթը պէօյլէ պիր թասավվուրուն մուվաֆֆագ յէէթլէ իճրատա գատիլ օլմատը իտի։

Պու հալտե, Մխթիգօնուն Բարիտէ եազատըզը մէքթուպու Գէրէտէ մահվ իթտիկի կիպի, Շէրպուրկտա տախի մահվ իթմէք միւմքին օլմատըղընտան, մուխահթարտաբը Անընօլտա թահրիրէն պիլտիրմէքտէն զայրի չարէ եօգ իտի, վէ Տէավինըը տախի տիգգահթը տավրանտարագ, Մխթիգօ թարաֆընտան բահիպէհէ եազըլտաճագ մէքթուպու, վէ հավի օլտուղու ֆօթօկրաֆ թասվիրինի մահէլլինէ մուվասըլէթտէն մէնն իտէպիլիր իտի։

Շու գատար քի Թրիլպի, ֆիթթուրսուզ հալտե կէօրիւնէրէք,

— Իչպու ֆօթօկրաֆ թասվիրինին կէօնտէրիլմէսի՝ մուհիմմ պիր մատտէ՞ մի տիր, տէյի սիւալ իթմէքինտէ, Մխթիգօ,

— Էվվէթ, բէք մուհիմմ տիր. պու ֆօթօկրաֆըն կէօնտէրիլմէսինտէն պէյրի թէքմիլ պիր ֆամիլտանըն ատատէթի մէրպութ տուր։ – Պու խուսուսատա պունտան պինատէ սէօյլէհէմմ. չիւնքի մատտէ՝ պանա բահի օլմահան պիր սըրր տըր։ – Արզու իտէրսէնիզ պիր գահվէխանէյէ կիրէլիմ տէ, օրատա պիր մէքթուպ եազատըմ, տէտի։

— Պէնտէ, Բլիմուխա միւթէվէճճիհէն հարէքէթիմի պիլտիրմէք իւզրէ, մէնտուպ օլտուղում դուսթանէանըն միւտիրինէ պիր թէղքիրէ եազմագ իսթէրիմ։

Ֆիլվագը Թրիլպի, ինկիլիզճէ օլարագ աթիտէքի թէղքիրէեի թահրիր իթտի.

«Պիզի թազէիդ իտէն չախսը, հէմման ատըմըզ ատըմընա թագիպ իտիհօրսա, ֆագաթ մուխահթարալը ֆօթօկրաֆի թասվիրինի, պիլտիկինիզ մահէլլէ վէ պիլտիկինիզ քիմսէյէ կէօնվիրինի, պիլտիկինիզ մահէլլէ վէ պիլտիկինիզ քիմսէյէ կէօն-

տէրմէսինի չու էնտատէ մէնն իմմէկէ միւդիէտիր տէյիլիմ։

« Եազտըդը մէքթուպու վէ թասվիրի մահէլլինէ վասըլ օլմագտան մէնն իմմէք՝ սիզէ այիտ տիր։

« Պիզի թաղեիդ իտէն քիմսէ եարըն օրթատան գալգաճագ տըր։

« Շէրպուրկ։ »

Թրիլպի, իմշասըդ օլան պու մէքթուպու մահֆազա տէրունինէ վազ, վէ Աբնօլա Տէավինեըննըն ատրէսինի իւզէրինէ թահրիր իմտի։

Տիկէր թարաֆտան Մոմթիգօ աֆիտէքի մէքթուպու եազըը.

« Ազիզէմ բահիպէ Մարի,

« Շիմտի Շէրպուրկտա պուլունուեօրում, վէ ահվալը սապըգասընը անլատագ իսթէտիկիմիդ շատա հագգընատա մալիումատի ալմագ իւզրէ պուրատան տա ինկիլիթերրատա կիտէճեիմ։ – Մերգուտուն կէչմիշ ահվալինի զաեէթ գարանըրգ կէօրիւեօրում, վէ լէֆֆէն կէօնտէրտիկիմ ֆօթօկրաֆ թասվիրինի էլտէ իմտիկինիղտէ, սիզատ պէնիմ կիպի զանն իտէճէկինիղէ շիւպհէ իմմէմ։

« Պու ֆօթօկրաֆ՝ ասըլ Աբնօլա Տէավինեըննըն թասվիրի օլուպ, թէատիւֆէն Պէրլէտէ պուլտում քի, իլք նազարատա, Աբնօլա Տէավինեը իսմլըլէ թանըտըդըմըդ քիմսէյէ սատա պէնզէմէտիկինի կէօրէճէքսինիղ։

« Պու իսմի թաչըմատա հագգը օլան ատէմի արամատա կիտիեօրում։ – Էկէր ճէնապը Հագգըն միւսաատէսիլլէ անը պուլուր, վէ եախօտ Մ. Վէրիէրին չերիքինին մէզէիւը իսմի նէ՞ սուրէթլէ քէնտինինէ մատ իմմիչ օլտուղունու անլատ իսէմ, մատմուազէլ Անժէլիք՝ քեաֆֆէյի ֆէլաքէթի վէ մուսպէթլէրին էն պիւեիւկինատէն գուրթուլմուշ օլաճագ տըր։

« Սատըգ վէ ուպատուիէթքեար քիչիք պէնտէնիղ,

ՍԹԱՆԻՍԼԱՍ ՏԻՄԱՑ

Մոմթիգօ՝ իշպու մէքթուպու վէ մալիումիւմիդ օլան ֆօթօկրաֆ թասվիրինի պիր մահֆազա տէրունինէ վազ իլէ, մահֆազաեը գաբատը, վէ իւզէրինէ տէ Մաշնու պաշ բահիպինէ, վէ անտէն տէ բահիպէ Մարիէե թէսլիմ իտիլմէք մանէճասընատա օլան ատրէսի եազատը, վէ պու իշինի կէօրտիւքտէն սոնրա, Թրիլպիեե։

— Աբթըդ պիր իշիմ գալմատը. էկէր իսթէրսէնիղ, գաչագճը տօսթունուղու պուլմահատա կիտէլիմ տէ, իճապ իտէն միւքեալէմէեի իտէլիմ, տէտի։

Թրիլպի տէ, բէք էյի տիեէրէք, Օպէրժ տը լա Մարին Մարշանտ տէտիկիմիդ մէյհանէեե կիմմտիլէր։

Պու մէյհանէ, միւզէյէեն վէ միւքեմմէլ պիր մահէլլ օլմահըպ, պունուն այի գաթատքի վասի սալատընըն տիվարլարընա, տէնիղէ միւթեալիղ թասվիրլէրի հավի քեաղըտլար եաբըշտըրըլմըշ իտի։

Պու սալատա սրրա իլէ բանգօլար վէ էթրաֆլարընա արգասըղ իսկէմլիլէր տիղիլմիշ օլուպ, մօպիլեասը տա չիչէ վէ գատէհլէրտէն իպարէթ իտի։

Իշպու մէյհանէնին միւշթէրիլէրի, ալէլ ումում հէր քիսվէթ վէ մէմլէքէթէ մահսուս կէմիճիլէր օլտըղը հալտէ, բաթըրտը կիւրիւլթիւլէրի տէրունը սալատը տօլտուրմուշ իտի։

Թրիլպի, մէյհանէնին գաբուսունատա, վէ իշիլէն թիւթիւն չիպուգլարընըն գաթը տիւմանը արատընատա տուրատու, վէ անճագ չէնտ տագըգա սոնրա, Տիքսոնուն, պիր ատէմ իլէ պիրլիքտէ պիր քեօչէտէ օթուրմուշ օլտուղունու, վէ մէրգում չահատն Տիքսոնա բարա վէրմէքտէ իտուկինի կէօրտիւ։

Թրիլպի, Մուէթ կէմիսի սահիպինի Մոմթիգօեա կէօսթէրէրէք,

— Աբատընըմըղ ատէմ չու տուր, ֆագաթ իշի վար տըր։ Պիր տագըգաճըդ պէքլէէէլիմ քի, հիսապլարընը պիթիրսինլէր, տէյի պէեան իլլէտի։

Մէգքիւր հիսապ մուամէլէսի չօղ վագըթ իմմիտատ իթմէյհ, Տիքսոն՝ եանընատաքի ատէմին կիմմէսինտէն սոնրա,

պայընը եօգարը գալտըրտը, Թրիլպիճի կէօրտիւկիւնտէ, եանընա չաղըրտը։

Թրիլպի, Միսթիգօ իլէ պիրլիքտէ իլէրլէտի, վէ գաչագճընըն էլինի թուվարագ։

— Ադիզ տօսթում, հագգընատա ֆէվգէլատէ թէվէճճիւհիւմ օլան պու տէլիգանլըընը տա կէմինիզէ ալմանատա, վէ իքիմիզի տափի Բիլմուիթա չըգարմանատա մուվաֆֆագաթ իտէճէկինիզի քէնտիսինէ վատ իթտիմ. ումարըմ քի վատըմը եալան չըգարմազընըզ, տէյի պէճան իյլէտի։

Տիքսօն. – Իէք էյի, մատէմ քի պու խուսուս իքինիզճէ արզու օլունուէօր իսէ, մուվաֆֆագաթ իտէրիմ։ Պու ագշամ սաաթ ալթըտա հարէքէթիզէ, սապահընն սաաթ պիրի բատտէլէրինտէ Բիլմուիթ գաճալարը բիչկճահընդա մուվասըլէթ իտիպ, սիզի օրատա գարատա չըգարտըգտան սօնրա, պէն ղարպ թարաֆընա տօղրու եօլումա տէվամ իտէրիմ։ – Եօլ մսաֆը օլարագ, եալընըզ ատէմիէրիմէ պիրէր միգտար պախչիչ վէրմէնիզ քեաֆի տիր։ – Եիմտի մատէմ քի գարաըրըմըզ վէրիլտի, սիզէ պիրէր գաատէ վիճքէյ իքրամ իթմէք իսթէրիմ։

22

Սաաթ տէօրթտէ իքի եօլ արգատաչլարը ֆօթօկրաֆխանէյէ ամտէթլէ, Միսթիգօ, եաբըմըշ օլան իւչ թատվիրի ալտը, վէ գուսուր պօրճունու էօսէտիքտէն սօնրա, մէզքիւր քօրթրէնին սալընը մահֆազա տէրունինտէ, վէ տիկէրլէրինի քէնտի ճիզատանընտա հրֆզ իլէ արգատաչընա,

— Հայատէ բօսթախանէյէ կիտէլիմ, տէտի։

Ադատան պէշ տագըգա կէչինճէ, Միսթիգօ վէ Թրիլպի՝ մէքթուպլարընը Եէրպուրկ բօսթախանէսինէ թէսլիմ իթտիլէր, վէ պատէհու թատմ իթմէք իւզրէ օթէլէ ադիմէթի իյլէտիլէր։

Էսնատի թատմտա, Թրիլպի,

— Տօսթում, սիզէ պիր նասիհաթի վէրէյիմ. տէնիզ եօլճուլուղու զէմանընտա, տէնիզին սէրթի պիր վագթինտէ, ինանընը, իւզէրինտէ թաչըմատը սատէթ իթմիչ օլտուղու էչատը զայըպ իթմէկի բէք իհթիմալտէն տիր... Իմտի, եէտինիզտէ պուլունան քնատըլտըրը, ադչէնի վէ ճիզտանը չանթատընըզտա հրֆզ իթմէնիզ խայըրլը տըր։ Պէն, տէնիզ եօլճուլուղու իթտիկիմտէ, տայիմա պու գայիտէյէ իհատէրիմ, տէտի։

Միսթիգօ. – Նասիհաթընըզ ֆայիտէլի օլտուղունատան, մուճիպինճէ հարէքէթի իթմէք իսթէրիմ։

Ֆիլվագը Միսթիգօ՝ նալընըզ իքի եիւզ ֆրանգ գատար նագտը վէ պիր միգտար ուֆագլըզը հավի օլան ադչէ քիսէսինի ճէպինտէ հրֆզ իլէ, գուսուր չէյլէրինի վէ բարասընը ունու չանթատընատա սագլատը, վէ սաաթ ալթընա չարեէք գաճարագ, իքի արգատաչ պիր սանտալա բաքիպէն, Մուէթ նամ կէմինէ կիթտիլէր։

Գաչագճը, պունլարա խիթապէն,

— Սիզ գամարատա էնինճէ, վէ սիզի չաղըրտըզըմ վագթի եօգարը չըգըն, տէտի։

Մէրգումլար, գամարատա էնինճէ, գաբթան Տիքսօն՝ իքի նէֆէր թայիճէսինէ թալիմատը լազըմէլի իթա իթտի, վէ թէտարիքատթը լազըմ կէօրիւլուպ վէ եէլքէնճէր աչըլըպ, պիր չարեէք սաաթ զարֆընատա կէմի սահիլտէն պիր ֆարատա գատար ուզագլանտըզընտա, Տիքսօն, եիւքսէք սէտա իլէ,

— Եօլճու էֆէնտիլէր, իսթէյտէնիզ եօգարը չըգապիլիրսինիզ, տէյի պէճան իյլէտի։

Տէրհալ Միսթիգօ վէ Թրիլպի գամարատը թէրք իթտիլէր։

Թրիլպի, չօգ տէֆա տէնիզ եօլճուլուղու իթմիչ օլտուղունատան, պու տէֆաքի եօլճուլուղու քէնտիսի իչին ֆէվգէլատէ պիր չէյ տէյիլ իտի. լաքին Միսթիգօ՝ իլգ տէֆա օլարագ պու եօլճուլուղու իթմէքտէ օլմասըյլա, կիւնէչէն զիճատլարընն ուֆուգտա զայըպ օլմագտա պուլունտուղու պիր սըզ-

բատա, մէնղարէի վագրա քէնտիսի իչին ֆէվգէլատէ ճալիպ վէ կիւզէլ կէօրիւնմէքտէ, վէ կէմինին սիւրաթը հարէքէթի սէպէպիյլէ մուվազէնէսինի ղայպ իթմէմէք իչին պիր թարաֆա տաճանմըշ օլարագ,

— Եա՛ Բապպի, պու նէ՛ գատար կիւզէլլիք տիր, տէմէքտէ իտի։

Մէրգում, իչպու մէնղարէեի սէյր ու թէմաշա իտէրէք, կիճէ գարանլըղը պատանա գատար տուրատու, վէ օլ էնատէ գէչագճը,

— Բիւզկեար սէրթլէշմէկէ պաչլաեօր. պիր ազատան տէնիզին քէօրիւքլիւ տալղալարը կէմիյէ հիւճում իտէճէքլէր տիր. իմտի սիզ գամարատա էնիպ ուեուեուն. վագթընատ պէն սիզի ուեանտըրըրըմ, տէտի։

Եօլճուլարըն գամարատա էնմէսինի միւթէադըպ, Տիքսօն թայֆէլէրինի չաղըրըպ, եավաչ պիր սէտա իլէ,

— Տօղրու Բլիմութ գաեալարը իւզէրինէ եիւրիւեօրուզ, տէտի։

Թայֆէլէրտէն պիրի,

— Գաեալար իւզէրինէ՞ մի եիւրիւեօրուզ, ֆագաթ կէօմբիւք նէզարէթինին պաչըճա մէրքէզլէրի օրատա տըր, տէյի պէեան իյլէտի։

— Սէօզիւմիւ քէամէեէրէք պէնի տինլէյին։ Ֆէօրֆէզէ իչի եիւզ մէթրօ գալարագ, եէլքէնլէրի էնտիրմէլիեիզ քի, կէմի տուրսուն։ – Օ հալատ կէմինին սանտալընը տէնիզէ էնտիրէճէեիզ, վէ սիզտէն պիրի՝ եօլճուլարըմըզատան պիրի օլան տէլիգանլըլար գաեալարըն ալթընա կէօթիւրիւպ գարատա չըգարաճագ տըր։ – Անլաչըլըը՞ մը։

— Էվվէթ, գաթթան, ֆագաթ մէրգում տէլիգանլը՝ կէօմրիւք մէմուրլարընըն գուրչունլարընա հէտէֆ օլագիլիր։

— Օ քէնտինէ այիա պիր չէյ տիր. պիզէ բաճի տէյիլ տիր։

— Եօլճուեու գարատա չըգարաըգատան սօնրա կէմիեի նամըլ պուլմալը։

— Կէմինին տիրէքլէրինատէն պիրինէ պիր ֆէնէր ատատա-

ղըմ. պու խըզմէթինիզէ մուգատպլ, մէրգում տէլիգանլընընն սիզէ վիրէճէկի իհթիմալատէն օլան միւքեաֆաթատան պաչգա, հէր պիրինիզէ եիւզէր ֆրանգ վէրիլէճէք տիր։ Սիզէ տիեէճէկիմ պունատան իսպարէթ տիր... Հայտէ արթըգ իչինիզէ պագընն։

Թայֆէլէր մէմուրիեէթլէրինէ տէվամ իթտիլէր։

Գու արա, կէմի, էվվէլինատէն զիեատէ սիւրաթլէ եօլուեա տէվամ իթմէքտէ օլուպ, հավա սօղումագատա, վէ գուպպէչի ասիւման զիեատէ գարարմագատա իտի։

Տիքսօն. – Ֆէնէրի եագընն վէ բուսուլաեա պագընն, տէյի էմր իթտի։

Տէրհալ կէմինին պաչ թարաֆընատա պիր ֆէնէր եագըլըպ, Տիքսօն,

— Նէ՞ թարաֆատա պուլունուեօրուզ, տէյի սիւալ իթտի։

Բուսուլանընն եանընատա տուրմուշ օլան թայֆէ։

— Ղարպ թարաֆընատա պուլունուեօրուզ, տէյի ճէվապ վէրտի։

Օլ վագըթ Տիքսօն տիւմէնինն իւզէրինէ պատմագլա, կէմիյէ պաչգա ճիհէթէ չէվիրտի։

Թրիլպի վէ Միսթիգօ՝ թավանատան ասըլը պիր լամպանընն ըշըղըլմա ճիւղիճէ այտընլանմըշ օլան գամարատագի իչի եաթագատա եաթմըշ օլուպ, Թրիլպի ուեուեօր կիպի կէօրիւնմէքտէ, վէ Միսթիգօ իսէ, կէօզլէրի աշըգ օլարագ, բիւզկեաբըն վէ տէնիզին սէսլէրինի տինլէմէքտէ, վէ քէնտի քէնտինէ,

— Ֆեաշքի կէմիճի օլատ իտիմ, տէտիկի սըրատա, պիր թագըմ խէեալի եօլճուլուգլար թէխայեիւլ իչլէմէքտէ իտի։

Գիրտէն պիրէ կէմինին հարէքէթի եավաչլանատը, վէ կէմինին իւզէրինատէ աեագ սէսլէրի իշիտիլտի։ Գու արա, Թրիլպի ուեանըեօր կիպի կէօրիւնէրէք,

— Սաաթ գա՞չ տըր, տէյի սիւալ իթտի։

Միսթիգօ տախի, սաաթտա պագադարագ,

— Եարը կիճէ տիր, տէյի ճէվապ վէրտի։

— Տիմէք ալթը սաաթտան պէրու տէնիզատէ պուլունուեօրուզ։ Եագընատա մահէլլի մագսուտէ վասըլ օլաճագըզ։

Օլ էանատէ գամարանըն գաբուսու աչըլըպ, պիր կէմիճի զահիր օլարագ,

— Կիւվէրթէնէ չըգապիլիրսինիզ, ֆագաթի չամաթա հասըլ իթմէնին, վէ եավաշ սէտա իլէ կէօրիւշիւն, չիւնքի Բլիմուի քէօրֆէզինէ տաիսիլ օլտուգ, տէտի,

Թրիլպի վէ Միսթիգօ եօգարը չըգտըլար,

Տիքսօն, բուսուլաեա պագտըգտան սօնրա,

— Ֆէնէրի սէօնտիւրիւն, պիր սաաթա գատար գանալարտան եալընըզ պէշ եիւզ մէթրօ ուղագտա պուլունաճաղըզ, տէյի պէեան իթտի, վէ եէնիտէն սուալուգ հասըլ օլուպ, արատան իւչ չարեէք սաաթ կէչինճէ, Տիքսօն,

— Տիգգաթ իտին. միւնասիպ պիր մահէլլէ վասըլ օլտուգ, տէտի,

Տէրհալ իքի թայֆէլէր եէլքէնլէրի էնտիրմէքլէ, կէմի, էվվէլքի սիւրաթը հարէքէթինին թէէսսիրիլլէ պիր ազ տահա կիմտիքտէն սօնրա, տուրտու, վէ գաբթան տաիսի,

— Մանտալը էնտիրին, տէյի էմր վէրիպ, սանտալ քէմալը սիւրաթլէ էնտիրիլտի, վէ թայիֆէլէրտէն պիրի պիր չիֆթ քիւրէք ալարագ, իչպու սանտալա օթուրտու,

Գաչագճը. — (Թրիլպի իլէ Միսթիգօեա խնթապէն.) Պիրլիքտէ գարաեա չըգամազսընըզ, չիւնքի սանտալըմըզ պիր քիւրէքճի իլէ պիր տէ եօլճուեու անճագ իսթիհսապ իտէպիլիր։ Պինապէրին այրը այրը կիթմէնիզ լազըմ կէլէճէք տիր։ Հայտէ տէլիգանլը, էվվէլա սիզ կիտին։

Միսթիգօ. — Պէն հազըրըմ։

Թրիլպի. — (Գամարաեա կէօթիւրէն նէրտիվէնտէն աչաղըեա էնէրէք.) Պէն տէ չանթանըզը կիտիպ կէթիրէեիմ։

Միսթիգօ. — Գաբթան, թայիֆէլէրինիզէ թէչէքքիւր իտէրիմ, տիեէրէք, Տիքսօնա եիւզ ֆրանք վէրտի, վէ օ տաիսի իչպու մէպլաղը ալարագ,

— Եու նէրտիվէնի թուԹուպ սանտալա էնին, զիրա թայիֆէ սիզի պէքլէեօր։ — Զանթանըզը պիզ սիզէ վէրիրիզ։ — Լանաի բահտէ պիր սէօզ պիլէ սէօյլէմէյին վէ գարաեա չըգարսանըզ, սըրթընըզը տէնիպէ չէվիրիպ, սաղընըզտա, գա-

եալարա կէօթիւրէն եօլտան եիւրիւեիւն։ — Թէքէեէ չըգարսանըզ, րէֆիգինիզէ պէքլէմէք իւզրէ տուրուն։ — Լկէր սաըմ սէօի վէ լագըրտը իսիլտիկինի իչիտիրսէնիզ, գօրգմաեըն։ Պիր կէօմրիւք գօչու օլապիլիր, ֆագաթի սիզ գաչագճըլըգ իթմէտիկինիզ իչին գօրգունուզ օլամազ։ — Հայտէ օղլում, Ալլահ բահթ կէթիրսին։

Պէօյլէճէ Մօսթիգօ՝ իքտէն նէրտիվէնէ աեագլարը վէ գօլլարը իլէ սարըլարագ, վէ տիւեիւմլէրէ պասարագ, սահէթէ ահէթէ աչաղըեա էնտի, վէ սանտալա աեագ պաստըրընտա, կէմիճի եավաշ սէտա իլէ,

— Օթուրուն, տէտի,

— Ֆագաթի չանթամ նէրէտէ տիր։

Գու արա, Թրիլպի, կէմինին քէնարընտան էյիլէրէք, վէ ալըն տիեէրէք, աչաղըեա պիր չանթա պրագտը, լաքին Միսթիգօ, գարանլըգ սէպէպիլէ, մէզքիւր չանթանըն քէնտինինքի օլմաեըպ, Թրիլպինին չանթասը օլտուղունու անլաեմատը։

Կէմիճի՝ քիւրէքլէրի էլինէ ալարագ չէքմէէ պաչաղընտա, սանտալ, ղաեէթ խաֆիֆ օլմասը սաեէսինաէ բիւզղընտա, ղաչաղ կիպի կիթմէքտէ, վէ Միսթիգօ՝ պու թարզ հարէքէթտէն չօճուգ կիպի մահզուզիյէեէթ հիսս իթմէքտէ իտի։

Պիր չարեէք սօնրա, սանտալ, գաեալարըն էօնիւնէ վասըլ օլմասըլա տուրտու, վէ կէմիճի՝ եավաշ պիր սէտա իլէ,

— Գարաեա չըգըն, վէ սաղ թարաֆտաքի եօլտան կիտին . . . պաչգա եօլ օլմասըղընտան, եանըլմանըզ գապիլ տէյիլ տիր, տէյի պէեան իլլէտի։

Միսթիգօ, չանթասընը էլինէտ թուԹարագ գարաեա չըգտը, վէ աեագլարընը հէնուզ թօքրաղա պասմըշ իքէն, ինկիլիզճէ պիր իսթար վուգու պուլտու, վէ թապիի պու իսթարա ճէվապ վէրիլմէտիկինէտէն, այնի վագըթտա օն գատար թիւֆէնէք բամլաեընըշը վէ պու թիւֆէնէք աէտալէրինի միւթէագրիպ միւէսսիր պիր ֆիլճան ու ֆէրեատ իչիտիլտի։

Գարաթիւն զիեասըլա, Միսթիգօնուն, գօլլարը աչըգ օ-

լարագ եէրէ սէրիլտիկի , վէ կէմիճինին տախի սահիլտէն ա-
չըլմագ իչին քիւրէքլէրի վար գուվվէթիյլէ չէքմէքտէ օլտու-
ղու կէօրիւլէպիլտի ։

23

ԵՒրատան պիր գաչ սանիյեէ կէչինճէ , եէնիտէն պիր
թագըմ թիւֆէնք բաթլաեըչը վագը օլուպ , գուրշունլար կէ-
միճինին թա եագընընտան կէչտիլէր իսէտե , քէնտիսինէ ի-
սապէթ իթմէտիլէր ։

Կէմիտէն , պարութուն հասըլ իթտիկի բարլագլըդ կէօ-
րիւլտիւկիւ կիպի , թիւֆէնք սէպէրի տախի իչիտիլտիկինտէն ,
Թրիլպի ,

— Գու իչտէ պիթտի , տէտի ։

Տիքսօն . — (Գաչլարը չաթըլարագ .) Ղալիպա պու կիճէ
պազը գաչագճըլարընն պու թարաֆա չըգմասը պէքլէնիեօր ի-
միշ , վէ պունուն իչին պիր բուսու թէրթիպ իտիրմիչ օլմալը
տըր . . . պարի թայիֆէմի թէլէֆ իթմէսէյէր իտի ։

Գու արա ուզագտան ղարիպ պիր սէս իչիտիլմէքլէ , Տիք-
սօն՝ մէսէրրեֆթ իւղրէ ,

— Խա՛յր , իչթէ քէնտի իչարէթի . . . սաղ վէ սալիմ օ-
լարագ ավտէթ իտիեօր , տէտի ։

Ֆիլվագը չէնտ տագըգա սօնրա , սանտալ կէմիեէ եագ-
լաչըպ , կէմիճի եօգարըեա չըգտը , վէ իֆտաեէէ աղաղէ ,

— Սայքի պիր գաբանճատան գուրթուլտում . . . ղալի-
պա պէնի տէ կէօղեթլէմիչլէր , վէ գուրշունա թուրմագ իս-
թէմիչլէր տիր , տէտի ։

— Գէրապէրինտէ պուլունան տէլիգանլը նէ՞ օլտու ։

— Գաղըրտըղընը իչիթտիմ , վէ վիճուտի գուրշունլար ի-
լէ տէլիք տէչիք օլարագ եէրէ տիւչտիւկիւնիւ կէօրտիւմ ։

— Գէյլիք կէմիսէյէ պիգի տէ թաագիպ , վէ կիւն տօղ-

մաղտան մահէլլի մագտուտէ մուվասըլէթմիզի Ժէնն իտէպի-
լէճէքլէրինտէն , սէրիան եօլա չըգալըմ ։

Գէօյլէճէ սանտալ կէմիեէ ալընտը , եէլքէնլէր աչըլտը ,
վէ բիւզկեար եարտըմ իթտիկինտէն , կէմի վաքօր կիպի հա-
րէքէթէ իպթիտար իթտի , վէ պիր սաաթ սօնրա տուրտու-
ղունտա , Տիքսօն , Միսթիգօնու էօյմէեէ կէօթիւրմիչ օլան
կէմիճինին չըգարտըղը սէտա միսիլլիւ ղարիպ պիր սէտա չը-
գարտը , վէ արատան ֆն տագըգա կէչինճէ , իչի պիսիյիք
գաեըգ՝ կէմինին եան թարաֆլարընա կէլէրէք , տէօրթ քիչի
կէմիեէ չըգտըլար , վէ իչի թայֆէնին մուավէնէթիյլէ , կէօմ-
բիւքտէն գաչըրըլան էմթաա իլէ տօլու սանտըգլարը սէսսիզ-
ճէ ագթարմաեա պաչլատըլար ։

Տիքսօն . — (Կէմիսինին անպարը պօչանտըգտան սօնրա .)
Գուրատան հա՞նկը կիւն մալ թահմիլ իտիլէճէք տիր , տէյի
սիւալ իթտի ։

Սանտալլարտան պիրինին գաեըգճըսը . — Գու կիւն պու
մուամէլէ եօգ տուր , տէտի ։

— Նէ՞ վագըթ օլտճագ տըր ։

— Եարըն տէյիլ օ պիր կիւն , եարը կիճէտէ ։ Ճիմտիլիք
իւճրէթինիզի ալարագ Շէրպուրկա ավտէթ իտէպիլիրսինիզ ։

Մէրգում , պու սէօզլէրի սէօյլէեէրէք , կէօմբիւք գա-
չագճըընա պիր միգտար ալթուն իթա իթտի , վէ պատէհու
իչի գաեըգլար օրատան մուֆարագաթ իթտիլէր ։

Օլ վագըթ՝ Տիքսօն Թրիլպիեէ ,

— Էսկի տօսթ , պու սապահ սաաթ օնտա Շէրպուրկտա
պիրլիքտէ թաամ իտէպիլէճէճիզ , տէտի ։

— Սաաթ գա՞չտա Բարիս գաթարըընա բաքիպ օլապիլի-
րիմ ։

— Էօյլէնտէ ։

— Սաաթ գա՞չտա Բարիստէ պուլունապիլիրիմ ։

— Եարը կիճէտէ ։

— Իչթէ պու էյի ։

Բլիմութ սուլարընտա պու հալ վագը օլտուղունտա ,
Բարիսին եէնի բօլիս միւտիրի թարաֆընտան Պլէրէտէ Օթէլ

տիւ Գօմէրսէ կէօնտէրիլմիշ օլան մէմուրուն թահդըդաթը վա-
գըասընտան , անճագ ,

— Ֆլօնէրինին կէօրիւշմիւշ օլտուղու սէյհահրէն խամի՝
Սթանիսլաս Տիւմայ խոսուկի , եահօտ քէնտիսինի պու խոմլէ
թէամիսէ իլլէտիկի, վէ մէրգուժուն Ինկիլիթերրաեա միլթէվէճ-
ճիհէն հարէքէթի մէմուլ պուլունտուղու նէթիճէսի չըգտը ,

Գինապէրին Միսթիգոնուն էչքեալը՝ Լօնտրաստա պուլու-
նան Ֆրանսըզ խաֆիսէլէրինէ խապէր վէրիլոմիկի կիպի , մէր-
գուժուն սէյհահաթը ըիվաեէթի՝ պէյքի պաղթէթէն Բարիսէ
ավաէթինի կիզլէմէք մագաէտիլէ տիւշունիւլմիւշ պիր քէյֆի-
եէթի օլտուղու միլահազասընա մէպնի , Բարիս խաֆիսէլէրին-
նէ տէ էչքեալը պիլոտիրիլտի ,

. . . . . .

. . . . . .

Թիւլ վէրիէր՝ Արնօլտուն թաւիմաթը եահօտ տահա
տօղրուտու էվամիրի մուճիպինճէ , Մաշնուտա գալարագ ,
պիր տիվարճը , պիր տիւրկեր վէ պիր րէստամ ճէլտ, վէ զիքր
իթտիկիմիզ տայիրէնին թէֆրիշ վէ թէզելինինի էմր իթտի ,
Անժէլիք իլէ բահիպէ Մարի վէ պանքերին քեաֆֆէյի խըզ-
մէթքեարլարը իսէ , իշպու ֆէվզելատէ թէպետուլաթտան
տօղաեը իզհարը թէաճճիպ իթմէքտէ իսիլէր ,

Մապահչաեըն բահիպէ Մարի քիլիսէէ , վէ պատէհու
պաշ բաբասըն իդամէթկեահրինա ազիմէթլէ , մէրդում պաշ
բաբաս իլէ ուղուն ուզատի կէօրիշտիւ ,

Բահիպ , Արնօլտ Տէսմինեըրընըն աթիվար վէ միլադաթրինա
հայրան օլմուշ օլտուղու ճիհէթլէ, մէրգումուն տավասընը շէ-
տիէն իլթիզամ, վէ էօյլէ գուսուրսուզ վէ միլթէպեր պիր
տէլիգանլը հագգընտաքի սուի էֆքեարընտա բահիպէնին է-
լէան իսրար իթմէսինտէն տօղաեը թէաճճիպ , վէ մէրգումէ-
եի , մէզքիր էֆքեարընտան նաչի մուախէզէ վէ իթտապ իս-
լէմէքտէ իտի ,

Բահիպէ Մարի՝ բաբասըն իֆատէլէրինէ իսքեաթի օլմագ
իսթէմէէօրտու , եահօտ տահա տօղրուտու իսքեաթի օլտա-
էօրտու ,

Բաբաս , մէրգումէնին ֆիքրինտէքի չիւպհէեի իզալէէե
հէր նէ գատար ճահտ իսիեօրտու իսէ , մուվաֆֆագ օլտա-
էօրտու ,

Բահիպէ Մարի՝ Արնօլտ Տէսմինեը հագգընտաքի հագը-
գի միլահազասընը կիզլէեէրէք , մէրգումուն խանէօնտէն
մուֆարագաթ իթտի , Մէզպուրէ , այըգտան այըղա օլ միւհ-
թէրէմ զաթտա մուխալիֆէթէ ճէսարէթի իտէմէսիկինտէն ,
եանըլմագտա տըր կիպի կէօրունմէքտէ իտի . Հալպու քի բէ-
վիչի հալէ բաղմէն , էլան քէնտիսինին իթիգատը տօղրու
իտուկինէ իսքեաթի օլմուշ իտի ,

Գիր խայլի զաղէթալար վիրուտ իթմիշ օլուպ , բահիպէ
Մարի՝ անլէրի կիզլիճճ Անժէլիք իլէ օգումագ վէ էմիլ Վան-
տամըն նէ օլտուղունու անլամագ իւզրէ պէրապէրինճէ կէօ-
թիբտիւ ,

Թօնքին իշլէրի հագգընտա մալիսմաթը միւքեմմէլէ իթ-
տէն զաղէթալար՝ հէր տապահ Ագտաի Շարգա կիտէն սէֆի-
նէլէրին վէ օլ ճանիպէ եօլճու օլան զապիթանըն վէ բուտու-
լարտա եահօտ մուհարէպէլէրտէ թէլէֆ եահօտ մէճբուհ
օլանլարըն իսիմլէրինի եազմագտա իտիլէր ,

Ֆրանսատան Ագտաի Շարգա գըրդ կիւնտէ , վէ էն զի-
եատէ սէրի իւլ հարէքէթ վաթօրլար իլէ ագալի եիկիրմի սէքիզ
կիւնտէ կիտիլէպիլտիկինտէն , վէ հալպուքի Վանտամ՝ Ֆրան-
սատան անճագ իւչ հաֆթատան պէրու հարէքէթ իթմիշ օլ-
տուղունտան , չիւպհէսիզ , բուտուլարտա եահօտ մէչտանը
մուհարէպէլէրտէ թէլէֆ եահօտ մէճբուհ օլանլար միեեանըն-
տա պուլունմամագ իտի ,

Յագաթ , իւչ հաֆթա մուգատտէմ , Մարսիլեատա եա-
հօտ Թուլօնտա , Ագտաի Շարգա միւթէվէճճիհէն վաթօրա բա-
քիպ օլմուշ օլան զապիթան իչինտէ Վանտամ իսմինին կէօ-
րիւմէմէսի՝ Անժէլիք իլէ բահիպէ Մարիեի տիւչարը էնտիչէ
գըլմագտա օլուպ, մէրգումէլէր՝ Վանտամ իսմինին զաղէթա-
լարտա եաղըլմամասընա հիչ պիր մանէա վէրէմէէօրլար իտի ,

Բահիպէ Մարի՝ Մաշնուտա ավտէթինտէ , Անժէլիքի
սալօնտա պուլտու , ձիվար էհալիտէն պաղը գատընըլար ,

մէրգումէնին մուվասըլէթինտէն խապէրտար օլարագ , քէնտի-
սինի ակլամլամագ իչին օրտեա կէլմիշ իտիլեր ։

Գու սուրէթլէ պազէթալարըն գրաաթը՝ տիկեր պիր
վագթա թէէխիր օլունտու ։

Անժէլիք՝ մէզպուրէ գատընալարտան իքիսինի եօղէ թաա-
մընա ալըգօյտու ։

Արնօլտ Տէվիինեը՝ էրքէնճէ Բարիսէ կիտիպ , չըմճնաը-
ֆէրտէն էնտիքտէն սօնրա , պիր արապատա րաքիպէն , Ակօս-
թինինին նէզտինէ ազիմէթ իլլէտի , ու եագըն վագըթտա իճ-
րա իտիլմէք իւզրէ մէրգումա պազը թալիմաթ իթտաըլա ,
Օրինթալ պուլվարընա կինտի , ու օրատա Ուիլհեամ Մագօթու
պուլուպ , Պէրօ ֆամիլեասընըն մահվը իչին Ակօսթինի իլէ
իթթիֆագ իթմէսինի քէնտիսինէ իտոթար ու էմր իթտի ։

Արնօլտ , Ուիլ Մագօթտան այրըլտըգտան սօնրա , Թիվօլի
սոգաղընտաքի խանէսինէ կիտիպ , էլպիսէսինի տէյիշտիրտի ,
ու Մաընուեա կէօթիւրմէք Նինէթինտէ պուլունտուղու էս-
վապ ու չամաշըրընը պիր չանթաեա եէրլէշտիրտի , ու պու
իշլէրի կէօրտիւքտէն սօնրա , պանգասընա պիլ ազիմէ , իշլէ-
րի կէօզտէն կէչիրտի ։

Իշլէր սըրասընտա օլմասըլա , մէրգում , մէսէրրէթլէ
էլլէրինի օվուշտուրտու , ու գարընը աճրգմըշ օլտուղունու
հիսա իլէ , եաման պիր լօգանթաեա կիտիպ , պիր միգտար
թաամ՝ կէթիրթտի , ու թաամընը իտտիկի սըրաստա , պիր գա-
զէթանըն միւնաէրիճաթընը կէօզտէն կէչիրմէքլէ , էնտը-է-
Լուտրտա չըգան պիր գազէթատան նագլ իտիլմիշ օլան ֆըգ-
րայը մալիւմէ նազարը տիգգաթընը ճէլպ իտտի , ու քէնտի
քէնտինէ , թէպէսսիմ իտէրէք ,

— Գու վիլաեէթի գազէթաճըլարը ատղրու մալիւմաթ ա-
լըեօրսըն , — Թրիլպի չու քիւչիւք միտալեաճընըը տա օրթա-
տան գալարընը իսէ , էմինինէթիմ միւքէմմէլ օլաճագ տը՛ր ,
տէտի ։

Ա՛յնի ֆըգրա՝ Մաընուտա տախի Անժէլիք իլէ բահիպէ
Մարինին նագարը տիգգաթընա թէսաուիֆ իտտի , Գունըար
եօղէ թաամընատան սօնրա հալընըզ գալարագ , Անժէլիք օտա-

սընա կինէմէք իտթէնիպ , օրատա բահիպէ Մարի՝ մէվճուտ գա-
զէթալարը նիւքսէք սէտա իլէ օգուտանա պայլասը , ու ֆըգ-
րայը մալիւմէնէ եվվէլ էմիրտէ պինինիպէ ազ էհէմմիյէթի վէր-
տի իսէ տէ , Ժէօնեի իտմինէ կէլինտիրտէ տուրտու ։

Անժէլիք . — Ժէօնե՛ մի . . . Գագաթ Մինթիգօ հագգընա
սէնի իտթիճապ իթմէք իչին Բարիսէթի խանէմիզէ կէ-
լէն , ու էնթիէն Պէրօնուն զալալուպէթի վագըտաքլա մէշղուլ
օլան քօլիս ատէմինին իտմի՝ Ժէօնեի տէյինէ մի իտի , տէյի
սիւալ իթտի ։

— Էվվէթ , էվվէթ , օ տուր , տէյի բահիպէ ճէվապ
վէրտի ։

— Տիմէք պիչարէյի ճանվէրլէր Թէլէֆ իթմիշլէր ։

Պիրտէն պիրէ բահիպէ Մարի պօզուլտու , ու էլլէրիյլէ
զազէթաեը սըգտը ։ Աղ սօնրա Անժէլիք ,

— Նէ՞ տիւշինիւնէօրսուն , տէյի սիւալ իթտի ։

— Օգուտուղում ֆըգրատը տիւշինիւնէօյում ։ — Ժէլաքէ-
թի մէգթիւբ՝ Գէրէ իլէ Ամպուազ արատընտաքի նօլ իւզէ-
րինտէ վուգու պուլմուշ տուր ։ — Բօլիս միւֆէթթիշի՝ Սթա-
նիսլաս Տիւմաներ կէօնտէրտիկիմ չէհրէ կինէմիշ օլտուղու ճի-
հէթլէ , էլպէթթէ անը օրատա պուլաճապընա էմին պու-
լունմուշ տուր ։ — Ֆագաթ պէն քէնտիսինէ պու խուսուստա
հիչ պիր չէյ սէօյլէմէմիշ օլտուղում հալատ , նա՞սըլ վէ քիմ-
սէն մալիւմաթի ալմըշ սըր ։ — Իչթէ տիւշինտիկիմ պու-
տուր ։

— Բօլիս հէր չէյի պիլմէ՞զ մի ։

— Հէկեր հէր չէյի պիլաէ իտի , էնթիէն Պէրօեու մահվ իւ-
տէն , ու շիւպհէսիզ մէրգումու գաթլ ու թէլէֆ իթմիշ օլան
խայինլէրին քիմ օլտուգլարընը անլատ իտի ։

— Ակիգէմ , օգուտանա տէվամ էթ . . . Գու հօլտա Ֆա-
ճիալը սուրէթտէ վէֆաթի իթմիշ օլան պու պիչարէ ատէմլէրէ
ատըրըմ , Ֆագաթի խուսուսիլլէ տէվամիյիմ քիմսէ հագգընտա
մալիւմաթի ալմագ իտթէրիմ ։

Բահիպէ Մարի՝ օգուտանա տէվամ իթտի , ու հէր նէ
գատար Թօնքինէ պիր միգտար զաթիճան ու ատաքիրին կինի-

միշ օլտուղու հավատիսինի ղազէթանըն պիրինտէ օգուտու իսե տե, Էմիլ Վանտամըն իսմի եազըլմամըշ իտի։

Անժէլիք. – (Փէտերլի պիր հալտե.) Ծագամ նիչին պիղէ մէքթուպ եազմաեօր։

Բահիպէ. – Վագը օլան հալտէն սօնրա մէքթուպ եազմաղա ճէսարէթ իտէր մի։

— Մուհապպէթ օլուրսա, հէր չէյէ ճէսարէթ իտիլիր։

— Մուհապպէթինէ չիւպհէ իթմէ, վէ մուհապպէթինին զայըֆը գապիլ օլմատըղընա իթիմատ էթ։

— Լաքին չու պէնիմ պէտապախթըղըմըն սօնու նէ՞ օլաճագ տըր։

Գու արա կէնճ գըզ հէօնկիւր հէօնկիւր աղլամաղա պաշլատըղընտան, բահիպէ Մարի անը գուճագլաեըպ, կէօքսիւնտէ սըգտը, վէ եանագլարը իւզէրինէ ագան իրի կէօզ եաշլարընը սիլտի իսե տե, թէսէլլի իտէմէտի։

Օ կիւնիւ, սաաթ օն բաատտէլէրինտէ, Ակօսթինի՝ իգամէթկեահընը թէրքլէ, Մարթիր սօգաղընտա քեային 22 նիւմէրօլու իանէեէ պիլ ադիմէ, միւսիւ Բօպէր նամ չախսը սիվալ իթտի, վէ ալտըղը թարիֆ մուճիպինճէ, մէրգումուն տայիրէսինէ չըգտը։

24

Մ. Բօպէր տէնիլէն չախա՝ չունուն պուննուն հիսապընա թահսիլտարլըգ իտէն, իննանֆըզը վէ զամիրսիզ պիր քիմսէ օլուպ, վէ մէհարէթսիլէ ֆէվգէլատէ չէօհրէթ գազանըպ, նամուսսուղճա վազըթալար իլէ տէ նամուսլու պիր սէրվէթ սահիպի օլմահա չալըշըր իտի։

Իքի իւչ նէֆէր քեաթխա, վասֆ պիր իչ օտատա քեաղըտ գարալամագլա մէշղուլ օլուպ, պուննուն եանընտաքի օտատա իսե, թագրիպա էլլի եաշընտա, չիշման, օրթա պօյլու, տաղ գաֆալը, վէ ալհուն կէօզլիւքլիւ Մ. Բօպէր օթուրմուշ օլուպ, Ակօսթինի, դիքք իթտիկիմիզ քեաթխալէրտէն պիրինին վազըթասըլմա գարթընը մէրգումա թագտիմ իլէ. տէրհալ գապուլ օլունտու, վէ Բօպէր՝ գատիֆէտէն օլան թագեասընը չըգարարագ,

— Տօսթում, վիկթիմընըզըն սէպէպի նէ՞ տիր, տէյի սիւալ իթտի։

Ակօսթինի. – Սիզէ ֆէնա պիր խապէր կէթիրտիմ, խաֆիեէ մէմուրլարընտան Մ. Ժլօնեիեի թանըր խոնիզ, տէյի՞լ մի։

— Բէք դիեատէ, հէմ չօգտան պէրի թանըր իտիմ։ Բէնտիսինէ պիր ֆէլաքէթ մի վուգու պուլմուշ։

— Պիչարէ էօլմուշ։

— Էօլմուշ միւ։

— Էվվէթ, բէք զարիպ վէ միւտհիշ պիր։ Հալտէ վէֆաթ իթմիշ։ Ճու ֆըգրաեը օգուեուն . . .

Ակօսթինին պէօյլէ տիեէրէք, Էնտր-է-Լուար վագըսընը հավի օլան դազէթաեը մէրգումա վէրտի, վէ Բօպէր օգուտուգտան սօնրա,

— Ցէհչէթլի հալ. . . տէտի, վէ պատէհու, – Ցագամի պու խապէրի պանա պիլտիրմէնիզտէ նէ՞ ֆայտէնիզ վար տըր, վէ պու պիչարէ Ժլօնեիեի թանըտըղըմը նէ՞տէն պիլտեօրսունուզ, տէտի։

— Պէնիմ տէ քէնտիսիլլէ խէֆի միւնասէպաթըմ պուլունմագտա խոն։

— Զօգ էյի, չօգ էյի։

— Մաիւմ տիր քի, եազըլարճա վուգուֆիեէթիմ վար տըր. իսմի, սիզ, սաաթէ զանն իթտիկինիզ պիր իսմազանը համիլ օլարագ, Մ. Ժլօնեիեէ իքի բօյնա թէսիմ իթմիշինիզ։

— Էվվէթ։

— Ժլօնեի տէ, մէզքիւր իսմա հագգընտա թահգըգաթ իճրասը իչին, բօյնաշարը պանա վէրմիշ իտի։ Ճու տէֆա իսե, մէրգումուն վէֆաթը խապէրինի ալտըղընտան, էմրինիզ մուճիպինճէ հարէքէթի իթմէք իւզրէ զաթընըզա միւրաճաաթա գարար վէրտիմ։

— Ազիզիմ, միւրաճաաթըդա թէչէքքիւր խաէրիմ։

— Շիմտի նէ՞ եաբմադ նիւնէթինտէսինիզ։

— Իչպու սախթէ իմզանըն ֆախլի օլան վիդօնթ ար նէր-վէյ ալէյհինտէ թաադիպաթը աալիւէտէ պուլունմադ ֆիք-րինտէիմ, ֆագաթ սախթէ իմզասը եաբըլմըշ օլան Հէթմա-նէր նամ միչթէրիմին վէ քեալէթնամէսի լազըմ ուրը. թէէս-սիւֆ օլունուր քի, Հէթմաններ սէյհահաթտա ուրը, վէ չու էանատէ տիւնեանըն հանկը թաարաֆքինտա պուլունտուղունու տա պիլմէմ։ – Ղու պիր զարիպ ատէմ օլուպ, նէրէյէ կիթ-տիկինի վէ նէրէտէն կէլտիկինի քիմսէյէ սէօյլէմէզ, վէ այ-լարճա զայըղուպէթի իտէր։ – Նէրվէյ իսէ, մէրգումանն թա-պիւաթընը պիլտիկինտէն, պունտան իսթիֆատէ իթմիշ տիր. չինքի իմզանըն սախթէ իտուկինէ մանէն էմինիմ, թէէսսիւֆ իտէրիմ քի, կէճ, եանի բոլիչալարըն պէտէլինի էօտէտիք-տէն սօնրա աերլյարմ։

— Սիզ օ բոլիչալարըն պէտէլինի քէնտի քէսէնիղտէն թէէ-տինէ իթմիշ օլտուղունուզ հալտէ, տավա իթմէք իւզրէ վէ-քեալէթնամէյէ վէ Մ. Հէթմանէրին հուզուրունա միւհիմ տէյիսինիզ։ – Էլպէթթէ եէտինիղտէ միւշթէրինիղին սօրլ իմ-զալարը վար տըր։

— Շիւպհէսիզ։

— Ղու իմզալարտան պիր իքիսինի պանա վէրէպիլիրսի-նիզ, անչէրի թէտգիգ իթմիկիմ վէ սախթէլիկինի մէյտանա չըգարտըլըմ հալտէ, Մ. ար նէրվէյին տօլմտարրմըշ օլտու-ղու օն պին ֆրանգըն թահսիլի զըմմընտա քեաֆֆէյի վէսաիթ իչէ իգամէյի տավա իտէպիլիրսինիզ։

— Նէրվէյին օն քարասը պուլունմատըդը, վէ պօղազը-նա գատար պօրճլու օլտուղու վէ վալիտէյնինն միրասընը տա էվվէլճէ թիւքէթմիշ իտուկի հալտէ, իգամէյի տավա իթմէք-լիկիմին նէ՞ ֆայիտէսի օլաճագ տըր։

— Հիչ օլմազսա, օ կէնճ միւսիւնիւն տիկէրլէրի հագ-դընտա տախի այնի տօլմտարրըճըլըգ մուամէլէսինտէ պու-լունմասընա մանի օլուրսունուզ։

— Իչք ալէա. ֆիլվագը տէտիկինիզ մանէվի կիւղէլ պիր

նէթիճէ տիր։ – Լաքին տավա իչին իտէճէկիմ մէսաբիֆի քի՞մ էօտէնէճէք տիր։

— Տինլէյին, սիզէ պիր իշ թէքլիֆ իտէիմ։

— Նէ՞ կիսպի իշ։

— Ղու իքի քօիչաերը պանա վէրմէք իսթէ՞յմիսինիզ։

— Պէտէլինէ նէ՞ վէրիրսինիզ։

— Պէտէլի նէ իսէ, եանի օն պին ֆրանգը թէմամէն վէ-րիրիմ։

Րօպէր՝ թէաճճիւպլէ Ակօսթինինէ պագարադ,

— Ճիտաճ՞ն մի սէօյլէօրսունուզ, տէմի։

— Պէն էօմրիւմտէ լաթիֆէ սէօզ սէօյլէմէմ։

— Տիմէք սիզ ժօրժ ար նէրվէյի գաթինէն հիւքմիւնիւզ ալթընտա պուլունտուրմադ իսթէօրսունուզ։

— Պէլքի։

— Ազիզիմ, սիզ զաեէթ մահիր վէ միւսթայիտ պիր ա-տէմինինիզ։

— Իլթիֆաթըդըդա թէչէքքիւր իտէրիմ։ – Թէքլիֆիմի գապուլ իտիւօ՛րմուսունուզ։

— Պէտէլինի նէ՞ սուրէթլէ էօտէնէճէքսինիզ։

— Նագատէն վէ տէրհալ էօտէնէճէէիմ։ Շէօյլէքի եէտիմ-տէ օն պին ֆրանգ պուլունտուղունտան, մունթազամ վէ քէնտի իմզանըզը հավի պիր սէնէտ իթա իթտիկինիզտէ, վատ իթտիկիմ պէտէլի վէրիրիմ։

— Բէք էյի, պէն տէ գապուլ իտէրիմ։

— Գապուլ իտէճէկսինիզէ զաթէն էմին իտիմ։

— Սէնէտի եազաերմ։

— Պէն տէ օն պին ֆրանգը սաեաերմ։

Ովն տագըդա սօնրա, Ակօսթինի քիւչիւք պիր տէմէթ պանգա գայմէսինէ մուգապիլ, մունթազամ պիր սէնէտ իլէ Հէթմաեէրին սօրլ իմզասընը համիլ էսկի թարիհլի պիր մէք-թուպու ալարագ, Րօպէրին նէզտինտէն մուֆարագաթ իթ-տի, վէ արագաեա բարթիպէն, ժօրժ ար նէրվէյին վէ ֆը-րէտէրիք Պէրթէնին մաշուգէլէրի օլան մուտուաղել Կօթիէ-նին խանէսինէ կիթտի։ Մէզպուրէ, ֆրէտէրիքէ քէօր քէօ-

բունա վէ մէճնուն կիպի աչըգ օլուպ , օ հայլազ իսէ , պու գարընըն քէնտիսինէ օլան մուհապէթինատէն իսթիֆատէ իտէպիլմէքտէ իտի ։

Ժօրժ , պիր իսթիգրազը ճէտիտ իչին թէքրար իթալէթալը Ակօսթինիսէ միւրաճաաթա մէճպուր օլմագըղըն , պիր վագըթտան պէրու գումարտա իգպալի եավէր օլմագլա քտար իթմէքտէ , վէ Մէլանի պու բարատան միւմքին մէրթէպէ քէնտինէ չէքմէքտէ օլուպ , պիւեիւք գըսմը տա Ֆրէտէրիքին եէտինէ կէչտիկինատէն , մէրգում պու սաեէտէ պիր իրատը կիպի եաչամագտա իտի ։

Ամա սըրա , Մէլանի , հէմ մէսարիֆինի թէավիեէ իտէնի, հէմ պու սաեէտէ իսթիրահաթ վէ քէյֆիլէ եաչաեան մաչուգունու այնի վագըթտա սուֆրասընա տավէթի իտիպ , Ժօրժ , տախի , Ֆրէտէրիք պէրթէնէ, ագրապասընտան պիր քիմսէ նազարըլմա պագմագլա , հիւանի իւլֆէթի իպրազ իթմէքտէ իտի։

Պիր գաչ կինատէն պէրու Ժօրժ՝ քէսէսինի պիր տէրէճէ սըգտըղընտան, Ֆրէտէրիք վէ Մէլանի՝ մէրգումուն գումարտա պահթը եավէր օլմագտան տուր օլմուչ օլտուղու նէթիճէսինի չըգարտըլար ։

Մէրգումլար , պու պագատ եանըմաեօրլար իտի ։ Ֆիլվագը Ժօրժ գումարտա պիր միւտտէթ գազանտըգտան սոնրա , զայըֆ իթմէկէ պաշլամըշ իտի ։

Պիր կիւն , Մէլանի , Ֆրէտէրիքէ եալընըզճա թաամ իթտիքատէն սոնրա ,

— Գումարպագլար իլէ պիր շէյ է Ձիքիյէթ իտիլէմէզ ։ Էկէր պիր կիւն քտար իտէրլէր իսէ , պիր կիւն տէ զայըֆ իտէրլէր ։ — Պիղէ իսէ , պիւեիւճէք պիր մէպլաղ լազըմ տը քի , մուհապէթիմիզէ տէվամ իթմէքլէ պէրապէր , աֆֆան խաթըր իլէ եաչաեապիլէլիմ , տէտի ։

Ֆրէտէրիք . — Էկէր քէնտիսինէ ուսթաճա պիր մուամէլէ կէօսթէրիրսէն, Նինահէթի սանա պիւեիւք պիր մէպլաղ վիրմէնէ մէճպուր օլուր ։

— Գու գապիլ տէյիլ տիր , չինքի մէրգում , վազիտէսինի մէղարա կէօմիւքտէն սոնրա ագչէնէ մալիք օլաճագ տըր։

— Գարի պիր ազ չաբուգ էօլսէ ։

— Էօլմէզսէ նէ՞ եապապիլիրսինի ։

— Էօլմէսինէ եարտըմ իտիլէպիլիր ։

Գու արա իչ օտանըն չան սէսի իշիտիլմէքլէ , մէղքիւր իքի ալչաղըն մէքրուհ միւքեալէմէսի գաթթի օլունտու , վէ հէման այնի վագըթտա , պէչէմէ , թաամ սալասը գաբուտունու աչարագ ։

— Մա՛ամա՛ , Մ . Ակօսթինի սիպին իլէ կէօրիւշմէք արզու իտիեօր , տէտի ։

Մէլանի . — Բէք էյի վագըթտա կէլտի . — Իչէրի կիրտիր , գըզըմ ։

Պէչէմէ տիշարը չըգարըղընտա , Ֆրէտէրիք՝

— Պէն կիտէեի՞մ մի , տէյի սիւալ իթտի ։

— Խայր , չինքի Ակօսթինինին պուրատա կէլմէսինատէն սալա չէքինմէմ ։

Ակօսթինի , իչէրի կիրտիկինատէ , Մէլանիեի սէլամլաեարագ , վէ Ֆրէտէրիքէ տէ աթթը նազար իտէրէք ,

— Պէլքի սիզի րահաթսըզ իտիեօրսում , տէտի ,

Մէլանի . — Պէնի րահաթսըզ մը իթմէք . ասլա ։ Պիլ ակս սիզի կէօրտիւկիւմէ մէնուն օլտում ։ Ցամիլեաճա օթուրուեօրտուգ . . . ագրապամտան պուլունան պու տէլիգանլըը սիզէ թագտիմ իտէրիմ ։

Ակօսթինի . — (Թէպէսսիմ իտէրէք .) Միսիս Ֆրէտէրիք Պէրթէն մի տիր ։

Մէլանի իլէ Ֆրէտէրիք թէաճճիւպլէ պիրիպիրինէ պագըշըլար ։

Ֆրէտէրիք . — Պէնի թանըեօրմուսունուզ ։

Ակօսթինի . — Ազիզիմ միսիս , պէն հէր քէսի թանըրըմ, վէ մատամ կօթիէնին սիզտէն պիր շէյ կիզլէմէտիկինի պիլիրիմ ։ Իմոի , պուրատա կէլիչիմին սէպէպի հագգընտա մուվաճճէհէնիզտէ կէօրիւշէպիլիրիմ ։

Մէլանի . — Էկէր պանա ագչէ թէքլիֆ իթմէք իչին կէլտինիզ իսէ , թաամավլուրունուզու ֆէվգէլատէ թագտիմ իտէրիմ ։ Պէն իսէ , Մ . տը Նէրվէյ հագգընտաքի հիւանի նի-

Եաթ վէ էֆքեարընըզըն թէպսիլ օլուպ օլմադըդ օլտուղունու անլամագ իւզրէ նէզտինիզէ կէլմէք թաասվուրունտա պուլունուեօրում։

— Օլ պապատէքի նիեաթ վէ էֆքեարըմըն թէպսիլ օլմասընաը՝ սիզտէն պաղը տըր։

— Գէնտէ՞ն մի։

— Էվվէթ։

— Գուննուն իչին նէ՞ եաբմագ լազըմ տըր։

— Սիզէ պազը չէյլէր սօրաճաղըմ. տօղրու սուրէթտէ պանա ճէվապ վէրմէլիսինիզ։

— Իսթէտիկինիզի սօրուն, տօղրու սէօյլեեէճէկսիմ տէ էմին օլապիլիրսինիզ. զաթէն սիզէ եալան սէօյլէմէք գապիլ տէյիլ տիր։

— Էվվել էմիրտէ թաասվուրլարընըզ նէրէտէ գալտը։

— Հա՞նկը թաասվուրլարըմ։

Մ. տը նէրվէյ իլէ էվլէնմէք նիեէթինտէ պուլունտուղունուղու կիւնիւն պիրինտէ պանա սէյլէեօրտունուզ։

Գուրատա Ֆրէտէրիք սարսըլտըղընտան, Ակօսթինի։

— Գու պապատէ, ազիզիմ միւսիւ, սիղճէ վէսվէսէ իտէճէք սէպէպ եօգ տուր։ – Վագը օլաճագ իզտիվաճ՝ սէվկիւլիւնիւզիւն գալպի հիւրրիեէթինէ խալել վէրմէեիպ, անճագ միւսթագպէլի թէէմին իտէճէք տիր, չիւնքի էկէը պու իզտիվաճ մատտէսի օլմազ իսէ, միւսթագպէլ թահմը թէէմին-տէ պուլունամազ։

Մէլանի. – Ֆիքրինիզ հէր նէ իսէ աչըգտան սէօյլէեին։ – Գէնիմ հագգըմտա պազը մալիւմաթընըզ օլմալը տըր։

— Էվվէթ։

— Էօյլէ իսէ, իյզահ իտին. Ֆրէտէրիք պէնիմ մահրէմը էսրարըմ օլտուղու կիպի, պէն տէ հէր չէյի տինլէմէեէ հազըրըմ։

25

Ակօսթինի. – Գունտան իքի այ էվվել, մատամ գօնթէստը ներվէյին չայեանը թէէսսիւֆ օլան ահվալը սըհհիեէսինտէն պահս իթմիչ իտիք։ – Օլ վագըթտան պէրու մէզպուրէնին ահվալը սըհհիեէսի ասլա էյիլէշմէմիչ տիր։

Մէլանի. –Գիլաքիս օ իհթիեար գարը կիւն պէ կիւն տահա գիեատէ աղըրլաշըեօր։

— Հալպուքի օղլունուն միւրաճաաթընտա քէսէսինին աղընը գաբաեապիլիեօր, վէ վիգօնթու էօյլէ մուզիրր իսթիքրազլարա միւրաճաաթ իթտիրիեօր քի, պունուն նէթիճէյի գաթիեէսի՝ վալիտէսինին միրասընը սըֆըր տէրէճէսինէ էնտիրէճէք տիր։

— Գիլիեօրում, լաքին նէ՞ եաբապիլիրիմ։

— Գու սէրվէթին պագըյէէսինի գուրթարմագ իչին եալընըզ պիր թէտպիր վար տըր։

— Օ թէտպիր նէ՞ տիր։

— Վիգօնթ իլէ էվլէնմէլիսինիզ։

— Գէնիմ տէ արզում օ տուր, վէ պէլքի քէնտիսինի իզտիվաճա բազը իթտիրիրիմ, ֆագաթ քէնտի սէօզիւնէ պագըլըրսա, վալիտէսի բազը օլմաեօր։

— Իչթէ պու ֆէնա, չիւնքի նիհաեէթ էվլէնտիկինիզ հալտէ, ճիհէզ ագճէսի օլարագ սիզէ պիւեիւք պիր մէպլաղ իթասընը միւպէյեին պիր մուգավէլէ թանզիմ իթտիրէպիլիր իսինիզ, վէ դայիմ վալիտէնիզին վէ զէվճինիզին վէֆաթընտա, պու մէպլաղա, աահաղը մալթլուպ թարաֆընտան թէճավուզ վագը օլմազ իտի։

— Վագաա տէտիկինիզ կիւզէլ օլուր իտի ամմա, նէ՞ չարբէ օլմազ։

— Նիչին։

— Զիւնքի նէ՞ վալիտէսի վէ նէ՞ օղլու պէօյլէ պիր մուգավէլէեի գապուլ իթմէզլէր։

— Գէլքի քէնտիլէրի ճէպր իտիլիրսե , ալ վագըթ բազը օլուրլար ։

Ակօսթինի , պու սէօղլէրի ալ տերէճէ գաթի վէ քէսկին պիր սուրէթտէ թէլէֆֆիւղ իթտի քի , Մէլանի տիթրէեէրէք ։

— Ֆէնտիլէրինի իճապ՚ր մը իթմէք , տէտի ։

— Գիր ազ էվվէլ զիքր իթտիկիմ էսաս իւզէրինէ պիր մուգավէլէ եաբըլարագ , ժօրժ ալը Նէրվէյ իլէ էվլէնմէք իսթը՚ր միսինիզ ։

— Գէնիմտէ արզում պունտան իպարէթթ տիր ։ — Վագաա մագսէտ ճալիպ իսէտե , պու մագսէտէ վասըլ օլմագ իչին թէտպիր կէօրէմէեօրում ։

— Մուխաթաբալը էսրարլարը մալիւմ օլան ատէմլէրտէն հէր չէյ իսթիհսալ օլունապիլէճէկինի ունուտուեօ՚րմուսունուզ ։

Ֆրէտէրիք . — (Գահգահալը կիւլիւչէ .) Էվվէթթ , էվվէթթ . պէօյլէ պիր սըրր էլտէ իտիլմիչ օլուր իսէ , հէր չէյ գօլայլաշըր ։ — Օ հալտէ պիր ազ թէհտիտ վէ գօրգու կէօսթէրիլմէք սաճէսինտէ , մաթլուպ հասըլ օլապիլիր ։

Մէլանի . — Գու թապիի տիր , ֆագաթ թէէսսիֆ օլունու քի , նէ՛ սիզ , նէ՛ պէն , գօնթէս ալ Նէրվէյ հագգընտա մուխաթաբալը հիչ պիր չէյ պիլմէյիզ ։

Ակօսթինի . — Մաատէ գօնթէս ալ Նէրվէյ հագգընտա օլմաեըպ , օղլու վիգօնթ ժօրժ ալը Նէրվէյ հագգընտա տըր քի , իսթէտիկիմ հալտէ քէնտիսինի նէֆի իթտիրէպիլիրիմ ։

Մէլանի վէ Ֆրէտէրիք . — (Մէսէրրէթլէ .) Սահի՛հ մի ։

Ֆրէտէրիք . — Լաքին ֆամիլեամըզըն նամուսունու լէքէլէմէք իչին պու վիգօնթ նէ՛ եաբմըշ տըր ։

Ակօսթինի . — Գալպէդէնլիք իթմիչ տիր ։

— Ժօ՚րժ մու ։

— Էվվէթթ , հէր պիրի պէշէր պին ֆրանգըզ իքի բօլիչա՝ Մ. Հէթմաեէր նամ զաթը՚ն սաճթէ իմզասընը համիլ օլարագ քէնտի թարաֆը՚նտան իմալ իտիլմիչ տիր ։

Մէլանի . — Ֆագաթ ժօրժ օ իքի բօլիչանըն պէտէլինի էօտէրսե , քէնտիսինէ հիչ պիր զիեան կէլմէզ , վէ ալէյհինտէ աալիեէճճ թատագիպաթ վուգու պուլմազ ։

— Էկէր բօլիչալար թագտիմ իտիլիպատ պէտէլլէրի իսթէնիլսե իտի , պու պապատ հագգընըզ օլուր իտի , ազիզէմ մատամ՝ լաքին օ բօլիչալար թագտիմ իտիլմէեեճէք տիր ։ — Մատտէ՝ պէտէլինի քէնտիսինտէն թահսիլ իթմէքտէ օլմաեըպ , իլլա , հարէքէթի ճինաեէթքեաբանէյի մէգքիւբէտէն տօլայը հիսապ իսթէեէճէք օլան հիւքիւմէթի ճէվապ վէրմէքլի տիր ։ — Կէօրիւեօրսունուզ ա , պու սաճթէ սէնէտ պիրիմ էլիմիզտե տէհչէթլի պիր սիլահ տըր , վէ պու սիլահ՝ վիգօնթա գարշը օլտուգտան պաչգա , օղլունու ճինաեէթի մահքէմէսինտե կէօրմէք իսթէմէեէճէք օլան գօնթէսե գարշը տաճի պիր սիլահ տիմէք տիր ։ — Տիմէք պիզ , հալը հագըրա հաքիմիզ , վէ միւնասիպ կէօրտիւկիւմիւզ թագտիրտե , իզտիվաճը վէ մուգավէլէեի ճէպրէն մէզգըի իճրաեէ վագ իտէպիլիրիզ ։

Ֆրէտէրիք . — Էվվէթթ , պու տէտիկինիզ բէք աչիքեար տըր ։

Մէլանի . — Էյի ամմա , ժօրժ թահթը իթհամտա պուլունաճագ տըր , վէ պէն իսէ , կիւնահն պիրինտե բրանկապէնտ օլաճագ պիր քիմսէնին զէվճէսի օլմագ իսթէմէմ ։

Ակօսթինի . — Գու ճիհէթտե գօրգմաեա սէպէպ եօգ տուր , — Սիզ պէնի , օն պին ֆրանգ թէէտիեէսինէ թէէժին իտին , ագտը իզտիվաճընըզ կիւնահնտե օ իքի բօլիչաեը սիզէ վէրիբիմ ։

— Իսթէտիկինիզ սէնէտի իմզա իթմէեէ հազըրըմ ։

Գու արա իչ օտանըն գաբուսու չալընտըգընտան , Մէլանի՝ ասըլը սաաթա պագարագ ։

— Սաաթ իւչ տիւր , ժօրժ օլմալը տըր , տէտի ։

Ակօսթինի . — Սիգին ֆայտէնիզ իչին չալըշմագըզըմա մուվաֆֆագաթ իտէ՚րմիսինիզ ։

Մէլանի . — Էվվէթթ , էվվէթթ , սիզէ թէշմամիլլէ էճնիյեէթիմ վար տըր ։

— Էօյլէ իսէ , պիզ պուրատա գալըպ պէքլէեէյիմ . Թաաամ սալաաը գաբուսու աչըլըպ , վիգօնթ ալ Նէրվէյ ,

տահա գիեատե զայիֆլէնմիշ , եանտագլարը չուգուրլաշմըշ , լէհճէսի սօլմուշ , վէ կէօզլէրի էթրաֆը մօրարմըշ օլտուղու համար , իչէրի կիրտի , վէ Ակօսթինիի կէօրունճէ , ղարիպ պիր սէտա իլէ ,

— Գու նէ՛ ալէա թէսատուֆ . . . պէն խօ , ապիգիմ միւսիւ Ակօսթինի , Մէլանիտէն մուֆարագաթըմտան սօնրա , սիզէ , տօսթանէ պիր վիզիթա վէրմէք իսթէէօրսուս , տէտի ,

Ակօսթինի . - Գէլքի տե մէնֆաաթի վիզիթասը օլաճագ իտի ,

— Տօղրուսու էօյլէ , պիր գաչ կիւնտէն պէրի գումպատա պախթըմ եավէր օլուեօր , - Մէլանի մուզախգատա օլուպ , քէնտիսինի բահաթ իսթիրմէք իսթէէօրսուս , ֆագաթ մուվաֆֆագ օլմանեօրսուս , - Վալիտէյ՝ ինսանընտա տէվամ իտիպ , գու ինսանըն սօնու տախի կէլմէեօր , - Իչթէ , անլա. օրսունուղ քի , սիզ օլմասանըզ վէ սիզին սէրմանէտարըննըզ օլմասա , էօմրիւմ պիր աղ կիւճլէչէճէք տիր , - Լաքին սիզտէ պիր մահզունիյէթի հալի կէօրիւեօրսուս , - Սէպէպի նէ՞ տիր ,

— Զիւնքի միւսիւ վիգօնթ , քէմալը թէէսսիւֆլէ սիզէ ֆէնա պիր խապեր վէրէճէէիմ ,

— Ֆէնա պիր խապէր վէրէճէքսինիզ . Իչթէ օ էքսիք իտի . լաքին վէրէճէկինիզ խապէրը նէ՞ տիր ,

— Սէրմանէտարըմա պունտան պէօյլէ կիւվէնէմէզսինիզ . պունտան պէօյլէ օ սիզէ իթիպար իթմէէճէք տիր ,

— Էօյլէ խօ , նէ՞ պօշ գաֆալը ատէմ իմիշ . հագգընտա պէօյլէ պիր գարար վէրմէսինէ հիչ պիր սեպեպ կէօրէմէեօրսուս ,

— Ֆէնտիսի հիչ պիր սեպեպ պէեան իթմէմտի . եալընըզ գու նիհէթինի անլատըպ , գու գարարընը թէպտիլ իթմէէճէկինի տե սէօյլէտի ,

Ժօրժ տը Նէրվէյ գու խապէրի ալտըղընտա , օլ գատար սըգըլտը քի , հէմտեն սաչլարընը եօլաճագ իտի ,

Մէրգում իֆատէհէ ազագլէ ,

— Եիմտի պէն նէ՞ եապաճաղըմ . հալիմ նիճէ օլաճագ տըր , տիմէհէ պաչլատը ,

— Միզէ պիր նասիհաթ վէրէէիմ մի ,

— Վէրէճէկինիզ նասիհաթլա ագչէ թէտարիք օլունապիլիր մի ,

— Գէլքի ,

— Էօյլէ իսկ , սէօյլէյին պագալըմ , նասիհաթընըզ նէ՞ տիր ,

— Ֆարղ իտէլիմ քի , ագտը իզտիվաճ թասավվուրունտա օլմանըզ ,

— Գօշ միւլահազալար ,

— Ֆարղ իմմէքտէ պիր պէյիս եօգ տուր . իմտի , սիզ տէ պէօյլէ պիր թասավվուրու ֆարղէն գապուլ իտին ,

— Բէք էյի , գապուլ իմտիմ ,

— Ֆարղ իտէլիմ քի սէրվէթի պուլունմասան պիր գատըն իլէ էվլէնմէնիզ ,

— Իչթէ պու ասլա օլմազ ,

— Բէճա իտէրիմ , միւսաատէ իտին քի սէօղիւմէ տէվամ իտէէիմ , - Բէզալիք ֆարղ իտէլիմ քի , զէվճէնիզ օլաճագ գատընտա տէօրթ եիւզ պին ֆրանգ ագչէէի , ճիհէզ մագամընտա վէ պա մուգավէլէ վիրմէէճ , վալիտէյնիզ գօնթէս տը Նէրվէյ մուվաֆֆագաթ իթտէ , պու հագգը մէշրուբն՝ ասհապը մահլուպունուզուն հուգուգունա րիճհանը օլաճագը տէրքհար տըր , - Գու սաէէտէ հէմ սիզ բահաթ օլուրսունուղ , հէմ տէ կէնճլիկինիզին էն կիւզէլ սէնէլէրինի սիզէ ֆէտա իթմիշ օլան բէֆիգէյի սատըգէնիզ իչին օլտուգճա պիր միւսթագիլ թէատրիք իթմիշ պուլունուրսունուղ . . .

Ժօրժ . - (Ակօսթինինին սէօղիւնիւ քէսէրէք .) Ֆագաթ սիզ պաճա Մէլանիտէն պահա իսթէօրսունուղ ,

— Թատիի ,

— Գու թէտարիր իլէ , մէրգումէնին միւսթագիլի օլտուգճա տիւզէլէճէկինի անլաէօրսուս , ֆագաթ պէնիմ իչին պունտան նէ՞ ֆայիտէ պուլունտուղունու անլատմաճաօրսուս ,

— Գա մուգավէլէ զէվճէնիզէ հասը իսթիյէճէք օլան ճիհէզ

ագչէսինտէն, զէվճէնիզ մուվաֆֆագաթ իթթիհի հատէ, սիզէ, պիլա մուչքիլաթ իքի եիւզլին ֆրանգ վէրմէկէ հազըրմ։

Մէլանի. – Շուպհէսիզ պէն տէ մուխալիֆէթ իթմէմ։

Ժօրժ. – Սէօյլէնէն սէօզլէր կիւզել ամմա, իճրասը գօլայ տէյիլ տիր։ – Մէլանի էյի պիր գըզ տըր, քէնտիսի իլէ էվլէնմէյէ գարշը կէլմէմ, հալ պու քի վալիտէմին րիզասընը թահսիլ իթմէկէ կէլինճէ, պունա բէք տէ կիւվէնմէմ։

— Գէլքի քէնտի րիզասընը ճէպրէն խոթխոթալ իտէրիզ։

— Սիզ վալիտէմի թանըմաեօրսունուզ։ – Քէնտիսի զաեէթ ինսանըը օլսուդունան, պիր քերրէ խայր տէմի՞ մի, անա էվվէթթ տէմիրթմէկ գապկի տէյիլ տիր։

— Ֆագաթ էկէր ահրապանըզսան պիրի, վալիտէնիզ նէզտինտէ պէօյլէ պիր թէչէպպիւս իճրասընը տէրիւհտէ իտմէ՞ սէ։

— Ահրապամսան պիրի՞ մի։

— Մէսէլա մուսիւ Հէթմանեէր պու թէչէպպիւսիւ տէրիւհտէ իթմէ՞ . . .

Ժօրժ՝ իշպու խսմի իչիթտիկինտէ, լէհճէսի օլսուս, վէ ճէվապա աղազյէ։

— Մ. Հէթմանեէրին պու թէչէպպիւսիւ տէրիւհտէ խոխպ, պիր տիկէրինին իթմէմէսինէ նէ՞ տէպէպ վար տըր, տէմի։

— Զիւնքի մատամ՝ տը նէրվէյի խոքեամթ իթմէք իչին իգնա խոճայի խապաթ վէ պիւրհանըսար պուլմագտա Մ. Հէթմանեէր՝ տիկէր հէր քէստէն զիեատէ մուգթէտիր տիր։

Ժօրժ. – (Կիթտիկճէ հիսս իթտիկի ֆէնալըգ աչիքեարէ չէգարագ.) Նէ՞ տիմէք խոթէտիկինինզի անլամատըօրսուս։

Ակօսթինի. – (Խոթհզագքեարի.) Անլամասըդընըզա էմի՞նմիսինիզ։

— Զանն խտէօրիմ։

— Զաննընըզ եանլըշ տըր։ Հէր չէյի աչիքեարէն մէյմանա գօյմաեա պէնի մէճպուր իթմէէնին։ – Նէ՞ տիմէք խոթէտիկինի բէք ալէա անլաեօրսունուզ։

— Ֆագաթ Հէթմանեէր՝ Բարիսաէ, հաթթա Ֆրանսասա տաճի տէյիլ տիր։

— Ֆրանսասա տըր, Բարիսաէ տիր, վէ տիւնքի կիւն, քէնտիսինի, պէէքի սիպին տաճի թանըտըղընըզ րէֆիգլէրիմ։ տէն պիրի, եանի Մարթիր սօգաղընտա մուգիմ Մ. Րօպէրին նէզտինտէ կէօրտիւմ։

Վիգօնթ՝ թէրլէմիշ օլան անլընը սիլմէկէ ճահտ իթտի, վէ Ակօսթինի չէօյլէ տեվամ իյլէտի.

— Րօպէր՝ Հէթմանեէրին մուվաճճէհէսինտէ պանա պազը բօլիչալար թէսլիմ իթտի։ – Շիմտի նէ տիմէք խոթէտիկիմի էլպէթթէ անլաեօրսունուզ։

Ժօրժ, տիւչարը տէհշէթի օլարագ, բէճա եօլունտա իքի էլինի իթալէալըեա ուզաթըպ,

— Րէճա խտէրիմ, սիւքիւթ խոին, սիւքիւթ խոին, տէտի։

— Նէ տիմէք խոթէտիկիմի չիմտի անլատընըզ, տէյիլ մի։ Մեսիւ վիգօնթ, տիրատէթթինիզէ չիւպհէ իթմէէօրսուս։ – Մէզքիւր բօլիչալար ճիզտանըմտա տըրըլար։ Անչէրին մահվ իտիլմէսի՝ սիպին էլինիզտէ տիր։

— Պօրճումու թէէտիեէ խտէճէեիմ...

— Պու կիւնքի կիւն մատատէ պօրճ թէէտիեէ իթմէքտէ տէյիլ տիր։

26

Ժօրժ, տէհշէթլի պիր սուրէթտէ Ակօսթինինէ աֆֆը նազար խոխպ,

— Էօյլէ խսէ, մատատէ նէ՞ճէ տայիր տիր, տէյի սիւալ իթտի։

— Պու կիւն, սիզ պէնի, մատամուազէլ Մէլանի կօթիէ տէ պիրլիքտէ օլսուդուս հալտէ, վալիտէնիզ մատամ գօնթէա տը նէրվէյին նէզտինէ կէօթիւրմէլի վէ վալիտէնիզէ թագտիմ իյլէմէլիսինիզ։ – Մատամուազէլ կօթիէնին մէսաւտ զէվճի

օլմագ արգուսինտէ օլտուղունուզու՝ պէլագէթի լիսան իչէ վալիտէնիզէ անլաթըրըմ, վէ էկէր քէնտիսի՝ քէնտի ասըլդատէլիկինտէն, վէ ճէմիյէթի պէչէրիսէտէ հայիզ օլտուղու վազիէթինտէն վէ սայիր պու կիսի թիւրահամատան պահա իտէր իսէ, պէն քէնտիսինէ, մատմուազէլ Կօթիւ ագրապանըզտան պուլունմասը ճինէմէչ, արգու օլունան իզտիվաճատա հիչ պիր մահզուր օլմատըզընը սէօյլէրիմ։

« Ումարըմ քի մատամ տը Ներվէյ՝ իսքէտէթ օլարագ, վէ, կելին էվլատլարըմ տիեէրսէք, իքինիզի տէ տէրագուշ իտէճէք տիր։

« Էկէր թէչէպիւսիւմիւն Նէթիճէսի՝ իւմիւտիմէ թէվաֆըզ իթմէզ իսէ, ճիզտանըմտա պուլունան իսպաթը գաթիէէ միւրաճաատա մէճպուր օլուրում։ – Պու թէչէպիւսիւն Նէթիճէսինի էլպէթթէ չիմտիտէն տէրը իտիեօրունուզ։

— Պէնիմ միւնասիպէթիզ պիր հարէքէթիմի վալիտէյէ պիլտիրմէէճ ճէսարէթինիզ օլաճաղ մը տըր։

— Թապիրինիզ եօլունատա տըր։ – Պու կիսի միւնասիպէթիզ հարաքէատըն Նէթիճէլէրինի պիլիոսինիզ։

— Յագատ պու իսապէր՝ վալիտէյին վէֆաթընը մուճիպ օլապիլիր։

— Տահա էյի եա, սիզին տէ արգունուզ օ սայր։

— Եարըն պիր քէրրէ վալիտէյի պէն կէօրիւրիւմ։

—Պուննատան պաշգա սիզին իչին չըգաճագ թարիզ պուլունմատըզը հալտէ, պու տէրէճէ տիւչունմէէճ իհթիեաճընընզ վար մը տըր։ – Պու իչի եարընա թէէխիր իթմէքտէ Նէ՛ սէպէպ վար տըր։

— Բէք ալէա, պու ագշամ քէնտիսինի եալընըզճա կէօրիւրիւմ։ – Միւսթէրիհ օլուն, լագըմ օլանը եարատաճագըմ վէ իզթիդա իտէն սէօզիւ սէօյլէնէճէէնիմ։

— Էկէր պիզտէ պիրլիքտէ օլսա իտիք, սիզէ եարտըմ իտէպիլիր իտիք. Ֆագաթ Երնէ սիզին պիլէճէք իչինիզ տիր։ – Ազճագ շուրաեը տէրիսաթըը իտին քի, պու իչ ուզամաեատրագ մուվաֆֆագըյէթէէ իսիմամ պուլմալը տըր։ – Եարըն վալիտէնիզ մատամըն ճէվապընը պանա թէպլիղ իտին։

— Եարըն սիզէ կէլիրիմ։

Ժօրժ, պու սէօզիւ թէլէֆֆիւզ իթտիքտէն սօնրա, սէրսաչ քիմսէլէր կիսի սայլանարագ միչարը չըգտը։

Ակօսթինի. – (Կիւլէրէք.) Իչ եօլունատա տըր. եագընատա վիգօնթէս տը Նէրվէյ օլաճագտընըզ։

Մէլանի. – (Ումուզլարընը չէքէրէք.) Պէնի՝ ճինաեէթ մահքէմէսինէ թէրճիհ իթմէէրի, պիւեիւք պիր չէրէֆ ու իֆթիխար տըր։

Յրէտէրիք. – Խուսուսիյլէ, ագրապամատան օլան մատմուազէլ Մէլանի կօթիէնէ ճիհէզ ագչէսի օլմագ իւզրէ տէօրթ եիւզ պին ֆրանգ թահսիս իտիլմէսի ունուտուլմազտա...

— Տէլիգանլը, սիզ պու խուսուսատա միւսթէրիհ օլուն. պու չարթ սայա ունուտուլմազ։

— Պիլիրսինիզ, սիզ գաեէթ դուրնագ պիր ատէմսինիզ։ Իպրագ իթտիկինիզ լիեագաթ վէ էհլիեէթի թագտիր իտէրիմ։

— Թէչէքքիւր իտէրիմ, ազիզիմ միւսիւ։

Մէրգում, պու սէօզլէրտէն սօնրա, Մէլանի իչէ Յրէտէրիքտէն մուֆարագաթ իթտի։

Ժօրժ տը Նէրվէյ՝ սօգագտա մուվասըլէթինտէ սօլուեագ տուրատու, վէ գուրու պիր էօրսիւրիւք եիւրէկինի սայքի բարչալատըզը կիսի, իչք տէֆա օլարագ տա տօտագլարը քէնարընատա գանլը պիր քէօրիւք միչահէտէ օլունատու։

Անինտէ մէնտիլինի չըգարըպ, տօտագընը սիչտի, վէ գան չէքէսինի մէնտիլի իւսթինատէ կէօրտիւ, վէ քէնտի քէնտինէ չու սէօզլէրի իրատա իթտի.

— Բէք ֆէնա թաւթուչտում. չու հայվան Հէթմանէէրին պու տէրէճէ չաբուգ ավտէթ իտէճէկինի, վէ իչին պէօյլէ ֆէնալաչաճաղընը մէմուլ իտէպիլիր մի իտիմ։ Հալ պու քի պու իչտէ ասլա միւչքիլաթ եօգ իտի. քէնտիսինի կէօրմէլի վէ չէօյլէ տիմէլի իտիմ. « Համիյնէթլու էֆէնամ, սիզին իմդատընըզը թագտիա իթմէքլէ պիւեիւք պիր խէիրատա պուլունտում. սիզտէ իչի մուտախարէն չագտընըզ, իտմի տօլանտըրըզ օլտուղում մէպլաղը թէմամիյլէ էտա իտէճէնիմ։ » Էկէր

պու եօլտա պիր լիսան գուլլանմա իտիմ, հէր չէյ սըրասըն-
տա ճէրէեան իտէր իտի։

« Ֆագաթ պու կիւնքի կիւն իչ չըղըրընտան չըգմըշ ատը,
չինքի պու մասլահաթկիւզարըն բէնչէսինէ տիւշմիւշ օլտու-
ղում հալտէ, մէրգումուն հագդըմտա խայրխահանէ մուա-
մէլէ իթմէնէճէկկի աչիքտարէն անլաշըլըեօր։ – Լարին Մէլանի
իլէ էվլէնմէլիկիմտէ քէնտիսինճէ նէ՞ ֆայիտէ մէմուլ օլու-
նապիլիր։ – Իչմէ պու խուսուս պէնի մէրագտա պրագըեօր։

« Ձիւմլէսի տէ պանա գարշը իթթիֆագ իթմիչլէր տիր,
վէ ատէթա պէնի բէնչէլէրի իչինէ թուֆմագտա տըրըլար։

« Ձինանէթի մահքէմէսի մի... ասլա, ասլա. իղտիվաճը
թէրճիհ իտէրիմ։ Պունտան գաթիննազար, պու սուրէթլէ հալ
վէ վազիյէթիմի տէ թէպտիլ իթմիչ օլուրում։ – Վալիտէմ
պու թէքլիֆի գապուլ իթմէլի տիր։

« Պա մուգավէլէ Մէլանիյէ հասր իտիլէճէք օլան տէօրթ
եիւզ պին ֆրանկտան, Ակօպինի, պէնիմ իչին իքի եիւզ
ֆրանգ չըգարաճագ տըր։ Մէրգում, պունու գաթիէն վատ
իթտի, վէ պու միդտար մէպալղտա, միրաս վազիֆընա գա-
տար քիֆայէթի իտէճէք տիր։ Նու տա վար քի, վալիտէմ՝
պունտան պէօյլէ ուզուն միւատէթի եաչատմագ։ »

Թապիսի մէրգում՝ պու կիսի միւլահազաթը գապիհէ ի-
լէ ֆիքրի մէչգուլ օլարագ, վէ ճինանէթի մահքէմէսի գօր-
գուսուչլա ագտը իղտիվաճա գարար վէրէրէք, վալիտէսի
խանէսինէ տօղրու եօլունա տէվամ իթտի, վէ քէնտիսինին ի-
չերի կիրտիկի գէման, հէքիմ տիչարը չըգմագտա պուլուն-
տուղունտան, ժօրժ՝ մէրգումա խիթապէն,

— Տօղթօ՛ր, վալիտէմի՛ մի կէօրտիւնիւզ, տէյի սիւալ
իթտի։

— Լիվէթի, միւսիւ վիգօնթ։

— Նա՞սըլ տըր։

— Հէր վազըթքի հալինտէ տիր։

— Իւմիտինիզ վա՞ր մը տըր։

— Անվալը սըհհիէսինին վէխիմ օլտուղունու զաթէն սի-
զէ սէօյլէտիմ։ Ֆագաթ վիճուտճա վէ ֆիքիրճէ խիթիրահաթ

վէ սիւքիւնէթի իչինէ պուլունմագ ատէսինէ պիր միւտահէթ
տահա եաչատապիլիր։ Պնճագ հէր կիւնա քէտէր վէ գատա-
վէթտէն պիչարէնին խալի օլմասընա սայ իտիլմէսինի թէքրար
իխթար իտէրիմ, չինքի չէտիտ պիր սատէմէ վէ հէճէճան ի-
լէ հաճաթընըն գաթթի օլունագաղը տէրքտար տըր։

— Թէչէքքիւր իտէրիմ, տօգթօր. Թավսիյէլէրինիզին
թէմամիի իճրասընա նէզարէթի իտէճէիմ։

Ժօրժ, թապիպտէն այրըլտըգտան սօնրա, տօղրուճա,
մատամ տը Նէրվէյին տայիրէսինէ չըգտը, վէ բասթ կէլտի-
կի պէսլէմէճէ,

— Վալիտէմ պէնի գապուլ իտէպիլիր մի, տէտի։

Պէսլէմէ. – Ջանն իտէրիմ քի, գապուլ իտէպիլիր, միւ-
սիւ վիգօնթ. չիմտի կիտիպ զաթընըզըն պուրատա պուլուն-
տուղունու խապէր վէրէէիմ։

Մատամ տը Նէրվէյ՝ օղլունուն դիճարէթի խապէրինի
ալտըղընտա, պուրուշմուշ օլան տոտագլարընտա էսէրը թէ-
պէսսիմ միւշահէտէ օլունտու, վէ մէրգումուն իչէրի կիր-
տիրիկէսինի իխթար իտմէսինէ, ժօրժ իչէրի կիրտի։

Օլ էանատէ գօնթէս՝ ուզուն պիր գանապէտէ եաչըն-
մըշ օլուպ, օլ խայրսըզ էվլատըն հասըլ իթմիչ օլտուղու
չայճանը թէէսսիֆ վէ մէքրուհ մէնզարէ գէմանընտաքի հալ-
տէ պուլունուճօրտու։

Օ կիւնտէն պէրու, գօնթէս տը Նէրվէյ, օղլունու ան-
ճագ պէչ ալթը տէֆա կէօրմիւչ օլուպ, մէրգումուն իչպու
ֆիթրաթսուզճա հարէքէթի մէգպուլէսի տիւչարը իտիթրապ
գըլաճօրտու, չինքի պիր վալիտէ, էվլատընըն գապահաթ-
լարը հէր նէ տահի օլսա, տայիմա անը սէվմէսի վէ տիւ-
չինմէսի թապիի տիր։

Վիգօնթ, սիմասընտա էսէրը մուհապպէթի հուսուլինէ
չալըշարագ, խասթանըն օտասընա կիրիպ, եանընտա եագլաշ-
տը, վէ անը տէրաղուչ իտէրէք,

— Սէվկիլիւ վալիտէճիմ, հէքիմինէ թէսաթիֆ իթ-
տիմ, բէք էյի օլտուղունու թէէմին իտիճօր, տէտի։

— Օղլում, հէքիմ միւպալէղա իտիճօր... Պու ճիւմլէ

իւէ իքի իւշ կիւնաէն պէրու գուվվէթիմի պուլմուշ օլտուղումու զանն իսիեօրում։

— Եիւրէք չարըքնէթըն նա՞սըլ սըրդի։

— Էվվէլքի գառար սրգ վէ չէտիա տէյիլ տիր։

— Հէքիմին միւպալէղա իթմէմէքտէ օլտուղունա՝ քէսպի իֆագաթ իթմէք իւղրէ պուլունտուղուն իսպաթ տըր։ — Շու հալտէ, վալիտէճիեիմ, եօրկունըլուգ հիսս իթմէեէրէք, պիր գայ տագըգա գառար պէնի տինլէէպիլիրսին, տէյիմ։

Մատամ տը ներվէյ՝ օղլունու լաեըգըյլա թանըսըզըն-տան, անըն միւրայիճէ հալինտէն՝ իչիտէճկի աէօղլերին բէք տէ խայըրլը օլմահաճաղընը տէրք իթմէքտէ իտի։ Իմտի, մէզպուրէ, ճէվապա աղազլէ։

— Էկէր խօչնուտ օլունմահաճաղ չէյլէր աէօյլէմէք նիեէ-թինտէ տէյիլ իսէն, չիւպհէսիզ սըգըլմահարագ վէ եօրուլ-մահարագ սէնի տինլէրիմ, տէտի։

— Զանն իտէրսէմ, միւսթագպէլիմի տիւչիւնտիւկիւմիւ պիլմէնիզ, սըգըլաճագ շէյ տէյիլ տիր։

— Էկէր հագըգէթէն միւսթագպէլինի տիւչիւնիւեօր իւ-սէն, մէճպուուրում։ Էկէր տահա էրքէն միւսթագպէլինի տիւ-չինտէ իտին, պին տիւրլիւ տիվանէճէ հարաքեաթըն իլէ ահ-վալը սըհհիեէնի թէհլիքէյէ իլգա իթմէզ, վէ արգան-տա, թէէսսիւֆ օլունտագ պիր հալը մադի պրագմագ իւ-տին։ — Հէր նէ իսէ, հիչ տիւչինմէմէքտէն իսէ, կէճ տիւ-չինմէք տէ խայըրլը տըր։ Աէօյլէ պագալըմ, գառարըն նէ՞ տիր։

— Գէքեարլըգ էօմրիւմէ խիթամ վէրմէք իսթէրիմ։

Մատամ տը ներվէյ. — (Գիրտէն պիրէ սարսըլարագ, մահզունէն.) Գու պագտէ սանա միւսաատէ օլունմո՞ւշ մու տուր։

Ժօրժ. — (Գաշըները եօգարը գալդըրարագ.) Միւսաատէ օլունմո՞ւշ մու, պու նէ՞ տիմէք։ Մէ՞ն մի պէնի ագտը իզտի-վաճտան մէնն իտէճէքտին։

— Խայր, ասլա. հաթթա չօգտան պէրու պէօյլէ պիր

գառար վէրմէլի իտին. օլ վագըթ գօլայ օլուր իտի, վէ էվ-լիլիք էօմրիւ տէ սէնի գուրթարըր իտի։

— Զանն իտէրիմ քի, վալիտէճիեիմ, էվլէնմէք վագթըմ հէնուզ կէչմէմիշ տիր։

— Հա՞նկը ֆամիլեա բէտէրլի՝ ֆիսք ու ֆիճուր իչինտէ կէչիրիլէն պիր էօմրիւ իլէ սըհհէթինի վէ սէրվէթինի բայի-մալ իթմիշ օլան պիր ատէմէ քէնտի գըզընը վէրմէք իսթէ-եէճէք տիր։ — Իչթէ, օղլում, սէն պու տէտիկիմ ատէմինէն։ Շու սահաթտա սէնի տամատ տէյի գապուլ իտէճէք օլան բէ-տէր՝ տիվանէ օլմայը տըր։

— Ֆագաթ, վալիտէճիեիմ, պիրի՛ իմիհէն քի, հագգընտա աէօյլէտիկին աէօղլէր՝ մուճիպի ֆախր ու մէսէրրէթ տէյիլ տիրլէր։

— Հագըգէթի հալի վալիտէն սէօյլէմէեիպ տէ քի՛մ սէօյ-լէեէճէք տիր։

— Տիմէք պէնիմ իչին զէվճէ պուլմագ՝ պիւթիւն պիւ-թիւն միւմքինսիզ տիր զանն իսիեօրսուն։

— Գօրգարըմ քի պուլամահաճագսըն։

— Միւսթերիհ օլ, վալիտէ, Ֆէնտիմէ զէվճէ պուլմագ օլ գառար միւչքիլ պիր իշ տէյիլ տիր։ Զաթէն պուլմուշում տուր։

Մատամ տը ներվէյ սարսըլարագ,

— Վայ, սէն իննթիհապընը իթտի՞ն մի, տէտի։

— Էվվէթ։

— Իննթիհապ իթտիկին գառըն կիւզէ՞լ մի տիր։

— Էվվէթ, վալիտէճիեիմ, ֆէվգէլատէ կիւզել տիր։

— Կէ՞նճ մի տիր։

— Ֆէնիմ չաղըմտա տըր։

— Զէնկի՞ն մի տիր։

— Խայր, զէնկին տէյիլ տիր։

— Էկէր էօղիւրիւ՝ զէնկին օլմամահ իսէ, պէն պու էօ-զիւրիւն էօնիւնիւ ալըրըմ։

— Էվվէթ, վալիտէճիեիմ, տէրքհար օլան խայրխահ-ղըն իլէ սէն պու էյիւկի եաբատպիլիրսին։

— Օլ կէնճ գըզը սէվիւօ՞ղմուսուն ։

— Էվվէթ ։

— Օ տա սէնի սէվիւօ՞ղմու ։

— Մէվտիկինի զանն իթմէքլիկիմէ բէք չօգ ճիտտի սէ-պէպլէրիմ վար տըր ։

— Ֆամիլեասը թարաֆընտան հիւանի գապուլ օլունա-ճաղընա էմի՞նմիսին ։

— Բէնտիսի սէրպէսթ օլուպ , թասավվուր իթտիկիմիզ իզտիվաճա քիմէնէ թարաֆընտան մուխալիֆէթ գապիլ օլ-մատըղընտան , չունուն պունուն ըէյինի թահսիլէ լիւզում եօգ տուր ։

— Նամուսլու ֆամիլեատա՞ն մը տըր ։

— Պիզիմ ֆամիլեամըզտան օլտուղու ճիհէթլէ , էլպէթ-թէ նամուսլու ֆամիլեատան տիմէք տիր ։

27

Մատամ տը նէրվէյին լէհճէսի՝ հէր վագըթքի հալին-տէն զիեատէ սօլտու , վէ պօղուգ պիր սէտա իլէ ,

— Պիզիմ ֆամիլեամըզտա՞ն մը տըր , ֆամիլեամըզըն ի-չինտէ Մէլանի կօթիէտէն զայրի սէրպէսթ օլան գըզ եօգ տուր , վէ օ տախի իւչ սէնէտէն պէրու սէնին մէթրէսին տիր , տէտի ։

— Ջանն իտէրիմ քի , էվլէնմէք արզուսինտէ օլտուղում թագտիրտէ , պէնիմ իչին , Մէլանի՝ տիկէր հէր գատընա մի-լրաճճահ տըր ։

— Ֆագաթ օ սէնին չէյթանըն տըր . . . Էկէր սէնտէ , հիչ պիր չէյ , եանի նէ՛ սըհհէթ , նէ՛ սէրվէթ , վէ նէ՛ իթի-պար գալմատը իսէ , էկէր հէր քէս սէնի թահդիր իտիեօր , վէ նամուսլու քիմսէլէր սէնին հագգընտա էհէմմիյէթ վէրմէ-եէրէք պահա իտիեօրլար իսէ , սէպէպի եալընըզ Մէլանի կո-

թիէ տիր ։ — Ճաճապա եանլը՞չ մը անլատըմ , չիւնքի նէ՛ տէրէ-ճէ ալշալմըչ օլսան , Մէլանի կօթիէնի , կէլին տէյի գապուլ իթմէքլիկիմի թէքլիֆ իթմէկէ կէլմէքլիկին միւմքինսիզ տիր ։ — ժօ՛րժ , չաբուգ պէնի թէէմին էթ , Մէլանիտէն պահա իթ-մէեօրսուն , տէյի՞լ մի ։

— Վալիտէ , անլայըչըն տօղրու տուր ։ Մէլանի կօթիէ-տէն պահա իտիեօրում ։

— Օ ալչագ մախլուգլա էվլէնմէ՞ք մի իտթէեօրսուն ։

— Պէնիմ զէվճէմ օլաճադը հալտէ , քէնտիսինի թահ-գիր իթմէքտէ նէ՛ մէնֆաաթ վար տըր ։ — Պու մուամէլէ , ա-տէթա , թիւքիւրտիւքլերի թիւքիւրիւք եիւզլերինէ տիւչէճէ-կինի պիլէրէք , հավաեա տօղրու թիւքիւրէն քիմսէլէրին հա-րէքէթինէ պէնզէր ։

— Թա՛յր , Մէլանի կօթիէ՝ ասլա սէնին զէվճէն օլամա-եաճագ տըր ։

Վիդօնթ պու սէօզէ էհէմմիյէթի վէրմէեօրճասընա ու-մուզլարընը չէքմէսինտէ , մատամ տը նէրվէյ չէօյլէ տէվամ իթտի

— Ա՛հ եիկիրմի պէշ եաշընը իքմալ իթմիշ օլմանի իլէ նէ-զաքէթ վէ հիւրմէթ տույիրէսինտէ պանա իհթարը քէյֆիյէթ իտիպ , միւխալիֆէթիմէ բաշլէն էվլէնմէք հագգընը գանունէն հայիզ օլտուղունու պիլիեօրում ։ Պէն պու եօլտա հարէքէթ իտէպիլիրսին , անճագ պէն սէ՛ չու տագըղտան խապէր վէրիրիմ քի , Մէլանի կօթիէ իլէ էվլէնտիկի կիւնտէն իթի-պարէն , էվլատըմ եօգ տուր տէյի ֆալըղ իտիպ , գալպիմ կիպի , էվիմին գապուտու տա սէնին իչին գապանաճագ տըր ։ Ֆագաթ պու նալատըղ իզտիճաճ վուգու պուլմահաճագ տըր ։

— Պի՞մ մէնն իտէճէ՞ք տիր ։

— Պիմ մէնն իտէճէ՞ք մի տիր ։ — Մէլանի կօթիէ քէնտի-սի . . . նէ՛ կէչմիչտէ վէ նէ՛ կէլէճէքտէ պէնտէն օն բարա պիլէ սլամատըղընը վէ սլամահաճագընը անլատըղը հալտէ , սէնինլէ էվլէնմէք իսթէմէեէճէք տիր . չիւնքի պէն , հահա-թըմտա , սէնի , սէրվէթիմտէն վէ միրասըմտան մահրում գը-լահագ սուրէթտէ թէտպիր իթթիհադ իտէճէյիմ ։

ժօրժուն լէհհէսի սօլուպ, հէր պիր եանտաղը իւղէրինէ միւշահիտէ օլունան գանլէքսինէն, սիմսար տահա գիւա. տէ տէհշէթլի պիր հալ քէսպ իթմիշ իտի։ Գիւթիւն վիճուտի տիթրէհօրտու։ Նիհանէթի, նէֆէսինի կիւճ իլէ ալարագ,

— Վալիտէ, պու իզտիվաճ իճրա օլունմալը տըր. էֆ- ենտիէ ըշըճ գէր· անլատօրմուտունուզ, ԻՃՐԱ ՕԼՈՒՆՄԱԴԼԱՋՄ ՏԸՐ տիեօրում։ Անէն պու իզտիվաճա մուխալիֆէթի իթ. մէտիքտէն պաշգա, Մէլանի Կօթիէնէ, ճիհէզ ագչէսի օլա. րագ տէօրթ եիւզ պին ֆրանգ տախի իթա իտէճէքսին։

Մատամ տը Նէրվէյ օղլունա պագարագ,

— Հէր հալտէ բիւնա կէօրմէքտէ օլտուղումու գանն իտիեօրում, տէտի,

— Խայր, բիւնա կէօրմէեօրսուն։

— Էօյլէ իտէ սէն ագլընը ղայպ իտիեօրսուն։ Պէօյլէ պիր պաշագլըղը հիւնէր բիզամ իլէ թատիպ իթմէյէճ հա՞նկը իգ. թիտարը պէչէրի, վէ նէ՞ կիպի սէպէպ պէնի մէճպուր դըլա. պըլըր։

— Նէ կիպի սէպէ՞պ մի։

— Էվվէթ։

— Սէնին իչին հէր չէյտէն պիճատէ մուգատտէս օլան պիր սէպէպ, եանի խամխըղին նամուսու . . .

Մատամ տը Նէրվէյ, պու քէլիմէլէրի իչիթտիկինտէ, տէրքեար օլան զաաֆիէթինէ բաղմէն պաշընը եօգարը գալ. արըրտը, վէ տէհշէթինտէն նայի չարշապ կիպի աղարմըշ օլ. տուղու հալտէ, իբի էլլէրինի կէօքսիւնէ կէօթիւրէրէք սար. սըլըր։ Գատէհու պօղուգ պիր սէտա իլէ,

— Խամխըղին նամուսո՞ւ մու, տէտի։

— Եախօտ տահա տօղրուտունու անլամագ իսթէրսէնիզ, օղլունուն նամուսու։

— Սէֆիլ էվլո՜ւ, պու նամուսու տիւշարը թէհլիքէ գէլտագ նէ՞ եաբարըն։

— Պիր խէյճա իշլէտիմ, վէ սէպէպի եալընըզ սէն օլ. տուղունն իչին, մէտուլիտէթի տէ ոտնա այիտ օլմագ կէրէք տիր։

— Գանա՞ մը, պանա՞ մը։

Մէրգում ալշագ՝ պիչարէ գատընճըղտաղը ասլա աճըմա. եարագ,

— Էվվէթ, թապիսթիլլէ սանա այիտ տիր, չիւնքի ագ. չէեէ իհթիեաճըմ, հէմտէ գաթիէն իհթիեաճըմ վար իտի. իսթէտիմ, վէրմէտին. օլ վագըթ պէն տէ պիր տօսթուն սախ. թէ իմզասընը եաբարագ ագչէ թէտարիք իթտիմ։ – Շիմտի սօրարըմ, պու պապտէ գապահաթ քիմին տիր։

Մատամ տը Նէրվէյին տօտագլարը գըմըլտանտը իսէտէ, սէօի պօղազընտա պօղուլտուղունտան, պիր սէօզ պիլէ թէ. լէֆֆիւզ իթմէկէ միւթէտիր օլամատը, վէ օլ ինսաֆսըզ գաթիլի վալիտէ,

— Խիլասա, սախթէ սէնէտլէր եաբարըմ. չիմտի պու սէնէտլէր՝ Մէլանի Կօթիէնին մասլահաթկիւզարընըն եէտին. տէ օլուպ, թէհտիտ իլէ մէրամը ֆէսատտանէլէրինէ մուվաֆ. ֆագ օլանլարընն քէնէնէսինէ տիւշմիւշիմ աիւբ։ – Վալիտէ, պունլար պիզտէն զիեատէ հայիզի նուֆուզ սըրլար։ Շէօյլէ քի էկէր էվլէնմէզ իսէմ, էկէր պու պապտէ բուն մուվաֆ. ֆագաթի իթմէզսէն, վէ Մէլանի Կօթիէնէ ճէհէզ ագչէսի օ. լարագ տէօրթ եիւզ պին ֆրանգ թախսիս իլլէմէզսէն, պէ. նի Մահքէմէյի ճինայէթէ վէ օրտատան տախի քիւրէնէ կէօն. տէրէճէք տիրլէր։ Հալ պու քի պիր վիճդանի տը Նէրվէյ ի. չինն պու հալ եագըշմագ. իմոի, վալիտէ, պու հալտէն սա. գընմագ լազըմ տըր։

Գիչարէ վալիտէ պու արա պիր ա՜հ իթտի. աեագլարը ալթընտա պուլունան տէօչէմէնին չէօքմէքտէ օլտուղունու զանն իտիեօրտու, վէ աեագտա տուրագիլմէք իչին, օղլու. նուն զայիֆ գօլլարընա տաեանմագա մէճպուր օլտու։

Օլ անէ տէկինն մէրմէր թաշ կիպի աղարմըշ օլան սիմա. սը գըզարտը, եիւգիւ պուրուշտու, վէ կէօղլէրի գօվուգլա. րընտան հէման չըգմագ տէրէճէսինէ կէլտի, վէ պատէհու բէքէլէեէրէք,

— Լանէ՛թ . . . լանէ՛թ . . . տէտի, վէ այնի վագըթտա աղընտան չըգան պիր գան՝ օղլունուն իւղէրինէ փըշգըրտը,

էլէրի սարգըլտը , վէ պուլունտուղու տայիրէտէ տէօնիւպ , պոյլու պոյունա եէրէ սէրիլտի ։

Ժօրժ , գուլագ թօզլարընա գատար թէրլի օլարագ , նէթիճէյի միւէլլիմէյի մէզգիւրէտէն տօլաեր շաշըրմըշ օլտուղու հալտէ , պիր գաչ ատըմ ըիւճաթի իթտի , կէօզլէրինի՝ գըմըլտանմագտըզըն եէրէ սէրիլմիշ օլան ճիսմինէն աեըրատաեօրտու ։

Ինքի իւչ սանիյէէ սօնրա , մէրգում քէնտիսինի պուլուպ , ճիսմ եախօտ նաչը մէզգիւրէ եազլաչտը , տիզ չէօքտիւ , վէ քէնտի սազ էլինի՝ անըն կէօքսիւնիւն սօլ ճիհէթինէ վազ իլէ , եիւրէկինին չարըմագտան տուր օլմուշ օլտուղունու անլատը ։

Օլ վագըթ ժօրժ պաչընը եօգարը գալտըրըպ ,

— Էօլմիւշ , իչթէ չիմտի սէրպէսթի օլտում , ճինաեէթի մանգէմէսինտէն գուրթուլտում , չիւնքի Մէլանի իլէ էվլէնմէքլիկիմէ հէր կէօնա մանի օրթատան գալգտը , տէտի ։

Մէրգում , պու միւլահազատան սօնրա , սիմասընտա ֆէվգէլատէ էսէրը հէնէճան կէօսթէրմէկէ չալըշարագ , վէ օտա գաբուսունա տօզրու իլէրլէեէրէք , վար գուվվէթիյլէ ,

— Եարտըմ՛ , եարտըմ՛ , վալիտէմ էօլիւեօր , տէյի նիտա իթտի ։

Գէալէմէ գօչուպ եէթիչտի , վէ գօնթէսին դանը խալը իւզէրինէ սէրիլմիշ օլտուղունու կէօրտիւկիւնտէ , րէֆը սէտա իթտիկինտէ , ժօրժ տախի , թէլաչլէ ,

— Վալիտէմ էօլիւեօ՛ր . . . եարտըմ՛ . . . պիր հէքի՛մ . . . չաբուգ պիր հէքիմ կէթիրին , տէյի թէքրար իթտի ։

Խըզմէթքեարլար , պու ֆիղան ու նիտալէրի իչթիտիքլէրինտէ , օտալարընտան տիշարը չըգըպ , տէրհալ պիր թապիպ ճէլպիյլէ , մատամ գօնթէս տը Նէրվէյին՝ չահ տամարը գաթթ օլունուպ , հէման ֆիւճճէթթէն վէֆաթ իթմիշ օլտուղու թահգըգ գըլընտը ։

Ռգչամըն սաաթ եէտիսինտէ , ժօրժ՝ Ակօսթինինին խաներսինէ կիթտի , վէ մէրգում իթալէատը՝ մուվաֆֆագ օլտուՆո՛ւզ մու տէյի սօրմասընտա , ժօրժ՝ շաբգասընըն էնյի վէ սի-

եահ թիւլիւնիւ կէօսթէրտի , վէ Ակօսթինի տախի կիւեա իզհարը թէաճճիւպ իտէրէք ,

— Վա՛յ , մատամ գօնթէս վէֆաթ մը իթտի , տէտի ։

— Լյվվէթ , վէ պու հալտէ պիր թագըմ պէչհուտէ թէհտիտաթա մահէլլ գալմատը ։ Գօրճլարըմը թէէտիսէ իտէճէկիմ կիպի , Մէլանի կօթիէ իլէ տէ էկէր արզու վէ նիհէթինտէ տէվամ իտիեօր իսէ , էվլէնէճէեիմ՛։

Ակօսթինի եալընըզ գալտըզընտա , քէնտի քէնտիսէ ,

— Գու իչտէ օլտու . . . Արնօլտ Ցէավինեը խօշնուտ գալաճագ տը՛ր , տէտի ։

Հիքեաեէ իթտիկիմիզ չէյլէրին վուգու պուլտուղու կիւնտէ , Ուիլեամ Սգօթ՝ սախթէ Գօրտիէնին գըեաֆէթինտէ օլարագ , բաչավրաճը Բիեր Պէրօնուն իգամէթ իթտիկի բալչավրաճըլար խանընա կիթտի ։

Գունուն տախիլինտէ եախօտ իթթիխալինտէ պիր մէյխանէ պուլունուպ , եիւզիւ գըրմըզըեա պօեանմըշ , վէ անլընտա ղարիպ պիր լէվհաեը համիլ պուլունմուշ իտի ։ Շէօյլէ քի սիեահ պօեալը պիր թախթա իւսթիւնտէ , վագթիյլէ եալտըզըը էսկի պիր թաճ մըխլանմըշ , վէ պունուն ալթընա տա « Ա լա Գուրօն տէ Բուա տը Ֆրանս » իպարէսի թահրիր գըլընմըշ իտի ։

Իչպու մէյխանէ , բաչավրաճըլար խանը սահիպի գարընընն մալի օլուպ , մէրգումէ , օրատա քէնտի միւսթէճիրլէրինէ միւսիիրաթի վէ թաատ սաթար իտի ։

Խանընն վէ մէյխանէնէնին սահիպէսիյլէ միւնասէպէթի հասըլ իթմիշ օլան Սգօթ , տօղրուճա մէյխանէեէ կիտիպ , տէսթիկեահ պաչընտա պուլունան չիչմանն վիճուտու մէյխանէճի գարը թարաֆընտան թէպէսսիմլէ գապուլ օլունտու , վէ արալարընտա աթթիտէքի միւքեալէմէ ճէրէեան իթտի ։

Մէյխանէճի . — վա՛յ , սի՛զմիսինիզ , մէմուր էֆէնտի ։ Էկէր պէնտէն խապէր ալմատա կէլտինիզ իսէ , սիզէ խապէր վէրիրիմ քի , ատամըմըզ պօրճունու էօտէտի ։

Սախթէ Գօրտիէ . — Պիլիեօրտում ։

— Պիլիեօ՛րմու իտինիզ ։

— Էվվէթ, հաթթա պօրճուն էօտէմէտիկի թագաթը տէ խանէնիզէն թարտ խոճէկինիդի չիտաէթլէ թէհլիա իլլէմէնիդի ըէճա իթթիկիմ Բիբէր Պէրօնուն իճար պէտէլինի քէնտիսինէ պէն վէրտիմ։

Գու ատա մէյհանէճի գարընքն սիմսարնատա էսէրը թէաճճիւպ կէօրիւլտիւկիւնատէն, տախթէ Գօրտիէ,

— Գու սէօզիւմ, սիզի թէաճճիւպտէ պըրագըճօր, տէյի՛լ մի, տէյի պէնատ իլլէտի։

Մէյհանէճի. — Էվվէթ, թէաճճիւպ իտիճօրում, չիւնքի սիզ պանա կէլտիկինիզտէ, «Մէնտուպ օլտուղում բօլիս նէղարէթի՝ միւսթէճիրլէրինիդ իչինատէ պիր չահար մուդիրր պուլունտուպ, քէնտիսինի նամուսլու ատէմ կիպի կէօսթէրմէմէլէ պէրապեր, պիր սերգաթ եաթաղը օլտուղունու թահգըգ իթմիշ տիր։ — Գու ատէմ Բօլ Պէրօ իսմինատէ տիր։ — Գու ատէմին սիզէ պօրճու վա՞ր մը տըր» տէյի սիւալ իթտինիդ։

— Պէն տէ, սիզէ, ճն պէշ կիւնլիւք քիրա վէ նաֆթագա պօրճու օլտուղունու սէօյլէտիկիմտէ, «Մաթլուպունուզու էօտէմէսի իչին քէնտիսինի թագէիդ իտին. էկէր էօտէրսէ, սերգաթ ֆիիլինէ իչթիրաք իթմիշ օլտուղու անլաչըլըր» տէտինիդ։ Թտապիսաթիլէ պէնատ մէրգուումու թագէիդ իտիճրում, վէ օ տախի պօրճունու էօտէճօր։ Շիմտի իսէ, մէրգուումա բարաէը սիզ վէրտիկինիդի սէօյլէճօրտունուզ։ Գու սուրէթլէ նէ՞ տիմէք իտիէտիկինիդի անլամսէճօրում։

Ուիլհամ Սգօթ. — (Հիւլէրէք.) Ագիզէմ մատամ, անլամսէրա իհթիեաճընըզ եօք տուր։ Գու կիւն պուրաէա կէլիչիմ՝ Բիբէր Պէրօէա իտիէտիկինի ըէտտա իթմէմէնիպի, հաթթա քէնտիսինի մէտարիֆէ թէչվիզ իլլէմէնիդի ըէճա իթմէք իչին տիր։

— Գիլմիսինիզ, մէրգում հիտայաթը սուրէթտէ իչէթ իտէր։

— Էյի եա՛, էյի եա՛։ Մէրհաչլար պօչպօղաղ օլուրլար, վէ սէրհաչլուգ սաեէսինատէ հագըգէթի անլաչըլըր։ Իմտի, իտիէթիկի գատար իչէթ գուլլանմասընա միւտատէ իտին, վէ սէօյլէնէճէքլէրինի տինլէյէլիմ։

— Ֆագաթ, Բիբէր Պէրօնուն մատրաֆընը քիմ էօտէնէճէք տիր։

— Ջաղթիսէ նէզարէթի... չիմտիկ ալէլ հիտայաթ օլմազ իւղրէ տիզէ իչի եիւզ ֆրանգ վէրիրիմ։ Տիմէք գօրգաճագ սէպէպսինիզ եօք տուր։ — Գու հալաէ միւսթէճիրինիդի կէօրմէք իսթէրիմ. աճաբա քէնտիսինի նէ՞րէտէ պուլապիլիրիմ։

Սգօթ, օրատան մուֆթարագաթը ընատան սօնրա, բաչավրաճը Բիբէր Պէրօնուն տայիրէօնինէ կիթտի։

28

Պայա Պէրօ՝ Ուիլ Սգօթու թանըեարագ,

— Վայ միւսիւ Գօրտիէ, տիզատէ պուրաէա կէլի՛ր մի իմիչինիդ։ Սըհհէթինիզ նա՞սըլ տըր, տէտի։

Ուիլ Սգօթ. — Միւքէմմէլ տիր։

— Սիզէ օչան պօրճում իչին մի կէլտինիզ։

— Խայր, տօսթում. իսթէտիկինիզ ղէման պօրճունուզու պանա էօտէնէն։ Թէչէաչ իթմէնէ սէպէպ եօք տուր։ Ճիվարլարընըզտա պիրինի կէօրմէէք կէչմիշ իտիմ. սիզէ ուղրամագաչըն կիթմէք իսթէմէէտիմ։

— Բէք էյի իթմիշսինիզ։

— Իչլէրինիզ նա՞սըլ տըր։

— Իչլէրտէն հիչ պահս իթմէէնէն, հէման տուրմուչ տուր։ Բաչավրաս քիւֆէչէրիմիզտէն պիր նաֆթագա բարաէը պիլէ չըգմաեօր։ — Էյի խաթըրմա կէչտի, մահէլլէչէրինատէ սաքին օլտուղունուզ վէ քէնտիչէրինի թանըտըղընըզ իւժէն Լուտզօ իլէ Բօլ Պէրօ նէ՞ օլտուչտար։

— Բօլ՝ ժան Տէաուտսինի թէկրը իթտի։

— Էվվէթ անը պիրիեօրում։ Հէմտէ պու վագըա՝ սիզի կէօրմէէք կէչտիկիմ կիւն զուհուրա կէչտի։ — Ֆագաթ պի-

չարէ գատընճըղազ նէ՞ օլտու . . . իգամէթ իտէճէք մահէլ-
լինի պանա պիլտիրմէեի վատ իթմիշ իտի , ֆագաթ քէնտի-
սինտէն հիչ պիր խապէր ալմատըմ։

— Պէն տէ պիլմէեօրում. . . լաքին պիլմէք լազըմ տըր։
Պէլքի քէնտիսինէ մուավէնէթի օլունապիլիր։ Պիր գատընըն՝
պիր քիչիւք չօճուգ իլէ եիւզ իւսթիւնէ պրագըլմասընըն
նէթիճէսի սէֆալէթի տիր։

— Էվվէթ , էվվէթ , չալըշաճաղըմ, վէ ալտաճաղըմ մա-
լիւմաթը սիզէ տէ պիլտիրէճէեիմ։ – Էյ Լուազո նէ՞ եապը-
եօր։

— Օ տա Բօլ Պէրօեա իմթիհանէն , մօպիլեասընը սաթըպ
սաւատը , վէ չիմտի Վիգթօրին խասթախանէտէ պուլունմագ-
տա տըր։

— Վիգթօրին խասթախանէտէ՞ մի տիր . . . տիմէք լա-
եըգ օլտուղու ճէզաեը պուլմուշ . . . ֆամիլեամըզըն նամու-
սունու բայիմալ իթտի։

— Անգրապանըզտան օլուպ , Բէլլէր սօգաղընտաքի մէյ-
խանէտէ թէսատուֆ իթտիկիմ Ֆէրրօն գատընտան նէ՞ խա-
պէր վար։

— Օ պիչարէ գատընճըղազըն տախի պախթը սալա եա-
վէը տէյիլ տիր։

— Վա՜հ զէվալը , քէնտիսինէ պիր ֆէնալը՞գ մը վագը
օլտու։

— Խանէսի սահիպի՝ քիրասընը էօտէմէտիկի հալտէ քէն-
տիսինի էվտէն թարտ իտէճէկինի պէեան իթմիշ օլտուղուն-
տան , մէղպուրէ օլ տէրէճէ միւթէէսիր օլմուշ տուր քի ,
պիրտէն պիրէ էօլիւ կիպի եէրէ սէրիլմիշ, վէ օլ տագըգա-
տան պէրու սաղ թարաֆը քէօթրիւմ օլմուշ տուր։

— Հագըգէթէն պէօեիւք ֆէլաքէթ։

— Էվվէթ . . . պու հալինտէ խանէ սահիպի մէղպուրէ-
եի աճըմաեարագ , տիչարը աթմըշ տըր։ Պէրէքէթի վէրսին
քի , պէն կիտիպ , պիչարէեի՝ էշեասը իլէ պիրլիքտէ պիր
մահէլլէ նագլ իթտիմ։ Կէօրսէնիզ, աճընըզտան տղլարընըզ
Հալինէ թաչլար տաեանմագ։ Ասլա եէմէք եէմէեօր , վէ ան-

ճագ արա սըրա քէնտիսինէ կէօթիւրտիւկիւմ րագը իլէ պէս-
լէնիեօր։

— Փէնտիսինի նիչին խասթախանէեէ կէօնտէրմէեօրսու-
նուզ։

— Խասթախանէտէն պահս իտիլտիկինտէ , ֆէվգէլատէ
հիւտէթլէնիեօր։

— Հիչ օլմազսա , իգամէթ իթտիհէի խանէտէ , քէնտիսի-
նի պիր քիմսէեէ թաւսիյէ իթտինի՞ղ մի։

— Իգամէթ իթտիհի խանէտէ քիմսէ եօգ տուր։

— Անլամաեօրում։

— Շիմտի անլաթըրըմ։ – Սէրվան սօգաղը թարաֆընտա
եօլլար քէսիլեօր , պինալար երգտըրըլըեօր , պու սէպէպլէ
միւսթէճիրլէր տիկկէր մահէլլէրէ նագլ իթմիշլէր տիր։ – Հալ
պու քի ամէլէաթի չու էնսատէ թաթիլ իտիլմիշ օլտըղընտան ,
երգըլմամըշ իլի խանէ գալմըշ տըր։ – Գալֆաեր թանը-
տըղմտան , պիչարէնի պօշ պիր օտատա եէրլէշտիրմէք իչին
միւսաատէ թէմէննի իթտիմ. օտախի մուվաֆֆագաթ իթտի-
կինտէն , մէղպուրէ՝ վէֆաթընա եախօտ զիքր իթտիկիմ պի-
նալարըն երգտըրըլմասընա տէկին օրատա գալաճագ տըր։

— Պիչարէ գատընճըղա՜զ , չու հալինէ զիեատէսիլլէ ա-
ճըրըմ . . . պիլիրսինիզ քի պէն ինսանիեէթբէրվէր ատէմիմ.
հայտէ կիտէլիմ կէօրէլիմ։

— Բէք էյի։

— Պու թարաֆլարտա , պիրլիքտէ թաամ խէրիզ։

— Էվվէթ , էվվէթ , պու թէքլիֆինիզ էլիմէ կէլիր։

— Վէ մաամէմ քի պիչարէ գատըն րագը իլէ պէալէնէ-
պիլիեօր խէ , քէնտիսինէ պիր լիթրա րագը կէօթիւրմէք խա-
թէրիմ։

— Թաամվուրընըզ բէք կիւզէլ տիր . . . զիեատէսիլլէ
խօշնուա գալաճագ տըր . . . հագըգէթէն զաթընըզ զահէթ
ալիճէնսապընըզ . . . հայտէ եօլա չըգալըմ։

Պէօյլէճէ պու իշի չախալար եօլա չըգտըլար։ Էնանի բահ-
տէ Մգօթ պիր արապա թուֆէուպ , պապա Պէրօ իլէ պիրլիք-
տէ իշպու արապա իլէ Բէր Լաշէզ գապրիսթանը գաբուսու-

մէ յիսանէտ կէօրտիւկիւմ ատէմ տիր։ Ա՛հ, չիմտի, ալէա լահանա, հավուճ, չալկամըմ վար, տէյի պաղըրտամաեօրում։ Չիմտի պու չէյլէր պիթտի։

Սահթէ Գօրտիէ. – Սահիհ տիր քի, մատամ, հալինիզ էսէֆ օլունտուճագ սուբէյտէ տիր։ Ցագաթ սիզէ նէ՛յին եարտըմ իթմէկ էօրլար։

« Համտա օլսուն Բարիստէ ագրապանըդ վար տըր. պունլարտան պաղըլարը գէնկին տիրլէր... պու սէօզիւ պանա սիզ սէօյլէտինիզ։ Անլէր սիզին իչին պիր օտա քիրալաեագիլիրլէր, վէ սիզի գաեըրմագ իչին եանընըզա պիրինի թայինին խոէպիլիրլէր։

Իհթիեար գարը, զայիֆ վիճուտունուն վէ կէօքօիւնիւն միւսաատէ իթտիկի մէրհէպէտէ կիւլէրէք, վէ էլիլլէ Բիէրի կէօսթէրէրէք,

— Իչիմէ պէնիմ ագրապամ... տիկէրլէրի քէնտի քէչիլէրինի տիւչիւնէն ատէմլէր տիրլէր, էկեր ալիտուն իչինտէ կէօմիւլսէլէր, եինէ ատլըգտան էօլմէքտէ պուլունան պիր քիմսէեէ օն բարա պիլէ վէրմէզլէր։ Պաղըլարը տա վար քի, պէնիմ կիպի պօղազլարընա գատար պօրճու տըրլար։ Խայր, խայր, պէնիմ իչին իւմիտ գալմամըշ տըր. չու բէնչիրէէն գապրիխամանը կէօրիւեօրում... օրատա պէնկինէրին գապրխաթանը տըր... օրատա կիթմէեէճէկսինիզ էյինիմ, չինքի միչեճօն սահիպլէրինէ մահասուս տուր։ Իչպու պէնկինէրին գապրխաթանընատա պիր ավուճ արտաեր բարա իլէ սահարլար... Ո գապրխաթանտա չիւրիւմէեէ կիթմէք իչին, պիր խայլի ագչէ վէրմէք լազըմ տըր։ Լաքին պէնիմ ճէնապէմի Սէնթ-Ռատնա... Գաեատնա... եանի ումումա այնտ օլսուն գապրխաթանա կէօթիւրէճէք տիրլէր։ – Պէն պուրատա թապուխուսա պէքլէեօրում... Բիէ՛ր, սուսամըշըմ։

— Գարնըն աճ տէյի՞լ մի տիր։

— Խայր։

— Բէք էյի. սէնին իչին պիր չիչէ նէֆիս բագը կէթիրտիք... պէտէլինի տէ տօսթում էօտէտի։

— Վէր տէ պիր եուտում իչէեիմ։

նա գատար կիթտիլէր, վէ օրատա արապատան էնիպ, բաչավրաճըներն րէհպէրլիկիլէ, էթրաֆըննա թահթաբէրտէ չէքիլմիշ օլան պիր մահէլլ էօնիւնտէ տուրտուլար։

Ցէրրօն գատրնըն սաքին օլտուղու մահէլլէ կիրմէք իչին, թախթալատան պիր իքիսինի գալտըրմագ քեսֆի օլտուղունատան, պու մուամէլէ իճրա խոլտի, վէ իչէրտէքի գաբուտուն մանատալրնը տախի պապա Գէրօ այմագլա, ալմ գաթտա պիր օտաեա կիրիլտի քի, տիկէր եըգըլմըշ օլան պինալարըն քէրէսթէ վէ էշեայը սայիրէսի օրատա եէրլէշտիրիլմիշ իտի։

Ֆիւչիւք պիր նէրտիվէնտէն պիրինճի գաթա չըգըլըր իտի։

Ցէրրօն գատրն ալթ գաթտա աեագ սէսի իչիթմէքլէ, եաթմըշ օլտուղու եաթաղընտան պօղուգ սէսլէ պաղըրտը, վէ Բիէր Գէրօ՝

— Գօրգմա, իհթիեար, պէն իմ. րէֆագաթըմտա տա պիր տօսթ վար տըր. վիճուտունու ըսըթմագ իչին սանա ալէա պիր չէյ կէթիրիեօրուզ, տէտի։

Ուիլհամ Սգօթ, մանէալը պիր թարզտա էթրաֆընա աթֆը նազար իթտի, վէ պատէհու բաչավրաճըներն արգասընտան, թարիֆ օլունմազ հալտէ պուլունան պիր օտաեա կիրտի։

Իհթիեար գարը, կէօրմէեօր զանն օլունաճ, ֆագաթ միւշահէտէ իթմէքտէ օլան կէօղէրինի պու եէնի կէլէն շախսլար աթֆ իտէրէք վէ իֆատէսի կիւճ իլէ անլաշըլմատագ,

— Վա՛յ, Բիէր, սէ՞ն միսին, տէտի։

Բաչավրաճը, էօնեսի ըահտէ Սգօթտուն սաթըն ալմըշ օլտուղու ըագը չիչէսինի եաթաղըն եանընտա պուլունան խաչկէմլէ իւզէրինէ վազ իտէրէք,

— Էվվէթ, սէն իմ. պու տա տօսթում տուր. քէնտինինի թանըմաեօ՞ր մուտուն, տէտի։

Ֆէօթրիւմ գարը՝ պիր տագըգտա Ուիլ Սգօթու աթֆը նազար իթտի, վէ պատէհու քէսիք վէ անլաշըլըր անլաշըլմազ պիր սէտա իլէ չէօյլէ տէօյլէտի.

— Էվվէթ, էվվէթ, թանըեօրում. Ֆէլլէր տօգալընտաքի

Բիէր՝ չիշէնին աղջիները աչքդ. սէպզէվաթճը գարբեա վէրտի, վէ օ տա աղջինա կէօթիւրիւդ, խայլիճէ իշտի, վէ եարը պօշանմըշ օլան չիշէնի բաշավրաճը ալըդ, իսկէմչէնին իւզէրինէ վազ իլէ.

— Օտանը պիր ազ թէմիզլէեիմ, տէտի, վէ քէնտիսի էթրաթը տիւզէլթմէքլէ մէշղուլ օլտուղու սըրատա, Սգօթ խասթաեա եադըշար, վէ սէպզէվաթճը.

— Գէնի կէօրմէեճ կէլմէնիզէ թէշէքքիւր իտէրիմ. — Եու չիշէնի եինէ պանա վէրին, չունքի կէօրիւեօրսունուզ ա՛, պու սաեէտէ պիր ազ ֆէրահլըգ հիսա իտիեօրում, տէտի.

Սգօթ, աղջը աչըգ օլան չիշէնի մէրգումէեճ վէրտի, վէ օ տախի պու տէֆա սօն տամլասընա գատար իշխ, մահզուզիեէթլէ.

— Իչթէ պու էյի. վիճուտում պունունլա ըսընըեօր, տէյի պէեան իլլէտի.

Բիէր Գէրօ՝ եաթաղա եադլաշարագ.

— Եիմտի պիր ազ նաֆագա իսթէ՛քմիսին, տէյի սիւալ իթտի.

Սէպզէվաթճը գարբ. — (Շիշէնի կէօսթէրէրէք.) Իչթէ, պէնիմ նաֆագամ պու տուր.

— Մատէմ քի պիղէ իհթիեաճըն եօգ իսէ, կիտէպիլիրիզ.

— Բէք էյի. պէն տէ պիր ազ ուեուրում. եարըն թէքքրար կէլէճէ՛քմիսին.

— Եվվէթ, կէլիրիմ. Եիմտիկէ Ալլահա ըսմարլատըգ.

Գու սէօյլէրատէն սօնրա, բաշավրաճը՝ սախթէ Գօրախէ իլէ պիրլիքտէ տիշարը չըգտը.

Մէրգումէար, սօգաղա մուվասըլէթլէրինտէ, իհթիեար Գէրօ՝

— Սիզ պու պիչարէ գատըն հագգընտա նէ՛ տիւչինիեօրսունուզ. Զանն իտէրիմ քի, ուզուն էօմրիւ եօգ տուր, տէտի.

— Ցիգդաթ օլունուր իսէ, էյի օլապիլիր. — Գէն պու խուսուսուն իճապընը տիւչինէճէեիմ... քէնտիսի իչին քիւչիբ պիր օտա քիրալամագ, վէ եանընա տախի պիրինի թայեին իթմէք լազըմ տըր. — Եիմտիկիք կիտիպ գարընըմըզը տօեուրալըմ.

Մուախախարէն պու իչի տօսթլար պիր լօգանթաեա կիրիպ, գարընլարընը տօեուրտուլար.

Սաաթ տօգուզտա, Սգօթ՝ բաշավրաճըեա խիթապէն,

— Տօսթում, պէն էվիմէ կիտիեօրում, լաքին եագընտա պիչարէ գատընճըղազտան տօլաեը թէքքրար սիզի կէօրէճեիմ. — Սիզ, ժան Տէուրտինին մահէլլի իգամէթինի անլամաեա չալընըն. Օ ղէվալընընէն հալը էսէֆիչթիմալինտէն Նաչի քէնտիսինի աճրեօրում. հէր հալտէ եարտըմ իթմէք իսթէրիմ, տէտի.

— Սիզ մուսթէրիհ օլուն. անընն մահէլլի իգամէթինի անլաեաճաղըմ, վէ (Սգօթուն իչիրթտիկի իչկիլէրին թէէսսիրիլէ ագը պաչընտա օլմաեաթագ.) քեաֆֆիֆէմիզին տէ ղէնկին օլապիլէճէկիմիզի քէնտիսինէ աէօյլէեէճէեիմ.

— Նէ՞ տիեօրսուն.

— Էվվէթ, միլեօնլատա մալիք օլաճաղըզ... ադրապամըզտան պիրի ղայպ օլմուշ... պունուն տա պիւեիւք պիր աէրվէթի վար իմիշ... Նիհաեէթ, իլէրուտէ հէր շէյի սիզէ հիքմեաեէ իտէճէեիմ.

29

Ուիլեամ Սգօթ, բաշավրաճը իլէ թօգալաչտըգտան սօնրա, այրըլտը, ֆագամ Բարիսէ տօղրու կիտէճէք եէրտէ, Գէլվիլ թարաֆընընա ազիմէթի իթմէ, վէ պիր չարապ թաճիրի տիւքքեանընընա կիրիպ, պիր չիշէ չարապ ալարագ, տար պիր սօգագտա, պու չիշէեի պիր լաղըմընն աղջընա տէօքտիւ, վէ պատէհու պիր պագդալ տիւքքեանընընա կիրիպ, մէզքիւր չիշէեե բէթրօլ կաղը տօլտուրթտու.

Օյ էանաւէ հէր թարաֆտան տիւքքեանըլար գարանմագտա օլմասըլյա, ասգադղարտա հէման քիմէնէ գալմամագտա իտի։

Գիր սահթանն պէրու գուպպէյի ասիւման գարա պուլութլար իլէ դարլանմըշ օլուպ, չէտիտ պիր լօտօս բիւգկեաբրը էսիեօրտու, վէ Թաչլարա եազմալը տանէլէրի տիւշիւեօրտու։

Ուիլեամ Մագօթ, բէթրօլ շիշէսինի բալթօսունուն ալթընտա կիզլէմիշ օլտուղու հալտէ, սադանադա Թուրքուլմագտան գօրգան ատէմլէր կիպի սիւրաթլէ եիւրիւեէրէք, Ֆէրօն գառընըն սըղընմըշ օլտուղու պինանըն էօնիւնէ մուվազլէթ իթտի, վէ բաչավրագը Բիւէր Գէրօնուն եարտըմը կիպի, քէնահի տէ Թահթաբէրտէնին պիր գաչ Թահթասընը դալըրըպ իչէրի կիրտի, վէ էթրաֆը տինլէյիպ, պագը սէս իչիթտի իտէ տէ, պու սէս՝ սէպգէվահճընըն քէնահի քէնտինէ սէօյլէնմէմի օլտուղունու անլատը, վէ պիրինճի տէֆա մահէլլի մէգթուբէ կիրահիկինտէ տիպգահ իթմիչ օլտուղու պիր Թագըմ սէօքիւնթիւ օտուն վէ քէրէսթէլէրին եըղըլմըշ պուլունտուղու մահէլլէ տօղրու իչէրիչէհի, վէ օրատա պիր աչ վագըթ օթուրտուպ, եարը կիճէյի իչի սահթ գատար կէչինճէ, հէր Թարաֆ սիւքինէթի քեամիլէ իչինէտ դարգ օլտու, վէ քէօթրիւմ գարընըն սէհի տէ քէսիլտիկինտէն, Մագօթ, Թամ իչ կէօրէճէք վագըթ տըր տիեէրէք պիր քիպրիտի ԹուԹաչտուրտու, վէ պու քիպրիթի՝ ֆիքրի մուգիրրինէ է՛ն գիեատէ միւսայիտ պուլտուղու պիր մահէլլէ ահթըգտան վէ օրատընը ԹուԹաչտուրտուգտան սոնրա, քէնահի, կէլտիկի կիպի տիչարը չրգտը, վէ քէմալը սիւրաթլէ Հարէքէթ իտիպ, աչ վագըթտան Բարիսին էօյլէ պիր ճիհէթինէ վաըլ օլտու քի, օրատան, Թէքգիվլ չէհիր հէման աեակը ահթընտա կիպի կէօրինէպիլիր իտի։

Մէրգում, օ մահէլլէէն, գունտագ պըրագտըղը խանէյէ ահթը նազար իլէ, խանէյի մէգթուբուն ահթէչ իչինէտ գալմըշ օլտուղունու միւշահէտէ իթտի։

Հարիգի մէգթուբ՝ պիր Թարաֆտան բէթրօլ կազընըն Թէ-

էսիրիյլէ, վէ տիկէր Թարաֆտան լօտօս բիւգկեաբրընըն չիտահէթլէ հուպուպ իթմէսիյլէ աղ վագըթտա ֆէվգէլատէ սիրաեէթ իտիպ, պիրթիւն մահէլլէ խալգը ուհանտը, վէ ճիվար մահէլլէրտէն Թուլումագճըլար վէ սայիրէ ահթիչտիկէր խէ տէ, չօղլար, « Զահմէն եըգըլճագ պիր պինա տըր, պըգագըն հանըմըն » տէյի պագրրարգլարը հալտէ, զահմէթ նէֆֆերահթընտան պիրի,

— Իչինտէ պիր իհթիմար գատըն վար տըր, անը գուրԹարալըմ, տէյի նիտա իթտի, վէ Թուլումագալար իչէ պաչլատըգլարընտա, պիրինճի գահրըն բէնիչրէչէրինտէ վէ սէվգէր իչինտէ պիր հինան չէքյի կէօրիհնտիս։ Գու պիչարէ, ճանընը գուրթարմահա չալըչըօրտու։

Բէհաֆֆէյի հաղըրտըն՝ ֆիղան ու ֆէրհատէ պաչլատըլար, վէ հանմագտա օլան պինանըն դարտուտունա գօչտուլար իտէ տէ, պէյհուտէ օլտու, չինքի օ անտէ պինանըն չահրը եըգըլատագ, պիչարէ գառընըն նայը խարագալար ալԹընտա գալտը։

Թուլումագալար՝ սուլտահտագ ահթչի սէճտիւրտիւքչէրինտէն, իրթէսի կիւն, քէօթրիւմ գարընըն հանմըշ օլան ճիամինին քէմիքչէրի չըգարըլտը, վէ բօյնս գօմիսէրի՝ պու վագրանըն ժուրնալընը Թանզիմինտէ, վագրայը միգրիւրէհի, իհթիմար գարընըն տիպգահտագըլըրնա համի իթտի, վէ քէչֆիսէհի՝ մէզգուրէնին ագրատագընտան օլտուղու մահիւմ օլան բաչավրագընա պիլտիրիլմէչտի, իրթէսի կիւն, ճէհնտէ ահլայը իճրա իտիլտի, վէ Ե-չէՀ-Ե վէ Ը--ՆԻԵՐՐԵՐ Գօրտահէ տահի Բիւէր Գէրօնա պիր խըզմէհի իթմիչ օլմագ իչին, պու ահտըն մէհտուրիֆինի էօտէմի։

Գէօյլէճէ պիր կիւն զարֆընտա, էմիհէն Գէրօնուն վարիսլէրինտէն իչի քիչի ահրէթէ եօլճու օլտու։

Գէօթրիւմ գարընըն քէմիքչէրի խարագալար ալԹընտան չըգարըլտըղը զէման, Ամնօլտ Ցէավինէը, չէրիքի Ժիւլ Վէրնէր էր իլէ պիրլիքտէ, պանգալարընա կիմմէք իւզրէ, Մաչնու տաքի իգամէթկեահատան հարէքէթ իթմիչչէր իտի։

Բահիպէ Մարի, Թէարիճէն գուվվէթինին պուլմագտա օ-

լան Անժելիք իրէ պիրլիքաե , քիլնահաե իճրա իտիլէն գուս-
տասա հագըը պուլունմագ , վէ պատէհու Միսթիգօտան պէլ-
քի պիր մէքթուպ կելիր իւմիտիյէ , քիլնաե պաշ բաբասը-
նըն իտանէօնտե , բօսթաճընըն վիրուտինէ պէքլէմէք իւզրէ ,
քէօյե կիթմիշ իտիլէը :

Բաբաս , սաղօնտա , քէնտի սէմթի էհալիսինտէն պիր քիմ-
սե իլէ մուհիմմ պիր մատտե իւզերինէ կէօրուշտուկու զէման ,
բահիպե Մարի վէ Անժելիք պաղչետե օթուրմուշլար իքէն ,
պաղչէ գարուտու չալընմադըէ , Մատլէն նամ պէսլէմէ գա-
բուեու աշտը , վէ միւվէզղինին կէթիրմիշ օլտուղու պիր բա-
քէթ զաղէթալար իլէ պիր միգտար մէքթուպլարը համիլէն
բաբասըն իգամէթկեատընա ավտէթ իթտի , վէ ազ սօնրա ,
իքի զաղէթա վէ պիր մէքթուպ թուրթարագ , պաղչետե բա-
հիպե Մարինին եանընա կելէրեք ,

— Գըզգարընտաշ , պունլար սիզին տիր , տէտի , վէ թէս-
լիմ իթտիքտէն տօնրա , քէնտիսի չէքիլտի :

Բահիպե Մարի՝ զաղէթաեը Անժելիքէ վէրիպ , քէնտիսի
մէքթուպու ալըգօյտու , վէ , « ածապա մէքթուպտա նէ՞ եա-
զըլմըշ տըր » տէմէսինտե , Անժելիք ,

— Զաբուգ ա՛չ , ա՛չ , դիրա ֆէլգէլատե սապըրսըզլըգ ի-
չինտէ պուլունուեօրում , տէյի պէեան իլլէտի ,

— Նէ՞ հիտա իթտիկիմի պիլմէեօրում . թէրէտտիւտ իտի-
եօրում վէ էլիմ տիթթէեօր , Պիր ֆէլաքէթի խապէրի ալաճա-
ղըզ զանն իտիեօրում ,

— Ա՛չ , ա՛չ տիեօրում . չիւպհէ իչինտէ գալմագտան իտէ ,
հագըգէթթի անլամագ էվվէեա տըր ,

Բահիպե Մարի մահֆազաեը եըրթտը , վէ իւք ֆէֆա
կէօզիւնէ թէսաոիւֆ իտէն շէյ՝ Միսթիգօնուն իչպու մահ-
ֆազա տէրունինէ վազ իթմիշ օլտուղու ֆօթօկրաֆի թասվի-
րի օլտու ,

Անժելիք , պու ֆօթօկրաֆ թասվիրինի թէտգիգ իթմէք
իւզրէ էյիլէրեք ,

— Պու բօրթըէ նէ՞ տիր , տէտի ,

— Պիլմէեօրում ,

— Մէքթուպու օգու , չիւպհէսիզ նէ օլտուղունու ան-
լաթաճագ տըր ,

Բահիպե , եավաշ սէյլէ , զաթէն մալիւմիւմիզ օլան ա-
թիտէքի սաթըրլարը օգուտու .

« Ազիզէմ բահիպե Մարի ,

« Եիմնի Շէրպուրկտա պուլունուեօրում վէ ահվալը սա-
պըգաոընը անլատմագ իտթէտիկիմիզ չահա հագգընտա մալիւ-
մաթ ալմագ իւզրէ պուրատան տա Ինկիլթէրրատա կիտէճէ-
եիմ , – Մէրգուտնէն կէչմիշ ահվալինի զաեէմ դարանլըգ կէօ-
բիւեօրում , վէ լէֆֆէն կէօնտէրտիկիմ ֆօթօկրաֆ թասվի-
րինի էլտե իթտիկինիզտե , օիզտե պէնիմ կիպի զանն իտէճէ-
կինիզե չիւպհէ իթմէմ ,

« Պու ֆօթօկրաֆ՝ տալ Աբնօլտ Տէվինէրնըն թասվիրի
օլուպ , թէսատուֆէն Պէրէզտե պուլտում քի , իւք նազարտա ,
Աբնօլտ Տէվինէրը իտմիլլէ թանըտըղըմըղ քիմսեեե տալա պէն-
զէմէտիկինի կէօրէճէքսինիզ :

« Պու իտմի թաչըմատա հագգը օլան ատէմի արամատա
կիտիեօրում , – Էկէր ճէնապը Հագգըն միւատտէսիյէ անը
պուլուր , վէ եախօտ Մ . Վէրնէրին չէրիքինին մէզքիւր իտմի
նէ՞ սուրէթլէ քէնտիսինէ ժոլ իթմիշ օլտուղունու անլար ի-
սէմ , մատամատազէլ Անժելիք՝ քեաֆֆէյի ֆէլաքէթի վէ մուսա-
պէթլէրին էն պիւեիւկիւնտէն գուրթուլմուշ օլաճագ տըր ,

« Սատըգ վէ ուպուտիէթի քեար քիչիք պէնտէնիզ ,

« ՍԹԱՆԻՍԼԱՍ ՏԻՄԱՑ »

30

Անժելիք՝ հէեէճանընըն չիտատէթինտէն նաչի կիւճ իլէ
նէֆէս ալըպ վէրնէրէք , իչպու մէքթուպուն գրատիքը տին-
լէտի , վէ մէքթուպուն օգունմասը իտիմամ պուլտուղունտա ,

— Տիժէք բէտէրիմին չէրիքի հագդընատ պու պիր մա-
լիւմաթ սըր. էկէր պու ֆօթօկրաֆ թաւլիրի՝ անսալ Պէրէ-
լի Արնօլտ Տէավինեըրնըն հագդգի թաւլիրի խէ, տիժէք պու
խոխմէ պիղէ թագտիմ օլունմուշ օլան՝ պիր եալանճը, պիր
հիլէքեար, վէ պէյլի տէ պիր գամիլ սիր, չինքի չիւպհէ-
սիզ, վագը օլաճագ տիկէր ճինտեէմլէրինի կիզլէմէք իւզրէ
համինի ալմըշ օլտուղու շախսը, իհթիմալ քի տէ գամիլ ու թէ-
լէֆ իթմիշ օլաճագ սըր։

Պու արա բահիպէ Մարի էօլիւ կիպի պիր բէնկ քէսպ
իթմիշ օլուպ,

— Հագդըն վար սըր. էսրար անլաշըլմաեա պաշլաեօր
. . . չիմոի նէ՞ թէատիր իթթիհատ խոխլմէլի, տէտի։

— Նէ՞ թէատիր իթթիհատ խոխլմէլիմի տէյլ սիւալ ի-
տիեօրսուն։ Պու քեապիպի բէտէրիմէ խապէր վէրմէլի, չինք
քի բէտէրիմ չիւպհէսիզ իզթիռար օլունմուշ տուր։ Վէլհասըլ օ
ալշագ՝ մասաքէսինի աշաղը ալմաեա մէճպուր խոխլմէլի տիր։

Օլ էանատէ Անժէլիք՝ թաւլիրի տիպլէրի իւզէրինէ պը-
րագտըղընտան, բահիպէ Մարի եէնիտէն թէատիգ իթմէք
իւզրէ էլինէ ալտը, վէ արգասընը չէվիրիպ, եազըլմըշ օլան
իպարէեի մուշահէտէ իթտիկինտէ, տիմրէեէրէք,

— Փէնտի եազըսը սըր, իմզասը տա վար սըր. վալի-
տէսինէ խոխթապէն պիր իֆատէի մախսուսէ եազմըշ սըր,
տէտի։

Մատմուազէլ վէրիէր տէ տիգգաթ իթտի, վէ բահիպէ
Մարի՝ պիրտէն պիրէ,

— Իչթէ պու զարիպ, տէտի։

— Հա՞նկըսը։

— Պէնճէ, պու եազը վէ պու իմզա՝ բէտէրինին չէրիքի-
նին եազը վէ իմզասընա պէնզէեօր։

— Պու գապիլ տէյլ սիր. պու ճիւմլէ իլէ պուննունա
հիչ պիր չէյ իպարէ օլունմազ։ — Օ քեապիպ վէ հիլէքեար
իամինի չալմըշ օլտուղու տաէմին եազըսընը վէ իմզասընը թագ-
լիտ իտէպիլիր. պունտան գաթիննազար բէք չօգ եազըլար
պիրի պիրինէ պէնզէյէր։

Օլ էանատէ Մաշնու պաշ բահիպի, իչի կէնճ գատընըլա-
րընն եանլարընա եագլաշարագ,

— Թէք միթէէսիր կէօրիւնիւեօրսունուզ, Ա.ճապա Մ.
Տէավինեըրը իթհամ իթժէքտէ հագդըզ օլտուղունուզու իս-
պաթի իտէր պագը խապէրլիէր մի ալտընըզ, տէտի,

Բահիպէ Մարի՝ ֆօթօկրաֆ թաւլիրինի իհթիմար բագա-
տա թագտիմ իտէրէք,

— Բահիպ էֆէնտի՛, պու ատէմի թանըեօր մուտունուզ,
տէյի սիւալ իթտի,

Բագաս. — Էլպիսէօի՝ Մէատին մէքթէպի չակիրտի էլպի-
սէօի տիր,

— Սիմասը սիզէ պիրինի խաթըրլաթըեօր մու,

Մաշնու պաշ բահիպի՝ պիր ազ տիւշիւնտիւքտէն սոն-
րա,

— Խայր, տիտի,

— Չօյլէ օլտուղունա էմի՞ն միսինիզ,

— Էվվէթթ, էմին իմ,

— Չօյլէ իսէ, բուհանի բէտէր, պու թաւլիր՝ թէրէա-
տիւլէրիմիզտէ եանըլմատընըզը, վէ բէտէրիմին չէրիքինին
շիւպհէլի պիր քիմսէ խտուկինի զանն իթժէքլէ խէյթա իթժէ-
տիկիմիզի իսապաթ խտիեօր,

— Նէ՞տէն,

— Օգուեուն չու մէքթուպու,

Բահիպ՝ Սթանիսլաս Տիւմայըն մէզքիւր մէքթուպունու
պաշտան սոնունա գատար տիգգաթլէ օգուտու, վէ պատէ-
հու,

— Ֆիլմագը իչթէ պու զարիպ տիր, տէտի,

— Էշան շիւպհէնիզ գալմը՞ մը,

Իհթիմար բահիպին ֆիքրի պուլանտը. պու ճիւմլէ իլէ
չէօյլէ ճէվապ վէրտի.

— Պու թաւլիր՝ պիր չօգ աէնէլէր էվվէլ չէքիլմիշ տիր.
օն տօգուզ եիկիրմի եաշընտա պիր տէլիգանլընըն թաւլիրի
տիր. Մ. Տէավինեը իսէ, պու կիւնքի կիւն եիկիրմի աէքիզ
եաշընտա պուլունուեօր. . . . Բէք չօգ չալըշմըշ, վէ բէք չօգ

սէյեահաթի իմմիշ տիր . . . Թապիաթիլլէ սիմասը Թէպտիլ օլմուշ օլապիլիր ։

— Ինա նէ՞ չիւպհէ, լաքին սէքիզ տօգուզ սէնէ զարֆընտա հիչ Թանըլմամագ տէրէճէսինետ Թէպտիլաթի օլամազ

— Էվվէթ, պէն Թաստիգ իտէրիմ քի, պէյլէ միւքեմմէլ Թէպտիլաթի նատիր տիր, ֆագաթ էմնալսիզ տէյիլ տիր ։

Բահիպէ Մարի . — Պէն իչին իճապընա պագարըմ։

Բահիպ . — (Իզթիրապլէ .) Նէ՞ եարամագ Նիհէթինետէսինիզ, գըզըմ։

Բահիպէ . — Նէ՞ եարաճաղըմը ճէնապը Հագգ պանա պիլտիրէճէք տիր ։

Պէյլէ տիեէրէք, մէզպուրէ, Թասվիր իլէ մէքթուպու էլպիսէսինին ճէպինետ հրֆզ իմտի, վէ իլավէթէն տախի,

— Հայտէ, Անժէլիք. բահիպ էֆէնտի, ինչալլահ երինէ կէօրիւչմէք վատիյլէ, էվիմիզէ ավտէթ իտէլիմ, տէտի ։

Անժէլիք. — Բահիպ էֆէնտի, պու ագշամ պիզիմ իլէ պիրլիքտէ Թաամ իմմէք վատընըզը ունումմատընըզ ա՛։

— Խայր, սէվկիլիլիւ գըզըմ, ունումմատըմ, վէ պու ագշամ սիզէ կէլէճէեիմ։

Պատէհու բահիպէ Մարի վէ Անժէլիք՝ խանէլէրինէ միւԹէվէճճիհէն հարէքէթի իմմտիյէր ։

Բահիպէնին սիմասընտաքի հալտէն, պինհի ֆէվգէլատէ մէչղուլ օլսուղու անլայըլըեօրսուս ։

. . . . . .

. . . . . .

Արնօլտ Տէսվինեը պանգահա կիմմէզատէն էվվէլ, Թիվօլի սօգաղընտաքի էվինէ կիմմէք իւզրէ, չըմէնարֆէր մէվգիֆինտէ Վէրիէրսէն այրըլտը։ Մէրգում տախի Թրիւպհուտէն խապէր ալմագ մէրագընտա իտի։ Իլք կիւնիւ հիչ պիր մէքթուպ կէլմիչ օլմատըղընտան, օ կիւնքի իլք Թէվղիֆաթա պէքլէմէք իւզրէ, պիր միւտտէթ խանէսինտէ գալտը, վէ արատան օն տագըգա գատար կէչտիկի հալտէ, խըզմէթքեարը պիր մէքթուպ կէԹիրտի։ Իլք պագըչտա, Թրիւպհինին եազըսը օլսուղունու Թանըտը, վէ էլլէրի տիթրէեէրէք, մահֆազաեը եըրԹըպ, տէրունինտէքի քեագըտը այտը, վէ պիրինճի սաթըրլարը օգուր օգումազ, լէհճէսի օլտու։

Օգուեաճլարըմըզ՝ էլպէթԹէ, Թրիւպհինին Շէրպուրկտա եազմըշ օլտուղու մէքթուպու խաթըրլարլար։

Մէքթուպու մէզքիւրու աթիտէ Թէքրար տէրճ իտէրիզ.

« Պիզի Թազեիգ իտէն չախսը, հէման տաըմըզ տաըմընա Թատգիպ իտեօրսուս, ֆագաթ մուխաթապալը ֆօԹօկրաֆ Թասվիրինի, պիլտիկինիզ մահէլլէ վէ պիլտիկինիզ քիմսեհէ կէօնտէրմէսինի չու էնտատէ մէնն իմմէկէ միւգԹէտիր տէյիլիմ,

« Եազտըղը մէքթուպու վէ Թասվիրի մահէլլինէ վասըլ օլմագտան մէնն իմմէք՝ սիզէ այիտ տիր ։

« Պիզի Թազեիգ իտէն քիմսե եարըն օրԹատան գայգաճագ տըր ։

« Շէրպուրկ ։ »

Արնօլտ՝ օգումասընը պիմիրտիկինտէ, ագզընտան ֆէնտ պիր քիւֆիւր չըգարտը, վէ պատէհու,

— Հա՛յվան, ա՛հմագ . . . չիմտի օ Թասվիրի՝ օ մէէլունէ բահիպէնին եէտինէ վասըլ օլմագտան նա՞սըլ մէնն իմմէքի, տէտի, վէ պիր գաչ տագըգա գատար օտասը տէրունինտէ էնինէ պօյունա վէ միւտհիչ պիր Թավր իլէ տօլաչտըգտան սօնրա, պիրտէն պիրէ էլինի աչընտա կէօմիւրտիւ, վէ պօղուլմուչ օլան չէհրէմի երինէ տիւզելիպ ։

— Հէր վուգուամա հազըր պուլունմայը. մատեմ քի իչտէն խապէրտար օլտում խէ, Թէտպիր վէ հիմմէտէթի իւզրէ հարէքէթի իտէպիլիրիմ։ Էվվէլ էմիրտէ չու մէքթուպու եագըլըմ, տէտի ։

Մէրգում, մէքթուպու եագտըգտան սօնրա պանգասընա կիմտի ։

Վէրիէր, օրատա քէնտիսինէ պէքլէմէքտէ օլմասըչտա, աղ էվվէլ պիր խըզմէթքեարըն կէմիրմիչ օլտուղու սիեահ քէնարտը մէքթուպու կէօմմէրտի ։

Արնօլա. – Պիլիեօրում, գօնթէս որ ներվէյին վէֆաթը խապէրի տիր, տէտի։

Վէրիէր. – Սիզէ պու խապէրի քիմ վէրտի։

— Ջիմնէ... չու եա պու քիմնէնէ թէսատիւֆ իմ մէտիմ քի, խապէր ալմըշ օլմաերմ։ Անճագ մէզպուրէնին վէֆաթընը քէշֆ իսթեօրսուն։

Վէրիէր սարսըլարը, վէ պաշընը էյէրէք,

— Պուննունլա իբի օլտու, տէտի, վէ պատէհու քէնտի եազըխանէսինէ կիտիպ օթուրտու։

Իբի չերիքլէր, էօյլէն վագթընա գատար ասլա կէօրիշմէյէրէք չալըշըրլար, լաթին քէօյէ կիթտիքլէրի զէմանտան պէրու թատամ իթմէքտէ օլտուգլարը լոգանթատա ազիմէթլէրինտէ, Վէրիէր՝ մէզքիւր սիւքիմի գաթթ իլէ,

— Գօնթէսին վէֆաթը՝ էմանէթէն պանգոմըզա թէսլիմ իսիլմիշ օլան մէպլաղընը հիսապընը վէրմէնէ պիպի մէճպուր իսթէճէք տիր, տէտի։

— Շիւպհէսիզ։

— Օ հալտէ նէ՞ եարաճաղըզ։

— Պու սապահ, պէն, մատամ որ ներվէյին հիսապընը եարտըմ. հազըր որ, թագտիմ իսթէպիլիրիզ։

— Գօնթէսին օղլունա պօրճումուզ նէ՞ գատար որ։

— Իբի եիւզ օն պին ֆրանգ որ։ Ճագաթ միւամէլէհի օլուն, էկէր պու իբի եիւզ օն պին ֆրանգ գարտումուզտան տիշարը չըգար իսէ, բէնդիրէմիզմէն տէ իչէրի կիրէճէք տիր։

Իբի չերիրլէր, էօյլէ թատամընտան ածնըա տայիրէլէրինէ ավտէթլէրինտէ, Վէրիէր, քէնտի ղայղուպէթի էճնասընտա պիր մուպաչըր թատաիընտան կէթիրիլմիշ օլան պիր չօգ տամզալը քեաղըտալարը ահագ իթտի։

Վէրիէր՝ պու քեաղըտալարը կէօղտէն կէչիրէրէք, Արնօլտա,

— Եու քեաղըտալարն միւհթէլիեաթընը քէշֆ իտին պատգալմ, տէտի։

Արնօլա. – Բէք ալէա քէշֆ իսթեօրում։

Վէրիէր. – Խայր, քէշֆ իսթէմէզսինիզ։

— Բօլ Գէրօնուն մատչարընըն սէքուէսթրօսու տէյի՞լ մի տիր։

— Ճագաթի սիզ պունու նա՞սըլ պիլիեօրսունուզ։

— Զաթէն պու քեաղըտալարա պէքլէեօրում։

— Յիլվագը մէհարէթինիզ ֆէվգէլատէ տիր. խաֆիեէլէր բէյիսի պիլէ սիզին Թըրնագընըզ տէյիլ տիր։

— Շիմտի օ քեաղըտալարը սիզ պաննա վէրին։

Արնօլտ՝ տամղալը քեաղըտալարը ալըպ, Թալէպ իսիլէն մէպլաղի ճէմ իթտի, վէ պատէհու,

— Շէրիքի ազիզիմ, եարաճագ իշիմի ալէնի սուրէթտէ Թահսին իթմէնիզի րիճա իտէրիմ, տէտի։

— Նէ՞ իշ հազգընտա սիզի Թահսին իտէեիմ։

— Պիր ադամն կէօրիւրսիւնիւզ։

Տէավինէը պիր չան չալմագլա, պիր խըզմէթքեար կէլտի, վէ մէրդում խըզմէթքեարա,

— Պագը՛ն, նէնի մէմուրլարըմըզտան պիրի օլան Մ. Բօլ Գէրօ մահէլլի մէմուրիեէթինտէ՞ մի տիր. էկէր օրատա իսէ, սէօյլէյին, չաբուգ կէլիպ պէնի կէօրսուն, տէտի։

Պիր ազ սոնրա, խըզմէթքեար Բօլ Գէրօնու կէթիրտի։ Բօլ, էմվալճէ քէնտիսինէ վագը օլան վատա մուճիպինճէ, պանգանըն խարիճի պիր խըզմէթինէ Թայինի իտիլմէք իւղրէ չագըրըլաըընը զանն իլէ, մէսուրէն ժիւլ վէրիէրէ տօզրու իլէրլէտի, վէ լաքին Արնօլտ, սէրթ պիր իֆատէ իլէ,

— Միւսիւ Գէրօ, պէն սիզի խաթէեօրում. տէտիկինտէ, մէրդում սիմսարընտաքի սիւրտուր անինտէ զայիլ օլտու։

Բօլ՝ աչիքտար պիր իզթիրապ իչինտէ օլարագ, Արնօլտա տօզրու տէօնտու։

31

Արնօլտ. – Միւսիւ, մատամլարընըզ հագգընտա տէօրթ գըլթա սէքուէսթրօ սէնէտի ալտըմ։

Բօլ Գէրօ, պիրտէն պիրէ պէօյլէ պիր խապէր մէմուլ իթմէտիկինտէն, չաշըրըպ,

— Տէօրթ գրթա սէքուէսթրօ սէնէտի՛ մի, տէտի,

— Թալէպ օլունան մէպլաղըն միգտարը իսէ, պին տօ-գուզ եիւզ ֆրանգ տըր,

— Ծագաթ պու մէպալիզտէն հիչ պիրի՝ հէմտեն թալէպ իտիլէմէզ. Պունուն իչին մինթազամ մուհաքէմէ լազըմ տըր,

— Օ պանա այիտ տէյիլ տիր. պիզ մահէքթիմիզտէքի մէմուրլար իչին խուսուսի պիր հիսապ մուամէլէսի թութամա-եըզ. Պիզտէ չալըշան մէմուրլարըն՝ քիմսէ իլէ իլգիկի օլմասընը թէրճիհ իտէմէեիզ,

— Ծագաթ պու ճիհէթ՝ հէր քէսին խուսուսի էօմրիւնէ միւտահէլէ տիմէք տիր,

Վէրիէր. — (Ենտաէթլէ.) Պիզ, մէմուրլարըմըզըն խուսուսի էօմրիւնիւն լէքէսիզ օլմասընը իսթէրիզ,

Արնօլտ. — Սիզին էօմրիւնիւզ իսէ, լէքէսիզ տէյիլ տիր. Սիզին հագգընըզտա չայեանը թէէսսիֆ մալիւմաթըմըզ տըր,

— Իֆթիրա տըր,

— Բէք ալէա. իֆթիրա իսէ, ճէրճ իտին,

— Էվվէլ էմիրտէ օ իֆթիրալարը պիլմէք լազըմ տըր,

— Ալթը սէնէտէն պէրու ագրապանըզտան օլան կէնճ պիր գատըն իլէ եաչատըղընըզը, վէ պունտան պիր գըզ չօճուգ տիւնեայա կէլտիկինի, վէ թէքմիլ էշեանըզը սաթտըգտան սօնրա, օ պիչարէլէրի ալչագճա թէրք իթտիկինիզի ինքեարէ ճէսարէթի իտէպիլմիյինիզ,

Վէրիէր. — (Սախթէ պիր հիստէթի կէօսթէրէրէք.) Ծագաթ պու ֆէվգէլատէ ալչագըգ տըր,

Արնօլտ. — Թէէսսիֆ իտէրիմքի, չէրիքի ազիզիմ, սէօյլէտիկիմ հագըգէթի հալ տիր. Պէօյլէ պիր ճանվէրճճ մուամէլէեի պէն տէ միւնասիպէթսիզ պուլտուղումտան, թահգըգաթ իճրա իթտիրիմ՝ վէ ալտաթըլմամըշ օլտուղումա իգնա օլտում։

— Օ հալտէ, տիմէք օլուր քի, միւսիւ Բօլ Գէրօ՝ էտնաալարըն էտնաալ տըր,

— Պէն տէ պու էֆքեարտաեըմ. հարէքէթի վագըասը՝ ախլէտագը համիտէեե այըգտան այըդա մուխալիֆ օլան վէ-աէթա ճանիլէրէ մէնսուպ պուլունան պիր ատէմի իտարէխանէմիզտէ ալըդօեամաեըդ,

Բօլ Գէրօ հիտաէթինտէն նաչի տիթրէեէրէք,

— Պանգանըդա գապուլ օլունմագըդմ՝ հագարէթ կէօրմէք իչին մի տիր, տէտի,

Արնօլտ. — Սիզ, պունտան պէօյլէ պանգամըդա մէնսուպ տէյիլսինիզ,

— Տիմէք պէնի գօրմուէօրսունուզ,

— Թայը, սիզի իտարէխանէմիզտէ սագլամաեօրուզ, — Գու եօլտաքի թարսընըդա՝ իսթէտիկինիզ իսմի վէրին,

— Լազին պէօյլէ պիր հարէքէթի սիզէ եագըշմազ, — Մէմուրիեէթիմտէն պէնի չըգարտընըզ, չիմտի այըգտա գալըեօրում,

— Գու պիզէ այիտ չէյ տէյիլ տիր,

— Ատէթա սէֆալէթիմէ սեպեպ օլուէօրսունուզ, չիւնքի հէր նէրէեէ միւրաճաատի իթսէմ, սիզտէն մալիւմաթ իսթէնէճէքլէր տիր, վէ սիզին վէրէճէկինիզ մալիւմաթ՝ հէր եէրտէ մուվաֆֆագըյէեէթսիզլիկիմէ սեպեպ օլաճագ տըր,

— Միւսիւ, հէր քէս էքտիկինի պիլէր,

Բօլ՝ վէրիէրէ տօղրու տէօնէրէք, բէճա եօլունտա,

— Հիչ տէյիլ իսէ, սիզ պէնի աճըբըն, հիչ օլմազսա, պիր միգտար թազմինաթ վէրին,

— Էկէր սէքուէսթրօլարը գալտըրապիլիրսինիզ, թէքմիլ պիր այըղընըզը իթա իտէրիզ. — Իչթէ սիզէ տիեէճէք սէօզլէրիմիզ պունտան իպարէթ տիր. արթըգ կիտէպիլիրսինիզ,

Բօլ Գէրօ՝ սօն տէրէճէ զազապնաք հալտէ օլմասըյլա, եումշուզունու իչի չէրիքէ կէօսթէրէրէք,

— Սիզ հայտուտսունուզ, ալչագընըզ. պանա եաբտըզընըզըն խայրընը կէօրմէեէճէքսինիզ, տէտի,

Վէրիէր. – Էկէր պիր սէօզ տահա սէօյլէրսէնիզ, սիզի ժէրքէզէ կէօնտէրմէք իւզրէ բօլիւլէր ճէլպ իտէրիմ։

Ռօլ Պէրօ՝ պու թէհտիտէն գօրգուսուզտան, եէնիտէն հիտտէթ վէ թէհտիտ հարէքէթիյլէ տիշարը չըգարը, վէ գարթ արգասըզտան գարանըզնա, Արնօլտ,

— Հագգը վար սըր, պու Հալին նէթիճէսի՝ քէնտիսի իչին սէվգալէթի տիր, չիւնքի հիչ պիր թարաֆտա իշ պուլամադըճադ տըր, վէ սէվգալէթ տէ ինսանլր էօլտիւրիւր, տէտի։

Վէրիէր. – (Բէմալը Հայրէթլէ չէրիքինէ պադարադ.) Պու նէ՛ ատէմ տիր։

Ադշամըն սահթ պէշինտէ, իքի պանքէրլէր, Բարիստէն Մարսիլիա կիթտիլէր։

Իհթիմար բահիպ՝ Անժէլիք վէ բահիպէ Մարի իլէ պիրլիքտէ վերդուճլարա պէքլէմէօրլար իտի։ Արնօլտ, սէյամ վէրմէք իւզրէ եադըլաճաղընտա, իւչիւնճի ֆէվգէլատէ վերադ իլէ նազարը տիդգաթլարընը վերդուճլարա տիք իթտիլէր։

Անժէլիք վէ բահիպէ Մարի՝ օ սահսընը Շէրպուրկտան վիրուտա իթտիշ օլան ֆօթօկրաֆ թասվիրինի վէրիէրին չէրիքինէ ատա պէնգէթմէէիպ, Հալ պու քի Մարսիլ պաշ բաթասը մէզքիւր թասվիր իլէ Արնօլտ Տէավինէր ատասընտա նէվխա միւշապէհէթ պուլունտուղու ֆիքրինտէ իսրար իթմէքտէ իտի։

Արնօլտ քէնտի չախաընըն վէ ոխտաընըն թէտադիդ վէ մուայեէնէ իտիլմէքտէ օլտուղունու անինտէ անլաեարադ, քէնտի քէնտինէ,

— Մահուա ֆօթօկրաֆ թասվիրի նէտալէրինէ վասըլ օլմուշ վէ բահիպի տէ քէնտի սըրրլարընա վադըֆ իթմիչլէր տիր։ Իչինէ մուխաթարա պունտա տըր... աճապա պու մուխաթարա նէ՛ սուրէթտէ վադը օլաճադ տըր, տէտի։

Պու ատա թասընըն հազըր օլտուղու իտապէր վէրիլտի։

Անժէլիք վէ բահիպէ Մարի քէյֆիլի կէօրինիւնօրլար իտի. լաքին պու քէյֆիլէրի մէճպուրի օլուպ, պունուն ալթընտա կիշիլի պիր Հալ պուլունտուղու տէրքեար իտի։

Մէզպուրէ կէնճ գատընլար՝ օ կիւնիւ, Տէավինէրլէտա խութապէն բէք չօղ իֆատաթտա պուլունտուղար։ Հալ պու քի օ կիւնէ գատար պունուն միալի վուգու պուլմամըշ օլտուղունտան, Արնօլտ, պու Հալին պիր թէրթիպ իտուկինի, վէ պէօյլէ մուամէլաթտան սագընմագ իգթիզա իթտիկինի տէրք իտթէօրտու։

Թատմտան սօնրա սալօնա, վէ օրատան տախի նէվիմա գըշըզգ պիր պաղչէյէ կիտիլտի քի, պունտա, գամըշլարտան եարըլմըշ օլան պիր խայլի իսկէմլէլէր՝ ֆիտանլարընը վէ չիչէքլէրինի արասընտա տիզիլմիշ իտի։

Օրթատա քէզալիք գամըշտան քիւչիւք պիր մասա մէվճուտ օլուպ, պու մասանըն իւսթինտէ ֆօթօկրաֆ թասվիրլէրինէ մախսուս պիր մէճմուա, պաղը քիթապլար վէ սիւզէնի իշլէրի վար իտի։

Արնօլտ, օ ադշամը, իլք տէֆա օլարադ, մասանըն իւզէրինտէ թասվիրլէր մէճմուասընըն գօնուլմուշ օլտուղունու կէօրտու։

Անժէլիք՝ գահվէյի ֆինճանլարա քէնտիսի տօլտուրմադ իսթէտի։ Վէրիէր իսէ, գըզընըն հալ ու հարէքէթինտէ վադը օլան թէպէտտիւլիւ անլամաեարադ թէաճճիւպ իթմէքտէ իտի։ Պիրտէն պիրէ մէզպուրէ շու եօլտա իֆատէյէ ադաղ իթտի.

— Էֆէնտի բէտէր, Մ. Բէրէն վէ գըզը Նաթալի վիզիթա վէրտիլէր, վէ սէնի պուլմատըգլարընտան տօլայը թէէսսիֆ իթտիլէր։ Բաղար կիւնիւ թէքրար կէլէճէքլէր տիր։

— Քէնտիլէրինի թատմա ալը գօյմալը իտինիզ։

— Բէք չօղ իսրար իթտիմ իսէ տէ, մատամ Բէրէն քէնտիլէրինի պէքլէտիկի իչին գալմատըլար։

Վէրիէր. – (Կիւլէրէք.) Մատմուազէլ Նաթալինին չիրքինլիկի, չըգան սէնէքի հալինտէն ֆարգը՞ մը տըր։

— Կէօզլէրին իլէ կէօրիւյօրսէն, հիւքմ իտէրսին։

— Կէլէճէք բաղար կիւնի՛ մի։

— Խայր, չիմտի, չիւնքի Նաթալի քէնտի ֆօթօկրաֆ թասվիրինի պանա վատիթմիշ իտի. պու տէֆա կէթիրտի։

Անժէլիք, քիչիւք մասանըն իւզէրինտէն թասվիրլէր մէճմուասընը ալըպ, մատմուազէլ Բէրէնին թասվիրինի

կէօսթէրէրէք, մէզքիւր մէճմուաները բէտէրինէ թագոիմ իթոի։

Արնօլտ՝ վէրիէրին եանընտա օլտուղունտան, իշպու մէճմուաեա պագմագ իւղրէ էյիլտի, վէ քէնտի քէնտիեէ տախի։

— Մուխաթապա, տուզագ պունտա տըր։ Համտ օլսուն քի էվվէլճէ իշէ վագըֆ օլտուտ, տէտի։

Իքի գատընլար վէ րահիպ՝ մէրգումու կէօղէրինտէն ա-երըմաեօրլար իտի։

Արնօլտ. – (Անժէլիքէ.) Մատմուազէլ, պու մէճմուանըղ-տա բէք չօղ թաավիրլէրինիզ օլմալը տըր։ Կէօզաէն կէշիր-մէքլիկիմէ միւսաատէ իտէ՞րմիսինիզ։

Անժէլիք. – Հա՛յ հա՛յ, միւսիւ Տէսվիններ։

Գէօյլէ տիեէրէք Անժէլիք, մէճմուաները թէքրար էլինէ ա-լըպ, բէտէրինին չէրիքինէ վէրտի, վէ քէնտիսի տէ անըն եա-նընտա աեագտա տուրտու։

Արնօլտ. – (Մէճմուանըն իւք սահիֆէսինի աչարագ.) Գաշ-տան պաշլամագ իտէեէրիմ. ումարըմ քի, մատմուազէլ, սիզ տէ, պունտա մէվճուտ օլան թաավիրլէրին սահիպլէրինի պէն-տէնիզ թանըտըրսընըզ, չիւնքի իհթիմալ տըր քի, չէրիքիմին վէ սիզին թաավիրլէրինիզտէն զայրի թանըտըղըմ հիչ պիր թաավիր եօգ տուր։

— Բէք էյի, միւսիւ։ – Գու պիրինճի թաավիր՝ հէնուզ կէնճ չաղընտա վէֆաթ իթմիշ օլան պիշարէ վալիտէյնին թաա-վիրի տիր։ Օնտան սօնրագի տէ, ագրապամըզտան մատամ գօնթէս տը Նէրվէյին թաավիրի տիր։

Վէրիէր. – Գու միւնասիպէթլէ, գըզըմ, սանա մուճիպի թէէսսիւֆ պիր խապէր վէրէճէեիմ։

— Նէ՞ խապէր։

— Մատամ տը Նէրվէյ վէֆաթ իթտի։

Րահիպէ Մարի. – Վա՛հ պիշարէ գատընճըղագ..., Բա-րիստէն հարէքէթիմիզտէն էվվէլ, քէնտիսինի կէօրմէեէ կիթ-մէտիկիմիզէ թէէսսիւֆ իտէրիմ։

— Էվէտալարըմ, օնու աճըմագ լազըմ տէյիլ տիր, չիւն-

քի չօղտան պէրու րահաթսըզ օլտուղու հալտէ, վէֆաթըյ-լա տահա զիեատէ պախթիեար օլմուշ տուր։

Րահիպէ. – Քէնտիսի պիր ագիզէ իտի. պիզիմ իչին տուա իթմէսինի թէմէննի իլլէեէյիմ։

Անժէլիք. – (Պիր ազ սիւքիւթտէն սօնրա, տիկէր պիր թաավիր կէօսթէրէրէք.) Իչթէ պու տա անըն օղլու՝ վիգօնթ ժօրժ տը Նէրվէյ տիր։ – Եու տա պէնիմ պէշ եաշընտա, վէ տիկէրի օն իքի եաշընտա օլտուղում զէման չըգարըլմըշ օ-լան թաավիրլէրիմ տիր։ – Գու կէօրտիւկիւնիւզ տախի, րա-հիպէ Մարինին՝ րահիպէլիք սիլքինէ տախիլ օլմազտան էվվէլ չըգարմըշ օլտուղու թաավիր տիր։

Արնօլտ պիր սահիֆէ տահա չէվիրիպ վէ պու տէֆա գաշ-լարը չաթըլարագ, վէ իւնիֆօրմա կիեինմիշ պիր թօքճու զա-պիթի թաավիրի կէօսթէրէրէք,

— Գուննու թանըեօրում, Մ. Վանտամ տըր, տէտի։

Մատմուազէլ վէրիէր պու սըրատա սիւքիւթի իմթի-եարլէ, պիր չէյ սէօյլէմէտի։

Գատէհու տիկէր պիր սահիֆէ չէվիրիտի։ Օ անտէ Մալ-նու րահիպի իլէ իքի գատընլարըն գալպլէրի չիտտէթլէ վուր-մաեա պաշլատը, վէ պիր սանիյէե գատար թէնէֆֆիւսլերի տուրտու, չիւնքի օ սահիֆէնին տէօրթ թաավիր եէրլէրինտէն պիրինտէ, Միսթիգօնուն Գլէրէտէ սաթըն ալմըշ օլտուղու ֆօթօկրաֆ թաավիրի պուլունմագտա իտի։

32

Ժիւլ Վէրիէրին չէրիքի՝ մէզքիւր թաավիրլէր մէճմուա-սըլա քէնտիսինէ տուզագ գուրուլմուշ օլտուղունու անլա-մընտընտա եանըլմամըշ իտի։ Գինապէրին Լօնտրատա ագտէմ-ճէ թանըմըշ պուլունտուղու սօրլ Արնօլտ Տէսվիններընըն թաա-վիրինի կէօրիւպ թանըտըգընտա, սալա շաշըրմատը, վէ մու-

վաֆֆագըյեէթինէ էմին օլարագ , աթիտէքի գօմէտեաեը իճրա իթտի ։

Ժիւլ Վէրիէր չէրիքինին՝ ասըլ Արնօլտ Տէավինեըեը նէ սուրէթլէ թանըմըշ օլտուղունու իչէրուտէ հիքեաեէ իտէճէ-եիզ ։

Մէրգում, մէզքիւր թաավիրի կէօրիւնճէ, ֆէվգէլատէ իզհարը հայրէթլէ ,

— Գու նէ՞... ճճապա րիւեա՞մը կէօրիւեօրում, տէաի ։

Բահիպէ Մարի . – Նէ՞ վար տըր , Մ. Տէավինեը ։

Արնօլտ . – (Բարմադըները մէզքիւր թաավիրին իզէրինէ վազ իտէրէք .) Նէ՞մի վար . տահա նէ՞ օլաճագ , տօգուշ սէնէ մուգաատէմ Մէատին մէքթէպի չակիրտի օլտուղում զէման չըգարթմըշ օլտուղում թաավիր՝ պու մէճմուա իչինտէ պու-լունուեօր ։ – Գունտան զիեատէ մէմուրին դայըր նէ՞ օլապի-լիր ։

Վէրիէր . – Միզին թաավիրինի՞զ մի . . . խա՛յր , խա՛յր , պու միւմքին տէյիլ տիր ։

Արնօլտ . – Գագըն ,

Բահիպէ վէ բահիպ սիւքիւթ իթտիլէր ։ Անժէլիք իսէ ,

— Գու սիզին թաավիրինիզ նա՞սըլ օլապիլիր , չիւնքի սի-զէ ասլա պէնզէմէեօր , տէտի ։

— Էօյլէ ամմա , պէնիմ թաավիրիմ տիր , մատմուազէլ-օն սէնէ զարթընտա ինտան զիեատէսիյլէ թէպտիլ օլուր ։ Գուն-տան պաշգա եանըլմազտա օլմատըղըմը տա սիզէ իսպաթ ի-տէպիլիրիմ ։

— Նա՞սըլ ։

— Նագապիլի ճէրճ պիր իսպաթ իլէ . չէօյլէ քի պու թաա-վիրտէն եալընըզ պիթը նիւսխէ չըգարըլմըշ , վէ մուախախարէն գալըպը պօզուլմուշ տուր ։ Իմտի , պու նիւսխէլէրտէն եալը-նըզ պիրինի , պիր իֆատէի մախսուսէ եազարագ , Գլէրէտէ պիչարե վալիտէմէ կէօնտէրմիչիմ տիր ։ – Էկէր պու իսպարէ պիչարե վալիտէմէ կէօնտէրմիչիմ տիր ։ – Էկէր պու իսպարէ մէվճուտ օլմազսա , եանըլմազտա օլտուղում անլաշըլըր ։

Արնօլտ , պու սէօզլէրի սէօյլէեէրէք , մէզքիւր ֆօթօկրաֆ թաավիրինի եէրինտէն չըգարտը , վէ արտ թարաֆընը չէվի-

րիպ , եիւբսէք սէտա իլէ , « Խ-չէ-ո վ-ռվն-լէ- Լ-լ-ե-ե ։ – Ժ. Աշոլ Տէ-վին-ե » իսպարէսինի օգուտու , վէ իլավէթէն , սուրէթի ֆիւթուհաթքեարանէտէ , – եանըլմատըղըմը չիմտի սիզ տէ անլատընըզ ա՛ , տէտի ։

Մաշնու պաշ բահիպինին՝ սախթէ Արնօլտ հագգընտա թէվէճճիւհաթը տէրքեար իքէն , պու հիքեաեէ իւզէրինէ տահա զիեատէ արթտը ։

Իբի կէնճ գատընլար գաթիէն մէյեուս օլարագ , պաշ-լարընը էյտիլէր ։

Գանքէրին չէրիքինին ֆիւթուհաթը բէք բարլագ օլտու , էկէր քէնտիսի հագգդի Տէավինեը օլմասա իտի , ֆօթօկրաֆ թաավիրինին արգասընտա օգուտուղու իպարէնին մէվճուտ օլտուղունու պիլէմէզ իտի ։ Գու խուսուս աչիքտար օլտուղու կիպի , իբի կէնճ գատընլարըն հայի տէ կիւճլէշտի , չիւնքի թաավիրլէր մէճմուասընտա նա՞սըլ օլուպ տա Արնօլտուն թաա-վիրի պուլունտուղունու իյզահ իթմէք լազըմ օլուպ , Տէավին-եը՝ պու միւշքիլ հալի տէրք իթտիկինտէն , պունտան իսթի-ֆատէէ գարար վէրէրէք ։

— Մատմուազէլ , պու թաավիրին եէտինիզէ նա՞սըլ կէշ-տիկինի սիւալ իթմէքլիկիմէ միւսաատէ իտէ՞րմիսինիզ , տէտի ։

Վէրիէր . – Ֆիլմագը պէն տէ պու մուամմաեը անլատա-մաէօրում , վէ պու պապատ ֆէվգէլատէ մէրագ իտինէօրում ։

Արնօլտ . – Գունտան տօգուշ սէնէ մուգաատէմ վալիտէ-մէ կէօնտէրմիշ օլտուղում չու թաավիր՝ նէ՞ հիքմէթլէ պու-բատա պուլունուեօր ։

Բահիպէ . – Անը Անժէլիք պէն վէրտիմ ։

Տէավինեը . – Սի՞զ մի , բահիպէ Մարի ։

— Էվվէթ , միւսիւ , պէն ։

— Ֆագաթ սիզին եէտինիզէ նա՞սըլ կէշմիշ տիր ։

— Գունուն իյզահաեը բէք սատէ տիր ։

— Սապըրսըզլըգտա պէն տէ օ իյզահաթա պէքլէեօրում ։

— Բարիստէն հարէքէթիմիզտէն ազ էվվէլ , բըլմթըմըզը իւզէրինտէ տուրուպ , պիզիմ բահիպէլէրին թահմիը իսպարէ-սինտէ պուլունան մէքթէպէ իտտա իթմէք իսթէտիկիմ քսիթտէ

թասվիրչէրինի թէատրիզ խաէրքէն , պիր չօգ ֆօթօկրաֆ թաս-
վիրչէրիյլէ մէշղուլ օլան պիր տօլապ՝ նազարը տիգգաթ քմա
թէաատիւֆ իթթի , իչթէ օլ վագըթ պու թասվիրի կէօր-
տիւմ , վէ սիզին իսմինիզլէ իսմզա խոխլամիշ օլան խպարէնի օ-
գուտոււմ : Պու թէաատիւֆ պանա բէք զարիպ կէօրիւնտիւ-
կիւնտէն , ֆօթօկրաֆը սաթըն ալտըմ , վէ թանըմըպ թանը-
մաեաճաղընըզը անլամագ իւզրէ , պու մէճմուա տէրուննէ
վազ իթթիմ :

Մալնու պաշ բահիպի՝ խէֆիէն խաչ չըգարտը , վէ ֆիք-
րինտէն տախ ,

— Էլպէթթէ բահիպէ Մարի՝ պու պիւեիւք եալանը իչին
եարըն խոստովանանք տօլապընա կէլէճէք տիր , տէտի :

Արնօլտ . – (Սախթէ պիր հէեէճան իլէ .) Բահիպէ գըզ-
գարընտաչ , պու թասվիրին պիթթէաատիւֆ սիզին եէտինիզէ
կէչմէսինտէն տօլաեը մէՃՃուննուտ ... Սէվկիւլիւ վէ մուազ-
զէզ վալիտէյնի պիր խաթըրէսի տիր ... պինապէրին պէնիմ
իչին մուգատտես տիր :

Ասնժէլիք . – Էվվէթ , միւսիւ , պու թասվիրին սիզին իչին
նէ գատար էհէմմիյէթի պուլունտուգունու պիլիրիզ . պու սէ-
պէպլէ անը սիզէ իեատէ իտէրիզ :

— Գէն տէ , մատմուազէլ , անը ալմագ իսթէմէմ , թէք-
միլ մուհապպէթ վէ թէվէճճիւհիւմ , հաթթա իւմիտլերիմ
պուրատա օլտուղու իչին , իչպու թասվիր տէ պուրատան տա-
հա միւնասիպ մահէլլ պուլամազ : Իմտի , րէճա իտէրիմ , պու
թասվիրիմի մուհաֆիզա իտին :

Վէրիէը . – Էվվէթ , էվվէթ , գապըմ՝ եագընտա զէվճի
օլաճագ պիր զաթըն թասվիրինի մուհաֆիզա իտէպիլիր , վէ
իթթիմէլի տիր :

Պու արա Մալնու պաշ բահիպի՝ Ասնժէլիքէ եագլաշարագ ,
եավաշ սէտա իլէ ,

— Գըզըմ , խալիսանէ րիտեէթ իթթիկիմ պիր ատամ ի-
լէ իզտիվաճընըզը իճրա իտէպիլէճէկիմ կիւն , պէնիմ իչին
ատատէթպախշ պիր կիւն օլաճագ տըր , տէյի պէեան իլլէտի ,
կէնճ գըզ , կէօզ եաշլարընը կիւճ հալ իլէ զապթ իտէ-

պիլտիկինտէն , ագան եաշլարը կէօրիւլմէսին իչին տիշարը
չըգտը :

Վէրիէը վէ Արնօլտ՝ պիր միւտտէթճիք եավաշ սէտա իլէ
կէօրիւշտիւլէր :

Իհթիեար բահիպ , բահիպէ Մարիեի պիր թարաֆա չա-
ղըրարագ ,

— Բահիպէ գըզգարընտաչ , պունտան պէօյլէ չիւպհէ
իթմէք՝ ախլագընըզա վէ էլպհէնիզլէ եագըշմազ , վէ պէնիմ
իտմիմէ օլարագ իգամէթկեահըմա կէօնտէրիլմէճէք մէքթուպ-
լարը գապուլ իթտիկիմտէ , զանն իտէրիմ վաղիֆէմտէ գու-
սուր իթմիշ օլուրում , տէտի :

Բահիպէ Մարի պաշընը էյտի , վէ բահիպ տախ ,

— Գըզըմ , եարըն սիզի խոստովանանք տօլապընտա պէք-
լէեէճէիմ , տէտի , վէ պատէհու Արնօլտուն մուգաֆիֆլերինէ-
թի վագըասընտա հազրը պուլունմասընտան տօլաեը մէՃՃուն
օլարագ , վէրիէը վէ Տէսմինէը իլէ պիրլիքտէ պաղչէտէն
չըգտը :

Բահիպէ Մարի եալընըզ գալտըղընտա , հէօնկիւր հէօն-
կիւր աղլամաեա պաշլատը , վէ մէկտուպեէթլէ չու սէօզլէրի
սէօյլէտի .

— Տիմէք պէն պիր պիսուչ վէ պիկիւնահա իֆֆէթիրա՞ մը
իթթիմ , – Խայր , խայր , պու միւմքին տէյիլ տիր , – Միսթի-
գօնուն պու թասվիրի պանա կէօնտէրմէսի՝ իսբսմըմ վէրիէ-
րին չերիքինին թասվիրի օլմատըղընը զանն իթտիկի իչին տիր ,
վէ պու զաննը տա եանլըշ օլամազ՝ – Միսթիգօ Ինկիլիզլերու-
եա կիտիեօր ... ճէնապը Ալլահ քէնտիսինէ րէֆիգ օլաճագ
տըր : Մէրգում , օրատա հագըգէթի հալի անլանաճագ տըր :
Նիհաեէթ քէնտիսի հագըգէթի զահիրէ իխրաճ իտէճէք տիր :

Պատէհու բահիպէ Մարի՝ հալը եէյիս ու քէտէրէ միւս-
թաղրագ օլան Անժէլիքի պուլուպ , թէսէլլիեէ չալըշտը իսե-
տէ , մուվաֆֆագ օլամատը :

Մատմուազէլ Վէրիէրին էն սօն լումիտի՝ մէգքիւր ֆօթօկ-
րաֆ թասվիրի իւզէրինտէ գալմըշ օլտուղու հալտէ , պու
պապտէքի իւմիտինին տախ պօշա չըգմասը իւզէրինէ , թահ-

գիր իթտիկի պիր իզտիվաճտան գուրթուլմագ իչին, բէտերինի թէրջլէ, մանասթըրա չէքիլմէքտէն պաշգա չարէ կէօրէմէմէքտէ իտի։

. . . . . .

. . . . . .

Խաթըրլարտա օլտուղու իւզրէ, Միսթիգօ, Բիմութտա, րաքիպ օլմուշ օլտուղու սանտալտան սահիլէ չըգտըղընտա, մահէլլի մէզքիւրուն գաեա թէքէլէրի իւզէրինտէ պուլունան կէօմրիւք մէմուրլարը թարաֆընտան վուգու պուլան իխթարը անլամատըղընտան, ճէվապ վէրմէմիշ, վէ պու սէպէպլէ եաղմուր կիպի գուրշուն եաղտըրըլմըշ, վէ տէհլէթլի պիր սէտա իչիտիլիպ, միւթէագրպէն սահիլտէն ուզագլանմագտա օլան սանտալա տօղրու թիւֆէնք գուրշունլարը աթըլմըշ, վէ պատէհու տէրին պիր սուալուգ հիւքմֆէրմա օլմուշ իտի։

Պէշ նէֆէր Ինկիլիզ կէօմրիւք մէմուրլարը՝ կէմիեէ տօղրու իլէրլէմէքտէ պուլունան սանտալըն քիւրէքլէրի սէտասընը իչիթմէքտէ օլուպ, պունլարտան պիրի՝

— Ֆիրար իտիեօրլար, տէտի, վէ պիր տիկէրի տէ,

— Հէբսի տէյիլ, պիրի օլսուն գաչագճըլըղընըն ճէզասընը պուլսուս։ Պաղըրտըղընը իչիթտիմ, վէ եէրէ տիւշտիւկիւնիւ կէօրտիւմ, ֆէնէրի եագալըմտա կիտէյիմ, տէտի։

Պէօյլէճէ պու պէշ նէֆէր կէօմրիւք մէմուրլարը, էլլէրինէ պիր ֆէնէր ալարագ իլէրլէտիլէր։ Պու արա տիկէր պիր թագըմ կէօմրիւք մէմուրլարը՝ աթըլան թիւֆէնք սէլէրինի իչիթմիշ օլտուգլարընտան, արգատաչլարընա եարտըմ իթմէք իւզրէ օլ թարաֆա կէլմէրլէ, չէնա տագըգա զարֆընտա պու իքի թագըմ կէօմրիւք մէմուրլարը պիրլէշտիլէր։

Իքինճի թագըմ մէմուրլարըն միւլազիմ,

— Նէ՞ վար տըր, նէ՞ օլտու, տէյի սիւալ իթմէխինտէ, մէմուրլարտան պիրի՝ չէօյլէ ճէվապ վէրտի.

— Զապիթ էֆէնտի՛, այըգտա տուրմուշ օլան պիր կէմիտէն կէլէն պիր սանտալտան պիր ատէմին գարաեա աթլաատըղընը կէօրտիւք. մալիւմ օլան իխթարտան սօնրա, էվվէլա օ ատէմի վէ սօնրա գաեըղը աթէչէ իթուխտուգ։ — Սան-

տալ ֆիրար իթտի իսէ տէ, գարաեա չըգան ատէմ եէրէ տիւշտիւ, տէտի։

— Բէք էյի, արաթալըմ։

Պէօյլէճէ կէօմրիւք մէմուրլարը տէնիզ գբեըսընա տօղրու իլէրլէտիլէր։

Էլլի ատըմ գատար ալտըգտան սօնրա, զապիթ իլէ ֆէնէրճի, պիրուհ հալտէ եէրէ սերիլմիշ պուլունան պիր ճիսմէ թէսատիֆլէ տուրտուլար։

Միւլազիմ. — Ֆէնէրի աչադը էնտիրին, տէյի էմր իթտի։

Ֆէնէր էնտիրիլմէքլէ, ճիսմի մէզքիւր կէօղիւքտիւ, վէ զապիթ՝ Միսթիգօնուն էլպիսէլէրինի մուայեէնէ իտէրէք,

— Պու պիչարէնին իւզէրինտէ, կէօմրիւքտէն մալ գաչըբանլարըն հալ ու թամըր եօգ տուր . . . սայքի պիր չօճուգ տուր, տէտի։

Միւլազիմի սանի. — Էօլմիւշ միւ տիւր։

Միւլազիմ՝ ճիսմի մէզքիւրուն եանընտա տիզ չէօքիւպ, էլինի՝ կէօքսիւնէրէն սօլ թարաֆընա վազ իտէրէք,

— Խա՛յր, գալպի չարբըեօր. տիմէք նալընըզ եարալը տըր։ Կէօմրիւք գաչագճըսը օլսուն օլմասըն, քէնտիսինի պուրատա պըրագամասընըզ։ — Հայտէ իքի քիչի մէրքէզէ չըգըսըն տա, պիր թէճկիրէ կէթիրսին, վէ պիր տէ ճէրրահ ճէլպ իթսին, տէտի։

Անինտէ կէօմրիւք մէմուրլարընտան իւչիւ օրատան մուֆարագաթ իթտիլէր։ Եիկիրմի տագըգա սօնրա, թէճկիրէ կէթիրիլիպ, էլան պիրուհ հալտէ կէօրիւնէն ճիսմի մէզքիւր՝ թէճկիրէ իւզէրինէ վազ իտիլէրէք եօլա չըգըլտը։

Մէմուրլարտան պիրի տէ, տէնիզ գբեըսընտա պուլունմուշ օլան Միսթիգօնուն չանթասըյլա շաբգասընը ալտը։

33

Եարըմ սաաթտա կէօմրիւք տայիրէսինին պուլունտուղու թէբեեէ վասըլ օլունուպ, թէճկիրէ վէ պունուն իւզէ-

րինտէքի ճիսմ՝ տայիրէյի մէղքիւրէեէ կիրտիրիլտի։ Վուգուաթտան խապէրտար օլան ճէրրահ տախի օրատա պուլունտուղունտան, էլան պայկըն օլան մէճրուհուն էլպիսէլէրինի տիգգաթը քեամիլէ իլէ չըգարտը, վէ պիր գուրշունուն՝ կէօքսիւնիւն սօլ եանընտան վուրուպ, ումուզ քէմիկինին պիր ազ ալթ թարաֆընտան չըգուրդընը, վէ տիկէր պիր գուրշունուն՝ տէրիսինէ իլիշէրէք պաշ ճիհէթինտէն կէչտիկինի, վէ իչինճիւ պիր գուրշունուն տախի սաղ պիլէյինի եըրթմըշ օլտուղունու թահգըգ իթտի։

Ճէրրահ. – (Պայընը գաչըեարագ.) Պու եարէլէրտէն եալընըշ պիրի, եանի կէօնիւս թարաֆընտաքի աղըր տըր։ Հալ պու քի պուլունտուղու հալէ նէզարէն, մէճրուհուն իֆագաթը գապիլ օլտուղունու մէմուլ իտէրիմ։ – Պու տէլիգանլը՝ կէօմիւք գաչագճըսընա պէնզէմէօր... զանընըմճա Ֆրանսըզ տըր. էլիմէն կէչտիկի մէրթէպէ քէնտիսինի թէտաւի իտէճէէիմ, վէ էկէր իֆագաթընա մուվաֆֆագ օլուր իսէմ, չիւպհէսիզ քիմ օլտուղունու, վէ կէճէ վագթը վուգուպուլան իչպու ղարիպ ոէյհահմըտընէն ոէպէպի նէ իտուկինի պիլտիրէճէք տիր։ – Սապահ օլուր օլմազ, վագըաեը Բիլմուէթ հիւքիւմէթի մահէլլիեէսինէ խապէր վէրէրիզ։

Ճէրրահ, պու ոէօզէլէրտէն սօնրա, գուրշունուն՝ էտասի պիր ազաեա տօգունուպ տօգունմամըշ օլտուղունու անլամագ իստըր, կէօնիւտէքի ճէրիհաեա պիր միլ տօգտու։ Միսթիգօ՝ պու մուամէլէտէն օլ գատար ատը հիսս իթտի քի, գըմըլտանարագ կէօզէլէրինի աչտը իսէ տէ, հէման օ անտէ թէքրար գաբաեարագ, գըմըլտանմագսըզընն տուրտու։

Ճէրրահ. – (Կէօմիւք մէմուրլարընըն միւլազիմինէ.) Պու տէլիգանլընըն չանթաասընը աչարնը՛զ մը։

— Էվվէթ, տօգթէօր։

— Իչինտէ նէ՞ վար իտի։

— Պիր գաչ պէեազ չամաչըր։

— Ֆեազրտա տայիր չէյլէր եօ՛գ մու իտի։

— Աալա։

— Ագչէսի վա՛ր մը իտի։

— Խայր։

— Վագըա՝ կիթմիթքճէ զիեատէ ղարիպ հալ քէտպ իտիեօր։ Ինկիլիթէրեատա չըգան պիր ատէմ, օն բարատը օլմաեարագ նա՛ամըլ եօլճուլուգ իտէպիլէր։ Հալպուքի գըեաֆէթի տիլէնճի գըեաֆէթի օլմաեընը, էլպիսէյի Ֆրանսըզ գումաչը վէ պիչիմի տիր։ – Հէր հալտէ պու իշտէ պիր մուամմա վար. էկէր մէճրուհը թէհլիքէտէն գուրթարապիլիրսէմ, պու մուամմաեը անլաեապիլիրիմ,

— Գուրթուլաճաղընը մէմուլ իտի՛րմիսինիզ։

— Նէ՛ մէմուլ իտէրիմ, նէ՛ տէ մէմուլ իթմէմ։ Իչ տէօրթ կիւնէ գատար պու պապատէ սիզէ գաթի ճէվապըմը վէրիրիմ։

Ըրատան պիր գաչ սաաթ կէչտի։

Հիւքիւմէթի մահէլլիեէ վուգուաթտան խապէրտար օլարագ, հիքեատէ իթտիհիմիզ վագըալար հագգընտա թահգըգաթ իճրասընա էմր իլլէտի։

Վագաա Միսթիգօնուն պույկընըզը կէչտի, լաքին հէնուզ ագլը թէմամիլլէ պաչընտա օլմաեըպ, չէտիտ պիր նէօպէթէ տիւչար օլմուչ իտի, վէ օլ տէրէճէ հէեէճանը չէտիտէ սաեըգլաեօրտու քի, գանընն թէլէֆ օլմասըլա պուլունտուղու զաաֆէթիմ է ղարամէն, իքի քիչի եաթաղընտա քէնտիսինի զաաթի իթմէէե մէճպուր պուլունմագտա իտի։

Պիչարէ իչ կիւն գատար հաեաթի իլէ մէմաթի արասընտա գալըպ, իչիճնճիւ կիւնիւն նիհաեէթինտէ, ճէրրահ իւմիտվար օլմաեա պաչլամըշ իքէն, պիրտէն պիրէ մէմուրին ղայրի պիր հալ վագը օլտու։ Շէօյլէ քի, պաչընտաքի ճէրիհա թէհլիքէսիզ զանն օլընտըզը հալտէ, նահէհան պէ՛յին իւֆիւնէթի հասըլ իթմէքլէ, պու քերրէ ճէրրահ պիր միճիզէ օլմաեընճա, մէճրուհուն գուրթուլամաեաճաղընը անլաթտը։

Պիչարէ կէնճ միտաէտաճը, Ինկիլիթէրրատա, կէօմրիւք մէմուրլարընըն մէրքէզինտէ, պիր ապէրի եամթագ տէրուննինտէ ճան չէքիչտիկի սըրատա, Բարիատէ բէք չօգ վագըալար վուգուա կէչմէքտէ իտի։

Շէօյլէ քի, գօնթէս տը Նէրվէյին ճէնաղէ ալայը մութանթան սուրէթտէ իճրա իտիլիպ, Բէր-Լաչէզ գապրիսթա-

ընտա, ֆամիլեասընա մախատա օլան մագպէրէտէ ատֆն օ-
լունմասընը միւթէագըպ, միւթէվէֆիէնին Միրօմէնիլ սօգա-
ղընտա վագը խանէսի, վիգօնթուն ահապը մանթլուպունուն
տավասը, եախօտ տահա տօղրուտու պունլարըն զահիրի տա-
վասը իւզէրինէ, մէօհիւր ալթընա ալընտը, չինքի շուրաեը
պէեան իտէրիզքի, քեաֆֆէյի մանթլուպաթ՝ Արնօլտ Տէվին-
եընըն հիսապընա օլարագ, Ակօսթինի թարաֆընտան խէֆիէն
սաթըն ալընմըշ իտի։

Մէքուէսթրօլար եազմուր կիպի եազմագտա իտի։

Մատամ տը ներվէյ հիչ պիր վասիեէթ եազմըշ օլմա-
տըղընտան, ժօրժ, եէկեանէ էվլատ օլտուղու ճիհէթլէ, վա-
լիտէսինին էմլաք ու վարիսաթընըն եէկեանէ վարիսի պու-
լունմագտա իտի։ Մէրգում, քէնտի մէնաֆիինէ նէզարէթ
իթմէք իւզրէ պիր մասլահաթկիւզար թայեին իթմիշ իտի։

Ժօրժ, իւչ կիւնտէն պէրու Մէլանի կօթիէնին էվինէ ա-
եագ պաամըշ օլմաեըպ, մէզպուրէ իսէ, գօնթէսին ճէնապէ
ալայընտա հազըր պուլունարագ, ժօրժա թէեաուիֆ իթմիշ
օլմասընա բայմէն, մէրգում իլէ կէօրիւշմէմիշ իտի։

Լաքին, իթթիհատ իտէճէկի խաթիթը հարէքէթի հագ-
գընտա Ակօսթինինին բէյինի սիւալ իթմէք իւզրէ, մէրգու-
մուն նէզտինէ ազիմէթի իտիպ, պու պապատ մէրգում իթթա-
եալը՝ չու եօլտա ճէվապ վէրտի։

— Իչլէրին թէեվիյէսինէ պէքլէեին, վէ վիգօնթուն մու-
վագգաթ մուամէլէյի պարիտանէսինատէն տօլայը վէսվէսէ
իթմէյին. — իչ կէօրմէք վագթը կէլտիկինտէ, վասրընը թաթ-
մասը իչին քէնտինի մէճպուր իտէճէեիզ։

Գունունլա պէրապէր, Ակօսթինի եախօտ մէրգումուն
վէքեալէթի իթթիհատի իսիմնիզ սերմանէտտաբ, թագտիմ օլուն-
տուղու հալտէ պէտէլի էօտէնմէք իւզրէ եազըլմըշ պիր սէ-
նէտէ մուգապիլ, Մէլանինէ պիր գաչ պին ֆրանգ գարգէն
վէրմէեէ բազը օլմուշ օլուպ, կէնճ գասրն՝ աչըգը Ֆրէտէրիք
Գէրմէն իլէ պիրլիքտէ պու ազչէեի քէյֆիլի սուրէթտէ եէ-
մէքտէ իտի։

Անժէլիք իլէ բահիպէ Մարի, ճէնապէ ալայը միւնասի-

պէթիլէ Բարիսէ կէլիպ, պատէհու Մաքնուեա ավտէթ իթ-
տիլէր։

Կէնճ գըզ՝ բահիպէնին նասիհաթլարընա իթտաթ ի-
տէրէք, Արնօլտ Տէվինեընըն զէվճէսի օլմագտան իսէ, մա-
նաթըրա կիրմէք գարարը գաթիսինի բէտէրինէ պիլտիրմէգ-
տէն էվվէլ, Միսթիգօնուն խապէրլէրինէ պէքլէմէեէ մու-
վաֆֆագաթ իթտի։

Մաքնու բահիպի, պունտան պէօյլէ, բահիպէ Մարիեէ
Թէսլիմ իտիլմէք իւզրէ կէօնտէրիլճէք մէքթուպլարը գա-
պուլ իթմէեէճէկինի պէեան իթմէսի իւզէրինէ, բահիպէյի
մէզպուրէ՝ չաեէտ քէնտիսի իչին մէքթուպլար կէլիրսէ, ալը-
գօեուպ, եալընըզ քէնտիսինէ թէսլիմ իթմէսինի բօսթաճըեա
պէեան, մէ պու խըզմէթինէ մուգապիլ իբի լիրա պագշիշ
վատ իթմիշ օլտուղունտան, հէր սապահ բօսթաճընըն խանէ-
սինէ ուղրամագտա, ֆագաթ քէնտիսի իչին հիչ պիր մէք-
թուպ վիրուտ իթմէտիկինի խապէր ալմագտա իտի։

Թրիլպի, իբի կիւնտէն պէրու Բարիսէ ավտէթ իթթիշ
օլուպ, ավտէթ իթտիկի ագշամ Արնօլտ իլէ կէօրիւշէրէք,
զաթէն օգուեանլարընըզըն պիլտիքլէրի վագըալարը մէրգու-
մա հիքմեեէ իթտի։

Արնօլտ, սապըրսըզլըգ մէ բարա թամաը հիսսէսաթընա
թապի օլարագ, էթթիէն Պէրօնուն միրասընա պիր ան էվվէլ
սահիպ օլմագ արզուսունտէ պուլունմագտա իտի։

Վարիսլէրտէն եալընըզ իչիւ, եանի Լա Ֆուժէր, գօն-
թէս տը Ներվէյ մէ Ֆէրրօն գատըն ահրէթէ եօլճու օլմուշ
օլուպ, պու իսէ, թէչէպպիւսիւ խապասաթի քեարանէէին քէք
ճիւզի գըսմը տիմէք իտի։

Հէնուզ էքսէր վէրիլմէր պէրհաեաթ օլուպ, հալ պու
քի ժիւլ Վէրիէր իլէ գըզընտան մաատա, ճիւմլէսինին տէ վէ-
ֆաթլարը լազըմէտէն օլտուղու կիպի, Արնօլտ, Անժէլիքին
զէվճի օլտուղունտա, պանքէրի տախի օրթատան գալտրրա-
րագ, էլմաս թաճիրինին ճէսիմ սէրվէթինէ սահիպի մուխլագ
օլաճաղընը մէմուլ իլլէմէքտէ իտի։

Պինապէրին Ակօսթինի իլէ Ուիլեամ Սգօթա թալի-

մաթը ճէոիտէ իթա իլլէտի։

Մապահըն սաաթ օնու չալընըպ, Արնօլտ Ցէավինեը՝ Գօմար-չէ պուլվարընտա, Թուրնել սօգադընա նագըր օլան պիւեիւք գարուտան տիլարը չըգտը, վէ Ինկիլիզ գըեաֆէթինէ կիրմիչ օլտուղու համտէ, Վէնտան տէմիր եօլունա ազիմէթ իլլէտի, վէ մէվգիֆէ մուվասալէթինտէն գըրդ պէշ տագըգա սօնրա, Բարք ըսթասիօնունտա վակօնտան էնիպ, պիր պաղչէպանըն մահէլլի իգամէթինի մէմուրլարտան պիրինէ սօրտու, վէ տէրհալ լազըմ օլան մալիւմաթը ախզ իլէ, մէգքիւր պաղչէպանընն նէզտինէ կիթտի, վէ եարը ինկիլիզճէ վէ եարը ֆրանսըզճա լիսան իլէ ֆիքրինի մէրգումա անլաթտը։

Մատտէ՝ էգօ ճատտէօնտէքի էվին պաղչէսինի սըրաեա գօյմագտան վէ խանէի մէգքիւր տէրունինտէ քիմսէնին իգամէթ իթմէտիքկի զէման, օրատա պէքճիլիք իթմէքտէն իպարըեթ իտի։

Գօլայլըգլա ուզլաշըլըպ, սախթէ Ինկիլիզ, խըզմէթինի կէօսթէրմէք վէ անախթարլարը թէսլիմ իթմէք իւզրէ, պաղչէպանը մէգքիւր սէյֆիեէ կէօթիւրտիւ։

Պաղչէպան, պիր միգտար ամէլէ գուլլանմագլա, պիր գաչ կիւն զարֆընտա, եօլլարը օթլարտան խալի գըլաճաղընը, վէ չիչէքլէրի սագսըլարա եէրլէշտիրմէճէկինի վատ իթտի։

Արնօլտ, մէրգումա մէեզունիյեէթի քեամիլէ իլէ պէրապէր, մէսարիֆաթը իպթիտաիյեէ իչին միգտարը քեաֆի մէպլաղ վէրտի, վէ խանէի մէգքիւր իլէ միւշքիլաթընըն վէրկիլէրինի, սահիպի օլան Ուիլեամ Սգօթ Նամընա թէէտիեէ իթմէքթիկէ անը մէմուր իլլէտի։

Սախթէ Ինկիլիզ, պաղչէպան իլէ կէօրիւշէրէք, մէրգումա, էթթիէն Պէրօնուն նաչընըն տէֆն իտիլմիչ օլտուղու մահէլլէ գատար կէօթիւրտիւ, վէ ճիհաեէթի վագըաասընը զահիրէ չըգարաճագ հիչ պիր էսէր գալմամըշ օլտուղունու մէմնունիյեէթէլէ կէօրտիւ։

Բարիսէ ավտէթինտէ, ժիւլ Վէրիէրին շէրիքի հէր վագըթքի էլպիսէսինի կիթինիպ, պանգաեա կիթտիկի զէման քէնտի քէնտիեէ,

— Միւքէմմէլէն թէրթիպ իթմիչ օլտուղում տրամըն սօն ֆասլը տախի էգօ ճատտէօնտէ քեայինի Սէն-Մօրտա իճրա իտիլէճէք տիր, տէտի։

Սախթէ խայրխահ Գօրտիէնին թահրիքիյլէ, բաչավրաճըլար խանընըն սահիպէսի՝ բաչավրաճը պապա Բիէր Պէրօեա նագտէն իթիպար իթմէկէ պաչլաեալըտան պէրու, թապիի մէրգումա ազ չալըշմագտա, վէ չօգ իչրէթ իթմէքտէ իտի։

Բիէր Պէրօ՝ տիրի տիրի եանընըշ օլան քէօթթիւմ գաբըընըն ճէնազէ ալայընտան պէրու, քէնտի Էոչէ-ճէ պուլունան Գօրտիէէի ասլա կէօրմէմիշ իտի իսէ տէ, Ժան Ցէսուրտի հագգընտա մէրգում թաարաֆընտան իզհար օլունան արզուեու տէրխաթըը իթտիկինտէն, Բօլ Պէրօնուն իրթիքեապ իթտիկի ալչագլըգտան էվվէլ կէնճ գատընըն իգամէթ իթմիչ օլտուղու Սէն մահալլէսի ճիվար սօգագլարընտա թահգըգաթա իպթիտար իլլէտի։

Պու թահգըգաթ էսնասընտա, բասթ կէլտիկի մէկեանէլէրէ կիրիպ իչրէթ, վէ ագշամ, իսթէտիկի մալիւմաթը ալմըշ օլմահարտագ, սերխօշլուգտան նաչի էօլիւ հալտէ բաչավրաճըլար խանընընա ավտէթ իթմէքտէ, վէ իրթէսի կիւնիւ տախի այնի մուամէլէէե սալիք օլարագ, եինէ այնի նէթիճէ իլէ խանէսինէ կէլմէքտէ իտի։

34

Ժան Ցէսուրտի, էլան, գըզը իլէ պիրլիքտէ իլթիճա իթմիչ օլտուղու Լօպինօ նամ սօգագտա վագը օթէլտէ իգամէթ իթմէքտէ օլուպ, ֆագաթ աչըգը մէքրուհու թաարաֆընտան, էչեասընտան տախի մահրում իտիլէրէք, այլագճա թէրք օլունտուղու կիւնտէն պէրու, քէնտիսինին սայլի պիր կէօյկէսի եաչամագտա իտի։

Պիր գատընը, պիր վալիտէի տիւշարը ճէվր ու ճէֆա

վէ բէրիչանի իտէն միհն ու մէչագգամբըն ճիւմլէսի օ պիչարէ գաաբնճըղազը էսիրկէմէմիշ իտի։

Մէվկիւլիւ մասումու Լինա խասթալանմըշ օլուպ, եաթաղընտա սըթմատան տիթրէէօրտու։

Ժան՝ քէմալը եէյիս ու քէտէր իչինտէ օլարագ, անըն եաթաղը պաչընտա օթուրուպ պէքլէէօրտու։

Զէվալը գաաբնճըղազ մահճուպ վէ միւթէէսսիր պիր հալտէ պուլունմասընա րաղմէն, ճիկէրքաբէսինին նաֆագասընը թէտարիք իթմէք իչին, հէր կէօնա խըզմէթմէ գաթլանմազա հազըր օլարագ, էսկի միւշթէրիլէրինտէն իչ խաթէմէտէ կիթտի, լաբին հիչ պիրինի պուլմատը։ Քէնտիսինէ պագտըգլարը վէ քէնտիսիչլէ կէօրիւշտիւքլէրի հալտէ, քեաֆֆէյի կէօզլէրին վէ տօտագլարընը թահգիրամիզ պիր հէյեէթ քեպ իթմէքտէ օլտուգլարընը զանն իտիեօրտու։

Պու ճիհէթլէ մուվաֆֆագ օլամմասը իւզէրինէ, Ժան Տէտուրտի տիքիչճի մաղազալարընա միւրաճաաթ իթտի, վէ անլէրտէն տախի, իչլէր տուրկուն օլտուղունտան, եէնի իշճի ալմագ չէօյլէ գալսըն, էսկիլէրինտէն պագըլարընա եօլ վէրմէնէ պիլէ մէճպուր օլտուգլարը ճէվապընը ալարագ, մէյհուսէն վէ մահղունէն ավտէթ, վէ պատէհու, վուգուբ հալի ինժէլիքէ հիքեաեէ իտիպ, Լինա իչին անըն մուավէնէթինի իթթիրհամ իլլէմէք իւզրէ, պուլմար Հօսմանտագի խանէլէրինէ ագիմէթ իլլէտի։

Ցագաթ օրատա տախի, Մ. Վէրիեր իլէ գըզը վէ եէկէնինին քէօյտէ պուլունտուգլարընը խապէր ալտը։

Պիչարէ, Մաչունէա կիտէրէք, Անժէլիքի պուլմայը խաթըրընա պիլէ կէթիրէմէզ իտի, չինքի Բարիստէն Մաչունու ուզուն պիր մէսաֆէ տէյիլ իսէ տէ, քէնտիսինտէ իգթիտարը մատտի գալմամըշ իտի։

Օ ալչագ Բօլ Պէրօնուն պըրագմըշ օլտուղու իքի ատէտլուի ալթունունտան եէտինտէ եաղընըզ պէշ ֆրանգ գալմըշ օլուպ, պու պէշ ֆրանգ տա թիւքէնտիկինտէ, հալի նիճէ օ-լաճագ իտի։

Օթել սահիպէսի իճապէնի ալմատըզը թագտիրտէ, քէնտիսինի թարա իտէպիլիր իտի։

Հիչ պիր հալ ու վագիէէթ պու գատար տէհչէթլի վէ իչինտէն չըգըլմազ սուրէթտէ օլամազ իտի։

Պէօյլէճէ սէֆիլ գաաբնճըղազըն ահվալը էսէֆիչթիմալի կիւնպէ կիւն վէ սաաթ պէ սաաթ արթըպ, վէ տէնիզ տալգալարը կիպի, նիհայէթի քէնտիսինի վէ գըզընը մահվ իթմէք տէրէճէլէրինտէ վէհամէթի քեպ իթմէքլէ, տախգը ինթիգամլի միլահազասը՝ ֆիլրի իչինտէ քէօլէչմէքտէ իտի։

Պինաէլէրին Բօլ Պէրօնուն պուլունտուղու մահէլլի իքի իւչ տէֆտա անլամատա չալըշտը։ Մէզպուրէ, Անժէլիքին վէրմիչ օլտուղու ադչէնի թալէպ իթմէք, վէ քէնտիսինին օլուպ, անճագ անըն զաապ իթմիչ իտուկի պու ադչէնի վէրմէք իթթէմէտիկի հալտէ, մէրգումու թէլէֆ իլլէմէք թաատիվուբ-լարընտա պուլունտուեօրտու։

Լաբին, Բօլ Պէրօնուն իդամէթի իթտիկի մահէլլի քիմսէտէն խապէր ալամատըգ, ինթիգամ թաատիվուբաթը եէրինէ, սուի դաատ էֆքեարը գոյիմ օլտու։

Պու եօլտա եաչամագտան իսէ, Լինաեը տա էպէտիյէէթ ալէվինէ պիրլիքտէ կէօթիւրէքէք, թէրքի հաեաթ իթմէք էվլէտա տէյիլ մի իտի տէյի ուիչինտէքտէ իտի։

Լաբին պու տէհչէմլի պարարընը իճրա, վէ նիհայէթի մուղրէսիլլէ էլինի չաճուպունան իւզէրինէ վագ խաէճէկի սըրատա, ճէսարէթտէն քէնտիսինէօրտու, վէ պագէն ճինինէթ քեպ իթմէքտէ խտուկինի զանն խտիեօրտու։

Օլ վագթի, ճիկէրքաբէսինի գուճագլաեըպ, ֆէվգէլատէ տէրէճէտէ սրգրպ էօրիւեօրտու, վէ պատէհու նէօպէթի կէչէրէք, պուլաեօրտու։

Ժանը պուլտուղումուզ զէման, Լինա հէնուզ ուեումուչ իտի։

Պիչարէ վալիտէ պու ույգուտան իթթիֆատէ իտէրէք, տէրուունու հէման պօշ օլան էչնա սանաըզընը աչըր, չինքի էչնասընըն պիւեիւք գըսմը էմանէթի սանաըզընա թէսիմ իտիմիշ իտի։

Հէր նէ իսէ , մէրգումէ , քէնտի սանտըղընտան պիր ֆիսթան չըգարըպ , պիր բէշկիր իչինտէ սարտը , վէ գըզընը անընտան էօրտիւքտէն սոնրա , մէգըթըր ֆիսթանը ըէհինէ գոյմադ իւզրէ եօլա չըգարը : Լաքին էանտի բահտէ , գատըն էլպիսէլերի սաթան պիր տիւքքեան կէօրմէքլէ , ֆիսթանընը սաթտըղը հալտէ , ըէհինէ գոյմադտան գիւատէ բարա թէտարիք իմմիչ օլաճաղընը պիլ միւլահազա , մէգըթըր տիւքքեանա կիրիպ , վէ պօղչասընը աչըպ , ֆիսթանընը կէօսթէրտի , վէ օն իքի ֆրանգա սաթտը :

Օն իքի ֆրանգ մէգդուրէ իչին հէման սէրվէթ տիմէք իտի . չիւնքի Լինաը իչին էթմէք վէ էթ սաթըն ալաճաղը կիպի , քիրասընա մահտուպէն տէ պիր միգտար ագչէ վէրէպիլիր իտի :

Գու սուրէթլէ ժան , պիր տէրէճէ ճանլանարագ , իգամէթ կեահընա ավտէթ իչին , սիւրաթլէ սարմ ալմագտա թքէն , պիրտէն պիրէ ումուդու իւղէրինէ պիր էլ վազ օլունարագ , պիր քիմսէ ,

— Նիհաեէթ , գըզըմ , սէնի պուլաճաղըմը պիլիեօրսուն , տէտի :

Գու քիմսէ , իհթիեար բաշավրաճը օլուպ , մէրգումէ պիր չարապճը տիւքքեանընտան տիշարը չըգրեօրսու :

Ժան , մէրգումու թանըրըպ , եիւզիւ գըզարարագ ,

— Սի՞զմիսինիզ , միւսիւ Գէրօ , տէտի :

— Վա՛յ , վա՛յ , միւսիւ Գէրօ՛ մու . պանա միւսի՛ւ միւ տիեօրսուն : Ֆագաթի պիզ ագրապա տէյի՛լմիեիզ : – Գըզըմ , չօգտան պէրու սէնի արամագտա օլտուղում՝ ճիհէթլէ , պուլտուղումա մէմնուն օլտում՝ , – Լաքին նէ՛ գատար թէպտիլ օլմուշսուն . խասխա՛մընըն :

— Խայր , եալընըզ պիր ազ եօրկունում՝

— Իչլէրին նա՛սըլ տըր :

— Օլտուգճա սըրասընտա տըր :

— Չօճուղուն նա՛սըլ տըր :

— Լինա էյի տիր :

— Բէք էյի . չօճուղունու կէօրէպիլի՛րմիեիմ՝ , – Իգամէթ-

կեահընը պուրատա եագընը օլմալը տըր : – Իմոհ , հայտէ պէնի օրատա կէօթիւ տէ , չօճուղունու տէրաղուշ իտէեիմ՝ , վէ սէնինլէ պիր ազ կէօրիւշէլիմ՝ :

Ժան՝ պուլունտուղու հալը սէֆալէթիյթիմալի իհթիեար բաշավրաճընըն կէօրմէքինի , գատընըլարա մահտուս պիր գուրուրիեէթ վէ թէքէպպիւրլէ իսթէմէտիկինտէն , օլ պապաէ թէրէտտիւտ իտիեօրտու , վէ նիհաեէթ .

— Թէքյիֆինիզ մուվաֆֆագ իտէրիմ ամմա , թէէսսուֆ իտէրիմ քի էվիմէ կիթմէեօրում՝ , տէտի :

— Աճա՛յիպ :

— Պէն չիմսի պիր ֆապրիգատա չալըշըեօրում՝ , վէ չօճուգ տա մէքթէպէ կիտիեօր :

Բիէր Գէրօ՝ պիր տէրէճէ սէրխոչ օլմասընա բաղմէն , թէճրիւպէ քեար պիր խաֆիյէ կիպի գուրնազ օլտուղունտան , հագըգէթի հալի տէրք իտէրէք ,

— Բէք էյի , բէք էյի , անլաեօրում՝ . ֆագաթի ֆապրիգատան սաաթ գա՛չտա ավտէթ իտիեօրսուն , տէյի սիւալ իթտի :

— Ղոռեէթ կէճ ավտէթ իտիեօրում՝ . հէման ագչամընն ալաֆրանկա սաաթ սէքիզ վէ տօգուզ բատտէլէրինտէ :

Լաքին ժան , պու սուրէթլէ եալան սէօյլէտիկինտէն տօլաըը գըզարմագտա օլտուղունու հիսս իտիեօրտու :

Բաշավրաճը . – Բէք էյի . օ սաաթտա սէնի կէօրմէեէ կէլէճէեիմ՝ . . . նէ՛ըէտ էգամէթ իտիեօրսուն :

— Տօսթլարըմտան պիր գատընըն խանէսինտէեիմ՝ , վէ օրատա կէլմէնիզի տավէթ իտէրսէմ՝ , քէնտիսինի կիւճէնտիրիրիմ՝ տէյի վէսվէսէ իտէրիմ՝ :

— Գըզըմ՝ , սանա պիր չէյ սէօյլէմէքլիկիմի խաթը՛րընի՛ն . սէնին պու սէօյլէտիքլէրին հէր մասալ տըր :

— Նէ՛ տիեօրսուն . . .

— Պիլի՛եօրսունուն , պանա տուզագ օլմազ : Գըեաֆէթինտէն վէ թաավիրինտէն՝ օլանը կէչէնի անլաեօրում՝ , վէ պահա իտէրիմ՝ քի , սէն վէ գըզընն հէման հէր կիւն աճ գալըեօրսունուզ :

— Ես՝ ընդդէմ չեմ, ինչպէս որ ուզես, միայն թէ ինծի համար ոչինչ ծախես։

Այդ վաղը կը տեսնենք, ինչ որ ալ էվվէլ ամէն ինչ ծախելու օրն ալ իր ֆիւնտը ճէպինէն չի գար, ինչպէս կ՚ըսեն, մէրակ,

— Պիլիօրում, պու եէմինէտի բարա տար, լաքին պունան նէ՞ իսպահի օլունուր։ Պէսպէլի պիր շէյ սահմիյսըն, եախօտ բէհինէ գօյմուշան։ Պու տա ծնուն պէտէլի տիր։ — Պու կիւն իչին պու քեաֆի տիր, լաբին եարըն նէ՞ եարա՜ճագսըն։ — Հայտէ, փան, հայտէ, չօճուգլուդ լազըմ տէյիլ տիր։ — Վագաա պէն, Պօր Երանելի կիպի ֆագիրիմ, լաբին թանըտըղըմ պագը խայրխահ քիմսէլեր վար տըր քի, սանա իչ պուլապիլիրլէր, վէ իհթիճաճըն օլտուղունտա, գարզէն ադչէ վէրէպիլիրլէր։ — Թէքրար իսթեօրում, նէ՞ըտէ իգամէթ իսթեօրսուն։

— Չահթէն սէօյլէտիմ. տօսթլարըմտան պիր գաուրնըն իսանէպնէտ։

— Տիմէք պանա գահիւէն էմնիյէթին եօգ տուր։

— Պլաքիս սիզէ ֆէվգէլատէ էմնիյէթիմ վար տըր, վէ հիսսէտաթընըզա տա գալպէն վէ խալխէթիէ թէշէքքիւր իտէրիմ... լաքին եալընըզ գալմագ խուսուսունտաքի իհթիճաճըմ տանա պիճատ տիր... կէօզ եագլարըմըն սայիրլէր թարաֆընտան կէօրիւլմէսինի իսթէմիմ։

Պիչարէ գաուրնըգդըզ՝ սօն սէօզլէրի իթէքֆիւղ իթտիկի զէման, հէօնկիւր հէօնկիւր աղլամահա պաշլատը։

Բօլ Պէրօ, միւթէէսսիր օլարագ։

— Պու ադլամադ նէ՞ տիր, նէրէտէ օթուրտուղունու անլամագ իչին սէնի ճէպր իտէն եօգ տուր։ Մատեմ քի իգամէթկեահրնըր կիպլէմէք ֆիքրինտէ պուլունուեօրսուն, սանա պիր շէյ տիւնէն օլամագ. չու գաուար քի, Դըզըմ, բէք ֆօտուլ իսիչսին։

Ժան՝ հընչդըրմտաքտան նաչի նէ՞ սէօյլէտիկի կիւճ իլէ անլաշըլտըգ,

— Ալլահա ըսմարլատըգ... Ալլահա ըսմարլատըգ... տէտի, վէ եօլունա տէվամ իյլէտի։

Բաշտավրաճը. — (Բէնտի քէնտինէ.) Ամէն իսթէմիկին գատար կիզլէ, Դըզըմ. պէն իգամէթի իթտիկին մահէլլի անլատաճաղըմ, վէ պապա Դօրտիէ իյլէ պիրլիքտէ սէնինի իչինի սըրատա գօրտաճաղըմ։

Մէրգում, պու եօլտա միւլահազա իտէրէք, վէ պիննիյլէ միւթէէսսիպ օլմահան պիր չէվիքլիք իպրազ իտէրէք, սիւրաթը ֆէվգէլատէ իյլէ էվլէրին տիվոր թարաֆընա կէչտի, վէ պիչարէ գաուրնըգդըզը կէօղիւնտէն աերըմահարագ էիւրիւմէեէ պաչլատը։

Փան, եիւզ ատըմ գատար գաթթի իթտիքտէն սոնրա, քէնտիսինի թատիպ իտէն օլուպ օլմատըղընա թէէմին օլմազ իւզրէ արդատընա տէօնտու։

Բիէր Պէրօ, օլ էպնատէ գալատըրըմըն իւզէրինտէ տուրուպ կէօրիւշմէքտէ պուլունան իրի քիչինին արգատընտա կիպղէնմիշ իտի։

Փան, քիմսէնին քէնտի արգատընտան կէյմէքտէ օլմատըղընա թէէմին օլարագ, եօլունա տէվամ իթտիկի կիպի, Բիէր Պէրօ տաթի ուզագտան մէրգումէեի թատիպէ տէվամ իյլէտի։

Փան, էվվէլա պիր էրմէքճի, վէ սոնրա էթի քէպապը բիչիրէն տիւքքանըտա կիտիպ, պունըտան իսթէմիկինի ալարագ, պիր տէֆա տահա արգատընա աթթը նազար իյլէ, Լօպինօ սօգաղընտա պիր օթէլին գաբուտունտան կէչտի։

Բիէր Պէրօ պունու կէօրիպ, քէնտի քէնտինէ,

— Իգամէթկեահը պուրասը օլմազը տըր... գալիպա պիր գաչ բարա թէտարիք իյլէ, տճլըգտան էօմէքտէ պուլունան չօճուգտունա պիր ազ նահագա թէրթիհ իթմիչ տիր, տէտի։

Ադատան սէքիզ օն տանիյէ կէչինճէ, բաշտավրաճը տահի մէզքիւր գաբուտան միրուր իթտիկինտէ, օթէլճի գարը,

— Նէ՞ իսթէէօրսունուզ, տէտի։

Բաշտավրաճը. — Ձիւզի մատիմահի իսթէրիմ, մատամ։

— Նէ՞ մատամէ հագգընտա։

— Մատամ ժան Տէսուրտի պուրատա՞ մը իգամէթ իտէր ։

— Էվվէթ , օտասը՝ պէչինճի գամիտա սօլ թարաֆտա տըր ։ – Սիզ քէնտիսինին ֆամիլեասընը թանըեօ՞րմուսունուզ ։

— Էվվէթ , թանըրըմ ։

— Էօյլէ իսէ քէնտիլերինէ սէօյլէյին քի , պու պիչարէ-եէ պիր ազ մուսավէնէթ իհթինէլէր . չինքի սէֆիլ հալտէ օ-լուպ , չօճուղույլա հէման հէր կիւն ած տըր ։

35

— Բէք էյի , բէք էյի ։ – Զօճուգ խասթա՞ մը տըր ։

— Զաննն իտէրիմ . . . իբի իչ կիւն տիւր քի , քէնտիսինի կէօրմէյօրում ։ Լաքին ժան Տէսուրտի ֆօտուլ տուր ։ Պանա պիր չէյ սէօյլէմէեօր . պէն տէ քէնտիսինի իսթիճվապ իհմէ-եօրում ։

— Պու չէյլէրին իճապընա պագ ադաճաղըմ . քիրանըզ իչին տէ միւսթէրիհ օլուն , չինքի թէէսիւֆէ օլունաճագ տըր ։

— Սիզ չիմտի եօգսըր՞ մը չըգաճագսընըզ ։

— Խայր , խայր , հաթթա պէնիմ կէլտիկիմի տէ ժանա սէօյլէմէեին , զիրա պէնիմ կէլմիշ օլտուղումու խապէր ա-լըր իսէ , պուրայը թէրք իտէպիլիր ։ – Քէնտիսինին պագը իշ-լէրինի սըրաձա գօյտուգտան սօնրա թէքրար կէլէճէիմ . Օլ վագըթ , հէմ քէնտիսինի , հէմ չօճուղու հագգընտա պագը թէսապիրլէր իհթիմալ իտէրիզ ։ – Շիմտիլիք Ալլահա ըմմար-լաոըգ , մաատամ ։

Պու սէօզլէրտէն սօնրա , իհթիեար բաչավրաճը , հէեճ-ճան վէ թէէսսիւբիւնտէն նաչի ագան պիր տամլա եաչը էլի-նին թէրս թարաֆըլա սիլտի , վէ քէնտի քէնտինէ ,

— Շիմտի կիտիպ պապա Գօրտիէնի պուլմալըեըմ . օ էյի պիր զաթ տըր , ֆագիլէթի իչլէմէքլէ մէշկուլ օլմագտա տըր , տէտի , վէ մէրգումուն իգամէթկեահրնա կիմտի իսէ տէ , պուլամատը , վէ գաբուճու գարը ,

— Միւսիւ Գօրտիէնէ Բարիստէն զայրաւպէթի իմմիչ օլմալը տըր . իբի կիւնտէն պէրու քէնտիսինի կէօրմէտիք , տէյի պէ-եան իյլէտի ։

Բաչավրաճը . – Պէն եարըն թէքրար կէլիրիմ . սիզ քէնտի-սինէ , բաչավրաճըլար խանընտաքի տօսթուսունուն քէնտիսինի կէօրմէեէ կէլտիկինի սէօյլէյին , տէյի իսթիար իթտի ։

Ուիլեամ Սգօթ՝ այնի վագըթտա հէր եէրտէ պուլունմագ , վէ Ա.րնօլտ Տէսվինեըընըն թաւսիեէ իմտիկի միւթէա-տիտա խըտմէթլէրի այնի վագըթտա իճրա իմմէք իգթիտարը-նը հայիզ տէյիլ իտի ։ Լաքին իրթէսի կիւն , Բիէր Պէրօնուն վիրուտինտէ , խանէսինտէ պուլունտուղունտան , բաչավրաճը՝ վագըտաեը ժուխթասարէն հիքեատէ իմտի , վէ խիմմընտա ,

— Սիզ պանա , ժանա պիր էյլիք իմմէեի վատ իմմիչ իտինիզ . վատընըզը իյֆա իտէճկինիզէ էմինիմ ։ Պու ֆագիլէթ զաեէթ տէեէրլի օլաճագ տըր ։ Եու գատար քի , քէնտիսի հէնուզ զանն օլունտուղունտան պիեատէ զուրութիեէթլի օլ-տուղու ճիհէթլէ , իտէճկինիզ էյլիկի , չիւպհէ իմմէսինէ մահէլլ վէրմէեէրէք գապուլ իմտիրմէք իչին պիր չարէ տիւ-չինմէք լազըմ տըր ։

Սախթէ Գօրտիէ . – Սիզ պու խուսուստա միւսթէրիհ օ-լուն . պէն պու կիւնտէն էօյլէ թէրթիպ իտէճէնիմ քի , պիղ-զաթ չիւպհէ իմմէքսիզին հագգընտա մուսավէնէթ իճրասը գապիլ օլապիլէճէք տիր ։ Լաքին սիզ միւսահաբէ իմմէեին , չինքի միւսահաբէ իմտիկինիզ թագտիրտե , թարաֆընըզտան կէօնտէրիլմիչ օլտուղումու զանն իտէպիլիր ։

— Վէսվէսե իմմէեին , պէն հիչ պիր չէյ անլաթմամ ։

— Իեանէյի ումումիեէ տայիրէսինտէ պագը տօսթլարըմ վար տըր . պագը միւֆէթթիչլէր թանըրըմ քի , պունլար , հա-գըգաթէն մուսավէնէթ վէ համիյէթէ միւսահաբգ օլան քիմ-սէլէրին խանէլէրինի կիպլի սուրէթտէ թահգըգ իտէրլէր ։ – Հէր նէ իսէ , սիզի թէէմին իտէրիմ քի , պիր գաչ կիւնէ գա-տար ժան Տէսուրտի վէ գըզը՝ մուզաֆիգատան գուրթուլա-ճագլար տըր ։

Բիէր Պէրօ՝ թէչէպպիւսիւնիւն նէմիճէսինտէն վէ մէր-

գում փոհիեբեմ Խոչեահըն նիեռաթը հասնելօնուն ժիճուն օ-
լարագ, օրատան մուճարագոմ իմոն, վե պէշ տադըգա
ասնրա Ուիլեամ Սգօթ տախ տիշարը չըգըշ, խանէօնուն
պէշ օն տարմ ուզագտա տուրմուշ օլան արագաեա բարթ-
պէն, Էգօլ տը Մէտոին ասդաղընա կիթժէք խոթէտիկինի ա-
րագաճըեա անկոթարը։

Արագա, Շօք ա՛Ուրժանտան պիրագ ուզագտա տուր-
տուղունտա, պագա Գօրտիէ, պու տէֆտա ամէնէ գըեաֆէ-
թինտե օլարագ աշագըեա էնտի, վե մէգրիւր մէյհանէեե
տախիլ օշտու։

Մէրգում, սէքիզ կիւնտէն պէրու նէ՛ Էօժէն Լուազօու,
նէ՛ տե Բօլ Գէրօտան կէօրմէմիշ խոն. ֆագոմ պիրինի եախօտ
տիկէրինի, վե պէյքի տե հէր իքիսինի օրատտա պուլաճագընա
էմին խոն։

Էօժէն Լուազո մոպիլնասընը սոմորգտան վե վիգթօ-
րինին խոսթոհանէեե կիրտիկինի խոտգեր ոզարտան պէրու
պիւտիւթինն հօվարտաճա պիր էօմիւր կէշիրիեօրտու։

Սգօթ, Էօժէն Լուազոնուն նէտինտե բարտար օրտուգճա
քէնտիսինէ հիշ պիր իշ արամազոճագընա, վե բարտար թին-
քէնտիքտէն ասնրա տախ, հիշ պիր միճէլլիոհանէ տիրէք-
թօրունուն քէնտիսինի գագտլ իմմէնէճէկինէ գալիէն խո-
քեաթ օլմուշ օլուպ, պու պագատէքի զանինեհոմը տա եանըշ
տէյիլ խոն։

Լուազո՝ իշրէթէ օլ տէրէճէ միւպիմէլա օլմուշ խոխքի,
իւսթինինն պաշընըն թէմիզիկինի ասլա տուշմէնէիգ, էլ-
պիսէլէրի կեահ չամուրլու, կեահ թօգլու խոն, վե թրաշ օլ-
մատընը կիսի, սաչլարընը տախ թարամազօրտու, վե եա-
նագլարընէա կէօզլէրի չուգուրլաշմըշ, վե կէօզ պէպէքլէրինին
բարլագլընը օլմուշ խոն։

Սգօթ պիրահանէեե կիրտիկի պէման, Լուազո, իքի
հիլէքեար գումարագ իլե քեագըտա օեունունա տաքմըշ
օլուպ, մասալարընա եագլայան ասմմունա տիգգամ իմ-
մէտի։

Գեագըտալարըն եանընտա պուլունան պիր գաչ ատէա տիք-

քէտէն, օեունուն՝ միւտիրոմի իքրամ իմմէք իչին օշնանմա-
եընը, ագչէ իլե օշնանմագտա օրտուղու անկաչընըեօրտու, վե
օշնանընըան օեունա տա, իւչ քիշիլի բիքէ, եախօտ թաագիրի ա-
խերլէ Իւսուֆ Բէյ-է իտի։

Բարթիեի Լուազո զայագ իմոտի, վե տէվամ իչին ճէպին-
տէն բարա չըգարմանա հանգըրլանըրքէն, Սգօթ՝ էլինի մէր-
գումուն ումուզունա վազ իտերէք.

— Ցօսթում, պու կիւն պահթընը եավէր կէօրիւնմէ-
եօր... պաչգա տէֆտա ածընօընը չըգարըրըպըն, տէտի։

Տիկէր իքի հիլէքեար օեունճուլար, Սգօթուն մու տահէ-
լէսիչլէ, թէրթիպչիլերինին պօզուլմուշ օլմասընտան ազատը հիտ-
տէթլէնտիլէր իսե տե, հիտտէթլէրինի աչիքեարէն պէեան ի-
տէմէտիքլէրինտէն, ահա չըգարմագոզընը տիկէր պիր մահա-
նընն եանընա կիտիպ օճուրտուլար։

Լուազո՝ Սգօթու թահրեարագ,

— Մէքիզ կիւնտէն պէրու ահնի կէօրէմէտիկիմտէն, Էօլ-
միշ օլտուղունու զանն իտիեօրտում, տէտի։

— Մէմլէքէթիմէ կիթժէեե ժէճպուր օլմուշ իտիմ։

— Եինե միրաս իչի իչին մի։

— Ցամիլեագա իչլէրիմ իչին... չիմտի պունդարը պը-
րագալըմ, սանա նէ՛ իքրամ իտէեիմ։

— Գիր ապսէնի։

Սգօթ՝ իքի գաատէկ ապսէնի կէթիրթոտ, վե պաատէկու
չու եօլտա քէչմագա տէվամ իմոտի։

— Զալըշըեօրմուսուն։

— Խայըր, իշ պուլամազըմ։

— Գարընտան խոպէր ալագ՚ն մը։

— Օ՚նուն լագըրտըըընը իմմէ. պուլունտուղու ժահէլ
էյի տիր. օրատտա գալըը։

— Բօլ Գէրօտան նէ՛ խոպէր։

— Օ տա պէնիմ կիպի իչոիզ կիեճոիզ գալըը։

— Նէ՛ տիեօրսուն. միւմքին տէյիլ տիր։

— Ցօղրուսու պու տուբ. խըսըմըմըզ օլաճագ վէբիեէր՝
կիւեա մէրգումուն ասհապը մահքուպու թարաֆընտան պիր

թագըմ սէքուէմթրօ իսապէրլէրի ալտըդընը պէհանէ իտէրէք, պիշարէեի թարա իթմիշ... Ա՜հ, չու իշ սահիպլէրի ֆէնա ատէմլէր տիրլէր։

— Շիմտի Բօլ նէ՞ եաբըեօր։

— Իշ արաեօր, ֆագաթ պուլամաեօր։

— Էլան Բրօվանս օթէլինտէ՞ մի իգամէթ խոսեօր։

— Էվվէթ։

— Պուրաեա կէլիեօ՞ր մու։

— Վագըթ վագըթ կէլիեօր։ — Սէն նէ՞ եաբըեօրսուն, ազնէեէ գավուշմագ իչի՞ն մի ժեմլէքէթէ կիթտին։

— Խա՛յր, պիլաքին պիր թագըմ ալօգաթլարա բարա վերմէեէ մէճպուր օլտում։ Պիր տավաեա թէչէպպիւս իթմիշ իտիմ, անը զույդ իթտիմ։ — Պէն իսկ, տավաերը գազանըդ, ալաճաղըմ ճիւզի պիր մէպլաղա սահիպ օլտա իտիմ, շունա պանա թագտիմ իտէճէք իտիմ։ — Հագըգէթէն պիր թագըմ ատէմլէրին քիմէ իլէ ալթունլարը պուլունտուղունու տիւշինտիւքճէ...

— Էվվէթ, պու քէք հագգընըզըդ տըր։ — Գազը քիմնէլէրին քիւլիեէթի սերվէթի վար տըր. պագըլարընն տա կէչինէճէք ագչէսի պիլէ եօգ տուր։

— Էլպէթթէ պէօյլէ գալմաեաճագ տըր։

— Պիր շէյէ թէչէպպիւս իթմէք ֆիքըրինտէ՞միսին։

— Էվվէթ, քեարլը պիր իշէ թէչէպպիւս իտէճէեիմ. լաֆին պունուն իչին իւչ ճէսուր վէ իչկիւզար ատէմ լազըմ տըր։

— Պէն օլամա՞զմըըըմ։

— Օլապիլիրսին, լաքին պիր քիչի քիֆաեէթի իթմէդ, իւչ քիչի լազըմ տըր տիեօրում։

— Բօլ տա օլմա՞զ մը։

— Պէլքի օլապիլիր... Իչի պէն պիր ազ իչերի կէօմթիւրէեիմ տէ, սօնրա թէքքար պու խուսուստա կէօրիւշիւրիւզ։

Լուազօ՝ պու արա սըզըը սահաթա պագտըղընտան, ըսգօթ։

— Նէ՞րէեէ պագրեօրսուն, տէյի սիւալ իթտի։

— Սահաթա։

— Նիչի՞ն։

— Սահաթ ճն պիր պուչուգտա, Սէն-Լուի-ան-լ'Իլտէ պիրիսիյէ պուլուչաճաղըմ։ — Գու կիւն իչին, պանա պիր իշ պուլաճաղընը սէօզ վէրտի։ Գունունլա պէրապէր իւմիտիմ եօգ տուր։ — Սէն տէ պիրլիքտէ կէլի՞րմիսին։

— Խայր, պէն պուրատա պէքլէրիմ։

Լուազօ՝ ապսէնթինի իչիպ տիշարը չըգտը, վէ պիր սահաթ սօնրա ավտէթ իթտիկինտէ, Սգօթ,

— Նէ՞ խապեր, իշ պուլտո՞ւն մու, տէյի սիւալ իթտի։

— Խա՛յր։

— Գու գահարճըգ պիր չէյ իչին քէտեր իթմէ։ — Գիր ազ էվվէլ պահս իթտիկիմ մատտէ հագգընտա թէքքար կէօրիւշիւրիւզ։ — Շիմտի պէն մահէլլէտէ պիրինի կէօրէճէյիմ։ — Ագչամ թաամ իթմէք իւզրէ սէնի ալմաեա կէլիրիմ։ — Շիմտիք, հայտէ կիթ արգատաշլարընտան ինթիգամընը ալ։

Սգօթ, մէյհանէտէն չըգըպ, պիր ազ ուզագտա տուրան արապաեա բաքիպէն, Շարլթէ խասթէխանէսինէ կիթտի։

Օ կիւնիւ բէնչէնպիհ օլուպ, խասթէխանէլէրին ղիեարէթի եէվմի մախսուսու իտի։

Սգօթ, կիթտիկի սըրատա, գարշը թարաֆտան Բօլ Պէրօնուն կէլմէքտէ օլտուղունու կէօրտի։

36

Սգօթ, Բօլ Պէրօեա կէօրիւնմէք իսթէմէտիկինտէն, եօլունու չէվիրտի, վէ պիր ազ եիւրիւտիւքտէն սօնրա, ազ վէ սօլ թարաֆլարա պագըպ, Բօլ Պէրօնուն ղայպուպէթ իթմիշ օլտուղունա թէչէմին օլտուղունտա։

— Ա՜ճապա նէ՞րէեէ կիթտի, տէտի, վէ պիրտէն պիրէ էլէնի անլընա վուրարագ, — էկէր Լուազոնուն գարըսընա վի-

պիտի վերադառնայ իսկ, զարմիկ չէ՛ տիր, տէյի տիւ-
շիւնաիւ, վէ եէնիտէն էվվէլքի եօլտան եփուրիւեէրէք, խաս-
թէխանէյինին հաւվիսինէ կիտաի։

Խասթէխանէյինին պիր պէքճիսի. — Նէ՞քէեէ կիսթիեօրսու-
նուզ։

Սգօթ. — Պիր խասթաեր պիւնարէքի իմ մէյեէ։

— Իւզէրինիզտէ տուխուլի մէճիտու օլան պիր շէյ վա՞ր
մը տըր։

— Իւզէրիմտէ պիր շէյ եօգ տուր, ֆագաթ պիւեարէքի
իմ մէյեէ խասթէիկիմ քիմսէյինին հանկը տալատա պուլունտու-
ղունու պիլմէք իսթեր իտիմ։

— Սօյտա, պիրինճի քէմերըէքին ալթընտա պուլունան
օտաեա մի՛ւրաճաաթ իտին։

Ուիլհեամ Սգօթ, ալտրզը թարիֆ մուճիպինճէ մէքթիւբ
օտաեա կիտիպ, գարշըսընա չըգան իլք մէմուրտա։

— Բէճա իտերիմ, Պէրօ ֆաժիլեաոլնըն գըզը մասատամ
Վիգիթօրին Լուտզօ հանկը ապլատա տըր, տէյի սիւալ իմ-
տի։

Մէմուր, պիր տէֆիթէրէ պագարագ։

— Սէյն-Գլէր սալասընտա, 22 նիւմէյոլու եամիտգա-
տըր, տէյի ճէվապ վէրտի։

Խասթա պագան պիր գալը՝ Սգօթու մէղթիւբ սալաեա
կէօթիւրտիւ։

Գիշարէ Վիգիթօրին՝ խասթէխանէյէ կիտէլիտէն պէրու
ահվալը սըհհիէէսի տուզէլմէէիպ, պէյլին իւֆիւնէթի տէ-
վամ իթտիկինտէն, տահա վէլնիմ նէմիճէլէր հասըլ օլմուշ
իտի։

Շու գատար քի, մէպուրէնին ագըր պայընա կէլէրէք,
հէր շէյի խաթըրընտաղընաան, պու խաեսուա տախի ահվալը
սրհհիէէսինին տահա գիեատէ աղըրլայտընըն տէպէպ օլմուշ
իտի։

Հէքիմլէր, մէզպուրէ հագդընտա էնտիշէ իչինէ պու-
չունուպ, Վիգիթօրին իսկ, չօգ տէֆա, պու եօլտա նայա-
մագաան իսկ, եօլմէք պիլն գալի էվէեա տըր տէմէքտէ իտի։

Հաչանտըղը ճալտէ, պունտան պէօյլէ պու ալէմտէ նէ՞
մէմուլ իտէպիլիր իտի։

Ֆէնտիսի, պիւթիւն ալէմտէն նէֆրէթի իմ մէյ օլուպ, չիւն-
քի սէֆալէթինին ուէպէգի էվվէլի օլան Բօլ Պէրօ՝ ժան Ճէսու-
տի իլէ գըզընըը իթերք իմտիկի կիպի, Էօժէնի Լուտզօ տա քէն-
տիսինի թէերք իմ մէյ օլուպ, պունտան տօլաեր տա տիւշարը
էնտիշէ օլմնեօրտու, վէ էօյմի՛շ միւ, տա՛զ մը գալմըշ տէյի
անլատմատա կէլմէեօրտու։

Վիգիթօրին՝ մնտտա վէ մանէվի տիւշար օլտուղու ճէվ ու
ճէֆտանա բտզմէն, կիւզէլլիկինի գայպ իմ մէմէյ փոթ, օ կիւ-
զէլլիկի քի, Բօլ Պէրօնուն մուդիրր աշգ ու մուհապէթինի
ճէլպ իմ մէմէյէ, քէնտի պէտպախթլըղընը պատի օլմուշ իտի։

Սոլանըն գաբուտու հէր աչըլըշտա, պիչարէ գատըն-
ճըղագ, եամի աղընտա տօղրուլատագ, պաչընը գաբուտա տօղ-
րու չէվիրմէքտէ, վէ թանըտըղը քիմսէյինին պիր թաուիրինի
կէօրմէքլիկի իչիւն իմ մէյ քտէ իտի։ Գու քիմսէ հէր քիմ տա-
խի օլտա, մէմնուն օլաճագ իտի։

Զօգ տէֆա տտա, ածը ածը չէօյլէ տիմէքտէ իտի.

— Բօլ Պէրօ պէնի սէվմէքտէ օլտուղունու պէէտա իտի-
եօրտու։ Պէնիմ իչին ֆէտագէարլըգլար իմ մէյեէ հազըր պու-
լունտուղունու սէօյլէեօրտու։ լաքին օտա պէնի սէվմէք չէօյ-
չէ տուրտուտա, հագդընտա մէրհամէթի պիչէ եօգ իմիչ, Էօյ-
տի՛ւ միւ տէյիսիւաչ իմ մէյեէ կէլէպիլիր իտի։ Ֆագաթ կէլ-
մէտի։

Վիգիթօրին պու եօլտա թէֆէգգիւրտաթ տէրեասընտա միւա-
թաղրագ օլմուշ իլքէն, տալանըն գաբուտու աչըլըպ, իչէրի պիր
քիմսէ կիրտի։

Մէզպուրէ, մանքինալարի եամի ազընտա տօղրուլտուպ,
հէր վագըթի քի կիպի պաչընը գաբուտա տօղրու չէվիրտի, վէ
կէլէն չտհտա թանըտըղընը զանն իտէրէք, վինճուտի տարբըլ-
տը, վէ տէրմանը թիւքէնիպ, պաչը եամի ըղը իւզէրինէ
տիւշտիւ, Ֆագաթ կէօղէրինի՝ խասթա պագան պիր գատըն
իլէ կէլմէքտէ պուլունան չահատան տերըմտատը։

Գիշարէնին չէհհէտի զաթէն օլմուշ իլքէն, տահա գիեատէ

սարարըպ, կէօզլէրի գարանտը։ Մէրդումէ, եանըլմադան օլմատըղընա էմին իտի։

Կէլէն չախ՝ Բօլ Գէրօ իտի։ — Խաթթա պագան գարը, վիգթօրինի ուլդուտա զանն իլէ, եօրկանը իւզերինտէ պուլունան պիր էլինէ տօգունարագ,

— Սիղի կէօրմէք իւղրէ պիր քիմսէ կէլմիչ տիր, ատէտ։

Վիգթօրին կէօզլէրինի աչըպ, գայիթ պիր սէտա իլէ,

— Սի՞զմիսինիզ, ատէտ։

Գու արա խաթթա պագան գարը չէքիլտի, վէ Բօլ՝ էվվէթ մանէտաընտա օլարագ պաշընը սալլատը։ Մէրդում, հէյէճանը ազիմ իչինտէ կէօրիւնիւեօրտու։

Գիր գաչ սանիյէկ գատար, Բօլ, Վիգթօրինին՝ վագտա հէնուզ կիւզէլլիկինի գայրա իթմէմիչ իսէ տէ, պիր տէրէճէ պօզուլմուչ օլան սիմատընա պագտը։

Վիգթօրին. — Տիմէք սիզ սինիզ, հարէքէթի վագըանըզըն նէթիճէսինի կէօրիւպ մէմնուն օլմաեա՞ կէլտինիզ, ատէտ։

Գէրօ՝ ճէվապ վէրմէտիկինտէն, խաթթա չէօյլէ տէվամ իթտի.

— Գէնտիսի, օ ճէլլատ կէլմէնէ ճէսարէթի իթմէեօր տա, սիզի՞ մի պանա կէօնտէրիեօր։ — Ալլա՛գ, գարշըմտա պուլունմաեա ճէսարէթի իթմէեօր հա՛։

Գու տէքա տա, Վիգթօրինին սիմատը գըզարտը, վէ զարիպ պիր հալ քէսպ իթտի։ Օլ վագըթ Բօլ՝ թաթլը պիր ատէտա իլէ,

— Բէճա իտէրիմ, քէսպի սիւքիւնէթի իտին։ — Ջէվճինիզտէն պահա իտիեօրսունուզ, ատէյի՞լ մի։ — Խայր, խա՛յր, պէնի պուրատա կէօնտէրէն քէնտիսի ատէյիլ տիր։ Գունունըա պէրապէր սիզին պուրատա պուլունատուղունուզու պիլմէեօրտում. տիւնքի կիւն քէնտիսինտէն խապէր ալտըմ։ — Ա՜հ, բէք ալչագ ատէմ՝ տիր։

— Էվվէթ, ալչագ տըր, ֆագաթ սիզին ատպէպինիզէ ալչագ օլմուչ տուր։

— Վիգթօրի՛ն, պու եօլտա զանն իթմէբլէ խէթթա իտիեօրսունուզ։ Մէրհում օլմագլըզը պէ՞ն մի քէնտիսինէ էօյրէթտիմ։ Մուճէլլիտիանէտէն քէնտիսինի պէ՞ն մի չըգարթտըմ, Գէ՞ն մի քէնտիսինի ալչագ գըլտըմ։ Վագտա հագգընըզտա պագը խէթթալար վէ պիւեիւք խէթթալար իչլէտիմ, վէ պունտան տօլաեր տա ֆէվգէլատէ միլլէէսաֆիւմ, լաքին հիչ օլմադտա, պու խէթթալարըմ հագգընտա մաաղէրէթիմ վար տըր։ — Մէտաի գալպիմի թէօկին իտէպիլի՞ր մի իտիմ։ — Աչգ ու մուհապպէթի հէր չէյտէն գուվվէթլի տէյի՞լ մի տիր։ — Գէլէի պու աչգըմ, հալ ու վազիեէթինիզի տահա գիեատէ աղըրլաթմըշ տըր, զէվճ տէյի գապու՛լ իթտիկինիզ տատէմին սիզէ լաեըգ պիր քիմսէ օլմատըղընը կէօրմէքլէ, հիսսիեաթըմը զապթա միւդթէտիր օլամատըմ։ — Սիզէ մէտաըը թէսէլլի օլմագ իտթէտիմ, սիզ իէտտա իթտինիզ։ — Եիւպհէթիզ իւժէնէ իթթիֆաղա իտիեօրսուն տէյի պէնի իթհամ իտիեօրսունուզ։ — Լաքին էսէճ իտէրիմ քի, պու կիւնքի հալինի կէօրիւեօրսունուզ։

— Գուրատա պուլունատուղումու քէնտիսինտէն խապէր ալտըղընըզ հալտէ, տիմէք խաթթախանէտէ պուլունատուղումու քէնտիսի պիլիեօր։

— Էվվէթ, պիլիր։

— Ֆլէօրիս սօգաղընտաքի էվիմիզէ ավտէթ իթմէ՞տի մի։

— Բէճա իտէրիմ, պու խուսուստա պանա պիր շէյ սօրմաեըն։

— Գէլքի տէ տիկէր պիր գարը իլէ օ էվէ ավտէթ իթմիչ տիր։ — Գիլա վէսվէսէ սէօյլէեին. քէնտիսինի էլյան սէվէրմիեիմ զանն իտէրսինիզ։

— Խայր, խայր, զէվճինիզ՝ քէնտի գարըսընը տիւշիւնմէտիկի կիպի, տիկէր գարըլարը տա տիւշիւնմէքտէ տէյիլ տիր։ Մէրդում, եալընըզ սէրհօշ օլմաեր, գումար օյնամաեր տիւշիւնիւեօր, վէ ասլա չալըշմաեօր։ Թապիր պու սուի ախլէագընը իճրա իթմէք իչին, ագչէ լազըմ օլտուղունտան, Ֆըլէօրիս սօգաղընտաքի էվին քեաֆֆէյի մօպիլեասընը սաթմըշ տըր։

Վիգթօրին. — (Ծօղրուլարագ.) Մօպիլեամըզը սաթմա՞ մը։

— Էվվէթ։

— Լաքին պունատան ասլտներ քէնահսինի իմաց իմ մէմ, չինքի պու իպրեհի սիզ քէնահսինէ կէօռմէյէճինիզ։

Ռօլ Գէրօ՝ Վիգմօրինին պու խուռուռատա մալիումաիը պուլունատուգունու պիլմէմիկինատէն, թէաճճիւպ ալէաժէհի իպրաց իմաւ։

Վիգմօրին. — Էօժէն պէնի թէրք իմաւիկի կիպի, սիզ ատ ժանը վէ գըզընըզը թէրք իտինիզ։ Օ հէր չէյի սաթաբզը կիպի, սիզ ատ սաթատընըզ։

Մէզպուրէ, թէքրար պաշընը եասհըզընա տանեատրաց հէօնկիւր հէօնկիւր աղլամահա պաշլատը։

Ռօլ, Վիգմօրինին պիր էլինի թուռատուդունատան, մէզպուրէ, հէր նէ գատար չէքմէնէ շալըշտը իտէ տէ, մէրգում, հէման ճէպրի սուրէիտէ գօյմէրմէտի, վէ հէնէճանըը պիր ատատա իլէ չու ատօղլէրի ատօյլէտի։

— Էմմէյէ, գապահաթլըեր, լաքին գապահաթը օլմամագըզըմ գապըլ մի իտի։ Միզէ ատվիեօրատում, սիզէ սէճտէ գըլահօրատում վէ էլան տահմի սիզի ատվէրիմ, վէ տահմա սիզէ սէճտէ գըլահաղըմ։ — Ժանը տահի, մահզա սիզին իչին թէրք իմաւիմ... Թատվիրինին՝ սիզին թատվիրինիզ իլէ պէնիմ գաղզիմ արատընատա պուլունմատըը իտէմէհօրատում։ Իչիմէ մատաէրէմիմ պունատան իպարէյէ տիր։ — Գահպէրինտէ աշղ ու մահապէյէ թաշրնանլար՝ պուրատըր անլարլաը։

— Պէն սէրպէստի օլմատըզըմ իչին, մատաէրէյէինիզ չայեանը գապուլ տէյի տիր։

— Ֆագաթ պու կիւն սէրպէստի սինիզ։ Չինքի պէվճինիզ սիզի թէրք իմմիշ տիր։ Պէն իտէ, Ժան իլէ հիշ պիր պաղ իլէ պաղըր տէյի իտիմ, վէ սիզէ օյան մահապէյէիմ քէնահսինի թէրք իմմէկի պանա էմր իտիօր իտի։ Օհ, ազիզէմ Վիգմօրին, էօմրում, հաեատիզմ, սիզին իչին հէր չէյէ հազըրըմ։ Եալընըզ պէնի սէվճէկինիկի ազգընըզանա իչիմէզ իտիէրիմ։

— Խայր, խայր, սիզի թահդիր իտէրիմ. պուրատան կիտին, զիրա սիզի կէօրմէյէլիկիմ՝ ֆէնալըզըմը մուճիպ օլուեօր։

— Պուրատա կէլիյիմէ տարըլմընըզ մը։

— Տարըլմատըմ, ֆագաթ կէլմէսէ իտինիզ, տահա էյի իտէր իտինիզ։ Եիմտի իտէ կիմմէնիզ լազըմ տըր։

— Պէնի գօրուեօրմուատունուզ։

— Իտի իրահաթա միհմաճըմ։ Պաշըմ զայիֆ տիր. սէօզ ատինլէմէյէ վէ սէօյլէմէյէ՝ բահաթըմը զայա իտիտիրիեօր։

— Բէք էյի, իչիմէ կիտիեօրում, լաքին թէքրար կէլմէքլիկիմէ միւատատաէ իտէրմիտինիզ։

Կէնճ գատըն, պաշը իլէ, միւատատաէ իմտիկինի անլաթատը, վէ լիսանէն տէ։

— Կիտին, կիտին, տէտի։

Ռօլ Գէրօ՝ պունատան զիեատաէ խըտար իմմէքէ պէչհուտէ օլատուդունու անլատըզ, Վիգմօրինին էլինի ատատագլարընա կէօմիւրէրէք պուս իտի։

Խատթա գատըն, պու պուսէտէն տիմրէեէրէք, Ռօլու եիտի, վէ եիւզինու եատթըզընա տաեատթըզ աղլամահա պաշլատը։

Ռօլ, եավաշ սէտա իլէ,

— Ալլահա ըմմարլատըզ, եագընատա թէքրար կէօրիւչիւզ, տէյի պէեան իլլէնիզ, մահէլլի մէզքիւրտէն մուֆտարագաթ իտի։

37

Ուիլեամ Սգօթ, Ռօլ Գէրօնուն արգատընտան խատթախանէնին սալատընա կիրիպ, խատթա պագան գատըն մէմըրլատան պիրինտէն, կիրատա թանըտըզը պիր խատթա հագդընատա պագը չէյէր սօրմագ պէհանէսիյլէ, հիքեատէ իմտիկիմիզ մէնզարէեի ուզագտան սէյր իտի։

Սգօթուն խատթախանէնէ կէլմէսի՝ Վիգմօրինին ահվալինէ տայիր մալիումաթ ալմագ խթէեէն Ալնօլտ Տէվինեըրընըն թալիմաթընա մուվաֆըգ հարէքէթ իտէմէք մագսէտիյլէ օլուագ,

խթէտիկի մալիւմաթը խթիհսալ իտինճէ, խասթախանէտէն հարէքէթի իթտի։

Բօլ Պէրօ՝ հէհէճանը ազիմ իչինտէ օլարագ, վէ նէ՛ թարաքա կիթտիկինի պիլմէեէրէք եիւրիւմէքտէ, վէ քէնտի քէնտիեէ շու ա՛օղլէրի ա՛օյլէմէքտէ իտի։

— Փէսալի իֆագաթի խտէճէք, վէ խասթալըղընտան՝ կիւզէլլիկինէ պիր զարար կէլմէճէճէք տիր։ – Պիր գաչ կիւն էյիլիկէ եիւզ թուխար իսէ, էվվէլքի բարլագլըղընտան պուլաճագ տըր։ Փէնտիսի թարաֆընտան պու տէրէճէ հիւանի գապուլիյէթի կէօրէճէկլիմի մէմուլ իթմէեօրսուս՝ – Ղալիպա վիզիթամտան միւթէէսսիր օլտու . . . վագաա եանընտան կիթմէքլիկիմի իխթար իթտի. ֆագաթի թէէքրար կիթմէքլիկիմի մէնէն իթմէտի . . . Պէնի թահգիր իթմէեի ունուտտաճագ կիպի կէօրիւնիւեօր, վէ ագըպէթի իւլ էմր հագգընտա իզհարը մուհապէթի իտէճէք տիր . . . Էկէր քէնտիսինի խասթախանէտէն չըգարըպ, պիր էվէ կէօթիւրէպիլսէմ, վէ պէն տէ եանընտա գալըպ, լազըմ կէլէն իթինա վէ միւտաւիթը իյիա իթսէմ, րուհումտա մէվճուտ օլան աչգ ու մուհապէթի թագտիր իտէճէկինէ, վէ աչգ ու մուհապէթի հիսսի պուլաչըգ օլմասըյլա, քէնտիսինին տախի հագգընտա այնի հիսսի իզհար իտէճէկինէ չիւպհէ իթմէմ՝ Լաքին պունուն իչին ագչէ լազըմ տըր. պէնտէ իսէ հիչ ագչէ եօգ տուր . . . Էօժէն Լուազօեա գալըպէն իչի եիւզ ֆրանգ վէրտիմ . . . Էկէր օ՝ պու ագչէեի կէրի վէրիրսէ . . . Էկէր պիր մէմուրիեէթիմ օլսուր իսէ . . . ա՛հ, շու վէրիեր եօգ՞ մու . . . ուսթա պիր խըրսըզ տըր . . . պիր տէ գալդընչ պունա էտէպիեսիզտան պահս իտիեօր . . . Էվվէլ էմիրտէ պօղազընտան պօղսամ, վէ սօնրա քէնտիսինի օտյսամ, ֆէվգէլատէ մահգուզ օլաճագրմ . . . Թէէսսիֆ իտէրիմ քի պու գապիլ տէ՛իլ տիր։ – Շիմտի կիտիպ Լուազօեու կէօրէճէկիմ . . . օ քէնտի խանէ էչեասընը սաթտը, վէ այմըչ օլտուղու ագչէտէն պունա պօրճլու օլտուղու իչի եիւզ ֆրանգը վէրէպիլիր։

Բօլ Պէրօ՝ պու միւլահազա վէ թէֆէչքիւլէրլէ Եօգ տ'Ա՛ֆֆան պիրախանէսինէ վասըլ օլտու։

Ագօթ մէզքիւր մէյխանէյէ կէլմիչ օլտուղու կիպի, Լուազօ տախի, ապագնտան պէրու քէնտիսինի ա՛օյսագտա պուլուճան իչի հիյլէքեար գումարպազլար իլէ գումարա տէվամ քիլէմէքտէ իտի, վէ պախթը եար օլմամասընտան մէյեուս օլմաեարագ, «էլպէթթէ պիր ազտան պախթըմ եավէր օլաճագ տըր» տիմէքտէ իտի։

Ագօթուն պիրախանէյէ ավտէթի զէմանընտա, Էօժէն Լուազօ էլլի ֆրանգ դայդ իթմիչ օլուպ, պու արա աեագտա գալդարագ, օեուն արգատտաչլարընա խթիապէն,

— Պու կիւնլիւք պու գատար քևագի տիր, եարըն պուննուն աճըսընը չըգարըրըմ, տէտի։

Պու սուրէթլէ մէրգում օթուրտուղու մահէլլի թէրքլէ, Ագօթուն եանընա կէլտի, վէ օլ էանատէ սալանըն գաբուսու այըլարագ, Բօլ Պէրօ իչէրի կիրտի, վէ Ագօթու կէօրմէքլէ, թէպէսսիմ իտիպ, եանընա եագլայը, վէ էլինի սըզարագ,

— Սէմթիմիզի վէ ահրապաեը թէրք իթմիչ օլտուղունուզու զանն իտիեօրտում, տէտի։

Ագօթ. – Մէմուլ իթմէտիկիմ պիր զէմանտա եօլճուլուգ իթտիմ. ֆագաթ իչիմէ կէլտիմ։

— Մէ՛ճուն օլտում, չիւնքի պէնիմ տէ սիզէ պիր բէճամ վար տըր։

— Էկէր էլիմտէն կէլիր պիր իչ իսէ, իճրասընտա ասլա թէրէտտիւտ իթմէմ։ Պիր ազտան օլ խուսուստա կէօրիւչիւրիւզ։ Շիմտիկի պիրեր գատէ ապսէնթ չագալըմ։

Ադսէնթլէր կէթիրլտի, վէ պու իչ չախալար արասընտա աթիտէքի միւքեալէմէ ճերէեան իթտի.

Բօլ. – (Լուազօեա.) Պու կիւն պիր միւճէլլիտ տիւքքեանընա կիտէճէք իտին, կիթտի՞ն մի։

Լուազօ. – Կիթտիմ։

— Պիր իչ պուլտո՞ն մու։

— Եո՛չ, չիւնքի ատէմէ իհթիեաճլարը եօգ իմիչ, վէ հէր ներէեե կիթտիմ իսէ, այնի ճէվապը ալտըմ։

— Պու ֆէնա, չիւնքի պէն տէ սանա քիւչիւք պիր թէքլիֆ արզ իթմէք նիեէթինտէեիմ։

— Նէ՞ կիպի թէքլիֆ։

— Պիլիրսին ա՛, իքի եիւզ ֆրանգըմը խոթէրիմ. չիննքի պիր մէմուրիեէթ պուլսամ, լաքին օրատա տա, վէրիէրին պանգասընտա օլսուդուս կիպի, հէր թարաֆտան ասհապը մաթլուպ զուհուր իթմէսինին էօնիւնիւ ալմագ իւզրէ, ալաճագ սահիպլէրինէ ալէլ հիսապ պիրէր միգտար ագչէ վէրմէք նիհէթինտէհիմ։ Շիմտի ֆիքրիմի անլատը՞ն մը։

Լուազօ. — (Գաշլարը չաթըլարագ.) Նէ՞ տէտին, նէ՞ տէտին, հէյդէն իքի եիւզ ֆրանգըննը խոթէնօրմուսուն։

— Հէյդէն տէյիլ խսէ տէ, պիր ան էվվէլ, մէսէլա եարըն վէրսէն էյի օլուր։ Մօպիլեանը սաթտըն, էլպէթթէ եանընտա պիր միգտար ագչէ գալմըշ տըր։ Հէմ տէ պիր տարպը մէսել վար քի, «Ցօրճ վէրսէն ղէնկին օլուր» տէրլէր։

Լուազօ. — (Պուլտօկ տէնիլէն քէլպլէը կիպի բիւր հիտտէթ օլարագ.) Բէք էյի, մաթլուպտունու էօտէնէճէհիմ, ֆագաթ պու ագչէեի պէնտէն խոթէմէք իչին, պիր իչ պուլաճաղըմ վագթա գատար պէքլէմէլի խոին։

— Պէնիմ տէ մուզաիգա վէ դայիլէ իչինտէ պուլունմագլըզըմ պիր գապահաթի մը տըր, վէ պէօյլէ թապիի իֆատէտէն տօլայը կիւճէնիւօրմուսուն։

Լուազօ. — (Ա՛հաղա գալգարագ.) Թայը, կիւճէննմէհօրում։ Իքի եիւզ ֆրանգընը վէրէճէհիմ, լաքին իլէրուտէ սէնին հագգընտա նէ՛ եօլտա մուամէլէ խէճէկիմի տէ պէն պիլիրիմ։

Սգօթ. — Ա՛ճայիպ, մարագա՞ մը խէճէքսինիզ։

Լուազօ. — Թա՛յը, նի՞չին մարագա խէճէհիմ. պէնտէն խոթէտիկի տէօրթ բարասընը վէրէճէհիմ։ — Կիտէհիմ օթէլտէն ալըպ կէթիրէհիմ։

— Եարըն տա վէրէպիլիրսին։

— Թայը, խայը, չիմտի վէրմէք խոթէրիմ։

Լուազօ՝ պու սէօզլէրտէն սօնրա տիշարը չըգար, վէ Ուիլ Սգօթ՝ վագրաեը մէգգիւրէտէն տօլայը մէյնուն օլուեօրտու։ Իկէր պու չէյլերի քէնտիսի թէրթիպ իթմիշ օլսա իտի, պունտան տահա ալէա սուրէթտէ թէրթիպ խէմէզ իտի։

Սգօթ իլէ Բօլ եալընըզ գալտըգլարընտա, չու եօլտա կէօրիւշտիւլէր։

Սգօթ. — Պանա պիր չէյ րէճա խէճէկինիզի պէեան իտիեօրտունուզ։

— Էվվէթ։

— Րէճանըզ նէ՞ տիր։

— Ղայպուպէթինիզ էօնտասընտա բէք չօգ չէյլէր վագը օլտու։

— Պիլիեօրում, Լուազօ հէր չէյի, հաթթա գարըսընըն խասթախանէտէ պուլունտուղունու տա հիքեաեէ իթտի։

— Շիմտի անը կէօրմէքտէն կէլիեօրում... պիչարէ աղրճա խասթա տըր... գիեատէսիլէ թէպտիլ օլմուշ տուր... Պու ճիւմլէ իլէ պու խուսուս՝ քէնտինինէ իզհարը մուհապպէթ իթմէքլիկիմէ մանի օլմագ չէօյլէ տուրսուն, չիմտի հէր վագթտան գիեատէ մէզպուրէեի օէվմէքտէհիմ։

— Եահո՛ւ, սիզ ֆէվգէլատէ աչրգ օլմուշտունուզ։

— Էվվէթ, տէրէճէեի նիհաեէտէ աչրգըմ... Վիգթօրին՝ հէմ րուհու, հէմ վիճուտիլլէ խասթա տըր։ Խասթախանէ քէնտինինէ տէհչէթի վէրիեօր... էկէր օրատա գալըր իսէ, եաչաեամաեաճաղընա չիւպհէմ եօգ տուր։ Լաքին, պէն անըն էօլմէսինի իսթէմէմ, անլաեօրմուսունուզ։

— Բէք ալէա, խասթախանէտէն չըգարթմըրըն։

— Խասթախանէտէն չըգարթմագ իչին, քէսէմ տօլու օլմալը տըր... պիր դաչ եիւզ ֆրանգա բէչինէն մալիք օլմալըբըմ... պու սէպէպլէ, Լուազօեա գարշէն վէրմիչ օլտուղում ան ատէտ լուի ալթունունու իսթէտիմ։ Վիգթօրինի, Բարիս ճիվարլարընտա քիչիւք պիր էվի կէօթիւրմէք իսթէրիմ։ Օրատա հալը սաատէթտէ եաչաեապիլիր, վէ գուվվէթինի պուլապիլիր։

Սգօթ. — (Կիւլէրէք.) Սիզ ֆէնա սուրէթտէ եագաեը էլէ վէրմիչսինիզ։

— Էվվէթ, պունու պէն տէ թաատիգ իտէրիմ։ — Շիմտի սիզ պանա գարշէն պէշ եիւզ ֆրանգ վէրմիմսինիզ։ Էլպէթթէ եագընտա էյի պիր մէմուրիեէթ պուլաճաղըմ։ Ալ վա-

գըմի, իսթէնէնէկինիզ ֆայիզ իլէ այտա էլիչէր ֆրանգ վէրմէյէ, պու պօրճումու էօտէրիմ։

— Ֆայիզտէն պահա իյմէէրին, սիզէ պիր տօսմէլուգտա պուլունմագ՝ պէնիմ իչին մուճիպի մահզուզիյէթի տիր, — իսթէտիկինիզ մէպլաղը սիզէ վէրիրիմ, ֆագաթ էօժէն Լուազօեա պիր չէյ սէօյլէմէյէին, չունքի օնա, սիզէ օլտուղու գատար էճիյէթիմ պուլունմատըղընտան, էօտիւնճ հիչ պիր բարա վէրմէք իսթէմէմ։

— Սիզ վէսվէսե իյմէէրին, Լուազօեա պիր չէյ սէօյլէմէմ։

Սգօթ, ճիզտանընտան պէշ ատէտ եիւզէր ֆրանգլըգ պանգնօթ չըգարըպ, Բօլ Պէրօնուն գարշըսընտա, մսաանըն իւզէրինէ վազ իյմտի, վէ իլավէթէն տախի.

— Վիգթօրինի կէօթիւրէճկինիզ մահէլլէ կէլինճէ, պիր ագշամ, Պօնվալէնին լօգանթաըընտա թաամ իյմտիկիմիզ զէմանն սիզէ սէօյլէտիկիմ խաթրընըզտա՝ մը տըր, տէյի սիւալ իյմտի։

— Էվվէթ, խաթրըմտա տըր։

— Ենու գատար քի, արգատաչըմըն քիւչիւք խանէսինին պօշ օլուպ օլմատըղընը պիլմէտիկիմտէն, նարըն պու իչի անլարըմ։

Բօլ Պէրօ. — (Սգօթուն էլինի հէվէճան իլէ սըգարագ.) Ա՜հ, սիզ հագըդի վէ խայրխահ պիր տօսմէտունուզ։

— Սիզի հազ իտիեօրում, լաքին Լուազօտան ասլա խօշլանմաեօրում։ — Օն պէշ կիւնէ գատար տէրէճէի նիհաեէտէ սէֆալէթէ տիւշար օլաճագ տըր։ Հէր նէ իսէ, արթըգ օնտան պահա իյմէէրիմ։ — Տիմէք՝ մսաչընըզըն սէքուէնթրօ իտիլմէսինէ տայիր պիր խայլի թէպլիգաթ վուգու պուլտուղու իչին, ժիւլ Վէրիէրին պանգասընտաքի մէմուրիեէթի ղայդ իյմտինիզ։

— Էվվէթ, կիւեա հէր այ ահսապը մաթլուպա պիրէր միգտար պօրճ վէրէրէք քէնտիլէրիյլէ ուզլաշմագ գապիլ տէյիլ տիր կիպի պէնի մէմուրիեէթիմտէն չըգարտըլար։ Ա՜հ, օ ինսաֆսըզլար՝ եանի պանքէր իյէ չէրիքի, պիր պալըգըմը ալը

գօեարագ վէ ագշամ նաֆագամ պուլունուպ պուլունմատըղընը հիչ տիւշիւնմէեէրէք, պէնի թարա իյմտիլէր։

— Վէրիէր ագրապանըզտան տէյիլ մի տիր։

— Էվվէթ։

— Պիլիեօրմուսունուզ, բէք պահաղը պիր ատէմ տիր։

Բօլ. — (Տիշէրինի սըգարագ.) Պիլմէք տէ սէօզ միւ, ֆագաթ պանա իյմտիկինին էլպէթթէ ճէզասընը պուլաճագ տըր։ Պունու քէնտիսինէ տէ սէօյլէտիմ... Ա՜հ, էկէր ինթիգամ ալապիլսէմ...

— Նէ՞չին ալամտահասընըզ... հէր չէյ վագթ ու սըրասընտա օլուր։ Պէլքի պիր կիւն քէնտիսինտէն ինթիգամ ալըրսընըզ։

— Էօյլէ պիր կիւնտէ մէրգումու ասլա էսիրկէմէեէճէիմ։

— Վէրիէրին՝ Մէն-է-Մարն տախիլինտէ պիր պինասը վար տըր, տէյի՞լ մի։

— Էվվէթ, Մալնու տէնիլէն քիւչիւք քէօյ եագընընտա զաեէթ միւքէլլէֆ պիր խանէսի, պիր սէյֆիեէսի վար տըր։ Շիմտի տէ օրատա իգամէթ իյմէքտէ տիր։

— Ալատըմ... վագթիյլէ Մալնուտա պիր արգատաչըմ պուլունտուղունտան, օրատա կիյմմիչիմ, վէ սէյֆիեէի տէ պիլիեօրում։ — Վէրիէր զէնկի՞ն մի տիր։

— Միլեօնլարա մալիք տիր։

— Տիմէք սէյֆիեէտէ խայլիճէ պինլիք գայմէլէրի պուլունմագտա տըր։

— Օնա նէ՞ շիապէ... պանքէրլէրին քէնտի խուսուսի խանէլէրինտէ պանգնօթլար իլէ տօլու չիզտանլարը պուլունմասը թաապի տիր։

— Պէնիմ էֆքեարըմճա, ամլըգտան էօլչէճքլէրինի պիլէրէք միլթէալլիգաթընը ոգագա պրագան պէօյլէ ինսաֆսըզ պիր զէնկինին պանգնօթլարընտան պիւեիւք պիր մըգտարընը աչըրմագ՝ ատէթա սէվմագ իչէմէք տիր։ Պու մսաամէլէ՝ հէմ մահզուզիեէթ վէ քեար, հէմտէ ինթիգամ տըր։

— Ա՜հ, պէօյլէ պիր ինթիգամ ալապիլսէմ...

— Ինչ՞ պիտի . . . (Ու արա Լօժէն Լուազօ պիրա-
խանէնէ կիրտիկինատէն . Մագօթ՝ մէրգումու Բօլա կէօսթէրէ-
բէք .) Սուս օլալըմ, Լօժէն Լուազօ կէլիեօր . պաշդա միւնա-
սիպ պիր վագըթտա պու խուսուսատա կէօրիւշիւրիւզ, տէտի ,

38

Լօժէն Լուազօ՝ Ուիլեամ Մագօթ իլէ Բօլ Պէրօնուն պու-
լունուգլարը մասաեա եագլաշարագ , վէ եիւզեր ֆրանգլըզ
էքի պանգնօթու մասանըն իւսթիւնէ ֆըրլաթարագ ,

— Ալը՛ն , պօրճումու վէրիեօրում, վէ ֆայիզ օլմագ
իւզրէ հէր նէ իսթէեօր իսէնիզ, անը տա սէօյլէեին , տէտի ,

Բօլ . – Ու եօլտա պիր սիւալի պանա իւտա իթտիկին
իչին , սէն սէրխօշ օլմալըսըն ,

— Պէն սէրխօշ տէյիլիմ,

— Ւօյլէ իսէ , գապա պիր ատէմին . . . պէնի լահաթ
պրագ ,

Մագօթ . – Ու հարէքէթինիզ եագըշմագ, արգատաշլար ,
պէօյլէ պիր ատի մատատէտէն տօլանը միւճատէլէնիզ ճայիզ
տէյիլ տիր . – Պէրօ՝ քէնտի ագչէսինի ալմատա միւհթաճ ի-
տի . իսմի , պու ագչէնի քէնտիսինէ իհտատ իթմէնիզ հագգ-
ը տըր , – Չայտէ , պիրըր գատէհ չագըրմատա , իւչիւմիւզ
պիրլիքտէ տօսթճա թատամ իթմէհէ կիտէլիմ,

Լուազօ . – Պէն միւսիւ Պէրօ իլէ թատամ իթմէմ, տիհէ-
րէք , տիկէր պիր մատատա օթուրատու ,

Մագօթ . – (Թէպէսիւմ իտէրէք .) Պէյիս եօգ , կէչիճի
տիր . տիկէր պիր տէֆա պիրլիքտէ թատամ իտէրիզ , – Մա-
լիւմ օլան մէսէլէնին եարըն իճապընա պագատագըմ . իսմի ,
եարըն սիզի նէրէտէ կէօրէպիլիրիմ,

— Օթէլիմէ կէլէպիլիրսինիզ ,

— Կէլէպիլիրիմ, ֆագաթ Լուազօնուն այնի օթէլտէ պու-
լունմասը ղարար վէրմէզ մի ,

— Հիչ պիր զարար վէրմէզ , քէնտի օտասը պէնիմ օ-
տասանան իայլի ուզագ տըր , Ուունտան գաթինագար չիմտի
պիրիպիրիմիզէ տարկընըզ . պունա տօղրուտու մէճպուն օլ-
տում . . .

— Անլատըմ, չինքի պաղը տէֆա գօճալար՝ Թաճիզ-
լիկի մուճիպ օլուրլար ,

— Հէր նէ իսէ , եագընտա եինէ կէօրիւշմէք իւզրէ , չիմ-
տիլիք սիզտէն մուֆարագաթ իտէրիմ,

Բօլ Պէրօ՝ Մագօթ իլէ Թօգալաշըպ , մահէլլի մէզքիւրտէն
մուֆարագաթ իթտի , վէ այնի վագըթտա Լօժէն Լուազօ՝
մէրգումունէ եանընտա եագլաշարագ ,

— Անըն խաթրը իչին , պէնի տօսթլուղունատան մահրում
իտէճէքտին զանն իթտիմ , տէտի ,

— Ղալիպա էյլէնիեօրսուն . պէնիմ, անընլա իւլֆէթիմ
բէք ազ տըր ,

— Հարէքէթի վագըտտը եօլունատա մը իտի ,

— Թայը , իգլարէ մէճպուրում քի , բէք տէ եօլունատա
տէյիլ իտի ,

— Զարարը եօգ , էլպէթթէ պու հարէքէթին պիր կիւն
աճըտընը չըգարըրսըմ , – Հայտէ արգատաշ, պիրլիքտէ թատամ
իթմէհէ կիտէլիմ,

Իրթէսի կիւն , Մագօթ , օլտուգճա թէմիզ կիեինէրէք ,
էրքէնճէ Օրիթտալ պուլվարընատաքի խանէսինատէն չըգտը , վէ
Գատթիլլ մէյտանընատաքի ըսթատիօնա ագիմէթլէ , Սէն-Մօրա
կիթմէք իւզրէ պիր պիլէթ ալտը , վէ մահէլլի մագտուտէ
մուվասըլէթինտէ , օրալարտա ինչա իտիլմիչ պուլունան քիւ-
չիւք պինալար թարաֆընա իլէրլէտի , Մեգքիւր պինալար
թէֆրիչ իտիլմիչ օլարագ քիրալըզ օլուզ , պիր ալթ գաթ
վէ պիր իւսթ գաթատան իտարէթի , վէ պաղչէլէրինին էմրա-
ֆը տիվար իլէ մուհաթթ իտի ,

Ուիլ Մագօթ , պու պինալար իչինատէ , իւչ այլըղը տէօրթ
եիւզ ֆրանգ պէտէլինէ օլարագ կիւզել վէ քիւչիւք պիր
քէօչքվարի իտանէ պուլտու քի , պիր պաղչէ օրթատընատա ին-
չա իտիլմիչ օլտուղու հալատէ , իւչ եիւզիւ տիվար իլէ գարըը

վէ տէօրտիւնճիւ եիւղիւ Մարն Նէհրի իլէ իհանթա օլուռմուշ իտի։

Ալթի գաթտա պիր եամաղ օտասը, պիր թամամ օտասը վէ պիր մանթալա, վէ իւսթի գաթտա պիւեիւք պիր եամաղ օտասը վէ պիր պէնջէմէ տայիրէսի պուլունմագտա իտի։

Էվվէն թէքմիլի կիւղէլճէ թէֆթիշ իտիլմիշ իտի։

Սագթի, քիւրաեը բէչինէն թէէտիւե իտիպ, Մ. Ռէլ Պէրօ նամընա պիր մագպուզ աէնէետի վէ էվվէն անախթարլարընը աղարագ մուֆթարագտաթ իթտի։

. . . . . .

. . . . . .

Ժիւլ Վէրիէր վէ Արնօլտ Տէավինեը, քէնտի պանդալարընտա, տայիրէյի մախսուսէլէրինտէ պուլունմագտա իտիլէր։

Արնօլտ, շէրիքի թարաֆընտան վէրիլմիշ օլան էսամի լիսթասընը թէտգիգ իտիեօրտու։ Իքի շէրիք արաընտա թասէ, շու եօլտա միւքալէմէ վուգու պուլտու։

Վէրիէր – Օ լիսթատա Վիլիէ, Էմիլէնվիլ, Մարնու, վէ Շէնըվիէր քէօյլէրինէն էհալիսի գայա իտիլմիշ օլուպ, տիկէր էսամիեե կէլինճէ, էքսէրսիսի Բարիստէքի միւշթէրիլէրիմիզտէն տիրլէր։ Գաղը պանքէրլէր վէ տարրաֆլար տահի մէվճուտ տուր։

Արնօլտ – (կիւլէրեք) Էվվէթ, էվվէթ, ճէմիյէէթիմիզ գայէթ միւնթէխապ վէ միւքէմմէլ օլաճագ տըր։ Տաւէթնամէլէրի կէօնտէրտինիզ մի։

— Էվվէթ, կէլէճէք բազար կիւնիւ իչին տավէթնամէլէրի կէօնտէրտիմ։

— Տիւէք, ճէմիյէէթին միւսայիտ պիր ղէմանընտա, պէնի տավէթլիլէրինիզէ թագտիմ իտէրէք, եագընտա գէղընըզ իլէ իզտիվաճընմզդ վուգու պուլաճաղընը քէնտիլէրինէ խապէր վէրէճէքսինիզ, տէյիլ մի։

— Էվվէթ։

— Իզտիվաճընմզդէն իլանը իչին լազըմ օլան էվրագը պիր ան էվվէլ ճէմ իտիպ, պունա թէպլիմ իտինճի, պիզգաթ Մալնու տայիրէյի պէյէտիեէյինէ կէօթիւրէճէիմ։

— Էլան Մալնուտա էվլէնմէք ֆիւրսէթինէ մի պուլունուեօրսունուզ։

— Էվվէթ, պու մուսամէլէյի ըէամիեե քէօյտէ տահա մինասիպ սուրէթտէ իճրա օլունուր։ – Գունտան պայգա, պու խուսուսու, հագգընտա թէվէճճիւհ տէրքիաթ օլան Մալնու պաշ րահիպինէ տէ վատ իթմիշիզ տիր։ Իզտիվաճընմզդան տէքիզ կիւն էվվէլ գօնթրաթըմըզը իմզալարըզ։

Վէրիէր։ – (Նէվիմա թէրէտտիւտ իլէ։) Բէք էյի, ֆագաթ գօրգմաեօրսունուզ քի . . .

Արնօլտ։ – Նէ՞տէն գօրգայըմ։

Վէրիէր։ – Եանի Անժէլիքին է՛ն սոն տագըգատա, «էվվէթ» ճէվապը եէրինէ «խայր» ճէվապը վէրմէսինտէն։

Արնօլտ։ – (Թէպէսսիմ իտէրէք։) Սիզ օ իչի պանա պըրագըն, պէն իճապընա պագարըմ։ (Դատէհու իլավէթէն։) Դըզընըզըն՝ էլան միւլազիմ վանտամը տուչունմէքտէ օլտուղունու զանն իտ՛իմինիզ։

— Էվվէթ, զանն իտէրիմ, հաթթա էօյլէ օլտուղունա էմինիմ։

— Մէզպուրէնին պու պապաէքի ինսանճըլըզընը, բէք սատէ վէ էսասի սուրէթտէ զալէպէ իտէպիլիրսիզ։ Թէպէպ օլմազսա, Նէյի իճէճի տէ օլմազ . . . Վանտամ՝ իչիմիզէ մանդա նի օլան վարիսլէրտէն պիրի օլուպ, էկէր գաատէրի հարպ՝ եագընտա վագըթտա մէրգումու օրթասան գալտըրմազ իսէ, գաատէրի հարպըն կէօրմէտիկի խըզմէթի պէն կէօրիւրիմ։

— Նաս ըլ։

— Օրասը սիզէ այիտ տէյիլ տիր։ – Թասավվուրաթըմը պիլտիրմէք միւթասատըմ օլմատըզընը մայիւմիւնիւզ տիւր։ – Մուվաֆֆագ օլմագլըզըմ քէսֆի տիր, վէ մուվաֆֆագ տա օլաճաղըմ։

Օլ էսնատէ, օտանըն գաքուտու չալընտըզընտան, Արնօլտ,

— Կիրինի՛զ, տէտի։

Իչէրի կիրէն պիր իզտիհթաքտա՝ վէրիեէրէ պիր գարթ վիզիթ թագտիմ էթտի, վէ օ տախի գարթըն իւզէրինտէքի

« Վիգօնթ ժօրժ ար նէրվէյ » իմիին ալէնի աուրէթաէ օգուտու ։

Իքի չէրիք , ժօրժ ար նէրվէյի գապուլ իթմէկէ գարար վէրմէլէրինաէն պիր տագըգա սօնրա , վիգօնթ իչէրի կիրաի ։

Վալիտէսինին վէֆաթընան սօնրա , մէրգում հաշարի զիեաաէսիլէ թէպտիլ օլմուշ օլուպ , սիմասը տահա զիեաաէ սարարմըշ , կէօզ պէպէքլէրի սօլմուշ , վէ վիճուտի տահա զիեաաէ զայիֆլէնմիշ օլմաղլէ , հէման խէեալի պիր թասվիրէ պէնզէմէքտէ , վէ իհթիեար կիպի պօյնու պիւքիլմիշ օլարագ , եիւրիւտիւկիւնաէ , էլլէրի թիր թիր տիթրէմէքտէ իմի , էօքսիւրիւկիւ սըզլաշմըշ օլուպ , տարաղմըշ օլան կէօքսիւնիւ բարալամագ տէրէճէսինաէ իմի ։

Մէրգում , Տէավինէրթա սէլամ վէրտիքտէն սօնրա , էլինի Վէրիեէրէ ուզաթարագ ։

— Ուսմարըմ քի , սէվկիւլլիւ խըսըմըմ , սիզի բահաթսըզ իթմէեօրում , տէտի ։

— Աօլա . պէն՝ չէրիքիմ Ալնօլա Տէավինէր իլէ կէօրիւչիւեօրում . զանն իտէրիմ քի չէրիքիմի թանըմազսընըզ . իմտի քէնտիսինի սիզէ թագտիմ իթմէքլէ քէսպի մահզուդիյէթի իլլէրիմ ։

Ալնօլա վէ վիգօնթ սէլամլաշարլար ։ Գատէհու Վէրիեէր ,

— Միրաա հիսապլարընըզ իչին ալ կէլտինիզ , տէտի ։

— Էվվէթ ։

— Միրաա միւթէաարրըֆ օլտուդունուզու մուգավէլաթ մուհարրիրինիզ պիպէ խապէր վէրմէզտէն էվվէլ , սիզին իլէ հիչ պիր իշ կէօրէմէէճէկլիմիզի սիզ տէ պիլիրսինիզ ։

— Օնա նէ՞ չիւպհէ . լաքին հիչ օլմազսա , ինանինիզտէ մէվճուտ օլուպ , վալիտէյին մալի օլան վէ պու կիւնքի կիւն պանա ինթիգալ իտէն մէպլաղըն միգտարը սահիհինի պաննա պիլտիրէպիլիրսինիզ ։

Ալնօլա . — (Գարշըսընտա պուլունան քեաղըտլարը էլինէ ալարագ .) Իմէեսիկինիզ չէյ գէլայ տըր , չիւնքի հիսապընըզ եաբըլմըշ տըր ։ Չէօյլէ քի սանտըղըմըզտա սիզին հիսապընըզա իքի եիւզ ան պին ֆրանգ մէվճուտ տուր ։

Ժօրժ . — (Շաչըրարագ .) Իքի եիւզ ան պին ֆրանգ մըլաքին վալիտէյին քեաղըտլարը տէրուհալ պէչ եիւզ պին ֆրանգըզ պիր մագպուզ աչէնտի պուլտում ։

— Հալպուքի պու մագպուզ աչէնտի իլէ պէրապէր , պիր միգտար աէրմաեէնին պիր սանաի թէչէպպիւսիւնէ հաար իմիմիշ օլտուդունա տայիր տիկէր պիր աչէնտա տէ պուլունմուշ օլմալը տըր ։

— Էվվէթ , Պէլճիգատաքի մէրմէր թաշ օճագլարը չիրքէբինէ եիւզտէ ալթը ֆայիզ իլէ իքի եիւզ տօգսան պին ֆրանգ թախսիս իտիլմիշ տիր ։

Վէրիեէր . — Վագտա պու թէչէպպիւսիւն զաեէթ բարլագ վէ քեարլը օլաճաղը մէմուլ օլունուեօրտու իսէտէ , իշ մէմուլ օլունտուղու կիպի չըգմասը . չէօյլէ քի պէնիմ պանգամտա , պու եիւզտէն պիւեիւք պիր մէպլաղ զույյ իթմտիչիման օ չիրքէբինին հիսապաթը թէտիիեէ իտիլմէքտէ օլուպ , աչըղըն՝ մէվճուտու թէճաւուզ իթմտիկի անլաշըլմըշ տըր ։

— Տիմէք պէնիմ իչին պու հալ՝ պիւեիւք պիր զույպ տըր ։

— Նէ՞ տիեօրսունուզ . հէնուզ եէտիմիզտէ սիզին իքի եիւզ ան պին ֆրանգընըզ վար տըր ։ Գու տա կիւզէլ պիր սէրվէթ տիր ։ — Գունտան պաշգա , զանն իտէրիմ քի , վալիտէնիզ մատամըն , Միրօմէնիլ սօգաղընտա վագը օթէլի վէ Եարիթ նամ մահէլլ եագընընտաքի արագիսի հիսապ իտիլմէեէրէք , եիւզէրճէ պին ֆրանգ պէտէլինտէ թահվիլսիզ պուլունմուշ տուր , — Իմտի , ազիզիմ , թէչէքքի իթմէեէ հագգընըզ եօգ տուր . հէնուզ զէնկին սինիզ . վագտա Պէլճիգատա մէրմէր թաշ օճագլարը չիրքէթինտէ ագչէնիզ պուլունմուշ օլմասընա թէչէսսիֆ իտէրիմ , ֆագաթ նէ՞ չարէ , հէմ տէ օ չիրքէթէ սէրմաեէ վէրմէեի վալիտէնիզ արզու իթմիշ տիր ։ Բեաֆֆէյի իշլէր քեարլը օլամազ , վէ պու մուամէլէտէ պէն սիզտէն զիեատէ զարարլը պուլունմագտաեէրմ ։

39

Ժօրժ. – (Եէնիաէն էօքսիբէրէք.) Անլաեօրուա՛մ... անլաեօրուա՛մ... լաքին սիզէ տօղրուեու աէօյէէմ՛մի, պէնի տիւչարը քէտէր իտէն խուսուս՝ եէտինիզտէ գիեատէ նագատ պուլունաճաղընը մէմուլ իթտիկիմ հալտէ, պու իւմիտիմին վահի չըգմասը տըր։ Զիւնքի պօրճլարըմ, հէմտէ խայլի պօրճլարըմ վար տըր, տէյիլ մի։ Գէնիմ կիպի կէնճ վէ տինճ օլան պիր քիմսէ, սօնունու տիւչիւնմէէրէք չօգ իլէրի կիտէր։ – Թապիեաթըմ աթէչի տուդուլու տուր... Հիսսիեաթըմընէ էսիրիեիմ, վէ թէքմիլ պօրճլարըմմ էօտէտիքտէն սօնրա, ճէնթըլմէն կիպի տէպատէպէլի պիր էօմիւր կէչիրմէք իտթէտիկիմ հալտէ, նէ՞ եաբմալըեըմ տէյի քէնտի քէնտիմէ տիւչիւնմէքտէեիմ։

Վէրիէր. – (Թէպէիւմ իտէրէք.) Մէվկիւլու խրսըմըմ, հալը մուզաքիգաեա տիւչար օլմագլըզընըզտա գապահաթ պիր ազ սիզին տիր։ – Գարըլար, գումար, սուրէլէր, վէ սայիրէ-տէ չօգ իլէրի կիթտինիզ։

— Նէ՞ եաբաեըմ, թապիաթը մասլահաթ իճապընճա պէօյլէ օլմուշ տուր. լաքին պէյիս եօգ, էլպէթթէ քէնտիմի պուլաճաղըմ, վագտա չիմտիկիք պահթըմ եավէր տէյիլ իսէ տէ, իլէրուտէ եավէր օլաճաղընա էմինիմ. եէտիմտէ պիր միգտար ագչէ պուլունուր իսէ, քիմսէյէ պիր շէյ աէօյլէմէք-սիզին Մ՚ընագօեա կիտէճէիմ, վէ պիր միլեօն սահիպի օլա-րագ ավտէթ իտէճէիմ... Ցագաթ չիմտիքի հալտէ մէսէլէ պու տէյիլ տիր։

Արնօլտ. – Եա նէ՞ տիր։

— Իֆատէմ բէք սատէ տիր, ազիզիմ միւսիւ։ – Գիր ազ էվվէլ սէօյլէտիկիմիզ վէճհլէ, միրասա միւթէալիգ ուզուր հէնուզ թէսվիւէ իտիլմէմիշ օլտուդունատան, վէ պէնիմ տէ բարաեա իհթիեաճըմ պուլունտուդունատան, եէնաինիզտէ պուլունան ագչէմտէն պանա գարզէն եիկիրմի պին ֆրանգ վերմէնիզի րէճա իտէրիմ։ – Մ՚ասլահաթ կիւզարըմ՝ հիսսապլա-րըմըն թէսվիւէսի իչին սիզէ կէլտիկինտէ, վերէճէկինիզ մէպ-լաղը ալըգօեուն։

Վէրիէր՝ պու թէքլիֆէ րէստ ճէվապը վերմէք իւզրէ իւ-քէն, Արնօլտ՝ իֆատէսինէ վագըթ պըրագմաեաբագ։

— Եիկիրմի պին ֆրա՛նգ մը, միւսիւ վիգօնթ։ Շէրիքիմ վէ պէն, պու մէպլաղը սիզէ վերմէքլէ քէնտիմիզի պախթի-եար ատտ իտէրիզ։ Գու հալտէ, սահթ ալաֆրանկա տօգուշ պուշուգ իլէ օն պուշուգ արասընտա կէլին։

— Տիմէք գարարըմըզ վերիլտի· պու վատընըզա կիւվէ-նէպիլիրիմ՛, տէյի՛լ մի։

— Գահիէն կիւվէնէպիլիրսինիզ, տէյի՛լ մի, Վէրիէր։

— Սէվկիւլիւ շէրիքիմ, տայիմա սիզին իլէ հէմֆիքեար օլտուդումա պիլիրսինիզ։

— Իքինիզէ տէ թէշէքքիւր իտէրիմ, միւսիւլէր. (Պահէ-հու ժօրժ՝ Վէրիէրէ խիթապէն.) Գէրիմէնիզ մահմուազէլ Անժէլիք նա՛սըլ տըր։

Վէրիէր. – Բէք է՛յի տիր։

— Գէն իսէ, ալընան չայհանը թէէսսիֆ պիր խապէրտէն տօլայը կէօզ եաշլարը տէօքմիւշ տիւր տէյի վէսվէսէ իտի-եօրտուս։

Վէրիէր. – Հա՛նկը խապէրտէն պահա իտիեօրսունուզ։

Ժօրժ. – Գիչարէ խրսըմըմըզ էմիլ Վանտամմն տիւչար օլ-տուդու ֆէլաքէթմատէն։

Արնօլտ. – (Ժիւլ Վէրիէրէ աթֆը նազար իտէրէք.) Է-միլ Վանտամմ պիր ֆէլաքէ՛թ մի վուգու պուլտու։

Ժօրժ. – (Բէմալը սիւբիւնէթլէ.) Ձէլաքէթլէրին էն պիւեիւկիւ վուգու պուլտու. զեվալը վէֆաթ իթմիշ։

Իքի չէրիքլէր. – Վէֆաթ մը իթմիշ։

— Ա՛ճայ՛իպ, սիզ զաղէթ ալարը օգումաճա՛մուսունուզ։ – Մ՚ասիլեատա վէ Թուլօնատա գօլէրա իլլէթինատէն վէֆաթ իթ-միշ օլան վէ տիւնքի կիւն իսթիլէրի նէչր իտիլէն զաղիթ անըն իսմի տախի պուլունմազատա տըր։

Վէրիէր. – Գու տէտիկինիզ միւամքինսիզ չէյ տիր։

— Նիչին միւնքինսիզ օլսուն։

— Զիւնքի վանտամ պիր այտան պէրու եօլճու օլմուշ օլտուղու հալտէ, չու սաաթտա թօնքինէ վասըլ օլմուշ օլմալը տըր, եախօտ վասըլ օլմագ իւզրէ տիր։

— Ֆագաթ պէն անըն իամինի օգուտուղումու իստատա իտէրիմ։

— Իսիմ միւշապէէթի իլէ եանըլմըշ օլմալըսընըզ։

— ե եէտինճի թօքճու ալայը միւլազիմի Էմիլ Վանտամ, տէյի օգուտուս։ Տիմէք եանըլմամըշըմ տըր։ Պէն իսէ, պու վագըաը պիլիրսինիզ, վէ պունտան տօլաըը քէրիմէնիզ ֆէվգէլատէ միթէէսսիր օլմուշ տուր տէյի զանն իտիեօրտում, զիրա էկէր եանըլմազ իսէմ, քէրիմէնիզ Էմիլ Վանտամ իլէ էվլէնէճէք իտի։

— Եանըլըեօրսունուզ. պու իզտիվաճտան ասլա պահա օլունմամըշ տըր։ — Անժէլիք շէրիքիմին նիշանլըսը օլուպ, եագընտա տահի բէտտի իզտիվաճլարը իճրա իտիլէճէկլի մուգաբէէ տիր։

Երնօլա, պու արա աեազա գալգաը, վէ միւքեալէմէեէ նէթիճէ վէրմէք իւզրէ,

— Միւսիւ վիգօնթ, եարըն սապահ կէլին. արզունուզ մուճիպինճէ հարէքէթի իտէրիզ, տէտի։

Ժօրժ տը Նէրվէյ՝ Վէրիէր իլէ թօգալաշար, վէ Անժէլիք իլէ Երնօլաուն եագընտա իզտիվաճլարը վուգու պուլաճաղը իսապէրինտէն տօլաըը թէտաճճիւսատէ գալարագ, մուֆթաղաթ իթտի, վէ Ժօրժուն ադիմէթինի միւթէագիպ, իբի շէրիք եալընըզ գալտըգլարընատա, Վէրիէր,

— Վանտամ էօլմիւշ հա՛, իչիմէ շէրիքի ադիգիմ, պու իսապէր բէք խալըրըը տըր, տէտի։

Երնօլա. — Էկէր սահիհ իսէ... վագըթ կէչիրմէքսիզին աըհհէթինի թահգիգ իթմէք լազըմ տըր։ — Տիւնքի զագէթալարընտա եէտինիզատ մի տիր։

— Իբի իւչիւ եազըիսանէէին իւսթիւնատէ տիր։ — Լաքին պու իսապէրի զագէթալարատան թահգիգ իսէճէք եէրտէ, հարպիեէ նէզարէթինատէն թահգիգ իթմէք լազըմ տըր։

— Հագդընըզ վար տըր. չիմտի պէն հարպիեէ նէզարէթինէ կիտէրիմ, սիզ պէնի պուրատա պէրլէյին. չօգ սիրմէզ ալտէթի իտէրիմ։

Երնօլա չարգատընը կիեինիպ, տիշտրը չըգտը, վէ պիր արապատա բարքիպէն, հարպիեէ նէզարէթինէ ապիմէթլէ, մախմամի իճա իտէն տայիրէյի մախսուսէեէ միւրաճաաթ իթտի։

Մէրգուսուն վագը օլան սիւալինէ, իսապէրի մէզքիւրուն սահիհ օլուպ, միւլազիմ Էմիլ Վանտամընն գօլէրատան վէֆաթ իթմիշ իսուսի ճէվապը վէրիլտի։

Երնօլա. — (Մէմնուն.) Ֆագաթ Վանտամ չիմտիեէ գատար թօնքինէ կիթմիշ օյմալը իտի։

Մէմնուր. — Վէրիլէն պիր էմր իւզրինէ, միւլազիմին բաքիպ օլսուղու սէֆինէյինին հարէքէթի թէէխիր իտիլմիշ օլուպ, քէնտիսի Թուլընատա իսաաթա տիւշմիւշ տիւր։

— Վէֆաթ իլմանսապէրի սիզէ վիրուա իթտի՞ մի։

— Հէյնուզ վիրուա իթմէտի, լաքին եագընտա վիրուա իսէճէք տիր։ Մէրգում հագդընտա իւմիա գալմամըշ տըր։

Տէֆինէը սէրիան պանգաեա ավտէթինտէ, քէնտիսինէ պէքլէմէքտէ օլան Վէրիէր,

— Նէ՞ իսապէր, տէյի սիւալ իթտի։

— Սահիհ տիր, վէֆաթ իթմիշ։

— Լօյէ իսէ, պիրի տահա, հէմ տէ էն պէլալըսը կիթտի։

— Էվվէթ, էվվէթ, պահթըմըզ եավէր տիր. պունտան թէթիֆատէ իթմէյինիզ։ — Մէմնուն չէրիքիմ, սիզ եալընըզճա Մանսուեա ավտէթի իտին։ Գէնիմ, պու ագշամ Բարիսատէ իչիմ վար տըր։

Ֆիլմագը Երնօլա՝ Ուիլեամ Սգօթտ, Թրիլպիեի վէ Ակօսթինիեի կէօրմէք, վէ անէրէ պագը թահիմաթ վէրմէք իւզրէ Բարիսատէ գալտը։ Մէրգուսիատա վէրտիկի էվամիրինն նէթիճէլէրինի եագընտա անլատաճաղըզ։

Ժիւլ Վէրիէը, իրթէսի կիւն սապահլատէն Մանսուատան

կէլտիկինտէ , չէրիքի պանգատա պուլունուպ , ժօրժ տը Ներվէյէ պէքլէեօրտու ։

Արնօլտ . – Միւսաֆիրիմիզի եալընըզ օլարագ գապուլ իմժէք արզուսինտէ օլտուզումտան , էկէր կիտէճէք պազը մահէլլէրինիզ վար իսէ , պու տագըգատան խոթիֆատէ իմժէնիզի իխթար իտէրիմ ։

Վէրիէր՝ պիլա իմիրազ Տէսիրնելնա իթաաթ իմժէկէ , պաշլամըշ օլտուզունտան , շաբգաըրը կիճինտի , վէ պազը քեաղըտլարը թօբլաերպ տիշարը չըգարը ։

Ոն տագըգա սօնրա , ժօրժ իչէրի կիրտիրիլտիկինտէն , Արնօլտ մէրգումու թէպէսիւմիլէ գապուլ իտէրէք ,

— Միւսիւ վիկօնթ , թամ վագըթտա կէլտինիզ , տէտի ։

Գու ատա , ժօրժ ֆէնա պիր էօքսիբրիւկէ թուրթուլմուշ օլտուզունտան , սէսի կիւճ իլէ չըգարագ ,

— Էվվէթ , բարա ալմահա կէլէն ատէմլէր կիպի , տէյի պէեան իլլէտի ։

— Իսթէտիկինիզ բարաեր ալաճագսընըզ . հաթթա տիւն տէ ալապիլիր իտինիզ ։ Իչի պու կիւնէ պրագաըզըմ՝ պիր միւտաէթճիք սիպին իլէ կէօրիւշմէքլիկի արզու իմտիկիմ իչին տիր ։

— Էմրինիզէ հազըրըմ , միւսիւ ։

— Էվվել էմիրտէ պիր գօլթուգլուտա օթուրուն ։

— Վագտա տիզլէրիմ գուվվէթլի իսէտէ , եինէ թէքլիֆինիզէ մէճպուրիյէթլէ մուվաֆֆագաթ իտէրիմ ։

Ժօրժ , տիզլէրինին գաւի վէ մնգպուռթ օլտուզունու պէեան իթմէքինէ բազմէն . գօլթուգլու իսկէմլէտէ եասլանտը , վէ հէման էթտիպ գալմըշ օլան քէմիքլէրի պիր ըգլէթի կիպի չաթըրտատը ։

Արնօլտ . – (Ու եօլտա քէլամա պաշլատը .) Ազիզիմ վիկօնթ , հագգընտա ֆէվգէլատէ էմնիյէթիմ վէ թէվէճճիհիմ պուլունտուդունտան , մագսէտիմի տօղրուտան տօղրու պէեան իտէճէիմ ։ – Միւլազիմ վանտամըն վէֆաթընը պուրատա պիլտիրմէքլէ , պանա խայըրլը պիր խապէր թէպլիղ իթմիչ օլտունուզ ։

ժօրժ . – (Կիւլէրէք .) Ամճամ , եագընտա , քէնտի գըզը իլէ էվլէնէճէկինիզի խապէր վէրտիկինտէ , էօյլէ օլտուզունու տէրք իթտիմ ։

— Գու վէֆաթ՝ պէնի մուխաթապարալը պիր րաքիպտէն խալի գըլտրըղընը պէեան իտէր իսէմ , սիզի թէճճիւպտէ պըրագմըշ օլմամ զանն իտէրիմ ։ – Վանտամ , մատմուազէլ Անժէլիքի սէվիեօրտու , վէ մատմուազէլ Անժէլիք տէ մէրգում հագգընտա իզհարը մուհապպէթ իտիեօրտու ։ – Կէրչի պունլար չօճուգճա շէյլէր իսէ տէ , Նիհաեէթ տէ պէնիմ իչին ճիտտի պիր մանն իտի ։ Մէզպուրէ , նիչանլըմ օլտուղու հալտէ , բէտէրի մուվաճճէհէնտէ քէնտիսինէ արզը մուհապպէթ իտիեօրտում , լաքին անըն միւլահազատ պաշգա թատաֆտա աթֆ իտիլմիչ օլտուզունու կէօրիւեօրտում ։ Կէրչի մատմուազէլ Անժէլիքի իթտաաթ իտէճէք , վէ միհրապ հուզուրունա կէլէճէք իտի իսէ տէ , թէէսսիֆլէ պունտա գաթլանաճաղը պէնճէ չիպհէսիզ պուլունտուդունտան , գիւետէօիլլէ քէտէր իտիեօրտում , չիւնքի մատմուազէլ Անժէլիքի ֆէվգէլատէ սէվէրիմ ։

— Մուհապպէթինիզէ թէճճիւպ իմժէմ , չիւնքի Անժէլիք ճալիպ տիր , տիլպէր տիր ։ – Վանտամըն վէֆաթ իթտիկինի քէնտիսի պիլիճէօր մու ։

— Խայր , պիլմէզ ։

— Գու խապէր քէնտիսինի զայեէթլէ միւթէէսսիր գըլտաճագ , ֆագաթ սիզին իչէրինիզի տէ թէավիճէ իտէճէք տիր ։ – Րաքիպինիզ օրթատան գալգմազտա , մէչտան սիզէ գալտաճագ տըր ։

— Գունտան տօլտաեր մէճճիւնում , ֆագաթ մատմուազէլ Անժէլիքի օլ տէրէճէ սէվէրիմ քի , մէզքիւր խապէրտէն միւթէէսսիր օլտաճաղընը միւլահազա իթտիրճէ , իզհարը քէտէր իթմէքտէն քէնտիմի մէնն իտէմէեօրում ։ – Պինապէրին խապէրի մէզքիւրուն , տիկէր պիր քիմսէ , մէսէլա զաթընըզ թարաֆընտան սուրէթի նազիքտանէտէ թէպլիղ իտիլմէսինի արզու իտիեօրում ։

— Գէն մի . . .

— Էվվէթ, պուննատա նէ՝ պէյիս վար տըր։ Մալիւմ տիւր քի, իշպու խապէրի պէն թէպլիղ իտէմէմ, չիւնքի զալիմլիք տիր... մուճիպի նէֆրէթի տիր։

— Ամճամ պու իշի կէօրէմէզ մի։

— Վէրիէր՝ միւլազիմ Վանտամը սէվմէտիկի, վէ մատմուազէլ Անժէլիքին մուխալիֆէթի քէնտիսինի հիատէթլէնտիրարիկի իշին, պու իշի քէմալը նէզաքէթլէ կէօրէմէզ։ – Ջաթէն ֆամիլեատան օլմանըզլա, սիզ պու խապէրի՝ միւքեալէմէ էնտասընտա եօլուլլա վէրէպիլիրսինիզ։

Ժօրժ տը Նէրվէյ՝ պու սօզ պէրեզրէնէն ուճլարընը ըսըրարագ,

— Իչլէ պու կիւճ պիր անկարեա տըր, տէտի։

— Լաքին պու անկարեաեը տէրիւհտէ իթտիկինիզ հալտէ, զիեատէսիլլէ մէճմուն օլաճաղըմ։

— Ֆագաթ մատմուազէլ Անժէլիք իլէ պուլուշմագ իչին պիր ֆըրսաթ լազըմ տըր։

— Վէրիէր, բազար կիւնիւ, Մաշնուտաքի սէյֆիեէսինտէ քիւչիւք պիր էյլէնճէ թէրթիպ իտէճէկինտէն, օ էյլէնճէ իչին էլպէթթէ սիզէ տէ պիր տավէթնամէ կէօնտէրմիշ տիր։

— Պէն տավէթնամէ ալմատըմ։

— Ֆագաթ ալաճագսընըզ, էտամի ճէտվէլինտէ խամինիզի պէն կէօրտիւմ։

— Ֆագաթ վալիտէյին վէֆաթընտան տօլայը եաս իչինտէ պուլունտուղում հալտէ, էօյլէ պիր էյլէնճէյէ նամըլ կէլէպիլիրիմ։

— Ֆամիլեաճա վէ ահրապատան միւրէքքէպ պիր էյլէնճէ օլաճագ տըր։ Պունատան պաշգա Մաշնու գարինէէսինտէ պուլունմագլըղընըզ, քիմսէնին թէճաճիւպիւնիւ մուճիպ օլմաեաճագ տըր։ Խուլասա, սիզտէն խոթէտիկիմ խըզմէթի իչինէ մուվաֆֆագաթ իտէ՞րմիսինիզ։

— Էվվէթ, ֆագաթ պիր շարթ իլէ։

— Նէ՞ շարթ իլէ։

— Խըզմէթէ գարշը խըզմէթ իտէրիմ, – Սիզտէն գարզէն խոթէտիկիմ մէպլաղը, հիկիրմի պին ֆրանգ եէրինէ, օթուզ պինէ չըգարըն։

— Մէճպուռնէն... իտտի, շու եազըխանէէնին գարշըսընտա օթուրուպ, գարզէն օթուզ պին ֆրանգ ալտըղընըզտա տաիր պիր մագպուզ սէնէտի եազըն։

Ըրնօլա, սէօզլէրինի քէնտիսի սէօյլէեէրէք, մէգրիւր սէնէտի եազտըրտը, վէ պատէհու քէնտի խուսուսի սանտըղընը աչըպ, մէրգումա օթուզ պին ֆրանգլըգ պանգնօթ վէրտի, վէ ժօրժ, պու պանգնօթլարը աչիքտար պիր մահզուզիեէթլէ ալըպ, ճէպինտէ եէրլէչտիրէրէք,

— Սիզ էյի պիր զաթսընըզ. արզուսուզու իճրա իթմէք իւզրէ կէլէճէք բազար կիւնիւ Մաշնուտաս պուլունաճաղըմա էմին օլապիլիրսինիզ, տէտի, վէ մէրգումուն մուֆարագաթընտան չէնտ տագըգա սօնրա, վէրիէր կէլտի, վէ Ըրնօլտուն թալէպի իւզէրինէ, տէրհալ ժօրժ տը Նէրվէյ պիր տավէթնամէ կէօնտէրտի։

40

Ուիլ Սգօթ, Բօլ Պէրօեու եաթաղընտա պուլունտուղու սըրատա ուեանտըրմագ իւզրէ, սատպհէաէրն էրքէն Բրօվանս օթէլինէ կիթտի, վէ արալարընտա ահիտէքի միւքեալէմէ ճէրէեան իթտի.

Բօլ. – Ազիզ տօսթում, մուվաֆֆագ օլտուն՞ղ մու։

Սգօթ. – Միւքեմմէլէն մուվաֆֆագ օլտում։ – Ահրապատան պիրինին՝ Մարն Նէհրի քէնարընտա վէ պիւհիւք աղաճլար օրթասընտա, քիւչիւք ֆագաթ ճարիպ պիր խանէսի վար տըր քի, տտէթա աչըգ մաչուգլարա իգամէթկեահ օլմաեա լաեըգ տըր։ – Տօսթում պու սէնէ խանէսինտէ իգամէթի իթմէք իթտիէքեօր, վէ իչ այ իչին պանա թէրք իտիեօր։ – Իչլէ օ էվին անահթարլարընը սիզէ կէթիրտիմ։

Բօլ Գէրօ , պու ատա , մէնուննիյէթինի նէ եօլտա պէեան իտէճէկինի պիլմէեօրտու ։ Սագօթ , իֆատաթ քնա չէօյլէ տէվամ իթտի ։

— Նիմտի պիրլիքտէ կիտէրիզ տէ , իսթէրսէնիզ օ էվի սիզէ կէօսթէրիրիմ։ Թատամըմլըզը տախի օ թարաֆտատա իտէրիզ։

— Էլպէթթէ իսթէրիմ։

Գու վէճհլէ իքի րէֆիգլէր եօլա չըգըպ , Մարն նէհրի եագընընտա վագը պիր չարտագ ալթընտա գուշլուգ թատամը իթտիլէր , վէ պատէհու գիքր օլունան քէօշկէ ազիմէթ իյլէտիլէր ։

Բօլուն հէվէճանը կիթտիքճէ արթմագտա իքէն , պիրտէն պիրէ միւթէֆէքքիր պիր հալ քէսպ իթտիկինտէն , ըմգօթ ,

— Նէ՞ օլուեօրսունուզ. իչինիզէ կէ՞լմէտիմի , տէյի սիվալ իթտի ։

— Գիլաքիա գիեատէսիյլէ իչիմէ կէլտի ։ Անճագ պու կիւզէլ իգամէթկեանը կէօրմէքլէ գօրգուեօրում։

— Նէ՞տէն գօրգուեօրսունուզ։

— Գու եուվաեա մախատա օլան կիւվէրճին՝ պուրատա իգամէթ իթմէք իսթէմէէճէք տիր տէյի վէսվէսէ իտիեորում։

— Իէտա իթմէճէէ նէ՞ սէպէպի օլաճագ տըր ։

— Գատընճա պիր թագըմ միւլահազաթ ։

— Էկէր իֆատէնիզ վէճհլէ , խասթախանէէտէն տէհչէթ հիսա իտիեօր իսէ , պուրատա կէլմէճէ թէրէտտիւտ իթմէճէէճէք տիր ։

— Ֆագաթ պէն անըն չիւպհէլէրինտէն տօլաեը էնտիչէ իչինտէ պուլունուեօրում։

— Օ չիւպհէլէրինի իզալէ իթմէք լազըմ տըր ։

— Նա՞սըլ իտէպիլիրիմ։

— Մէսէլա խասթախանէ տախիլինտէ քէնտիսինի թէտավի իտէն հէքիմէ , մէզպուրէ իչին քէօյ հավասընը թավսիյէ իթտիրմէլի ։

— Գու հէքիմին իտիինի վէ մահէլլի իգամէթինի պիլմէ-մէզ։

— Մէրգումուն իտի վէ մահէլլի իգամէթի գօլայճա անլաշըլապիլիր ։ - Վիգթօրինի թէքրար նէ՞ վագըթ կէօրէճէքսինիզ։

— Բազար կիւնիւ ։

— Էօնիւմիւզտէ իքի կիւն վար տըր . պու տա պիգիմ իչին լիւզումլուտան գիեատէ տիր ։ Իմտի Բարիսէ ավտէթլէ , իքրար թագըգաթ իտէլիմ։ Գէն իչի սըրասընա գօյմայը տէբիհտէ իտէրիմ։

Բօլ Գէրօ , Եարիթէ խասթախանէսինտէն , մէզքիւր խասթախանէտէ իչգաի վագիֆէ իտէն թատիպին իտիինի վէ մահէլլի իգամէթինի անլատը ։ Մէրգումուն իտի Րիչար , վէ խանէթո՝ Ոէնթ-Մարի բատաժընտա 5 Նիսմէբրոլու մահէլլ օլուպ , Ուիլ Սագօթ՝ իչպու մալիումաթը Բօլ Գէրօտան իչիտինճէ ։

— Հայտէ կիտէլիմ , տէտի , վէ Ֆիլվագը թատիպի մէզպուրուն նէզտինէ ազիմէթ իյլէտիլէր ։

Տօգթօր Րիչար՝ թագրիպա ալթմըշ եաշընտա օլուպ , տիրաեէթ վէ խայրխահլըզը սիմաըընտան անլաշըլըեօրում ։

Րիչար . - (Մէրգումլարա խիթապէն .) Միւսիւլէր , իքինիզտէ տէ խասթա հալի կէօրիւլմէեօր ։

Սագօթ . - Ֆիլվագը , միւսիւ տօգթէօր , պիզ խասթա տէյիմիզ։

— Էօյլէ իսէ , արզունուզ նէ՞ տիր ։

— Եարիթէ խասթախանէսինտէ թէտավի իթմէքտէ օգտուզունուզ պիշարէ պիր գատընը խայրխահլըզընըզա թավսիյէ իթմէճէէ կէլտիք ։

— Ֆեաֆֆէյի խասթալարըմ հագգընտա խայրխահլըգտա գուսուր իթմէմ։ - Պիր թարաֆտան սանատթճա վագիտա գուսուր իթմէմ։ - Պիր թարաֆտան ինսանիէթէմ իճապընճա , օ խասթալար իչին պիր քէսթէր օլմագլըզմ զարուրի տիր ։ - Գահրընը իթմէք իսթէտիկինիզ գատընըն իսմի նէ՞ տիր ։

— Վիգթօրին Լուագօ տուր , վէ էպէվինի լագապը Գէրօ տուր ։

— Հա՞նկը սայաաա տըր։

— Մէն-Գլէր սալաարնաա, 22 Նիւմէրօյու եամթագտա։

— Անլատըմ. մահէլլէսինին բօյիս գօմիսէրի թարաֆըն-տան վուգու պուլան միւրաճաաթի իւզէրինէ, պէյլին իւֆիւ-նէթի խասթալըղըլլա կէթիրիլմիշ օլան պիր սէֆիլ գաարն-տան պահա խոհեօրսունուզ։ – Պու զէվալլընա զէվճի էնվար ֆէնալըգլար իմմիշ, վէ հաթթա քէնտիսինի պու սէֆիլ հալէ օ ալշագ հէրիֆ գօյմուշ... պիշարեեի հիւճ իլէ հալը մուհ-լիքտէն գուրթարապիլսին։ – Վիգիլօրին Լաւազօնուն զէվճի ալշագլարըն ալշաղը օլտուղունու ֆարզ իմտիհկիմտէն, սիզ-տէն պիրինին՝ մէրգում խտուկինի մէմուլ իմմէմ։

Մագոթ. – Միսիս տօգթէօր, պիզ մէրգումէնին ագրա-պասընտանըզ։ Լաւազօնու սիզտէն տահա դիեատ չիտտեթլէ մուահէզէ վէ թէվֆիխ իմմէքտէհիզ, վէ սէպէպ օլտըղը ֆէ-նալըղը միւմքին մէրթէպէ թախֆիֆ իմմէք արզուսինտէ պու-լունմագտաերզ։

— Գիչարէ գաարնը խասթախանէտէ կէօրմէեէ կիմտի-նիզ մի։

Բօլ. – Նալընըզ պէն կիմտում, միսիս, ֆագաթ մանէն գիեատէսիլլէ թէպտիլ օրմուշ օլտուղունու կէօրտում։ Խաս-թախանէտէն ատէմա գօրգուեօր։

— Հագդըզ գօրգու, չիւնքի օրատա գայրըլտըղը դա-տար հիչ պիր եէրտէ գայրըլմամըշ։ Պու սէօզիւ՝ հէմ զէնգինի-լէր, հէմ ֆագիրլէր իչին սէօյլէեօրում։ Նիհաեէթ պու պիր պաթըլ միւսահազա օլուշ, խրըսթիաննըզ տահի օ պաթըլ իմմի-գաատա զահիպ օլմագտա տըր։ Պունուն իչին նէ՞ եարմագ լա-ղըմ տըր։

Մագոթ. – Պուլունտուղու հալի թէպտիլ իմմէլի։

Թաապիպ. – Խասթաեր խասթախանէտէն չըգարմագ ֆիքր-րինտէ՞ մի պուլունտուեօրսունուզ։

— Էկէր միւսաատէ օլունուր իսէ, արզումուզ պու տուր, միսիս տօգթօր։

— Միւհիմմ օլտուղու իսայլի միւտավամթը իճրաեէ միւգ-թէտի՞ր միսինիզ։

— Էվվէթ, միսիս տօգթօր. պունուն իչին իգթիզա իտ-տէն ագչէեէ մալիք օլտուղումուզտան, պու հալտէ պուլու-նան պիր գաարընը օլտուգճա գաեըրսապիլիրիզ։

— Պէն, մէզպուրէնին խասա՛ սահանէտէն չըգմասընը միւ-նասիպէթսիզ վէ վագըթսըզ ատտ իմմէտի՛քտէն պալգա, իֆագաթը իչին ատ ֆայտէլի կէօրիւրիւմ, լաքին պագը շարիֆ-լար իլէ։

— Հա՞նկը շարիֆլար իլէ, միսիս տօգթօր։

— Մէսէլա պիր քէօյ հավաագնա, ֆիլտիրճէ վէ վիճուա-ճա խաթիրատահ վէ սիւքիւնէթէ միւհիմմ տըր։

— Պիզտէ պու շարիֆլարը իճրա իմմէք ֆիքրինտէեիզ։

— Պունտան գաթիննազար եազագաղըմ իսթանպուլա թէ-մամիլլէ թէֆվիգ հարէքէթի իմմէլիսինիզ։

— Օ իսթանպուլա նօգթասը նօգթասընա սալիք օլաճա-ղըմըզը վատտ իտերիզ։ – Լաքին միւշքիլաթ պունտա տէյիլ միր։

— Միւշքիլաթ նէ՞րէտէ միր։

— Վիգիլօրին՝ մագրուր պիր գաարն տըր... Իզզէթի նէֆսի սօն տէրէճէ միր։ Շէօյլէ քի պիզ, քէնտիսինին ագրա-պա վէ միւթէալլիւգաթընտան օլտուղումուզ հալտէ, քէնտի հագդընտա եարմագ իսթէտիկիմիզ շէյէ սատտագա նազա-րըլլա պագմարագ, պիզիմ ճէվապը րէտտ վէրմէօմ միւհիմ-մէլ միր։

— Հագըգէթէն պու ախլէագ միւնասիպէթսիզ, վէ զի-եատէսիլլէ չայեանը թէէսսիֆ միւր. հալ պու քի պու պագ-տէ էլիմտէն պիր շէյ կէլմէզ։ Պիր խասմէանըն ախլէագընը թէպտիլ իմմէէէ իգթիտարըմ եօգ տուր։

— Օնա նէ՞ չիւպհէ, միսիս տօգթօր, լաքին քէնտի սըհ-հէթի վէ հաթթա հաճաթը՝ պու եօլտա միւտաֆաաճա միւհ-թաճ օլտուղունու վիգիլօրինէ անլաթմագիլիրսինիզ։ Իֆտաէ-նիզտէ բէք տօղրու տուր։ Էկէր մէզպուրէ, քէնտիսինի սէ-վէն միւթէալլիւգաթընըն րէհաբիլիկինի վէ հիմմաեէսինի գա-պուլ իմմէզ իսէ, իտտիհատիսէն չըգտըղընտա, նէ՞րէէէ կիտէճէք վէ հալի նի՞ճէ օլաճագ տըր։ – Խանէսինին էչեասը-

նը զէվճի սաթմըշ, վէ ապսէնթ իչմէքլէ սէրսէմլէնիպ, քեաֆֆէյի միւճէլլիտխանէլէրտէն թարտ իսթիմիշ տիր։ Մէրգում, պիր մէյխանէ քէօչէսինտէ թէսլիմի րուհ իտէնէ, եախօտ քէնտիսինի Սէն նէհրինէ աթմանա գառար, սօն տէրէճէ սէֆալէթլէ եաշատաճագ տըր։

— Վա՜հ պիչարէ գառընճըզագ . . .

Պիր ազ սիւքիւթէն սօնրա, թապիպ՝ Բօլա խիթապէն չէօյլէ տէվամ իթտի.

— Խասթա իլէ խըսըմլըզընըզ նէ՞ տէրէճէ տիր։

— Ամճա էվլատըճըզ։

— Իսմինիզ նէ՞ տիր։

— Բօլ Գէրօ տուր։

— Սանսաթընը՞զ։

— Գանգալարտա մուհասիպիմ։

— Բարիս ճիվարընտաքի քէօյլերտէ՞ մի իաքեան իտիեօրսունուզ։

— Մարն նէհրի գըճըլարը իւզէրինտէ, Սէն-Մօր քէօյլիւնտէ, հավասը կիւզել պիր մահէլլտէ քիւչիւք պիր էվիմ վար տըր։

— Բեաֆի . . . եարըն սապահ խասթաեը կէօրէճէյիմ, վէ մահզա պիր ալիճէնապլըգ էսէրի օլարագ վագը օլան թէքլիֆինիզի գապուլ իթմէսինի, քէնտի սըհհէթի, հավթա հաեաթը նամընա իտթար, վէ իճապընտա էմր պիլէ իտէճէյիմ։ – Բէնտիսինի մէճպուր իթմէճէկ պիր հագգըմ եօգտուր, ֆագաթ մանէվի նուֆուզումու իտթմամալ իտէճէյիմ։ – Բազար կիւնիւ մէզպուրէէի գիճաըէթ իտին. էկէր քէնտիսինէ վէրէճէկիմ նասհհավթլարա սալիք օլմաեա մէյլ կէօսթէրիր իսէ, խասթախանէէն իխրաճընը միւպէյհին քեաղըտը իտզալար, վէ թէսաւիսի իչին իգթիզա իտէն թալիմաթը տախի եազարըմ։ – Եազաճաղըմ թալիմաթա թէմամիյլէ թէֆվիզ հարէքէթի իթմէք լազըմ տըր։ – Ինչալլահ թէքրար կէօրիւչիւրիւզ, միւսիւլէր։

Սագօթ վէ Բօլ՝ պէեանը թէչէքքիւրլէ, տօգթօրուն նէզտինտէն մուֆարագաթի իթտիլէր։

Լիմէն չըգտըգլարընտա, Սագօթ՝ Բօլ Գէրօեա,

— Իչ չանթաատա տըր . . . տօգթօր, սիզին իչին, քէնտինիզին եաբաճաղընըզտան զիեատէ չէյ եաբաճագ տըր։ – Էրպապը իւլուտ վէ ֆիւնուն՝ ֆէվգէլատէ սաատէտիլ քիմսէլէր տիրլէր։ Պիր թարաֆտան տիւնեաալարը քէչճի իտէրլէր, տիկէր թարաֆտան պուրունլարընըն ուճունտան էօթէյինի կէօրէմէզլէր։ Իտնի պիր գաչ կիւնէ գառար վիգթօրին իլէ Սէն-Մօրտա եէրլէչէճէքսինիզ, վէ պէն էօյլէ թաատը իթմէք, վէ աչգ ու մուհապպէթինիզ աթէչիյլէ ըսընմագ իւզրէ, սիզէ կէլէճէէիմ, տէտի։

Բօլ Գէրօնուն Շարիթէ խասթախանէսինտէ Սէն-Գլէր սաալասընը գիեարէթի, կէնճ գառընը ֆէվգէլատէ միւթէէսսիր գըլմըշ իտի։ Շէօյլէ քի զէվճի Լուսազօ՝ եօլսուզ պիր էօմիւր կէչիրմէք, իչի կիւճիւ ունութմագ, վէ քեաֆֆէյի միւճէլլիտխանէլէրտէն գապուլ օլունմամագլա իթթիֆա իթմէէիպ, իյչ ու իչրէթ իթմէք, վէ վիգթօրինի մէչտանտա պրագմագ իչին տաճի պիւթիւն խանէ էչեասընը սաթըշ սավմասը, վէ պինապէրին քէնտիսինի եանի վիգթօրինի մէչտանտա պըրագմասը՝ թէէսսիրաթը միւթէէսսիւֆէ հօսսուլ իտէճէք սէպեպլէրտէն իտի։

Պունտան գաթիննազար, վիգթօրին, տիւնեաատա քիմսէսի պուլունմատըղը, վէ էլան խասթա, եախօտ էչկէչմէք իւզրէ վէ զաեէթի զայիֆ օլտուզու հալտէ, ագչէսիզ վէ մօպիլեասըզ նէ՞րէէէ կիտեպիլիր իտի։ Շօ հալինտէ, քէնտիսի իչին, եիւքսէք պիր քէօրբիւտէն նէհրէ աթըլմագտան զայըր չարէ պուլունմաեըղ, պու ճիւմլէ իլէ խասթախանէտէ սահիպիզ էօլտիւկիւ թագտիրտէ, ճիամինին թէչրիհի իչին, աթըզապտընըն եէտինէ կէչէճէկինի պիլտիրկինտէն, օրատան չըգմաեը ֆէվգէլատէ արզու իլէմէքտէ իտի։

41

Վիգթօրին պու չէյլերի տիւչիւնտիւքճէ, Բօլ Պէրօեա աֆիվ իթմէնէ տահա զիեատէ մէյեալ օլուպ, հաթթա հէր քէս թարաֆընտան ունուտուլմուշ օլտուղու հալտէ, Բօլուն քէնտիսինի կէօրմէնէ կէլիչի, վէ խասթալըգ սէպէպիյլէ, իւր կիւզէլլիկի դայպ օլմուշ օլմաքլա պէրապեր, թէքրար նէզտինէ կէլմէսի իչին քէնտիսինէն միւսաատէ թէմէննի իսթիչի՝ մէրգումէնին ֆէվգէլատէ մահղուզիէէթինի մուճիպ օլմուշ իսի։

Կէնճ գատըն պու կիսի միւլահազաթ վէ թէֆէքքիւրաթ իչինտէ պուլունմագտա իքէն, տօգթօր Րիչար, հէր կիւնքի վիզիթտաըն իչքա իչին կէլիպ, մէզպուրէնին եաթաղը եաղընտա տուրտու, վէ նապզընը թէտգիգ իչին էլինի թութտուղունտա, չու եօլտա իքամէթ իթտի.

— Գըզը՛մ, չայեանը թէէսսիֆ էֆքեարընըզը պէր թարաֆ իթմէք իսթէմէ՛զ։ Համտո օլսուն ահվալը վիճուտիեէնիզ խօշնուտ օլունաճագ տուրէթտէ տիր, վէ էկեր զիհինճէ բահաթսըզլըղընըզ մանի օլմազսա, տահա զիեատէ էյի պիր հալտէ պուլունաճաղընըզ տերքեար տըր։ – Էվվէթ, էվվէթ, մուզիրր թաասվվուրլարընըզը պէրթարաֆ իթմէնիզ էլզէմ տիր։ Սիզին չաղընըզտա օլանլար՝ չաքուգ քէսպի իֆագաթ իտէրլէր։

— Գիլաքիս, տօգթօր, պուլունտուղում չաղտա, պունճա վիհն ու մէշագաթի չէքիլտիկի, վէ միւսթագպէլտէ տաախի չէքիլէճէկի մալիւմ օլտուղու թագտիրտէ, եաշամաեա ասլա էհէմմիեէթ վէրիլմէզ։ Հիչ օլմազսա, էօլմէքլէ իսթիրահաթա նայիլ օլունուր։

— Գու սէօզլէր՝ սըրֆ խէեալաթ օլուպ, պաշգա պիր շէյ տէյիլ տիր։ Գէն սիզին հիքեաեէնիզի պիլիեօրում. ալչագ զէվճինիզին հարէքէթի վագըտը տա մալիւմ տիւր. լաքին անըն հարէքէթի մէզմունինէ սիզ մէսուլ տէյիլսինիզ։ – Էօյլէ պիր ալչաղը ունուտուպ, անըն սէպէպիյլէ ալթիսաթ օլմաեըն։ Տահա սիզ մէսուտ կիւնլէր կէօրէպիլիրսինիզ։

Կէնճ գատըն՝ մահղունէն պաշընը սալտատը, վէ տօգթօր՝ շու սուրէթտէ տէվամ իթտի.

— Սիզէ սէօյլէմէյէճէյիմ սահիհլիք տիր, վէ թէէմին իթտիկիմ հալտէ, պանա էՅՅհիյէթ իտէպիլիրսինիզ, չինքի կէրչի կէնճ տէյիլ իսէմտէ, թէճրիպէտ սահիպիեիմ. իմտի ագիլանէ սուրէթտէ տիւչինիւն, օ հալտէ հագգընըզտա էյի օլաճագ տըր։ Գու խուսուսու տա պէն սիզէ իսպաթ իտէրիմ։ – Սիզ էյիլէշմէք տէրէճէսինի պուլտունուզ, պունտան սոնրա սիզէ լազըմ օլան իլաճ տէյիլ, միֆիէրրին հավա, կիւնէշ, պաղ վէ պաղչէլէր, վէ ֆիքիրճէ թէմամիի սիւքիւնէթ տիր։

— Թէէսսիֆ իտէրիմ քի, պունլարտա նաիլ օլմագ, պէնիմ իչին միւմքին տէյիլ տիր։

— Նի՞չին։

— Խասթախանէտէն չըգտըղըմ հալտէ, նա՞սըլ եաշաեաճաղըմը զաթէն պիլմէեօրում։

— Ագրապանըզ եօ՞գ մու տուր։

— Վար տըր, ֆագաթ պէնի տիւչիւնմէզլէր։ Նէրէտէ օլտուղումու տաախի պիլմէզլէր։

— Եանըլըեօրսունուզ, գըզըմ։ Քիմլէրտէն պահա իտիեօր իսէնիզ, լաեըգըյլա թագտիր իթմէեօրսունուզ։ Գիլաքիս ֆամիլեանըզ իչինտէ էօյլէ սամիմի տօսթլարընըզ վար քի, էյիլէշմէքտէ պուլունան խասթալըղընըզտա միւսաատ պիր մահէլտէ սիզի իգամէթ իթտիրմէք, վէ հէր վէճհէյ սիզի գաեըրմագ իսթէեօրլար։ – Բօլ Պէրօ իսմինտէ պիր խըսըմընըզ վար տըր, տէյիլ մի։

Վիգթօրին. – (Գըզարարագ.) Էվվէթ, տօգթօր։

— Իչքէ պու ատէմ՝ հագգընըզտա վազիֆէսիզ պուլունմաեօր, վէ սիզէ օլան թէվէճճիհհունտէն նայի, սէօզլէրինի ֆիլիչէն իճրա իթմէք իսթէեօր։ – Էկեր անըն տօսթլուղունա

չիպահէ իտէրսէնիզ, ֆէվգէլատէ հագգալը պուլունուրսու-նուզ։

Վիգթօրին. — (Հէնէճան իլէ.) Սիզ քէնտիսինի կէօրսիւ-նիւզ միւ։

— Էվվէթ, կէօրսիւմ։ — Պուլունտուղունուզ հալտէն զի-եատէսիյլէ միւթէէսսիր օլարագ, կէլիպ պէնի պուլտու, վէ հալինիզի իալահ իթմէք իչին էլինտէն կէլէնի եարմագ արղու-սինտէ պուլունտուղունու անլաթմը։ Բը՛զըմ, էկեր սիզէ պիր նասիհաթ վէրմէքլիկիմէ միւսաատէ իտէրսէնիզ, զաեէթ նա-զիք պիր ատէմէ պէնզէյէն, վէ չիպէսիզ ֆէտաքեար պիր խըսըմ օլան Մ. Բօլ Պէրօնուն թէքլիֆինի գապուլ իթմէնիզի իխթիար իտէլիմ։ — Մէրգում, Մարն նէհրի քէնարընտա, միւ-ֆէրրիհ պիր մահէլլատ, սիզէ քիւչիւք պիր սէյֆիյէ թահսիս վէ թէմամիյլէ իֆագաթընըզը պուլանա գատար էմրի միւ-սաւաթընըզա իթթինա կէօսթէրմէկի թաամիմ իյլէմէքտէ տիր, — Իչթէ, կէօրիւնօրսունուզ ա՛ գըզըմ, միւսթագպէլի-նիզ, պիր ազ էվվէլ զանն իթտիկինիզ գատար գարանըզգ տէյիլ տիր։ — Զօգ տէֆա է՛ն զիեատէ գարարընըզ օլան գուս-պէյի ասիւմանըլարտա պիլէ բարլագլըգլար հասըլ, վէ ֆուր-թունատան սօնրա կիւզէլ հավա զուհուր խտէր։ — Պու չէյլէր հագգընտա տիւչիւնիւն, եարըն թէքրար կէօրիւչիւրիւզ։

Պատէհու տօգթօր՝ տիկէր պիր խասթատա կիթտի։

Վիգթօրին եալընըզ գալագընտա, աճապա բիւեա՛ մը կէօրիւեօր տէյի թէֆէքքիւրէ պաչլատը։

Բօլուն, քէնտի հագգընտա պահս իթմէք իչին թաապիպի պուլմատա կիթմէսի, վէ քէնտիսինի խասթախանէտէն գուր-թարմագ իւզրէ քեաֆֆէյի ֆէտաքեարլըգլարտա հագըր պու-լունմատը, վէ քէնտիսինէ իեատէյի սըհհէթի իթմէք իւզրէ, հէր վէճհլէ իթթինա վէ միւսաամաթի իճրա իյլէմէք իսթէմէսի՝ մէզպուրէնին էատատ միւլահազաթը օլուպ, պու միւլահազա-թընըն նէթիճէսի օլարագ տա, Բօլուն, ադիմ, չէտիտ վէ չի-ֆա գապուլ իթմէյէն աչգ ու սէվտաբընտան պահս իթմէ-սիյլէ եալան սէօյլէմէտիկինի, վէ հալպու քի քէնտիսի միւզ-տարըպ օլաբըզը, վէ պիր խասթախանէյէն եաթաղընտա պէլ-

քի թէրքի հաեաթ իթմէք իւզրէ պուլունտուղու հալտէ, Էօ-ժէն Լուազօնուն մէյխանէլէրտէ վագըթ կէչիրտիկի, վէ պու իչի քիչի արասընտաքի ֆէրգի կէօզ էօնիւնէ կէթիրմէմէսի գապիլ օլամամագտա իտի։

Վիգթօրին աճը աճը աղլամաեա պաչլատը. մէզպուրէ թէրքի հաեաթ իթմէք իսթէմէյէրէք, ֆագաթ Բօլ Պէրօնուն սաեէսինտէ եաչամաերը գապուլ իտէպիլիր մի իտի։

Տիկէր թաարաֆտան ժան Տէսուրտինին խամթրէսի քէնտի-սինի թազէիգ իտիեօրտու։

Բօլ, ժանը վէ գըզըըը թէրքը իթմիչ օլուպ, պու իսէ բնատֆըզ պիր սատէմին հարէքէթի տիմէք իտի։ Անճագ Բօլ՝ բնատֆ վէ համիյէթի սահիպի օլուպ, պունու տա պիլ ֆիիլ քէնտիսինէ իսպապի իթտիկի հալտէ, պունտան տօլաերը կիւ-նէնմէք վէ մէրգումու մուախէզէ իթմէք գապի՛լ մի իտի։

Պունտան տա գաթիննազար, աչգ ու սէվտա՝ մէսուլիյէթ-տէն արի տէյի՛լ մի տիր, վէ հէր նէ իչլէսէ, հաթթա պիր ճինահէթի իճրասընտա տա պուլունտա, մաազուր օլմա՛զ մը։

Իչթէ Վիգթօրին պու միչքիլաթի արասընտա գալտըզը ճիհէթիլէ, Բօլ Պէրօնու թէքրար կէօրմէք արզուսինտէ պու-լունտուեօրտու։

Ուիլեամ Սգօթ՝ ֆէվգէլատէ պիր զայրէթի իսրազ իթ-մէքտէ օլուպ, պիր թաարաֆտան էօժէն Լուազօնու ահլէագ պօզուգլուղու եօլունա սէվգ իթմէքտէ, վէ տիկէր թաարաֆ-տան կիւն պէ կիւն հալը մուզաիգա վէ սէֆայէթէ տիւչար օլան ժան Տէսուրտինէ նէզարէթի իճրա իյլէմէքտէ, վէլհասըլ էթիէն Պէրօնուն վարիսլէրինտէն պիրի պուլունան տուլ Բէր-րո գատընը կէօզիւնտէն աերըմամագտա իտի։

Տիւրլիւ պէ տիւրլիւ գըեաֆէթլէր իլէ պիտտէֆաթ մէր-գումէնին տիւքքեանը էօնիւնտէն կէչմէքլէ, սատէ օն պիր-տէն էօյլէեէ գատար, վէ ագչամ սատէ պէչտէն ալըգեա գատար, մէզպուրէնին, տիւքքեանընտա եալընըզ պուլուն-տուղունա թէէմին օլտու։

Տիկէրլէրի միւսիլլու Բէրրո գատընըն վիճուտի տախի օր-թատան գալտըրըլմագ մուգաբիլէր օլուպ, պու պապտէ ըս-

գօթ՝ Արնօլա Տէավինեբտան թալիմաթ ալմըշ խոի ։

Օլ էնձատէ յունիա այընըն ածնալարը օլուպ , իւշ հաֆթատան պէրու տէրէճէյի նիհայէտէ սըճագ հիւքմ խոիեօրտու ։

Սէն վէ Մարն նէհրիլէրինտէ սուլար ալշալմագտա օլուպ , հէյլէ Մարն նէհրինտէ օլ գատար ալշալմըշ խոի քի , սէյր ու սէֆէր կիւճ իլէ օլապիլմէքտէ , վէ կիւնէշին հէրարէթի շէոտօխլէ նէհրտէն մուգիրր թէաֆֆիւն հասըլ օլմագտա խոի ։

Ուխլեամ Սգօթ , Բօլ Գէրօ իլէ պիրլիքտէ տօգթօր Րիչարըն խանէսինէ կիթտիկինին իրթէսի կիւնիւ , սապահըն սաաթ սէքիզինտէ , Օբիթալ պուլվարընտաքի խանէսինտէն չըգըպ , Բարիսին մէրքէզ թարաֆընա տօպրու իլէրլէտի , վէ Օթել-տը-Վիլ բրիսթրընա ուֆագ թէֆէք էշնա սաթան պիր մաղազաեա կիրիպ , պիր բաքէթ խինէ սաթըն ալտը , վէ պատէհու վաթօր իսկէլէսինէ ազիմէթլէ , վաթօր իլէ Եարանթօն քէօբրիւսիւնէ չըգտը , վէ պիրազ գարընընը տօնեուրտու գատան սօնրա , սահիլէ տօպրու իլէրլէտի ։ Հաֆթանընն սայիր կիւնլէրի կիպի , օ կիւնիւ տախի , հավանընն կիւզել օլմասընա բաղմէն , զիհատէ սէյրճի պուլունմաերպ , սուլարընն ալշագ օլմասը իչին տէ , օլթա իլէ պալըգ թուխանալար կէօրիւլմէմէքտէ խոի ։

Սգօթ , Նէհրին քէնարընա եագլաշարագ , սօլմուշ քէօքլէրի վէ գուրումուշ չաեըրլարը թէտգիգ իտէրքէն , պիւեիւք պիր տօկ քէլապինին շիշմիշ օլան լաչէսինէ թէսաուիֆլէ տուրտու ։

Գու լաչէտէն ֆէնա պիր թէաֆֆիւն հասըլ օլտուգու կիպի , պիր թագըմ պէօճէքլէր տէ էթրաֆընտա վըզըրտամագտա խոիլէր ։

Սգօթ , քիմսէ պուլունուպ պուլունմասըդընա թէէմին օլմագ իւզրէ էթրաֆընա աթֆը նազալ իթտի , վէ պու թէտգիգին նէթիճէսինտէն խօշնուտ օլարագ , սահիլէ եագընն պուլունան մէզքիւր լաչէնին եանընտա չէօմէլիպ , մուգիրր գօգուսունա վէ պէօճէքլէրին ըսրըմալարընա էհէմմիյէթ վիրմէյէրէք , իյնէ բաքէթինի ճէպինտէն չըգարտը , վէ քեաֆֆէյի իյնէլէրի պիր չիմոիք իտէրէք , գօգմագտա օլան լաչէյէ պաթըրտը ։

Գունու եաթաըգտան սօնրա , սահիլէն եիկիրմի տաըմ գատար ուղագլանըպ , պիր աղաճ ալթընտա վէ րիւգյեարա գարշը պիր մահէլլէտէ օթուրտու , վէ պիր սիկարա եագտը ։

Ետատան պիր սաաթ կէչինճէ , թէքրար սահիլէ էնիպ , լաչէյէ եագլաշարագ , վէ եէյէրինէ գալըն էլտիվէն թագարագ քեաֆֆէյի իյնէլէրի չըգարտը , վէ պուննլարըն ուճլարընը թէագիգ իթտի ։

Իյնէլէրին չէլիկի՝ պիր սաաթիմէթրօ պօյու զէհիլէնմիչ խոի ։

Մուախխարէն իյնէլէրի պէեագ պիր քեաղըտ տէրուննինէ վազ իլէ , սիկարա իչտիկի մահէլլէ կիթտի , վէ քեաղըտը կիննէչէ գօյտու ։

Սէքիզ օն տագըգա սօնրա , իյնէլէրին ուճու գուրումուշ խոի ։

Օլ վագթի Սգօթ , իչպու իյնէլէրի՝ նիւմէրօ վէ ֆապրիգա ալէամէթի ֆաբրիգասընը համիլ քեաղըտ տէրուննինտէ թէքրար եէրլէշտիրիպ , պու քիւչիւք բաքէթի ճիվտանընտա սագլաեարագ , Եարանթօն քէօքրիւսիւնէ ազիմէթ , վէ եինէ մուչ վաթօրու իլէ Բարիսէ ավտէթ խլէտի ։

Իրթէսի կիւն , սապահըն սաաթ ալտիբրանկա օն պիր բատտէլէրինտէ , իւսթիւ պաչը սէֆիլ , սագալը տաղընըգ , էլպիսէլէրի վէ աեագ գապլարը եագլը վէ էսկի , քէչէ չաքգասը՝ չէքիլսիզ վէ ըչնկսիզ վէ կէօզէրինէ գատար չէքիլմիչ պիր ատմ , Լէրնէք սօղաղընտան կիտէրէք վէ գաբու գաբու ուղրաեըպ , եէտինտէ պուլունան պիր տէմէթ մէքթուպ քեաղըտընը , ալթը ատտա մէքթուպ մահֆազասընը , պիր գուրղտընը , ալթը ատտա մէքթուպ մահֆազասընը , պիր գուրչուն գալէմի վէ պիր բաքէթ իյնէնի կէօսթէրէրէք ։

— Միւսիւլէր , մաատամլար , իչիպ կիւճսիւզ գալմըշ պիր ամէլէեիմ , րէճա իտէրիմ , պուննլարը սաթըն ալըն . հէր սաաթըզմտան պիր սանթիմտէ պէն գաղանաճաղըմ , տիմէքտէ , վէ մէզքիւր չէյլէր իչին եիկիրմի սանթիմ խոթէմէքտէ խոի ։ վէ մէզքիւր չէյլէր իչին եիկիրմի սանթիմ խոթէմէքտէ խոի ։

Ձիլ վագը մէրգուճուն սաաթըզը պու չէյլէրէ միւշթէրի զուհուր իտիեօրտու , չիւնքի եալընըզ իյնէլէրին բաքէթի՝ ծն պէշ սանթիմ գըյմէթինտէ խոի ։

Գու ֆագիր առէմ՝ պու սուրէթլէ կիթմէքլէ , կարօ սօգաղը քէօչէսինէ վասըլ օլուպ , օրատա , գօլթուղու ալ-թընատա թաչըտըղը մուգավա գաբագլը պիր չանթատան եէ-նի պիր մալ տիւզմէք իւղրէ տուրտու , ֆագաթ պու տէֆա իչինէ բաքէթինի մէգբիւր չանթատան ալաճագ եէրտէ , եէ-լէկինին ճէպինտէն չըգարտը ։

42

Պէօյլէճէ թէրթիպինի տիւզիւպ , կարօ սօգաղընա կիրտի , վէ տիւքքեանլարըն պօյունա կիթտիքտէն սօնրա , Բէրրօն գատընըն չամաչըրխանէսինտէն պէշ ալթը ատըմ ու-զագտա տուրտու , չիւնքի բաչավրաճընըն սէբէթինի գաբու-նուն էօնիւնտէ միւչահէտէ իթմէքլէ , կէրի տէօնիւպ տէօնմէ-մէք խուսուսընտա պիր իբի սանիյէ գատար թէրէստիւտէ գալտը , ֆագաթ նիհանէթի եօլունա տէվամ իթմէյէ գարար վէրիպ , չարգասընը տա կէօղլէրինէ գատար էնտիրէրէք , տիւքքեան գաբուսունտան իչէրի կիրտի ։

Բէրրօն գատընը՝ իւթիւ իչին գուլլանըլան պիւեիւք պիր սուֆրանըն պիր քէօչէսինտէ գահվալթը իտիեօրտու , վէ պա-պա Բիէր տէ տէօրթտէ իւչ նիսպէթինտէ սէրխօչ օլտուղու հալտէ , էլինտէ տօղու պիր գատէհ թուրմուչ իտի ։

Իչէրի կիրէն չախսը կէօրտիւկիւնտէ , Բիէր Պէրօ՝ գապա պիր սէտա իւչ ,

— Նէ՞ իտթէեօրսուն , աէյի սիւալ իթտի ,

— Պէն , իչտիզ գալմըշ պիր ֆամիլեա բէտէրիեիմ , — Գա-գընը , մատամ , պիր տէֆթէր մէքթուպ քեագըտը իւչ ալթը թանէ մէքթուպ մահֆազասընը , պիր գուրշուն գալէմի , վէ եիկիրմի պէշ ատէտ իչինէնի եիկիրմի սանթիմէ վէրիեօրում , Ինանմազ իսէնիզ , պագընը , տէտի օլ ֆագիր սաթընը , վէ զիքր օլունան չէյլէրի մատանընը պիր քէօչէսինէ վազ իթտի ։

Բիէր Պէրօ՝ պիր եանտան օ պիր եանա տէվրիլէրէք եագ-լաչըպ , էչեայը մէզքիւրէեէ պագտը , վէ պատէհու , կիւլէ-րէք ,

— Գու գատար չէյլէր եիկիրմի սանթիմ մի . պապա՛ , սէն պունտան նէ՞ քեար իտէրսին , տէյի սիւալ իթտի ։

— Հէր պիր սաթընա պիր սանթիմ քեարըմ վար տըր ։

— Պիր սանթիմ մի . լաքին պու քեար իլէ էմնիյէթ սան-տըղընա հիչ պիր ագչէ եաթընըրամազընը ։

— Ինանտ՝ էլինտէն պաչգա պիր չէյ կէլմէզսէ , պիր լօգ-մա էքմէեէ բաղը օլուր ։

— Տիմէք զարուրէթլէ եաչաեօրսուն ։

Բէրրօ գատըն պու արա միւտահէլէ իտէրէք ,

— Տուր պագալըմ սէրխօչ , պիչարէ ատէմի բահաթ պը-րագ ։ Ոէն տէ պիլիեօրսուն քի , չու արալըգ հէր թարաֆտա քէսատըգ վար տըր ։ Հէր քէս , էքմէք բարասը չըգարմազ իչին , հէր չէյէ գաթլանըեօր , տէտի ։

Մէզպուրէ պու սէօղլէրի սէօղլէեէրէք , իչինէլէրին բաքէ-թինի աչըպ մուայէնէ իթմէքտէ իտի ։ Բիէր Պէրօ տա ,

— Ուճլարը պաթըեօ՛ր մու . էկէր լաեըգըլա պաթըեօր իսէ , բանթալօնումուն տիւյմէլէրինի տիքմէք իչին , պիր տու-զինա տա պէն ալըրըմ՛ , տէյի պէեան իթտի , վէ այնի վա-գըթտա չամաչըրճը գարը՝ պիր իչինէ ալարագ , բարմագլարըն-տան պիրինին ուճունա պաթըրտըղընտան , Բիէր Պէրօ , այնի թէճրիպէչի լճըտա իթմէք իւղրէ , քէնտիսի տէ պիր իչինէ ալտը ։

Սէրխօչլուղու սէպէպիյլէ մէրգումի կիւճ հալ իլէ աեագ-տա տուրապիլիեօրտու ։ Գիր արա մուվաղէնէսինի դայպ իթ-տիկինտէն , եէրէ տիւշմէմէք իչին , գըղգարընտաչընըն իւղէ-րինէ տայանտը , վէ օ տահի իչինէնին թէճրիպէսիյլէ մէշղուլ օլտուղունտան , պու տատէմէ սէպէպիյլէ իչինէնին ուճու խայ-լի տէրինլիքտէ բարմաղընա կիրտի , վէ մէզպուրէ աղրըսըն-տան , աճը պիր նիտա րէֆ իթտի , վէ հիտտէթինտէն նաչի ,

— Հայվա՛ն , սէրխօ՛չ , իչինէնի բարմաղըմա կիրտիրտի՛ն , տէտի ։

Բիէր Պէրօ. – Դապահաթ պէնիմ տէյիլ տիր. սօգագ գաբուսու այըզ դալմըշ օլսուդունտան, իչերի կիրէն բիւզկևար՝ պու հալէ սէպէպ օլսու։

Ջամաչըրճը դարըներն էլինտէն իյնէ բաքէթի տիւչիւպ, իյնելէր եէրտէ տադըլսոր, վէ մէզպուրէ՝ էմինէ սաբանմըշ օլան իյնէնեի անինտէ չէքիպ չըգարմաճընտան սօնրա, էլի գանամահա պաչլատը, վէ Բէրրօ գաատն՝ «ահմա՛գ, չաչդը՛ն» տիեէրէք, բարմաղընը ապղընա կէօթիւրտիւ, վէ ճէրիհանէը էմտի։

Պու էանատէ իյնէճի, «իյնելէրիմի, իյնելէրիմի» տիեէրէք, պունլարը թօբլամագ իւզրէ եէրէ էյիլտի, վէ Բիէր Պէրօ տա,

— Պրա՛գ իյնելէրինի տէ, ա՛լ չու եիկիրմի սանթիմի, տէտի, վէ մատանըն իւսթիւնէ տէօրթ — ֆըրլամթոը։

Սաթըճը մէգքիւր ապչէնի սլըպ տիչարը չըգտը, վէ Կաբօ սօգաղը թարաֆընտան նապէտիտ օլսու։

Բէրրօ գաատն, եէրէ էեիլէրէք իյնելէրի թօբլատը, վէ Բիէր Պէրօ տա,

— Պէտէլինի պէն էօտէտիմ... մէքթուպ քեաղըտլարընը, մահֆազալարը վէ գուրշուն գալէմի սանա պրագըրըմ, ֆազլամի իյնելէր պէնիմ տիր, տէտի։

Ջամաչըրճը. – Բէք էյի, բէք էյի. գատէհինի պօշալթտա, կիիմէէեէ պազ... իշճիլէրիմ սէնի պու հալտէ կէօրմէմէլի տիրլեր։

Բիէր Պէրօ. – (Մահզունիյէեթլէ.) Տիմէք պէնտէն տօլաեը ուխանըեօրսուն։

— Էվվէթի, սէրհօշ օլսուդուն զէման հիճապ, վէ սէրհօշ օլսուդուն կիւնլէրտէ բաչավրաճըլար խանընտա գալըպ սէրհօշլուդունու կէչիրմէճլիկինի իսթար իսէրիմ։ Ճու չազտա պու եօլտա հարէքէթի իյնտիկին իչին, սէն տէ ուխանմամըլըսըն։

— Էլվէրիր, էլվէրիր, իչթէ պէն կիտիեօրում։

Պու սուրէթլէ Բիէր Պէրօ տիւքքեանտան տիչարը չըգըպ, սէրէթինի կիւճ իլէ ումուդունա ալըպգատան սօնրա, պիր տիվարտան օլ պիր տիվարու տէվրիլէրէք, օրատան մուֆարագամի իյտի։

Արատան չէնտ տադըգա կէչինճէ, չամաչըրխանէտէ իչլէեէնլեր կէլտիլեր։

Բէրրօ գաատն իյտիւ իչիլէ մէչղուլ օլմահա պաչլատը։

Ադա սըրա մէրգումէ սօլ էլինի սարսըեօրսու։ Կէրչի իյնէ պաթան բարմաղը ադրըմագտա իտի իսէ տէ, Բէրրօ գաատն էհէմմիեէթ վէրմէեօրսու։ Լաքին թէտրիճէն պու ադրը օլ տէրէճէ չիտտիյի քէսպ իյտի քի, չամաչըրճը գարը՝ իչի թէրք իյտիէէ մէճպուր օլսու։ – Մէրգումէնին գօլունտա գարիպ պիր ուեուչուգլուգ իսթիյա իյտիէքտէ օլուպ, բարմաղընա տա եանմըշ պիր տէմիր պաթըրըլըեօր զանն իտիեօրսու, վէ էլի տէ չիչմէքտէ իտի։

Պիչարէ, էնտիչէ իլէ, – Ա՛ճապա իյնէնին ուճու բարմաղըմտա գէրըլը՞ մը, տէյի միւհահազա իտիպ, ճէրիհանէն պուլունտուղու մահէլլէ պագտը, վէ սիեահ պիր նօգթա կէօրսիւ։

Օլ վագըթ էլինէ պիր մագաս ալարագ, տէրունենտէ իյնէ ուճու պուլունտուդունու զանն իյտիյի մահէլլի եարտը, վէ պու մուամէլէտէն զիեահտէսիյլէ ադրը հիսա իյտի իսէ տէ, ադրը կէչմէտի։ Էլի էլան չիչիեօրսու վէ սիեահ չէքէ պիւեիեօրսու։

Պիչարէ բարմաղը իւզերինէ պիր գաչ սամլա սիրքէ տամըլաթտըղընտան, պիր ապա ադրը սիւքիունէքթի պուլտու, վէ մէզպուրէ թէհլիքէլեի սաուլուչտուրտուդունու զանն իլէ, հէնտէն իչէ պաչլամագ իտթէտի իսէ տէ, միւմքին օլամատը։

Վիճուտինտէ զարիպ պիր տիթրէմէ տախի մէվճուտ օլտուդունտան, տիթրէմէնի թէսկին իյտիյրմէքը իւզրէ պիր գատէ իլահ իչտի, վէ ֆիլմադը տիթրէմէնի թէսկինն օլտուդունտան, «Պիր չէյ տէյիլ իյիչ» տէյի տիւչինէրէք, տիւքքեանընն պիր քէօչէնինտէ օթուրտու, չինըրի քէնտիսինտէ պիր ադրըլըգ, վէ գըմըլտանամազըգ հիսա իտիեօրսու։

Ա՛գչամ, էլինին չինկինիկի գօլունտա, վէ անտէն տիրտէկինէ գատար իլէրլէտի։ Պիչարէ գաատն պիր լոթա հադըր-

լաեըպ , սթէչ կիպի եանմագտա պուլունան էլինին իւսթիւ-
նէ գօյտու ։ – Իյնէ պաթմըշ օլան քարմաղը սիմ սիեահ քէ-
սիլմիշ իտի ։

Տիւքքեանըները գաբամաեա իգթիտարը օլմատըղընտան ,
իշճիլէրինտէն պիրինէ , տիւքքեանը գաբամասըները րէճա իթ-
տի , վէ քէնտիսի՝ հէյարէթի չէտիտէ իչինտէ , լաքին վի-
ճուտի մէրմէր կիպի սօղուգ օլարագ եաթագընա եաթարը ։

Ագշամընն սաաթ օն պիր բատտէլէրինտէ , պաշընընն՝
փէվգէլատէ աղըրլաշմագտա օլտուղունու հիսս իթտիկի կի-
պի , իւզէրինէ պիր սաեըգլամա տախի կէլտի , վէ պու սա-
եըգլամաեը միւթէագրէպ ազիմ պիր թագաթսըզլըգ արըզ
օլարագ , իքի իւչ սաաթ գատար պու հալ տեվամ իթտի ։

Թագաթսըզլըգ կէչտիկինտէ , պիչարէ գատընճըղազ իքի
էլլէրինի եէքտիկէրինէ վուրտու , վէ եարտըմ տէյի նիտա
իթմէնէ սայ իթտի իսէ տէ , զանն իտէրսին քի տէմիր կիպի
պիր չէնպէր պօղազընըն էթրաֆընա չէվրիլմիշ օլտուղունտան ,
պօղազընտան սէս պիլէ չըգարամատը ։ Ինճագ խըրլաեօրտու ,
պօղուլուեօրտու , վէ վիճուտի՝ տէհշէթլի պիր հալտէ չէքի-
լիպ պիւգիւլիւեօրտու ։

Պիրտէն պիրէ խըրլամաը տուրուպ , ազասը սէրթլէշտի ։

Իչթէ պու արա պիչարէ չամաշըրճը գարը վէֆաթ իթ-
միշ իտի ։

Սապահլաեընն իշճիլէր չալըշմաեա կէլտիքլէրինտէ , տիւք-
քեանը գաբալը պուլտուղար , վէ հէր նէ գատար գաբուտու-
նու պիտտէֆաթ չալտըղար իսէ տէ , պիր ճէվապ պիլէ ալա-
մատըղար ։

Օլ վագըթ քէյֆիեէթ գաբուճու գարըեա խապէր վէ-
րիլմէքլէ , մէրգումէ մահէլլէ գօմիսէրինի ճէլպ իթտի , վէ օ
տախի չիլինկիր վաըթաըղլա գաբուեու աչտըղընը ։

Եաթագ օտաընտա տէհշէթլի պիր մէնզարէ գարշըսը-
նա չըգըլտը ։

Բէրրօ գատընընն նաչը եաթագը տէրուննինտէ վէ միւտհիչ
պիր սուրէթտէ գարարմըշ օլագագ սէրիլմիշ օլուպ , աճէլէթէն
ճէլպ իտիչէն թագպիպ , պուննու թէտագիգ իթտիքտէն սօնրա ,

չամաշըրճը գարընըն՝ զէհիրլի պիր պէօճէք թարաֆընտան ը-
սըրըլմագլա վէֆաթ իթմիշ օլտուղունու , վէ վիճուտի տաղըլ-
մաեա պաչլատըղընտան , պիր ան էվվէլ տէֆին իտիլմէսի լա-
զըմէտէն իտուկինի պէեան իլլէտի ։

Գօմիսէր , բուխսաթը լազըմէեի իսթիհսալ իթմէքլէ ,
պիր գաչ սաաթ սօնրա մէզպուրէնին նաչը Մօնմարթր գապ-
բիսթանընտա տէֆին իտիլտի , վէ մահէլլի իգամէթլէրի պի-
լինմէտիկի ճիհէթլէ , քիմսէեէ խապէր վէրիլէմէտիկինտէն ,
ճէնազէ ալայընտա ագրապաօընտան քիմսէնէ պուլունմատը ։

Իսթէսի սապահ , զազէթալարա վէրիլէն րէսմի մալիւ-
մաթ իւզէրինէ , իհթիեար չամաշըրճը գարընըն չայեանը թէ-
էսսիւֆ սուրէթտէ վէֆաթը՝ հավատիսաթը միւթէնէվվիա սը-
բրասընտա տէրճ իտիլտի ։

43

Թամ պու ճէնազէնին գալտըրըլտըղը զէման , թագրիպա
գըրգ եաչընտա պիր աաէմ , Լօպինօ սօգաղընտա , ժան Տէ-
սուրտի իլէ գըզընըն իգամէթ իթտիքլէրի օթէլլին իտարէ
տայիրէսինէ կիթտի ։ Օլ էանատէ , օթէլլին սահիպէսի օլան
գատըն՝ բէնչիրէնին էօնիւնտէ օթուրմուշ օլուպ , պիր տիքքի
իչիլլէ մէշղուլ իտի ։

Մէզպուրէ , շախսը մէրգումու կէօրտիւկիւնտէ աեաղա
գալգըպ , գարշըլամագ իւզրէ իքի սաաթ ալտը , վէ պատէ-
հու ,

— Միւսիւ , նէ՞ իսթէեօրսունուզ , տէյի սօրաք իթտի ։

Եախսը մէրգում , խաֆիեէ միւֆէթթիշի օլտուղունու
միւպէյեին ճիվտանընտան չըգարտըղը պիր գարթը թագտիմ
իտէրէք ,

— Բօլիս տէֆթէրինիզի կէօրմէք իսթէրիմ , տէտի ։

Օթէլճի գարը , պիւեիւք պիր տէֆթէր կէթիրմէքլէ ,

չախսը մէրգուս, պունու թէատիգ վէ մուայեէնէ իլէ, նի-
հաեէթ պիր բարմաղընը, տէֆթէրտէ մուհարրէր օլան պիր
իսմ իւզէրինէ վազ իտէրէք,

— Հէյլէ չիւքիւր, պունճա վագըթտան պէրու արատը-
ղըմըզը պուլտուգ, տէտի։

Օթէլճի, մէգքիւր իսմի կէօրմէք իւզրէ տէֆթէրէ էյիլիպ,
էնտիշէ իլէ,

— Ժան Տէսուրտի՛... միւֆէթթիշ էֆէնտի, արատը-
ղընըզ պու գաղը՞ն մը տըր, տէյի սիւալ իթտի։

— Էվվէթ։

— Ֆէնտիսի խըրսըզ մը տըր։

— Ժան Տէսուրտիսէ նէ՞ սէպէպլէ արամագտա օլտու-
ղումու պիլտիրմէք մէյծուս տուր. Հաթթա պու մահէլլտէ
իճրա իթթիհկիմ թէչէպպիւսիս տէ քիմսէսէ խապէր վէրմէ-
մէնիզի ըէճա իտէրիմ։

— Բէք էյի, միւֆէթթիշ էֆէնտի. պու խուսուսատա է-
մին օլապիլիրսինիզ։

— Նէ՞ գատար վագըթտան պէրու Ժան Տէսուրտի խա-
նէնիզտէ պուլունուեօր։

— Տէֆթէրտէ եազըլմըշ տըր. պիր այտան պէրու։

— Նէ՞ եաբըեօր։

— Հիչ պիր շէյ։

— Տիմէք բարասը վար տըր։

— Եէեէճէք էքմէք բարասը պիլէ եօգ տուր։ Հաթթա
քիրասընը վէրէմմէեօր։

— Ֆիրասընը վէրէպիլմէսի իչին քէնտիսինէ մէօհլէթ մի
իթա իտիեօրսունուզ։

— Մէօհլէթի իթասընա իգթիտարըմ եօգ տուր։ — Մէզ-
պուրէ սինինի ալմըշ պիր գարը օլմասըյմա, հագգընտա
սաղա բիզգաթ հիսա իթմէեօր իսէմ տէ, գըզընը աճըեօ-
րում։

— Գըզը քէնտիսիյլէ պիրլիքտէ՞ մի տիր։

— Էվվէթ, պիչարէ՝ կիւզէլ պիր շօճուգ տուր, ֆագաթ
չօգ տէֆթա գարնը աճ տըր։

— Ժան Տէսուրտի նիչին չայըշմասեօր։

— Հէր թարաֆտա քէնտիսի իչին իչ ադատը իսէ տէ,
թիճարէթին տուրկունլուղու հասէպիյլէ պիր իչ պուլամասը-
գու սէպէպլէ, էքսիէք բարասը թէտարիք իթմէք իւզրէ էշ-
եասընը էմանէթի սանտըղընա թէսլիմ իտէ իտէ, զանն ի-
տէրիմ քի շու սահաթտա իսթիհնտէքի ֆիսթանտան դայրի
պիր շէյի գալմամըշ տըր։ Զօճուղու սէպէպլէյէ հալինէ զի-
եասէպլէ աճըեօրում, լաքին պէն տէ զէնկին տէյիլիմ, է-
վինի քիրասը աղըր օլտուղունտան, քեաֆֆէյի տայիրէլէրին
իճարէլէրինի թօգլամաեա միւհթաճըմ, վէ էկէր պու հաֆ-
թանըն նիհահեէթինէ գատար պօրճունու էօտէմէզսէ, քէնտի-
սինի չըգարմաղա մէճպուր օլաճաղըմ։

— Խայր, խայր, մատամ, պու պիզիմ իչիմիզէ կէլմէզ.
պիզ քէնտիսինի կէօզիւմիւզտէն իրագլաթմազ իսթէմէեիզ,
Իսմի, հաֆթանըն խոթթամընտա, քէնտիսինէ սէքիզ կիւն
տահա մէօհլէթ իթա իտին։ — Զապթիեէ նէզարէթի սիզին
ալաճաղընըզը վէրիր։ Գու միւտաեէթ զարֆընտա, մէզպուրէ
հագգընտա թէտապիրի լազըմէ իթթիխազ գըլընաճագ տըր։

— Լաքին պէն քէնտիսինի թէվգըֆ իտէմէեէճէկիմտէն,
էկէր պիզգաթ կիթմէք իսթէրսէ նէ՞ եաբապիլիրիմ։

— Թամամ, օլ վագըթ նէրէեէ կիթտիկինի անլամազ
իւզրէ, քէնտիսինի թատաիպ իթմէք լազըմ տըր։ — Եէնի պիր
խապէր օլուպ օլմատըղընը անլամազ իւզրէ, պէն հէր կիւն
պուրայա կէլիրիմ։

— Բէք էյի, միւֆէթթիշ էֆէնտի։

— Գէտէլինի ալամատըղընըզ քիրաեա վէ իհթիմալտէն
պուլունան պադը թէչէպպիւսաթընըզա թամամինաթ օլմազ
իւզրէ, չիմտիկիք չու գայմէկի ալընը։

Գէօյլէ տիեէրէք, չախսը մէրգուս օթէլճիեէ պիր ա-
տէտ եիւզ ֆրանգլըզ գայմէ վէրտի, վէ օտախի մէսրուրէն
ալտը, վէ իլավէթէն,

— Շիմտի պու գարընը կէօրմէք իսթէրիմ, տէտի։

— Քէնտիսինէ չիւպհէհէ մահէլլ վէրմէքսիզին նէ՞ վէսի-
լէ իլէ օտասընա կիտէպիլիրսին։

— Թանզիֆաթ միւֆէթթիչի օլտուղումու, վէ պէր միւ-
թաս օթէլլէրի զիեարէթի իթմէքլիկիմ վազիֆէմ իգթիզա-
սընան պուլունտուղունու քէնտիսինէ սէօյլէյին։

— Էվվէթ, էվվէթ, պունու բէք էյի տիւշիւնտիւնիւզ։
Ոու վէհիլէտէն ասլա չիւպհէ իտէմէզ. հէմ տէ չիւպհեհէ
մահէլլ վէրտիրմէմէք իչին, տիկէր պազը օտալարը տախի սի-
զէ կէզտիրիրիմ։

Ոու սուրէթլէ օթէլճի վէ խաֆիեհ միւֆէթթիչի նէրտի-
վէնտէն չըգըպ, ժանըն իգամէթ իթտիկի գաթա վասըլ օլ-
տուլար։

Օթէլճի. — (Պիր գաբու կէօսթէրէյիք, եավաշ սէտա
իլէ.) Իչիթ պու տուր։

— Բէք էյի, գաբուեու չալըն, վէ պէնիմ կէլտիկիմի
խապէր վէրին։

Գաբունուն պիրինճի տէֆա չալընմասընտա հիչ պիր ճէ-
վապ ալընմատըղընտան, օթէլճի, թէբրար գաբուեու չալտը,
վէ պու տէֆա իչէրտէն, զայիֆ պիր սէտա,

— Ֆիմ տիր օ, տէյի սիւալ իթտի։

Օթէլճի. — Պէն իմ, օթէլճի եիմ... տայիրէլէրի
կէզէն թանզիֆաթ միւֆէթթիչի տիր. գաբուեու այրն։

Պիր սանիյէե սոնրա գաբու այրըլտը, ժան, լէհճէսի սօլ-
մուշ, զայիֆլանմըշ վէ թանըլմազ պիր հալէ կէլմիշ օլարագ
գաբունուն էչիկինտէ կէօրիւնտիւ, վէ եավաշ պիր սէտա իլէ,

— Դըզըմ խասթա տըր, վէ հէնուզ ուեուտուշ տուր։
Րէճա իտէրիմ, միւսիւ, չամաթա չըգարմաերն, տէտի։

Մէմուր ճէվապ վէրմէքսիզին օտաեա կիրտի, վէ չօճու-
ղուն եամիպշ օլտուղու եամպագա աթֆը նազար իթտի։

Պիչարէ Լինա, վալիտէսի կիպի զայիֆլէնմիշ օլուպ, եիւ-
զիւ սրթմատան գըզարմըշ օլարագ ուեուեօրտու։

Մէմուր, եա գաստի եախօտ գազաէն պիր իսկէմլէեէ
չարբըլտըղընտան, պիր չամաթա հասըլ օլտու, վէ Լինա՝ պու
չամաթատան ուեանարագ, եամպաղընտա պաչընը գալտըրտը,

Ժան, տէրհալ եանընդա կիտիպ, զայիֆլիկինի կիզլէմէք
իւզրէ գարշըսընտա տուրտու։

Լինա. — Վալիտէճիեիմ, գարնըմ աճ տըր, տէտիկինտէ,
վալիտէսի՝ էլինէ չօճուղուն ադրընը գաբատը։

Մէմուր, ճէպինտէն չըգարտըղը պիր տէֆթէրէ պազը
չէյ եազտըգտան, եախօտ եազըեօր կիպի կէօրիւնտիւքտէն
սոնրա, օթէլճի գարը իլէ պիրլիքտէ տիշարը չըգտը, վէ գա-
բու գաբանընճա, գարը,

— Աճլըգտան էօլիւեօրլար, տէտի։

— Թայր, տահա էօլմէզլէր. չօճուղուն գուլագլարընտա-
քի քիւբէլէրին իւչ ֆրանգ գըյմէթի վար տըր, անը տա սա-
թըզ եէեէպիլիրլէր։ — Սէօգիւմէ իթթիգատ իլէ, պուն-
լարը տիւշիւնմէեին... Ոու պազտէ սիզէ իյզահաթ վէրէ-
մէմ, լաքին պու գարընընը իսմի՝ օթէլինիզին տէֆթէրինտէ
գայտ իսիլմիշ օլմասընտան տօլայը կիւնիւն պիրինտէ թէ-
էսիֆ իտէճէքսինիզ։ — Ազիզէմ մատամ, սիզէ սէօյլէտիքլէ-
րիմի ունութմատընը, վէ իֆատէլէրիմի իչտա իթմէնիզ՝ հագ-
գընըզտա խայըրլը օլմատաճաղընը խաթընրտան չըգարմաերն։

Օթէլճի գարընը տիւշարը տէհշէթ գէլտն մէգքիւր սոն
սէօզլէրտէն սոնրա, միւֆէթթիչ, օթէլտէն մուֆարագաթ
իթտի, վէ Լօպինօ սօգաղը քէօշէսինտէ քէնտիսինէ պէքլէ-
մէքտէ պուլունտն արապատա րաքիպէն, էգօլ-տը-Մէտոսին
սօգաղընա կիթմէք իսթէտիկինի արապաճընտա սէօյլէտի։

Պէշ տագըղտա սոնրա արապա տուրտու, ֆագաթ տէ-
րունինտէն, խաֆիեհ միւֆէթթիչի եէրինէ, Ուիլեամ Սգօթ՝
ամէրէ գընատֆէթիլլէ աշաղընտա էնտի վէ Շօք տ'Ալրժան պի-
րանանէսինէ կիրտի։

Անը օրատա թէրքէչ, Լօպինօ սօգաղընտաքի օթէլէ ավ-
տէթ իտէլիմ։

Իքինճի տէֆա, Լինա, վալիտէսինին պօղաղընա սարը-
լարագ,

— Գարնըմ աճ տըր, տէտի։

Ջէվապը գատընճըղագ՝ կէօզ եաչլարը արթընգ գուրու-
մուշ օլտուղունտան, ադլաեամաեօրտու, ֆագաթ ուիմ պիր
եէյիս ու քէտէր ֆիքրինի խսթիչա իթմիշ իտի. Մէղպուրէ,
պու սըրատա չէօյլէ իֆատէ իթտի։

— Գրդըմ, պիր ազ սապր էթ . ուեուեօրտուն , աչնի թէրք իթմէք իսթէմէեօրսուս . . . պիր ազատան աչնին իչին եքմէք թէտարիք իթմէնէ կիտէճէնիմ,

Գիչարէ պու սէօզլէրի սէօյլէեէրէք , օտանըն էթրաֆընա կէօզ կէզտիրտի ,

Րէհինէ գօնուլաճագ պիր չէյ գալմատըղընը օթէլճի գարը հագգըյլա պէեան իթմիչ իտի , Ձիվագը պիր չէյ գալմամըշ իտի , Օլ վագըթ զէվալը գատընճըղագ իչի էլլէ. րինի գավուշտուրարագ , վէ չիտտէթլէ չարբմագտա պուլու. նան եիւրէկինին սօլ թարաֆընա վազ իտէրէք ,

— Իչթէ չիմոի իչիմիզ պիթտի , տէյի տիւշիւնտիւ , վէ կէօզլէրինի գարատարագ օբրթի իւսթինէ տէվրիլմիչ օլան ճի. կէրբարէսինէ թէքրար ալթը նազար իլէ , Լինանընն գու. չագլարընատան ատըը պուլունան ալթուն քիւբէլէր կէօզիւնէ իլիչտի , վէ այնի վագրթտա վիճուտինտէ տիթրէմէ հասըլ օլտու ,

Մէրգումէ պէլքի օն տէֆա պու քիւբէլէրի սաթմայը տիւշիւնմիւշ իտի իսէ տէ , Լինանընն՝ անլէրի սէվտիկինի պիլ. տիկինտէն , գուլագլարընատան չըգարմատա ճէսարէթի իտէմէ. միչ իտի ,

Լաքին թամ օլ էանատէ թէրէտտիւտէ իմքան գալմա. եըպ , չօճուղուն եաթագընա էյիլէրէք , մէղքիւր քիւբէլէրի չըգարմատա ասյ իթտի ,

Գու տագըգատտա պիչարէնին էլլէրի տիթրէճէօրտու . Լի. նա կէօզիւնիւ աչտըղընտան , ժան , միւէսսիր պիր սէտա իլէ ,

— Սէվկիւլիւ գըղըմ , պաչընը պիր ազ եօգարը գալ. տըը . . . քիւբէլէրին սէնի եօրուեօր , չըգարմագ իսթէրիմ , տէտի , վէ չօճուգ , սրթմատտան ազատը ուեուչմուչ օլտուղու ճիհէթլէ , պիլա մուխալիֆէթի իթտաթ իթտի , վէ վալիտէնի քիւբէլէրի չըգարըրքէն , քէնտի քէնտինէ վէ ադը ադը շու սէօզ. լէրի սէօյլէտի .

— Եա՛ Բապպի , պու տէրէճէ չէտիտա պիր ճէզաեա չար. ըըլըեօրում . . . Միւտտէթի էամբիւմուզ եալընըզ պիւեիւք պիր խէթա իչլէտիկիմ , եանի ալչագ պիր քիմսէնէ արզը մու հապ.

պէթ իթտիկիմ իչին , պու տէրէճէ ճէզաեա միւսթահաճագ մը օլտուս ,

Ժան , քիւբէլէրի պիր քեաղըտա սարըպ տիշարը չըգտը , վէ եիւրիւտիւկիւ զէման պաչը տէօնտիւկիւ կիպի , տեագլա. ըըտա չարբըըլըեօրտու ,

Հասըլը ֆէվգէլատէ կիճլիւքլէ էն եագընն պուլունան գուեուժմու տիւքքեանընա ադիմէթլէ , էն սօն իւմիտինի հա. վի օլան քեաղըտը գուեուժմուեա վէրտի , վէ անլաչըըը ան. լաչըըմագ պիր սէտա իլէ ,

— Միւսիւ , պունլար՝ գըղըմընն քիւբէլէրի տիրլէր . . . պունլարը սաթընն ալմագլա , սէվապ վէ խայր իչլէմիչ օլա. ճագընըզ . . . իքիմիզտէ անլըգտան էօլուեօրուզ , սէտի ,

Կէնճ գատընն պու սէօզլէրի թէլէֆֆիւզ իթտիկի պէման , արու հիճապընատան Նաչի եիւգիւ վէ անլը գըղըատը , Գու. եուժմու Նազարը րիգդաթի վէ մէրհամէթլէ մէզպուրէեէ պա. գըպ , քեաղըտ մահֆազաեը աչտը , վէ քիւբէլէրի չըգարըպ , քիւչիւք պիր թէրապիտէ թարթտըղտան սօնրա ,

— Գու քիւբէլէրէ սէօրթ ֆրանգ վէրէպիլիրիմ՝ գապուլ իաէրմիսինիզ , սէտի ,

Գուեուժմու ինսանֆլը պիր ատէմ օլտուղունտան , մէզ. քիւր քիւբէլէրէ տէեէրինտէն էլլի սանթիմ գիեատէ վէր. տի ,

Ժան , տիթրէեէրէք ,

— Գապուլ իտէրիմ , տէյի ճէվապ վէրտի , վէ կէնճ գա. աընըն իսմինի վէ մահէլլի իգամէթինի գայտ իթտիքտէն սօն. րա , տէօրթ ֆրանգ իթտա իլլէտի ,

Ժան սրզը թէչէքքիւր իտիպ , քէնտինին վէ գըղընըն պիր գաչ սաաթ տահա եաչատապիլէճէք մէտաըընը համիլէն օրա. տան մուֆարագաթ իթտի ,

44

Բաղար կելիպ եէթիշտի։ Սապահըն հէնուզ սաաթ օն պիր պուչուղունու վուրմուշ իքէն, Բօլ Պէրօ՝ ամէլէ գբեա-ֆէթինտէ պուլունան Սգօթ իլէ պիրլիքտէ խասթալարըն պի-եարէթի սաաթընա պէքլէեէրէք, Շարիթէ խոսթախանէի էօնիւնտէ տօլաշըեօրտու, վէ հէր պիր տագըգատա, – Տահա էօյլէն օլմատը, տիեօրտու։

Սգօթ. – Սապըրընըզը թիւքէթմէէին, օղլում, վագթը մուայեէնտէ խասթախանէէին գաքուտու աչըլաճագ տըր։

— Ցագաթ նէ եաբաճաղըմը պիլմէք իսթէր իտիմ։

— Պիր ազտան անլաթընըզ։

— Ասճապա հէքիմ քէնտիսինէ պիր չէյ տէմիշ մի տիր. խասթախանէտէն չըգարըլմագ իսթէնիլմէսի՝ քէնտի մէնֆաա-թը իչին օլտուղունու անլաթմըշ մը տըր։

— Միսթէրիհ օլուն. հէքիմ իճապընը իճրա իթմիշ տիր։ Չէքիմ, միսթագիմ իւլ ախլէագ վէ ֆազիլ պիր ատէմ օլուպ, էյիլիք իթմէք արզուսինտէ պուլունմագտա տըր։ Պունտան գաթինագար, մահզա ինանմիեէթ վէ խըսըմլըգ հիսսիեաթըյլա պու մուամէլէտէ պուլունտուղունուզա գա-վիէն իաքեաթ օլմուշ տուր։ Հիչ վէսվեսէ իթմէէին, հէր չէյ եօլունտա ճէրէեան իտէճէք տիր։ – Սիզ վիգթօրինէ քէսպի իֆագաթ իթտիրէճէքսինիզ, վէ պիր քէրրէ մէզպուրէ իֆա-գաթընը պուլուր իսէ, սաեէնիզտէ սէլամէթինի պուլմուշ օ-լան օ գատըն՝ արզուլարընըզա մուվաֆըգ հարէքէթ իտէճէք տիր։

Նիհաեէթ էօյլէն չալմագլա, Բօլ, – Հէյլէ չիւքիւր վագթ կէլտի, տէտի, վէ Սգօթա խիթապէն, – Սիզ պէնի նէ՞րէտէ պէքլէեէճէքսինիզ, տէյի սիւալ իթտի։

— Միկարա իչէրէք գալըրըմտա պէքլէրիմ, տէյի Սգօթ ճէվապ վէրտի։

Բօլ խասթախանէէէ կիրտի, վէ խասթակեանը գիեարէթ իտէնլէր հագգընտա ճարի օլան թէտգիգաթըն իճրասընտան սօնրա, Սէն-Գլէր սալասընա տօղրու իլէրլէտտի։

Մէրգումուն գալպի չիտտէթլէ չարըըեօրտու։ Վիգթօրի-նէն գալպի տէ պու պապտէ պունտան կէրի գալմամագտա իտի։

Թապիագ, խասթաեա Բօլ Պէրօտան պահս իթտիկինտէն վէ մէրգում տէլիգանլըրընը քէնտի հագգընտաքի նիհաթը-նը պիլտիրտիկինտէն պէրու, եալընըզլըգ, մէչագաթ վէ խաս-թախանէտէ էօլմէք գօրգուսուլա զայիֆլէնմիչ օլան Վիգթօ-րինին ֆիքրինտէ, պիրտէն պիրէ թէպտիլաթ վուգու պուլ-տու, վէ Բօլուն թէքլիֆտաթը ալիճէնապէօնին գապուլ իթմէ-կի պիր արա տիւչինտիւկիւ սըրատա, տիկկըր թարաֆտան արու հիճապ հիսսի՝ պու հարէքէթտէն կէրի տուրմագլըզը քէնտիսինէ իթտար իթմէքտէ իտի. չիւնքի Լօժէն Լուազօ նէ գատար ալչագ, մէքրուհ վէ ատի պիր ատէմ օլտա, եինէ, ճէննապը Ալլահ վէ ինսանլար ինտինտէ զէվճի օլմուշ օլմա-սըլյա, քէնտի աչըգը զանն օլունապիլէճէք օլան Բօլ Պէրօ-նուն թէքլիֆտաթընը գապուլ իթմէքլէ, պիր գապահաթ իճ-րա իթմիչ օլմաեաճաղ մը իտի։

Պու ճիւմլէ իլէ Վիգթօրին՝ վիզիթա կիւնիւնէ սապըրսըզ-լըգ վէ էնտիչէ իլէ պէրլէմէքտէ օլուպ, պիւթիւն միւլահա-զաըը՝ «Ասճապա Բօլ կէլէճէ՞ք մի, վէ էլան այնի նիհէթ վէ ֆի-քիրտէ՞ մի պուլունուեօր իտի» սէօզլէրինտէն իպարէթ իտի։

Մէզպուրէ, զայիֆ օլմասընա րաղմէն, վիճուտճա էյի հալտէ իտի։

Վագը օլան թալէպի իւզէրինէ, խասթա պագան պիր գարը, մէզպուրէէէ, մալիք օլտուղու պիր գաթ էվ էլպիսէ-սինի կիւճինտիրտի, չիւնքի օգուեանլարըմըզընը էլպէթթէ խաս-թըըլարընտա տըր քի, մէրգումէ սայթի չըպլագ հալտէ խաս-թախանէէէ կէթիրիլմիչ իտի։

Վիգթօրին, ֆիսթանընը կիյինտիքտէն սօնրա, կէօզլէրի-

նի սալանքն գարուսունա աթՖ իմմիչ օլարագ , եամ թաղընքն պաչընտա օմուրտու ։

Գարու աչըլաբղընտա , իլք տէՖտա Բօլ Պէրօ կէօրիւնտիւ ։

Կէնճ գատըն , տամամըլարընտաքի պիւմիւն գանըն եիւ-զիւնէ սիրահէթ իմտիկինի հիտա իմտիկի կիպի , գալպի տէ չիտտէթլէ չարբամահա պաչլատը ։

Բօլ տատրմըլարընը չարուգլամտը , վէ եիւղիւնտէ նէվիմա էսէրը մէսէրէմ կէօրիւլէրէք , Վիգմօրինին եանընտա վասըլ օլտու , վէ էլլէրինի սըգարագ , եամաչ պիր սէտա իլէ ,

— Վիգմօրին , սէվկիլիւմ Վիգմօրին , եամ թագտան նամըլ գալգմըշընըզ , տէտի ։

Վիգմօրին . — Լվվէթ , գուվվէթիմի տէնէմէք իսթէտիմ , ֆագաթ չիմտիտէն եօրուլտում ։

Մէզպուրէ , պիր ազ սիւքիւթտէն սոնրա , չէօյլէ տէվամ իմտի .

— Տիմէք ավտէթ իմտինիզ ։

— Ավտէթ իտէճէկիմէ չիւպհէ մի իտիեօրտունուզ ։ Սիզի՝ պիր թարաֆտան իսաֆալըզ վէ տիկեր թարաֆտան եա-լընըզլըզ իչինտէ պուլտուղում հալտէ , պիր տախի նէզտի-նիզ կէլմէտէճէկիմի գանն իտէպիլմի իտինիզ , — Ադըմ ֆիքրիմ թէմամիյլէ սիզէ հաբ օլունմուշ տուր . եալընըզ սիզին իչին եաչաեօրում , — Թէմամիյլէ քէսպի իֆագաթ իմմէնիզ իչին , հաեաթըմըն պիր գըսմընը մա էլ մէճպուրիյէթ ուղրու-նուզա գէտա իմմէտէ հաղըրըմ ։

— Թէչէքքիւր իտէրիմ , տօսթում , լաքին արզու վէ թէ-մէննիեաթընըզ դապիլի իճրա տէյիլ տիր , Գէն էօլիւմէ մահրում օլմուշում տուր , Հաեաթըն պէնի թէրք իմմէքտէ օլտուղունու հիտա իտիեօրում ։

— Ֆագաթ հէքիմ պէօյլէ տիմէեօր ։

Վիգմօրին . — (Կէօզլէրինի մէրգումա աթՖ իտէրէք ։) Էվվէթ , սահիհ տիր սիզ հէքիմի կէօրմիշսինիզ ։

Բօլ . — (Հէքիմին մէղպուրէ իլէ կէօրիշմիշ օլմասընտան տօլայը մէճպուն օլարագ ։) Էվվէթ . կէօրտում ։ — Գու թէչէպ-պիւսիւմ իչին պանա աֆիվ իտին սիզին պու տէրիճէ իսաֆա

օլտուղունուղու պիլտիկիմ հալտէ , սիզի գուրթարմագ իւզ-րէ , հէր նէ վասըթա օլուր իսէ օլսուն , իմթիհանընտան կէ-րի տուրապիլիրմի իտիմ ։ — Վասըթալար չօգ տէյիլ տիր . եա-լընըզ պիր վասըթա վար տըր քի , օ տախի , սիզի պու խաս-քախանէտէն չըգարմագ տըր , պու խասթախանէտէն քի , եա-լընըզլըգ , մէթրուքիյէթ , վէ տէհչէթ սիզի թէչէֆ իմմէք-տէ տիրլէր , վէ եալընըզլըգ իչինտէ թէրքի հաեաթ իմմէնի-զի միլլէթագըպ , նաչընըզ , աթըպապա չակիրտանը էլլէրինտէ գալաճագ տըր ։

Կէնճ գատըն , տիմրէեէրէք , եիւղիւնիւ էլլէրի տէրու-նինտէ կիզլէտի , վէ Բօլ՝ իֆատէսինէ չու եօլտա տէվամ իյ-լէտի .

— Գու հալլէր սիզին գատար պանա տա տէհչէթ մուճիպ օլուեօրտու ։ Գինապէրին տօգթօրա կիտիպ հագըգէթի հալի պիլտիրմէսինի բէճա իմտիմ ։ Տօգթօր տա , « Ալէքսանդար օլտուղունուզ գատըն գուրթուլապիլիր , ֆագաթ ֆիքրի թէ-մամիյլէ բահաթ օլմալը , վէ իսաֆախանէ տիվարլարընը պուն-տան պէօյլէ էթրաֆընտա կէօրմէմէլի տիր » տէտի , Օլ վա-գըթ , պու կիւնքի կիւն սիզէ արզ իմմէնէ կէլտիկիմ թէք-լիֆի գապուլ իմտիրմէսի իչին , նէզտինիզտէ իսրար իլլէմէսինի քէնտիսինտէն բէճա իմտիմ ։

« Վիգմօրին , սիզի սէվէրիմ , վէ տայիմա սէվէճէնիմ , ֆագաթ քէնտի հագգընտաքի մուհապպէթիմ իւգէրինէ նէ-մին իտէբիմ , — քի պու տա պէնիմ իչին էն մուգատտէս պիր նէմին տիր , — սիզի նահիլի սատտէթ վէ հաեաթ գըլմագ խու-սուսընտաքի սամիմի արզումտէ , վագթիյլէ հիսս իմտիկիմ , վէ սիզճէ մուճիպի ար ու հիճապ օլան չէհվէթբէրէսինի հիս-սի ասլա եօգ տուր ։

« Պիր քէրրէ պուրատան տիշարը չըգարսանըզ , սէլամէ-թինիզի պուլուրսանըզ , հարաբեաթընըզտա թէմամիյլէ սէր-պէսթ օլաճագսընըզ , — Էկէր նէզտինիզտէն մուֆարագաթ ըմը էմր իտէրսէնիզ , վագտա թէէսսուֆիս ապիմէ , ֆագաթ նի-հայէթ պիլա թէչէքքի մուֆարագաթ իտէճէկիմ ։ Ամէթա պիր էսիր կիպի իմտաամտա պուլունաճաղըմ , — Իչմէ , Վիգ-

թօրին, սեօղէտիկիմ թէմամիլէ հագըգէթ տիր... սէօգիւմէ էՅՅիչէթ խաէպիլիրսինիզ, վէ իթմէլիսինիզ։

«Սիզին իչին Մարն նէհրի քէնարընատա կիւզել վէ ճալիպ պիր սէչքինէ պուլտում։

«Էկէր բաղը օլուր իսէնիզ, սիզի օրատա կէօթիւրէճէեիմ, ֆագաթ նէչին մուհասիֆէթ իտէճէքսինիզ։

«Օրատա, հանընըզա էՅՅիչէճի վէ սատըգ պիր գատըն թայինի իտէճէեիմ քի, իհթիւաճաթընըզը իճրա իտէճէը տիր, վէ պէնտէ, մահզա սատագաթ վէ ուպուաիեէթինի իճապ իհթիրասիկի նէզարէթի վէ խուսուսաթը ապիրէյի իչքա իչին, տապիմա հանընըզատա գալաճաղըմ։

«Հալանըզ վէ կիւնէչինիզ միւքէմմէլ օլաճաղը կիպի, պիւեիւք ապանճլարըն ալթընատան ճէրէճան իտէն սուեու, չիչէքլերի կէօրճէճէքսինիզ, վէ գուչլարըն նադմէլերինի տինլէճէճէքսինիզ։

«Ոու սաեէտէ, ազ վագթատա վիճուտճա քէսպի իֆագաթ իտէճէկսինիզի, վէ ֆէնա սուրէթտէ կէչիրտիկսինիզ կէչմիչ էօմիւրլու ունուտուպ, քարլաղ պիր միւսթագպէլ իւմիտինէ նայիլ օլաճաղընըզը անլամահօմմուսունուզ։»

Վիգթօրին, խայիանէ պիր հէվէճան իլէ իրատ օլունան պու սէօղէրի տինլէտիկի սըրատա, պաչը կէօքսիւնէ տօղրու էյիլտի, վէ Բօլ, իֆատէսինի պիհիրտիկլինտէ, պաչընը եօգարը գալտըրըպ։

— Եվվէթ, հագգընըզ վար տըր, իֆատէէլէրինիզ տօղրու տուր, լաքին պէն գապուլ իտէմէմ, տէտի։

— Նիչին, քիմ ժանի օլուեօր։ Սէրպէսթ տէյիլմիսինիզ։

— Խայր, սէրպէսթ տէյիլմմ. Էվվելմ. պէնիմչէ պէրապեր գալաճաղընըզ վէ աչըզըմ եէրինէ կէչէճէկսինիզ պիր խանէէէ կիհիմէէէ սէչահիյէէթիմ եօգ տուր։

— Սուս օլուն, սուս օլուն. խամինի Թաչըտըզընըզ օ ալչագ հագգընատա էչան պագը վէզաիֆչէ քէնտինինի միւքէլէֆ մի զանն իտիեօրսունուզ։ – Ոունատան պէօյլէ սիզ էվվէլ տէյիլսինիզ։ – Ջէվճինիզ՝ հարէքէթի վագըտաըյլա, իզտիվաճ պագլարընը գօբարմըշ տըր։ Ֆէնտիսի հագգընատա պահս իթ-

մէք իտիէմէեօրսուս. ֆագաթ պահս իհմէքլիկէ սիզ պէնի ճէպուր իթտինիզ։ Սիզի տիւչարը սէֆալէթի իտէն վէ ռուհամէլաթըյլա պիր խասթախանէ եաթաղընա եաթըրան ասէմէ գարշը, անճագ պուղղ ու պատավէթլէ մուհթաջըֆ օլմալըընըզ։ – Վի՛գթօրին, սէօգիւմէ իհթիմատ իտին. կէչմիշ զէման էօլմիւշ տիւր։ Ոու տագըգատա սիզին իչին եէնի պիր հաեաթ պաչլաեօր։ – Եաչամաեը գապուլ իտին։

Պիր գաչ ամանիյէէ գատար սուսլուգ վագը օլուպ, Բօլ գէրօ, սէօղէտիկի սէօղէրին նէ թէէսսիր հասըլ իթտիքլէրինի անլամագ իւզրէ, քէնտի կէօղէրինի մէզպուրէնին կէօղէրինէ աթֆ իթմիշ իտի։

Պիրտէն պիրէ Վիգթօրին,

— Պէնի կէօթիւրմէեի արզու իթտիկինիզ մահէլլ՝ Բարիսէն ուզագ մը տըր, տէյի սիւալ իթտի։

— Խայր, Բարիսին եագըընատա, Սէն-Մօրտա, Մարն-նէհրի քէնարլարընատա տըր։

— Խայլիճէ քիւչիւք վէ խալի պիր էվմի տիր։

— Էվվէթ, քեամիլէն խալի տիր, նէհր թարաֆընատան ճատա, տիվարլար իլէ մուհաթ կիւզէլ պիր պաղչէսի տէվար տըր։ – Օրատա նէ գատար մէսուտ օլաճաղընըզը մուահխարէն անլաեաճաճագաբընըզ։ Ոու էանատէ պէնիմ տէ մէէզուննյեէիմ պուլունատուդունատան, պիր այ գատար տայիմի սուրէթտէ հանընըզատա գալապիլէճէէիմ, վէ անճագ արա սըրա Բարիսէ կէլմէք իւզրէ զայպուպէթի իտէճէէիմ։ Հագգընըզատա օլ տէրէճէ թէվէճճիւհ կէօսթէրէճէէիմ քի, պիրինճի տէֆա հագգըգէթէն սէվիլմէքտէ օլտուզունուզու տէրք իտէճէքսինիզ։ – Սայքի սիզին դարընատաշընըզ օլաճաղըմ։ – Ուզուն թէճրիպէտէն սոնրա, պէնի մէսուտ խոպ իհմէմէքլիկին գարարընը վիրմէք՝ անճագ սիզին էլինիզտէ պուլունաճագ տըր։

Դէնճ գատըն ճէվապ վերմէեիպ տուչունուեօրսու։ Պիր աչ սոնրա, քէնտի քէնտիէ ճահտ իտէրէք, չէօյլէ պէեան իթտի։

— Էկէր թէքլիֆինիզի գապուլ իտէրսէմ, միսսաատէմի

խթիհսալ իթմէտիքճէ, աչգ ու մուհապպէթինիզէն ասլա պահս իթմէեէճէքսինիզ։

— Ասլա։

— Եէմին իտէրմիսինիզ։

— Եէմին իտէրիմ, «Բօչ, ֆէյէ վէրմէ» տիեէճէկինիզ վագթա գատար պէքլէեէճէեիմ։

— Էօյլէ իսէ...

Վիգթօրին՝ քէլամիրը եէնիտէն քէստի, վէ Բօլ,

— Էօյլէ իսէ, գապուլ իտիեօրսունուզ, տէյին մի, տէտի։

— Էվվէթ։

Գու քէլիմէ՝ դաեէթ եավաշ սէտա իլէ թէլէֆֆիւզ օլունսաս, վէ Բօլ՝ Էօժէն Լուսաղօնուն գարըսընըն իչի էլինի թուխուպ, քէնտի էլլերի իչինտէ սըգտար, վէ եավաշ սէտա իլէ,

— Ա՛հ, պէնի պահթիեար գըլտընըզ, տէտի։

45

Վիգթօրին, էլլերինի չէքմէքսիզին,

— Եարըն, տօգթօրուն վիգիթասը վագթընտա խասթախանէտէ պուլունուն, վէ խասթախանէտէն չըգտըղմա տայիր պիր սէնէտ իմզա իթմէսինի քէնտիսինէ րէճա իտին, տէյի պէեան իլլէտի։

Բօլ. — (Մէսէրրեթլե.) Տօգթօրուն մուվասըլէթինտէն խայլի էվվէլ օրատա պուլունուրսուն։

— Գիլիրսինիզ քի պուրատա պիր շէյիմ եօգ տուր. օլ մահզունիյէեթսաչ կիւնտե, էլպհեէլերիմ, Ջէօրիւս սօգաղընտաքի խանէտէ գալմըշ տըր...

Մէրգումէ իֆտատաթընը պիրիրէմէտի, վէ Բօլ չէօյլէ ճէվապ վէրտի.

— Վէսվէսէ իթմէէին, եարըն միւհթաճ օլտուղունուզ շէյլէրէ մալիք օլաճագսընըզ։

— Էօյլէ իսէ, տօսթում, չիմտիլիք պէնտէն մուֆթարագթի իտին։

— Գու գատար չաքո՞ղ մու։

— Եօրկունլուգտան թագաթըմ գալմամըշ օլտուղունտան, եաթաճաղըմ։

— Օ հալտէ եարըն կէօրիւշիւրիւզ։

— Էվվէթ, եարըն։

Բօլ, վիգթօրինին աչնընը պուս իտիպ, մէսրուրէն տիւչարը չըգտը։

Ուիլ Սգօթ, ծնունճու սիկարասընը իչէրէք, գալարըրմ իւզէրինտէ պէքլէեօրտու։ Մէրգումուն կէլտիկինի կէօրտիւկիւնտէ, սիմասընըն մէսէրրեթլի հալինտէն, վուգուի հալի անլատարագ։

— Ղալիպա իչլէր սըրասընտա օլմալը, տէտի։

— Էվվէթ, բազը օլտու. չիմտի քէնտիսի իչին պազը էսվապ վէ չամաչըր սաթընն ալաճաղըմ։

Սգօթ, ալտըղը մալիւմաթտան օլ տէրէճէ մէճհուն օլտու քի, Արնօլտ Տէսվիններ հիսաալընա ծն պին ֆրանգ վէրմէէ բազը օլարագ։

— Ֆագաթ պու մուպաեաթ՝ սէրմաեէնիզի էքսիլթէճէք տիր։ — Իմտի իսթէրսէնիզ սիզէ գարզէն պէշ եիւզ ֆըրանգ տահա վէրէեիմ, տէտի։

Բօլ՝ իչիթտիկի սէօզէ ինանամաեարագ։

— Ճիտտի՞ մի սէօյլէեօրսունուզ, տէտի։

— Էվվէթ, ճիտտի սէօյլէեօրում։

— Էօյլէ իսէ գապուլ իտէրիմ. ա՛հ ազիզիմ, սիզ հագըդի վէ էմնալսիզ պիր տօսթսունուզ։

Սգօթ թէպէսսիմ իթտի, վէ ճիլտտանընտան պիր պանգնօթ չըգարըպ, Բօլ Գէրօեա թագտիմ իթտի։

* * *

Ճումաա իրթէսի սապահը, Արնօլտ Տէսվիններ՝ պիր համալա պիր ժէբթուպ վէրիպ, Ջէչիէ օսգաղընտա, Էսֆէր-ի-Էրզ-ի Տէվլէտ կէօնտէրտի։

Գու մէքթուպտա, իմզասրդ օյարագ, «Գու ագշամ Մաշնու սէյֆիեէսինտէ պուլուշալըմ» տէյի եազըլմըշ իտի։

Օ կիւնիւ, սաաթ իչի բաատէլէրինտէ, վէրիեր վէ շէրիքի պանգալարընը թէրքլէ, տէմիր եօլու ըսթասիօնունա միւթէվէճճիհ օլտուլար, վէ սաաթ իւշտէ Մաշնուեա մուվասէլէթլէ, պաղչետէ, պէքճինին գուլիպէսինէ կիմթիլէր։

Գիր հաֆթա զարֆընտա, մէգքիւբ գուլիպէ, տէրուննին. տէ չալըշան ամէլէնին ղայրէթիյլէ իգամէթի իտէճէք պիր հալէ վազ իտիլմիշ օլուպ, եալընըզ պէքճիսի էքսիք իտի։

Իրթէսի կիւնիւ սէյֆիեէտէ բէսմի գապուլիյեէթի վուգու պուլաճաղընտան, վէ էօյլէն վէ ագշամ միւքէմմէլ զիեաֆէթլէր վէրիլէճէկինտէն, վէ կիճէ պաղչէ պալօսու թէրթիպ օլունաճաղընտան, պիր կիւն էվվէլ քեաֆֆէյի խըզմէթքեարլար տէրուննը սէյֆիեէտէ կէրմիի ազիմ իլէ չալըշմագտա իտիլէր։

Անժէլիք վէ բահիպէ Մարի՝ թէրթիպ իտիլմէքտէ օլան էյլէնճէնին սէպէպի հագըգիսի նէ օլապիլէճիկինի տիւչիւնիւպ, պուննան տօլաեը ճիտտի վէավէսէյիտիեօլար իտի։

Մէզպուրէլէր, մալիւմիւմիզ օլան կէրկիլի ահվալ իչինտէ անլաեամատըգլարը խուսուսաթտան տօլաեը տիւչլարը էնտիչէ օլուեօրլար իտի։

Սաաթ տէօրթ բաատէլէրինտէ, Ֆօրէսթիէ, պաղչետէ վէրիեր իլէ Աբնօլտու պուլուպ, ավ պէքճիսի գըեաֆէթինտէ պիր քիմսէ կէլիպ, քէնտիլէրինէ կէօրիւշմէք իսթէմիկինի պիլէտիրտի։

Վէրիեր։ – Օ տուր, եէնի պէքճի տիր, սէօյլէյին պուրաեա կէլսին, տէտի։

Ֆօրէսթիէ՝ տէօնիւպ, թագրիպա էլլի չաղընտա կէօրիւնէն, վէ սաչլարը քէօքիւնտէն քէսիլմիշ օլան վէ պրէզգալըը ուզուն վէ սագալը տիք պուլունան պիր ատէմ իլէ պէրաբեր պաղչեեէ կէլտի։

Աբնօլտ, պու ատէմի կէօրտիւկիւնտէ, – Թավսիեէ իթտիրիմ ավ պէքճիսի տիր, տէտի։

Եէնի կէլէն չախս՝ ուսուլը ասքէրիեէ իւղրէ սէլամ վէրտի, վէ պանքէր քէլտիա աղագլէ։

— Մ. Տէավինեը թաբաֆընտան թէքլիֆ օլունան մէմուրիեէթի տէրիւհտէ իմմէք իչին մի կէլտինիզ, տէյի սիւալ իտտի։

— Էվվէլի, միւսիւ։ Շարթլարընըզ իչիմէ կէլիեօր, ուսմարըմ քի պէնտէն խօչնուտ գալըրսընըզ։

— Թըզմէթինիզ՝ պուրանըն գուչլարընը վէ սայիր հայվանլարը սիրգամ իմմէք իւղրէ տիվարլատտան աշրպ պաղչեեէ կիրէն թէգքիրէսիպ, ավճըլարա գարշը պաղչետէ պէքճիլիք իմմէքտէն իսթարէմ տիր։

— Գիչէ վէ պէնտէնիզ, ավճըլարը գապուլէ հաղըրըզ։ Գիչէ՝ պէնիմ թիւֆէնկիմ տիր, իչիմիզ տէ կիճէլէրի ուեուսմագ իսթէմէիզ։ Շաեէտ էօյլէ պիր քիմսէեէ թէսատիֆ իտերսէք, պիլա մէրհամէթ վազիֆէմիզի իյֆա իտերիզ։

Տէավինեը։ – Գիզ տէ պուննու իսթէեօրուզ։

Գէքճի։ – Իգամէթի իտէճէք մահէլլիմի կէօրէպիլիր միեիմ։

Գանքէր։ – Կէլինիզ, տէտի, վէ իլավէթէն, – Ֆօրէսթիէ, սիզէ արթըգ իհթիեաճըմ գալմատը, տէյի պէեան իյլէտի։

Իչի չէրիքլէր, մէրգում պէքճիեի, պէքճի տայիրէսինէ կէօթիւրտուլէր։ Վէրիեր՝ նէտինտէքի անախթարըլատտան պիրի խլէ, տայիրէյի մէգքիւրէնին գաբուսունու աչտը, վէ պատէհու իֆտատէեէ աղագլէ։

— Իսմինիզ նէ՞ տիր, տէյի սիւալ իտտի։

— Միչէլ Ֆօրտիէ տիր։

— Իմտի, Միչէլ, սիզ պուրատա իգամէթի իտէճէքսինիզ, վէ պիզ Մաշնուտա գալըպգճա, թաամիլարընըզ մանթպախըմընըզատան վէրիլէճէք տիր։

— Բէք էյի, միւսիւ։

— Իչիմէ տայիրէնին անախթարը պու տուր, վէ չու անախթար տա, պաղչէնին քիչիք գաբուսունու աչտը։ – Խարիճտէ պիր գաչ բարչա արատամ վար քի, պունլարա նէզարէթի իմմէլիսինիզ։ – Ֆօրէսթիէ սիզէ օ արատալարը կէօսթէրիր։

— Բէք էյի, միւսիւ, անճագ եարըն սապահ, չանթամը կէթիրմէք իւզրէ վիլիէ մէվգիֆինէ կիթմէլիեիմ։

Գու միւքեալէմէտէն սօնրա, վէրիէր վէ Արնօլտ՝ մէրդում պէքճիտէն մուֆարագաթ իթթիհէրը, վէ պէքճիտէ, պաղչէտէ պիր տէվր իճրասընա իպթիտար իլէ մէմուրիեէթինէ պաշլատը։

Սաաթ եէտիտէ չան սէսի չալընըպ, սէյֆիեէնին թարաֆընա կիթտի, վէ խըզմէթքեարլար իլէ թաամ իթտիկի սըրատա, քէյֆլի պիր հալ կէօսթէրտիկինտէն, թէվէճճիւհէրինի ճէվզ իթտի, վէ պատէհու իգամէթկեահընա ավտէթլէ, սիկարասընը եագըպ, տիշարըեը տինլէեէրէք, աչըգ օլան բէնճիրէնին էօնիւնտէ օթուրտու։

Հաթթա այ մահիթապը մէգքիւր բէնչիրէտէն օտասը տէրունունու թէնվիր իթտիկինտէն, մուհմունու տախի սէօնտիւրտիւ։

Սաաթ օն րատտէլէրինտէ, պէքճի, քէնտի իգամէթկեահը եագընընտաքի եօլլարտան պիրինտէ պիր ատագ սէսի իչիթմէքլէ սարսըլտը, վէ օթուրմուշ օլտուղու իսկէմլիսինտէն գալգըպ, բէնչիրէտէն տիշարըեա սարգըլտը, վէ պիր ինսան չէքլինին իլէրլէտիկինի կէօրիւպ, պունուն՝ է աչ գաբուեու » տէտիկինի իչիթտի։

Պէքճի. — Գաբու աչըգ տըր, իչէրի կիրէպիլիրսինիզ։

Կէլէն չախս Ցէավինեը օլուպ, իչէրի կիրտիկինտէ, սախթէ Միչէլ Պօրտիէ իսմինի ալմըշ օլան Իրլանտալը Թրիլպի։

— Սօն թահմահթընըզը՞ մը պանա վէրմէկէ կէլտինիզ, տէյի սիւալ իթտի։

— Էվվէթ։

— Տինլէեօրում։

— Մուհթասարէն իֆատէի հալ իտէճէեիմ։ — Պիլհասա սատմազէլ վէրիէր իլէ բահիպէնին իւզէրլէրինէ նէզարէթի իտէճէքսին. նէ եաբտըգլարընը, վէ հէր կիւն նէրէեէ կիթտիքլէրինի անլաեահագընն։

— Գօլայ։

— Գունտան պաչգա, վէրիէրին անահթարընը վէրտիկի քիւչիւք գաբու թարաֆընտա կէօդիւնիւ տէօրթ աչմալըրըն։ Էէնին մալիւմաթընն օչմահարագ, քիմէնէ օ գաբուտան իչէրի կիրմէք իսթէրսէ, անլատմալըէրմ։

— Անլատըմ։

— Եիմտիրիք թահմահթըմ պունտան իպարէթէ տիր։ — Վագթը միհնապիհնտէ պու թահմահթը իքմալ իտէճէեիմ։ Էէնի պուրահա կէթիրմէքլիկիմ՝ էլիմին ալթընտա պուլմունմագըղընն իչին տիր։

— Հէր էմրինիզի իճրահէ հազըրըմ։

— Կիճէլէր խայր օլսուն։

— Խայըրա գարշը։

Տէավինեը սէյֆիէեէ ավտէթլէ, եահաղընա եահթը։

Իրթէսի կիւն, սապահընն սաաթ ալաֆրանկա օն պուչուղունտա, գուչլուգ թաամընա տավէթ օլունմուշ օլան քիմսէլէր, պազըլարը քէնտի արապալարըյլա, վէ տիկէրլէրի՝ սէյֆիեէտէն մէվգիֆէ վէ մէվգիֆտէն սէյֆիէեէ կիտիպ կէլմէքտէ պուլունան վէրիէրին արապալարըյլա վասըլ օլմահա պաշլատըլար։

Կէլէնլէրի վէրիէր իլէ գըզը գարշըլամագտա օլուպ, ֆագաթ Արնօլտ պիր ազ աչըգտա տուրմուշ օլտուղու հալտէ, քէնտիսինի թանըեանլար՝ կէլիպ էլինի սըգմագտա իտիլէր։

Էթիէն Գէօնունե գաթիլի՝ ժօրժ տը Նէրվէյին մուվասալէթինէ սապըրսըզլըգըա պէքլէմէքտէ օլուպ, նիհաեէթ մէրդումուն արապատան էնտիկինի, վէ պօյնու պիւքիւլմիշ հալտէ վէրիէր իլէ գըզընա տօղրու իլէրլէեիպ, պունլարտա արզը իլթիֆաթ իթտիկինի կէօրտու։

Գատէհու ժօրժ տը Նէրվէյ Արնօլտ իլէ պուլուշտու վէ իքիսի պիրլիքտէ խալի պիր մահէլլէ չէքիլտիքլէրինտէ, ժօրժ,

— Իչթէ, տօսթում, կէօրտինիւզ ա, սէօզիւմտէ պունլունտում, տէտի։

— Սէօզինինիւզտէ պուլունաճաղընըզը մէմնուն իտիեօրտում, թէչէքքիւր իտէրիմ։

— Վազիֆէյի իլֆաեէ հազրըրմ. ֆագաթ պու վազիֆէյի նէ՞ վագըթ իյֆա իթմէլիեիմ։

— Պու ագշամ

— Պու ագշամ վագթը միւնասիպինի պիր իշարէթլէ պանա անլաթը՞րմըսընըզ։

— Միւսայիտ ղէմանըն ինթիխապընը սիզէ իհալէ իտէրիմ,

— Բէք է՛յի։

— Էկէր մատմուազէլ վէրիէր շիւպհէ իտէրսէ, քէնտիսինի իգնա իտէճէք սուրէթտէ թէէմին իտին։

— Տօսթում, պէն պու շէյլերի տիւշիւնտիւմ, իէ մալիւմ օլան հավատիսի օգուտուղում ղազէթաեը տա էլտէ իթտիմ։

46

Արնօլտ. — (Թէպէսսիւմ իտէրէք.) Հէր ճիհէթի տիւշիւնտիւկիւնիւզէ թէշէքքիւր իտէրիմ։

— Էվվէթ, էվվէթ, պէօյլէ շէյլերի օլտուգճա տիւշիւնէպիլիրիմ. տէրիւհատ իթտիկիմ վազիֆէյի տէ պագըն նապըլ իճրա իտէճէյիմ։ — Էյի խաթըրըմա կէլտի, չաբուչնգիհ կիւնիւ քիւչիւք պիր սէյահաթ իթմէք իւզրէ Բարիոտէն ճօլա չըգաճաղըմ։

— Աճա՛յիպ, նէ՞րէյէ կիտէճէքսինիզ։

— Պիր գաչ կիւն իչին Մօնագօեա կիտէճէյիմ։ — Օրատա գումարա տէվամ իթմէք ֆիքրինտէյիմ։ — Տիւնքի ճումհա իրթէսի կիւնիւ, մասլահաթկիւզարըմ՞ վալիտէմին միրասընա թաասրուֆում իչին իճապ իտէն սէնէտի չըգարմազը. Խարըն քէնտիսինի պանգանըզա կէօնտէրիպ, սիզին իչէ օլան հիսապլարըմըզը թէսվիյէ իթտիրմէք, վէ եէտինիզտէ պուլունանն մէպլաղը ալմագ ֆիքրինտէյիմ։

— Իճապընա պագտարըզ, ֆագաթ սիզ Մէլանի կօթիէեի նէ՞ եարաճագպընըզ։ Պիրլիքտէ Մօնագօեա կէօթիւրէճէ՞քսինիզ։

— Խա՛յր, քէնտիսի պու սէյահաթը պիլմէզ։ Մօնագօեա մուվասըլէթիմտէ, պիր մէքթուպ եազաճաղըմ, վէ բօսթա իլէ կէօնտէրէճէկիմ պու մէքթուպտա, պուլունտուղում մահէլլի տօղրու սուրէթտէ պիլտիրմէյէճէեիմ քի, կէլիպ պէնի պուլմասըն։

— Մէրգումէտէն գօրգմա՞զմըսընըզ։

— Պիր աղ ուսթալըգ վէ մէհարէթլէ գաարընլարը գուրլանմագ գօլայ տըր։

Եէնիտէն պագը տավէթլիլէր կէլտիքլէրինտէն, Արնօլտ Ցեավինեը իլէ վիգօնթ տը Ներվէյին միւքեալէմէսի գաթիթ օլուն։

Թամ էօյլէն վագթը սուֆրաեա օթուրուլտու, վէ իւչ սաաթ տէվամ իտէն պու թաամտան սոնրա, գաարընլար, Անժէլիք իլէ կէօրիւշէրէք պաղչէտէ տօլաշտըլար։

Կէնճ գըզ՝ հալը մահզունիյէթտէ օլմասը յա պէրապէր, օ կիւնիւ քեաֆֆէյի միւլահազաթը խուսուսիյէթինի ունութմուշ կիպի կէօրինիւեօրտու։

Ագշամ թաամը սաաթ եէտիտէ պաշլաեըպ, խայլի միւտաէթի տէվամ իտէճէք իտի։ — Բարիոտէն կէլմիշ օլան պագը տավէթլիլէր, օ կիճէ վէրիէրին նէզտինտէ միւսաֆիր գալաճագ օլուպ, ֆագաթ տիկէըլէրինին սոն գաթարիլէ Բարիոտ ավտէթլէրի մուգայրէր իտի։ — Ձիվար մահէլլէրտէն կէլմիշ օլանլարըն սրապալարը պուլունուպ, պունլար տա սրապալարըյա ավտէթ իտէճէք իտիլէր։

Էօյլէնտէն սոնրա, վէրիէր, շէրիքի Արնօլտու բէք չօգ միւթէալիը զէվաթա թագտիմ իտիպ, խայլին իսկ, տէրքեար օլան մէհարէթի սաեէսինտէ, ազ վագըթտա մէրգուման զէվաթըն թէվէճճիւհէրինի իսթիհսալէ մուվաֆֆագ օլտու։

Միւքեմմէլ օլան ագշամ սուֆրասընտա, Արնօլտ, Անժէլիքին եանընտա օթուրմուշ օլուպ, մէզպուրէ հագգընտա կէօսթէրտիկի իլթիֆաթ, նազարը տիգգաթը ումումիյէեի ճէլպ իթմէքտէ իտի։

Տավէթլիլէր՝ պիրիպիրլէրինէ,

— Պու զիեաֆէթ՝ նիշանլանմագ զիեաֆէթի օլմալը տըր,

կէօրէճէքթինիզ քի վագիր միւնասիպ կէլիրսէ , եագընտա պիր իզտիհամ իճրա իտիլէճէկի իտապէր վէրիլէճէք տիր , տիմէք-տէ իտիլէր ։

Ֆիլվագը իչիլէն Եամբանեա վէ Մ'օզէլ չարապլարըլ-լար հազըրուն քէյֆի պիր տազըգատա պուլունտուղու սքրատա , վէրիէր՝ աեաղա գալգարըղընտան , ումումի պիր տուսլուգ վա-գը օլտու , վէ մէրգում , չու եօլտա իֆատէեէ իպթիտար իմտի .

— Մատամլար վէ միւսիւլէր , պու կիւն իչ պու գիեա-ֆէթի գազուլ իլէ պուրաեա թէչրիֆինիզ , պէնատէնիզ իչին մուճիպի մէֆխէրէթի օլուպ , պու կիւն սիզլէրի պուրաեա տա-վէթ իտիչիմ իտէ , ալէագատար օլաճաղընըզը մէմուլ իմտի-կիմ պիր խապէրի պիլտիրմէք իչին տիր , չիւնքի սիզ՝ պէն-տէնիզին թէվէճճիւհաթընտա էմին օլտուղունուզ կիպի , պէն տէ սիզին թէվէճճիւհաթընըզա կիւվէնէպիլիրիմ ։

Վէրիէրին պու ատօղլէրի հազըրուն ճանիպինտէն թատ-տիք օլունտուգտան սոնրա , պանքէր՝ իմտատէսինէ չու եօլտա ատվամ իմտի .

— Եագընտա ֆամիլեամ իչինտէ պիւեիւք պիր վագըա վուգու պուլաճագ տըր , Եանի հագըդէթէն բէտեր իսմինէ լաեըգ օլան պիր բէտէրին գալպինտէ էն գիեատէ մէսէրըէթ հասըլ իտէն վագըալարտան պիրի վագը օլաճագ տըր ։

Պու տէֆա հազըրուն միեանընտա թէճճիւպ վէ մէրագ ալէամէթլէրի միւշահէտէ օլունուգ , բահիպէ Մարի իսէ , լէհճէսի սօլմագտա պուլունան Անժէլիքէ պագմագտա իտի , Իքիսի տէ վագը օլաճագ տէհշէթլի տարպէեի հիսս իտիեօր-լար իտի ։

Վէրիէր . — Մատամլար վէ միւսիւլէր , պու կիւն հազըր պուլունտուղունուզ գիեաֆէթի՝ իչի նիչանլընընդ գիեաֆէթի տիր ։

Անժէլիքին սօլկունուլուգու արթտը , վէ Վէրիէր՝ քէլամը-նա տէվամլէ ,

— Եագընտա , մատամլար վէ միւսիւլէր , սիզի նէնիտէն տավէթի իտէճէեիմ , ֆագաթ օ տէֆա սէվկիւլու գըզըմ իլէ

չերիքիմ Արնօլտ Տէսվինէրընդն իզտիհամճընտա հազըր պուլուն-մագ իւզրէ տավէթի իտէճէեիմ , տէտի ,

Պիւթիւն հազըրուն հուրըա՛ տէյի պաղրըշտըգլարը կի-պի , էլ չերբմալարը տախի վուգու պուլտու , վէ հէր թա-բաֆտան թէպրիք սէտաէերի իչիտիլտի ,

Արնօլտ սեաղա գալգըպ , ֆէվգէլատէ միւթէէսսիր պիր հալ իլէ սէլամ վէրտի ։

Բահիպէ Մարի օլ էանատէ տիթրէեօրտու , վէ Անժէլիք՝ պաեըլմագ բատտէլէրինտէ օլուպ , պագըրմագ վէ բրօթէսթօ իթմէք իստէտի իսէ տէ , տագընտան պիր քէլիմէ պիլէ չըգար-մաեա միւգթէտիր օլամատը , Մէրգումէնին սիւքիւթինէ հէր քէս հէեէճան մանէասը վէրմէքլէ , քիմսէ օլ պագատէ թէճա-ճիւպ իթմէտի ։ Անճագ մէզպուրէ ,

— Ալչագլա՛ր , պու ճէմիյէէթին թօրլանմասընտան իս-թիֆատէ իլէ , միւրատըմա գարշը հարէքէթի իթմէք իստէմիչ-լէր տիր , ֆագաթ մուվաֆֆագ օլամաեաճագլար տըր , տէ-յի տիւչիւնմէքտէ իտի ։

Պու մէնզարէ՝ թատամըն սօնլարընտա վագը օլուպ , ազ սօնրա սուֆրատտան գալգըլտը վէ սալօնա կիտիլտի ։

Գատընլար Անժէլիքին էթրաֆընտա թօրլանըպ , իֆա-տէի վագըալարը մէրգուժէնին գալպկեահընտա պիր խանչէր կիպի թէէսսիր իթմէքտէ օլտուղունու տէրք իթմէեէրէք , մէզպուրէեի թէպրիք իտիեօրլար իտի ։

Մ'իւդիգաճըլար՝ թէնվիր իտիլմիչ օլան պաղչէ տէրուն-տէ , քէնտի մահէլլի մախսուսլարընտա օթուրմուչ օլուպ , ա-ղաճ եարրագլարընդն վէ չիչէքլէրին արտասընտան գատրիլ , բօյգա վէ վալս հավալարը իչիտիլմէեէ պաչլամըչ իտի ։

Գեաֆֆէչի հազըրուն պիւեիւք աղաճլար ալթընտա թէրթիպ իտիլմիչ օլան բագա մահէլլինէ կիթմէքտէ իտիլէր ։

Պիր արա , Անժէլիք իլէ բահիպէ Մարի վէ մատամզել վէրիէրին չօճուգլուգ արգատաչը պուլունան կէնճ պիր գըզ իլէ պիրլիքտէ տաչընտա եալընըզ գալտըլար ։

Արնօլտ՝ պաղչէտէ պուլունտուղու հալտէ , մէզքիւր իւչ գատընդն թօրլանմըչ օլտուգլարընդը կէօրտու , վէ սիկարա

իշմիչ օլմասըյլա շայեանը թէէսսիֆ սուրէթտէ էօքսիւրմէկէ պաշլամըշ օլան ժօրժ տը Նէրվէյէ եադլաշարագ, գուլաղընատան,

— Զանն իտէրիմ քի միւսայիտ վագըթի տըր, տէտի,

ժօրժ տա, մուվաֆֆագաթի մանէասընատա օլարագ պաշըննը սալլաեըպ, էօքսիւրմէսի պիր ազ թէսկին օլտուղունատա, Անժէլիքէ տօղրու իլէրլէտի, վէ քէլտա շու եօլտա իպթիտար իյլէտի,

— Ազիզէմ Անժէլիք, բէտերինիզ թարաֆընատան վէրիլէն իապէրտէն տօլաեը սիզի թէպրիք իթմէյէ կիլտիմ,

կէնճ գըզ, ժօրժու, զաթէն սօզուդ պիր թէպէսսիւմէ գապուշ իթմիշ իքէն, իֆատէսինի իշիթտիկինտէ, օ թէպէսսիւմիւ տէ գալմատը, ժօրժ՝ պու հալի կէօրտիւ իսէ տէ, մէմուրիյէթինի սօնունա գատար իլէրի կէօթիւրմէք իսթէտիկինտէն,

— Միւսիւ Տէսվինըեը բէք աղ զէմանատան պէրու թաննըրըմ. պունունլա պէրապէր քէնտիսիյլէ օլան միւնասէպաթըմտան, մէրգուսմա լաեըգըյլա թագտիր իտէպիլմիշիմ տիր, – Միւսիւ Տէսվինըեը քիպարատան պիր զաթ տըր, միւքէմմէլ պիր ճէնթըլմէն տիր, Պունատան պաշգա, հէր քէս տէ պէնիմլէ հէմֆիքեար տըր, վէ իյիթ պու ճիհէթիլէ, ազիզէմ, իշիթտիկիմ իապէրտէն տօլաեը սուրէթի խալխանէտէ սիզի թէպրիք իթմէյի վազիֆէմտէն սատ իյլէսիմ, Պու սաեէտէ միւսթագպէլինիզ՝ բարլագ վէ սատատէթպախշ օլաճագ տըր, տէտի,

Անժէլիք, – (Պարիտանէ պիր սէօյլէտիյլէ,) Թէպրիքինիզէ թէշէքքիւր իտէրիմ. Հալ պու քի միւսթագպէլէ կէլինճէ, ասնը քիմսէ պիլմէզ,

— Հագգընըզ վար տըր, ազիզիմ. քիմսէ՝ գուլաղընատան սօրըմըզ օլան նէ օլտուղունու անլաեամազ, Ուզուն միւտտէթ էօմրիւ պուլունտուղունու զանն իտէն պիր քիմսէյնին պէլքի պիր գաչ սաաթ էօմրիւ օլաբ, – Ինսան՝ եա աչգ ու սէվտա, եախօտ հըրսը չան խաուսընատա պիր չօգ խէեալաթա զահիպ օլուբ... սաատէթ... իգպար... չէրճի արզու իտիյէր, վէ պունլարընն արգասընատան կիտիյիրքէն, պիր տէ ճան ալըճը իւթէթ կէլիպ, պիրթիւն խէեալաթ մահվ ու նապէտիտ օլուբ Գու հալլէր՝ հէր կիւն վէ հէր ֆամիլեատա վագը օլմագտա օլուպ, պունա տայիր ահվէ նէուզէրճէ միսալլէր կէօսթէրէպիյիրիմ, Ֆագաթ չիմտիյիք եալընըզ պիր թանէսիյլէ իքթիֆա օլունուբ զանն իտէրիմ, – Պիչարէ խըսըմըմըզ...

Անժէլիք՝ պու սըրատա գալպէն պիր ֆէնալըգ հիսս իթտի, վէ սէտասը տիթրէյէրէք,

— Բ՛իմտէն պահս իտիյէօրսունուզ, տէյի սիւալ իթտի,

— Պիլմէյէ՞րսունուզ. խըսըմըմըզ Իժիլ Վանտամտան պահս իտիյէօրում,

— Միւպահ՞ն Ալլահ, քէնտիսինէ պիր չէյ մի օլտու,

— Էն զիեատէ թէէսսիֆ իտէճէք հալ օլտու. պիչարէնին էօմիւշ օլտուղու խապէր ալընտը,

Բահիպէ իլէ Անժէլիք՝ իքիսի տէ սօն տէրէճէ միւթէէսսիր օլարագ,

— Էօյմի՛ւշ միւ, միւմքին տէյիլ տիր, տէտիլէր,

— Պիլաքիս բէք տօղրու տուր. տիմէք սիզ զազէթալարը օգուսմաեօրսունուզ,

Բահիպէ. – Հէր կիւն Թ՛ոնքին խապէրլէրինի օգուեօրուզ Լաքին պու խապէրլէր իչինտէ Մ. Վանտամըն իսմինէ թէէսսիֆ իթմէտիր,

— Թասպիհ տիր, չիւնքի օ պիչարէ հէնուզ Թուլօնատա օլտուղու զէմանի գօրէրատան վէֆաթ իթմիշ տիր,

– Անժէլիք. – (Ֆիավէթի պօղուլարագ.) Խայր, խայր, եալան տըր տիեօրում,

ժօրժ. – Թէէսսիֆ իտէրիմ քի, պու խապէր բէսմի տիր, վէ պու պապտէ թէէրէտտիւտ իթմէք տէ, քեարը ագըլ տէյիլ աիր, Տուրուն, տուրուն, գօրէրատան վէֆաթ իտէն զապիթանըն էսամիսինի հալի զազէթա Նիւսխէսի եէտիտէ տիր... իյիթ, ալըն վէ օգուեուն,

Մէրգում, ճէպինէէն պիր զազէթա Նիւսխէսի չըգարըպ աչտը, վէ թահիպէ Մարի իչտու զազէթաեը ալմըշ իքէն, Անժէլիք էլինտէն չէքտի, վէ ժօրժուն բարմագըյլա կէօսթէր-

տիկին մահէլլէ աթոռը նաղար իթաի, վէ զիքր օլունան խապէրին սաթըլըարընը օգուեուննճա, զաղէթա պիրտէն պիրէ էլինտէն տիւշտու, վէ քէսկին պիր նիտա իչիտիլիպ, բահիպէ Մարի իլէ կէնճ գըզ թարաֆընտան թուրմաընա տա վագըթի գալմազտան, մէզպուրէ պայկըն հալտէ եէրէ սերիլտի։

Խարիճտէն Անճէլիքին նիտասը իչիտիլտիկի կիպի, տիւշմէսի տէ կէօրիլտիւկիւնտէն, բէք չօղ փիմնէլէր աճէլէթէն սալօնա կիրտիլէր։ Ու կիբէնլէր միեանընտա Արնօլտ Տէվիննը տախի պուլունմազտա իտի։

Արնօլտ՝ սաթթէ պիր տէհշէթի հալի կէսաթերէրէք,

— Նէ՞ վար տըր, նէ՞ օլուեօր, տէյի սիւալ իթտի։

Բահիպէ Մարի. — Ուճարըմ քի թէհլիքէլի պիր չէյ տէյիլ տիր։

Ընժէլիք՝ չիւպհէսիզ հէրտէթի չէտտէ սէպէպիյլէ պիրտէն պիրէ ֆէնալըգ հիսս իթտի... րէճա իտերիմ, պիզէ պիր գաչ խըզմէթքեար կէօնտէրին։

Արնօլտ. — Գօշ չէյ տիր։

Մէրգում պէօյլէ տիեէրէք, հէման պիրուհ պուլունան կէնճ գըզը գուճագլաեըպ, բահիպէ Մարի տէ արդասընտան կէլտիկի հալտէ սալօնատն տիշարը չըգտը։

Իչպու հատիսէ, տալէթլիլէր միեանընտա ադիմ պիր թէլաշ վէ հէեէճան հասըլ իտիպ, ճիւմլէսի տէ քէմալը էնտիշէ իլէ իսաթերէ պէրլէեօրլար իտի։

Պիր գաչ տագըգտա սօնրա Արնօլտ կելէրէք,

— Պիր չէյ տէյիլ տիր, սատէ պիր պայկընըգ տըր։ — Մատմուազէլ վէրիէր իսաթալըգտան հէնուզ գալգմըշ օլտուղու ճիհէթլէ, պու կիւնքի էյլէնճէ քէնտիսինի դիեատէսիլէ եօրմուշ տուր։ Պիր ազ ուեուրտա քէնտիսինի պուլուր, տէյտի։

Անժէլիքին տիւշար օլտուղու ֆէնալըգ, Արնօլտուն սէօյլէտիկինտէն վէ վէրիէրին միւսաֆիրլէրինին զանն իթտիրըէրինտէն պինատէ աղըր օլուգ։ բահիպէ Մարի փիմսէհէ իսապէր վէրմէքսիզին, Մաշնու հէքիմինի կէթիրտի, վէ մէրգում կելիր կէլմէզ, կէնճ գըզըն տայիրէսինէ չըգարտը։

47

Սապահըն սաաթ սէքիզ բաստէլէրինտէ, Ուիլհամ ըմգօթ՝ վէնտան տէմիր եօլու ըսթասիօնունտա պիր գաթարա բաքիպէն, Սէն-Մօր-լէ-Ֆոսէ նամ մահէլլէ կիթտի, վէ կիւնտէ պէշ ալթը սաաթ գաատար պիր խասթա եանընտա տուրմագ, վէ Վիգթօրին իչին Բօլ Գէրօ թարաֆընտան քիրալանմըշ օլան խանէչինին իչլէրինէ պագմագ իւզրէ պիր գաատըն ապրաատը, վէ արաաըզը գաատընը պուլուպ, մէզքիւր խանէչէ կէօթիւրտիւ։

Օլ էանտատէ Բօլ իլէ Վիգթօրինին մուվասըլէթլէրի սաաթը իտի։

Ֆիլմագը Բօլ, օ կիւնիւ սապահլատըն, տօգթօր Րիչարը գարշըլամագ իւզրէ, Եարիթէ խասթախանէսի էօնիւնտէ պէքլէտի։

Տօգթօր, թամ սաաթ սէքիզ պուչուգտա խասթախանէսէ կիրէճէկի արբատա, Բօլ Գէրօեու գարշըլաեարագ,

— Գուբատա պուլունմանըզտան անլաեօրում քի, խըսըմընըզ օլան գաատընը կէօրմիւչ, վէ թէքլիֆինիզի քէնտիսինէ գապուլ իթտիրմիչ օլմալըսընըզ։ — Շիւպհէսիզ պու սապահ տա քէնտիսինի կէօթիւրմէք պուլունուեօրսունուզ։ Ո հալտէ իսրաճ իլմուխապէրինի իմզա իտէերիմ, տէտի։

— Էվվէթ, միւսիւ տօգթօր, էկէր պու խուսուս միւմքին իսէ, սիզէ միւթէէէքքիւր պուլունուրում։

— Միւմքին վէ գօլայ սըր։ Պիր արապանըզ վար մը սըր։

— Էվվէթ, պիւեիւք պիր արապա վէ պագը էվլագ կէթիրմիչիմ տիր։

— Պու էվլագը ալըն վէ պէրապէրիմճէ կէլին... Կէթիրտիկինիզ էվլագը իսաթա պագան գաատընըզարտան պիրի-

նէ թէօլիմ իտին, վէ սիզի կէօթիւրէճէք օլտուղում օտամտա պէնի պէքլէյին։

Եարըմ սաաթ սօնրա, Վիկթօրին, քէնտիսինէ էվապ կիւենտիրմիշ օլան խասթա պագան գարընըն գօլթուղունա կիրմիշ օլտուղու հալտէ, Բօլուն պուլունտուղու օտայա կէլտի, վէ մէրգում տէլիգանլըլըը կէօրիւնճէ, եիւրէկի տօլուպ, եանագլարը իւզէրինէ կէօզ եաշլարը ագմաեա պաշլատը։

Բօլ, մէզպուրէնին էլլէրինի թուԹարագ, գուլաղընտան,

— Նի՞չին ապլաեօրսունուզ, ապիզէմ, պիզիմ իչին տէվրի սաատէթ պաշլաեօր, տէտի, վէ մէրգումէեի, ֆէվգէլատէ զայիֆ օլտուղունտան, զաեէթ եավաչ հարէքէթլէ ապապաեա կէօթիւրտիւ։

Ուիլեամ Սգօթ՝ սէյֆիսէնին գաբուսունտա մէրգումլարը պէքլէմէքտէ օլտուղունտան, Վիկթօրինէ խիթապէն,

— Մաատամ, կէլին վէ չու քիւչիւք ճէննէթթինիզէ միԹաարըզի օլուն։ Սիզի գապուլ իթմէք իչին հէր շէյ հազըր տըր։ — Սուֆրամըզ տա պիզի պէքլէեօր, տէտի։

Բօլ, Սգօթու, էն ապիզ տօսթու մագամընտա Վիկթօրինէ Թագտիմ իթտիկինտէն, կէնճ գաատն էլինի ուզաթտը։ Մէզպուրէ՝ Թաբլալար իչինտէ, վէ միւնէվվէր վէ չիչէքլի պիր մահէլլ օրԹաընտա պուլունմասըլա, պախթիեար կէօրիւնմէքտէ իտի։

Գուչլուգ Թաամը իտիկտաէն սօնրա, Մարն նէհրի քէնարընտա, ագաճլարըն ալթընա կիտիպ օԹուրտուլար վէ բէկ չօգ մատտէլէր հագդընտա կէօրիչտիլէր։

Օ կիւնիւ հէման քէյֆլի տուրէթտէ կէչտի։

Ագշամըն սաաթ տօգուզ տուլարընտա Սգօթ, սէյֆիսէէտէն մուֆարագաթ իթտի, վէ իչի կիւն սօնրա, մէրգումլարը կէօրմէք իչին Թէքրար կէլմէսինտէ, Վիկթօրինին սէրհան քէսպի իֆագաթ իթմէքտէ օլտուղունու անլատը։ Շէօյլէ քի կէօզլէրի էթրաֆընտագի մօրլուգ կէչմիչ օլտուղու կիպի, զայիֆլանմըչ օլան եանագլարը տա տօլմատա պաշլամըչ, վէ եանագլարընըն տօկունտուղու եէրինէ ճիւզիճէ գըրմըզըլըգ գայիմ օլմուչ, վէ պէեազ տօտագլարը տախի քէզալիք գըզարմըչ իտի։ Եալընըզ վագըթ վագըթ մէրգումէ մահզունիյէէթ քէսպ իթմէքտէ իտի։

Սգօթ, մէզբիւր իբինճի վիկթօրսընտա, չօգ միւտտէթ գալմատը։

Մէրգումուն Մէն-Մօրա կէլմէսինտէն մագսատի՝ պիր գուչ կիւն գատար Բօլուն սէյֆիսէէտէն հարէքէթի իտիպ իթմէճէկինէ վէ Բարիսէ կէլմէնէճէկինէ էմին օլմագտան իպտիրէթի օլուպ, Բիլ իսէ, Վիկթօրին Թէհմամիլլէ քէսպի իֆագաթի իթմէտիքճէ, պիր սաաթ պիլէ մէզպուրէնին եանընտան այրըլմաեաճաղընը պէեան իթտի։

Բօլ Գէրօ՝ պին պէշ եիւզ, պին ալթը եիւզ ֆրանգ գատար մէպլաղը համիլ օլտուղունտան, մէպլաղը մէզբիւրուն եիւզտէ իբի գըսմը Թիւքէնմէտիքճէ, քէնտիսի իչին պիր մէմուրիճէթի արամաեը գայիտ սատ իթմէքտէ իտի։

Սգօթ՝ պու ճինէթլէ իչ կէօրէճէք վագըթ օլտուղունու տիւչինտիւ։

Լօպինօ սօգաղընտագի օԹէլէ կէլինճէ, ժան իլէ գըզընըն ահվալը էսէֆիչիթմայլէրի տահա գիեատէ ապըրըլմըչ օլուպ, Լինանըն քիւբէլէրի պէտէլինէ ախզ իտիլմիչ օլան պիր գաչ ֆրանգ Թիւքէնմիչ, վէ եէնիտէն էքմէքտիչ գալընմըչ իտի։

Ժան, պէյնինէ ճինէթի արըզ օլտուղունու հիսս իթմէքտէ օլուպ, պաչ տէօնմէտի վէ սաեըգլամասը եէկտիկէրինի Թատգիպ իտտիեօրտու։ Զօճուղունուն տա վիճուտի սատէթա սրթմատան եանմագտա օլուպ, կէօզլէրի վէ եանագլարը կիթ կիտէ գիեատէ չուգուրլաչմագտա, վէ արա սըրա քէսիք պիր սէտա իլէ,

— Աճը՛մ, վալիտէճիեիմ, աճը՛մ, տիմէքտէ իտի։

Մէզբիւր «Ճը՛մ քէլիմէսի՝ պիչարէ վալիտէնին գալպինէ բէք ֆէնա Թէէսսիր օլուպ, չինքի էքմէքտէն պաչգա, բյըզ տախի Թիւքէնմիչ օլմասըլա, օ կիճէսէն իթիպարէն սաաթլար. լա գարանլըգտա վագըթ կէչիրիլէճէկի Թապիի իտի։

Էկէր մէզպուրէ եէտինտէ, պիր բարչա քէօմիւր սաթըն ալապիլէճէք ագչէ օլսա իտի, պու քէօմիւր վաըթտասըլա

քէնտիսինի վէ Լինաերը թէլէֆ իմմէքտէն թէրէտտիւտ իմ-
մէէճէկի տէրքեար օլուպ, ֆագաթ չիչարէ քի ագչէնէ մալիք
տէյիլ իտի։

Ժան, պու սըրատա մէյհուսանէ միւլահազաթ իչինէ
միւամաղրաղ իքէն, քէնտի քէնտինէ վէ ամը ամը,

— Ինթիզամըմ տա ալամտարմ... իչիմիզի թէլէֆ ի-
տէն ալչաղը թէլէֆ իտէմէիմ, ամմէքտէ, վէ չօճուղ իսէ,
սէտասը տահա զիյատէ զայիֆ չըղտըղը Հալտէ,

— Ալճ՛մ, վալիտէֆինիմ, ամը՛մ, տէյի բէրէլէմէքտէ
իտի։

Ժան, մահզունէն, վէ ագիը պաչընտա օչմաեարագ,

— Ա՛հ, էկէր օ ալչաղըն գանընը պու չօճուղա իչիրէպիլ-
սէ իտիմ, տէտի, վէ եամադ չարչապաչարընը ալըպ, ֆիսթա-
նընըն ալթընտա կիզլէեէրէք, սաթըպ էքմէք թէտարիք իմ-
մէնի պիր արա տիւչինտիւ իսէտէ, թաստավմուրը մէզբիւրու
քէմալը նէֆրէթի վէ տէհչէթլէ ըէտտա իլլէտի, վէ պատէ-
Հու,

— Թայր, թայր, պու նամուսսուզլուղու իրթիքաապ իմ-
մէէճէէիմ... տիլէնմէք՝ տահա էվլէտա տըր. պիր վալի-
տէյնին՝ էվլատը էօլտիւկտէ սըրատա զուրուրինէթի կէօսթեր-
մէմ՝ ճինահէթի տիր, տէյի թէֆէքքիւր իմթի, վէ տայիմա
-հը՛յ -հը՛յ սէօպինիւ թէքքար իմմէքտէ պուլունան Լինաերը
տէրադուշ իտիպ, մուտխաթէյն ագիը պաչընտա օչմաեարագ
վէ կիւճ Հալ իլէ ատադտա տուրապիչէրէք, աչաղը էնիպ,
օմէլտէյն չըղտըղտան ատնրա, Ատյն սօզաղընա տօղրու իլէր-
լէտի։

Ֆէնտիսինէ տօղրու պիր Հօճա կէլմէքտէ օլտուղունա-
տան, մէրգումէ, պիր էլիյլէ եիւղիւնիւ կիզլէեէրէք, վէ տի-
կէր էլինի սատադա իչին ուզաթարագ,

— Ալլահ աչգընա օլսուն, մէրհամէթի իտին, ինսաֆի ի-
տին, տէտի,

Ֆագաթի Հօճու՝ ճէվապ վէրմէքտիգին Հօղունա տէվամ
իմտիկինտէն, ժան՝ պիլմէտիկի սօզաղլարտան բաոթի կէլա
կիտէրէք,

— Ալլահ աչգընա օլսուն, մէրհամէթի իտին, ինսաֆի ի-
տին. աճըզտատան էօյմէքտէ պուլունան էվլատըմ իչին տիր,
տէյի պէետան իլլէմէքտէ իտի. լաքին իսալգ՝ պու միւէսսիր
բէճաեաա գուվաղ սամաեըզ, վազիֆէսիզ տուրմազտա, վէ
օն բարա սատադա վիրէն պիլէ պուլունմամազտա իտի,

Բարխուիլէր օլ տէրէճէ միւթէէսսիր իւլ գալպ տըրըար
քի, թէսաիրօլատտա մուճիպի բիգգամ պիր մէնզարէ կէօր-
տիւքլէրինտէ, անինտէ մէնտիլլէրի կէօզ Հաչը իլէ ըսլանըր,
Ալէյհիսսալամ էյի գալպ սահիպի օլուպ, տէֆիվ վէ պիչարէլէրի
տէ մէճպուրինէեթլէ գաեըրըրլար, Ֆագաթ ժանըն միւրաճա-
աթ իմտիհի քիմսէլէր՝ քիմսէնէ պիլէ պագմաեա վազըթլա-
րը պուլունմաեան իչ կիւճ սահիպի վէ տալիկըն քիմսէլէր օ-
լուպ, իհթիմալի սատադալարընը պաչգա մինհէլտէ վէր-
միչէր իտի, վէ պէլքի տէ քէնտիսինտէն գիեատէ ֆագիր
քիմսէլէր իտի,

Պիչարէ գատընճըղազ Հալը նէչիս ու քէտէր հիսս իմ-
մէքտէ օլուպ, պուննունա պէրապեր սան պիր թէճրիպէ տա-
Հա իմմէք իսթէտիկինտէն, կէչմէքտէ օլան պիր եօլճուեա
խիթապէն,

— Միւսիւ, գըզըմ աճըզտան էօլիւեօր, իչիմիզտէ աճ-
ըզտան էօլէճէկսիզ, տէտի։

Գու տէֆա եօլճու տուրուպ, էլինէ պիր էվին գապու-
սունու կէօսթէրէրէք,

— Կիրինիզ, սէֆիլ գատընճըղազ... օրատա սիզէ էքմէք
վէրիլէր, տէտի, վէ եօլճու եօլունա տէվամ իմտիքքտէն
սանրա, դէվալը վալիտէ՝ չախսը մէզգումսուն կէօսթէրտիկի
թարաֆտա ամիճը նազար իլլէտի, վէ իչար օլունան գապու-
նուն իւղէրինտէ, «Էքմէք թէվզի խորչէն խայրատխանէ»
քէլիմէլէրինի օգունուպ, մէսէրրէթլէ ըէֆը տէտտա իմտի։

Վագիմիլէ մէզգումէ, պու կիպի խայրատխանէլէրին
պագը խայրխահան թարաֆընտան քիչտա խորմիչ օլտուղու-
նու իչիմիչ խի խէ տէ, թէլաչ վէ իզթիրապընտան նազի
խաֆըրնա կէլմէմիչ խի։

Իմտի, պէլքի սէլամէթինի օրատա պուլաճաղը խամխոչ-

լէ , մէգքիւր խայրաթխանէնին գաբուսունատն կէշտի , վէ տէհլիզտէ գարշըլատըղը պիր տաէմ ,

— Կիրինիզ , մատամ , տիւէրէք , մուտա վէ բանգոլար իլէ թէֆթիշ խոխլմիշ պուլունան վասի պիր սալանըն գաբուսունու աչտը ։

Սալանըն արգասընտա վէ տիվարըն եադընընտա նէվիմա պիւնիւք պիր պիւֆէ եախօտ տէմթկեահ պուլունուպ , պու տէմթկեահըն արգասընտա իչ գաւրըն օխումուշ , վէ տէմթկեահըն իւսթիւնտէ տէ էքմէքլէր եըղըլմըշ խոր ։

Ժան , ուխանարագ իչէրի կիրիպ եագլաշըը , վէ գատընլատան պիրի , պիր էքմէք բարչասը քէսիպ , թէպէսիւմէ ,

— Մատամ , չու բանգոլարտան պիրինտէ օխումուրուն վէ ֆէվգէլատէ եօրկուն կէօրիւնտիւկիւնիւզտէն , պիր ազ բահաթ իտէրէք , էքմէկ յինիպի եէհին , տէտի ։

48

Ժան , մէգքիւր խայրաթխանէտէ վէրիլէն էքմէկի մահէլլինտէ եէմէք լազըմ օլտուղունու պիլիպ , ֆագաթի քէնտինէն վէրիլէն էքմէկի կիղլիճէ սագլամպիլէճէկինի իւմիտ խոխնէ վէրիլէն էքմէկի կիղլիճէ սագլամպիլէճէկինի իւմիտ իթմէքտէ իտի ։ Պինապէրին եիւղէրի օղլունուշ վէ եանագլարը չուգուրտաշմըշ վէ ամլըգտան պաղըրսագլարը պօշանմըշ պուլունան տիկէր պաղը սէֆիլ փիմէէրին եանընտտա , պիր բանգոտա օխումուտու ։

Ժան՝ էթթաֆըննա աթֆը նազար իլէ , քէնտիսինէ վէրիլէն էքմէքտէն պիր բարչա քէստի , վէ պունու ադգընտա կէօթթիւրիպ եէտի ։ Պիր գաչ սանիյէկ տահա եէէօր կիպի կէօրինտիւ , վէ մուախխարէն գուտուր էքմէկի ճէպինտէ սագլամպա , պիր միւտաէթթ գըմըլտանմագտըղըն բանգոտա օթթուրտու ։

Պրատան կէչէն ան տագրգա՝ քէնտիսինէ պիր ասըր գատար ուղուն կէօրիւնտիւ , չինքի օլ էանատէ էլպէթթէ Լինա , « Ձճ՛մ , վալիտէճիւիմ , ատճ՛մ » տիւէրէք , քէնտիսինի չաղըրմագտտա իտի ։

Նիհահէթի աեւագտ գալգըպ , գաբուեա տօղրու իլէրլէտի , վէ տիչարը չըգմատա հազըրլանըրքէն , խայրաթխանէնին մէմուրէլէրինտէն պիր գատըն՝ կիթմէօնինէ մանի օլարագ ։

— Մատամ , խայրաթխանէնին նիզամընը պիլմէէօ՛րմուսունուղ , տէտի ։

Ժան . – (Ապտըլլարագ .) նիզամ մը ։

— Էվվէթ . . . չինքի պուրատա պիղին իչին վէրիլէն էքմէկի տիչարը չըգարմագ մէճպուր ատուր ։

Գիչարէ գատընըն լէհճէսի սօղուպ , պէլքի ինքեար իթմէք խաթէեօրտու իսէ տէ , մէմուրէ գատըն ,

— Գըզըմ , կէօզլէրիմի իւզէրինիզէ աթֆ իթմիշ խոխմ , էքմէք բարչասընը հէման թէքմիլէն ճէպինիզտէ սագլատըըղընըզը կէօրտիւմ , տէտի ։

Ժան . – (Բէճա եօլունտա էլլէրինի մէզպուրէ գարըեա ուզաթարագ .) Էվվէթ , սահիհ տիր . լաքին լութֆէն , մէրհամէթէն միւսաատէ խոինքի , պու էքմէք բարչասընը կէօթթիւրէնիմ։ Գէնիմ կիսկի ամլըգտան էօլմէքտէ օլան էվլատըմ . . . գըզըմ իչին տիր ։

— Գըզընըզը տա պուրատա կէթիրմէկի խոինիզ ։

— Լաքին գըզըմ խասթա տըր . համաղտա տըր ։ Սիզէ սէօյլէեօրում քի , ամլըգտան էօլուեօր ։

Գիչարէ վալիտէ էքմէք բարչասընը ճէպինտէն չըգարըպ , մէմուրէ գարըեա թաղտիմ իտէրէք ,

— Զօճուղում իչին տիր . . . ալտանմագմըսընըզ , տէյի պէհան իլլէտի ։

— Էվվէթ , ալտանաղըմ , չինքի պաչգա տիւրլիւ հարէքէթի միւմքին տէյիլ տիր ։ (Գէօյլէ տիւէրէք , մէմուրէ գարը էքմէք բարչասընը զէվալը վալիտէնին էլլէրինտէն ալտը ։) Գուրանըն նիզամը ասլա պօղուրմագ . . . պիզ օ նիզամա բիահէթ իթտիրմէէէ , վէ քէնտիմիզ տէ րիահէթ իթմէէէ պօրճ-

լուեուզ։ — Ցու էքմէեի պուրատա եէյին, չիւնրի քէնտինիզի պէտէմէեէ վէ գաերըմնաեա միւհիմաճաըրըզ։ Հալ պու քի էվլաատընըզ իչին, խարիճաէ պիր ազ նաֆիագա թէհտարիք իմմէք, իւղրէ չու սիքքէեի ալըն։

Ժան, մէմուլին զայրի պիր սուրէթտէ քէնտիսինէ մուավէնէթտէ պուլունան օլ ալիճէնապ գատընըն էլինի թուխտրագ։

— Թէշէքքիւր իտէրիմ, թէշէքքիւր իտէրիմ, տէտի։

Գատէհու գարնընըն աճլըզընը ունուտարագ վէ քէնտիսի իչին վէրիլմիչ օլան էքմէեի տէ եէմէեէրէք, տիշարը չըգարը։

Լօպինօ սօգաղը խայլի ուզագ օլուպ, մէղպուրէ, զայիֆ վիճուտունուն միւսաատէ իհտիկի մէրհէպէ սիւրաթլէ խայլի միւտտէթ եիւրիւտիւքտէն սօնրա, մահէլլէսինէ վասըլ օլտու, վէ պիր էքմէքճի տիւքքեանընա կիրիպ, իչի լիպրա էքմէք սաթընն ալարագ, օհէլէ մուվասըլէթ իյլէտի։

Ներտիվէն գատէմէլէրինտէն չըգարըզը սըրաատա, գըզընա էքմէք կէօհիւրէպիլմէքտէ օլմասընտան տօլայը քէպ իհտիկի մահզուզիեէթ, քէնտիսինէ պիր տէրէճէ գուվվէթ վէրմէքտէ իտի։

Նիհայէթ գաբուտունտան կէչիպ, ֆագաթ գաբուեու արգատան գաբամահարագ,

— Գըզըմ... Լինա!... Լինա!... Հայտէ ուեան, սանա նաֆիագա կէհիրտիմ, տէտի, վէ էքմէեին պիր բարչասընը բարմաղըրըյլա գօբարըպ, չօճուղուն եահիաղընա գօչտու։

Հալպուքի զէվալլը չօճուգ՝ պաշընը եասթըղա տաեաճմըշ վէ կէօղէրինի գաբամըշ օլտուղու հալտէ, գըմըլտանմագտըղըն եահիքեօրտու։

Ժան. — (Միւէսսիր պիր սէտա իչէ.) Ուեան, Լինա, ուեան, սանա էքմէք կէհիրտիմ, տէտի, վէ գըզընա տօղրու էյիլիպ, անըլնտան էօրմիւշ իչէն, տէհչէթինտէն նաչի լէհճէսի սօլարագ, պիրտէն պիրէ բիւճաթ իհտի։

Ող սօնրա, թէքրար եահիտագա եագլաշարագ, Լինաևը գուճագլատը, ֆագաթ մատուճըղագընը կէօղէրի աչըլմատը-

ղը կիպի, պաշը տա պիր թարաֆտան օլ պիր թարաֆա սալտանտը։

Ժան, աճը պիր ֆիղան րէֆ խոպ, օլ պիրուն ճիսմ էլինտէն եահիագա տիւշտիւ, վէ քէնտիսի օտանընը օրթասընտա եէրէ սէրիլտի։

Օլ էսնատէ աչըգ օլան գաբունուն էչիկինտէ պիր ատէմ կէօրիւնտիւ։ Ցու ատէմ թէքմիլէն սիեահ էվլագ կիեինմիչ օլուպ, սէթրինինին տիւյմէ եէրինտէ գըրմըզը պիր նիշան պուլունմագտա իտի, վէ պըճաղը ազարմըշ իտի։

Մէրգում, Ժանը, զայագըլ պիր հալտէ եէրէ սէրիլմիչ կէօրտիկինտէ, քէնտիսինէ տօղրու էյիլէրէք, էլինի գալպի իւզէրինէ վազ իհտի, վէ պիր իքի սանիյէ սօնրա,

— Սաղ տըր, եալընըզ պայկըն տըր, տէտի, վէ մուախխարէն եահիագա գատար եիւրիւեիպ, չօճուղուն պիր էլինի թուխտու, վէ, «Հալ պուքի պու էօրմիւշ տիւր» տէյի իֆատէ իհտի, վէ ճէպինտէն պիր ճիզտան չըգարըպ, պունուն իչինտէն ալտըղը պիր ժէքճուպու եէրէ սաթտը։ Սօնրա աչաղըեա էնիպ, գաբուճու գարըեա խիհթապէն,

— Զանըն իտէրիմ քի, մաատամ, մուավէնէթ իհտիկիմ պիր գատընըն օտասընա չըգարսանըզ, էյի իտէրսինիզ. պիչարէնին՝ պիւեիւք պիր ֆէլաքէթէ տիւշար օլմուշ օլտուղունու մահթէթէսսիֆ կէօրտիւմ, տէտի։

— Հանկը գատընըն, միւսիւ։

— Մաատամ Ժան Ճէսուրտինին։

— Նէ՞ կիպի ֆէլաքէթ։

— Զանըն իտէրիմ քի, չօճուղու էօրմիւշ տիւր։

— Ա՜հ, սիւպհան Ալլա՜հ,

— Քէնտիսի տէ պայկըն եէրէ սէրիլմիչ տիր։ Ցու հալ՝ ֆէվգէլատէ չայեանը թէէսսիֆ տիւր։ — Շու եիւզ ֆրանգը ալըն, մաատամ, օ պէտպախթ գատընա վէրին։ Ցէն եարըն թէքրար կէլիրիմ։

Գաբուճու գարը՝ իչինհտիկի սէօղէրին թէէսսիրիյլէ ագիը պայընտան կիտէրէք, եիւզ ֆրանգը ալտը, վէ սիեահ էլպիսէ կիեինմիչ օլան չախա տա տիշարը չըգարը։

Ժան էլան պայկրն հալաէ իտի։ Գաբուճու գարը, սախ-
թէ խաֆիլէ միւֆէթթիլիրին՝ միւսթէճիրէսի ալէյհինաէքի ի-
ֆատաթընա րաղմէն, մէնզարէեի մէզքիւրէեի կէօրտիւկիւնաէ,
թէէսսիֆիւ ազիմ հիսս իթմէքտէն կէրի տուրամաեըզ, խըզ-
մէթճիսի պուլունան գարըեա։

— Պու պիչարէ գատընը եէրտէն գալաըրըն, տէյի էմր
իթտի, վէ քէնտիսի եաթաղա եագլաչըզ, — էվվէթ, պիչարէ
չօճուգ էօլմիշ, տէյի իլավէթէն տէրմիեան իլլէտի։

Պէսլէմէ, Ժանը եէրտէն գալտըրըզ պիր իսկէմլէյէ օ-
թուրթտու, վէ սուտա ըսլաթտըզը պիր բէշկիր իլէ գուլագ
թօզլարընը օվալատը։

Պիչարէ գատընճըզագ պիրտէն պիրէ կէօզլէրինի աչըզ,
քէմալը հայրէթլէ էթրաֆա նազար իլէ, պու տէֆա չօճուղուն
սիմասընըն մէրմէր կիպի ազարմըշ օլտուղունու կէօրտիւ, վէ
տիզ չէօքիւզ, գօլլարընը եաթաղա ուզաթարագ, վէ կէօզ-
լէրինտէն գանըլը եաշլար ագարագ։

— Էվլատըմ էօլտիւ . . . գըզըմ էլիմտէն ուչտու . . .
տէյի նիտա իթտի։

Գաբուճու գարը. — Ձէսուր օլուն, պիչարէ վալիտէ, ճէ-
սուր օլուն, ֆէլաքէթի կէլիրսէ, պունա գարշը մէթանէթի իպ-
րազ իթմէք լազըմ տըր . . . Պէն տէ իքի զէվճ զայագ իթտիմ,
իքիսի տէ պապաիկիտ ատէմլէր իտիլէր, լաքին նէ՛ չարէ մէ-
թանէթլէ տավրանտըմ . . . Պիր ազ էվվել, էլպիսէօնտէ նի-
չանը պուլունան պիր ատէմ պուրաեա կէլիպ, սիզէ իեանէ
կէթիրտի։

Ժան. — (Բէտէրինտէն նաչի բէրէլէեէրէք.) Իեանէ՞ մի.
պանա՞ մը։

Գաբուճու գարը. — Էվվէթ, օ զաթ՝ սիզէ վէրիլմէք իւզ-
րէ պունա եիւզ ֆրանգ իթա իթտի։

Գաբուճու գարը՝ եիւզ ֆրանգլըգ պանգնօթու պիր մա-
սանըն իւսթիւնէ վազ իթտի։ Պէսլէմէ՝ եէրտէն պուլմուշ օլ-
տուղու մէքթուպու տա մէզքիւր մասանըն իւզէրինէ գօյմուշ
իտի։

Ժան. — Թէշէքքիւր իտէրիմ, մատամ, թէշէքքիւր իտէ-

րիմ, ֆագաթ րէճա իլլէրիմ. պէնի թէսէլլիսէ չալըշմաերն.
գըզըմ իլէ եալընըզ գալմագ իսթէրիմ։

— Էվվէթ, էվվէթ, անլաեօրում, վէ նէզամինիզտէն մու-
ֆարագաթ իտիեօրում։ Լաքին էվլատընըզըն վուգուի վէֆա-
թընը մէրճինէ խապէր վէրմէլիսինիզ։

— Էվվէթ, էվվէթ . . . պիր ազատան . . . կիտէճէիմ.
կէօրիւեօրսունուզ քի, շու էանատէ թէմամիյլէ ագլըմ պա-
չըմտա տէյիլ տիր։

Ֆիլհագըգա սայքի Ժանըն ագլը պաչընտա օլմաեըպ,
գաբուճու գարը իլէ պէսլէմէսի տիչարը չըգտըլար։

Պէտագաթի վալիտէ եալընըզ գալտըրընտա, հէօնկիւր
հէօնկիւր աղլամասը մէնզարէսի՝ զաեէթլէ միւէսսիր վէ թա-
րիֆ օլունմագ պիր մէնզարէ օլուպ, մէրգումէ, էօլիմ սօ-
ղուգլուղույլա սէրթլէշմէկէ պաչլամըշ օլան չօճուղունու էօ-
քիւեօրտու, վէ իւզէրինէ կէօզ եաչլարը տէօքիւեօրտու։

Մէրգումէ՝ նէվիմա խըրլաեարագ,

— Էօլտի՛ւ . . . աճլըգտան էօլտի՛ւ . . . վէ չիմտի էօլ-
միշ օլտուղու, վէ քէնտիսի իչին պիր շէյ եաբըլամաըզը
հալտէ, էթրաֆտան իմտաատլար օլունմաեա պաչլատը . .
պու տէհչէթլի հալ տիր . . . վէ քէնտիսինի տէ թէէֆֆի իտէն՝
բէտէրի . . . օ ճանվէր բէտէրի տիր . . . Պու կիւնէ վէ պու
սաաթա գատար ատաավէթիմի, ինթիգամըմը թէսկինն վէ գա-
լէպէ իթտիմ, ֆագաթ պունատան սօնրա հիչ պիր սեպեպ՝
պէնի հարէքէթիմտէն մէնն իտէմէզ . . . Դըզըմ էօլտիւ, պէն
տէ անըն ինթիգամընը ալմագ իսթէրիմ, տէտի։

Պու սէօզլէրին ագըզընտա, Ժան՝ ազիմ պիր մէյեուսի-
եէթէ տիւչար օլարագ, օտանըն իչինտէ եօգարը աչաղը տօ-
ղաչըրքէն, եիւզ ֆրանգլըգ պանգնօթուն վազ իտիլմիչ օլտու-
ղու մատատա եագլաչարը, վէ եավաչ սէտա իլէ,

— Եիւզ ֆրա՛նգ . . . պու ագչէնի աճագպա քի՞մ կէ-
թիրտի, Հէր քիմ իտէ, թէշէքքիւր իտէրիմ . . . հիչ օլմազսա,
պու ատաէտէ գըզըմընն սօն վազիֆէլէրինի իչճա իտէպիլիրիմ,
տէյի պէեան իլլէտի,

Նակահան, մէզքիւր պանգնօթ իլէ իւսթիւ եարը գաբան-

մրշ օլան մէքթուպու կէօրիւպ, այոը, վէ քէնտի քէնտիսէ,

— Շիւպհէսիզ պու մէքթուպտան, իշպու իհանէնէի իտէն քիմ օլտուղունու անլաեաճաղըմ, տէտի։

49

Ժան՝ էվվել էմիրտէ մէքթուպուն իսթիւնտէ եազըլմըշ օլան իպարէնէի օգուտու։ Իպարէյի մէգքիւրէ պէր վէճհի աթի իտի։

ՄԱՏԱՄ ՎԻԳԹՕՐԻՆ ԼՈՒՋՕՆ

Իօլ Գէրօնուն խանէսինտէ, Սէն-Մօր-լէ-Ֆոսէտէ,

Իօլ սէյֆիեէսինտէ։

Ժան, իշպու իպարէնէի, իքինճի տէֆա ահէսթէ սուքթուտէ օգուտուղունտա, ֆիքրի տէրլտը, վէ պիւթիւն ազտաը տիքքէմէհէ պաշլատը։ Գատէհու չու սէօզլէրի թէլէֆֆիւզ իմտի։

— Վա՛յ, Վիգթօրին՝ Իօլ Գէրօնուն խանէսինտէ իմիշ հա՛, Ա՛հ, ալչագլար... պագ չու խային գարըետա, պէնի նա՛մըզ ալտաթտը... սիմէք պիրլիքտէ եաշաեօրլար... այնի չամըր ալմըշնտա իգամէմի խոիեօրլար... պիրի պիրլէրինի սեվիեօրլար... մուհթոլու տըրլար... վէ օ այլագ հէրիֆին պէնտէն սիրգամի իմտիկի ագչէ իլէ զէֆք խոիեօրլար։ Գէն խսէ, պուրատա, պագտաըրնըն խէմա վէ թագսիրամըշլը աճըգտան թէրքի հաեաթ իմիշ օլան գըզըմըրն նաշը խանընտա պուլունուեօրում։ Ճէնտալը Ալլահ տա պունա միւտաաեաթ խոիեօր։

Մուախխարէն ժան, էլլէրի սիմսիրէէրէք մահֆազաէը եըրմըշ, իչինտէքի քեազըտը աչտը, վէ ամիտէքի սամըրլարը օգուտու։

«Մատամ,

«Նէթիճէսինի քէշֆ իտէպիլմէքլիկինիզ լազըմ կէլէն պագը թահգըգա՛ իճրա իտիլմիշ օլտուղունտան, պուլունտուղունուզ մէվգիին չայանը թէէսսիֆ վէ մուճիպի բէգլէթ ինթիզամաըգլըգը անլաշըլմըշ, վէ պինաէյհին արզու իթտիկինիզ մէմուրիեէթին՝ էօհտէնիզէ իհալէսի գապիլ օլմատըգը թէպէյհուն իմտիշ տիր։

«Պիր աշըգ իլէ եաշամագ իչին զէվճինի թէրք իմտիշ օլան պիր գարըետա պիր իչ մահէլլինի տիվանէ օլմագսըզըն քի՛մ թէսլիմ իտէպիլիր։

«Մէլամ։»

Պու մէքթուպուն իմզատը օգունուլամազ հալտէ օլուպ, ժան, մէքթուպուն գրատաթը իտիթամինտա չու սէօզլէրի սէօյլէտի։

— Ա՛հ, պէնիմ ինթիզամըմը Հագգ Թէալա աշմաեա պաշլատը... ֆագաթ պու մէքթուպու կէօնտէրէն քի՛մտիր... պու մէքթուպ՝ իշպու մատանըն իսթիւնտէ նա՛մըզ պուլունմուշ տուր... քի՛մ կէթիրտի։ Շիւպհէսիզ պանա իմտատ իմիշ օլան քիմսէ կէթիրմիշ տիր։ Գէտպէլլի օ ատէմ պիր ճէմիեէթի խայրիեէնին մէմուրլարընտան պիրի պուլունմուշ տուր։ Ղալիպա պանա իտիթապէն պիր մէքթուպու համիլ օլուպ, անը պըրագտաճագ եէրտէ, սէհվէն պանա այիտ օլմատանը պուրատա պըրագմըշ ատը։ Պու եառնըշլըգըն վուգուխնէ ճէնտալը Ալլահ մուտաաեաթ պուլունմուշ օլաճագ տըր, չունքի Լինանըն իտիթիգատընը ալմագլըգըմ իչին, օ այլագլարընը խոիեանէթի, վէ իլթիճակեահլարը մահիտ օլմալը իտի։ Գըզըմ, խաթիրահաթլա ուտու, էէկեանէ սատաէթիմ, եէկեանէ մուհապպէթիմ, սէն քի պիսուչ վէ պիկիհնահ պիր գուրպան օլտուն, րահաթ ուտու, սէվկիլի էվլատըմ, վատա իտէրիմ քի, սատաէթի իճրա օլունաճագ տըր։

Գէտպահթի գատընճըղազ, մէգքիւր մէքթուպու էգիպ, վէ եիւզ ֆրանգլըգ պանգնօթու ալըպ, չօճուղունուն նաշընը

անլընտան պուս իթտիքտէն սօնրա , օտասընտան չըգոը , վէ օտասընըն գաբուռնունու քիլիոլէեիպ , գաբուռնու գարընըն նէզտինէ էնտի , վէ մէրգուռմէնէ խիմապէն ,

— Մատամ , պիր ազ էվվէլ սիզի լաեըգըյլա գապուլ իտէմէտիկիմտէն տօլաեը ափվընըզը թէմէննի իտէրիմ . նէ՛ կիպի հալը մէյեուսիեէիմտէ պուլունտուղումու էլպէթթտէ անլատընըզ , տէյի պէեան իյլէտի ,

Գաբուռնու գարը . — (Թալիսանէ սուրէթտէ .) Անլատըմ , վէ սիզի թէէմին իտէրիմ քի , սուրէթի գապուլինիզտէն տօլաեը սայա կիռճէնմէտիմ . Սիզ չիմտի պու խուսուսու տիւշինմէեիպ , պիչարէ մասումունուղուն տէֆնի իչին իճապ իտէն թէտապիրի իթթիխազ իտին ,

— Էվվէթ , մատամ , պէն տէ օթէտապիրի իթթիխազ իթմէք իչին կիտիեօրում , վէ ավտէթիմտէ տախի սիզէ օլան պօրճունու թէէտիեէ իտէճէեիմ ,

— Բէք է յի , բէք է յի . իչինիզէ պագըն . տահա վագթընըզ վար տըր ,

Պէօյլէճէ ժան , տայիրէ յի պէլէտիէէէ կիտիպ , գըզընըն վէֆաթընը խապէր վէրտի , վէ իրթէտի կիւն , մուպէյէնէտի իճրա իտիլտիքտէն սօնրա , ճէնազէ գալընրըլմասը գարարլաշտըրըլտը ,

Պիչարէ վալիտէ պիր մում սաթըն ալըպ , խանէօթինէ ավտէթ , վէ օթէլճիեէ օլան պօրճունու թէէտիեէ իթտի , վէ պատէհու ճէնազէնին պուլունտուղու օտաեա կիրիպ , սաթըն ալտըղը մումու էագարագ , գըզընըն էաթազը պաչընա գօյտու , վէ քէնտիսի տէ էաթազըն եանընտա տիզ չէօքիպ , ֆիքրինէ կէլէն տուալարը՝ աղլաեարագ իթտի ,

Ուրա սըրա ախազը ինթիգամ թաապվուրու պիհնինի օլ տէրէճէ թէչվիչ վէ իսթիլա իտիեօրու քի , տուտաեը վէ հէր չէյի ունուտարագ , սիմասը տէհշէթէլի պիր հալ քէապ իթմէքտէ , գաշտարը չաթըշմագտա , վէ տօստագլարը գըմըչտաղընըզը տուրմագտա իտի ,

Օ ագշամը վէ օ կիճէեի պիչարէ գատընճըզագ պու սուրէթէէ կէչիրտի , Ֆագաթ սապահչաեընը քէնտինտէ գուվվէթ-

սիզլիք հիսս իթտիկինտէն , պիր ազ նաֆագա եէմէեէ գարար վէրտի , չինքի թաապվուրլարընը մէմգրի իճրաեէ վազ իտէպիլմէք իչին , գուվվէթէլի պուլունմասը լազըմէտէն իտի ,

— Պինաէերին պիր կիւն էվվէլ կէթիրմիչ օլտուղու էքմէկչին պիր բարչասընը եէտի ,

Սաաթի իչ պուչուգտա , չօճուղուն նաչը թապութա վազ օլունտու ,

Ժան , պէեազ պիր ֆիսթան կիեինտիրմիչ օլտուղու գըզընը սարմագ իւզրէ պիր բարչա գումաչ սաթըն ալմըչ իտի ,

Չօճուղուն թապութա վազ իտիլմէսի՝ օլ պէտապաթի վալիտէ իչին ազիմ պիր ճէֆա օլուպ , պիչարէ՝ տիլտիզ կիպի տուրարագ , էլլէրինի օվուչտուրուեօրտու , ֆագաթ կէօզ եաչլարը պունարը իւք կիւնտէն պէրու գուրումուչ օլտուղունտան , ադլաեամաեօրտու ,

Չինքի օլ սէվկիլիլ էվլատը էօլտիքտէն սօնրա , պագրեէյի վիճուտու կէօթիւրիւլճէք օլտուղունտան , անընը եալընըզ խաթըրէսի , վէ գանը վէ չիֆաընագապիլ ճէրիհասը գալաճագ իտի ,

Թամ սաաթ տէօրթտէ , իւչ նէֆէր ճէնազէ ալայը մէմուրու կէլիպ , չօճուղուն թաապութունու պիր արապաեա վազ իլէ , քիլիսէեէ կէօթիւրտիւէր ,

Ժան տախի , եաեան վէ պաչը սօրգ , վէ հընչկըրմաօրնտան պօղազը տօլմուչ օլարագ , ֆուգարա ճէնազէէրինէ ժախուս օլան արապանըն արգասընտան կիտիեօրտու ,

Հալ պու քի մէգքիւր արապանըն արգասընտան կիտէն՝ քէնտի զանն իթտիկի կիպի , եալընըզ օլ պէտապաթի վալիտէ օլմաճաղպ , Լօպինօ սօգաղընըն քէօչէսինտէն , բէրտէլէրի էնտիրիլմիչ օլան պիր գուբէ արապասը , էլլի ալթմըչ սաըմ ուզագտան ճէնազէ արապասընը թաագիպ իտիեօրտու ,

Գապրիսթանա մուվասըլէթի իտիլմէզտէն էվվէլ , ժան , օտունտան պիր խաչ , վէ հէրտեմ թազէ չինչէրտէն եարըլմըչ պիր կիրլանտ սաթըն ալտը , Պու կիրլանտըն օրթասընտա , վէրնիլի սիեահ հարֆլար իլէ « ԳԼՕՉԵՍՏԻ » սէօզլէ եազըլմըչ իտի ,

Ա.յնի վագթտա քիրա արապասը տուրուպ , չաբգասընը

կէօղէրինէ գաապար չէքմիշ օլան պիր առէմ պու արապատան աշաղը էնամ, վէ գաարնա եագլաշմաեարագ եիւրիւմէկ պաշլատար։

Ճէննաղէ արապատը գապրիսթանա կիրէճէկի սըրատա, պիր բահիպ, րէֆագաթըրնատա պիր քիլիսէ չօճուղու օլարագ պու ալայա գաթըլտը, վէ ազ էվվէլճէ աչըլմըշ օլան պաղը չուգուրլարըն պուլունատուղու մահէլլէ մուվասըլէթլէ, Լինանըն թապութու պունլարատան պիրինէ վազ իսիյոր։

Բարաա՝ թապութուն իւզէրինէ պիր ավուճ թօրրագ ապթըպ, ճէննաղէլէրէ մախատա օլան տուայը օգուտու։

Ժան՝ մէզարըն էօնիւնատէ տիզ չօքիւպ, ատը ատը աղլաեօրտու։

Ուրապատան աչաղըտա էնմիշ օլան չախա իսէ, գապրիսատանտաքի ադաճլարըն արդասընատա կիպզէնմիշ օլտուղու համատէ, մէրգումէյի կէօզէտիեօրտու։

Մէզարճըլար, իսիյէն տուատան սօնրա, չօճուղուն մէզարընը թօրրագլա տօլտուրտուլար, վէ պիքր իմտիկիմիզ խաչը տա իւզէրինէ տիքիպ, ֆիլմ ուրսուզճա օրատան մուֆատրագաթի իմտիլէր։

Ժան, պիր գաչ տագրդա տահա տիզ չէօքմիւշ օլարագ տուրուպ, պատէհու ատաղա գալգաը, վէ էլինատէքի կիրլանտը՝ խաչըն պիր գօլունա կէչիրտի։

Օլ վագրթի հընչկրմանա պաչլատըպ, նէֆէսի ընիւքէնմէքլէ թէրքի հատաթ իսէճէկինի, վէ գալպի հէման բարատլանմագ տէրճէսինատէ պուլունատուղունու զանն իմտի։

Գու նէօպէթի ազ վագրթի սիւրիւպ, պատնուն եէրինէ միւտհիշ պիր սիւքունէթի գալմ օլտուղունատան, ևիւքսէք սէսլէ սէօյլէմէքատ օյտուղունու տէրք իսէմէնէրէք։

— Ադլամայա նէ՞ սէպէպ վար տըր։ Իքինիգին այրըլըգը չօգ վագրթի տէվամ իմտինէնճէք տիր, տէտի, վէ էլինի մէզարա տօղրու ուղաթարագ, — Գը՛ղըմ, պու ագշամ սանա գավուշաճաղըմ, չինքի պու ագշամատան եվվէլ ինթիգամըն ալընմագ տըր, ատ յի պէեան իյլէտի։

Գատէհու, թէքրար տիզ չէօքիւպ տուա իմտի։

Մէրվի ադաճլարընըն արդասընատա կիպզէնմիշ օլան չախա՝ պէտագախթի վալիտէնին գրգընա խիմմագէն սէօյլէտիկի սէօզլէրի իչիթտիկինտէն, տօտագլարընատա զարիպ պիր թէպէսիմ հուսուլէ կէլտի, վէ սէսսիզճէ մէղարըգտատան տիչարը չըգտը։

Մէրգումէ, տիչարատա պէրլէմէքտէ օլան արապատընա րաքիպէն, ինկիլիզճէ արապագրօրնա,

— Շօք տ՛Ուրժան պիրագանէսինէ կիտէճէկսիմ. չարուգ կիմմէք խոթէրիմ. չինքի իչիմ զանէթի միսմաճէլ տիր, տէտի։

Գըրգ պէշ տագրդա սօնրա, արապա, Էգօլ-տը-Մէտինն սօգագը քէօչէսինտէ տուրտու, վէ Ուիլհամ Սգօթ՝ սմէյէ գրեագիէթինտէ արապատան էնիպ, մէղրիւր պիրագանէճէ տախիլ օլտու։

Սիմսընատա էսէրը մահզունյակէթ կէօրիւնիւեօրտու։

Մէրգումէ, պիրագանէ սալապընատա էմրագիչնա սիթգը նազար իլէ, Վիկթօրինին զէվճի Լուտզօնուն հալընըզճա պիր մատատա օմուրմուշ օլտուղունու միչահէտէ իյլէտի։

Լուտզօ պիր տիրսէկինի մատատա վէ պաչընըտա էլինէ տահաթմըշ օլուպ, սէրսօշ հալտէ կէօրիւնիւեօրտու։ Գարչընատա տա, հարբսը պօչանմըշ պիր ապաչնի գատէհի պուլունուպ, կէօզլէրինի տիր տիր պունա աթթի իմմիշ իտի։

Ուիլհամ Սգօթ, մէրգումուն հանընա կէլիպ օմուրտու, վէ էլինի ումուղունա վուրտու։

Լէօմէն Լուտզօ պաչընը չէվիրտի, վէ ահէսթէ ահէսթէ էլինի ուզաթըպ, ադըրլաչմըշ օլան տիլի իյէ,

— Վա՛յ արգատաչ, սէ՛ն միսին. տիւն սէնի կէօրէմէտիմ, տէտի։

— Տիւն կէլէմէտիմ. Բարիս ճիվարլարընատա, քէնտիսինէն ալտաճաղըմ օլան պիր խըսըմընա կիմմիչ իտիմ. ֆագաթ հիչ պիր բարա թահսիլ իտէմէտիմ։

— Սէ՞ն տէ մի թէմմամիյլէ գօղօղլանտըն։

— Խայր, թէմմամիյլէ գօղօղլանմատըմ սմմա, թօրպալարըն պէզի կէօզուքմէնէ պաչլատը։

— Իլթէ օ ֆէննա։

— Ալլահ պիւեիւք տիւր... Ֆագաթ պու ագշամ պուրաձա կէլիշիմ՝ սանա ճիտաի, հէմ ղաեէթ ճիտաի պիր չէյ սէօյլէմէք իչին տիր։

50

Լօժէն. – (Շաչըրարագ.) Ղաեէթ ճիտաի՛ մի... պանա՛ մը։

— Էվվէթ։

— Նէ՞։

— Խանէսինէ կիմսիչ օլտուզում խըսըմըմըն իգամէթ կեանը՝ Ռուսիա-Սէն-Լէժէրաէ տիր, կէղէրէք Բարիսէ ավտէթ իմէէեի տիւշիւնտիւմ, վէ Գրէթէյլտէն պէտ իլէ, Մարն Նէհրի սահիլինտէն եիւրիւտիւմ։ Իլթէ պու սըրատա, եօլտա, սանա բաճի օլան պիր վագըտաա թէսատիւֆ իմտիմ։

— Պանա՞ մը։

— Էվվէթ։

— Նէ՞ իսէ, սէօյլէ։

— Պիլիրսինքի, խըսըմըն Բօլ Պէրօ՝ ինսան տէնիզէեէ լաեըգ տէյիլ տիր։

— Պիլիրիմ, պանա վէրմիչ օլտուղու ագչէեի պէշ տագըգա զարֆընտա կէրի խմէէմէյլէ, ինսանլըգա լաեըգ օլմատըգընը իապաթ իմիչ տիր, Ահըպապա վէ ագրատա արասընտա պէօյլէ չէյլէր նագըշմազ։

— Մէրգուճուն սանա օեուն օյնամագտա օլտուղունա իսքեաթ օլտում... Տիւշիւն պիր քէրրէ քի, գարպէն սանա վէրտիկի իչի եիւզ ֆրանգը նիշինն կէրի խմէէմիչ տիր։

— Պէնի իզաճ իմէէք իչին։

— Օնտան տահա ֆէննա պիր մագսէտ իչին, Ամէն քէնտիսինի չօգտան պէրի՛ մի կէօրմէէեին։

— Ալաճաղընը իէէտիեէ իմտիկիմ կիւնտէն պէրի կէօրմէէեիմ, վէ օ կիւնտէն պէրու օմէէլի թէրք իլէէտիկինի պիլիրիմ։

— Նէրէեէ կիմսիչ օլտուղունտան խապէրին վա՞ր մը։

— Խայր, վէ վազիֆէ տէ իմմէէմ։

— Լուազօ՛, պէնի տինլէ... պէն՝ սայիրլէրին իչլէրինէ գարըշմաեը սէվմէմ, ֆագաթ մատտէ՝ հագըդի պիր տօսթա, պիր գարընտաչա տայիր օլտուղունտա, չիւնքի սէն պէնիմ գարտաչըմընն, օլ վագըթ ուտուլ վէ տտաթըմը թէպտիլ իտէրիմ։ – Գարընըն՝ Բօլ Պէրօեու թահգիր իմտիկինի պէնտան իտիեօրտուն, տէյի՛լ մի։

Լուազօ. – (Հիտտէթլէ էլինի մատտընըն իւսթիւնէ վուրարագ.) Դարըմտան պանա պահս իմմէ։

— Հալ պու քի պահս իմմէլիեիմ։

— Պէօյլէ իչտիգ կիւճսիւզ գալմազլըգընըն սէպէպի քէնտիսի տիր։ Էկէր հէր չէյտէն, հաթթա էհէմմիեէթսիզ չէյլէրտէն տօլտաը մուտարտա չըգարմտատա իտի, էվիմի վէ միւճէլլիտտանէէի թէրք իմմէզ, վէ պու կիւնքի կիւն իչտիգ կիւճսիւզ վէ ծն բարատըգ գալմազ իտիմ։

— Պէլքի գարընըն, էվինտէն սէնի իրրահ իմտիրմէք իչին սէպէպլէրի վար իտի։

— Սէպէպլէրի՞ մի վար իտի... Նէ՞ սէպէպլէրի օլապիլիր իտի։

— Պէլքի խըսըմընըն տա սէնի իլլ ու իչրէթէ տավէթ իմմէտինտէ սէպէպլէրի պուլունմատը տուր, չիւնքի պու սուրէթլէ գարըն իլէ պօղուչաճաղըն թատիի իտի։ Պունտան պաշգա, զաննի իտէրիմ քի, Բօլ Պէրօ վէ Վիկթօրին՝ մէրտամ ֆաստէրիների մէվգըի իճրատէ վազ իտէպիլմէք իչին, Վիկթօրին իլէ սէնին արատընըզտա պիր թէֆրիգա հասըլ իմմէք իւզրէ պէ ընէրինտէ իմմինիճագ իմմիչլէր տիր։

Լուազօ՝ սաթթէ տօսթունա հէյտան թէհտիտատվէր սուրէթտէ սաթգը նագար իտէրէք,

— Նէ՞ տիմէք իսթէեօրսուն, տէյի սիւալ իլլէտի։

— Սէօյլէտիկիմ՝ տչիքտար տրը։ Ճու սատթտա գարընն վէ խըսըմընն սէնին սագալընա կիւլիւեօրլար։

Լուազօ. – (Տիշլէրինի սրգարագ չըգարտըզը քէսկին պիր սէտա իլէ.) Ֆիքրինի իյզահ իմմէլիսին. գարըմ հագգընտա նէ՞ տիմէք իսթէօրսուն։ – Ընըն՝ պէնիմկէ մուամէլէսինտէ պազը խէթալարը օլմուշ օլապիլիր, նասըլ քի պէնիմ տէ պազը խէթալարըմ օլմուշ տուր։ Թիմիզլէյէյ վէ սապըրսըզ իսի, ֆագաթ նամուսլու պիր գարը իսի. քէնտիսինի խաստախանէյէ կէօմիւրմէլէրինէ պէն սէպէպ օլտում... պու իսէ, պէնիմ թարաֆըմտան պիւտիւք պիր թագսիրաթ տըր։ Էօյլէ օլտուզունու սէն տէ պիլիրսին։

Ապաէնթին թէէսսիրլիյէ, էօժէն Լուազոնուն աֆիւսթ օլան էֆքարընտա պիրտէն պիրէ թէպէտտիւլ վազը օլմուշ իսի։ Լաքին Ուիլհամ Սգօթ՝ իմմիհզա իսէրէք վէ ումուղլարընը չէքէրէք,

— Գագանա ատմաթում, գարընը պու կօլտա մահզուրտան սալիմ կիպի կէօմէքտէն ազընը... Ընըն խասթախանէյէ կիտիյի պիր թէրճիմա իսի։ – Բօլ Գէրօ վէ Վիգթօրին՝ սէնինկէ էյլէնիէօրլար... Եու էանատէ իքիսի պիրլիքտէ կաչաէօրլար, տէմի։

Գու արա էօժէն Լուազօ՝ Ուիլհամ Սգօթունն կագասընտան թուխթարագ,

— Ալլահ աշգընա, նէ՞ սէօյլէօրսուն, տէմի։

— Հագգըդէթի հալի սէօյլէօրում։

— Բօլ՝ զէվճէմ իլէ պէրապէ՞ր մի տիր։

— Էվվէթ։

— Տիմէք Վիգթօրին խասթախանէյէն չըգար։

— Էօյլէ կէօրիւնիւօր. չինքի սէյֆիյէտէ իգամէթ իտիւօրլար։

— Մէն քէնտիլէրինի կէօրմէ՞ն միւ։

— Էվվէթ, սէնի կէօրտիւկիւմ կիպի կէօրտիւմ։

— Եաշան տըր, եաշան։ Էկէր տօղրու իսէ, ալչագլըգ տըր... էկէր սահիհ իսէ, իքիսինի տէ թէէլլիֆ իտէճէիմ. ալիմ Ալլահ իքիսինի տէ էօլտուրէճէիմ։ Ֆագաթ սահիհ տէյիլ տիր։

— Իքիսինն՝ գօլ գօլա վէրմիշ օլարագ, աղաճլարըն ալ-

թընտա կէօրիւշտիւքլէրինի կէօրտիւկիւմտէ, պէն տէ սէնինկիպի պու հալի միւմքինսիզ զանն իմտիմ. եանըլըօրում վէ պէնզէտիօրում զաննընտա իտիմ, ֆագաթ եագլաշըրզըմ հալտէ, չիւպհէմ գալմատը։ Գունունլա պէրապէր էլան չիւպհէտէ օլտուղում ճինէթլէ, գօճուլարա սօրտում. անլէր տէ պանա, է Շու սէյֆիյէտէ իգամէթի իտէն միւսիւնիւն իտի բօլ Գէրօ տուր. Թէքմիլ եազ մէվսիմի իյնն սէյֆիյէյի քիրալատը» տէյի ճէվապ վէրտիլէր։

— Վիգթօրին տէ պիրլիքտէ՞ մի իտի. անըն խանէսինտէ՞ մի իտի։

— Գէչ տագըգատան պէրու էվվէթի տիօրսում, հալէա իսրար իտիօրսուն։

— Էկէր պէնիմ հագգըդի տօսթում իսէն, պէնի օ էվէ կէօթիւրմէյիմին. էկէր եանըլմամըշ իսէն, պու ագշամ դարիպ պիր վազըա օլաճագ տըր։

— Իսթէտիկին մահէլլէ սէնի կէօթիւրիւրում։ Կէօղլէրին իլէ կէօրիւպ իսքեմթի օլմալըըն։ Ֆագաթ նէ՞ եարմագ իսթէօրսուն, նէ՞ եարաճագսըն։

Լուազօ. – (Եումրուգլարընը սրգարագ.) Նէ՞ մի եարաճաղըմ։ – Պիր բէվօվէրինի վա՞ր մը տըր։

— Էվվէթ։

— Իւզէրինտէ՞ մի տիր։

— Իւզէրիմտէ տիր. իչպու քիւչիւք սէյեահամթըմ միւնասիպէթիյլէ իհթիեամէն եէտիմէ ալտըմ։

— Էօյլէ իսէ բէվօվէրինի պանա վէր. օլ վազըթի նէ եարաճաղըմը կէօրէճէքսին։ Ա՛հ, տիմէք օ էտէպսիզ գարը՝ պէնի սավտըգտան սօնրա, քէնտիսի գայըը մէչրու սուրէթտէ եաչաէօր... Գու հալ՝ ատէմա գասահամը իչէտիկի ղէմանն քէնտիլէրինի եագալամագ տիմէք տիր։

— Էվվէթ, էվվէթ։

— Իմտի, անլաէօրմուսուն, իքիսինի տէ էօլտուրէճէիմ. պու պէնիմ հագգըմ տըր, վէ պու պագատէ քիմսէնին պիր տիեէճէկկի օլամագ. չինքի գանսըն տա պէնիմ լէհիմտէ տիր։

Պիր աղ ղէմանտան պէրու, Լուազօ, տիգգամթի իթմէնէ-

րէք սէօնի եիւքսէլմիշ օլտուղունտան, պիրախանէտե պուլունանլար՝ մէրգումի իլէ ըէֆիդինի տինլէեօրլար իտի։

Սգօթ պու հալի տէրք իմմէքլէ,

— Տօսթում, պիր ազ թէսկին օլ... սայըր պիր թադըմ էշխասըն՝ սէնին տախիլի իշլէրինէ վագըֆ օլմալարընա հիչ պիր մահէլլ եօգ տուր... ապսէնթինի իչ տէ կիտէլիմ... սէնի իսթէտիկին մահէլլէ կէօթիւրէճէեիմ, տէտի։

Լուազօ՝ պիր եուտումտա գատէհինի պօշալթըպ, մասանըն իւզէրինէ տէ պօրճունու պրագարագ, Իրլանտալը իլէ պիրլիքտէ տիշարը չըգարը, վէ մէրգումա խիմապէն,

— Նէ՞րէեէ կիտիեօրուզ, տէյի սիւալ իմտի։

— Վէնսան տէմիր եօլունա, ֆագաթ սէնին տիպլէրին տիթրէեօր։

— Հիտայէթիմտէն նաչի տիր։

— Էօյլէ իսէ պիր արապաեա օթուրալըմ։

Սգօթ՝ գալարըրմըն պօեունտա տուրուպ, քէնտիսինէ պէրլէմէքտէ պուլունան ինկիլիզ արապաճըներն արապասըներ կէօսթէրէրէք, Էօժէն Լուազօ իլէ պէրապէր իշպու արապաեա օթուրտու, վէ արապաճըեա տա։

— Գասթիլ տէմիր եօլունա կիտէճէնիզ, տէտիքտէն սօնրա, արապա հարէքէթէ իպթիտար իլլէտի։

Լուազօ՝ ագլը պաչընտա օլմահան պիր ատէմ կիպի բաղթասըզ սէօզլէր սէօլէմէքտէ վէ տիվանէճէ հարէքէթլէր իճրասընտա պուլունմագտա իտի։

Սգօթ. – Զինհինի եօրմագ վէ պէօյլէ պօշպօղաղլըգ իմմէք պէյհուտե տիր, սօղուգ գան իլէ իշէ մուամէլէ իմմէլիսին։

Լուազօ. – Էվվէթ, էվվէթ, սօղուգ գան իլէ մուամէլէ իտէրէք, իքիսինի տէ թէլէֆ իտէճէեիմ, Րէվօլվէրինի պանա վէր։

— Վագթը կէլիրսէ վէրիրիմ,

Մէվգիճէ վասըլ օլունտուգտա, Սգօթ, Սէն-Մօր-լէ-Ֆոսէէ կիտիպ կէլմէք իւզրէ իտի պիլէթ ալար։ Պու իտի չափալար՝ չէնա տագըգա սօնրա թրէնէ ըաքիպ օլտուլար։

Ագշամըն սաաթ սէքիզի օլուպ, կիճէ գարանլըղը էթրաֆը իհամթա իմմէկէ պաչլամըշ իտի. ֆագաթ օ կիւնիւ ագշամա գատար թէհամմիւլիւն խարիճինտէ հէրարէթի հիւքմֆէրմա օլմուշ օլտուղու կիպի, գարանլըգ պասթըղընտա տա, հէնուզ օրթալըգ սէրինլէմէմիշ իտի։

Ուֆագտա ճէհիմ պուլութլար եըղըլմըշ օլուպ, արա սըրա չիմչէք չագրեօրտու իսէ տէ, սահիպտ տիւչմէեօրտու։ Հավանըն չիտտէթի հէրարէթինտէն պօրա զուհուր իտէճէկի անլաշըլմագտա իտի։

Բօլ Պէրօ վէ Վիգթօրին, պաղչէտէ գարշը պէ դարշը օթուրուպ, ագշամ թասմիսըրընը իմմիշլէր իտի։

Վիգթօրին՝ հաճաթը թազէ քէսպ իմմէքտէ օլտուղունու հիսս իմմէքտէ օլուպ, իլը տէֆա օլարագ վէ եարըմ սաաթտան պէրի սէ֊իֆիճէեէն տիշարը չըգապիմիշ իտի։

Վիգթօրին վէ Բօլ, նէհրին քէնարընտա վագը չաերը չիմէնլէր իւզէրինտէ վէ ադաճլար ալթընտա օթուրուպ, միւնթագաթէլ հագգընտա կէօրիւչիեօրլար իտի։

Զանն իտէրսինքի, հայրէթտէ գամըշ օլան կէնճ գատընըն կէօզլէրի էօնիւնտէ եէնի պիր ալէմին մէճհուլ ուֆուգու պուլունմագտա, վէ կիւնիւն պիրինտէ Բօլ Պէրօնուն՝ քէնտի զէվճի օլապիլէճէկի միւլահազաընա ֆիքրի ալըշմագտա, վէ թալագ գանունու ճէհիտի մահիմ օլտուղու, վէ Էօժէն Լուազընուն քէնտի հագգընտա կէօսթէրտիկի սուի մուամէլէ սէպէպիյլէ, Լուազօտան այրըլմագ գօլայ օլաճաղը ճիհէթլէ, մէգքիւր միւլահազաընտան տօլաթը մէզպուրէ թէօհմէթլի ատտ իտիլէմէզ իտի։

Վիգթօրին վէ Բօլ Պէրօ՝ պու սուրէթլէ մուհավէրէլէրինէ տէվամ իմմէքտէլէր իքէն, հավանըն չիտտէթի հէրարէթիյլէ նէհրտտ սիս հասըլ օլտուղունտան, մէրգումէյէ մէրգումէ՝ տէնիզ քէնարընտագի սէֆալարընա խիմամ վէրտիլէր։ Զաթէն Վիգթօրին՝ ֆէնալըգ հիսս իմմէհէ պաչլամըշ օլտուղունտան, Բօլ,

— Իչէրի կիրէլիմ տէ հաթաղընըզա եամթըն, տէտի։

Վիգթօրին. – Բէք էրքէն եամթագ իսթէմէմ, չիւնքի

ասոնցմէ ուեւուեամնամ, վէ բէք չօգ միւլահազամիա տալարըմ ։

— Էօյլէ իսէ, իսմէէտիկինիզ գատար օմուրտալ կէօրիւ-
շիւրիւզ։ Լաքին էմիմիզէ ալաէմի իտէլիմ. հէքիմ, ագշամըն
նէմիհինէաէն սագընըլմասընը գամիէն թէնպիհ իմիտի ։

Գու սէօզլէրտէն սոնրա, իսասմա՝ Բօլան գօյմուդունա
տահանարագ, իբիտի պիրլիքտէ քէօղկիւն ալի գամըհատըի
պիւեիւք օտաեա կիւրտիւէր, վէ օրտաա Վիգիմօրին՝ պիւեիւք
պիր գօյմուգըու իսկէմլէեէ օմուրտաու ։

Վիգիմօրին . — Տօսմուա, պաղչէնին բարմագըզ գարու-
սունու քիլիալէմինի՞զ մի ։

Բօլ . — Իայր, համիտըղընըզ զէման քիլիալէրիմ։

— Լաքին պէգլէմէէեէ նէ՞ սէպէպինիզ վար ոըր ։

— Գուրտաա գօրգմահաա սէպէպիմիզ եօգ տուր ։

— Գօրգմահաա սէպէպ պուլունմատըղընը զանն վէ մէ-
մուլ իաէր իսէմ ու, եինէ գօրգուեօրտում,

51

Բօլ . — (Պիր մուտ հագտրագ .) Գօրգմա՞զ մը . նէ՞տէն
գօրգուեօրտունուզ ։

— Լէկէր սիղին իլէ պիրլիքտէ պուրտաա օյտուղումտան
իտապէրտար օյուր իսէ, հագգըմա պուրտաա կէլէպիլիր ։

— Պիրլիքտէ օյտուղումունուզու նամօթլ անլատահագ ոըր ։
Գունտան գամիինագար մէրգում հագգընտաա ատա պահա
իմմէմէկէ սէօզ վէրմիշ իտինիզ ։

Վիգիմօրին՝ տօտագլարընտաա մահզունանէ պիր թէպէ-
սում միւշահէտէ օյունարագ, վէ էյինի Բօլա ուզամտարագ ,

— Խէյա իմիտիմ, աֆիվ իտէրսինիզ։ Բօլ, հիսսիեամըմը
թէակինի իտէմէմէրիկիմտէ գապահամըմ եօգ տուր ։

— Հիսսիեամընըզ միւնասիպէմսիզ ակիր . . . օ ատէմ
սիղի տիւշունիւեօր մու ատէմի զանն իտիեօրսունուզ ։ Հա-

եամտա օյտուղունուղու պիրէ ատրիսամըր իմմէէօր . . .
Ֆէնոտիսինին սէրիսօյլուգտան պաշգա արզուսու օյմահըզ, սի-
զի տիւշունմէք՝ մէրգում իչին ֆազլա պիր չէյ տիր . . . իմ-
տի, քէնտի հագգըմըզտա, վէ միւամէտպէկիմիզ հագգընը-
տա կէօրիւշէլիմ։

Գատէհու Բօլ՝ պիր իսկէմլէ ալըպ, Վիգիմօրին եանընտա
օմուրտաու, վէ մէրգումէ՝ էլլէրինի մէրգումա թէօլիմ իմտի։

Գուպպէյի ասիւման կիմտիրճէ գարարմագտա օյուպ ։
շէտիտ պիր լօտօս րիւզկեարը եամէքտէ իտի ։

Իչմէէ պու էռնալէրտէ, լէհճէօի սօչմուշ, նէֆէսի քէ-
սիլմիշ, վէ եիւրիւմէկէ թագաֆը գալմամըշ օլան պիր գա-
տըն՝ Բարիս թրէնիլլէ Սէն-Մօր-լէ-Ֆոսէեէ վասըլ օլտու, վէ
տէմիր եօլունտան եիւրիւեէրէք, Գրէթէյլ ճատտէսինէ կէօ-
թիւրէն քէօբրիւ եագընընտա պուլունմագտա իքէն, եանըն-
տան կէչմէքտէ օլան տիկէր պիր գատըն ,

— Աֆիվ իտէրսինիզ, մատամ. Սօլ սէչիֆիեէսինին նէրէ-
տէ պուլունտուղունու պանա պիլտիրէպիլի՞րսինիզ, տէտի ։

— Էվվէթ , մատամ. պէնիմէ կէլին տէ սիզէ եօլու կէօս-
թէրէեիմ, չիւնքի սիզ չու սատթատա մահէլլի մէզքիւրիւ պու-
լամագընըզ ։

Օգուեանլարըմըզըն թանըմըշ օլմալարը չիւպհէսիզ պու-
լունան ժան՝ պէեանը թէչէքքիւրլէ, րէհպէրինին արգասընը-
տան կիմմէէ պաշլատը, վէ օն տագըգա գատար սիւքիւթլէ
եիւրիւտիւքտէն սոնրա, ժանըն րէհպէրի տուրուպ ։

— Գու եօլտան տօղրուեա կիմտիհինիզ հալտէ, Մարն
նէհրի թաթագքընտաքի քէօբրիւեէ վասըլ օլուրսունուզ ։ Օ
քէօբրիւեիւ կէչէրսէնիզ, սօլա տաբըն . . . իւք տէֆա թէտա-
տիւք իտէճէկսինիզ՝ Սօլ սէչիֆիեէսի տիր . . . եանըլմաեաճա-
ղընըզ չիւպհէսիզ տիր . . . պիր պաղչէ բարմագըզը վար
տըր, վէ տիշատան՝ տալարը սարգըզ սէօկիւտ ագաճլարը
կէօրիւլիւր ։ Պէն սաղ թաթագա կիտիեօրում . . . չարուգ
կիտին, մատամ, չիւնքի եազմուր տանէչէրի զաթէն տիւշմէ-
եէ պաշլատըղընտան, պիր ագտան տիշատա գալմագըզը-
նըզ միւմքին օլամազ . . . կիճէնիզ խայր օլսուն, տէտի ։

— Թէշէքքիւր իտէրիմ, մաատամ,

Պէօյլէճէ ժան, բէհպէրինէն մուֆարագաթլա, իչար օլունան թարաֆա տօղրու եւրիւմէեէ պաշլատը։ Մէրդումէ, քէսալի գաւվէթի իթմիշ օլտուղունտան, ատրմալարընը գավի սուրէթտե ալմագտա իտի։

Մէզպուրէ, զիքր օլունան քէօրիւեիւ կէչիպ, պիր ազ ատհա եիւրիւտիւքտէն սօնրա, պիր պաղչէ տիվարը, վէ պու տիվարըն իսթիւնտէն սէօկիւտ ադաճլարը տալլարընըն սարգըմըշ օլտուղունու միւշահատե իթտի, վէ պու պաղչէնին բարմագլըգ գաբուտու էօնիւնտե մուվաաղէթինտե տուրուպ, բարմագլըգըն արալըգլարընտան իչէրիյե պագտը։

Սէյֆիյէ՝ տօղրու պիր եօլուն նիհայեթինտե օլուպ, ալթ գաթըն պիր բէնճիրէսինտէն ըշըգ կէօրիւնիւեօրտու. Հալ պու քի ճամըն բէրտէլերի գաբալը իտուկինտէն, տէրունը տայիրէեի կէօրմէք միւմքին տէյիլ իտի։

Ժան.. — (Ֆէնտի քէնտիյե, վէ եիւրէկի չիտտէթլէ չարբարագ.) Օրատա տըրըար, ֆագաթի քէնտիլէրինի նա՞սըլ էլտե իթմէլի։

Պատէհու մաքինավարի սուրէթտե էլիյլէ քիլիտին տիւյմէսինի արատը, վէ պու տիւյմէեի չէվիրմէքլէ սիւրկիւլիւ օլմատան բարմագլըգ գաբուտու աչըլըպ, Ժան իչէրի կիրտի, ֆագաթի հէեէճանը ազիմինտէն նաչի տիզլերի տիթրէտիկինտէն, նէֆէս ալմագ իւզրէ պիր գաչ սանիյէե տուրմատա մէճպուր օլտու։

Նիհայէթի ատրմալարընըն սէսինի չըգարմաեարագ, սէյֆիյէե տօղրու իչէրիչէտի, վէ ըշըգ կէօրիւնէն բէնճիրէնին եանընտա թէքրար տուրուպ, անլընը ճամա տաեաթտը։

Իրի բէրտէնին արասընտա ճիւզիյէ պիր աչըգլըգ գալմըշ օլտուղունտան, Ժան պու աչըգլըգ կէօրիւնէ իլիչտիկինտէ; պիւթիւն վիճուտի տիթրէտտի, վէ գօրգուլաճագ պիր չէյ կէօրմիւշ տիւր կիպի րիւճաթ իթտի։

Մէրդումէնին պու հարէքէթի՝ Բօլ Պէրօ իլէ վիգթօրինի թանըմասընտան նէշէթ իթմիշ իտի։

Մուախխարէն, Բարիտէն մուֆարագաթընտան էվվէլ

ատթըն ալմըշ օլտուղու բէվօլվէրի ճէպինտէն չըգարըպ, թէքթիկինէ պատար պատմագ մագսէտինի իճրա իթմէկի իչին, մէզքիւր սիլահը հաղըրլատըգտան սոնրա, թէքրար ճէպինտէ հըթգ իթտի, վէ եէնիտէն ճամա եոգլաչըպ, իչէրիեի տինլէտի։

Պու վէճհլէ Բօլուն սէսինի իչիտիպ թանըրը, վէ պու պատատ եանըրլմաեօրտու։ Մէրդում տէլիդանլը՝ չու եօլտա իֆատէի հալ իթմէքտե իտի.

— Էվվէթի, սէվկիւլիւմ, եագընտա թէքրար գուվվէթինիզի իչթիհատ իտէճէքսինիզ, վէ էկէրչի օլ վագիտա տէկինի վէսվէսէլէրինիզ վէ գօրգուլարընըզ պագի գալըրսա, Բարիսի, Ժրանսաեը թէրքլէ, գօրգուսուզճա պիրիպիրիմիզի սէվէպիլէճէկսիմիզ պիր մէմլէքէթէ կիտէրիզ։

Ժան, պունտան զիեատե տինլէմէ յիպ, սէյֆիյէնին գաբուսունու պիր համիյատա աչտը, վէ վիգթօրին իլէ Բօլուն պուլունտուգլարը օտաեա կիրմէսինտե, Բօլ Պէրօ՝ հայրէթի վէ վիգթօրին տէհչէթլէ րէֆը սէտա իթտիլեր։

Օլ էանատե Ժան՝ հագըգէթէն տէհչէթպախչ պիր հալատե պուլունուեօրտու։ Մէրդումէ, սեագտա վէ լէհճէսի ոօլմուշ օլարագ, գըմըլտանմագտըզըն տուրուպ, պիր աչըգը սապգընտա վէ պիրտե բարիպէսինէ թահդիրամիզ սուրէթտե պագտըգտան սոնրա,

— Ալչապլա՛ր, բէլիմէսինի թէլէֆֆիուզ իթտի, վէ պատէհու Բօլա տօղրու եիւրիւեիւպ, պօղուգ պիր սէտա իլէ,

— Գըզըն էօլտու, տէտի։

Բօլ. — (Ֆէնտի քէնտիյե մալիք օլմաեարագ.) Էօլտի՛մ իւ... վա՛յ Լինա էօլտի՛մ իւ։

— Էվվէթի, աճլըգտան էօլտու... սէն էօլտիւրտիւն։

Վիգթօրին՝ եիւզինիւ էլլէրի տէրունինտե կիղլէտի։

Ժան՝ չէօյլէ տէվամ իթտի.

— Վէ պիր ազ էվվէլ անըն մէղարը իւզէրինտե, ինթիգամընը ալմաեը եէմին իթտիմ... Իքինիզ տե ալչագ վէ խայինսինիզ. ֆագաթ զինաքեար գարըտան ինթիգամ ալմաեը տիկէրլէրինե թէրքլէ, պէն՝ պէնի իզֆալ իթտիքտէն,

ալտահմարգտան սանրա, մէսքէնսիզ վէ էքմէքսիզ հալտէ սո-
գադա պրրագան ալշատը, վէ գըզըմը էօլսիւրէն ճանվէրի
ճէզալանարրաճաղըմ։ Ռնը թէէսիպ իմմէեի եէմին իմտիմ.
եէմինիմի թուխտաճաղըմ։

Օ անտէ մէզպուրէ էլինի ճէպինէ սօղուպ, ըէվօլվէրի չը-
գարաքը, վէ Բօլ Գէրօսա նիշանլամատըլա, թէթիկինէ պաս-
տը, լաքին Բօլ, քէնտիսինի թիէհտիտ իտէն մուխտէրաքը
կէօրտիւկիւնտէն, էօյլէ պիր հարէքէթտէ պուլունտու քի,
ըէվօլվէրտէն չըգան գուրշուն, քէնտիսինէ իտապէթ իտէճէք
եէրտէ, Վիգթօրինէ իտապէթ իտիպ, մէրդումէ՝ պօղուգ պիր
նիտա չըգարարագ, վէ մուհիմ սուրէթտէ վուրուլարագ եէ-
րէ սէրիլտի։

Լաքին Բօլ Գէրօ պու սուրէթլէ գուրթուլամաեըպ, ժան՝
մէրգումնան ֆիրար իմմէէտէ օլտուղունու կէօրտիւկիւնտէ,
իքինճի տէֆա ամէշ իմտի, վէ պու քէրրէ մէրգում տախի
վուրուլուպ, եէրէ տիւշտիւ։

Ռ.ինի վազըթտա Լօժէն Լուտաղօ՝ էլինտէ պիր ըէվօլվէր
օլարագ իչէրի կիրիպ, Բօլսուն իւզէրինէ հիւճում իմտի, վէ
ժան՝ եէրէ սէրիլմիչ օլան իչի ճիսմտէն ագանը կէօրիւնճէ,
արթըգ օգանլը մահէլէտէ տուրամաեըպ, սիլահընը ամթա-
րագ տիշարր ֆըրլատը, վէ նէրէյէտ կիմմտիկինի պիլմէեէրէք,
պաղչէնին իչինտէն գօշմահա պաչլատը։

Գիշարէ գատընճըղտագ պիր միւտաէթի գօշտուգտան սօն-
րա, պիրտէն պիրէ ահտաղլարը պօչա բտամի կէլմէրլէ, պիր
ինսան նիտասը վէ պատէհու պիր ճիսմինի՝ Մարն նէհրինէ
տիւշտիւկիւ իչիտիլտի։

Գաղչէտէ, սէօկիւտ ագտաճլարընընէն արգտաընտա պիր ա-
տէմ պուլունուպ, պու ատէմ Ուիլհամ Սգօթի օչինատըլա,
ինսան նիտասընը, վէ սուհա պիր ճիսմ տիւշտիւկիւնիւ ի-
չիմտի, վէ տօտագլարընտա իպլիսքհարանէ պիր թէպէսիսմ
միւշահէտէ օլունտուղու հալտէ, սէյֆիէեէ եադլաչտը, վէ
իհթիհսամէն գարանլըգտա տուրուպ, եարը աչըգ օլան գա-
բուտան իչէրիեէ պագտը։

Լօժէն Լուտաղօ՝ մէճբուհ օլան Բօլ Գէրօհու տաչտարընտան

թուխտուպ, էլինտէէի րէվօլվէրին ագզընը գուլագ թօղունա
տահահարագ ահէչչէմի։

Բօլուն, օ անտէ գաֆտաը բարչալանարագ, պէչինի տա-
գըլտը, վէ Լուտաղօ իսէ, ապսէնթին վէ հիտտէհինին թէէս-
սիրիյէ սէրհօշ օլուպ, քէսպի ֆիհրուհաթ իմմիչճէսինէ, տէհ-
չէթամիզ պիր սէտտա իչէ,

— Սէն պէնի տէյհուս իմտին... իչճէ տէյհուս տա
ինթիգամընը պէօյլէ ալըր, տէտի, վէ պատէհու, էօյիս օ-
լարագ եիւզ իւսթիւնէ եէրէ սէրիլմիչ օլան վիգթօրինէ գօ-
չուպ, չիտտէթլէ պօղաղընատան թուխտու, վէ եիւզ թարա-
ֆընը չէվիրիպ, անլընտաքի դուրշուն տէլիկինի կէօրտիւկիւն-
տէ,

— Գունուն իչինի պիր տիկէրի պիճիրմիչ... վագտա
պու իչի տէ պէն կէօրմէտիկիմէ թէէսսիֆ իտէրիմ, լաքին
նէ՛ չարէ, օլան օլմուչ տուր... իչճէ պէնիմճէ էյլէնճէլէրի
պէօյլէ թէչէֆ իչչէրիմ, տէյի պէնան իմտի, վէ գարուհա
տօղրու իչէրչէտի իտէ տէ, օլտհա վարլ օլամատը, չինընի
խարիճտէն ղուհուր իտէն պիր գուրշուն՝ գալակհատընտա թէ-
սատիֆ իմտիկինտէն, քէնտիսի տէ Բօլ Գէրօ իչէ վիգթօրիս-
տին նայչարը հանընտա եէրէ սէրիլտի։

Մէրգումու գուրշուն իչէ վուրուպ թէչէֆ իտէն Ուիլհամ
Սգօթ, թէէքրար թէպէսիսմ իտէրէք, քէնտի քէնտիճէ,

— Եարընքի ղազէթալար իչին կիուզել պիր միթճէնէվ-
վիճէ հավատիս չըգտը... էլալեմթէ պու հավատիսին սէր-
լեվհասը էուբընը ճուճէ օլաճագ տըր։ Գատընըն պիրի գըս-
գանճըգ հիսսի իպրագ իմտի... պիր զէվճ տէ ինթիգամ...
վէ սայիրէ վէ սայիրէ... հիքմէթի՝ վագըտաեը թատիի պու-
լաճագ տըր... պիր տարպէտէ տէօրթ փիչի էքսիլտի...
պու ագչամ մուվաֆֆագըյէեիչէ կէչտի... էֆէնտիմ ժէմ-
նուն օլաճագ տըր, տէտի, վէ չիտտէթլի պիր եազմուր եագ-
տըզը հալտէ, Սգօթ, սէյֆիէեէյի մէզքուրէտէն հարէքէթլէ
Բարիսէ միթէվէճճիհէն եօլա չըգտը։

52

Հէր նէ գատար մէզքիւր տէհչէթի ֆաճիանըն իճրա իտիլտիկի մահէլլ պիլ նիսպէ խալի իտի խսէ տէ, պու ճիւմլէ իլէ բէվօլվէրին սէլէրի ճիվարտաքի գօնշուլարտան իչիտիլտի, վէ պիր գաչ քիչի տէ պու սէստէն Թահրիք օլունարագ, ասգագ գարուլարընըն էօնիւնէ չըգտըլար։

Սօն տէֆա Ուիլհամ Սգօմ Թարաֆընտան ամըլան բէվլէր իւզէրինէ, օլ ունէ տէկին այրը այրը տուրմուշ օլան քիմսէլէր Թօպլանըպ, Թահաթի էֆքէարտան սօնրա, Մարն նէհրի Թարաֆընա իլերլէտիլէր, վէ մալիւմիւմիւզ օլան սէչիֆիեէնին ալթ գաթընտա ըշըգ, վէ պաղչէ գարուսունուն աչըգ օլտուղունու կէօրիւպ, պու գարուտան պաղչէյէ կիրտիլէր, վէ գարուտու գարալը օլմահան էվին իչէրիսինէ ամֆը նազար իլէ, կէօզլէրինէ Թէսատուֆ իտէն ույնզարէտէն րէֆը սէտա իլլէտիլէր։

Գանլարա միւլէմմա օլարագ եէրտէ եաթմըշ օլան իչ քիշիյէ պէչքի հէնուզ իմտատ իտէպիլիրլէր իւմիտիլլէ եանըլարընա վարտըլար խսէ տէ, իչիւ տէ Թէրքի հաեաթի իթմիչ օլմալարըլա, Թէրէտտուտու պէրմարաֆ իտիպ, քէյֆիյէթի մահէլլէ բօլիս գօմիսէրինէ վէ ժանտարմա էֆրատընա խապէր վէրտիլէր։ Գիր սատի սօնրա իճազ իտէն ույնզարէտէն իւմուտի՝ բօլիս միւտիրի վէ պիր միւամէնէթիդ վէ պաղը նէֆըտի իլէ պիրլիկտէ մահէլլի վազըտաա կէլիպ, իճրա իտիլէն Թահգիգաթատան դաթի նէթիճէլէր հասըլ օլտու։ Շէօյլէ քի, ույնզարէտա օլան նաչալարըն իւղէրինտէն պուլունան միւխթէլիֆ քեաղըտլարտան, Բօլ Գէրօնուն՝ Լօժէն Լուսաղօնուն մէչրու զէվճէսի օլան վիկԹօրինի քէնտիսինէ ույնզրէս իթԹիֆ

խաղ իտէրէք, Ույն-Մօրտաքի սէյֆիեէտէ պիրլիկտէ եաչատըգլարը Թէպէյյիւն իմտիկի կիպի, Լուսաղօնուն տա մէզքիւր իչի գինաքեարտան նամուսունուն ինԹիգամընը ալտըգտան սօնրա, քէնտի քէնտիսինի վուրմուչ օլտուղու մանէսաը վէրիլտի։

Գէօյլէճէ մէրճիի օլան հիւքիւմէթի Թարաֆընտան լազըմ կէլէն ժուրնալ պիլիԹանգիմ, ճէնապէլէրին տէֆնի էմր օլունտու։

. . . . . .

. . . . . .

Ժօրժ սը Նէրվէյին իշլէրինի Թէամիհէ իտիպ, պիր խայլի պօրճլարը էօտէնտիքտէն սօնրա, քէնտիսինտէ անճագ իչի եիւզ պին ֆրանգ գալտը։ Մէրգուա՛, պիր գաչ սէնէ զարֆընտա պիր միլէօն ֆրանգտան գինատէ սարֆ իթմիչ օլտուղու հալտէ, մէզքիւր իչի եիւզ պին ֆրանգըն իրատը յա Բարիստէ եաչամահահաճապընը անլատարագ, պախԹընը Թէքրար տէնէմէչք իւզրէ, գումար օյնանըլան տիկէր պիր մէմլէքէԹէ կիթմէհէ, վէ պու սըրտատա Մէլանի կօթիէնի Թէրքիթիմտէն պաչգա, կիտէճէկի մահէլլի պիլէ մէրգումէհէ պիլտիրմէմէհէ գարար վէրտի։

Ժօրժ, վաիտէօնինն վէֆամընտան պէրու պու էֆքէարտա օլմասը ճիհէԹլէ, կիւեա վէրասէթի իչլլէ մէչղուլ օլտուղունու պէհանէ իտէրէք, մէԹրէսինի գաեէթի սէյրէք կէօրմէհէ պաչլամընչ իտի։ Մէլանի խսէ, Ժրէտէրիք ՊէրԹէնի տօեուրմագ իւզրէ, ժօրժ, մէքԹուպ մէքԹուպ իւսԹունէ եազարագ ագչէ իսԹէմէքտէ իտի։ Զիւնքի օ հօվարտա տէլիգանլը՝ զէֆք ու է յլէնճէ մահէլլէրինտէ եէյիպ իչիպ էյլէնմէք վէ էրքէք վէ գատըն ահըպապասընա իբրատլար իմմէք իւզրէ բարա եէԹիչտիրէմէհէօրտու։ Թէտրիճէն Մէլանիի տատի, քէնտիսինին կիմտիկի պայադը մահէլլէրէ ալըշտըրըպ։

Գիր միւտէթի գատար ժօրժ հիչ մէյտանա չըգմատըղընտան, վէ տիկէր Թարաֆտան Մէլանի իլէ չէրիքի մուդիրինին բարտաճա իհԹիեաճլարը արԹուղընտան, մէզպուրէ՝ ժօրժուն տանէսինէ կիմտի. ֆագաթ էվին գանատալարը գա-

բալը օլտուղու միսիլու, գաբուներն չանրնը միւքերրերէն չալ-
մաբնաս, ճէվապ վերէն օլմաբրղընաան, Մէլանի եագընա-
տաքի տիւքքեանլարա, մալիւմաթ ալմագ իւզրէ միւրաճաաթ
իթաի, վէ խանէի մէզքիւրուն սաթըլմըշ օլուպ, Ֆօրժ ար
Նէրվէյլին թաասրրուֆնաան չըղարըլընը, վէ մէրգուման
տախի՝ էչեասընը պիր արապաա եիւքէթիպ, պիր խալլի
կիւնաէն պէրի կիմսիչ օլտուղունու, ֆագաթ կիմսիկի մա-
հէլլին մալիւմ պուլունմաարըղընը թահգըղ իլլէաի, վէ հիս-
տէթ ու ղազապա,

. . . . . .

— Ոագ չու խրրսըգա, բարամը չալըպ ֆիրար իթաի...
ֆագաթ հէր հալտէ պօրճունու էօտէնէճէք տիր, ոէտի քէն-
տի քէնտինէ, վէ Ֆրէտէրիք Պէրթէն՝ վուդուտաան խա-
պէրտար օլտուղունաա,

— Էվվէթ, էվվէթ, ապչէմիզի ղասպ իթաի... տէյի
պէեան իլլէտի,

. . . . . .

Մօլ քէօչկիւնտէ վուդու պուլան տէհշէթլի ֆառճիտաան
սօնրա, Ռիչեամ Սկօթ՝ ժան Տէաուրտինին նաչը՝ Մարն Նէհ-
րինտէ պուլունտուդաան սօնրա, քիմ օլտուղու թահրըմաար
իչին, Մօրկ նամ մահէլլի մախտուտա ղազ իտիկայ իտիլմէտի-
կինի անլամազ իւղրէ, հէր կիւն, վէ պագչէն կիւնտէ իքի տէ-
ֆա օմահէլլէ կիմսիմէքտէ իտի, վէ մագսատտէ, նաչը մէդ-
քիւրու օրատա կէօրտիւկիւ անտէ, մէրգուման քիմ օլ-
տուղունու թահրթմաըրըգ, սրճիի ահվալ տէֆթէրինտէ
վէֆաթընը դայտ իթտիրմէքտէն իտարէթ պուլունմադտա
իտի:

Իւչ կիւն գատար կիտիպ կէլտիկի հալտէ, նիհայէթ պէք-
լէտիկի նաչը՝ Մօրկուն թահչարը իւղերինէ գօնուլմուչ օլարագ
կէօրտիւ, վէ զաթէն ժանը թահրատրղընաան, նանըլմաաըղը-
նա էմին իտի,

Գատէհու Մօրկաան չըղըպ, տէրուհինտէ քէնտի թէպ-
տիլ գրեաֆէթի տաղանմըշ օլան պիր արապաա թաքիպէն,
ՍԷնթ-Ուանա կիտէճէկինի արապաճըլտա անլտիմտը, վէ ար-
պանըն բէրտէլէրինի էնտիրտի,

Արապաա՝ բաշավրաճըլար խանը գաբուսուհնաա տուրտու-
զունտա, խայրխահլըդ սըֆաթընը աչմըչ օլան պապա Ֆօր-
տիէ էնիպ, Իրէր Պէրհնաան օտաասընա կիմսի,

Մէգքիւր իհթիեար բաշավրաճը, եարը սէրիսօչ օլտուղու
հալտէ գաբուտա, կիւնէչէ գարշը օթուրմուչ իտի,

Մէրգուման, բաշավրաճըլար խանը միւթէսարրըֆը վէ Աչ-
Գաբե տե Լաա տը Ֆրանս նամ մէչիտանէնին սահիպի օլան գարը
թարաֆընտան քէնտիսինէ վէրէսիյէ իչրէթի վէրիլմէսի սաեէ-
սինտէ, սէրսէմիչէնմէյէ պաչլամըչ օլուպ, կէօզէրի եարը գա-
բալը օլտուղու հալտէ, պաչը պիր թարաֆտան օլ պիր թա-
րաֆա սալլանմադտա իտի,

Ագօթ՝ մէրգուման ումտուղունա էլիյլէ տօգունտուղուն-
տան, Իրէր Պէրօ պաչընը գալարրըպ կէօզէրինի աչտը, վէ
տիթրէմէքտէ օլան զայիֆ էլինի մէրգում Իրլանտալըա ու-
զաթարագ,

— Վայ սիզ մի սինիզ, պապա Գօրտիէ, պիր ֆէլաքէթ
խապէրի տահա մը կէթիրտինիզ... ա՜հ, չու ֆէլաքէթլէր
ֆամիլեամըզ իչինտէ նէ՛ գատար չօղալտը: Զանն իտէր-
սինիզ քի, չէյթան՝ Պէրօ ֆամիլեասընա խասիմ օլմուչ... Տուլ
Ֆէրրօն վէ Բէրրօ գատընլարտան սօնրա, Լուագօ, Վիգթօ-
րին, Էօժէն վէ պու ֆէնալըգա սէպէպ օլան չու չարգըն Բօլ
Պէրօ ահրէթէ եօլճու օլտուլար: — Ամպիկիւ թէաթրօսունտա
պիլէ պու գատար տէհշէթլի մէնզարէ իճրա իտիլմէզ, — Էյ
պապա Գօրտիէ, սիզ պու հալլէրէ նէ՛ տիեօրսունուզ, տէտի,

53

Ագօթ. — (Ասֆալէտունանէ պիր թավր իլէ.) Պէն պու
հալլէրէ նէ՛ մի տիեօրում... հիչ պիր չէյ տիմէեօրում, վէ
իֆատաաթընըզը տինլէտիքճէ, նէ տիմէք իսթէտիկինիզի ան-
լամաեօրում, — Ֆէլաքէթ վէ ֆէնալըգ տէտիկինիզ նէ՛ տիր,

— Միզէ սէօյլէտիկիմ հագըգէթ տիր։ — Գըզդարընտա. չըմ քէօմիւրտէն էօլտիւ . . . Էօժէն Լուտզօ՝ ղէվճէսինի վէ Բօլ Պէրօճու էօլտիւրտիւ, վէ ասնրա տա քէնտիսինի թէլէֆ իթտի . . . Ցիւն տէ ժանը կէօրմէք իւզրէ Էօպինօ ասգաղընտաքի օթէլէ կիթտիմ . . . Օթէլճի՝ բիւչիւք Լինանըն վէֆաթ իթտիկինի, վէ օ կիւնտէն պէրու ժան հագգընտա խապէր ալընմատըղընը սէօյլէտի։

— Ժագաթ, ատհինէն պու բէք տէհլէթլի շէյ տիր։

— Էվէլէթ, էվէլէթ, պէնիմ կիպի պիր իհթիեարըն ագ. լընը ղայպ իթտիւրէճէք պիր հալ տիր։ Ժան՝ վէյհուսիեէթ սահիպսըյլա, քէնտիսինի թէլէֆ իթմիշ օլաճագ տըր։

— Ջապթիեէ նէզարէթինէ միւրաճաաթ իթտինիզ մի։

— Խայր։

— Մօրկա կիթտինիզ մի։

— Խայր, խայր, հիչ պիր շէյ եադմադա իդթիտարըմ եօգ տուր։ Եալընըզ տիւչիւնմէմէք իչին չաղըեօրում վէ թիւ. թիւն իչիեօրում։

— Պապա Բէյրօ, ճէսուր օլմալը . . . ժանըն նէ օլտու. ղունու անլամագ՝ վազիֆէնիզ իճապընտան տըր։ Գարուտա արապամ տուրուեօր. պէնիմիլէ կէլմէք իսթէմիսինիզ։ Պիր. լիքտէ Մօրկա վէ զապթիեէ նէզարէթինէ կիտէլիմ. օրտա պէնիմ պազը տօսթլարըմ վար տըր. անչէյտէն իչի թահ. գըզ իտէպիլիրիզ, վէ պատէհնու պիրլիքտէ թադամ իթմէնէ կիտէրիզ։

— Բէք էյի, բէք էյի. հիչ օլմազսա, պու սուրէթլէ պիր ազ տէֆի զամ իթմիշ օլուրում։ Կէօրիւեօրսունուզ ա՛, իւզէրիմտէ ֆէնա պիր հալ վար տըր . . . բաչավրաճըլըզա մախսուս օլան գանճամտան վէ քիւֆէմտէն սըգըլըեօրում։

— Հայտէ պապա, եօլա չըգալըմ, պէն սիզի թէսէլլի ի. տէրիմ։

Ուիլեամ Սգօթ՝ Բիէր Պէրօճու արապանա կէօթիւրիւպ, օթուրթտու, վէ արապաճըեա, «Մօրկա կիտէճէնիզ» տիեե. րէք, քէնտիսի տէ օթուրտու։

Էնտամ բահտէ բաչավրաճը պիր թագըմ պօչպօղազըղա

տալտրղընտան, սախթէ ինսանիեէթբէրվէր սապր իլէ իտիլէն սէօյլէրի տինլէտի, վէ իհթիեարը մէմգուտուն կիւնտէն կիւ. նէ սէրիսօչլուգլա մինվ օլմագտա պուլունտուղունու միւշա. հէտէ իլլէտի։

Մօրկուն գարուսունտա արապա տուրտուղունտան, մէր. գումյար արապատան էնիպ, տայիրէյլի մէզգիւրեեէ կիրտիլէր։

Ուիլեամ Սգօթ՝ պու ճիհէթլէ տէ մագսէտինէ էրտի։ Շէօյլէ քէ Բիէր Պէրօ՝ եարը սէրիսօչ օլմասընա բաղմէն, իւլ կէօրիւշտէ ժանը թանըրըպ, Սգօթուն իսթարը վէճճէ, զապթ օտասընտա իֆտատէսինի վէրտի, վէ օրատան Լօպինօ ասգաղընտաքի օթէլէ պիր քիմսէ կէօնտէրիլէրէք, օթէլճի գարը ճէլպ իտիլտի, վէ օտախի ժանը թանըտըղընտան, մէզգուրէնին վէճֆաթ գույտը սէֆթէրէ եադըլըը։

Ուիլեամ Սգօթ՝ խայրխահլըզ վազիֆէսինի պու սըրատա տախի իճրատէ միւսարատաթլա, միւթէվէֆիեէնին սէֆհի իչին իգթիդա իտէն մէսարիֆի թէսիլիեէ իսթիկինտէն, Բիէր Պէրօ,

— Նէ՛ միւքէմմէլ վէ էմնալսիզ սատմ տիր, տէյի տիւ. չինտիւ։

Գու իչլէրտէն սօնրա, Իրլանտալը՝ Օբրիթալ պուլվարրն. տաքի իգամէթկեահընա ավտէթինտէ, Ճրնօլտ Ցէալինեը թա. րաֆընտան եադըլըմըշ պիր թէզգիրէ պուլտու քի, պունտա, Ճրնօլտ, իրլանէսի սապահ իտանէսինտէ քէնտիսինէ պէրլէմէսի. նի Սգօթա իսթարտ իսթմիշ իտի։

Իրլանէսի հիւն, սատթ սէքիզտէ ժիլ վէրիէրին չէրիքի կէլիպ, Ուիլեամս պազը թալիսմա՛ իսթա իսթտի քի, եադընտա պու թալիսմանը՝ նէթիճէլէրինէ պէրապէր անլաեաճադըզ։

Ճրնօլտուն ազիմէմինտէն եիկիրմի տագրգա սօնրա, Սգօթ՝ խանէսինտէն չըգըպ, Լիօն տէմիր եօլունա կիթտի, վէ սատթ օն պիրի գըրգ պէշ տագրգա կէչէն Մարսիլիա սիւ. րաթ գաթարը իչին պիր պիլէթ ատը։

Մէրգում, քիւչիւք եօլ չանթասընը, վէ պանդնօթլար իլէ պազը քեադըրատարը Հավի պիր ճիղտան, վէ պիր րէվօլ. վէր իլէ պիւեիւք չարտա պիր պատթօնու Համիլէն Նիսէ կիթ. մէք իւզրէ իտի։

ժօրժ ալ Նէրվէյ՝ ասոն ատեֆիա Բարիսատէ ժիւլ Վէրնէր իւէ շէրիքինէ վիգոմթա վարտիկինատէ , Մ՚օնթէ-Կարլօնա կիատճէկինի սուբէթի մնորէմանէտէ պիլետիրիպ , ֆիլմագը օագշամը Մ՚օնթէ-Կարլօնա մուվասըլէթլէ , Օմէլ-Տ՚օնթինանթալա էնատի , վէ իւք կիւնիւ շէհրի վէ գումարխանէլէրի տօլաշըպ , օլ էնատէ , շէհրի մէզքիւրատէ Թանըտըղը Բարիսլիլէրէ թէասատուիֆ իմմէզքիւք իհմալնալի բէք տէ պուլունմատըղընա թէէմին օլատու . չիւնքի ճէնուպ ճիհէթինէ ատյեահաթի իսիլմէսի մէվսիմինատէ պուլունուլմատօրատու :

Բարիսլիլէր՝ իւք պահարատա Նիսատէն հարէքէթ , վէ պիր տէ ասն պահարըն խիմմաճընատա շէհրի մէզքիւրէ ավատէթ ի-տէրլէր : Գուննարըն եէրինէ կէլմիչ օլանլար , պիր Թագրմ էճնէպիլէր Լանի Բուլար , Ագմանլար վէ Ամէրիգալըլար օլմասըլա , իչլէրինատէ վիգոնթի ալ Նէրվէյի Թանընան հօգ իսի :

Օագշամը ժօրժ , գումար օյնամայա իպթիտար իհմի , վէ նասըլսա պահթը Լավէր օլարագ , պիր գաչ ատաթատա , օհմուզ պին ֆրանգ գազանտը , վէ ալէսանէվիլէնէ պահթը Եար օլմատըղը հալտէ , պիրտէն պիրէ պու քեսրը իհմտիկինատէ , ֆէվգէլատէ մէսրուր օլարագ , անճագ գումար սալա-լարը գաբանարգատան ասնրա Լահմանա կիմէտի , վէ ճէսիմ պիր գատա տէրաննինատէ միլիոնլար Լըզագաղընը Թէխայիւլ իհմտիկէ պաչլատը :

Վիգոնթիուն՝ Մ՚օնթէ-Կարլօնա Նէրվէչմէսինատէն իւչ կիւն ասնրա , Ուիլհամ Սգօթ Նիսէ վասըլ օլարագ , Օմէլ տ՚Անկլմէրէ էնատի , վէ քէնտիսինի , հէնուզ խասհ ալըգատան գազգ-մըշ իգինըլի պիր սիւսրի զապիթի Լիսի Թանըտատագ պիր օտա քիրալատը :

Մէրգում՝ օհմէլէ կէլտիկինատէ , իւք իչի՝ օրատա իգա-մէթ իտէն հօճաուլարըն էտամիսինի անլամագատան իպտարէթ օլուպ , պատէհու պէքլէնմէքտէ օլան հօճաուլար հագգընատա պագը չէյլէր ատուու :

Սգօթուն՝ ապգընատան աէօզ ալմագ իւզրէ պիր լուի տը-Թուննու վէրիպ իսհիճվագ իհմտիկի կատան՝ օհմէլէ կէլմէք

իւզրէ պուլունան պիր Թագրմ ատէմիէրին իսիմիէրինի վեր-տիկի սըրատա , Թուրինատէն ալընան պիր Թէլէկրաֆնամէ մու-ճիպինճճ , իւր կիւն ատնրա , Մ. Հահմատեէր Նամընատա պիր քիմճէնին տահի կէլէճէկինի պիլտիրատի :

Ուիլ Սգօթուն իսհէտիկի մայիւմաթ տա պու օլուպ , իչպու մայիւմաթը ալտըգատան ասնրա Մ՚օնթէ Կարլօնա իգա-մէթի իհտիկինի պիլտիկի ժօրժ ալ Նէրվէյին ահվալ ու հա-րաբեահընը կէօզէհմէհէ տէվամ իհտու :

Ուիլ Սգօթ՝ իրհէսի կիւն տէմիր հօլու իչէ Մ՚օնթէ-Կարլօնա ագիմէթլէ , ագշամ Թատընը Օհմէլ-Տ՚օնթինանթալատա իհտու , վէ վիգոնթիուն՝ գումարխանէտէ Թանըտըղը կէնճ պիր Բուտիալը իչէ պիր սուֆրատա օհուրատուդունու կէօրտիւ , վէ պունլարըն միւքեալէմէսինի տինլէմէք իւզրէ , քէնտիսի տէ եագընատա պուլունան պիր մնատատա օհուրատու , ֆագահ պու միւքեալէմէ՝ գատընլար իչէ գումար հագգընատա օյմա-սըլյա , Սգօթ իսհիճատէ իտէմէտի : Նու գատար քի , ժօրժ ատ Նէրվէյին ալմմըշ պին ֆրանգ գազանտըշ օլատուդունու , վէ չու պահթիեարլըղընըն տէվամընատա իհտիգատը գավիսի պու-լունատուդունու՝ իսիլէն աէօզէլէրատէն անլատը , վէ ֆիլմագը Սգօթ , օ կիճէսի գումար սալալարընատա մէրգումու Թատգիպ իտէրէք , օն պէշ պին ֆրանգ տատա գազանտըղընը կէօրտիւ :

Իրհէսի կիւն , Ուիլհամ Սգօթ՝ Օհմէլ տ՚Անկլմէրէ գալըպ , ագշամըն ատաթ պէշ պուչուգունատա Թուրինատէն Նիսէ մուվասըլէթ իտէճէք օլան Մ. Հահմատեէրէ պէքլէտի :

Ասնօյտ Տէվոնշիրընըն ատարգ պէնտէսի օլան Իրլանատա-լընըն՝ Մ. Հահմատեէրին Նիսէ կէլէճէկինատէն Նասըլ իսապէրատար օլատուդունու , վէ մէրգումու գարշըլատագ իսհէտմէքտէ նէ մէն-ֆատէը պուլունատուդունու՝ պուրաճըղատա գարինինի քիրատը-մըզա պէեան վէ իչղահ իհմտիկի լազըմէտէն ատատ իհտիր :

ժօրժ ալ Նէրվէյ Բարիսատէն մուֆարագաթընատան էվվէլ քեաֆֆէյի պօրճլարընը Թէավիյէ իհտի իսէ տէ , վէհիմ պիր պօրճուննու , Լանի Հահմատեէրին ատահմէ իմզասընը Համիլ օ-լան վէ հէր պիրի պէչէր պին ֆրանգլըգ պուլունան իչի ա-տէտա բօիչա մէսէչէսի Թէավիսէ իսիլէմէտի : Վագատա վիգոնթ՝

Մարթիր սագարնաս մուգիմ պուլունան վէ էրպապը մաս-
լահաթաան օլան Մ. Րօպէր թարաֆընաան Ականթինիւէ թէա-
լիմ իտիլէն իքի բօլիշանըն պէտէլինի թէէտիւէ իմմէք իս-
թէտի իսէ տէ, Ականթինի, պու խուսուսաս պիզգաթ Հաթ-
մանեէր թարաֆընաան թալիմաթը գաթիւէ ատիգ իմմիշ օլ-
տուղունու վէտիլէ իմթիհանազ իտերէք, պէտէլի մէգքիւրու
ալմադ իսթէմէմիշ իտի։

Ֆիլմագը եվամիրի մէգքիւրէ Րօպէրէ վէրիլմիշ օլուպ,
չինգի մերգում, միվէգքիլի Տէրիսաատէթաե պուլունտուղու
զէման, մալիւմ օլան բօլիշալարտաքի իմզալարըն ատխթէ օ-
լուպ օլմատըղընը սիւոլ զըմընտաս քէչիտե իլէտիկի պիր թէ-
լէկրաֆնամէէե գարշըլըգ, Հաթմանեէրտէն, ատխտէքի մէալ-
տե պիր ճէվապ ալմըշ իտի։

« Վիգոնթ՝ չաթգընընն պիրի օլուպ, ճէզաեաս չարթըլմալը
տըր։ – Ցօրճունու թէէտիւէ իտերսէ գապու իմմէհին, վէ
պէնիմ նամըսա իգամէի տավա իլլէհին։ – Քէնտի մահէլլի
քիւրէք տիր։ Լիկեր գարշըսընտաս օլաս իտիմ, եիւգիւնէ պիր
սիլլէ աշգ իտեր իտիմ, եիւգիւնէ թիւքիւրիւր իտիմ, քէնտի-
սինի էօլտիւրիւր իտիմ։ – Էօյլէ պիր ատի քիմսէնին, էօյլէ
պիր գալտըգինին ճէզասընը պիզգաթ վէրմէեի ֆէվգէլատէ
արզու իտեր իտիմ։ – Նիսատ Օմէր ա՝ինկլիմէէրէ կիմմէզտէն
էվվէլ պիր հաֆթա գատար Թուրինտե Սբէրանցա օմէլինտե
գալաճապընտան, պանա թահրիրէն օրատա մալիւմաթ վէրին,
– Ոն պէշ կիւնտէն նիսէ վասըլ օլաճաղըմ։ »

Րօպէր՝ պու թէլէկրաֆնամէեի Ականթինիւէ թէպլիգ իմ-
միշ, վէ ժօրժ տը Նէրվէյ՝ մէգքիւր իքի ատխթէ բօլիշա իչինի
թէմիզլէմէկնէրէք, վէ պուննատն պաշգա մէսէլէյի մէգքիւրէ-
նէ քէք տէ էհէմմիյէթի վիրմէկնէրէք, Բարիստէն մուֆթա-
գաթ իլլէմիշ իտի։

Ուիլհամ Սգօթ՝ Մ. Հաթմանեէրի կէօրմէմիշ իտի իսէ տէ,
կէօրմէմիշ օլտուղունա էհէմմիյէթի վէրմէօրտու, վէ մագ-
սէտինէ էրէպիլէճէկնի մէմուլ իտիօրտու։

Ատաթ ալթըտա, գիքր իմմտիկիմիզ կարտաշ՝ Մ. Հաթման-
եէրին հօճայուգ սէպէպիյէ պիր ագ հօրկուն օլատագ կէլ-
տիկնի, վէ տագչամ թատմընըն քէնտի տայիրէսինէ կէօթիւ-
րիլմէսինի էմր իմմիշ օլտուղունու խապէր վէրտի։

Սգօթ. – Ատաթ գաճտա թատամ իտէճէք տիր։

Կարտաշ. – Ատաթ ալթը պուշտաս։

— Էօյլէ իսէ շու նաթոլէոնու ալըն, վէ Մ. Հաթմանեէր
թատմընը պիճիրտիկինատ, պանա խապէր վէրին։

— Իէք էյի։

Սգօթ թատմընը իմտիքաէն սօնրա, քէնտի օտասընա
չըգմադ պիր սիկարա եադտը։ Ատատան ան ատգըդա կէչինէ,
կարտաշ կէլիպ։

— Մ. Հաթմանեէր թատմընը պիճիրտի, վէ պէնտէն դա-
գէմալարը իսմէմէսինէ պագգըլըտա, պու ադշամ տիշարը
չըգմանատաճադ տըր, տէտի։

54

— Մ. Հաթմանեէրին իշղալ իմմիշ օլտուղու տայիրէ գաշ
նումէթօղու տուր։

— Ցիրինճի գաթտա ֆ նիսմէթօ տուր։

— Ցէն տէ պուննու պիլմէք իսթէհօտուտ, թէշէքքիւր
իտերիմ։

Կարտաշ օտատան չըգտըգտան սօնրա, Սգօթ չարգատը-
նը կիսինիկ, ճիդտանընտաս պուլունան քատդրալարա աթ ֆը
նագար իլէ օտասընը թէրք իմտի։

Մէգքիւր օտա՝ իչինճիս գաթտա, վէ ֆ նիսմէթօղու տա-
յիրէնին թա իսթանպուլտե օլմադըգը, Սգօթ, աշադը էնիպ,
տայիրէյի մէգքիւրէնին գատուտունու չալտը, վէ « կիրին »
տէյի վուգու պուլան իսմիտ մուճիպինճէ, տերունը տայի-
րեէե տատխիլ օլտու։

Օթուղ սէքիզ գըրգ հաշլարընտա, գրստա պոյու ֆա-
գաթ կէօսթէրիյէ պիր տաէմ, պիր մատա գարշըսընտաս օ-

թուրմուշ օլուպ, լամպա ըշըղըլյա պիր զաղէթա օգուեօր-
տու։

Մէրգում, պայընը եօգարը գալտըրըպ, Ուիլեամ Սգօ-
թա պագտը, վէ օ տախ,

— Միսիս Հաթմաեէր զաթընը՞զմըսընըզ, տէտի։

— Լվվէթ, միսիս, պէնիմ։

— Իքի կիւնտէն պէրու նիստէ պուլունուպ, մուվասըլէ-
թինիզէ պէքլէմէքտէ օլտուղումու պիլտիրիրսէմ, ումարըմ քի,
պու սուրէթլէ սիզի պիհուզուր իթտիկիմէ աֆվ իտէրսինիզ։

Հաթմաեէր. – (Թէաճճիւպլէ.) Մուվասըլէթիմէ՞ մի պէք-
լէեօրտունուզ։ Նի՞չին... պէնտէն նէ՞ իսթէեօրտունուզ։

— Մարթիր սօգալընտա մուդիմ Մ. Րօպէր թարաֆըն-
տան սիզին նամընըզա իգամէ օլունան պիր տավա հագգընտա
սիզին իլէ կէօրիւշմէք իսթէրիմ։

— Սիզի Րօպէ՞ր մի կէօնտէրտի։

— Խայր, զապթիեէ նազընը կէօնտէրտի։

— Սիզ խաֆիեէ՞միսինիզ։

— Լվվէթ, միսիս, վէ տավանըզտա, վիգօնթ ֆօրժ
տը նէրվէյ նամընտա պիր քիմսէեէ տույիր տիր։

— Լվվէթ, օ խապիս՝ Րօպէրտէն օն պին ֆրանգ ալմագ
իչին իմզամը թագլիա իթմիշ տիր։ – Պէն քէնտիսինի պիր տօսթ
ատտ իտէրքէն, պանա պու եօլտա պիր օեուն օյնամասընտան
ֆէվգէլատէ հիտտէթլէնմիչիմ տիր։ Տիմէք պիր գալտըճընին
էլինի, տօսթ էլի տէյի սըզգեօրմուշում։ –Թուրինտէ պուլուն-
տուղում զէմանն Րօպէրտէն ալտըդըմ պիր թէլէկրաֆնամէ-
տէն, պու վիգօնթուն Բարիսատէն հարէքէթի իթմիշ օլտուղու-
նու, ֆագաթ կիմէտիկի մանէջէրին մալիւմ պուլունմատըդընը
անլատըմ։ – Սիզ պուլունտուղու մանէջէրի պիլեէօրմուտունուզ։

— Լվվէթ, միսիս։

— Նէ՞րէտէ տիր։

— Պուրատա եագընտը... Մօնթէ-Գարլօտա տըր։

— Ֆէնտիսինի տէրտէսթ իթմէկէ մախտուս էմինամէնիզ
վա՞ր մը տըր։

— Էվվէթ։

— Լօյլէ իսէ քէնտիսինի տէրտէսթ իտին։

— Միւմքին տէյիլ տիր։

— Նի՞չին։

— Զիւնքի Մօնթէ-Գարլօ՝ Մօնագօ իմարէթի տախիլինտէ
պուլունտուղունտան, քէնտիսինի տէրտէսթ իտէմէմ։ – Պուրա-
եա կէլիչիմ, մէրգումուն չէհրի մէզքիւրտէն թարտընը իս-
թիհսալ իթմէք խուսուսընտա թէատրոսիի լազըմէեի սիզին ի-
լէ գարարլաշտըրմագ իչին տիր։

— Պու խուսուս տա իճապ իտէն մուավէլաթ ուզուն
սիւրէ՞ր մի։

— Ուզուն սիւրիւպ սիւրմէմէ՞մ՝ Մօնագօ հիւքիւմէթի
մէմուրլարընըն քէյֆինէ մէրպութ տուր։

— Բէք էյի, էօյլէ իսէ հիւքմիւ ատաւլէթի պէն իճրա
իտէրիմ։

— Նէ՞ սուրէթլէ։

— Գալտըգէն օլտուղունու եիւրիւնէ գարշը ալէնէն սէօյ-
լէեէրէք, վէ պիր սիլլէ աշգ իտէրէք... Պու վէճհլէ, ալէյ-
հինտէ իգամէի տավա իթմէքտէն տահա գիւճատ նամուսուզ
օլաճաղը, վէ պէօյլէ պիր րէզալէթտէն սօնրա, Ֆրանսատա
վէ Բարիսէ ավտէթի իտէմէեէճէկի տէրքեար տըր։ – Պէն ա-
նըն նամուսուզ օլմասընը իսթէեօրում, վէ պունա տա մի-
նըն նամուսուզ օլաճաղըմ։ – Քէնտիսինին Մօնթէ-
քէմմէլէն մուվաֆֆագ օլաճաղըմ։ – Քէնտիսինին Մօնթէ-
Գարլօտա պուլուտուղունու մուհագգագ պիլիեօրմուտունուզ։

—Մուհագգագ պիլիրիմ. գումար մասասը գարշըսընտա
օթուրմուշ օլտուղունու կէօղէրիմիզէ կէօրտիւմ։ Հէր ագշամ
գումար օյնաեօր, վէ մէպաղիի ճէսիմէ գազանըեօր։

— Պու ալշաղըն պէնիմ իամիմէ իմզա իթմիշ օլտուղու
բօլիչալար եէտինիզտէ՞ մի տիր։

— Էվվէթ, միսիս։

— Պունա թէսլիմ իթմէք իսթէ՞րմիսինիզ։

— Իչթէ։

Սգօթ, պու սէօղլէրի սէօյլէտիկի սըրատա, ճիզտանըընը
այըպ, Ակօսթինինին Րօպէրտէն սաթըն ալտըդը սախթէ քօ-
լիչալարը չըգարտը։

Հաթմաեէր պուն.ըտրը ալտրգտան ասնրա սատաթընա պա-
գարագ ,

— Վ.ագրթի կէճ օլտուղունտան , պու ագշամ Մանթէ-
Գարլօթա կիտիլէմէզ , - Պիր կիւն տահա շու գալպղինէ մէօհ-
լէթի վէրիրիմ . . . Մ՛ւսիս , զաթըննըղ հա՞նկը օթէլէ էնմիշսի-
նիղ տիր , տէյի պէեան իլլէտի ,

— Պու օթէլէ ,

— Մատէմ քի պէնիմլէ կէօրիւշմէք իւղրէ սիզի պուրա-
նա կէօնտէրմիյէր տիր , րէճա իտէրիմ , նէ եաբաճաղըմը խա-
պէր ալմագտըղըն , նիտաէն կիթմէէին , Սիզին պուրատա պու-
լունմանըղ՝ պէնիմ իչին ֆայիտէյի օլագիիր ,

— Էմրինիզ հազըրըմ , միւսիւ ,

— Օ հալտէ , եարըն ագշամ , տահա սէքիզտէ Մանթէ-
Գարլօ մէվգիֆինտէ պուլուշալըմ ,

— Բէք է յի . օրատա սիզի պէքլէրիմ , վէ պէյթի սիզ
պէնի թանըեամաեաճաղընըզտան , մէվգիֆտէ սիզի պէն գար-
շըլարըմ ,

Պու սուրէթլէ միւքեալէմէ խթհամ պուլտուղունտան ,
Սգօթ՝ Հաթմաեէրի սէլամլաեարադ քէնտի օտասընա չըգտը ,
վէ քեամիլէն թէպսիլ գլեաֆէթէ կիրիպ , նիս սթահօնու
մէվգիֆինէ կիթմէէք իւղրէ օթէլտէն մուֆարագտաֆընտա ,
եէթմիշ եէթմիշ իքի եաշլարընտա պիր իհթիեարա պէնգէ-
եօրտու ,

Մէվգիֆի մէղքութ մուվասըլէթինտէ , նէզարէթի գօմի-
սէրլիկինին տայիրէօինէ ապիմէթլէ , Յլօնեինին քեազըտալըը
իչինտէ պուլունմուշ օլան խաֆկ.յէ միւֆէթթիշլիկի թէղքիրե-
սինի՝ տերքեար օլան ճէսարէթի քիւմանանէպիյէ իտաեէ ,
վէ ֆէվգէլատէ մէմուրիեէթլէ Բարխատէն կէօնտէրիլմիշ օլ-
տուղու ճիհէթլէ , մէվգիֆին ըրնիմ ըմրնտա հարէքէթի սեր-
պէսթիեէի հայիղ օլմագլըղա միհմաճ իտուկինի պէեան իլ-
լէտի ,

Նէզարէթի գօմիսէրի՝ մունթազամ վէ րէսմի թէղքիրէ յի
համիլ օլան պիր ատամ հազրընտա չիապհէ իտէճէք սեպէպի
օլմադըղընա մէպնի , մէրգումու մէվգիֆ միւսթէր վէ միւտիր

մուավինին նէզտինէ կէօթիւրիւպ , րնիթըմ իւղէրինտէ սեր-
պէսթճէ կէզմէսինէ միւսատէ օլունմասը լիւզումունու տեր-
միեան իլլէտի ,

Սգօթուն իսթէտիկի տէ պու օլուպ , քէնտիսինէ թախ-
սիս օլունան քիւչիւք պիր օտատա օթուրտու , վէ Մարսիլեա-
տան կէլէն գաթարլարտան չըգան եօլճուլարը կէօրմէք իւղ-
րէ , հէր պիր գաթարըն մուվասըլէթինտէ , օտասը գաբու-
սունուն էօնիւնտէ տուրմագտա իտի ,

Ֆիմի պէքլէմէքտէ օլտուղունու եագընտա անլաեաճա-
ղըզ ,

Ուիլեամ Սգօթուն նիս պէլտէսինէ միւթէվէճճիհէն հա-
րէքէթինին իրթէսի կիւնու , Ակօսթինի , Սրնօլտ Տէավինեըրըն
վէրտիկի թալիմաթա թէվֆիգէն , Մանսօ սօգաղընտա Մէլանի
կօթիէնին իգամէթկնահընա կիթտի ,

Մէրգումէ իլէ աչըգը օլան Ֆրէտէրիգ Գէրթէն արատըն-
տա իսթիքլաֆ պաչլամըշ իտի ,

« Սամանլըգտա սոման օլմազ իսէ , աթլար տէօյուչիւր-
լէր » տէյի պիր տարպը մէսէլ վար տըր ,

Վիգօնթ տը Նէրվէյին Մէլանիեի բարատըզ պրագարագ
պիրտէն պիրէ կիթմէսի՝ Ֆրէտէրիգ Գէրթէնի սօն տէրէճէ
հիտտէթլէնտիրմիշ օլուպ , հէման մէրգումէեի տէօյմէք մէր-
թէպսինտէ իլէրլէմէքտէ իտի ,

Հէր նէ հալ իսէ , Մէլանի , Ակօսթինինին կէլտիկինի խա-
պէր ալտըղընտա , մէսէրրէթլէ րէֆը սէտտա իտիպ , Ֆրէտէ-
րիքէ խթհամպէն ,

— Ցօ՛թհում , պահա իտէրիմ քի , գըսմէթիմիզ աչըլտը ,
տէտի , վէ տէրհալ Ակօսթինիեի գարչըլաեարագ ,

— Պանա խայըրլը խապէրլէ՞ր մի կէթիրտինիզ , տէյի
պէեան իլլէտի ,

— Սիզէ կէթիրտիկիմ խապէր՝ խայըրլը նէթիճէլէր հա-
տըլ իտէպիլիր , Վիգօնթուն պուլունտուղու մահէլլի պիլիեօ-
րում , Եու հալտէ , վալիտէսինտէն գալան միրատըն պագչայ-
եէսի , եանլն իքի եիւզ պին ֆրանգ իլէ քէնտիսինի թէքրար
Բարիսէ ճէլպ իթմէք՝ սիզին էլինիզտէ տիր ,

Ֆրէտէրիգ. – Նէ՞րսէ տիր, նէ՞րսէ տիր չու հայտուտ։

— Նիս չէհրինտէ տիր, եախօտ տիւնքի կիւնէ գատար օրատա պուլունմուշ տուր. ֆագաթ նիս իլէ Մօնագօ արա-սընատքի մէտաֆէ բէք ազ տըր։

Մէլանի. – (Հիտտէթլէ.) Միրատ ագչէսինի գուշարտա թէլէֆ իմտէսինէ միւսաատէ իտէմիեիմ տէյի զանն իտի-եօր։ Լաքին, խայր, խայր, նէ՞տէն անըն ագչէտի օլուեօր, չիւնքի պու իքի եիւզ պին ֆրանգ պէնիմ օլաճագ իտի... Ա՛հ, միւսիւ Ակօսթինի, ուհաղգագ զանն իմտիկինիզ իզ-տիվաճ պէրհավա օլտու։

— Իկէր հէր հալտէ էվլէնմէնէ իտար իտիեօր իսէնիզ, քէնտիսինի իճապատ իտէպիլիրսինիզ։

— Հաթմունէրին իմզասընը համիլ օլան ատամէ քօլէյա-լար էլան եէտունիզտէ՞ մի տիր։

— Էվվէթ, ֆագաթ անլէրի քիմսէնէ վէրէմմէմ. իկէր վիգոնթ Բարիսէ ավտէթ իտէրսէ, օ քօլէյալար իլէ քէնտիսի-նի թէվգըֆ իմտիրէպիլիրսիզ։

Գէրթէն. – Ա՛վտէթ իմմէլի տիր... քէնտիսիզ կիմմէ-լիեիզ վէ կէմիրմէլիեիզ։

Մէլանի. – Կիմմէ՞ք մի... սէօյլէմէք գօլայ...։

Ակօսթինի. – Պու խուսուստա քի՞մ սիզի մէնն իտէճէք տիր։

Մէլանի. – Ագչէ... օն բարամընգ պիլէ եօգ տուր... խարճլահընմընգը գարզէն վէրիրսիսինիզ։

— Վէրմէք իսթէր իտիմ, ֆագաթ միւմքին տէյիլ տիր։ Ղաթէն սիզէ գարզէն օն պին ֆրանգ վէրսիմ, վէ պու բարա թէհլիքէյէ միւչար օլտուղու կիպի. պէնիմ քէսէյէրիմ տէ պօչանտը... Իմտի, քէնտինիզ պաշընըզըն չարէսինի տիւ-չինէյն... Համտ օլսուն ըէհինէ գօեճաճագ միւճէվհէրինիզ վար տըր։

Ֆրէտէրիգ. – Հադգը վար տըր... չէքմէճէլէրինի եօգ-լատտա, մէվճուտ միւճէվհէրաթընը պատա վէր... սէնտէ էվ թէտարիքեաթընը կէօր։ Պու ադշամ սիւրաթ գաթարըլմա հարէքէթ իտէրիզ։

Ակօսթինի. – Գարարընըզ վէրիլմի՞ մի։

Մէլանի. – Էվվէթ. օ հայտուտուն պէնիմիլ էյլէնմէոնէ միւսաատէ իմմէքտէն իսէ, սօն կէօմիլ-յիմէ գատար սաթմա-ըը թէրճիհ իտէրիմ. – Շիմտի օ պէնիմ իւսթիւմէ կիւլէճէեիմ։

— Օ հալտէ պիր ազ թաճիլ իտին... Նիսատ պէնիմ ադիզ պիր տօսթում վար տըր, օնա պիր թէլէֆկրաֆ քէշի-տէսիլէ, սիզի դարշըլամասընը վէ սիզ թէհգիր օլմասընը թաւսիսէ իտէճէեիմ. – Սիզի կէօզ աշնալըզ-յա թանըր, վէ խըզմէթինիզտէ պուլունմասընա մէմնուն օլաճագ տըր։

Գատէհու Ակօսթինի օրատան մուֆարագաթ իմտիկի կիպի, Մէլանի տէ, Ֆրէտէրիգին էլիլէ ըէհինէ գօյտուրա-ճագ օլտուղու մուճէվհէրաթը պուլուպ աշըգընա թէօլիմ, վէ պիր տատա օնըա Ֆրէտէրիգ, պին սէքիզ եիւզ ֆրանգ իլէ ավտէթ էյլէտի։ Եւ գատարքի քէսէտարլըգ վազիֆէսի էրքէնէ եագըլըր պէհանէսիյլէ, մէպլաղը մէզքիւրու քէն-տի եէտունէ սագլատըղ, տատա տօգուղ պուշուգտա. Մէ-լանի կօթիե իլէ պիրլիքտէ, Մարսիլեանընն սիւրաթ գաթա-րընա րաքիպ օլտու։

Գունլարընն հարէքէթինէն օն տագըգա օնրա, Մօնսօ սօգաղընտա քէնտիէրինի կիզլիճէ թաագիպ իմմիշ օլան Ա-կօսթինի Ուիլհամ Սգօթա պիր թէլէկրաֆնամէ քէշիտէ իյ-լէտի։

55

Մարսիլեատան կէլէն գաթար նիս ժէզգիֆինէ տատիլ օլտուղունտա տուրուպ, գարտլարը այրլան վակօնլարտան օթուղ գատար եօլնու չըգար։ Գունլար միեանընտա Ֆրէտէ-րիգ Գէրթէն իլէ Մէլանի կօթիե տատի պուլունտուղունտան, րըթթըմ իւզէրինտէ օլան Ուիլ Սգօթ քէնտիէրինի թանըրը,

Մէլանի իւէ րէֆիգի՝ քէնտիլէրինի պէքլէմէք վէ րէհ-
պէրլէրի օլմագ իւզրէ Ակօսթինին թարաֆընտան թավսիէ օ-
լունան չախսը կէօրմէք մագսատիյլէ էթրաֆընտակի կէօզ
կէզտիրմիշլէր իսէ տէ , օ եօլտա պիր քիմսէ եանլարընա եագ-
լաշմատըղընտան , սրգըլտըլար , վէ պիր իքի տագըգա օնրա
էշեակլարընը ալարագ , մէվգիֆինի գարուսունտա տուրմուշ օ-
լան վէ Օթել տ'Իթալիեէ մախսուս պուլունան օմնիպուս ա-
րապասընա բաքմագէն , մէգըբուր օթէլէ կիմսիլէր ,

Իրլանտալը տախի , պու գատար մայիսմաթ իւէ պիլ իք-
թիֆա , Օթել տ'Անկլիթէրէ ավտէթ իյլէտի ,

Արապանըն էտնահ հարէքէթինէ , Մէլանի՝ Ֆրէտէրիգէ ,

— Շու Ակօսթինին տէ ազ եալանճը տէյիլ իմիշ , չիմտի նէ՞ եարաճաղըգ , տէտի ,

Ֆրէտէրիգ . – Սէն էսէֆ իթմէ , էկէր ժօրժ տը Նէրվէյ նիտաէ իսէ , պէն քիմսէնին մուավէնէթինէ իհթիեաճ օլմագ-
սըզըն անը էլտէ իտէպիլիրիմ ,

Մէլանի . – Ֆէնտիսինի պուլտուղումտանզա , էկէր պէ-
նիմէ էվլէնմէք իսթէմէզսէ , պօղաճաղըմ ,

Ֆրէտէրիգ . – Էվվէթ , էվվէլճէ սէնինլէ էվլէնսին , ան-
տան սօնրա իսթէրսէն եինէ քէնտիսինի պօղարսըն ,

Օթել տ'Իթալիեէ մուվասըլէթլէրինտէ , Ֆրէտէրիգ վէ Մէլանի՝ իչ իյէ իքի օտատան միւրէքքէպ քիւչիւք պիր տապ-
րէ քիրալատըլար , վէ պատէհու սէյեահաթլա եօրկունօզ օ-
տուղլարընտան , սէրիան թատմ իտիպ , եաթագա եաթտը-
լար ,

Իրթէսի սապահ , սատաթ սէքիզ դարարլարընտա Ֆրէտէ-
րիգ , եաթագտան գալգըպ էլպիսէսինի կիեէինտի , Օլ էանա-
տէ Մէլանի հէյնուզ ուեուեօրտու , Գու արա գարու չալըն-
տըղընտան , մէզպուրէ պիրտէն պիրէ ուեանտը , վէ Ֆրէտէ-
րիգ ,

— Ջիմ տիր օ , տէյի միւսալ իթտի ,

Գարուեու չալան . – Միւսիւ Ֆրէտէրիգ Վէրթէն . . .

Ֆրէտէրիգ . – (Ֆէնտի քէնտիեէ .) Գու նէ՞ տիմէք . . . պէնիմ իսմիմի նա՞սըլ պիլիեօրսուն . Հալ պու քի տիւն պու-

րաեա կէլտիկիմիզտէ , իսմիմի պիլտիրմէմիշ իտիմ : (Ալիքեա-
րէն .) Նէ՞ իսթէեօրսունուզ :

Թարիճտէն իշիտիլէն սէտա . – Աշաղտա պուլունան պիր միւսիւնիւն՝ Մ. Վէրթէն վէ մատամ Կօթիէ իյէ կէօրիւշմէք արզուսունտէ օլտուղունու խատպէր վէրմէք իսթէրիմ ,

Մէլանի . – Հէր հալտէ Ակօսթինին ատէմի օլմայը . . . էլպիսէմի կիեինէեիմ . . . սէն եանընտաքի օտատա քէնտի-
սինի գապուլ էթ ,

Գատէհու մէզպուրէ եաթագընտան էնիպ , Ֆրէտէրիգ տախի եանընտաքի օտանըն գարուսունու աշաղագ , միսաֆիր մէզքիւրուն կէթիրիլմէսինի , վէ էլպիսէրինի կիեինտիկի հալտէ , մէրգուսմուն նէզտինէ կէլէճէկինի պէեան իյլէտի ,

Մէլանի եալընըզ սայլարընը թօրլաեարագ , պաչընա պիր թարագ սօգատու , վէ ֆիսթանընը կիեինտիքտէն սօնրա , մա-
չուգու իյէ պիրլիքտէ եանընտաքի օտատա կիրտի ,

Օտատա թագրիպա գըրագ եաչընտա , զաեէթ էամէր բէնկլի . սագալը վէ մավի կէօզլիւքլիւ պիր ատմ քէնտիէ-
րինի պէքլէեօրսու : Գու ատմ , մէրգուսմըրը սէլամլաեա-
րագ ,

— Մատամ վէ միւսիւ , սագաճլաեընն պու գատար էրքէն սիզի թաճիզ իթտիկիմտէն տօլայը սճիվընըզը րէճա իտէրիմ ; – Հէմճէհրիմ վէ սիզին վէ պէնիմ տօսթուսունուզ պուլունան սինեօր Ակօսթինին թարաֆընտան կէլտիեօրում , Նէզաքէթինէ կէլմէքքիկիմ , արամագ իչին պուրատա կէլմիչ օլտուղունուզ միւսիւ վիկտօրի տը Նէրվէյ հագգընտա վահի թէչէպպիւ-
սաթտան սիզի սագընտըրմագ մագսէտիյլէ տիր , տէտի ,

Մէլանի . – Տիմէք տիւն սագշամ վասըլ օլտուղումուզու պիլիեօրտունուզ ,

— Էվվէթ մատամ ,

— Ֆագաթ Օթել տ'Իթալիտէ իգամէթ իթտիկիմիզի սի-
զէ քիմ խապէր վէրտի ,

— Մատամ , թէճաճիւպ իտէճէք սէպէպ եօգ տուր , – Գէն նիս չէհրինտէ օլանը կէչէնի պիլիրիմ ,

Ֆրէտէրիգ . – (Ֆիքրինտէն .) Գու պիր խաֆիեէ տիր ,

Մէլանի. – Տիմէք օլուր քի ժօրժ ար Նէրվէյ նիսաէ պուլունուեօր։

— Խայր, մատամ։

Իրի կէնճլէր՝ թէաճճիւպլէ րէֆր սէտա իթտիլէր։ Մա-վի կէօղլիւքիւ չահս տախի չէօյլէ տէվամ իյլէտի.

— Տիւն պուրատա իտի, ֆագաթ տիւն ագշամ կիթտի։

— Նէ՞րէէէ։

— Շու տաաթտա Նէրէէէ կիթտիկինի պիլմէմ։

— Պիլմէզսինիզ, ֆագաթ անլաեատպիլիրսինիզ։

— Ո՞նա նէ՞ չիւպհէ։

— Ֆագաթ նա՞սըլ անլաեատպիլիրսինիզ։

—Պէնիմ պիր ատէմիմ Մ. ար Նէրվէյի թատագիպ իտիեօր։ Նէօյկէտի կիպի մէրգումանն բէչինի պրագմաեօր, վէ Մ. ար Նէրվէյ իգամէթիկեահրնըր պիր մահէլլատէ ինթիխապ իտէր իթ-մէզ, պանա խապէր վէրէճէք տիր։ Օ հալատէ տագըդա պիլէ կէչիրմէքսինիզին պէնատէ սիզէ պիլմիրիրիմ։ – Իմտի տապըրըը օլմալըսընըզ, վէ սիզ տէ պէնիմ կիպի պուրատա խապէրէ պէրքէմէլիսինիզ։

— Բէք էյի, միւսիւ, պէրքէրիզ։

— Իգթիզա իտէն խապէր հէմէն հէմէն վիրուտա իտէպիլէճէկինատէն, օթէլինիզի թէրք իթմէմէլիսինիզ։

— Թէրք իթմէեիզ... ֆագաթ, միւսիւ, քիմին իլէ կէօրիւշմէք շէրէֆինէ նայիլ օլատուդումուզու պիլմիրիմէեէ հիմ մէթ իտէ՞րմիսինիզ։

— Թէքրար իտէրիմ, Ակօսթինինին պիր հէմշէհրիսի վէ պիր տօսթու իլէ կէօրիւշիւեօրսունուզ։ – Իամիմ ժուլիո Մօրա-լի տիր... էկէր պանա պիր տիեէճէկինիզ օլուր իսէ, թէզ-քիրէ իլէ պիլմիրին, վէ եազաճաղընըզ թէզքիրէեի Բալմիեէ գահվէխանէսինէ պրագըն։ – Օրատա, պէնիմ Նէրէտէ պու-լունատուդումու պիլիրսէր։

Ուիլեամ Սգօթ, պու սոն սէօյլէրի սէօյլէտիքտէն սոնրա, թէքրար սէլամ վէրիպ, Օթէլ ա՝Իթալիատէն չըգըը, վէ Գա-ֆէ տէ Բալմիեէե ապիմէթլէ, տէօթկեահտա պուլունան գա-րըեա, զապթիեէ խաֆիեէլիկինէ տայիր պիր գարթ իրաեէ

իտէրէք, իսմի Ժուլիո Մօրայի օլատուդունու, վէ ժէմսուբէն Նիսաէ պուլունատուդունու պէեան, վէ քէնատի իչին ժէքթուպ կէթիրիլտիկինտէ գապուլ իթմէսինի րէճա իթտի, վէ օրա-տան տախի մուվաֆֆագաթ ճէվապը վէրիլտի։

Մէլանի վէ Ֆրէտէրիք՝ խապէրէ ինթիզարէն պիր կիւն ագշամա գատար օտալարընատն տիշարը չըդմատըլար։ Նի-հայէթ, սատթ ալաֆրանկա ալթը գարարլարընտա, օթէլին գահվէխանէ վէ լօգանթատընտա թատամ իթմէք իւզրէ աշաղը էնիպ, էկէր քէնատիլէրի իչին պիր սատմ եախօտ պիր մէք-թուպ վիրուտ իտէր իսէ, գահվէխանէ վէ լօգանթատա պու-լունատուդլարընը օթէլին կարսօնունա իսթատր իթտիլէր։

Մուվագգաթէն պունլարը թէրքլէ, Ուիլեամ Սգօթու պուզուլըմ քի, շիպհէսիզ օգուեանլարըմըզ՝ վագթը միւնասի-պինտէն էվվէլ ժօրժ ար Նէրվէյ իլէ պուլուշմալարընա մանէք օլարագ, քէնատիլէրինի Բարիսատէն միւմքին մէրթէպէ ուզագ-տա պուլունատուրսունագ իւզրէ ամըր օլատուդու թալիմաթա թէվգիֆ հարէքէթի իթմէքտէ իտի։

Ուիլեամ Սգօթ, մէրգումէլարընն եէրլէրինտէն գըմըլտան-մաեաճագլարընա էմին օլատուդունատն, եախօտ էօյլէ զանն իթտիկինտէն, Օթէլ ա՝Անկլթէրէ ագիմէթլէ, էլպիսէօնին վէ գըեաֆէթինի տէյինթիրտի, վէ օ ագշամը Մօնթէ-Գարլօտա Համիմաեէր իլէ պուլուշմատը մուգարրէր օլատուդու ճիհէթլէ, տէմիր եօլ իլէ օրատա կիթտի, վէ իրի կիւն էվվէլ ժօրժ ար Նէրվէյի կէօրտիւկիւ լօգանթատա թատամ իթմէք իւզրէ տա-խիլ օլտու։

Վիգոնթ, ահպատլըգ իթտիկի պագը կէնճլէր իլէ եինէ օրատա պուլունմագտա իտի։

Ագշամըն ալաֆրանկա սատթ սէքիզ գարարլարընտա, Սգօթ, մուգարրէր օլատուդու վէճհլէ, Համիմաեէրէ պէքլէ-եէրէք Մօնթէ-Գարլօ ժէվգիֆինին իրմթըմընտա տօլաշտըղը սրրատա, իրի իչ քիչինին՝ ժէվգիֆ միւտիրիյլէ կէօրիւշտիւք-լէրինի կէօրիւպ գուլագ վէրտի։

Իտասը մուհավէրէ, սէքիզ կիւն մուգատատէմ տէմիր եօ-լու իւզէրինտէ վուգուա կէլմէք իւզրէ պուլունմուչ օլան գա-

զաեա տայիր օրուագ , մուհամէրե խաէնէլբաէն պիրի՝ ոէմիր եօղու խաարէսինին ինիթիզամըզլըզընաան թէշէբբի խոխեօբտու ։

56

Մէզբիւր մուհամէրէաէն պիր քէլիմէնի պիդէ Ուիլհամ Ագօթի գաչըրմաեըդ , էհէմմիեէթի ապիմէ իլէ թէբդիլինին տինլէտաի ։

Նիս գաթարըներն կէլմէքտաէ օլտուգու իչաբէթի վէրիլտի։ Համիտիաեէր պու գաթար իլէ կէչէճէք խոխ , Ազ սօներա թրէն մէվգիֆտաէ տուրտու ։

Օ կիճէ , Մաննթէ-Գարլօնուն գապինօտունտա պիւհիւք պիր էյլէնճէ իճրատաը մուդաւրէր օլտուգունտան , Նիս էհալիսինէն չօգլար՝ իչպու էյլէնճէտաէ հազըր պուլունմադ իւզրէ Մաննթէ-Գարլօնա մուվաֆըգէթի իթթիլէր ։

Իրլանտալը՝ կէլէնլէր իչինտէ Համիտիաեէրի կէօրիւպ , եան-նէնա եապըչտըր , վէ էլինի խաֆիֆճէ ուտունգունա տաեաթիմտաըրնտա , Համիտիաեէր մէրդումտա տէօնտու , վէ թէճաճճիպ պաննէ պադտըդը սըրատա , Ագօթ ,

— Աէօղու մուտէ պուլունտուտմ , տէտի ։

— Աէիվ իտէրսինիդ , միւսիւ , տէսինիդի թանըրտըմ , ֆաթդաթ սինանըդը թանըճտաճտաըմ։ Գու ճիւմլէ իլէ սիդ պաննա թէպսիլի գրէտաֆէթի իտէճէկինիդի էվվէլճէ խոսպէր վէրմիշ իսինիդ , – Հէր նէ իտէ , իլհիֆտաթդըմը տուդ իտէրիմ . եէնի պիր խոսպէր վա՞ր մը տըր ։

— Խայր , հիչ պիր խոսպէր եօգ տուր ։

— Գալպիճն էլտան պուրատա՞ մը տըր ։

— Լվվէթ ։

— Գու ագշամ գուտնար օյնատաճա՞գ մը տըր ։

— Թապիի օյնատաճագ տըր ։

— Ա.գշամ թաատիրնըզը իթթինի՞զ մի ։

— Էվվէթ ։

— Օ հալտէ , իչ կէօրէճէք վագթա իննթիզարէն , պիր ոէմր իտէլիմ ։

Գէօյլէճէ պու իչի չոխսայր՝ Մաննթէ-Գարլօ մէվգիֆինտէն մուֆարագոսի իթթիլէր ։

Ֆրէտէրիք իլէ Մէլանիեի , Օթել տ'Ինթալիին գահվէ վէ լօգանթաարնա կիթտիչլէրի գէմտան թէրը իթմիշ խոխ ։

Գահվէխանէնին խարիճ վէ տոխթիլինտէ գալէպէլիք վար խոխ ։

Գու իչի կէնճլէր , պիր մնտա էօնիւնտէ գարշը պէ գարշը հէնուզ օթաուտուչար իչէն , տոպոհ չըգան պիր գադինճանըն մուխթարի պուլունտան եիկիրմի ոէօրթ եիկիրմի պէշ եաշչա-բընտա ուզուն պօյլու պիր ոէլիգանլը՝ կէլիպ գարշըլարընտա տուրտու , վէ իզհարը թէճաճճիպ էյլէ , վէ իչի էլլէրինի ուզա-թարագ ։

— Մաատամ Գօթիէ՛ ... միւսիւ Ֆրէտէրիք ... պու նէ՛ զարիպ թէճաատիֆ ... նէ՛ գաատար վագրթատան պէրու սիդ պուրատաըրնըդ , ոէչի սիւսլ իթթի , վէ պատէհու ճէվապ վէրմէչէրինէ վագրթի պրագմադըրզըն , սիւրաթը ֆէվգէլատէ իչէ պիր թադրմ ոէօյլէր իլտվէ իթթի ։ Շէօյլէ քի ոէօղու վիգօնթ տը նէրմէչէյ նադլ իլէ , մէրդումտան էօմրինէ տայիր պադը մուխլուստի իթթա խոխ , ահվալը վիճուտուխէճինէ ոէ պադըլըրտա , պիր սչտան գիճատէ էօմրիս պուլունմատըրզընը ոէօյլէտի , վէ իթթիմտինտա ,

— Օ ոէչիլ ամինա , սիդ նէ՛րվէյ իլէ գաթիէն պօղուչտունուդ մուս , ոէչի սօյտու ։

Մէլանի . – Գու սիւպաոէն մադոէտա նէ՞ տիր ։

— Զիւնքի ժօրժա թէճաատիֆ իթթիլը թէհլիքէսինի կէօզէ ալարագ , իչինիզին պիրլիքտէ պուլտուգա կէլմէմի գարիպ չէյ տիր ։

Մէլանի . – (Ոաթթէ պիր թէճաճճիպ ալէտմէթի կէօսթէրէրէք .) Տիւէք վիգօնթ նիտտէ տիր ։

— Մաննագօտա իսէ ոէ , օ տա օ տիմէք տիր ։

— Մանագօտա օյուզունա էմ՛նէմիմիզ,

— Էմին օլմազ տա ա՛ղօղ մի. Հէր կիւն քէնտիմիզի կէօրմէկիւմ կիպի, տիւն տաիմ կէօրմիւ՛ր. Ձէվկէլատէ գունա՛ծա տաղմըշ տըր.

— Դա՛յ մի խոխօր.

— Ասլա, մուզայիրի օտարագ քիւլիէնիմի մէպլազ գա՛զանըէօր... էկէր պու պահմիմնատըլըգը ան պէշ կիւն տէվամ իտէրսէ, ատրմէմ տահիպի օլաճագ տըր. Պու ճիւմլէ իչէ մէր՛գունուն իշպու իգպալիմատէն վարիսլէրի իսմիֆֆատէ իտէճէլ՛լէր տիր. Զալըշըն քի սիզ վարիսլէրի օլասը՛նըզ... — Ագշամ թաամլը՛ն, պիր տօսմա՛ւ իչէ պէրապէր իտէճէմիմ, վէ պիր տահիտատն Մանմէ-Դարլօճա միմէվէճճիհէն գահ՛ատրա բուքիզ օլաճագը՛մ. Պու ագշամ Մանմէ-Դարլօ գապինօտունատա պիւճիւք շէնլիք իճրա իտիլէճէկլինտէն, մուխտըլիք վազիֆէմ իճապը՛նճա, վէ ճազաճագ պէնտիմին պէհէր տահ՛ըրը՛նա պիր ֆրանգ ալաճաղըմտան, օրատա պուլունմազլըգը՛մ միւգիմա՛տի տիր. — Թէքրար իտէրիմ, Ֆօթի, չու տըրա պիճատէ քճար իհ՛տիկի ճիհէթլէ. քէնտիսինէ պօղուշմանը՛զ՝ էչի օլմազը՛զ տըր. Գէն սիզին ենէրճինգատէ օլատ՛ն մուվազգատճէն օլատն մէրգում իլէ պարը՛զըրը՛մ. — Նկէր քէնտիսինէ վիգինիա վէրմէգ իտիճէրսէնիզ, Սրըտանտա-Օհ էլատէ, պիրինճի գահ՛ատա, Ձնիւմէրօլու օտատա տըր. — Թատաֆրընըզտան սէզում կէօհ՛իւրէ՛մ մի,

Մէլանի. — (Ենատաէհ՛լէ.) Խայը, խայը, պօշ չէ՛յէր լա՛զըմ ատ՛յիլ տիր. Բ՛էճա իտէրիմ, Նիսատ օտատուդունատա պիտ՛լէ քէնտիսինէ ատզ՛լէմէճէնէն.

— Մատէմ քի իսմի՛էմէնօր իսէնի՛լզ ատզ՛լէմէմ՛, — Արգատաագըմ կէլիմի՛շ, պագը իշարէհ՛լէ պէնի չաղըրըճօր, — Ենիսիտ՛լէ՛ք հօշճա գալըն, ինշալլահ ենինէ կէօրիշի՛ւրիւ՛զ.

Պատէհու մուխտիր մուֆթարագտի իմ՛ատ, վէ Յրէմատ՛րիզ Պէրհ՛էն.

— Զարուգ իտատմ իսիզ եօյա չըգա՛լըմ՛. Պու պօշ պօզագըն կէլի՛շի՛ հագդըմ՛զատա խայը՛րը՛զ օլատ. Ակսամ՛իննէն տօսմա՛ւ՝ ահմատըն պիրի իսի՛շ. Հէր չէ՛յի պիլտիկինի զանն իմ-

տիկի հալտէ, հիշ պիր չէ՛յ պիլմէ՛յօր. — Վիգտո՛ր Մանմէ-Գարլօտատ տըր, պու ագշամ քէնտիսինի եազատատճաղըզ, ատէտ.

Թատաֆրընը պիմ՛իրտիքտէն տօնրա, Յէրէմէրմ՛ օմ՛էլ ատմէ՛լէ, մատամ Գէրմէն իլէ պէրապէր կիտէճէկլինի պիլտիրտի, վէ հիճատ քուտուլտաընը իսմի՛էնիզ, պօրճունու էօտէմիքտէն ատնրա, էչկատընը տէմիր հօլատնա կէճտէրտի,

Ձագտի պու իչի կէնճլէր հօլ իմ՛էատրիքտատմ՛լարընը հէր նէ գատար սիւրատմ՛լէ կէօրտիւ՛լէր իսէ տէ, անճագ տատմ տէ՛քիզ պուշուգատա Մանմէ-Գարլօճա միմ՛էվէճճիհէն հարէքէտի իտէն գահ՛ատրա վատրլ օլատիլըտըլէր.

Գիրլիքտէ գապինճա կիրտիրլէրի սըրատտա, Ուիլհատմ Ագտմ իլէ Համմատճէրլէ նագլը քէլատմ իտէլիմ՛.

Էմ՛էնճէ պաշլատճատտու՝ Ձէնէր վէ գանտըմ՛լէր իլէ միւքէմմէլ՛լէն իմ՛էնվիր իտիլ՛ի՛մ օլան պագշ՛էլէրտէ՛, վէ հէր տուրէմ՛լէ ճալըշ պուլունան տատճէլատտա իսրճատըրճ վէ հէր արնըֆատան էհատի իմ՛ատրատճագատա օլատպ՛ըրը հալտէ, Համմատճէր իլէ Ուիլհատմ Ագտմ՝ գունատր տագատտըրճա տտտըմ օլմազ իւզրէ պագշ՛էտէն վէ տագատտատտան կէչտիլէր.

Գունատտա պագշ՛անմազ իւզրէ օլատպ՛ու հալտէ, պիգիմ իչի չահատտար ճ՛ըրճ՛ն է գատ՛ըրճ՛ն մատագատրընա էտագ յաշըրտար, վէ ֆատմ տա՛ն՛էրմ՛էլ՛ն գունատտագ՛ատր միւտանրընտա պուլունմատտըրընը կէօրտիւ՛լէր. Մունահատրէն ճ՛ըրճ՛ն օյնատճատան տագատտա կիմ՛իտիլէր. Օրատատրի գալէգէլ՛իբ տէ տագ տէ՛յէլ իտի.

Հէր ագշամ պիւճիւք մէպլագլար իլէ գունատր օյնատճան թագըմ, գունատր մատագատրընի գարշընճնատա օճ՛ուտմ՛ուշ օտ՛լատպ, պունատրըն էմ՛իտաֆրընատա տա, տէօրմ՛ սըրատ իւզէրինատէ տիր չօգ գունատտագ՛ատր տէճագատա օյատրագ տատրմ՛ուշ իտիլէր.

Վիգտո՛ր՝ օճ՛ուտմ՛ուշ օյան գունատտագ՛ատր իչ՛ինատէ պունատպ՛ատճնատպ, օ ագշամը պատճ՛իր ատրտի կիմ՛իտիլ՛ի՛, գալագ իտիտատտա.

Վիգտո՛ր՛ատ իլէ տէֆտա Ուիլհատմ Ագտմ կէօրտի՛, վէ բէֆիգինէ իտանրմ՛ատընատա, մէրգում ֆէվկէլատէ իշհարը

հիատեթլէ , լէհճէսի էվվելա գըղալտը , սօնրա սօլտու , վէ զալէպելիքի ճարըպ , խաամինին թա արգասընա կէլսի ։

Ճյնի վագըթատա ժօրժ ալ նէրվէյ՝ պուճուք պիր մէզլազ տահա զայպ իթտիկինտէն , սօլ թարաֆընատա օթուրմուշ օլան գումարապազ ,

— Արգատաշ , էկէր պու հալ տէվամ իտէրսէ , մահվ օլաճագսընըզ , տէտի ։

Ժօրժ . – (Իոթէր իսթէմէզ սիմսընատա էսերը թէպէսիմ միւշահէտէ օլունապագ .) Ատամ սէնատէ , պու թէրսլիք տէվամ պիլէ իթտէ , տիւնքի քճարըմը պու ագշամ իճատէ իթտիքտէն պաշգա պիր շէյ օլամազ , վէ պուննունլա ադճէ ճիզատընըմ պօշանմազ ։

Օլ էսնատէ Հաթմանէէր , էլինի Ժօրժուն ումուզու իւզէրինէ վազ իտիպ , եիւքսէք սէտա իլէ ,

— Ճիզատընըզ պօշանատա պիլէ , անը սօլտուրմազ կօլունու սիզ պիլիրսինիզ , միւսիւ վիգոմթ ։ – Մուվազէնէնիզի պուլմազ իլին , սահթէքճաըլըզընըզ , համո օլսուն սիզէ պիր մէտաո տըր , տէտի ։

Ժօրժ , Հաթմանէէրին սէսինի թանընըզտ , տիմթրէնէրէք վէ լէհճէսի սօլմուշ օլարապ ատապա գալգտը ։

Գումար քարթիսի գաթթ օլունուպ , հէր քէս թէաճճիւպլէ իտգոնթա վէ իֆատէյի միւզիւրէնի իրատ իտէն շահատա պագըճօրլար իտի ։

Ժօրժ . – Միւսիւ . . . միւսիւ . . . պէնատէնիզ . . .

Ֆագաթ իֆատէսինէ ադազ իտէպիլմէզտէն , Հաթմանէէր , սէօզիւնէ շէօյլէ տէվամ իթտի .

— Պիր մահէլլատ խըրսըզ օլուր իսէ , անըն մահքէսինի աշագը ալմազ՝ հէր նամուսլու ատամին վազիֆէսի օլատուգու կիպի , պէնատ օ վազիֆէմի իյիճա իտիյօրում ։ (Խէրլար էլինի Ժօրժուն ումուզունտա տահաթմարապ ։) Թաչըարըզը նամուսլու իտի քէնատ ալչագլըզըդա լէքելէնէն վէ Ժօրժ ատ նէրվէյ թէամիրէ օլունան պու խապտա՝ պահաղը պիր խըրսըզ տըր , չինքի գալպզէն տիր , վէ գալպզէնիք տէ , էն պիճատէ նամուսլուզ խըրսըզլըզ տըր , (Մալիւմիւմիզ օլան

իքի գըճա սէնէտտի , ճէպինատէն չըգարարագ ։) Իմզամը թագլտա իթմիշ տիր , իչինէ սահթէ սէնէտլէր պունլար տըր ։ Էկէր ճէսարէթթի վար իսէ , թէքզիպ իթմէյին . . . Ֆագաթ օ ճէսարէթթի հայիզ տէյիլ տիր ։ – Կէօրիւճօրատունուզ ա՛ , սիքիւթի իտիճօր ։ Հայատ , գալպզէն , պուրատան տիշարը չըգ . . . վագտա բօյնա նէֆէրի օլմատընդունատ , սիպի թէվգըֆի իտէմէմ իսէ տէ , սիպի պուրատան թարտ իտէպիլիրիմ ։

Ժօրժ , օլ անէ տէկինի սիթթրէմէքտէ , վէ պահըլմազ բատտէսինէ կէլմէքտէ իբէն , պիրտէն պիրէ սան սէօղլերին թէէսիրլէ հիատեթթի ադիմէնէ սիւչար օլարագ , Հաթմանէէրին իւզէրինէ հիճատա հադըրլանարդը Հալտէ ,

— Գու հադարէթլէրինիզին հիսապընը վէրէճէքսինիզ . . . սիզէ պիր սիլլէ աշգ իտէճէկիմ , տէտի , վէ ֆիլվագը պու սէօղունու ֆիլիէն մէվգըթի իճրաաթը վազ իտէճէկի սըրատտա , Հաթմանէէր մէրգուտտան գավրատը , վէ ճէվապա ադադլէ ,

— Եալընըզ ճինահէթթի մահբէմէտի սիզէ սէօզ անլաթապիլիր , էկէր , տէյիլ սիզէ , իլլա թաչըարըզընըզ իտմէ միւճէթէն աչըգ պրագտըրըմ գաբուտտան իսթիֆատէ իթմէզսէնիզ , մահքէմէյի ճինահէթթի սիզի քիւրէճէ կէօնատէրճէէք տիր ։ Իտտի , հիւքմիւ ատատէթթի քէնահիլիկինիզատէն իճրա իտտին . . . քէնահինիզի թէլէֆ իտտին . . . էկէր պու խուսուստա ճէսարէթթինիզ օլմազսա , հէր ևէրտէ արգանըզտան կէճէճէիմ , կէօրկէնիզ կիպի ատամլարընըզը պրագմահաճաղըմ , վէ հէր ևէրէտէ պուլունանըզ , պիր ագ էվվել պուրատտա եատարըզըմ կիպի . « Գալպզէն , պուրատան տիշարը չըգըն » տէյի պաղըրտաճադըմ , տէտի , վէ պու սէօղլերտէն սօնրա , Հաթմանէէր՝ մէրգուտտան գօյվէրիպ գաբուտու կէօսթէրտի ։

Ժօրժ , սէրհօշ կիպի ատալանարագ վէ քէօր կիպի թէրէտտութ իտէրէք , էթրաֆընատան իչինէկին եուհալար արատընտա գաբուտա տօպրու իլէրլէտի , վէ էնտատի մուվազէնէթինտէ , պօպուգ պիր սէտա րէֆ իտէրէք , տիշարը չըգտը ։

Հաթմանէէր . – (Եանընտա պուլունան Ուիլ Սգօթա խո-

թապէն .) Մախլուպ մի քէմիկէն հասել օտաւ , ասէյէլ մի, ասէտ , վէ Ուխլ Ագօմ տախէ ,

— Գու ատէմին արթըզ իչի պիմիշ սիր , ասէյի ճէվապ վէրտի , վէ քէնտիսի ատէ գալէպիկիք արասընտա նապէսիա գառուդու պըրտաս ,

— Ուսմարըմ քի էֆէնտիմ մէճպուռն գլաճագ սըր . . . զահիրէն գլաւն հիչ պիր մէսաէլիմիզ գլմաեաթագ , պիրի տահա օրթատան գալդը . . . չիմոր , ժօրժ ար Նէրմէյին՝ Մանթէ-Գարլաս , Սրլանտիա օմէլսէ Զնիմէրթալու օտաստա պուլունտուդունու պա թէյլէկրաֆ Մէլանի կօմիթէսէ պիլդիրիմ՝ – Թամ մէրգուսնէն էօլմիչ գլաւդու գէմինտա Ֆրէտերիք Գէրմէն իլէ վատըլ գլաճագ սըր , վէ Ակօսթինի ատէ Բարիսատ իճագլընը իճրա իտէճէք սիր , ատէյի մուլտահա իմտի , վէ գապինօնու քէրքըլէ , մէվկիճէ ատպրու իչկըլէտի ,

57

Ուխլատ Ագօմ , կէօղլերի էօնիւնատ վագը գլան մէնդափէրէն էհէմմիյէթլի ապիճէնին տատըչ գլաւդունատ , պիր իչի տագրդատան պէրու բուլէմ ատօնուդա կիրիպ , հիքմէթէ իմտիհիմիզ մէնդաբէսէ քէնտիսի կիպի չահիտ գլմուչ օլան իչի քիչիճէ տիդդամ իտէճմիչ խոմ ,

Գու իչի չահատը՝ Ֆրէտերիք Գէրմէն իլէ Մէլանի կօմիթէսէ գլուպ , պունլար նիսատէն կէլտիգլերինատ , Արլանտա Օքէյէ էնտիկը , վէ գապէմա մինթաքիրինին վէրտիկի մուխումբըն ատպրու գլաւդունու , նանի ժօրժ ար Նէրմէյին մէգդիր օմէլսէ իդտաճէմ իմտահիին , վէ հէր ագշամ գունտուրմանատ ատ վագրմ կէչիրտիկինի խատրգ իմտիկէր ,

Գատէհու ատպա վագրմ գալդ իմտէգտիին գապինօնա ատպէմէլ , թամ Համմանատէրին՝ էլինի գապգէնին ունուդու

խգէրինէ գլաւդու գէմտաս , բուլէմ գլանըլդան սպասեա կիրտիկը ,

ժօրժ , լէհճէսի ատմուչ վէ պաշըրը է յմիչ գլարագ , գունտար մահէլինատէն տիչարը չըգտըրընատա , Ֆրէտերիք , Մէլանէ եւ համաչ սէտա իչէ չէգլէ սէգլէմտի ,

— Գու շաշգըն հէրիճ չիմոի քէնտիսինի էգլտիրէճէք տիր , Էկէր էգլտիրիսատ , պիզիմ քարտալը իսթէ կիտէր , Օն քարա պիչէ ալատնգըրն ,

Մէլանի , – Եիմոի նէ՞ եարմալը ,

— Ատն պէնիմիչ կէլ , պէն եարաճագըմը պիլիրիմ ,

Գէօղէճէ պունլար գալէպէլիկի աչարագ վիգանթէատն արգասընատան կիմմէճէ պաչլատըլար , լաքին գալէպէլիք օլ տէրէճէատ իտի քի , կիւճ հալ իչէ իչըլէճէպիլիրէօղլար իտի ,

Տիկէր թարաֆտան ժօրժ ար Նէրմէյ , ատպա սօյա պագմանեարագ , քէնտիսինի կէօրմէք իսթէճէն ճէմի գաֆիլրին արասընատան կէչկը , օմէլէ վատըլ օլտաւ , վէ ատյիրէսինէ չըգտըրընատա , թագտի վէ ատրմանը գալմամըշ , վէ թէր իչէ միլէմնա պուլունմուչ օլտաւդու հալտէ , պիր իսկէմիէտէ օթուրտաւ , վէ քէնտի քէնտինէ ,

— Արթըզ պէնիմ իչիմ պիտի տի , պա տատէմ հէր եէրտէ պէնի գօվալատճագ , վէ պիր տագրդա պիչէ բահաթի պրագմատճագ սըր , Իսոի պիր ան էվվէլ էօրտէք էվիէա սըր , ատէտ ,

Գու՞ արա տէհչէթլի պիր էգտիրիճի թուխտուդ , տօտագլարընատան գանըր քէօրիք չըգտը , վէ պու նէօպէկինի թէսկին օլտաւդունատա , տէտագա գալդըդ , ֆագտի կիւճ իչէ տատագտա տաւրատիլտիկինատէն , տիրէրէկէրէք չըմինէճէճ տօգրու իչէրչէտի , վէ պունուն իսթինատէքի րեվոլվէրի ալըդ , տալգըն տալգըն պու պիլահա պագտը վէ լաքին րեվոլվէրին պագըրը կէգտիրնէ եախատա գունդագ թագտունա տատամմատճագ եէրտէ , պաշըրը է յիպ թէֆէքքիւրէ տալտը ,

Էօրիւմ գարաուտունա եագլաչմըշ օլան պու պէֆիլ տէյիդանը , տահա հէնուզ էօմրիւն լէթաֆէնինի հիտա իմտէկէ պաչլատըլընատան , քէնտիսի իչին , տար գատատան պաշգա

պիր թարիգի ակչամէի պուչուն պուչունմարդիր տու-
չիւնար։ Գադամ պիր թարաֆան Հաթմանէրին թէ Հոխակէ-
րինին իճրասը վէ ուիկեր թարաֆան ճինանէի մանՀըմէսի
խաթրընա կէլտիկինէն, սուր գառասան պաչկա քէնարնի
իչին չարէի ակչամէի պուչուսնար, վէ պինասկերին րէվոլվէրի
էլինէ ալըդ, պուճուն ադդըր, իրի կէօդիւնուն արասընաս,
գաչրնըն օրթասընա տանասադդ, Հէմման թէԼթիկինէ պատմագ
իւրէ իրէն, չիտաէթլէ գարու աչըլսադդ։ Ֆրէանէրիդ Գէրթէն
վէ Մէլանի Կոմիկ իչէրի կիւրսիկեր։

Ժարժուն էլինանէն սիլահ ուրչար, վէ Ֆրէանէրիդ ակը-
Հալ պուճու ալըդ։

— Գու եաթաղընըդ նէ՞ սիր, ասէ՞ր։

Ժարժ — Գրադըն, պրադըն պէնի։

Ֆրէանէրիդ — Քէնարնիդի թէէլֆ իմի՞դ մի խոխէնաս-
տանու ագՀընըդ գա՞յդ մը իմ տինիդ։

— Սիդ հեր չէ՛յ պիլմէսինիդ պէնիմ իչիմ պիմի՞շ սիր։

— Հեր չէ՛յ պիլմեսրու։ վադրա էանասընաս օրասա
խոխ։ Ֆագամ սիդին իչին հէնուդ հեր իւմիա դաիմէն մանհվ
օլմամըշ սըր։

— Հաթմանէր պէնի թասադիդ խաէճէք... տայիմա
պէնի թահդիր իլլէնէճէք սիր։ Հէր ճէրասէն պէնի գալաճա-
ղընա տայիր եէմին իմ տի։

— Ի՞չ պիր չէ՛յ եաթասընագ։

— Քէնարնիդնէն գուրմուչասմ պիլէ, մանհըմէ՛ի ճի-
նանէիմէն գուրմուչասմամ։

— Իլերուսէ գու չէ՛յէր Հագդընաս կէօրուչուրուդ։
Ճիրնիդ քի Հալաէ, թասիրի նագատիկ պիր Հարէքէիմէն սիդի
կէրի տուրասընդագ վազիֆէսիդ իդիմիդասընաման սըր։ Հաթ-
մանէրին սիդի թասադիդ իմտիկինի անլասեօրսուն։ Լոքին սիդի
ժէրգուսնան գուրմասընագ գէլալ սըր։

— Նասը՞լ։

— Գիդ իճնանէլար, ճիւմէնիդ սէ էօրուժէ թասադիդ։
Խնոի, Հաթմանէրին պաչընա պիր գուգա կէնիդիլմիլիր քի,
սիդի թասադիդ վէ թասադիդ իմտիկրանէն ժէրգուսնու գաիմէն

ժէն իսէ գիլիր։ Իչիմ Հաթմանէրի պէ գլէ պիր գաղաեա ուգ-
րաթմաճադ պիր քրմնէնի թաճըրըմ։

— Գի՞չ սիր։

— Գիմի իսէ... պոչ լադըրտըլար լադրմ սէ՛յլ սիր։
Սիգի գուրմարմալըերդ քի, վաստընդ վէճհլէ Մէլանի իչէ
ճվէնէճսիկէսինիդ գու ժնգասէ՛չ սիդի գուրմաթաճադդ։ —
Հաթմանէրսէն գաղդաեերն, իդիմիդա խոխրսէ անր պէն ժէչ-
ատանան գալտըրըրըմ, վէ գու սահէսէ ճինանէիմ ժնհըմէ-
սի թէճիլքէսի սէ գալմադ։ Մէլանիներն սիդի ժնհագպէիմի
վար սըր, վէ պէն սէ անրն սատրդ ադրադաբնան
գուչունճատադմ ճիհէիմէ, ժէսատա գլմասընր արդու խոխ-
րըմ։ — Հայտէ, վադրմի կէչիսաք... չիւգհէսիդ իւղէրինիդէ
նէգադէիմ գաունուսաք, վէ էկէր սիդ գաչընրդրն չարէսինի
կէօրմէգաէնիդ, գու րէգալէմ թէրրար գաչլատճադադ սըր։ —
Նէճահինիդսէ բէք չօդ ադչէ գուչունճալը սըր, չիւնքի գուրա-
սատա, գունմատա գահմըրնրդրն եավէր գատագունու խաթէր
ալըդ։

— Լաքին գու ադչամ գադար իմտիմ։ գու ճիւմէ իչէ
ատհա պիր խայրի ադչէմ վար սըր։

— Նէ՞ գատար սըր։

— Իչ եիդ ալիմըշ գին ֆրանգ։

— Գու ադչէ նէ՞րէսէ սիր։

Վիկտոր՝ գիր չէքմէճճէ կէօսթէրէրէք։

— Եունատա սըր, ասէ՛ր։

Գէրթէն ատի՛ր, — Անահթադըր նէ՞րէսէ սիր, ասէյր ա-
միրճէ գիր իմտիր իչէ սօրատա։

Ժարժ, գարչը տաւրաճադ իդիմիտարը Հայիդ օլմադը-
գընատան, անահթադըր վէրտի, վէ Ֆրէանէրիդ անահթադըր ա-
ւէրդ չէքմէճճէնի ալտը, վէ ատրունճինէն գիր ժէչին իմտագա
չէգարըդ։

— Բայրադար պուճուսա՞ ժէ սըր, ասէյր սիրտալ իմտի։

— Էվվէլի։

— Գէն հէսաիմէ ալըրըմ։ Օրմէյէ գլան գօրճունուդ նէ՞
միգատար սըր։

— Ջանն իտէրիմ քի, եէտի սէքիզ եիւզ ֆրանգ տըր։

Ֆրէտէրիգ ճէպինտէն պիր պին ֆրանգլըգ պանգնոթ չըգարըպ, մասանըն իւզէրինէ գօյարագ։

— Գու պանգնոթ՝ պօրճունուզուն միգտարընտան պիլէ պիեասէ տիր, տէտի, վէ պատէհու իլավէթէն, — Հայտէ պիր բարտըսիս իլէ պիր շաբգա կիեինին տէ պուրատան կիտէլիմ, տէյի պէեան էյլէտի։

Ժօրժ. (Ճաշըրարագ.) Գուրատան կիտէլիմ մի։

Ֆրէտէրիգ. — Էվվէթ, սուի գաստ՝ եալընըզ րեվոլվէր իլէ օմնազ եա՛, Էշեանըզը պուրատա պուլուպ, ֆագաթ սիզի պուլմատըգլարընտա, քէնտինիզի սուեա սմթարագ թէէֆֆի նէֆս իմժիչ օլտուղունուզ զանն օլունաճագ տըր։ — Հաթմաեէը սիզի էօլմիչ զանն իմտիկի հալտէ, պիզ Ինկիլիթերրատա, Ամերիգատա եախօտ մահալը այիրէեէ կիտէպիլիրիզ՝ — Իւչ տէօրթ սէնէ գաստա բահաճա եաշատապիլիրիգ... սիզ Մէլանինին զէվճի օլուրսունուզ, վէ ամտէթիմիզտէ հէր շէր ունուտուրմուշ օլուր։ Եիմտի անլատընըզ մը։

Մէլանի. — Էվվէթ, էվվէթ, անլաշըլըր։ — Հայտէ ազիզիմ ժօրժ, բարտըսիունիս վէ շաբգանը կիեին տէ եօլա չըգալըմ։

Մէրգուժ, պու աէօղէրի աէօյլէրըքէն, ժօրժուն պաշընա պիր շաբգա վէ արըմընա պիր բարտըսիս կիեինտիրտի, վէ Գէրթէն տախի,

— Եօլա չըգալըմ, տէտի։

ժօրժ, ֆիրսաթ իմժէգըէ սէլամէթինի պուլտաղըճէկինի իւմիտ իմտիկինտէն, սօղուգ գանլըլըգընը պիր ազ քէտաֆ իմտաթ, վէ չէքմէճէսինի աչըպ, տէրուհինտէն ալտըգը պիր տէմէթի քեագըտը ճէպինտէ սագլատըգտան սօնրա,

— Գեագրտալարըմը պիրլիքտէ ալաեըմ... ա՛հ, սիզ պէնիմ գուրթարըճըլարըմընըզ, տէտի։

— Եիմտի պիզէ թէէֆքիւր իմժէեին, իլերիտէ իտճէքսինիզ, Էօնտէն սիզ կիտին վէ ժէվգիֆաէ պիզէ պէքլէեին։ — Մանթօնա կիտէն թրէն՝ ատաթ օն պիրտէ կէչէր... հէնուզ եիկիրմի տագըգա վագիթմըզ վար տըր։ Էշեամըզը

ալալըմ, պիզ տէ արգատան կէլիրիզ։ — Հայտէ, հայտէ, սիզ արթըգ տուրմաեըն։

Ֆրէտէրիգ, պէօյլէ վիգոնթ տը Ներվէյլ ախշարը չըգարտը, վէ Վիգոնթ՝ սիրէրլի պիր մահէլլատէն եիւրիւէէրքէ, քիմէնէ թէատրաքընտան կէօրիւմէքսիզին օթէլի թէրք իթթի։ Օն ատըմ արգատան Ֆրէտէրիգ իլէ Մէլանին եիւրիւմէքտէ օլատուգլարընտան, Ֆրէտէրիգ՝ Մէլանինին գուլագընա էյիյէրէք,

— Բարալարը ալտըգ, խոթէրաէք քէնտիսինի թէրք իտիպ, պաշգա պիր թէատրաֆա սիվիշէպիլիրիգ, տէտի։

Մէլանի. — Խայր, խայր, պու տէտիկին պիւեիւք պիր ֆէնալըգ տըր։ Քէնտիսինի պրագմաեաալըմ... բարա աէնին եանընտա օլտուղու Հալտէ, հէր թէէսսիր վէ իգթիտար պիզտէ տիմէք տիր։ Գունտան պաշգա բէք է՛յի պիլիրսին քի, հէր իսթէտիկիմիզի եարաճագ տըր, տէյի ճէվապ վէրտի։

Գատէհու ժօրժ իլէ պիրլէշիպ, իւչու պիրլիքտէ մէվգիֆէ կիթմաիլէր։

Օ կիւնու, Հավա, ֆէվգէլատէ արճագ օլտուղու Հալտէ, ագշամ իւզերի գուապէյի ասիլման գարա պուլութլար իլէ գարըլը պուլունտուղունտան, չէտինա պիր պօրա զուհուր իտէճէկի անլաշըլըրսօրտու։ Ադա արըա պուլութլար արասընտան չիմշիքլէր զուհուր խոխեօրտու։

Մէլանի. — (Ատըմինը սիւրաթլէ ալարագ.) Գիր ազ չաբուգ եիւրիւէէյիմ։

Ուիլեամ Ագոթ տախի, մայիւմիւժիզ օլտուղու վէճհէէ, Նինատ Ֆրէտէրիգ իլէ Մէլանիեէ պիր թէլէկրաֆ քէշիտէ իթժէէ իւզրէ Մանթէ-Գարլօ մէվգիֆինէ կէլժիչ խոխ։

Գօրանընն զուհուր իտէճէկի գօրգուտունա մէպնի, էյլէնճէ իչին գաղինօեա կէլժիչ օլան բէք չօգ էհալի՝ նիս գաթաըրընա, եախօտ Նինատէն կէլէրէք Լօքգրիւն եախօտ Մանթօնա կիտէճէք օլան գաթարա բաքիպ օլմագ իւզրէ մէվգիֆտէ թօրլանմըշլար իտի։ Գունլար պէշ եիւզ քիշիտէն զիեատէ իտիլէր։

Մէվգիֆ միւտիրի՝ պու գատար դալէպէրիկի նէրէեէ սըղտըրաճաղընը պիլմէտիկինտէն, շաշըրմըշ իտի։

Ուիլեամ Սգօթ, մէվգիֆ միւտիրինէ միւրաճաաթի խոե-
րէք,

— Նիսե պիր թէլէկրաֆ քէշիտէ իտէպիլիյիմիմ, տէյի
սիւալ իթտի։

Մէվգիֆ միւտիրի. — Շիմտիքի հալտէ միւմքին տէյիլ
տիր։ Գաթարլարըն կէչմէսինէ պէքլէմէյիմիզ։

Մուճթինճէ Իրլանտալը, րըխթըմ իւզէրինտէ վէ էհա-
լի իչինտէ պէքլէմէնէ գարար վէրտի։

Մէմուրլար, պու արա կիտիպ կէլիեօրլար իտի։ Ա՛նի
վագրթտա պիր կազըն՝ պիր ֆէնէրի եագմուգ իւզրէ նէրտի-
վէնէ չրգմըշ օլտուղու հալտէ, օն պէշ ակուգ եիւքսէքլիք-
տէն տիւշտիւ. վէ պաշը եարըլմագլա, քիւլլիեէթլի գան
ագմտնա պաշլատը։

Անինտէ խալգ էթրաֆընա թօքլանտը, վէ մէվգիֆ միւ-
տիրի,

— Զաթուգ պիր հէքիմ ճէլպ իտին. մէճրուհու էչնա սա-
լատընա նագլ իտին, տէյի պագըրտը։

Իշպու էմրին իճրա օլունտուղու սըրատա, մէվգիֆ մա-
հէլլինտէ ագիմ պիր գարդաշալըգ հիւքմ իտտիեօրտու։

Նիտտէն կէլմէքտէ պուլունան թրէնին տիւտիւկ սէսի ի-
չիտիլմէքտէ օլուպ, պիլէթ մահէլլինտէ, մէվգիֆ միւտիր
մուավինի թաթարաֆընտան պիր թաթարֆտան չօղալմագտա օլան
էհալիյէ էլան պիլէթի թէվզի իտիլիեօրտու, վէ մէվգիֆ միւ-
տիրի տէ մէճրուհուն թէտավիսի վէ րըխթըմ իւզէրինտէքի
խալգը տագրթմագլա մէչղուլ իտի։ Ցուրմուտնա տաճի կիմ-
տիքճէ եագլաչըեօրտու։

38

Օլ էանատէ Ուիլեամ Սգօթ՝ թէնէֆֆիւս սոլտաթ գա-
բուսընըն եագընընտա օլուպ, պիրտէն պիրէ, Մէլանի կո-

թիէ իլէ Ֆրէտէրիգ Պէրթէն վէ ժօրժ տը Ներվէյին՝ քէնտի
գարըչընտան կէչտիքլէրինի կէօրտիւկիւնտէ տիթթէտի։

Ժօրժ՝ եիւզիւնիւ կիղէմէք իւզրէ չարպտաքընը կէօղէրի-
նէ գատար էնտիրմիշ իտի։

Սգօթ՝ պու իչ չահտար կէօրտիւկիւնտէ, ժօրժուն ֆիրար
իթտիկինի, վէ Ֆրէտէրիգ իլէ Մէլանինին տահի, մէրգուժուն
սերվէթի պագըյէէինէ հիսսէտար օլմագ իւզրէ, քէնտինինէ
բէֆագաթ իթտիքլէրինի անլատը։

Իչիւ տէ Ֆրանտաեը թէրքլէ, Ուրնօլտ Ցէվինէը թաթա-
ֆընտան ալէյհէրինտէ վէրիլմիշ օլան հիւքմիւ իտտաճտան
գուրթուլտուգլարընտա, Ա՛ննօլտան բլանկարը մահիվ օլաճա-
ղը տէրքեար իտի։

Սգօթ՝ հիտտէթ ու ղազապընտան նագի աեագլարընը
եէրէ վուրտու, ֆագաթ պէօյլէ պիր սըրատա նէ՛ եարապի-
լիր իտի։

Զօղտան պէրու քէշֆ օլունան ֆուրթունա պիրտէն պի-
րէ ղուհուր իթմէքլէ, բիւզիկեար չիտտէթլէ էամէնէ, պիւ-
եիւք ադաճլարըն պագչարը էյիլմէեէ, տէնիզին տալղալարը
գաեեալարտա չարբմատա, վէ լոնտրադի իչինէն կէօք կիւ-
բիւլտիւսիւ արաարնտա ճէհիմ տահիգալար՝ գուտպէյի տահու-
մանը եարըպ, զէմինէ տիւչմէէէ պագչատը։

Գաթար տուրտուղունտա, քնատֆիէյի վակօնլարտան
եօղունլար էնտիլէր, վէ տիկէր եօղունլար րաքիպ օլտուլար։

Մէվգիֆ միւտիրի, ճէրիհտաբ ադըր օլան, վէ ճէլպ իտի-
լէն թագիպ թաթարֆընտան միւտտաաթի իտիլէն մէճրուհուն
եանընտա պուլունմատըդըա, քէնտի վագիֆիէսինի ունութմուշ,
վէ քէնտի մուավինի տէ չաչըրմըշ պիր հալտէ իտի։

Ուզագտան Մէլանի իլէ Ֆրէտէրիգի վէ ժօրժու կէօղէթ-
մէքտէ օլան Ուիլեամ Սգօթ, մէրգուժլարըն, պիրինճի մէվ-
գիտէն օլուպ, մաքինատան եալընըգ իբի վակօն իլէ պայրըլ-
մըշ պուլունան պիր վակօնա օթուրտուգլարընը կէօրտու։

Նակեան, Համմաեէրէ պէքլէմէք իւզրէ րըխթըմընտա
պուլունտուղու սըրատա, պիր եօղուն իլէ մէվգիֆի միւտիրի
արաարնտա վուգու պուլան պիր միւլագաթ էանատընտա իթ-

տիկի քէլիմէլերի տէրխանէրը իմ մէջէ, կէօզլէրինէ պիր բարլագլըգ հասըլ օլսուս։

Զիւնքի գաթարըն, եօլա չըգարըդը Ռաքպրիւն մէվգիֆինէ խապէր վէրիլմէտիկինէ, պիր միւսաւէմէ վէ պիր ֆէկլաքէթ վուգու պուլաճադը մուհագգագ օլուպ, պու միւսաւէմէ սէպեպիլէ էզիլէճէք օլան վակօնլարտան հիչ պիր քիմսէնին գուրթուլմասը իւմիտ օլունամագ իտի։

Գաթարա հարէքէթ էմրի վէրմէք իւզրէ, մաքինիսթին գուլլանտըդը փիւշիւք պիր էլ չանը, պիր բանգօ իւզէրինէ օլմասը յա, Սգօֆ տուրտուղու մահէլլի թէրք իտիպ, վէ Ռաքպրիւն գաթարընա պէքլէճէն եօլճուլարըն արասընտան կէչիպ մէգբիւբ բանգօնա եաղլաշըը, վէ չանը ալըպ չալտըգտան սոնրա, թէէրար եէրինէ վագ իմտի, վէ քիմսէնին նազարը տիգգաթը ճէլպ իմմէքսիզին զալէպէլիք իշինէ զայպ օլտու։

Գու արա տիւտիւկ սէսի իշիտիլտի։ Շէօյլէ քի թրէնին գօմանտանը հարէքէթի էմրի վէրմէճէլէ, թրէն եօլա չըգտը։

Օլ էանատէ մէվգիֆ միւտիրի՝ մէճբուհ կազ մէմուրունուն պուլունտուղու էմիրտա սալտաընտան չըգըպ, գարշըսընա չըգան պիր մէմուրա,

— Թրէն կիտիճէ՞ մու, տէյի սիւալ իտի։

— Էվվէթ, միւտիր։

— Ռաքպրիւն մէվգիֆինէ խապէր վէրիլմի՞ մի։

— Զանն իտէրիմ՝ քի վէրիլտի։

Մէվգիֆ միւտիրինին լէհճէսի սոլուպ,

— Լաքին իֆտատէնիզ զանընտան խապրէթ տիր, տէտի, վէ պատէհու, հէյէճանընտան նայի սէսի տիհթէճէէրէք, տիկէր պիր մէմուրա, — Թրէնին հարէքէթինին քի՞մ խապէր վէրտի, տէյի սիւալ իտի։

— Ֆիլմէճ։

Գու արա մէվգիֆ միւտիր մուտավինի կէչմիշ օլտուգունտան, վագը օլան սիւալի իշիտի։

Մէվգիֆ միւտիր. — Սի՞զ մի հարէքէթի խապէրի վէրտինիզ։

Մուտավին. — Խա՛յր։

Միւտիր. — (Մէյեուսիեէթլէ վէ պաշընը էլլէրի իշինէ ալարագ։) Եա՛ Ռապպի, եա՛ Ռապպի, տիմէք թրէնին հարէքէթի խապէրի վէրիլմէտի։

Խալգ արասընտա ադիմ պիր թէէսսիւր հասըլ օլարագ, պիրի պիրինէ,

— Տիմէք հարէքէթի իշարէթի վէրիլմէմիշ, տիմէքտէ, վէ հէր քէս, եօլտա պուլունան գաթարըն տիւշար օլաճադը մուխթարայի ադիմէյի անլամագտա իտի։

Ֆուրթունա էլան չիտտէթլէ էսմէքտէ օլուպ, մէվգիֆ միւտիրի՝ պաղըրարագ.

— Թէհլիքէ զէմանընտաքի չանը չալըն, տէյի էմր վէրմա՞մի, վէ պու էմրէ իթաաթի օլունուպ, մէգբիւբ չան չիտտէթլէ չալընմաէա պայշատը իսէ տէ, բիւզկէարըն կիւրիւլթիւսիունտէն, պունուն սէսի Ռաքպրիւն թարաֆընա գատար աքս իթմէեօլտու։

Գու սըրատտա եաղընըդ պիր սէլամէթի իւմիտի պուլունուպ, պու իսէ, Ռաքպրիւն թրէնինին իշարէթի ալմասըղընտան, եօլա չըգմամըշ օլմասը իհթիմալի իտի։

Զանլար էլան չալընըեօլտու։

Գու արա գուպպէլի ասիւման, ճէսիմ պիր սահգանըն գիւեասըլլա բարլատըղընտան, հարէքէթի իւզրէ պուլունան իքի թրէնին, քէմալը սիւրաթլէ պիրի պիրինէ տօղրու խէրիլէճիքլէրի կէօրիւլտիւ։

Մանթէ-Գարլօ մէվգիֆինին ըրխաթըմը իւզէրինէ թօքլանմըշ օլան ատօրթ սէշ եիւզ նուֆուս, քէմալը էնտիշէ վէ իզթիրապ իլէ նէյթիճէյի վագըտա պէքլէմէքտէ խոխլը։

Ռուխլեամ Սգօֆ, լէհճէսի՝ էօլիւ ըչնկի կիսպի սօմունշ օլտուղու հալտէ, տիկէրլէրի միսիլու, իքի թրէնէէրէ տօղրու պագըճէօրտու։

"Նակահ, ումումուն տիհանընտան տէհշէթի սէտասը իչտիրիպ, տիկէր պիր սահգանըն գիւեասըլլա, մաքինալարըն էէկստիկէրինէ չաթագլարը, իքի թրէնին էէկստիկէրի իւզէրինէ տիւշտիւքլէրի, վէ վակօնլարըն՝ պիրի պիրինէ չարբմալարընըն չիտտէթլէ գաեալարա տէօքիւլտիւքլէրի կէօրիւլտիւ։

Հէր Թարաֆտան ե հէրիմ, հէրիմ» տէյի պաղրըչըլըեօրտու, վէ հէր քէս, մահէլլի ֆէլաքէթէ վասըլ օլմազ իւզրէ, տէմիր եօլու իւզէրինէ սէյիրթմի։

Սգօթ տախի էհալինին արգասընտան կիթմի։

Ֆէլաքէթի վագըա՝ քէչֆ վէ թահմին օլունմատան չօգ զիւտաէ օլուպ, հէր թարաֆտա ինսան նաչէլէրինէ, վէ բարչալանմըշ ինսան ճիսմիէրինէ թէսատիւֆ օլունմագտա, վէ ա. ճը ածը ֆիղան ու ֆէրեատլէր իչիտիլմէքտէ իտի։

Սգօթ՝ ֆէնէր վէ թօրչալարըն ըչըղըլըա թէնէվիր իտիլմիչ օլան մահէլլի ֆէլաքէթտէ իլէրլէտի, վէ մէվճուտ նաչըար իչինտէ, ժօրժ ար ներվէյ իլէ Մէլանի կօթիէնին վէ Ֆրէտէրիգ Պէրթէնին նաչըարընը թանըմագըա, սիմասընտա էսէրը մէսէրրէթի միւշահէտէ օլունտու։

Իրթէսի կիւն զաղէթալար, պու վագըաեը եազարըլար, վէ մէճրուհըար իլէ վէֆաթ իտէնլէրին իսիմլէրինի իչար իթտիլէր։

Վէֆաթ իտէնլէր միեանընտա, իւզէրլէրինտէն չըգմըչ օլան քեազըտալարտան քիմ օլտուգլարը թանըլան վիգօնթ իւլէ Մէլանի վէ Ֆրէտէրիգին իսիմլէրի տախի պուլունտուպ, Արնօլտ Տէավինեը՝ Ուիլեամ Սգօթու գապուլ իթմէզտէն էվվել, էմիէն Պէրօնուն վէրէեօսինտէն իչ նէֆէրինին տախի վէֆաթ իթտիքլէրինի թահգըգ իլլէտի։

Սգօթ՝ վագըաեը նէ՛ բօսթա վէ նէ՛ թէլէկրաֆ վասըթասըլըա խապէր վէրմէնի թէճվիզ իթմէտիկինտէն, ֆէլաքէթտէն իչի կիւն ասնրա Բարիսէ մուվասըլէթ իլլէտի, վէ թապիի իւչ տէֆա Արնօլտա վիգիթա վէրտի։

Արնօլտ, Մօնթէ-Ֆարլօ ֆահիսընտա Սգօթուն մուհիմմ պիր իշ կէօրմուշ օլտուգունու զանն իթմիչ իտի իսէ տէ, ֆահիսայը մէգքիւբէնին պաշլըճա ֆահիլի քիմ օլտուգունու քէչֆ իտէմէմիչ իտի։

Արնօլտ. – (Իրլանտալըներն հիքեաեէսինի տինլէտիքտէն սօնրա.) Մուվաֆֆագըյէթինի թէպրիք իտէրիմ։ Եագընտա սաիք օլտուգումուշ թարիգ, թէմմամլըյէ սերպէսթ օլաճագ տըր։

Սգօթ. – Եալընըզ բաչավրաճը Բիէր Պէրօ գալտը։

Արնօլտ. – Նիսէ կիթմէզտէն էվվել քէնտիսինի կէօրտի՞ն միւ։

— Էվվէթ, վէ բագընըն թէէսսիրլէյէ կիթ կիտէ հալտէն տիւշմէքտէ օլտուգունու անլատըմ։

— Լաքին էօյլէ էհէմմիյէթսիզ քիմսէ՝ հարէքէթիմիզէ մանի օլմամալը տըր։ Ինուն տա իչինի պիթիրմէլիեիզ։

Սգօթ. – (Արնօլտուն կէօզլէրինէ պագարագ.) Ֆագաթ, էֆէնտիմ, պու ֆահիալարըն սօնու նէ՛ վագըթ կէլէճէք տիր։

— Սօնու նէ վագը՛թմը կէլէճէք տիր։

— Էվվէթ, վէ օլ զէման նէ՛ օլաճագ տըր։

— Օլ զէման սիզէ նէ՛ պէչ եիւզ պին, վէ նէ՛ պիր միլեօն ֆրանգ վէրմէեիպ, իքի միլեօն ֆրանգ վէրէճէեիմ։

— Պու մէպլաղ սաեէսինտէ, պիզտէ, եանի Թրիլպի վէ պէն նամուաքեարանէ եաչաեապիլէճէեիզ։ – Էյի խաթըրըմա կէլտի, Թրիլպի նէ՛ օլտու։

— Լվամիրիմի իճրա իտիեօր։

— Ֆէնտիսինի կէօրէպիլի՞րմիեիմ։

— Շու տագըդատա քէնտիսինի կէօրմէքլիկին մուխաթաբաալը տըր։ Պիր գաչ կիւնէ գատար պիրի պիրինիզի կէօրմէմէլիսինիզ։

— Բէք էյի... անճագ...

— Անճագ նէ՛։

— Հիսապլարըմըզը սուրէթի գաթիեէտ Թէսվիեէ իթմէք իչին, նէ՛ վագթա գատար պէքլէմէք լազըմ տըր։

— Հաեաթտա գալաճագ էն սօն վարիսին միրատա սահիպ օլաճաղը զէմանա գատար... Վատլարըմը թուքմամ տէյի վէսվեսէ՛ մի իտիեօրսուն։

— Աչա... սիզէ էհմիյէթիմ վար տըր, վէ հարէքէթի վագըամ իլէ էհմիյէթիմ օլտուգունու իսպաթ իթտիմ զանն իտէրիմ... լաքին միլեօնլարը պուլունմատան պիր քիմսէ իչին իքի միլեօնա սահիպ օլմագլըգ՝ քէչֆի պիր հալ իտուկինի սիզ տէ տէրք իտէպիլիրսինիզ։

— Պիր ան էվվէլ չու իհթիմար բաչավրաճըլըը մէչտան գալտըրմահա ունումիմ։

— Օղ պապաղ էմին օլուն։

59

Օ կիւնու, Ուիլհամ Սգօթ, Գօրտիէ նամ խայրխահ քիմսէ գրեահֆէթինէ կիրիպ, բաչավրաճըլար խանընա կիմէտի։

Մալիւմիմիզ օլտուղու վէճհէլէ, Սէնթ-Ուան մէչիտանէսի սահիպինին իսթիգրազ իմտիկի ադընէ սահէսինտէ, բաչավրաճը հէման հէր կիւն սէրպոշ օլմագտա օլուպ, իչտիկի ապսէնթ վէ րագը՝ սինիրլէրինի զայիֆլէթմէկէ պաչլամըշ իտի, վէ հէր կիւն կա պիր սօգագ քէօչէսինտէ կահօտ մէչիտանէտէ գալտըղընտան, հիւքիւմէթ մէմուրլարը մարիֆէթիլէ կիճէլէյին պիր մէրքէզէ կէօմիւրիւլմէքտէ, վէ սապահլաերն իգամէթկահը պուլունտուղու ճիհէթլէ, սէրպէսթ պրագըլմագտա իտի։

Սգօթ, պիր հաֆիժատան պէրու Բարիստէն ուզագտա պուլունտուղունտան, քէնտիսինին էվնտի զայպուպէթինէ, Սէնթ-Ուանտա օլանը կէչէնի պիլմէէօրտու։ — Իմտի, տօղրուճա Գուրօն տէ Լուա-տը-Ֆրանս նամ մէչիտանէսէ կիմտի, վէ քէնտիսինի բօլիս խաֆիվէսի զանն իտէն մէչիտանէցի գարըտա միւրաճաաթտա,

— Սապահ խայր, ադիզէմ գատըն, նէ խապէր վար, տէյի սիւալ իմտի։

— Եալընըզ պիր խապէր վար, անը տա պիլմէլիսինիզ։

— Մէմուրիսէթիչէ վիլայաթտա պուլունտուհօրտում. ջ սէպէպլէ պիլէմէմ։

— Գապա Գէրօ էօլտիւ։

— Էօլտիւ միւ։

— Էվվէթ, էօլտիւ, էհմ կէօմիւլտիւ։ Գու տապահ քէնտիսինի իվրի մէզարլըղընա կէօմիւրտիւչէր, քէտֆիֆէյի բաչավրաճըլար տա ճէնապէ ալայընտա հազըր պուլունտուլար... Լօղմէսի տէ քէք թօհաֆ օլտու։ — Եու տէօմիկկահընըն գարշըսընտա բաչավրաճըլըղ քիւֆէսի սըրթընտա պուլունտըգ թիւմիւն չիպօղունու եադարքէն, պիրտէն պիրէ աղզընտան մավի պիր ալէվ չըգըպ, երէք տիւչտիւ, վէ պէչտագըգա սօնրա թէսլիմի բուհ իմտի։ — Մուայհէնէ իչին կէլէն թապիպ՝ պու վագըտաեր զարիպ պուլտու։ Ղալիպա սօն տերէճէ իչրէմի գուլանմագլըղընըն նէմիճէսի պու իմիչ։ — Գէնճէ, ֆագիր պիր քիմսէ իչին քէք ալէա պիր էօլիմ...

Ուիլհամ Սգօթ, խըզմէթինին պու սուրէթլէ գօլայլաչմըշ օլմասընտան մէճպուռ օլարագ, Սէնթ-Ուան տայիրէյի պէլէճիհէսինէ կիմտի, վէ Իիէր Գէրօնուն վէֆատի գայտրընըն պիր սուրէթինի չըգարմտըրըպ, Ռընօլտ Տէավինէրհա կէօմիւրտիւ։

Գէօղլէճէ էլմաս թաճիրի վէ էլլի պիր միլճօն ֆրանգ ատհիպի օլմուշ օլան էմիլէն Գէրօնուն վարիսլէրինտէն ժիւլ Վէրիէր իլէ Անժէլիքտէն գայրի քիմսէ գալմատըղընտան, պուննտան պէօղլէ մէրգում իչին մէչտան այրըլտը։

Ռընօլտ, Անժէլիք իլէ էվլէնտիկինտէ, արզու իմտիկի մագսէտինէ եադըլաշմըշ օլաճագ իտի, ֆագաթի պու մագսէտէ վասըլ օլմագ իչին, էմիլէն Գէրօնուն նաչընըն պուլունմասը լազըմէտէն իտի, չիւնքի եէկկահնէ վարիս գալմըշ օլան ժիւլ Վէրիէր իլէ գըզը էմիլէն Գէրօնուն միրասընտա միւֆէտտարըղ օլապիլմէք իչին, սահիպի միրաս օլան բիմնէնին վէֆատ իմտիչ օլտուղու բէտմէն թատտիգ գըլընմալը իտի։

Գու սըրտտա եալընըզ պիր շէյ՝ միւշքիլաթը ազիմէ իրահէ իտիպ, պու իսէ, Ռընօլտ Տէավինէրհանտ գայրի հէր քիմսէ օլսա, էօնիւ ալընամագ միւշքիլաթի աատտ իտէպիլիր իտի։

Ֆիլվագը, ժիւլ Վէրիէր իլէ քէնտի հագգընտա չիւպհէհէ մահէլլ վէրմէքսիզին, էմիլէն Գէրօնուն նաչէսի բօլիս միաֆէմիլէ նամ֊ընը պուլտուրուլապիլինիր իտի։

Ֆագաթի Ռընօլտ՝ պու կիպի միւշքիլաթտան տիւչարը եէվկա օլանըարտան օլմահըպ, մէրգում, իճրա իմտիկի տէհչէմ-

լի ֆաճիանըն քեաֆֆէ լի թէֆֆէրրուաթընը պիր սուբէթի մա-
հիրանէտե հիսապ իթմիշ իտի ։

Շերիքլէրի՝ վազիֆէլէրինի իճրա իթմիշ օլուպ , էօյլէ պիւեհիւք պիր սէրվէթե վէ Անժէլիքէ միւթէասիրըճի օլ-
մագ իչին պու ֆաճիանըն էն սօն գըսմընը իճրա իլէ իքմալ իթմէքլիք իսէ քէնտիսինէ այիտ պուլունմագ տա իտի ։

* * *

Մատմուազէլ Վէրիէր՝ էմիլ Վանտամըն վէֆաթ իթմիշ օլտուղունու ժօրժ տը Ներվէյտէն խապէր ալտըղը կիւնտէն պէրու , Մաշնու ա՛յֆիեէսինտէ կէչիրիլէն էօմրիւն լէթաֆէ-
թի զայա օլտու ։

Անժէլիք պիր հաֆթա գատար ազըր սուբէթտէ խաս-
թալանըպ , հէքիմ պիլէ ճիտտէն տիւչարը էնտիչէ օլմահա պաշլամըշ իտի , ֆագաթ պու տէֆա տա կէնճլիք գուվվէթի, վէ վիճուտճա եարըլըշը սահէսինտէ քէսալի իֆագաթ իթտի-
չու գատար քի , ադիմ պիր մահգունիյէթէ կիրիֆֆար օլ-
տուղունտան , հէր քէսէն ուզագլանարագ, եալընըզ վագըթ կէչիրմէքտէ , վէ բահիպէնէ պիլէ թէպէսսիւմէ պագմահա գուվվէթի օլմահըպ , բուհտուզ պիր ճիսմ կիպի եաշամագ-
տա իտի ։

Պիր ազտան մէրգումէնէ նագլը քէլամ իտէճէնիզ , լա-
քին չիմոիլիք Աբնօլտ Տէավինեըտան պահս իտէլիմ ։

Ուիլհամ Ոգօթ իլէ Թրիլպի հագգընտա չիւպհէ իթմէ-
կէ պիր սեպեպ պուլունմահօրտու իսէ տէ , պու ճիւմլէ իլէ էմիէն Պերօնուն գաթիլի , մէգքիւր իքի չէրիքլէրի հագգընտա չիւպհէ իտիհօրտու ։ Ֆիլվագը պունլարտան պիրի , էմրի պասիրէթի խիլաֆընտա օլարագ, ազգընտան պիր քելիմէ գա-
չըրտա , քէնտիսինին մահվ օլաճագը տէրքհար իտի ։

Պունտան գաթիննագար , Աբնօլտ Տէավինեը ինտան գալ-
պինի բէք ալէտա թագտիր իթտիկինտէն , քէնտի քէնտիսէ չէօյլէ տիւչինմէքտէ իտի .

— Վատ իթտիկիմ մէպլաղը քէնտիլէրինէ թէէսիսէ իթ-
տիկիմտէ , մէճմուն կէօրիւնէճէքլէը տիր , վէ պէլքի տէ մէմ-

նուն օլաճագլար տըր ։ Լաքին վատ օլունան ադչէնի ալտըգ-
տան սօնրա , տիւչինէճէքլէրինտէն , ալտըգլարը մէպլաղ նէ գատար տախի օլսա , քէնտիլէրինէ քեաֆի կէօրիւնմէյէճէք տիր , վէ տահիմա իւզէրիմտէ թէէսսիր վէ նաֆուզլարը պու-
լունաճաղընտան , իսթէտիքլէրի զէմմտն քէնտիլէրինի խօշնու-
թմէյէ մէճպուր օլաճաղըմ , վէ պու ճիհէթլէ , քէնտիմ իչին տէյիլ , իլլա անլէր իչին չալըշմըշ պուլունաճաղըմ ։ – Էվվէթ , էվվէթ , պիր ալէթի ֆայտէսիզ օլուր իսէ , անը մահվ իտէր-
լէր , վէ էմրի պասիրէթի տահիպի օլան՝ պէօյլէ սըրտայտտա թաճիլ իտէր ։ Իմտի , պէն տէ սէրհան իչիմի կէօրմէլիյիմ ։

Աբնօլտ Տէավինեը , Մաշնու սէյֆիեէսինտէ իգամէթի թի-
տիկի տայիրէտէն , քիմսէնինն նազարը տիգգաթընը ճէլպ իթ-
մէքսիզին իսթէտիկի զէմտն սէրպէսթճէ կիրիպ չըգապիլիր իտի ։ Մէրգումէ , բաչավրաճը Բիէր Պէրօնուն վէֆաթը խապէ-
րինի Ուիլհամ Ոգօթտան ալտըղը կիւնհիւն ադչամըշ , միւթա-
ակիպ վէճհլէ Վէրիէր իլէ պիրլիքտէ Մաշնուեա ավտէթի իտիպ , իքինի տախի , թաատտան սօնրա պաղչէտէ կէղինմիլէր , վէ քէնտի իշլէրի վէ թաատվուրլարը հագգընտա կէօրիչմիլէր , Գուարա , սէյֆիեէտէ Գլանչթօն իսմիյլէ թանըլմըշ օլան Թրիլ-
պինին՝ Ֆօրէսթէ իլէ միւլագաթ իթտիկինի կէօրտիւլէր ։

Թրիլպի՝ պաղչէնին պիր թաբաֆընտա պաղը ատէմ իգ-
լէրի . վէ թավշան գաբանճալարը կէօրմիչ օլտուղունտան , մէրգում Ֆօրէսթիէ պու իգլէրի վէ գաբանճալարը մուայհէնէ իտիհօրլար իտի ։

Վէրիէր . – (Մէրգումլարա խիթապէն .) Նէ՞ վար օ-
բատա ։

Սախթէ Գլանչթօն . – Շու վար քի , էֆէնտիմ , իճրա իթ-
տիկիմ տիգգաթ վէ նէզաբէթէ բաղմէն , պաղը սէրսէրիլէր էլան պաղչէնէ կիրիհօրլար ։

— Էմի՞նմիսինիզ ։

— Իչթէ խապաթը ։

Թրիլպի՝ պու սէօղիւ սէօյլէտիկի զէմտն թաավշան գաբան-
ճալարընը կէօսթէրտի , վէ իլավէթէն տախի չէօյլէ սէօյլէտի .

— Իչլէնմիչ թօբրագ իւզէրինտէ սահագ հէրկէսի կէօր-

տիւմ, վէ գըրըլմըշ ադաճ տալլարընա թէսատիֆ իթմէմ, – Պաղչէ գարուսունատան էլլի ատըմ ուզագտա տիվարընի իւզերինէ չըգըլարագ, պուրատա կիրիլտիկինի անլատըմ։ Կէլին, միւսիւլէր, սիզ տէ կէօրիւն,

Թրիլպինին՝ Վէրիէր իլէ Տէավինէրընը կէօթիւրտիւկիւ մահէլլտէ, ֆիլվագը տիվարտան չըգմագլըգ էսէրլէրի մէվճուտ օլուպ, Վէրիէր՝ Թրիլպինէ խոթատպէն,

— Լաեըգըլա նէզարէթի իտին, տէտի,

Թրիլպի. – Թէէմին օլուն քի, միւսիւլէր, չըգան կիճէ պուրատա կիրմիշ օլան հայտուտ, պու մուամէլէյինի թէճատու իթտիկինտէ, պուրատան սագ տիշարը չըգամանաճագ տըր։

— Բէք էյի իտէրսինիզ, Պլանշէօն, լաքին քէնտինիզի տէ սագրընըն։

— Նէ՞տէն սագրնաեըմ։

— Պու թէզքիրէսիզ ալճըլար միւսէլլահ տըրլար, վէ պիր ինսանըն էօմրիւնէ, թամլշան էօմրիւ գատար էհէմմիյէթի վիրմէզլէր։ Էկէր քէնտիլէրինի գօլլատըրընըզը անլարլար իսէ, էվվէլա անլէր գուրշուն սրգտարլար։

— Էֆէնտիմ, հիչ էսէֆ իթմէյինի, պէն, քէտիլէր կիպի, կիճէլէրի բէք բարլագ կէօրիւրիւմ, վէ թիւֆէնկիմին մէնգիլի տէ զահէթ ուզագ տըր։ Պու ագշամ, սագ թարաֆտա կէօրտիւկիւնիւզ չու պիւեիւք ադաճըն արգասընատա կիզլէնիպ գօլլաեաճադըմ։

— Հասըլը էմրի պահիրէյիմ էլտէն պրագմաեըն։

— Սիզ էմին օլուն, պէն էօմրիւմիւ գաեըրմաեը պիլիրիմ։

Վէրիէր՝ Տէավինէը իլէ կէզմէքլիկինէ տէվամ իթտի։ Աբնօլա, պու միւնասիպէթլէ, ավ պէքճիսինին կիճէ վագթը սիրէր մադամընատա գուլլանաճագ օլտուղու ադաճըն մէվգիսինէ տիգգամ իթտի։

Սաաթ օն պուչուգտա, իքի չերիքչէր, միւթատլարը վէճհէ, քէնտի խուսուսի տայիրէլէրինէ չէքիլտիլէր։

Պիր սաաթ սոնրա, Թրիլպի՝ թիւֆէնկինի ումուզունա ա-

լարագ գուլիպէսինատէն չըգըպ, մալիմիմիզ օլան մահէլլտէ քէնտիսինի սիրէրլէտի։

Մէրգումի, եիկիրմի սագըգտատան պէրու օրատա պուլունմագտա իքէն, արգասընատա պուլունան ադաճ տալլարընըն գըմըլատանտըղընը իչիմտի, վէ պու սէսին, մէմուլ իթմէտիկի պիր թարաֆտան կէլմէքտէ օլմասընա թէսաճճիպ իտէրէք, պիրտէն պիրէ տօղրուլուպ, արգասընա տէօնտիւ, վէ գարանլըգտա էթրաֆը թէճէսսիւս իթմէկէ վէ տինլէմէկէ պաշլատը։

Ադ սօնրա, տալլար թէքրար սալանմագլա, Թրիլպի՝ եիւքսէք սէտա իլէ,

— Փիմ տիր օ, տէյի պաղըրտը։

Լաքին ճէվապ վէրիլմէտիկի կիպի, տալլարըն գըմըլատանըշը տա տուրտու։

Սահմէ Պլանշէօն, հալէա էթրաֆընա պագըճօրտու իսէտէ, ադաճլարըն քէօրէթինտէն նաչի հիչ պիր շէյ կէօրէմէճօրտու։ Վագտա եանըլմըշ օլտուղունու զանն իթտի իսէտէ, կէօզլէրինի, քէնտիսինէն եիկիրմի ատըմ ուզագտա պուլունան չօպան բիւսակիւլիւ չալըլարընատան աեըրմատը, վէ պիրտէն պիրէ, մէզբիւր չալըլարըն գըմըլատանմագտա օլտուղունու զանն իլէ, թիւֆէնկինի հազըրլատը, վէ պիւլէնտի ավազ իլէ։

— Օրատա քիմ վար իսէ, ճէվապ վէրսին, հօգտա աթէշ իտէճէեիմ, տէտի, վէ պու սէօզիւնիւ հէնուզ պիթիրմիշ իքէն, պիր բէվօլվէր բամըլտաեըը իչիտիլիպ, Թրիլպի, թիւֆէնկինին թէթիկինէ էլ տօղունտուրմահա վագթը օլմազտան, մագթուլէն եէրէ սէրիլտի, վէ այնի վագըթտա, զիքր իթտիկիմիզ չալըլարըն արգասընատան, էլինտէ պիր բէվօլվէր թուֆմուշ օլան պիր ատէմ չըգըպ, սէրիան նաչըն եանընա կէլտի, վէ պունուն էլպիսէօնինին տիւյմէլէրինի սէօքիպ, էլինի եիւրէկի իւզերինէ վազ իթմէսինտէ, գալպինին տաւպէսի տուրմուշ օլտուղունու անլատը։

Գուրշուն՝ մէրգումուն գաֆատընա կիրմիշ օլտուղունատան, անինտէ վէֆատ իթմիշ իտի։

Շիւպհէսիզ օգուեանլարըմզը թարաֆընտան թանըլմըշ օլան Արնօլտ Տէսվինեը, քէնտի քէնտիւէ,

— Արթըգ պունտան գօրգմաեա սէպէպիմ գալմասը, տէտի։

Գատէհու ավ պէքճիսինին թիւֆէնկինի ալըպ, պիր տէֆա պօշալթըգտան սօնրա, պիրուհ օլան ճիսմին եանընտա պրագտը։

Արնօլտ Տէսվինեը՝ իշպու սօն թէտպիրի պասխրէթքեա-րանէեի տախի իթթիխազ իթտիքտէն սօնրա, քիմսէ թարա-ֆընտան կէօրիւմէքսիզին վէ իշիտիմէքսիզին, սէյֆիէեէ ավ-տէթ իթտի։

Հէնուզ օտասընա կիրիպ եաթագընա եաթմըշ իքէն, սէյֆիէէնին բէնչիրէէլերի աչըլտը, վէ նէրտիվէնլէրտէ սեագ սէալերի իշիտիլտի, Քէնտիսինին օտա գաբուտու տախի չալընտըղընտան, Արնօլտ,

— Քիմ տիր օ, տէյի սօրտու։

— Պէնիմ, վէրիէր տիր։

Տէսվինեը եաթագընտան աթլաեըպ, կիճէլիք պիր էլպի-սէ կիեինէրէք։

— Կիրինիզ, տէտի, վէ չէրիքինին՝ էլինտէ պիր մում իլէ իչէրի կիրտիկինի կէօրտուկիւնտէ, - Նէ՞ վար տըր, տէյի ի-լավէթէն սիւալ իթտի։

— Հիչ պիր շէյ իչիթմէտինիզ մի։

— Խայր, ուեուեօրտում, սիզ պէնի ուեանտըրտընըզ։

— Պաղչէտէ թապանճա սէալերի իշիտիլտի։

— Հա հա, շիւպհէսիզ Պլանչեօն օլաճագ տըր... պէսպէչլի թէզքիրէսիզ ավճըլար իլէ մուարազաեա թուքուլ-մուշ տուր։

— Պէն տէ էօյլէ օլտուղունու շիւպհէ իթմէէօրում։ - Խըզ-մէթքեարլար Ֆօրէսթիէեէ խապեր վէրմէէե կիթտիլէր, Լա-քին վուգու հալի պիզտէ կիտիպ անլամալընըզ։

— Էլպիսէմի կիեինմէք իչին պանա միւսաատէ իտին, պիրլիքտէ կիտերիզ։

Պէշ տագըգա սօնրա, իքի չէրիքլէր պաղչէեէ էնտիլէր։

Ֆօրէսթիէ իլէ արապաճը վէ տիկէր պիր խըզմէթքեար՝ էլէ-րինտէ ֆէնէրլէր օլարագ պէբլէեօրլար իտի։ Ցէրհալ ճիւմլէ-սի ավ պէքճիսինին գուլիպէսինէ տօղրու եօլա չըգարլար, վէ պիւեիւք մէշէ աղաճընըն եագընընտա, հէնուզ սօղուտմամըշ օլան Խրիլպինին նայէսինի պուլտուլար։

Մէրգուտուն թէսլիմի բուհ իթմիշ օլտուղու թէպէյեիւն իթտիկինտէ, Ցէսվինեը,

— Պիչարե Պլանչեօն, քէնտիսինի կէօզէթմէսինի, վէ թէզքիրէսիզ ավճըլարընը, թավչանլար կիպի քէնտի իւզէրինէ տէ աթթէշ իսէճէքլէրինի արա սըրա իսիթար իթտիկինտէ, ատէթա բէյղամպէրլիք իթմիշիմ... Խապիսլէր քէչիճիի տօղ-րու չըգարտըլար... լաքին Պլանչեօնտա քէնտիսինի միւտա-ֆաա իթմիշ, չինքի թիւֆէնկի պօշանմըշ տըր, տէտի։

Մէգքիւր նայէ գուլիպէեէ կէօթիւրիւլտ, պատէհու վէլիէ բօլիս գօմիսէրինէ քէյֆիէեէթ խապեր վէրիլտիկինտէն, մէրգում գօմիսէր՝ ժանտարմալար իլէ վասըլ օլտու։ Պաղչէ-նին հէր թարաֆը արանըլտը իսէտէ, թապիի հիչ պիր նէ-թիճէ հասըլ օլմատը։

Իրթէսի կիւն Մէլին միւտտաիի ումումիլիք հէյեէթի Մանուեա մուվասալէթլէ, գաթիլ զանն օլունան թէզքիրէ-սիզ ավճըլարա գարշը թահգըգաթա իպթիտար օլունտու։

Գու թահգըգաթըն հիչ պիր նէթիճէյէ միւնճիրը օլմա-եաճաղը մալիւմ իտի։

Արնօլտ Տէսվինեը սէրպէսթճէ նէֆէս ալմաեա պաչլա-տը, իքի չէրիքլէրինտէն պիրի օրթատան գալգմըշ օլուպ, եալընըզ Ուիլեամ Սգօթ գալմըշ իտի քի, անըն տա իճապը-նա պագաճագ իտի։

Արատան իքի կիւն միրուր իթտիկինտէ, Արնօլտ, պագը խուսուսի իչչէրինի վէսիլէ իսէրէք, սապահըն ալաքրանկա սաաթ օնունտա չէրիքինտէն այրըլըպ, պիր լօգանթատա գահ-վալթը իթտի, վէ պատէհու պիր արապաեա լաքիպէն, Ֆարատէն տէ Բլանչեա կիտի։

Մէրգում, Ուիլեամ Սգօթուն խանէսինէ ազիմէթ իթ-ժէքլէ, անը, խանէսինտէ պուլուպ,

— Սանա Թրիլպիտէն խապէրլէր կէթիրտիմ, տէտի ։

— Թրիլպի նա՞սըլ տըր ։

— Բէք էյի տիր. հալընըզ սըգըրլըեօր . . . իշլերիմիզին թէժվիրէհինի արզու խոհեօր, վէ նամուսուլա գազանըլմըշ օլան պիր սերվէթի սահէսինտէ խոմիրահաթ իթմէք խոթէեօր։

— Հագգը վար տըր . ինսանըն էօմրիւ զամէնէ գըսսա տըր ։ Պիր պախմ բիհանգօսունտա պիւեիւք պիր խըրամիհէ գազանըլըրսա, պէքլէմէքտէն իսէ , պիր ան էվվել անտէն խոմիֆհատէ իթմէք էվլէտա կէօրիւնիւր ։

— Պէն տէ օ էֆքէարտահըմ, ֆագաթի սէն պիլիրսին քի, տիզէ օլան պօրճումու հէմեն շիմտի էօտէեէմէմ։

— Պունու պիլիեօրում, էֆէնտիմ, լաքին հէր իշ պիթմիշ օլտուղու հալտէ , ալէլ հիսապ պիզէ պիր մըգտար ագչէ վէրիրսէնիզ, գուսուրունուն թէտարիքինէ պէքլէրիզ ։

— Ֆու հագգընըզը թամամըզ , վէ իշպու արզունուզու իճրահէ հազըր օլտուղումու պէեման խոէրիմ։

— Թէշէքքիւր իտէրիմ . . . ալէլ հիսապ պիզէ նէ՞ միգտար մէպլաղ վէրէպիլէճէքսինիզ։

— Ֆու ագչամ միգտարընը թայէին իտէրիզ ։

— Ֆաւ ագչա՞մ մը . . . պու ագչամա պրագմաեա նէ՞ սէպէպ վար տըր ։

— Զիւնքի Թրիլպի , պիր կիճէ իչին Մալնու սէյֆիեէսինտէքի մէմուրիեէթինի թէրքէ , պու ագչամ սահմ օնտա Բարգ–Մէն–Մօրտա , էգօ ճահտէսինտէքի խանէտէ պուլունճաղընտան , սէնին տէ օրաեա կէլմէքլիկինի իհթիար իտէրիմ։

Ուիլեամ Մգօթ՝ Անընօլտուն իֆհատէսինի տինլէտիկի սըրտատա , միւթէֆէքքիր կէօրիւնիւեօրտու , վէ Անընօլտ Տէսմինընը խէ , խաֆիէն մէրգումու թէճէասիս խոհեօրտու ։

Մգօթ . —(Շատ եօլտա քելամս տէվամ իլլէտի .) Լաքին Բարգ–Մէն–Մօրտա պուլունմադըղընմըզդա նէ՞ սէպէպ վար տըր։ Զանն իտէրիմ քի , նէֆսի Բարիտէ եա սիդին խանէնիզդէ եախօտ պուրատա պուլուչապիլիրսիզ։

Էմիլէն Պէրճունն գաթիլի՝ չէրէքինին ֆիքրինի , պիր քի-

թապ օգուրճասընա աչիքեարէն անլատըղընտան , պիրտէն պիրէ ։

— Հագգըմտա չիւպհէ մի իտիեօրսուն , տէյի սիւալ իթտի ։

Մգօթ . (Էնտիչէ իլէ .) Հայր , ֆագաթ . . . ։

— Ֆագաթ ֆալան լազըմ տէյիլտիր ։ Մատէմ քի մէյսանա պիր մէսէլէ գօյտուն իսէ , ճէվապ վէրմէք իսթէրիմ, ճէվապըմտա բէք սատէ տիր ։ Պուլուչաճագ մահէլլիմիզի Թրիլպի ինթիհապ իթմիշ օլուպ , մերգում Մալնուտան Բարգ–Մէն–Մօրա ագալլի պիր սահթտա վասըլ օլաճաղընտան , զայպուպէթինին կէօզէ չարբմասընը իսթէմէմէքտէ տիր ։ – Մէյֆիեէտէն գաթիլն հարէքէթի զէմանընա գատար , հէր կէօնա պասիրէթի սիզլիքտէն սագընմայը տըր ։

Մգօթ՝ պու իֆհատէեի հագգը պուլարագ ։

— Թամ սահթ օնտա էգօ ճահտէսինէ կէլիրիմ, տէտի։

— Պէն սիզտէն էվվէլ օրաեա կիտիպ , իչինիզէ տէ գաբաեու ալարըմ։

— Օ կիճէ բարա ալաճա՞գմընըզ։

— Էվվէթ , սիզի խօշնուտ իթմէք իւզրէ , շիմտիլիք պիւեիւք պիր միգտարտա բարա վէրէճէեիմ։

Տէսմինընը՝ Մգօթտան այրըլըպ Թիմօթի սօգաղընա կիթտի , վէ օրատա սաքին պիր ֆիքը իլէ պիր մէքթուպ միւավէտահ հազըպ , պունուն հէր պիր ճիւմլէսի , հէր պիր քէլիմէսի իւզէրինէ արիզ ու ամիգ տիւշունտիւ . պատէհու պէեհազա չէքիպ , միւավէտահէի պիր մատ ըշըղընտա հագատը ։

Մէրգում, իշպու մէքթուպու մահֆազա տէրուննինէ վազ իլէ մէօհիւրլէտի , վէ իւզէրինէ տէ ,

«ՋԱԳԹԻԵԻ ՆԷՋԱՐԷԹՆԻՆ ԲՕԼԻՍ ՄԻՒՏԻՐԻ ԷՖԷՆՏԻԵԷ»

սէօզլէրինի հազտը , վէ մահֆազահա պիր բուլ հաբըշաբրըպ , ճիզտանընտա սագլատը ։

Մուահապահէն հէտինէ պիր րէվօվվեր իլէ պիր տէմէթի սանահմար , վէ պիր միգտար քեազըտ ալըպ , քիչիւք պիր էլ չանթասընա պունլարը վազ իթտի , վէ իշպու չանթահը պիր-

լիքտէ ալարագ , օթէլտէն հարէքէթլէ , պիր քիրա արապա-
սընա բաքիպ օլտու , վէ արապաճըլա Պօմարշէ պուլվարընա
կիթմէք իսթէմիկինի պիլմիրիպ , մէղքիւր պուլվարտա արա-
պատան էնտիքտէն ասնրա , Բարիսէ մուվասըլէթինտէն պէրու
միւսթէճիրի պուլունտուղու քէօշկէ ապիմէթ իլլէտի ։

Օրատա պիր սանտըղ աչար քի , էթիէն Պէրօնու թէլէֆ
իթտիքտէն ասնրա , մէրգումուն քեաղըտլարընը , վասիլէթնա-
մէսինի , քեաֆֆէյի վարիսլէրինէ եազմըշ օլտուղու մէք-
թուպլարը վէ սայիրէյի հավի օլան չանթասընը անտէ սագ-
լամըշ իտի ։

Թիվօլի սօգաղընտան քիշիւք պիր չանթա տէրունինտէ կէ-
թիրտիկի քեաղըտլարըտա էշնայը մէղքիւրէ իլէ պիրլէշտիրտի։

Ահնօլտ , սաաթ ալթըտա գատար պէքլէտիպ , պատէհու
էթիէն Պէրօնուն չանթասընը պիրլիքտէ ալարագ , հօլա չըգ-
տը , վէ բօլիս միւտիրինէ խիթապէն եազմըշ օլտուղու մէք-
թուպու բօսթախանէյէ պրագըպ , պիր լօգանթատա թաամ
իթտի , վէ անտէն վէնատն տէմիր հօլունա ապիմէթ իլլէտի ։

Թամ սաաթ տօգուզտա , էգօ ճատտէսինտէքի խանէյէ
տուխուլ իլէ , մումլարը եագտը , վէ կէթիրտիկի չանթաևը ,
զաթէն էթիէն Պէրօնուն էշնասընըն գօնուլմուշ օլտըղը տօ-
լապտա հրիգ իթտի , վէ տօլապըն գարու անախթարընը տա
իւսթիւնէ պրագտը , վէ սաաթ ծնտա մուվասըլէթ իտէճէկի
մալիւմիւմիւզ օլան Ուիլ Սգօթա պէքլէյէրէք , պաղչէյէ
էնտի ։

Հավա պօգուգ վէ գուպպէյի ասիւման պուլուխլու օ-
լուպ , էվին էթրաֆընտա վէ սահրատա , հէմման մահգունիյ-
էթթպախշ պիր սիւքիւթ հիւքմ իտիյօրտու ։

Ահնօլտ վագթըն կէչմէքտէ օլտուղունու տէրք իտէմէյէ-
րէք վէ կէրէք ագչէ վէ կէրէք աչգ ու սէվտա խուսուսընտա-
քի արզուլարընա եագընտա նայիլ օլաճաղընը միւլահազա
վէ թէֆէքքիւր իտէրէք , տէրունը պաղչէտէ պիր միւտտէթ
տօլաշըպ , պու եօլտա տալկընըղգ իչինտէ պուլունմագտա ի-
քէն , պիր սաաթ գուլէսինին օն չարսընը՝ մէղգումու տալկընը-
ղըգտան այըպ վէ հէմման ոյնի վագթտա ճատտէ իւղէրինտէ

սաըմ սէսի իշիտիլիպ , պու սաբմլար՝ պաղչէնին բարմագ-
ըղգ գաբուտու էօնիւնտէ տուրտու , վէ չան չէքիլտի , վէ
Ահնօլտ գաբուտու աչմասընտա , – Սգօթ ։

— Կէօրիւեօրսունուզ ա՛ , էֆէնտիմ , թամ վագըթտա
կէլտիմ , տէտի ։

Ահնօլտ . – (Բարմագըղգ գաբուտունու գաբաեարագ .) Էվ-
վէթ , սէն Թրիլպիտէն տահա տօղրու պուլունտուն ։

— Թրիլպի հէնուզ կէ՛լմէտի մի ։

— Խայր, ֆագաթ թէսաճճիւպ իտէճէք սէպէպ եօգ տուր,
չիւնքի սաաթ օն թամ չիտի սիր . . . հայտի իչէրի կիրէլիմ,
կէօրիւշէրէք Թրիլպիեէ պէքլէրիզ ։

Գու սուրէթլէ մէրգումէյ քէօշկէ տախիլ օլտուլար ։

Սգօթ , էթիէն Պէրօնուն գաթլի կինճէսինտէն պէրու օ-
ըաեա աեագ պատմամըշ իտի ։

Ահնօլտուն Սգօթու կիրտիրտիկի օտա՝ տէօրթ սաէտ
մուվասըրըն ըշըղըլլա միւքէմմէլէէն թէնվիր իտիլմիշ օլուպ , ըՍ-
գօթ , էթրաֆընա աթֆը նազար իլէ , իզհարը հայրէթ իլլէ-
մէքտէ իտի ։

Ահնօլտ . – Հազզ իթտի՛ն մի ։

Սգօթ . – Շիւպհէսիզ ։

— Գէլքի եազ մէվմիմինի , Թրիլպի իլէ պիրլիքտէ պու-
սէյֆիեէտէ կէչիրմէքլիկի արզու պիլէ իտէրսին , վէ սէնին ի-
լէ Թրիլպինին , պանա իթտիքլէրինիզ հիւսնի խըտմէթլէրի-
նիզէ միւքաֆաթ օլմագ իւզրէ պու սէյֆիեէնի հէտիեէ
մագամընտա սիզէ թէրք իթտիկլիմտէ , գապուլ իլլէրսին ,
տէյի՛լ մի ։

60

Սգօթ , Ահնօլտա պագարագ ,

— Էյլէնի՛ եօրմուսունուզ , տէտի ։

— Էյլէնմէտիկիմի ֆիրիլէն իսպաթ իտէճէեիմ , – Սէնի

վէ Թրիլպիեի մուավինէլէրիմ իթմէկի տիւշինտիւկիւմ կիւն, միւսթագպէլինիի տախի տիւշինմիւշ օլտուղումու անլատա-ճագսըն, – Շուրատա օթուր։

Ագօթ՝ Արնօլտուն կէօսթէրտիկի իսկէմլէտէ օթուրտու-ղունտա, Տէավիներ՝ մուգատտէմա Ուիլեամ Ագօթ նամրնա սաթըն ալմըշ օլտուղու սէյֆիլէէնին հէօճճէթինի ճիզտանըն-տան չըգարտը, վէ պունուն տիւրիւմիւնիւ այրպ, իրաեէ է-տէրէք,

—Մանա այիտ օլան չու հէօճճէթի օղու, օլ վագըթ էյ-լէնիպ էյլէնմէտիկիմի անլատաճագսըն, տէտի։

Ագօթ, թէաճճիւպլէ մէզգիւր տամղալը քևաղրտա աթ-ֆը նազար իթտի վէ իւր սաթըրլարընը օգուր օգուտմազ թէաճ-ճիւպի արթտը, չիւնքի հէօճճէթին պալէսարնտա, Տէավիները նըն իֆատաթըրնա թէմամիյլէ մուվաֆըգ օլարագ, ևվ-գէ-ն է-լ էկո, է-ռէ գէր ը-չ-ֆօ-ն իլըն-ո ընգ-ո-չ-ո-ն գ-ո-է- Ո-է-ը-ճ Ագօ վ-գէյր» սէօղլէրի եազըլմըշ իտի։

Ձիվագը սէյֆիեէյի մէզգիւրէ, մէրգում նամրնա սա-թըն ալընմըշ օլուպ, պու պագատ չիւպհէ իթմէկէ մահէլ եօգ իտի։ Տիմէք Արնօլտ, ֆէվգէլատէ այիճէնագ օլտու-ղու կիպի, իտիչէն խըտմէթլէրի թագտիր իթմէկի տէ պի-լէն քիմսէլէրտէն իտի։

Արնօլտ. – (Շէրիֆինին ումուղու իւսթիւնէ էյիլէրէք.) Թա իւք կիւնահէն, սէնի, եախօտ տահա տօղրուտու սիզի տիւ-շինմիշ օլտուղումա իսթեահի օլմահա պայշահօմմուտուն։

Ագօթ օգուտահա տապմըշ օլտուղունտան, եալընըզ պա-շընը սալամագլա մուվաֆֆագահի ճէվապը վէրտի։

Պու արա Տէավիները՝ սաղ էլինի էլպիսէօինին ճէպինէ սօ-գուպ, պէօյիւք չարտա պիր բէմոլվէր թումթուղու հալտէ, եավաշճա պու էլինի տիշարը չըգարտը, վէ սիլահըն ադղընը՝ Ուիլեամ Ագօթուն գուլագ թօզունա տահահթարգտան սօնրա, թէթիկինէ պատտը։ Անինտէ պիր բահըլտա վուգու պուլուպ, իրլանտատը, եըլտըրըմտան վուրուլմուշճասընա տըրթ իւսթիւ-նէ եէրէ տիւշտու, վէ քէնահինէ պէրտապէր օթուրմուշ օլ-տուգտա իսկէմլէէի տէ տիւշիւրտու։

Գուրշուն՝ մէրգումուն սաղ գուլագ թօզու թարաֆընտան կիրիպ, սօղ կէօղիւ եագընընտան չըգարտը, չէնէլէրինի բարչա-լատը, վէ պուրնունու էզմէյէ, սիմսարընը թանըլմազ պիր հալէ կէթիրտի։ Գու սուրէթլէ աչըլան եարէլէրտէն գան ֆըշգըրմահա պաշլատը։

Օլ վագըթ Արնօլտ՝ մէրգումուն իւզէրինէ էյիլէրէք, պօշալթատըղը բէվօլվէրի սաղ էլինէ վազ իթտի, վէ բարմագ-լարընը պըգըշատըրտը։

Գու վէճհէյէ ճինահէէթի վագըտա՝ սուի գատտա բէնկի քէտագ իթտի։

Արնօլտ պու իչի կէօրտիւքտէն սօնրա, նաչըն ճէպլէրինի արատը, վէ պիր ճէպինտէ պիր տէմէթ անահթար իլէ պիր ճիզտան պուլտու։ Ճիզտանը, տէրտունինտէ մուհահթարալը պիր չէյ պուլունուպ պուլունմատըղընը անլամագ իւզրէ կէօղտէն կէչիրտի, վէ մուհահթարալը պիր չէյ մէվճուտ օլմատըղընտա թէէմին օլունճա, եինէ ճէպինէ գօյտու, ֆագահի անահ-թարլարը ալտը։ Գատէհու էթրաֆընտա սէթֆը նազարէլէ, թէտգիգահթը վագըտատընտան խօշնուտա օլատագ, չատգատարընը կիհեինտի, վէ չանհատարընը էլինէ ալտը, մուհէտտէրը աէօնտիւ-տիւքտէն սօնրա տիշարը չըգարտը, վէ գատուլարը գատաեըպ, անահթարլարը տա բիլիւլէրինի իւզէրինտէ պրագտը։

Մէրգում, եարը կիհէ էանատընտա, սօն թրէն իլէ Բա-բիսէ մուհահըլէթի իտիպ, Օրիհատ պուլվարընտա քեսիլին քՍ-գօթուն իգամէթկէսընտա ադիմէթլէ, նաչըն իւզէրինտէն պուլտուղու անահթարլար տահէօնտէ մէզգիւր իգամէթ-կէսահա տահիլ օլտու, վէ հէր հատագիր արաչթըրըպ, էլտե իթտիկի պագը քևաղըտարը եագտը, վէ եարը կիճէտէն իքի տահթ սօնրա, Թիհօրի օգագընտա քէնտի խանէսինէ ավտէթ իթտի։

Օ կիւնիւ, տապահընն ալաֆրանկա տահթ տօգուղունտա, բօյիս միւտիրի, քհահթիպի իլէ պիրլիքտէ, էվրարը քիւլհեէյի եէվմիեէյի թէտգիգ վէ մուայեէնէ իթմէքտէ իտի։

Գու իչի մէմուրլար, միւթէտահիտ մէքթուպլարը կէօղ-տէն կէչիրտիքտէն սօնրա, պիր տէրէճէ մուհիմմ կէօրտիք-

լէրինին իւզէրինէ գըրմըզը գուրշուն գալէմ իլէ նուէրօ վազ իթմէքտէ իտիլէր։

Փեահթիպ. – (Պիրտէն պիրէ, օգուտսուզ պաշամըշ օլտուղու պիր մէքթուպուն եարըսընտա տուրուպ.) Իչիթ պու զարիպ, ոէտի։

Բօլիս միւտիրի. – Նէ՞ վար տըր։

— Նու մէքթուպ՝ զանն իտէրիմ քի նազարը տիգգաթ-ընըզը թէմամիյլէ ճէլպ իտէճէք տիր։

— Նէ՞տէն պահս իտիեօր։

— Ժուպէր սօգաղը ճինսէէթինտէն։

— Զաբուգ օգուտուն։

Փեահթիպ՝ ալէնի սուրէթտէ ադիտէքի մէքթուպու օգուտու.

« Բօլիս միւտիրի էֆէնտի,

« Փէնտի իգթիտարըմ հագգընտա եանլըշ զաննէտսէզ զահիպ օլտում։

« Մինէօնլարտա մալիք օլմագ իտիթէր իտիմ։ – Էլլի պիր միլեօնու թէխայէիւլ իթմէք՝ զահմէթի տէնէէր իտի։ Ֆագաթ բլանլարըմը լաեըգըլտա թէրթիպ իթմիշ օլմատըգըմտան, թէհի եէրէ պիր իտագըմ ճինսէէթլէր իճրա իտմտիմ։

« Իչպու մէքթուպու ալարագընըզ ղէման, քէնտիմի թէլէֆ իթմիշ օլաճագըմ, լաքին թէլիմի բուհ իթմէզտէն էվվէլ, աչչարընըզը ադարթաճագ սուրէթտէ սիզէ պիր մուամմա արզ իթմէք իտթէրիմ։

« Ժուպէր սօգաղընտաքի ատէմի, եանի էթթէն պէրօեու պէն գաթլ ու թէլէֆ իթմտիմ։

« Անըն նաչընը վէ քեազըտալարընը, քէնտիմի թէլէֆ իտէճէք օլտուղում խանէտէ պուլաճագ պընըզ։

« Քեազըտալարը էլտէ իթմէք իւզրէ տօլապալարը թէֆթիթչ իթմէքլիկինիզ, վէ սանտըգլարը աչմագլըգընըզ քեազի տիր։

« Մագթուլուն նաչընա կէլինճէ, պինանըն ուճունտա վազը էօկի պիր թաչ օճագը թօբրագընը արամալըսընըզ։ Նաչը մէդքիւր՝ պիր մէքրօ գատար տէրինլիքտէ եէրին ալթընտա տըր։

« Ճինսէաթը վազըատա հիչ պիր չէրիքիմ պուլունմամըշ տըր։ – Եալընըզճա հարէքէթի իթմէմիկիմտէն, քէնտիմի սահիպ իգթիտար, վէ մուվաֆֆագըյէթէ էմին զանն իտիեօրսում։ Լաքին եանլըշըմ։ – Թօխտսուս էքտիմ, ֆագաթ մահսուլունու թօրլաեամսաեօրսում։

« Լիգօ ճատտէմինտէ Բարգ-Մէն-Մօրտա Ինուէթօլու խանէսէ կէլին, պէն, պաչըմտա պիր բէվօլվէր գուրշունու օլարագ օրատա պուլունմադատաեըմ։

« Հիսսէսաթը խալխանէմին թէէմինաթըննը գապուլ իթմէնիզի բէճա իտէրիմ, էֆէնտիմ։

« Իրլանտալը
« ՈՒԻԼԵԱՄ ՍԳՕԹ »

Բօլիս միւտիրի՝ հէյէճանը ադիմ իլէ իչպու մէքթուպու տինլէմէիպ, քեահթիպի, պիր կիւն էվվէլ Ուիլեամ Սգօթուն եազմըշ օլտուղու մէքթուպուն դրատաթընը իչմալ իթտիկինտէ,

— Ուիլեամ Սգօ՛թ... Ուիլեամ Սգօ՛թ... պու Իրլանտալը՝ Լօնտրա Հապսխանէլէրինտէն ֆիրար իթմիշ տիր, վէ Բարիստէ պուլունտուղու տա սօն վագըթլարտա խապէր ալընմըշ տըր... Տիմէք Ուիլեամ Սգօթ՝ էթթիէն պէրօնուն գաթիլի իտիշ, վէ ճէզայը սէզասընը քէնտիսի թէրթիպ իթմիշ... ճաճապա ճիտտի՛ մի տիր։ – Պու մէքթուպուն մէսալի՝ սագըն պիր սահթէքբաշլըգ օլմասըն, ոէտի։

Փեահթիպ. – Պունտա թէէմին օլմագ գօլայ տըր։

— Պէնտէ վագըթի կէչիրմէքսիզին օ իչի կէօրմէք իտթէրիմ։

Պատէհու բօլիս միւտիրի, Ուիլեամ Սգօթ իտզալը մէքթուպու ալարագ, Օթել տէզ Լինա ճինսէէթինին թահգըգընտա մէմուր օլան միւտթէնիթիգէ կիտիպ կէօսթէրտի, վէ իքիսի պիրլիքտէ միւտատաիի ումումինին նէզտինէ կիթտիլէր։

Իքի սահի սօնրա հիւքիւմէթի մէմուլլարը, մէքթուպը մէղքիւրաէ իչար օլունան մահէլլէ մուվասըլէթլէ, օղուհան. լարըմըզա մալիւմ օլան մէնզարէ գարշըսընտա պուլունտուլար։

Շէօյլէ քի եէրաէ, գանլարա միւլէմմա վէ րէվօլվէր գուրչունուլլա պայընտան վուրուլմուշ պիր ինսան նաչը եահմըզ օլուպ, մահանըն իւզէրինաէ տէ, էգօ ճահատէհինտէքի միւքիւն թահարրուֆունա միւթէալլիգ սէնէտ պուլունմագտա իտի։ Ղու սէնէտին եազըսը վէ իմզասը՝ այնի Ուիլհամ Սգօթի իմզասը մէքթուպուն եազըսը վէ իմզասը իտի։

Պինաէն ալէյհ, հագըգէթի հալէ շիւպհէ իթմէկէ մահէլլ պուլունմահաըզ, վագըանըն սըհհէթի քէնտիլիկինտէն անլաշըլմագտա իտի։

Տէրհալ տօլապ վէ սանտըգլար արանըլըպ, էլմաս Թաճիրի էթհէնէ Պէրօնուն քեազըտլարը, վէ վարիսլէրինէն էահմինի միւպէյհին վահիեէթնամէսի, վէ ժուպէր սօգաղընտաքի օթէլտէ պուլունտուղու սըրատա վարիսլէրինէ եազտըղը մէքթուպլար, թէքմիլէն պուլունտու։

Ղու սուրէթլէ հագըգէթի մէյտանա չըգընճա, էթհէնէ Պէրօնուն նաչընը արամագ գալտը։

Իմոի, պաղչէտէքի գուլիպէտէ պուլունան գազմա վէ քիւրէքլէր իլէ, պալէատէքի մէքթուպատա իչար իտիլէն թաշ օճաղը մահէլլինէ էնիլիպ, խաստէթէն պասրըմըշ վէ չըղնանմըշ օլան մահէլլ գազըլտը. վէ պիր չարեէք սահի սօնրա, օլտուգճա տաղրըմամըշ սուրէթտէ պիր ճիամին մէվճուտ օլտուղու կէօրիլտիւ։

Ճինահէթի մալիւմէնին իճտիսաը իչին ղուլանըլմըշ օլան իր, էլան մագթուլուն, եանի պիչարէ վէ պէտպախթ էթհէնէ Պէրօնուն պօղաղընտա իտի։

Արթըգ շիւպհէհէ մահէլլ գալմատըղընտան, իսթինթագ վէ թահգրգաթա իսթիամ վիրմէք իւզրէ, լազըմ կէլէն ժուրնալ եահրըտը։ – Դաթիլ՝ վագտա թմանըլմըշ իտի իսէ տէ, քէնտի քէնտիսէ թէլէֆ իթմէքտէ, բէնչէի տահալէթտէն գուրթուլմուշ իտի։

Մէմուրլար Բարիսէ ավահէթ իթտիկէր։

Գունտան սօնրա եարըլտագ մատտէ՝ էթհէնէ Պէրօնուն վարիսլէրինէ քէյֆիեէթի իտտագէր վէրմէքտէն իտտարէթի իտի։

61

Լամիլ Վանտամըն վէֆաթը խտապէրինտէն Անժէլիքին ֆէվգէլատէ միւթէաահիր օլտուգու զամանէն գարիուններ քիրամըմըզդըն մալիւմիւ տիւր։

Մէզպուրէ, պիր հաֆթա գատար մուխթարատ ադիմէ իչինտէ գալտը իսէտ, կէնճլիք գուվվէթի՝ զատֆէթինէ զալէպէ իթտիկէ կիպի, քիմ պիլիր, պէլքի տէ միւպհէմ պիր իւմիտ՝ գուվվէյի հաեատինէ մէտտար օլմուշ իտի։

Միւտաթիմի մէրգումանն վէֆաթը հագդընտա պիր իտտաթ օլմատըղը հալտէ, ժօրժ տը Ներվէյլին վէրտիկի խտապէրին եալան օլմատըղը նէ՛ մալիւմ իտի։

Ղաղէթատա եազըմըշ օլան պիր ֆըգրա՝ պու խուսուստա տէյիլի քեաֆի սաեըլտապիլիր մի իտի, մատէմ քի էն տօղրու մալիւմաթ ալան ղաղէթալարտա պիլէ չօղ տէֆտա եանլըշ հավատիս վէ մալիւմաթ տէրճ իտիլմէսի՝ էմնալիյլէ միւտապէթ իտի։

Իչթէ պու միւտահազա իլէ, Լամիլ Վանտամըն հաեատինտա պուլունմատը իթթիհատը՝ մատմուտազէլ վէրիերին ֆիքրինտէ հուսուսէլ կէլիպ, մէզպուրէ պու իթթիհատընը բահիպէ Մարիեէ տախի պիլտիրտիկինտէն, բահիպէյի մէզպուրէ էվվէլ էմիրտէ պու իւմիտէ հիսսէտար օլտու իսէտ, իւմիտի մէզքիւրըն ճիտտի պիր սէպէպէ միւթթէնէա օլուպ օլմատըղընտա թէէմին օլմագ իւզրէ, հարպիեէ նէզարէթինէ միւրաճաատ իթտի, վէ պիր գաչ կիւն էվվէլ Ցէօվինճերնըն եարտըղը կիպի, քէնտիսի տէ օլ խուսուստա մալիւմաթ իտիեէսի, վէ թէէսսիֆ օլունուր քի, Արնօլտա վէրիլէն ճէվապընըն այնը՝ բահիպէ Մարիեէ տախի վէրիլտի։

Գու սուբէթլէ Թուլօնտա վէ Մարսիլեատա հիւքմֆէրմա օլան գօլէրա իլլէթիւնտէն Էմիլ Վանտամըն վէֆաթի իթտիշ օլտուղու խապէրի հարպիւէ նէզարէթմիննէ վիրտա իթտիշ, ֆաքաթ թէքզիպ օլունտուղունտան, րահիպէ, պունտան պէօյլէ Անժէլիքի ալատաթամատ խոր, չիւնքի ալատաթմատը նէ գատար թէմիոնա իթտէ, հագըգէթթի հալին անլաշըլմատը ո նիսպէթտէ տէհշէթլի օլաճաղը թատպիի խոր։ Պինատպերին րահիպէյի մէրգուտէ՝ Անժէլիքէ խիթապէն,

— Իմմոմիմի գաթթի իթտէլիյիզ պունտան պէօյլէ Էմիլ Վանտամը կէօրէմէնէճէկսիզ, տէտի։

Գու տէֆա պիշարէ գըզճըղագ, իւր խապէրտէն տահա պիւտատէ միթթէսսիր օլուպ, վագտա եէնիտէն խատմտանտըրատ, լաքին օլ անէ տէկին Վանտամըն պէրհատաթ օլտուղու միւլահազատը՝ քէնտիսինէ ճէսարէթ վէ մէթմանէթթ վէրիքէն, րահիպէնին կէթիրտիկի խապէր իւղերինէ, գալպի վէ րուհու հատ ու տէհշէթէ տիւշար օլտու, չիւնքի Վանտամ վէֆաթի իթտիշ օլտուղու հալտէ, բէտէրինին միւրատընտա գարշը մուգամէտտիթ խէսպիլէճէք գուվվէթի նէ՞րէտէն պուլսպիլէճէք խոր։

Տիմէք, հէր հալտէ Արնօլտ Տէավինեըրնըն գէվճէսի օլմադ մէճպուրիճէթթինտէ օլուպ, գիրա միւսէպպիպի մէվճուտ օլտանտան պիր աշղ ու մուհապէթթին արգատընտա քէնտիսինի պիրէրլէնէմէտիկի ճիհէթլէ, թէքլիֆ օլունան պիր իզտիվաճը նա՞սըլ րէտտա իսէպիլէճէք խոր, մատէմքի Արնօլտ Տէավինեը գար կիպի պէեազ օլմասըյլա, իզտիվաճը մէգքիւրուն իճրատընտա հիչ պիր ուչդունտուղուդ վէ միւնասիպէթսիզլիք պուլունմամտադտա խոր։

Հէլէ Էմիլէն Պէրօնուն գաթթի քիմ օլտուղու անլաշըլմատը, Անժէլիքին վէ րահիպէ Մարիննին Արնօլտ ալէյհինտէքի իթհամըրընտա գաթթիէն խիթամ վէրտի։

Տիկէր թարաֆտան Միսթիգօտան խապէր ալընմամտը, օլ էքի գատընըտըր մանէն տիւշարը էնտիշէ գըզմըգտա խոր։

Ա՛ճապա պու քիւչիւք միտալճաճը նէ՞ օլմուշ խոր։ Նի-

չին նէ՞ պիր մէքթուպ, նէ՞ պիր թէլէկրաֆ կէօնտէրմէօրտու։

Րահիպէ Մարի՝ մէրգում քիւչիւք թատիր հագգընտա իճրատի թահգըգաթի զըմպընտա իւրի տէֆա Ֆէլէյիէ սօգաղընտա ազիմէթի իթտի խէ տէ, եինէ պիր խապէր ատամատը։

Ա՛ճապա պու չօճուգա պիր ֆէլաքէ՞թ մի վագը օլմուշ խոր։

Իչթէ պու խուսուս հալլ օլունմադ պիր մուամմա գապիլինտէն խոր։

Միւտտաիի ումումի տէ, տիկէր ճիհէթտէն, Էթիէն Պէրօնուն վարիսլէրինի արտաթըրմագլա մէշղուլ օլուպ, պու վարիսլէրին վէֆաթի իթտիշ օլտուգլարընը խապէր ալտըգճա, հայրէթ վէ թէճաճիւսիւ արթմադտա խոր։

Գունունլա պէրապէր պու սըրատա չու եա պու բիմնէէի ճինատէթլէ իթհամ իթտէկէ հիչ պիր սէպէպ կէօրէմէմէքտէ խոր։ Զիւնքի Ֆուժէր սուի գատա իլէ թէրքի հատաթ իթտիշ, մատամ տը նէրվէյ՝ չահ տամտարընդն գաթթի օլունմասըյլա, ահրէթթէ եօլճու օլմուշ, չամաշըրճը գատըն՝ մուղիրր պիր պէօճէ յին վիճուտինի ըսըրմասընտան էօլմիշ, սէպէպէվաթճը գարը պիր եանկընտա եանմըշ, Բիէր Պէրօ իշրէթթէ գուրպան օլմուշ. Լօժէն Լուազօ իլէ Վիգթօրին վէ Իօլ Պէրօ՝ գըսգանճլըգ սաիգասըյլա պիրի պիրինի էօլտիւրմիշ, ժօրժ տը Նէրվէյ իլէ Մէլանի կօթիէ վէ Ֆրէտէրիգ Պէրթէն՝ Մանթէ-Գարլո ֆաճիասընտա թէլէֆի օլմուշլար, վէ Էմիլ Վանտամ տախ գօլէրատան թուխտուլուպ թէրքի հաեաթ իթտիշ խոր։

Պիրի պիրինէ եագըն պուլունան պու էօլիմլէր ումումիեէթլէ նէ՞ տէրէճէ զարիպ կէօրիւնսէ, այրը այրը թահթը նագարը տիգգաթա այընտըրընտա, ֆիլիլ ճինատէթէ տայիր չիւգհէ իտիլէմէզ խոր։

Վէրիէր, հէնուզ միւտտաիի ումումիլիկէ ճէլալ իտիլմիշ օլմաեըպ, Արնօլտ Տէավինեը իսէ, իշինի պիր ան էվվէլ թէավիեէ իթտէբ իսթէտիկինատէն, իւրի չէրիքլէր, իզտիվաճ մուգավէլէսինի եագըն պիր կիւնտէ իմզալամաեը դարարլաշըրըլար։

Իշպու մուամէլէ իչին թայնին իմէտիքէրի կիւնաէն իքի կիւն էվվել, Անժէլիքին խապէրի օլմանարագ չօգլարա տա-վէթի կէօռաէրիլմիկի կիպի, մուգամէլէ սէնէալէրինի եազա-ճագ օլան իքի նէֆէր մուգամէլամ մուհարրիրի տախի, իքի կիւն սօնրա Մաղնուսա տավէթի օլուննու։

Մաամաւազէլ Վէրիէր՝ քէնտի հագգընատա կէօրիլէն թէ-տարիքամէտան սօնունա գատար պիխապէր գալամանագա-ղընան, բէտէրի Վէրիէր, ապշամ թատմը իչին Բարիսաէն մուվասալէթինաէ, Անժէլիքին, բահիպէ Մարի իլէ պիրլիքտէ պուլունաուդու օտանա կիմէտի, վէ քէնտիսինտէ պիր հալը մահզունիլէմէ միչահէտէ օլունաուդու հալտէ,

— Գըզըմ, սանա պագը տիւնէճկիմ վար սըր, տէտի։

Գու արա բահիպէ Մարի տիչարը չըգմագ խամէտիկին-տէն, պանքէր, մէզպուրէճէ խիմատէն,

— Րէճա իտէրիմ, կիմմէրին։ Միպին հուզուրունուզ պէ-նի թագիզ իմմէտիքատէն պաշգա, ֆայիտէսի տախի վար սըր, չինքի Անժէլիքին մէնֆաաթընա չալըշմագատա օլաուդումա տայիր քէնտիսինի խաչատ իմմէքատէ պէնիմիչ միմմէթֆիգ օ-լաճագընըզա չիւպհէ իմմէմ, տէտի։

Կէնճ գըզ՝ բէտէրինին կէլմէսի մագտէտինի անլատըգըն-տան, լէհճէսի սօլաու, վէ բահիպէ Մարի ճէվապ վէրմէքսի-զին տէտագատա տուրաու։

Անժէլիք՝ շու եօլատա քէլմէս պաշլատը.

— Լէֆէնտի բէտէր, Մ. Տէավինէզ հագգընատա պահս իմ-մէք իչին կէլտինիզ, տէյիլ մի։

— Լէվվէմ։

— Տիմէք իզտիվաճ թատաավվուրունուզատա խարար խի-եօրատունուզ։

— Եարըն տէյիլ օլ պիր կիւն իզտիվաճ մուգավէլէսինի իմզալատաճագըզ։

— Եարըն տէյիլ օլ պիր կիւն մի։

— Լէվվէմ։ Հէր ճիհէմիչ ֆայիտէչի օլան պու իզտիվաճ չիմտիտէ գատար օլուպ պիմէճէք խոր խատ տէ, աէն բահա-սըզ օլտուդունատան, թէմտիտլէ քէպափ իֆագաթընա պէքլէ-

մէք իճապ իմմտի։ Գու կիւնքի կիւն իսէ իֆագաթընը պուլ-մուշ օլտուդունատան, սատատէթ ու իգպալինի թէէմին իսէճէ-կինէ չիւպհէ իմմէտիկիմ պիր թատավվուրուն գուվվէտէն ֆիխիչէ կէլմէսինէ հիչ պիր մանի գալմամըշ սըր։

Անժէլիք. — (Անճը սաճը պիր թէչէֆֆիւզլէ.) Սատատէթ ու իգպալիմ մի։

— Շիւպհէսիզ, չինքի Էմիլ Վանտամ վէֆաթ իմմիչ օլ-տուդունատան, պիր տիկէրինէ մուհասապէթին պուլունտուդու-նու, վէ օ եիւզաէն միզտարըգ օլտուդունու պէտան իմմէ-կէ հիչ պիր սէպէպ վէ մանէվի գալմամըշ սըր։

Գու արա մատամազէլ Վէրիէր՝ եիւզիւնիւ էլլէրի տէրու-նինտէ կիզլէտի, վէ պանքէր տէ չու եօլատա քէլմէրնա տէ-վամ իմմտի.

— Էմիլ Վանտամա օլան մուհասապէթին սըրֆ ճէհալէթի էսէրի օլտուդու ճիհէթիլէ, սէնին պու արզունա մուվաֆֆա-գաթ իմմէտիկիմ իչին, պէնի զաիմ պիր բէտէր մագամըն-տա մուհաքէմէ իմմտին իսէ տէ, խէյրա իչլէտին։ Սէօզիւմէ թէէմին օլ, գըզըմ, պէն ֆէնա պիր բէտէր տէյիլիմ, ֆէնա պիր բէտէր օլմատըմ, վէ պու կիւնքի կիւն տախի եալընըզ սէնին մէնֆաաթընը միւչիւնմէքտէհիմ, վազը օլաճագ իզ-տիվաճ զահէթի միւնասիպ տիր։ Գու եօլատա իզտիվաճլար՝ էն ֆայիտէլի իզտիվաճլատան սըր։ — Շիւպհէ եօզ տուրքի, Ալթնօլա Տէավինէզ սէնի, գալպէն վէ խալխանէ սէվիեօր, վէ մէրգում, պիր գատընը մէճիուն իսէճէք քեաֆֆէյի խաստէ-լէրէ մալիք տիր։ — Ալիզէմ Անժէլիք, սէօզիւմէ իմմատ էթի, միւրատըմը սանա գապուլ իմմտիրկիմտէն տօլաեը մէճիուն վէ միւթէչէքքիւր օլաճագսըն։

— Գէնիմ մէնֆաաթընմը տիւչիւնտիւկիւնիւզէ չիւպհէ իմմէմ, լաքին սիզ պէնիմ իտապար ու ֆէլաքէթիմի հազըրլա-եօրսունուզ։

— Գու տէտիկին սըրֆ խէեալտի տըր։

— Վանտամ վէֆաթ իմմիչ իսէ տէ, պէն անը ասլա ու-նութ մանեաճագըմ։

— Օ սա սէնին պիլէճէք իչին տիր, մուխտէսար գալ-

մամբշ տըր։ – Անճագ իմ ամաթ իմ մէնէ պօրճլու օլսուդունու ունումմա։

— Լաքին էկէր սիղէ րէճա իմ սէմ, եալվարսամ...

Վէրիէր ումուդարըննը չէ քէրէք, չէօյլէ ճէվապ վէրսի.

— Գիլիրսին քի, րէճա իմ մէնէքլիկին, եալվարմադըդըղն պէ յհուսաէ տիր։ Իմոի, թէհի եէրսէ իսրար իմ մէ։ Իդամ վաճա մախասուս իլանլար իճրա օլունսուս։ Եարբն սէ յիլ օլ պիր կիւն մուգամէլէէն իմդալաեաճաղըդ, վէ սէքիդ կիւնէ գատար մասամ Արնօլա Տէավինեը թէամիեէ օլունաճագսըն։

Կէնճ գըդ՝ մէ յհուսախէնէմի արսաբնաս քէսպի ճէսարէթ իմ մէկէ չալըշարագ։

— Լաքին էկէր գամիէն բէսաս իսէրսէմ... սէսի։

— Մուխալիֆէմ իմ մէք իչին եալընըդ պիր վասրման վար սըր քի, օ տախի, իդախվաճ մէմուրս գարշըսընաս, իչսու իդախվաճընը գապուդ իմ սիկինի ճէվապէն սէօյլէնէճէք եէրսէ, բէսաս իլէ մուգապէլէ իմ մէքլիկին տիր։ Գու խուսուսաս պէն պիր չէյ եաբամամ՝, լաքին սու եօլաս պիր մուամէլէ՝ սէնին իչին բէգալէմ տիմէք օլաճաղը կիսի, պէնիմ իչին սէ մուճիսի խարսապիճէմ, վէ պէլքի խարսապիճէմ. սէն սէ պէտմէր օլաճագ սըր։ – Դըզըմ, պունու էյի սիւչիւն, օ հալսէ մուգամէմէմ վէ մուխալիֆէմ իմ մէճէճէկինէ էմինիմ։

— Էֆէնսի բէսէր, սիղէ եալընըդ պիր րէճամ վար սըր։

— Նէ՞ տիր։

— Մ. Տէավինեը իլէ կէօրուշմէք իսթէտիկիմուէն, քէնտիսինի պուրաեա կէմիրմէնիդի րէճա իսէրիմ։

— Բէք էյի։

Գատէհու վէրիէր տիշարը չըգսը, վէ բահիպէ Մարի՝ Անժէլիքին պուդ կիսի տօնմուշ օլան էլլէրինի քէնտի էլլէրի իչինէ ալարագ։

— Անժէլի՛ք, սէվկիլիւմ, արթըգ մաղլուպ օլսուդ։ – Սէնին իչին հէր չէյ միւգթէսիր օլսուդումու զաճն իմ տիկիմ հալսէ, հիչ պիր չէյ միւգթէսիր տէյիլ իմիշիմ։ Գու կիւնէ գատար սանա, մուգամէմէթ վէ մուխալիֆէթ իմ մէքլիկինի իսթատար իստէօրում։ լաքին հայգա քի, մուգամէմէթ վէ մուխալիֆէթ վահի իմիշ։ Գու կիւնքի կիւն, վէֆաթ իմիշ օլան պիր քիմսէնին խաթր ըրէսիյլէ միւէզպէտէն եաչաեասամաճաճաղընսան, բէսէրինէ իմ ամաթ իմ մէքլիկինի նասիհաթ իսէրիմ, սէյի պէեան իյլէմի։

Անժէլիք. – (Մէյհուսնեէթլէ էլլէրինի գամուշսուրաբաղ.) Եա՛ Բապպի, եա՛ Բապպի, տիմէք պէն քէնտիմէ մալիք սէ յիլիմ... սէվմիչ օլսուդում, էլան սէմսիկիմ վէ սաչիմա սէվճէթէք պուլունսուդում պիր քիմսէ հագգընսա աղլամադ իւզրէ սէրպէսթ գալամաեաճաղըմ։ Տիմէք պէն քէնտի միւրաթթիմ բաղմէն, իսթէնիլէն եօլսա գուլլանըլամաեան վէ մուխալիֆէթէմէ հագգ ու սէլահիյէթիմ պուլունմաեան պիր մախլուգում։

Գու էնսաս դարու չալընաբդընսան, մասմուաղէլ վէբիէր տիթթէտի, վէ,

— Օ տուր, սէմմէտիկիմ վէ թահգիր իմ տիկիմ չախսա տըր, տէսի։

Բահիպէ Մարի. – Թահգիր իմ մէ, սէվկիլիւմ... հէմ տէ սանա նէ՞ եաբար քի թահգիր իսէճէքսին։ Եէկեաճէ գապահամբ՝ սէնի սէվմէմ տիր։

— Լաքին պէնի, պէնիմ միւրաթթիմ բաղմէն սէվիեօր։

— Սէվմէք մէվմէմէք ինսանըն էլինսէ՞ մի տիր։ – Հէմ տէ սէն քէնտիսինի կէօրմէք իսթէտին։

— Բէք էյի, կէլսին։

Գարու աչըլըպ, Արնօլա իչէրի կիրսի, վէ էվվէլա բահիպէ Մարիեի վէ սօնրա Անժէլիքի սէլամլաուը։

Անժէլիք սուրբէթի պարիստէտ ինսանէի սէլամ իմ տի, վէ Տէավինեը, չու եօլսա քէլամա պաչլաուը.

— Մասմուաղէլ, պէնսէնիլէ կէօրուշմէք իսթէտիկինին էֆէնտի բէսէրինիզ իսապէր վէրսի։ Պէնսէնիզ տէ էմրինիզ մուճիպինճէ կէլսիմ։

Անժէլիք. – Միւսիւ, նէզամինիզտէ սօն պիր թէճրիպէ տանա իմ մէք իսթէրիմ։

— Մառմնուազել, իպոխվաճըմըզ հագդընտա վուդու պուլան միւլագաթը տէրխաթըր իթմէ՛ զիխինիզ։

— Խաթրըմտա տըր։

— Օլ վագըթ սիզէ, նէ՛ եարապիլտիկիմի վէ նէ եարմագլըզըմ լազըմ կելտիկինի սէօյլէտիմ։ Հագդընըզտա հիսա խէկէլտիկիմ աշգ ու մուհապպէթի ազիմէյի տախի իգրար ու իթիւաֆ իլլէտիմ։ . . Օ աշգ ու մուհապպէթ պու կիւնքի կիւն արթմըշ օլուպ, պիւթիւն գալպիմի մալամալ գըլմըշ տըր . . . եէկտանէ միւլահազամ օ տուր . . . Օ աշգ ու մուհապպէթ օլմազտա, ֆիքրիմտէ վէ գալպիմտէ հիչ պիր չէյ գալմըշ օլմաեաճաղընտան, պէնտէ հիւքիւմիւզ գալըրըմ, տաէթտա հիչ օլուրսուն։ Հաեաթըմընն եարընըզ պիր մագսէտի վար տըր քի, օ տա սիզէ մալիք օլմազ տըր, վէ պիր իւմիտի վար տըր քի, օ տախի սիզի մէտուտ գըլմազ տըր։ Պու իւմիտ վէ պու մագսէտ օլմատըղը հալտէ, եաչամագտա նէ՛ ֆայիտէ վար տըր։ Իմտի, մատմնուազել, արզու իթթիֆիկինիզ միւլագաթտան նէ՛ մէմնուլ իտիեօրսունուզ։ Սիզի օ գատար սէվիեօրսուն քի, թաագիւպաթը վագըտմտան ֆէվգէլատէ իշհարը քէտէր իթմէնիզէ, վէ պէնիմ եէրիմէ պիր տիկէրինի թէրճիհ իթմէնիզէ բաղմէն, մուհապպէթիմտէն կէրի տուրմատըմ։ – Պէնիմ իչին իշհարը քէտէր իթմէնիզտէն ոտլաեր ֆէվգէլատէ միւքէտտէր վէ միւթթէֆիք օլմագըղըմչա պէրաապէր, մուհապպէթիմտէ սէպապ իթտիմ։ – Պու կիւն մէյտանտա հիչ պիր բաքիպիմ գալմատըղը, վէ պէնիմ վէ սաատէթիմ արատընտա հիչ պիր մանէն պուլունմատըղը թագտիրտէ, մուհապպէթիմի նա՛օրլ ֆէտտա իտէպիլիրիմ։

— Լաքին էմիլ վանտատմ գալպիմտէ պէրհաեաթի տըր։

— Ղայատա օլան պիր տոսթտուն, պիր խըսմընն խաթըրէսինի մուհաֆազա իթմէնիզտէն տոլաեր սիզի իթտապ վէ մուահէզէ՛ մի խէրիմ զանն իտիեօրսունուզ։

62

— Լաքին պէն եարընըզ անըն խաթըրէսինի տէյիլ, իլա աշգ ու մուհապպէթինիտէ մուհաֆազա իտիեօրում։

— Հագդընըզտա օլ գատար մուհապպէթ կէօսթէրէճէիմ քի, սիզի, պէնի սէվմէիեէ մէճպուր գըլաճաղըմ։

— Տիմէք հիչ պիր տուրէմէ՛ պէնտէն ֆէրտագաթ իթմէեօրսունուզ։

— Խայր։

— Ֆագաթ նէ՛ գալպիմի վէ նէ՛ բուհուտմու տալա վէ գաթթա սիզէ հատր իթմէ՛զ խաթէմէտիկիմ հալտէ, նիչին, սիզին զէվճէնիզ օլմագըղըմ խուսուսընտա պու տէրէճէ իտիեօրսունուզ։

— Սիզին միւրատընըզտա բաղմէն, գալպինիզ վէ բուհունուզ իչէրուտէ պէնիմ օլաճագլար տըր . . . Սիզի սէվէրիմ, պինատէն ալէյհ գալպինիզ վէ բուհունուզա միւթէսարրըֆ օլաճաղըմ։

Անժէլիք . – (Ուրնօլտան կէօզլէրինէ տիք տիք պագարագ .) Էկէր սիզին պիր միւրատընըզ վար իսէ, պէնիմ տէ վար տըր, վէ գահէթմ մէթթին տիր . . . Պէնի էյի տինլէյին, վէ սէօզլէրիմի լահըզըլլա անլատըն։ Էկէր իտտիհանըզը տօնունա գատար իլէրի կէօթիւրմէք իսթէօր իսէնիզ, սիզտէն ֆիքրար իթմէք չարէսինի պուլատըղըմ։

Արնօլտ, լէհճէսի օլարագ, վէ ըչճա եօլունտա էլլէրինի տատմուազել վէրիէրէ ուզաթարագ,

— Խայր, խայր, պու չէյի եարատընըզ, տէտի։

— Հա՛, տիմէք անլատընըզ։

— Զէվճէմ օլմագտան գուրթուլմագ իչին, նէֆսինիզի թէլէֆ իթմէք իսթէօրսունուզ։

— Էվվէթ, եօլում՛ էմին պիր մէլճա օլուպ, սիզէ գար-

չը ծնաւն պաշդա իլիթճակեահրիմ գալմամիշ տըր։ – Օրաեա իլիթճա իտէճէհիմ, վէ ճէնապը Ալլահ պանա եարարըմ իտէճէք տիր։

Արնօլա, ադլը պաշընաան կիտէրէք, Անժէլիքին սեագլարընա գաբանըը։ Մէրգուսանն կէօզլէրինաէն իրի թանէլի եաշլար ագրեօրաու։

Պիլա թէրէտտիւտ, պիլա իզթիրապը գալպ պուննա ճինաեհլէրի թէրիհիպ իմմիշ օլան էմիրէն պէրծուն պու ալչագ գաթիլի Անժէլիքի հագրգէմէն սէվմէքտե օլաուդունան, հէօնկիւր հէօնկիւր ադլաորդը սրրաուա։

— Պու խուսուսա ինանմադ իտէմէմ... սիզ պու շէյի եարամաեաճագսընըզ։ Հէմ նիշին հագրգսուա պու տէրճէ ճիհաուրաուզ պուլունաճագսընըզ։ – Առաուէհինիզ լաեըգ օլմագ իչին սիզէ նէ՞ եարարըմ։ – Սիզի հէր վէճհէ սէվմէճէիմ, սիզէ հիւրմէթի ու րիսաեէթ իտէճէյիմ։ – Սիզի քէնաիմէ ճէլալ իտէնէ գաուար եալընըզ իամէն գէվճէյմ օլաճագսընըզ։ – Սիզ, եալընըզ բէտէրինիզին արզու վէ միւրատ իլէ տէյիլ, քէնտի հիւանի րիզաընդա միւթէաարրըզի օլմագ իտէրիմ։ Սիզտէն թէմէննի իմտիկիմ եէկէանէ չուտի, եանընըզտա եաշամագլըզըմա միւսաատ իմմէնիզտէն իպարէհի տիր։ Պու լուֆիա բէտա իտէճէք գաուար զալիմմիսինիզ։ – Քէնաինիզի թէլէֆ իմմէրլէ, պէնի տէ՛ մի թէլէֆ իտէճէքսինիզ, տէտի։

Րահիպէ Մարի, միւսաեէմի մէտիտէ պու տէճմանէն նէֆրէթի իմմէքտե իչէն, պու քէրրէ հայինէ աճրևարագ, Անժէլիքէ իտիմագէն չէօյլէ պէեան իմտի.

— Ախչիմ, նէ՛ ճինաեհէմ նէ՛ րէգալէհէմ միւրաճաաթի իմմէկէ սէպէպ եօգ տուր։ Դաաէրին հէր նէ իսէ, անտէն գուրմուլամագսըն։ Զամէն իննանըն էօմրիս մէշագդաթի վէ ճէվր ու ճէֆֆաուան իպարէհի տիր... մաուտե գուվվէթի վէ ճէսարէթլէ օ էօմրիս թէճհամմիւլ իմմէքտե տիր։ (Խագիսէ իտիմագէն.) Ինեաղա գալգըն, միւսիւ Տէավինըզ. մաուտուաղէլ Անժէլիք պուննաան սօնրա բէտէրինին միւրատ վէ արզուլարընա մուխալիֆէհի իմմէնէէճէք տիր։ Իմտաաթի իտէճէկինէ պէն քէֆիլիմ։

Արնօլա, աեագա գալգարագ, հէեէճանը ագիմիլէ։

— Իւմիտիմ սիզտէ տիր, բահիպէ գըզգարընաաշ, աէօզլիւնիւզէ կիւվէնէրէք, շիմտիլիք նէզտինիզտէն մուֆաքագաթի իտէրիմ, տէտի։

Գաաէհու Արնօլա, թէվազու իտէրէք, օտաուան տիշարը չըգարը։

Անժէլիք, պիւթիւն ազասըլլա տիմրէեօրաու վէ հէօնկիւր հէօնկիւր ադլաեօրաու։

Բահիպէ Մարի. – (Մէրգուսէհի գուճագլաեարագ.) Տիմէք ագիդէմ, պու իզտիհճաճտան գուրթուլմագ իչին էօլմէք թաաավվուզունաա պուլունուեօրաուն։

— Էվվէթ, չինէքի էօլմէք միւրաճճահ տըր։

— Եայեանը նէֆրէթի պիր հարէքէթի իրմիքտագ իմմէք՝ ապա միւրաճճահ տէյիլ տիր, վէ սուի գաատ տա պիւհիւք պիր ճինաեհէթ տիմէք տիր, իմտի, ճանի օլմագտան իսէ, չէհիտ օլմագլըզըն էվվէա տըր. վիճտանըն սանա գուվվէթի վիրէճէք տիր, վէ վագիֆէն նէ գաատ ադըր օլսա, տայիսա իգթիտարըն պուլունաճագ տըր։

— Տիմէք ճէվր ու ճէֆֆաեա մահքիմիմ, – Էվվէթ, ագիդէմ, հագգըն վար տըր, սուի գաատը իմտիմիմ իմմէկէ սէպէպ եօգ տուր... պուլունտուդում չու հալտե էճէլ կէլէճէք տիր... զաթէն չիմտիտէն, նա՛բլ եաշատըզըմը պիլմէեօրաում. Հագգըն վար տըր, իւչ այտան պէրու չէբտիկիմ ճէվր ու ճէֆֆա իլէ թէրքի հաեաթ իմմէտիկիմ հալտե, տիմէք ճէնապը Ալլահ եաշամամը իտիմէօր։

Պու սուբէթլէ կէնճ գըզ, եէնտաէն հէօնկիւր հէօնկիւր ադլամաեա պաշլատը։

Իրմէսի կիւնիւ, ժիւլ Վէրիէր, պանդագընա մուվաֆըլէթինտե, եապըխանէսի իւզէրինտե, Օմէլ ատդ էնտա վագըասընը թահգիգա մէմուր օլան միւսթէնթիգ թարաֆրնտան եապըլմըշ պիր մէքթուպ պուլտու քի, պունտա, միւսթէնթիգի մէրգուտ, Վէրիէրի, օ կիւնիւ թամ սաաթ իչտե քէնտի տայիրէսինէ տավէթմ իմմիշ իտի։

Պանքէրի մէզպուր, էր եա կէճ միւտտաիի ատմամիլիկէ

չաղրըլաճաղրնը մէմուլ խոհեօրաու խսէ ատ , պու ճիւմլէ իլէ խաապէրի մէզքիւրու ալտըղընտա , ատէհչէթի ապիմէ հիաս իմ-ատ : Կէրչի քէնտիսի , իճրա օլունան ճինտաէթլէրէ մատտ աւրէթտաէ իչթիրաք իթմէմիշ իտի իսէ ատ , եինէ Ադնօլտաուն չէրիքի օլմուշ օլտուղունտան , հուզուրը գալպլէ նէզտի հիւքիւմէթէ կիտէմէդ իտի :

Տէավինները՝ չէրիքինին ալթիւտի օլտուղունու կէօրիւնճէ ,

— Նէ՞ վար տըր , նէ՞ օլուեօրսուն , ատտի :

Վէրիէր ատ մէքթուպու վէրտիկինտէն , Ադնօլտ ալըպ օ-գուտու , վէ պատէհու ֆիթթուրատ պիր թաւըր իլէ ,

— Սօն մէնզիլէ վասըլ օլտուդ . էլլի պիր միլիօն ֆրանգա միւթէահհրիֆ օլաճագսընըդ դի , պուննան նըսֆը տիդին , վէ նըսֆը տիկէրի մատմուազէլին տիր : Մատմուազէլ իլէ իպտի-վաճրմըդըն մուգավէլէսինի ատ եարըն իսվալատաճաղրմ: Մագաէտիմիզէ էրիեօրուդ , – ֆագաթ Նիչին միւզտարըդ կէօ-րիւնիւեօրսունուդ : Պու կիւն ճէլպ իտիլէճէկկինիդի զաթէն պի-լիեօրտունուդ : Վաթիսլէր էտամիսի ճէտվէլինի գաբատընըդ ,

— Լաբին գօրգունօրում :

— Նէ՞տէն :

— Պէն պիլի՛րսինիմ : Վագաա տա գօրգմագլըդմ սէպէպ-սիզ տիր . . .

— Տահա տօղրուտու տիվանէլիք տիր : Գօրգունուդճա կիտին , իուտուսիլէ օրատա սիւքիւնէթի իւղրէ տուրուն :

— Լէյլէ տուրմատա չալըշաճաղրմ :

— Հալպուբի մուվաֆֆագ օլմադ լազըմ տըր :

Իչար օլունան տատմտա , միւլ Վէրիէր , տավէթի թէզ-քիրէսի եէտինտէ օլարագ , միւսթէնթիգին տայիրէսինէ կիթ-տի , վէ տէրհալ գապուլ օլունուգ , միւսթէնթիգ թ տարաֆքն-տան կէօրտիւկիւ հիւսնի մուտամէլէ վէ րիտաէթտաէն միթթէ-յին օլտու :

Տէավինէրընըն քէշֆի տօղրու իտի , Վէրիէրին օրատա չաղ-րըլմասը , սըրֆի պիր մուտամէլէյի րէտվիրէտէն իսպարթէթ օ-լուգ , միւսթէնթիդ , պու սըրատա , Իթթիհէն Պէրօնուն վասի-եէթնամէսինի օգուտու , վէ վէֆաթ իթմիշ օլան տիկէր վա-

րիսլէրին իսիմլէրինի պիլտիրտի , վէ քէնտիսիլէ գըզընըն հագգ-լարը պուլունան էլլի պիր միլիօն ֆրանգը թալէպ իթմէսինի իսթատար իթտիկի կիպի , ալ էնսատ Մօրկ նամ մահէլլտէ մէվ-զու օլան Էթիհէն Պէրօնուն նաչընըն ատֆին թէզքիրէսինի քէն-տիսինէ թէսլիմ իթմէսինիտէ իֆատէ իթտի :

Վէրիէր , ֆիքրի րահաթլանարագ միւսթէնթիգին տա-յիրէսինտէն մուֆարագաթ իտիպ , պանգաեա ատտէթ իթտի քի , ալ էնսատ Ադնօլտ Տէավինները՝ պիր տէրէճէ իգթիրապ ի-չինտէ օլարագ քէնտիսինէ պէբլէեօրտու , լաքին Ադնօլտ՝ չէ-րիքինին ահմասընտաքի սիւքիւնէթի հալի միւչահէտէ իթտի-կինտէ , էնտիշէ վէ իգթիրապը զայիլ օլտու , վէ պանքէր վա-գըաեը թէքմիլէն հիքեաեէ իտիպ , խոթամընտա ,

— Պու չէյլէրի Ալժէլիքէ հիքեաեէ իտէլիմ մի , տէյի սիւալ իթտի :

— Էվվէթ , հաթթա պու ագշամ հիքեաեէ իթմէլիսիզ :

— Բէք էյի . եարընքի կիւնիւմիւզ բէք միւքէմմէլ օլա-ճագ տըր : Շէօյլէ քի էվվէլա խըսըմընըզըն ճէնազէ ալայը իճ-րա իտիլէճէք , վէ ագշամ տահի մուգավէլէյի մալիւմէ իմ-զալանաճագ տըր : – Սիզ ճէնազէ ալայընտա հազըր պուլու-նաճաճմընըզ :

— Նիչին պուլունմաեըմ :

Պիր կիւն սօնրա , Մալնուտա , մատմուազէլ Վէրիէր , պիւեիւք պիր սէրվէթինի նըսֆը քէնտիսինէ միրաս գալտըղընը բէտէրինտէն իտապէր ալտը :

Իրթիէսի տապահ էրքէն ճէնազէ ալայը իճրա իտիլտի : Պու ալայտա եաղընըդ Վէրիէր , Ադնօլտ Տէավինները , Ալժէլիք վէ բահիպէ Մարի պուլունտուլար : Պատէհու Մալնուեա կի-տիլտի քի , օրատա , մուգավէլէնին գրատթ վէ իմզա իտիլմէ-սինտէն էվվէլ պիւեիւք պիր զիեաֆէթի վէրիլէճէք իտի :

Ագշամընն տատթ տօգուզունտա , մուգավէլտթ մուհար-րիրի՝ քէնտի քեաթիպի իլէ պէրտապէր կէլտիլէր :

Սուֆրատան գալգընընգ , քեաֆֆէյի տավէթիլէր տա-լընտա թօգլանմընշ օլտուգլարը սըրատա , Ալժէլիք էօլիւ կի-

պի սօլմուշ օլուպ , սիւքիւթ իւղրե , վէ վագը օլան հալէրտէն տօլաեը ֆիթաւրսուզճա տուրաեօրտու ։

Պիչարէ , գուրպան օլմահա մուվաֆֆագաթ իթմիշ օլուպ, իտամ ճէզասընա մահքիւմ օլան պիր քիմսե կիպի միհրապըն հուզուրունա կիթմէէճէ հազըրլանըեօրտու ։

Մուգավէլէ գրաաթ իսիլտի ։ Գունուն միւնտէրիճաթը զահէթ սատէ իտի ։ Ճէօյլէ քի , զէվճ ու զէվճէ քեաֆֆէյի միրաալարա վէ մէվճուտ սերվէթէ միւշթէրէքէն հիսէտար օլուպ , հազըրտա պուլունան վէ միւսթագպէլտէ պուլունաճագ օլան էմլաք վէ սայիրէնին թաասարրուֆու , զէվճ ու զէվճէտէն հանկըսը հաեաթտա գալըրսա , անըն օլաճագ , վէ քեաֆֆէյի սերվէթին գօնթրօլսուզ իտարէսի՝ ֆամիլեանըն րէյիսի օլմագ հասէպիյլէ , զէվճին եէտիրտէ պուլունաճագ իտի ։

Վէրիէր , իզտիվաճը ալթը կիւն սօնրա , Մալնու տայիրէյի պէլէտիեէսինտէ վէ քիլիսէսինտէ իճրա իտիլէճէկինի սուրէթի րէամիեէտէ իսապէր վէրտի , վէ տավէթիլէր , Անժէլիքին մահզունիյէեթպախշ թավրընտան հասըլ օլան տուրդունլուդու տէրք իթթիքլէրինտէն , չօգ վագըթ կէչիրմէքսիզին սէյֆիեէտէն հարէքէթ իթտիլէր ։

Մատմուազէլ Վէրիէր , հիչ օլմազսա կէօզ եաշլարը տէօքմէք իւզրե սերպէսթ գալմագ իսթէտիկինտէն , քէնտի օտասընա չէքիլտի , վէ բահիպէ Մարի տէ ալգասընտան կիթտի ։

Հէր սապահ բահիպէյի մէրգումէ , սէմթին քիլիսէսինտէ իճրա իտիլէն գունտուզտան չըգտըղընտա , բօսթաճընըն խանէսինէ ուղրար իտի ։ Զիւնքի մէզպուրէ նամընա վիլուտա իտէճէք մէքթուպլարը Մալնու ոյաշ բահիպի գապուլ իթմեէճէկինի սէօյլէմիշ օլտուզունտան , մէզպուրէ , քէօյիւն բօսթաճընընա մուրաճաաթլա , քէնտի նամընա կէչէպիլէճէք մէքթուպլարը սագլամասընը թէքիւիֆ իթմիշ , վէ օ տախի պուտմուամէլէնին եօլսուզ օլմասընա բաղմէն , պիւեիւք պիր պախշիչէ մուգապիլ մուվաֆֆագաթ կէօսթէրմիշ իտի ։

Բահիպէ Մարի՝ պիր սապահ բօսթաճընըն խանէսինէ մուվասըլէթինտէ , մէրգումուն գարըսը խանէնին գաբուտու էչիկի իւզէրինտէ տուրմուշ օլտուզունտան , ուզադտան բահիպէյի կէօրտիւկիւնտէ , ատըմլարընը չաբուգլամմասընը իշտէթէլէ անլաթտը ։

Գու իշարէթի՝ բահիպէյի ֆէվգէլատէ սէվինտիրիպ , կենինտիկի էլպիսէնին վագարը միւսաատէ իթտիկի մէրթէպէտէ ատըմլարընը չաբուգլաթտը , վէ բօսթաճընընը գարըսը՝ մէրգումէէ ,

— Կիրին , չաբուգ կիրին , զէվճիմ սիղին իչին պիր մէքթուպ պրագտը , տէտի , վէ բահիպէտէն էվվէլ քենտիսի տէրունը խանէէէ կիրիպ , աչտըզը պիր չէքմէճէտէն պիր մէքթուպ չըգարըպ , բահիպէէէ վէրտի , վէ օ տախի էլի տիթրէէրէք իշպու մէքթուպու ալըպ , իւսթինտէքի եազըեա աթֆը նազար իլէ , Միսթիգօնուն եազըսը օլտուզունու թաննէրէպ , րէֆը սէտա իլլէտի ։

63

Օգուեանլարըմզըդն իսաթըրլարընտա օլտուղու վէճճլէ , քիւչիւք միտալեաճը , Բլիմութ թէբէլլերինտէ ալտըդը պիր գալ գուրչուն իլէ ճէրիհատտար օլտուգտան սօնրա , ինկիլիզ ճէրրահրընըն էմրի մուճահիճճէ , կէօմրիւք գըշլասը իսապատանէսինէ կէօթթիւրիւլմիշ իտի ։

Ճէրրահը մէրգում՝ հէմ ինսանիեէթճէ խայրխահ , հէմ տէ սանատաթճա մահիր իտի ։

Իշպու ճէրրահ իբի մագսէտլէ մէճրուհուն հաեաթրընը գուրթարմագ իսթէեօրտու ։ Լէվվէլ էմիրտէ սանատաթճա վազիֆէսինի իճրա իթմէք վէ սանիէն ֆէվգէլատէ մէրտագ իթմէքտէ օլտուղու պիր էսրարը անլամագ արզուսինտէ պուլունմագտա իտի ։

Ֆիլմագը , եէտինտէ քեաղըտլարը վէ ագչէսի պուլունմահան վէ զահիրի հալինտէ չիւպհէ ալէտմէթի կէօրիւլմէէէն,

վէ կիճէ վագիը եալընդզճա, գաչագճը մագամընտա գարա-
եա չըգմըշ օլան, վէ եախօտ վիճուտու օրիատան գալտըրըլը-
մագ իսթէնիլէն պիր ատէմ կիպի տուզագ իլէ սահիլէ չըգա-
րըլան պու տէլիգանլը փիմճ՝ քիմ օլապիլիր իտի։

Մէճրուհուն աղըր օլմասընտան, ճէրրահ մէկէուս օլա-
ճագ եէրտէ, տահա գիեատէ քէապի ճէսապէթի իտէրէք վէ
ատէթա հիրմէթի իշլէեէրէք, պիր գաչ կիճէ սապահա գա-
տար խասթանըն եանընտա վագըթի կէշիրտի։

Նիհաեէթի սէքիզ կիւն սոնրա, ճէրրահ՝ թէշէպպիւսիւ-
նիւն քէապի մուվաֆֆագիյէէթի իտէճէկինէ ճիտտի սուրէթ-
տէ իննանմաեա պաշլատը, վէ պիր հաֆթա գատար խասթա-
եը թէհլիքէլի հալէ կէթիրմիշ օլան նէօպէթի վէ սահըգլա-
մագլըգ թէտբիճէն ազալտը։

Աբատան սէքիզ կիւն տահա կէշտի, վէ մուխաթապա
քեամիլէն զայիլ օլտու իսէ տէ, Միսթիգօեա, պիր քէլիմէ
պիլէ իրատ իթմէսի մէնն իտիլտի։

Պինապէրին նէ՛ ճէրրահ վէ նէ՛ հիւքիւմէթի մէմուրլարը
մէրգումա հիչ պիր չէյ սիւալ իտէմէմէքտէ իտիլէր։

Սթանիսլաս Տիւմայ քէնտիսինի պուլտուդունտա, կէշէն
կիտէն ահվալի խասթըրըլատը, թէֆէքքիւր վէ հիսապ իթտի,
վէ պիր տուզագա տիւշտիւկիւնիւ սուհուլէթլէ անլատը։

Մէրգում, տէրունինտէ ագչէսի պուլունան չանթասընը
իշարէթլէ իսթէտիկինտէ, սահիլ քէնարընտա քէնտի եանընտա
պուլունմուշ օլան չանթաեը կէթիրտիլէր իսէ տէ, րէֆի-
գինին չանթասը օլտուդունու կէօրտիւ։

Րէվիշի հալէ նէզարէն, պու չանթա տէյիշլիմէսի՝ եան-
ուզըգ նէթիճէսի տէյիլ իտի։

Միսթիգօ իսթիճվապ իթմէք իսթէտիկինտէ, սիւքիւթ
իթմէսի իսթասր օլունտու։ Մէքթուպ եազմագ իսթէտի, ֆա-
գաթ միւատատէ օլունմատը։

Մէրգուման էթրաֆընտա ինկիլիզէ թէքէլլիւմ օլու-
նուպ, եալընդզ ճէրրահ՝ ֆրանսըզճա անլատագտա, վէ լի-
սանը մէզքիւր իլէ միգտարը քիֆաեէտէ իֆատէի մէրամ իթ-
մէքտէ իտի։

Պէեանտէն միսթաղնի օլտուդու իւզրէ, քիւչիւք միտալ-
եաճը գաթիէն սիւքիւթէ մահքիւմ օլմասընտան տօլաեը ֆէվ-
գէլատէ սըգըլտըգտան պաշգա, քէնտի քէնտիսէ տէ պիր
խայլի հալլ օլունմազ սիւալլէր իրատ իթմէքտէ իտի, չէօյլէ-
քի քէնտիսինին խատթալըդը զէմանընտա, Մաշնու սէյֆիսէ-
սինտէ նէ՞ վագը օլմուշ իտի։

Ուրնօլտ Տէավինեը, Ուիլեամ Սգոթ, վէ Թրիպպի նէ՞
եաքմըշլար իտի։

Րահիպէ Մարի իլէ մատամուազէլ Վէրիէր նէ՞ օլմուշլար
իտի. քէնտի հագդընտա նէ՞ տիւչիւնիւեօրլար իտի, վէ քէն-
տիսինին սիւքիւթինէ խիեանէթի նազարըլյա պա՞գմաեօրլար
մը իտի։

Փէնտիսինէ կէլինճէ, պուլունտուդու վազիեէթտէն նա՞-
սըլ գուրթուլաճագ իտի։

Նիհաեէթի ճէրրահ, էյիլէշմէք իւզրէ պուլունան խաս-
թանըն իսթիճվապ իտիլմէսինտէ թէհլիքէ օլմատըդընը պէ-
եան իլէ, թահդըգաթ մէմուրունու ճէլպ իթտի, վէ իճրա
իտիլէն իսթիճվապտա, քէնտիսի թէրճէմանլըգ վազիֆէսինի
եէֆա իլլէտտի։

Մէգքիւր իսթիճվապ՝ Ուրնօլտ Տէավինեը իլէ Անժէլիքին
իզտիվաճ մուգավէլէսինին իտզալանմասընտան թագրիպա պէշ
կիւն էվվէլ վուգու պուլտու։

Վագը օլան իլք սիւալէ ճէվապէն, Միսթիգօ, Բլիմու-
թա կէլմէք մէճպուրիեէթինտէ օլտուդու հալտէ, չըմէնտը-
ֆէրտէ թանըմըշ օլտուդու պիր եօլտաշըն կէօսթէրտիկի պիր
ֆըրսաթտան իսթիֆատէ իթմէք իսթէտիկինի սէօյլէտտի։

Մէմուր. – Բլիմութա կէլտիկինիզտէ մագսատինիզ նէ՞
իտի։

Միսթիգօ. – Անտէրսընարա վիզիթա վէրմէք իտի։

— Տիմէք քէնտիլէրինի թանըրսընըզ։

— Թայր, ֆագաթ թանըմատա միւհիմճմ։

— Փէնտիլէրինտէն նէ՞ իսթէօրսունուզ։ – Սէրասքէն
իյզահ իթմէլիսինիզ։

Միսթիգօնուն կիզլէնէճէք հիչ պիր սէպէպի պուլունմա-

տըղընտան, սէյհահաթ ընդն մագսէտինի վէ նէ եօլտա մալիւմաթ ալմագ իսթէտիկինի աչիքեարէն վէ սերահաթէն անլաթը։ Գու սուրէթլէ մէրգումուն կէօմրիւք գաչագ ճըսը վէ չիւպհէլի պիր քիմսէ օչմատըղը, վէ պինապէրին սերպէսթիի հարէքէթինի մէնն իթմէկէ սէպէպ պուլամատըղը թէպէյհիւն իթմէ վէ մէմուրը մէրգում՝ Միսթիգօնուն նէզտինտէն հիյնի մուֆարագաթընտա, պու ճիհէթի պիլտիրտիկինտէն, պիչարէ տէլիգանլը՝ ֆէվգէլատէ մէսուր օլտու, վէ պատէհու – Ֆրանսատա մէքթուպ եազմագլըղըմա միւսաատէ օլունա՞ր մու, տէյի ճէրրահա սիւալ իթտի։

— Շիւպհէսիզ, օլունուր տէյի ճէրրահ ճէվապ վէրտի։

— Մ. Անտէրսըն վէ չիւրէքեասընը կէօրտիւկիւմ անտէ, միւսաատէ թէմէննի իթտիկիմ մէքթուպու եազաճաղըմ, Միւսահիլէյհիմիւ պու կիւն կէօրէպիլիրմիեիմ։

— Վագրթի ագշամլայընչըդ օլտուղունտան, վէ սիղին եաթմատա իհթիեաճընըդ պուլունտուղունտան, պու կիւն զիեարէթի իթմէքլիկինիդ գապիլ ատէյիլ տիր, լաքին քէնտիլէրինի թանըտըղըմ ճիհէթլէ, եարըն սապահ պուրատա տավէթի իտէրիմ, չիւնքի եաթաղընըդտան գալգմանըդա վէ տիշարը չըգմանըդա միւսաատէ իտէմէմ։

Միսթիգօ՝ իշպու վատտան միւսթէբիհ օլարագ, օ կիճէեի սիւքիւնէթլէ կէչիրտի։

Իրթէսի կիւն, սաաթ օն պիրտէ, ճէրրահ, րէֆագաթընտա օլտուգճա եաշլը վէ սիմսարընտան էյի պիր քիմսէ օլտուղու անլաշըլման պիր ատէմ իլէ Սթանիսլաս Տիւմայըն օտասընա կիրտի, վէ մէրգում տէլիգանլըեա խիթապէն,

— Միւսիւ Ջօրջ Անտէրսըն պու զաթ տըր. իչի գարընտաշտան պիւեիւկիւ պու զաթ օլուպ, շու էսնատէ Բլիմուրթտա եաշընըդ քէնտիսի պուլունմագտա տըր։ տէտի։

Ջօրջ Անտէրսըն, ֆրանսըզճա թէքէլլիւմ իտէպէլտիկի ճիհէթլէ,

— Օղլո՛ւմ, պանգամըզըն միւհէնտիսի օչմուշ օլան Ա.րնօլտ Տէսվիններ հագդընտա նէ՞ մալիւմաթ իսթէօրսունուզ, տէյի սիւալ իթտի։

— Ա.րնօլտ Տէսվիններընն անասըլ Պլէրէլի օլուպ օչմատըղընը անլամագ իսթէրիմ։

— Էվվէթ, Պլէրէլի տիր։

— Ասքէրլիք իմմի՞շ մի տիր։

— Պիր սէնէ կէօնիւլլիւ ասքէր օչմուշ տուր։

— Միւսիւ, արատըղըմ շախսընն ֆօթօկրաֆընը սիզէ կէօսթէրմէք իսթէր իտիմ, լաքին թէէսսիֆ իտէրիմ քի, արտ թարաֆընտա պիր իպարէ եազըլմըշ օլան անընն ֆօթօկրաֆ թասվիրինի, չանթամ իլէ պէրաբեր չալտըլար։

Ջօրջ Անտէրսըն՝ ճէպ տէֆթէրինի չըգարըպ, պունուն իչինէն ալտըղը գարթ բօթրէսինի Մօսթիգօեա կէօսթէրէրէք։

— Սիզին եանընըզտաքի թասվիր պունա պէնզէր մի իտի, տէյի սիւալ իթտի։

— Թըպգըսը, միւսիւ, թըպգըսը։

— Գունու պանա Ա.րնօլտ Տէսվիններ իհտա իթմիշ տիր, իչթէ արգասընտա տա իպարէսի մուհարրէր տիր։ Բէնտի իսմինի ալան վէ պու թասվիրէ պէնզէմէէն՝ քեազիպ վէ ալտատըճը օլտուղունա էմին օլուն։ Գունտան գաթինազար, պու պապտէ տիկէր իսպաթլար տա վար տըր։

— Տիկէր իսպաթլա՞ր մը։

— Էվվէթ։ – Բէնտիսինի Ա.րնօլտ Տէսվիններ թէամիեէ իտէն շախս պու էսնատէ նէ՞րէտէ պուլունմագտա տըր։

— Բարիատէ։

— Բարիատէ՞ մի։

— Էվվէթ, զէնկին պիր պանքէր վէ Մ. ժիւլ Վէրնէրին չէրիքի օլուպ, մէրգումուն դըղը իլէ էվլէնմէք իսթէմէքտէ տիր։

— Էկէր օ ֆասիտ՝ զէնկին իսէ, պիր քիմսէնին իսմինի սիրգաթ իթմիշ օլտուղու կիպի, մալիք օլտուղու սէրվէթի տէ սիրգաթ իթմիշ օլաճագ տըր։ – Հագըգի Ա.րնօլտ Տէսվիններ պու էսնատէ Թուլօնտա պուլունուպ, պիր այտան պէրու Թուլօնտա խասթա տըր։ Մէրգում, միւհիմմ պիր իշ իչին Դալկիւթաեա կիթմէք իւզրէ իքէն, գօլէրատան Թու-

թուլմուշ տուր։ Ո թէչէպալիս պաշա չըգմաերընճա, քէնտիսինի մէմուրիեէթինտէ իպգա իտիպ իթմէեէճէկիմի անլամագ իւզրէ օն օն իքի կիւն մուգաատէմ պանա պիր մէքթուպ եազմըշ տըր։

— Միւսիւ, ո մէքթուպ եանընըզտա՞ մը տըր։

— Էվվէթ, ֆագաթ ինկիլիզճէ եազըլմըշ տըր։

— Արնօլտ Տէավինը էլան Թուլօնտա՞ մը տըր։

— Էվվէթ... Օթէլ տիւ Վիէօ-Բօրտա տըր։ Թէպպի իֆագաթ իտէր իթմէզ, ավտէթ վէ մէմուրիեէթինէ տէվամ իտէպիլէճէկինի թէլէկրաֆլա քէնտիսինէ անլաթտըմ։

— Միւսիւ տոգթօր, շիմտիտէն Բարիսէ եօլճու օլմագլըղըմ լազըմ տըր։

Ճերրահ. — (Թէպէեսիւմ իտէրէք.) Օղլում, իչթէ պու միւմքինսիզ տիր, չինքի սէյեահաթա թէհամմիւլ իտէպիլէճէք իգթիտարընըզ եօգ տուր։ Պունճա զահմէթլէ հուսուսինէ միւգթէտիր օլտուղում մուվաֆֆագըյեէթի, տէնիզ վէ չըմէնտըֆէր պիր գաչ սաաթ զարֆընտա բայիմալ իտէպիլիր։

— Լաքին պէնիմ պուրատա գալաճաղըմ միւտտէթ զարֆընտա սաաթէ Տէավինըընըն մագսէտինէ վասըլ օլմաեաճաղընը քիմ պիլիր։

Անտէրսըն. — Թահրիրէն քէյֆիեէթի ալէագատարլարտա պիլտիրին։ Եազաճաղընըզ մէքթուպ, սիզտէն էվվէլ Բարիսէ վասըլ օլուր։ Լէկէր իսթէրսէնիզ, պէն տէ, Թուլօնտա պուլունան Արնօլտ Տէավինըեա պիր մէքթուպ եազարագ, վուգուի հալի պիլտիրիրիմ։

— Ֆագաթ, միւսիւ, պէն քէնտիսինի պուլմագ իսթէր իտիմ... Հալ պու քի պէնիմ եէբիմէ պիր տիկէրի տէ կիտէպիլիր։ Րէճա իտէրիմ, պանա պիր ազ քեաղըտ իլէ պիր գալէմ վէ միւրէքքէպ հօգգաոր վէրին... Պիր տոգրգա պիլէ վագըթ կէչիրմէքսիզին Ֆրանսաեա պիր մէքթուպ եազմագ իսթէրիմ։

Միսթիգօնուն իսթէտիկի չէյլէր կէթիքրիտիկինտէն, մերգում, աթիտէքի սաթըրլարը թահրիր իթտի։

« Ադիզէմ բահիպէ Մարի։

« Սիւքիւթիմ հագգընտա նէ՞ միւլահազատա պուլունուեօրսունուզ։

« Սիւքիւթիմ իչթիհաարի տէյիլ իտի։

« Արնօլտ Տէավինըընըն էվամիրի մուճիպինճէ հազըր իտիլմիչ օլտուղունա չիւպհէ իթմէտիկիմ պիր տուզաղա տիւշտիւմ։

« Պիր այա եագընտըր քի, Բլիմուֆտա, կէօմիւք խասթախանէսինտէ պուլունուեօրում, վէ վէֆաթըմը արզու իտէնէրտէն սօեուլմուշտում տուր... Շու տոգրգատա եաշամագլըղըմ՝ հիքմէթի վէ միւճիզէ իչի տիր։ — Պու մէքթուպու սիզէ եազմագլըղըմ, էկէր հէնուզ վագըթ վար իսէ, մատմուազէլ Անժէլիքի թէհտիտ իտէն տէհչէթլի մուխաֆազաանընըն էօնիւնիւ ալմագ իչին տիր։

« Չանն վէ չիւպհէմիզտէ եանընըլմամըշըզ։ — Արնօլտ Տէավինըը պիր տօլանտըրըճը, վէ ֆիլհէն տէ տէյիլ իսէ տէ, նիեէթլէ պիր ճանի տիր, վէլհասըլ ալչագլարընն ալչաղը տըր։ — Մէրգում, Տէավինըը իամինի, հէնուզ հաեաթտա օլան, ֆագաթ չիւպհէսիզ քէնտիսինճէ էօլմիւշ զանն օլունան պիր աատմտէն, կիշիլ պիր մագսէտլէ սիրգաճի իթմիշ տիր։

« Ադիզէմ բահիպէ, պէն, ասըլ Արնօլտ Տէավինըընը պուլմահա կիտէմէեէճէկիմտէն, վէ անը՝ սաթէտ Արնօլտ Տէավինըեա գարշը չըգարամահաճաղըմտան, վագըթ կէչիրմէքսիզին, օ ատէմի պուլմահա կիթմէչիսինիզ։ — Եալընըզ օ զաթ, օալչաղընն նիգաղընը աչաղը ալարագ, մատմուազէլ Անժէլիքի գուրթարահիլիր։

« Քէնտիսինի Թուլօնտա Օթէլ տիւ Վիէօ-Բօրտա պուլապիլիսինիզ։

« Զահմէտ իտին... վագըթ կէչիրմէէին... չու էօնատէ տոգրգալարընն սաաթ գատար տէեէրի վար տըր։

« Եօլա չըգապիլիր հալէ կէլիր կէլմէզ, Բարիսէ ավտէթլէ սիզի պուլահաղըմ։ — Պուրատա պէն օն բարաճըզ օլտուղում։

ղում հալտէ, խասթախանէնին մէրհամէթ ու չէֆագաթըլլա եաշաեօրում։

« Հագգընըզտա խայըրըլը պիր խըզմէթտէ պուլունապիլ-մէքլիկիմի ճէննապը Հագգտան թէմէննի իտէրիմ։

« Հէր վագըթ կիպի, պէնտէնիզ վէ ֆէտաքեարընըզ։

« ՍՒԹԱՆԻՍԼԱՄ ՏԻՄԱՑ »

64

Իչթէ Մահնու բօսթաճըսընըն զէվճէսի թարաֆընտան բահիպէ Մարիեէ վէրիլէն մէքթուպուն միւնտէրիճաթը պունտան իպարէթ օլուպ, բահիպէյի մէզպուրէ պունու օգուտուգճա, հիսա իթտիկի մէսէրրէթ ալէմէթի սիմասընտա կէօրիւլմէքտէ իտի։

Պատէհու մէրգումէ պիր տագըդա պիլէ դայպ իթմէեէրէք, տօղրուճա սէյֆիէեէ կիտիպ, Անժէլիքի պուլտու, վէ միւէսսիր պիր սէտա իլէ, մէզպուրէեէ,

— Սանա խապէրլէր կէթիրտիմ, տէտի,

կէնճ գըզ. - (Սարսըլարագ.) խայըրըլը խապէրլէ՛ր մի,

— Մէմուրէն խարիճ էյի խապէրլէր, ֆագաթ իւթէ ատէմ կէլմէմէք իչին, գաբուեու գաբա, սիւրկիւլէ, վէ ծնտան սօնրա շու մէքթուպու օգու, տէտի, վէ այնի վագըթտա Մինթիգօնուն մէքթուպունու իթա իլէ, - Օգու . . . օգու. չաբուգ օգու, տէյի թէքրարլատը։

Անժէլիք մէքթուպու օգումաեա պաչլատը, վէ օգումասընտա իլէրլէտիքճէ, սիմասընտա ազիմ պիր տէհչէթ հուսուլէ կէլմէքտէ իտի։ Մէզպուրէ, մէքթուպուն օգումասընը իքմալ իտինճէ,

— Ա՛հ, տիմէք պիր հիսլէքտար, պիր գաթիլ, վէ ալչագլարըն ալչագը իմիշ . . . Տիմէք բէտէրիմ պէնի պէօյլէ պիր

ատէմ իլէ էվլէնտիրմէք իտթէեօր . . . Հագըգէթէն պու բէք տէհչէթլի շէյ տիր։

— Էվվէթ, տէհչէթլի տիր, լաքին սէն սէլամէթինի պու սաեէտտէ պուլտուն։

— Շիմտի նէ՞ եաբաճագաբն։

— Նէ՞ եաբաճաղըմը անլամասեօրմուսուն . . . մաղլուպ օլմուշ իտիք. շիմտի իսէ մաղլուպիեէթիմիզի զալէպէ վէ մուզաֆֆէրիեէթէ թէպտիլ իթմէք իչին նէ եաբմագ լազըմ իսէ, անը եաբաճաղըզ . . . սահթէ Ավնօլտ Տէվինեըընըն մասքէռինի աչաղըեա ալմագ վէ պուննուն իչին, պիր մագսէտի խաֆի իլէ իտինի չալմըշ օլտուղու շախսը գարշըսընա չըգարմագ լազըմ տըր։ Իչթէ պէն տէ, պուննու եաբմագ իտթէրիմ, վէ էկէր բէտէրին՝ մէրգումուն չէրիքի տէյիլ իսէ, (նասըլ քի շէրիքի օլտուղունա էլան ինանմագ իտթէմէեօրում,) ալտանմըշ վէ եանըլմըշ օլտուղունու անինտէ անլաեաճագ տըր։ Պիր գաչ սահաթտան, Թուլօնա կիթմէք իւզրէ եօլտա պուլունաճաղըմ։ Ա՛հ սէվկիւլիւմ, վատ իտէրիմ քի, սէնի գուրթարաճաղըմ։

Պու սէօզլէրի սէօյլէեէրէք, բահիպէ Մարի՝ Անժէլիքի տէրատուշ իթտի, վէ կէնճ գըզ տահի,

— Իֆատէնիզի Ալլահ իչիմին... տիմէք կիտէճէքսին, տէտի։

— Էվվէթ, պիրինճի էքսըրէս գահարըլլա կիտէճէեիմ։

— Ֆագաթ պու հարէքէթինէ էնվահ մանէալար վէրիլէճէք տիր։

— Նէ՞ պէյիս վար տըր։ Պէն, սէրպէսթ տէյի՛լմիեիմ։ Պունտան գահինագալար թարիգաթըմըն էվամիրինէ թէվֆիգէն կիթմիշ օլտուղումու պիսատուլէ պէեան իտէպիլիրսին։ Պու պիկիւնահ եալանը սէօյլէտիկիմ իչին ճէննապը Ալլահըն պատնա ահվալ իտէճէկինէ էմինիմ։

— Ա՛հ ազիզէմ, նէ՞ գատար խայրխահսըն։

— Հէր նէ իսէ, իքիմիզտէ սիւքիւնէթի էլտէն պրագմաեալըմ . . . շիմտի չունու սէն պանա սէօյլէ. բէտէրին Բարիսէ կիթտի՞ մի։

— Էվվէթ, քէնտի քէնտիսինի Արծօյտ Տէավինեը թէսմիեէ իտէն շախա իլէ պիրլիքտէ կիմտի։

— Պու է յի . . . հէր կիւնա իյզահմէտտան խալի օլարագ կիտէպիլիրիմ։ Էօյլէ թաամըմը իտիպ, չանէմամը հազըրլամըմ վէ եօլա չըգաեըմ։

— Պու գաւտար չաքո՞ւգ մու։

— Էվվէթ, չիւնքի պիչարէ տօսթումուզ Մհմանիսլաս Տիւմայա ագչէ կէօնտէրմէք իւզրէ Բարիստէ տուրմագ-ըզըմ լազըմ ոլը։

— Բէտէրիմ՝ զայպուպէթին հագգընտա պանա պիր չէյ ասլարսա նէ ճէվապ վէրէճէեիմ։

— Թարիգաթըն միւտիրէսինին աճէլէթէն պէնի չաղըրմըշ օլտուղունու սէօյլէրսին . . . սագըն ադգընտան պիր չէյ գաչըրմաեասըն։ Եագըն վագըթտա սրհհէթի քէսպ իտէճէք օլան իւմիւտլէրինէ տայիր հիչ պիր չէյ պէլլի իթմէյ։ Թաասվիւր վէ իլան օլունան իզտիհամճ վուգու պուլաճագ ոլը կիպի հազըրլըգ կէօր։ Սէնին իչին, պունտան պէօյլէ գօրգմաեա սէպէպ գալմատըղընը պիլմէքլիք քեաֆի տիր։

— Ֆագաթ պու լանէթլի իզտիհամճըն ալթը կիւնէ գաատար իճրա օլունաճագընը ունուիմա։

— Նէ գաատար կէճիքճէճէք օլսամ, եինէ պէշ կիւնէ գաատար ավռէթի իտիպ, օ ալչագըն կէչմիշ էօմրիւնիւ մէչատան գօյաճագ իսպաթլարը տա պիրլիքտէ կէթիրէճէյիմ։ Խապիսի մէրգում հիւքիւմէթէ միտհիշ պիր հիսապ վէրէճէք տիր։

Բահիպէ Մարի վէ Անժէլիք սէրիան էօյլէ թաամլարըն իտիպ, սօն տէֆա եէկտիկէրինի տէրադուշ իթտիքտէն սօնրա պիրի պիրինտէն այրըլըրլար։

Բահիպէ Մարի՝ Վիլիէ-սիւր-Մարն մէվգիֆի տէմիր եօլունու էլէ ալըպ, թամ էօյլէնտէ Բարիսէ մուվասըլէթ, իւք իչի պիր բօսթանճըեէ կիտէրէք, Բլիմուֆտա, կէօմրիւք խաաթէճանէսինտէ պուլունան Մհմանիսլաս Տիւմայա պին ֆըրանգ կէօնտէրմէք, վէ ամիտէքի թէլէկրաֆնամէհի քէշիտէ իթմէք օլտու։

« Պէշ կիւնէ գաատար իզտիհամճ վուգու պուլաճագ ոլը, Սէրիան ավռէթի իտին։ – Պէն Թուլօնա կիտիեօրում։

« ԲԱՀԻՊԷ ՄԱՐԻ։ »

Մէզպուրէ, պու իչլէրի կէօրիւպ, պաատէհու էօյլէտէն սօնրա հարէքէթի իտէր պիր սիւրաթի գաթարը պուլուր իւմիտլէ Լիօն տէմիր եօլունա ադիմէթի իթտի իսկ տէ. իւմիտի պօչա չըգտը, չիւնքի ադչամ սաաթ եէտիեի օն պէշ տաղըգա կէշմէգտէն էվվէլ հարէքէթի իտէն թրէն պուլունմամագտա իտի։ Պինապէրին պէքլէմէէնէ մէճպուր օլուպ, հալպուքի տագըգալար քէնտիսինէ կիւն գաատար ուզուն կէօրիւնիւեօր տու։

Սաաթ եէտի գարարլարընտա, ժիւլ Վէրիէը իչէ Արնօտ Տէավինեը, ադչամ թաամը իչին Մաղնուեա վասըլ օլտու։

Անժէլիք, էօյլէտէն սօնրա ադչամա գաատար քէնտի տաալար,

յիրէսինտէ վագըթ կէչիրիպ, բահիպէնին թէչէպպիւսինիւ պաչա չըգարմասը իչին ճէննապէլ Հագգա նիեազ իթտի։ Պաատէհու քէսպի ճէսարէթլէ, սալօնա էնիպ, բէտէրինի վէ Արնօլտու օրատա պուլտու։

Վէրիէը՝ գըզընըն եանընա կէլիպ մէրգումէէի էօթմէսինտէ, Անժէլիք տիթրէտի. վէ Արնօլտ տախի կէնճ գըզընգարչըսընտա թէչվազու իտիպ, էլինի քէնտի էլի տէրունինտէ սըգտը, վէ Անժէլիք՝ օ սըրատա հիսս իթտիկի նէֆրէթի վէ իքրահա բազմէն, բահիպէնին թաալսիեէէրի մուճիպինճէ էլինի կէրի չէքմէտի, վէ խապիսի մէրգում, իչպու միւսաահէտէն ճէսարէթի ալարագ, մէզպուրէնին գուլագընտան աչաղըեա եավաչ պիր սէտա իլէ,

— Պէշ կիւն տահա պէքլէեէճէեիզ, ալթընճը կիւն պէնիմ իչին էն պիւեիւք եէմմի սաաատէթի օլաճագ տըր, տէյի պէեան իլլէտի, վէ իլավէթէն տախի, – Ֆագաթ, մատմուազէլ, բահաթըզմըսընըզ, էլինիզ պուզ կիպի սօղուգ տուր, տէտի։

— Խայր, բահաթըզ տէյիլիմ, անճագ միւքէտտէրիմ,

Վէրիէր. – Նէ՞տէն միւքէտտէր պուլունուեօրսուն, գըզըմ։

— Պու սապահ րահիպէ Մարի կիթմի։

Արնօլտ, զահիրէն էհէմմիեէթսիզ օլան պու սէօզիւ ի-չիթմիկինտէ, անինտէ պիր ֆէլաքէթ քէչֆ իլէ, պօղուլ-տու։

Վէրիէր. – (Սէօզէ տեվամ իտէրէք.) Վա՛յ, րահիպէ Մարի կիթմի՞մի։

— Էվվէթ։

— Նի՞չին։

— Թարիգաթը Թարաֆընտան չաղրըլըրըզընտան, կիթ-մէեէ մէճպուր օլտու։

Արնօլտ. – (Անժէլիքին սիմասընը թէճէսսիւս իտէրէք.) Իչթէ պու զարիպ... պիր սաաթ գաւաար տա՞ մը տուրմաեա մէօվլէթի եօգ իտի։

Վէրիէր. – Էվվէթ, էվվէթ, պու խուսուս բէք զարիպ տիր։ Նէրէեէ կիթմի։

— Ֆէնաիսինէ եազըլմըշ օլան մէքթուպ մուխթասար օ-լուպ, եալընըզ մանասթըրա չաղրըլըրըզընը միւպէյեին իտի։

— Նագընտա սանա մալիւմաթ վէրէճէ՞ք մի տիր։

— Օ՜նա նէ՞ չիւպհէ։

Պու արա ագչամ Թաամընըն հազըր օլտուղու խապէր վէրիլտիկինտէն, միւշտագաթը մէգքիւրէ խիթամ պուլուպ, սուֆրատա տահի րահիպէտէն պահս օլունմատը։

Տէվինէը Թաամլը պիր հալ քէսպ իտիպ, իչթիհասընը Թաամ իթմտիկի կիպի, լագըրտը տա իթմէէօրտու։

Մէրգում, րահիպէնին պիրտէն պիրէ հարէքէթի սէպէպ-լէրինի տիւշիւնիւպ, Թրիլպի իլէ Ագօթու Թէլէֆ իթմիշ օլ-մասընա տա հէմման Թէէսսիւֆ իտիեօրտու։

Զիւնքի էհէր օ իլի խապիսլէը հաեաթտա օլսալար իտի, Արնօլտ, պունլարը րահիպէնին արգասընտան սէվգ իտէրէք, Թապիի պիր հիսս իլէ գօրգմանա պաշլատըը մուխթասարանըն էօնիւնիւ ալապիլիր իտի։

Նակեսո մէրգումուն հէեէճան իչինտէ պուլունան ֆիք-

րինտէ սիւքիւնէթի հասըլ օլմադըէ, սիմասընտա էսէրը սիւքիւն ու հուզուր կէօրիւլտիւ։

Թաամ սիւքիւնէթէլէ խիթամ պուլուպ, Անժէլիք քէնտի տայիրէսինէ չըգտըը կիպի, իւքի չէրիքլէր տէ սիկարալարընը եագըպ, սէյֆիեէյի Թէրքլէ, պաղչէտէ, ադաճլըգլը պիր կէչիտտէ տօլաչմաեա պաչլատըլար։

Մէրգումըար, սէյֆիեէտէն պիր միւտտէթ իրագլանտըգ-լարընտա, Արնօլտ՝ Վէրիէրէ խիթապէն,

— Ազիզ տօսթում, պուրատա ֆէվգէլատէ պիր չէյ տէօ-նիւեօր, տէտի։

— Նէ՞ տէօնիւեօր. եօգսա ագլընըզա կէլտի տէ, պէնի տէ գօրգումթմի՞դ մը իսթէեօրսունուդ։

— Րահիպէ Մարինին պաղթէթէն ագիմէթի՝ պէնի տիւ-չարը էնտիչէ գըլաեօր։

— Նի՞չին։ – Եօլումուզուն սէրպէսթ օլտուղունու, վէ մագաէտիմիզէ պիզիմ արամըզտա պուննան պէօյլէ մէվանի վէ միւչքիլաթ զալմատըզընը պէեան իթմէէօրմու իսինիզ։

— Էվվէթ, ֆագաթ չիմտի եանըլմըշըմ տէյի գօրգու-եօրում։ Զանն իտէրիմ քի, չու սաաթտա պիզի պիր մուխա-Թարա Թէհտիտ իտիեօր։ Պէն պու մուխթասարաեը քէչֆ ի-տէմէմիշ իտիմ, վէ էլան տա նէ եօլտա չէյ օլտուղունու պիլմէեօրում։ Ֆագաթ հիսսէեաթըմ, պու մուխթասար սա-հիհ օլտուղունու պաեա խապէր վէրիեօր։ Իմտի, մալիւմիւ-միւզ տիւր քի, պու խուսուստա միւշթէրէքիզ, պէն գաթըլ-կեեահա չըգաճաղըմ. սիզ տէ քիւրէեէ գօնուլաճագըընըզ։

Վէրիէր պիւթիւն վիճուտի տիթրէտիկի հալտէ, պօղուգ պիր սէտտա իլէ։

— Լաքին էկէր պէօյլէ պիր մուխթասար վար իսէ, էօ-նիւ ալընապիլիր, տէտի։

— Պէլքի։

— Ֆագաթ էօնիւնիւ նա՞սըլ ալմալը։

— Պու տէֆա մուխթասար եալընըզ րահիպէ Մարի Թա-բաֆընտան տըր։

— Սահի՞հ մի։

— Էօյլէ օլտուղունա էմինիմ, – եէկէնինիզ հէր վագըթ պէնի թահգիր իթմիշ, վէ պանա գարշը օլան ատամլէթինի իզհար իթմէք իչին հիչ պիր ֆըրսաթ գաչըրմամըշ տըր, – էկէր ֆէվգէլատէ սէվմէքատէ օլտուղու գըզընըզըն եալընըզ նիշանլըսը օլսա իտիմ, պէնի թէլէֆ իթտիկինատէ քէնտիսինի պախթիեար ատա իտէճէք իտի, լաքին գըզընըզըն նիշանլըսը օլաճագ եէրսէ, զէվճի օլուր իտիմ, այնի միւլահազատա պուլունմատաճագ տըր, – Պու հալատէ, թէրէտտիւտ իտէճէք, րիւճաթ իչչէեէճէք տիր,

— Ալթը կիւնէ գատար Անժէլիքին զէվճի օլաճագսընըզ,

— Ալթը կիւն՝ ուզուն պիր միւտտէթ տիր, Ալթը կիւն կէչմէզտէն, բաթլագ զուհուր իտէպիլիր,

— Շիմտի նէ՞ եաբմալը,

— Պիր ան էվվէլ իզտիվաճըմըզը իճրա իթմէլի,

— Գապի՞լ մի տիր,

— Հէմ գապիլ տիր, հէմ գօչայ տըր, Ցավէթ թէգքիրէլէրինիզ կէօնտէրիլմէք իւզրէ տիր, Պուղլարըն թարիխինի թէպտիլ իլէ, բազար իրթէսի եէրինէ ճումնա իրթէսի եազըն, – Մայնու գարիեէսինին նէ՞ պէլէտիեէ միւտիրի վէ նէ՞ պաշ բարաօը պու պապատ իթիրազ իթմէզլէր,

— Ֆագաթ Անժէլիքի նէ՞ եաբմալը,

— Անժէլիք՝ բազար իրթէսի իչին իթտաթ իթտիկի կիպի, ճումնա իրթէսի իչին տախի իթտաթ իտէճէք տիր, Թարիխէճ պու թէպտիտիլ իչին տէ, պիրտէն պիրէ տէյեատաթ իթմէքսիզինիզ լազըմ կէլտիկինի պէհանէ կէօսթէրիրսինիզ,

— Ինչ էյի, պու ապշամնան իշպու գարայրըմը գըզընմա պիլտիրիրիմ,

— Խա՛յր, պու նիեէթինիզտէն կէրի տուրուն,

— Լաքին քէնտի թէատրիքեաթը իչին պու պապատ խապէր ալմատա միւհթաճ տըր,

— Լիւզումնա եօգ տուր, Մատմուազէլին, էլպիսէլէրինի իմալ իտէն մազազաեա վէ սայիր լէվազիմաթլ, թէատրիք իտէն տիւքքեանլարա սիպին կիթմէքսիզինիզ քեաֆի տիր, – Պու պապատ պիր ազ ճէօմէրտճէ մուամէլէ իտէ էրսէնիզ, իսթէ-

տիքլէրինիզ վագթընատան էվվէլ եէթիշտիրիլիր, – Տիւեիւն կիւնիւնատէն պիր կիւն էվվէլ վուգուբ հալի նիշանլըմա խապէր վէրիրսիզ, Անլաշըլըր, տէյի՛լ մի,

— Էվվէթ, անլատըմ,

Բահիպէ Մարի, սապահ, սաաթ օն պիրի գըրդ պիր տագըդա կէչէրէք, Մարթիճատա շըմէնտըֆէր գաթարընատան էնիպ, տիկեր պիր գաթարա բաբիպ օլտու, վէ սաաթ իրի պուչուգատա Թուլօնա մուվասըլէթի իլէտի,

Մէրգումէ զաեէթ եօրկուն իտի իսէ տէ, եօրկունլուղու կէօզիւնէ կէօզիւքմէեօրտու, – Պիր այշաղըն եիւզիւնատէքինի գապ աչապը ալմագ, վէ Անժէլիքի գուրթարմագ իւմիտի՝ քէնտիսինէ ֆէվգէլատէ գուվվէթ վէրիեօրտու,

Իմտի, պիր տագըդա պիլէ բահաթ իթմէքսիզին, Օթէլ տու վիէօ-Բօրա վատըլ օլտու,

Մայնուտան հարէքէթինատէն պէրու, բահիպէ Մարի, իլգ տէֆա օլարագ օլատա, եա Միսթիգօ տօղրու մայիւմաթ ալմամըշ իսէ, եախօտ մէրթուպատա զիքր օլունան Արնօլտ Տէվինէը մէզքիւր օթէլտէ պուլունմատեօրտու իսէ, վէ եախօտ, ժիլ Վէրիէրին շէրիքինէ խիթապէն, « Միզ պէնիմ խամիմի չալմըշօյտուզունուզ հալատէ, պիր հիլէքեարընըզ» տիմէեէ հադգը պուլունմատան պիր բիմնէ իտի իսէ տէյի տիւշինէրէք, իզհարը էնտիչէ իթմէեէ պաշլատը,

Իչթէ պու միւլահազալար իլէ, մէզպուրէ՝ հէեէճան վէաթիւսթլիք իչինատէ օլարագ, զիքր օլունան օթէլէ կիրտի, վէ պունուն իտարէ օտտուրնա կիրիպ, օրատա օթուրմուշ օլան էտուշըճա պիր գատըն,

— Բահիպէ գըզգարընատաշ, քիմի՞ խաթէօրտունուզ, տէյի սիւալ իթտի,

Բահիպէ Մարի, – Մատամ, պու օթէլտէ, Արնօլտ Տէվինէը իամինատէ պիր քիմնէ վա՛ր մը տըր,

— Վար իտի,

Բահիպէ, – (Մուխթէսիրէն վէ մահզունէն,) Տիմէք համի պուրատա տէյիլ տիր,

— Խայր, Մ. Տէվինէը՝ տիւշար օլտուղու խապէթալըգ-

տան քեամիլէն քէապի իֆագաթի իմտիխտէն սօնրա, պէշ կիւնտէն պէրու պուրատան հարէքէթի իմտի։

— Կիմտի՞ մի... կիմտի՞ մի... Նէ՞րէյէ կիմտի։

— Ինկիլիթէրրատա։

Բահիպէ Մարի. — (Մահզունէն) Նէ՞ թէրսիք... Նէ՞ իգնալսիզիք... զանն իտէրսին քի ճէնտալը Ռլլահ պիպի եիւզտէն պըրագըճօր։

— Դըդգարատաշ, Մ. Տէավինեըրը պուրատա պուլմագըզընըզ բէք էյզէ՞մ մի իտի։

— Զանն իտէպիլտիկինիզտէն զիեատէ էյզէմ իտի, մատամ, — եալընըզ քէնտիսինի կէօրմէք վէ կէօրիւշմէքլէ, զատէթի սէվկիւլիւ պիր քիմսեյի թէհտիտ իտէն տէհշէթլի պիր թէհլիքէնին էօնիւ ալընապիլէճէք իտի։ — Գուննան իչին քէմալը իւմիտլէ Բարիատէն կէլտիմ, լաքին չիմտի հէր իւմիտիմ զայիլ օլտու։ Հիչ տէյիլ իսէ, մատամ, Մ. Տէավինեըրընըն Ռնկիլիթէրրանըն հաՆնկը չէհրինէ կիմտիկինի պիլիեօրմուտունուզ։

— Պիլմէմ, գըդգարատաշ։

— Տիմէք քէնտիսինէ պիր մէքթուպ կէօնտէրմէյէ, իւմիտվար օլմահա պիր չարէ տէ եօգ տուր։ — Ա՛հ, եա՛ Բապպի, պիչարէ Անժելիքին սիւչար օլտուգու չու միւսիպէթլէր նէ՞ գատար զալիմանէ տիր։

Մէզպուրէ, սէպաթընա բաղմէն հընչգըրատամատընը զապթ իտէմէտիկինտէն, օթէլճի գատըն՝ խալխանէ բիգգաթլէ,

— Ճէսուր օլուն, գըդգարըընտաշ, ճէսուր օլուն, տէտի։

— Էվվէթ, մատամ, ճէսուր օլմահա իհթիեաճըմ զիեատէ տիր. թէէսսիֆ իտէրիմ յոք, հիչ ճէսարէթիմ եօգ տուր։

Բահիպէ Մարի՝ օթէլտէն տիշարը չըգտը։ Պիչարէ մէյեուս պիր հալատ իտի, վէ օլ անէ տէկինն եօրկունլուգ հիսս իթմէյեօր իքէն, պու տէֆա ազիմ պիր թագաթսըզլըգ վէ տէրմանսըզլըգ հիսս իտէրէք, մաքինասարի սուրէթմէ տէմիր եօլու մէվգիֆինէ տօղրու իլէրլէտիկի սըրատա, է չիմտի նէ՞ եապմալը ։ տիմէքտէ իտի։

Ինկիլիթէրրատա կիմտէսինին նէ՞ ֆայիտէսի օլապիլիր իտի, մատէմ քի Ա.րնօլտ Տէավինեըրընըն Լօնտրատա՞ մը, եօգատա տիկէր պիր չէհիրատ՞ մի օլտուղունու պիլմէեօրտու։

Պիչարէնին մէկյեուսիեէթի արթըպ, հիչ օլմազատա Անժէլիքին եանընտա ավտէթլէ, միւմքին մէրհէպէ անը միւտաֆատա վէ հիմմէտ իմմէեի թատմիմ իթտի, վէ Մարթիեատա մուվասըլէթինտէ, իրթէսի ատապտ Բարիսէ վասըլ օլմագ իւզրէ օ ագշամքի պիւրաթ գաթարընա բաքիպ օլմագ թատավվուրըլտա պիր քիլիսէյէ տախիլ օլտու, վէ օրատա իմտիկի տուա իլէ քէնտիսինտէ պիր տէրէճէ գուվվէթ վէ ճէսարէթ հասըլ օլարագ, մէվգիֆէ տօղրու իլէրլէտի, ֆագաթ եարը եօլտա, պիրտէն պիրէ տարսըլարագ տուրատու։

Մէրգումունն պու հալի՝ թօրճու միւլազիմի իւնիֆօրմասը կիեինմիչ, լէհճէսի սօյմուչ վէ զայիֆլէնմիչ պիր կէնճ զապթինի՝ պիր պահմէնա տայանարագ քէնտի թարաֆընա տօղրու կէլտիկինի կէօրմէսինտէն նէչէթի իթմիչ իտի։

Նակահա բահիպէ՝ իրի ատըմ իլէրլէյիպ, էլլէրինի գուպպէյի ասիմանէ գալտըրարագ, « Էմիլ Վանտամ» տէյի բէֆի սէտա իթտի։

Միւլազիմ, պաշընը եօգարը գալտըրըպ, մէգքիւր իսմի թէլէֆֆիւզ իտէն քիմսեյէ պագտը, վէ անինտէ սիմասընտա վէ կէօզլէրինտէ էսէրի մէսէրրէթի միւշահէտէ օլունարագ,

— Բահիպէ Մարի՛... բահիպէ Մարի՛... սէօզլէրի տիհանընտան չըգտը։

Միւլազիմին սիմասը, պիր սրա մէսէրրէթի քէպապ իթմիչ իքէն, թէքրար հալը մահզունիյեէթէ թահվիլ օլարագ,

— Էվվէթ, հաեաթատաերմ... ճէնտալը Հագգ պէնի ալմագ իսթէյէտի, տէտի։

— Սիպի մուհաֆազա պուեուրան Հագգ թէալա հագրէթլէրինէ արզը թէչէքքիւր իթմէք վաճիպտէ՞ն տիր... Անժելիք չու տագըդատա սիզէ միւհթաճ ապը։

Վանտամ. — (Մահզունիյեէմ պաճաչ պիր սէտա իլէ, վէ կէօզլէրի եաշաեարագ.) Անժելի՞ք մի։

— Էվվէթ... պէնիմ կիպի... ալէմ կիպի օտա սիպի եօլմուչ զանն իտիեօրտու։

— Ձիվագը էօյլէ զանն օլունտու . հաթթա ովֆաթըմը միւպէյեին իլմուխապէր տէ եաբըլըը . . . վագը օլան խէթա՝ անճագ սէքիզ կիւն էվվէլ անլաշըլտը . . . պու իսէ, թասիի իտի , Հէր նէ իսէ , չիմտի պէնի պրագալըմտա , Անժէլիքտէն պահս իտին ,

— Տիւչինիւն պիր քէրրէ քի գաթը իւմիտ իտիեօրտում. ճէնապը Ալլահ պիզի թէրք իտիեօր տիեօրտում, Գու ատէթա քիւֆր ու հագարէթ իտի , Հէր հալ ու քեարտէ պիր թէօհմէթ իտի . չինքի սիզի պուլտում, ովֆ պու սաեէտէ Անժէլիքին գուրթուլաճաղընա էմինիմ,

— Գուրթուլաճա՞գ մը ,

— Էվվէթ , սաեէնիզտէ գուրթուլտագ , սէյամէթինի , հաեաթըը վէ սաատէթինի սիզէ պօրճու օլաճագ սըր , Սիզ հաեաթտա օլտուղունուզ , վէ Հագգ Թէալա սիզի գարշըմա չըգարտըղը հալտէ , պունա նա՛սըլ չիւպհէ իտէպիլիրիմ, Գու իշտէ ճէնապը Հագգըն բարմաղը պուլունտուղու կիւն կիպի աչիքտար սըր ,

— Անժէլիք էլան պէնի սէվիեօր մու ,

— Սիզի սէվմէք տէ սէօզ միւ , Գունա չիւպհէ իտէպիլիր միսինիզ , Անժէլիք՝ գալպինի պիր քէրրէ պիրիսինէ հաար իթտիկի հալտէ , անը կէրի ալամաեանըլտըտան սըր , Տէօրթ կիւնտէն Ալինօլտ Տէսմիններընըն զէվճէսի օլաճաղը մուգտարրեր օլտուղու ճիհէթլէ , չու արտըղ պիշտրէնին նէ՛ տէրէճէ ազիմ ճէֆնա իչինտէ պուլունտուղունու միւլահազա իտին ,

— Աճա՛յիպ , Անժէլիքին պէնի սէվտիկինի սէօյլէտիկինիզ հալտէ , տէօրթ կիւնտէն էվվէննճէք օլտուղունու տա պէեան իտիեօրտունուզ ,

— Սիզի էօյմիշ զանն իթտիկի ճիհէթլէ , մուխալիֆէթ իտէպիլիր մի իտի , Պէն տահի բէտէրինին էմրինէ իթտաթ իթմէճինին քէնտիսինէ իսթմար իթտիմ, Լաքին պու կիւն հէր նէ տահի օլտա , եիւզիւնտէքի նիգահը աչաղը ալաճաղըմըզ ալչաղըն զէվճէսի օլամազ, վէ օլմաեաճագ սըր . . . Վուգուաթլարը սիզէ հիքեատէ իտէեիմ,

Բահիպէ Մարի , օգուեանլարըմըզա մալիւմ օլան վագըա-

լարը , եանի Մալնու գարիեէսինտէ զուհուրա կէլէն հատիսէլէրի , վէ քէնտիսինին Մարսիլիատա վէ Թուլօնա վուգուպուլան սէյահաթընըն մագսէտինի նագլ իթտի ,

Իչպու նագլիեէթի խոթամ պուլտուղունտա , Վանտամ , հիտտէթինտէն նաչի տիմթէեէրէք ,

— Հադգընըզ վար սըր . Անժէլիք՝ չիւպհէսիզ բէք չօգ խապատէթլէրէ ճիւրէթի իթմիշ օլան էօյլէ պիր հիյլէքեարընը զէվճէսի օլամազ , Ասլ Արնօլտ Տէսմիններընը պուլուպ , օ խոմ խրրատընընը եիւզիւնտէքի նիգահը աչաղը ալմազ լազըմ սըր, տէտի ,

— Լէթիէն Պէրօնուն վարիսի վէ սիզի սէվմէքտէ օլան Անժէլիքին համիսի սրճաթթըյա Բարիտտէ պուլունմագլըընըզ միւճէրրէտ լազըմ սըր , Անժէլիք՝ սիզի էօյմիշ զանն իտէրէք իթտաթի իտիեօրտու , լաքին հաեաթտա օլտուղունուզու կէօրտիւկիւնտէ , մուխալիֆէթի իտէճէք տիր , – Բարիտ կիտէպիլիրմիսինիզ ,

— Էվվէ՛թ , պու սաատտ ալթը այ իչին մէէզուՆիյէթի խոթիհսալ իթտիմ , Ալտըղըմ բուխսաթը Բարիտտէ թաատիզ իթտիրէճէեիմ , – Եարըն եօլա չըգագ , օլո՛ր մու ,

— Էվվէթ , եարըն հարէքէթի իթտիկիմիզտէ , վագիթընտա վաստլ օլուրուզ , – Ճիմտի , սիզ պանա չունու իչղահ իտին քի , հարպիսէ նէզարէթի տայիրէսինտէ սիզի նա՛սըլ էօլմիշ տէյի գայտ իթմիշլէր ,

— Գու պիր եանլըշըդ էսէրի տիր քի , սէպէպինի անլաեապիլիրսինիզ , Պէն պուբաեա կէտիկիմտէ , մահէլլի մէմուրիեէթիմէ կիթմէճք իւզրէ հարէքէթի էմրինէ պէքլէեէրէք , չէհրի տօլաչմագտա իքէն , չէտիտ պիր գօլէբաեա թուխտուլարագ , սօգագտա տիւչիւպ գալտըմ , Զայագըլ պիր հալտէ պէնի եէրտէն գալտըրտըլար , վէ պէլէսինէ իտարէսի թաբրաֆընտան թէէսսիս իտիլմիշ օլան սէյհար վէ մուվագգաթ խասթ ախանէլէրտէն պիրինէ կէօթիւրտուլէր , – Եանըմտաքի եաթագտա , պիր սաաթ էվվէլ , քէզալիք գօլէբատան թուխտուլուշ օլարագ , պէնիմ չաղըմտա վէ պէնիմ բիւթպէմտէ տիկէր պիր քիմսէ պուլունուպ , գարղաչալըգ արաարնտա ,

խաղթախանէ մէմուրլարը, պէնիմ վէ անըն էլպիսէլէրինի չաչըրարագ, պէնիմ իւնիֆօրմամը՝ անըն եամթազը պաչընա աս. մըչլար . . . Մէրգում վէֆամի իմմէքլէ, քէնտիսինին զանն օլունան սէթրիսինին ճէպլէրի արանըլմըշ, վէ պէնիմ քեազըտլարըմ պուլունարագ, վէֆամի իլմուխապէրինտէ պէնիմ խամիմ գայտ խիլմիչ տիր։ Թապիի պիլմէտիկիմ պու եանլըշըզա գարշը տավա խէմէզ խիմ, վէ զամէն պէնտէ տավա իմմէնէ միւգթէտիր տէյիլ խիմ։

« Գօլէբատան գուրթուլուպ, հիւմմաեա թուխթուլտում, վէ օն պէշ կիւն գատար սայքի հաեամի ու մէմամի արասընատա գալտըմ։

« Պիր այ սօնրա, եանի պունատան օն օն իքի կիւն մուգատտէմ էյիլէշմէնէ եիւզ թուխտում, վէ օլ վագըթի, պէնիմ օլմաեան, վէ միխթէվէֆա միւլազիմին օլան պիր խամի պանա վէրտիքլէրինի իչինթիկիմուէն, վագը օլան եանլըշըզա քէօպի վուգուֆ խոխպ, իճապ խոէն մահէլլէ միւրաճաաթլէ, խամիմէ սահիպ օլտում։

— Էկէր ճէնապը Բապպ պէնի Մարսիլեաեա սէվգ իմմիչ օլմասա խոխ, սիզի էլան Մարնուտա էօլմիւշ տէյի զանն խոէճէքլէր խոխ։ Հալպուքի չիմտի հաքիմանէ սուրէթտէ Մարնուեա ավտէթ խոէճէքսինիզ։

— Էվվէթ, վէ ագրապամանն վէրիէրին չէրիքմէլլէ տէհչէթլի պիր հիսապ կէօրմէք իւզրէ ավտէթ խոէճէեիմ։

Բահիպէ . — (Պիր խուսուսու խաթըրլաեարպ տիթրէեէրէք .) Լաքին պու ատէմին՝ սիզին հաեամընըզ եախսա էօլիւմիւնիւզէ տայիր պիր հագգը եօ՛գ մու տուր։

— Նամուսլու պիր ատէմ իչին պու հագգը թաստիգ իմմիչ խիմ, լաքին քէնտիսի գանուն խարիճինտէ օլտուղունտան, վէ վիճուտու պուլունմատըղընտան, քէնտիսի իչին, օ հագգը թանըմամ։ — Ա՛հ, չալմըշ օլտուղու Աբնօլա Տէավինէը խամինին ալթընտա նէ՛ կիպի խիմ կիպէնմիչ օլտուղունու էկէր պիլսէ խոինիզ . . .

— Պիլէճէեիզ։

— Տէրհալ Բարիսէ կէլմէսի, վէ պիզիմլէ պէրապէր այնի վագըթտա օրատա պուլունմատը իչին. Սթանիսլաս Տիւմանեա պիր թէլէկրաֆ քէչիտէ խէմէզ միսինիզ։

— Եիմսի թէլէկրաֆխանէյէ կիտիեօրում, — իգամէթկեատընըզ նէ՛րէյի տիր։

Էմիլ Վանտամ, գարշըսընտա վաղըլ օլտուգլարը օթէլի կէօսթէրէրէք։

— Եուրատտա տըր, վէ պու կիւն պիրինճի տէֆա օլարագ, տիշարը չըգտըղընտան, պիեատէօիյլէ եօրուլտում. սեեագտա տուրմաեա մէճպուրում գարմատը։ Պու սեպէպլէ տատիրէմէ ավտէթի իմմէք խոթէրիմ, տէտի, վէ ֆիլվագը մէրգում մէզբիւր օթէլէ կիրտի, վէ բահիպէ Մարի տէ թէլէկրաֆխանէյէ ազիմէթլէ, Բլիմութտա, , Սթանիսլաս Տիւմայա ամթիտէքի թէլէկրաֆնամէյի քէչիտէ իյլէտի։

« Աբնօլա Տէավինէը՝ Ինկիլթէրատա մէճհուլ պիր մահէլլէ միմթէվէճճիհէն Թուլօնատան հարէքէթի իմմիչ տիր։ — Վէ « ֆամի իմմիչ օլտուղու զանն օլունան մուլազիմ Վանտամ, « հաեամտա օղարլագ Մարսիլեատա տըր։ — Եաբըն պէնիմլէ « պէրապէր Բաիիսէ ավտէթ խոխեօր։ — Եաբըն տէյիլ օլ պիր « կիւն Ֆլէշիէ սօգապընտա պուլունուն վէ պիզէ պէքլէեին։

« ՐԱՀԻԳԷ ՄԱՐԻ »

65

Բլիմութթա ավտէթլէ, բահիպէ Մարի թասաֆընտան Մխիթարեան կէօնտէրիլմիչ օլան թէլէկրաֆնամէտէն պիր գաչ սատի էվվէլ օլտուտա պուլունալըմ։

Մխսիս Անտէրսըն քէնտի իչ օտասընտա օլուպ, մէքթուպլարըլտա մէշղուլ իքէն, գարուսու եավաչճա չալընտը։

Անտէրսըն՝ ինկիլիզճէ «կիրին» տիմէսինուած, գարուն աղբիւրի, եիկիրմի սէքիզ օթուզ չաղլարընտա, վէ հէնուզ խատմէլիքտուն գալգմըշ կիպի լէհճէսի սօնմուշ պիր ատէմ իչէրի կիրած, վէ Անտէրսըն՝ առաջա գալգըպ, տուրէքի թէվէճճիւհքարանէսուճ էլինի մէրգուման ուզաթարագ,

— Տէավինճը՛, սիզի կէօրտիւկիւմճէ մէշհուր օլտուճ, ուէ,

Տէավինճը. — Պէն ուճ սիզուէն կէօրտիւկիւմ էյիլիքլէրիճ միւթէշէքքիւրիւմ։ Մէքթուպունուզու ալտրգտան ասնրա, արթըգ պէքլէմէճիպ, պիր ազ զայիֆ օլմագլըղմա բաղմէն, հօշա չըգմաճաս գարար վէրտիմ։

— Մէվկիւլիւ օղլում, թահրիրէն աէօղէտիկիմի՝ լիսանէն տախի թէբրար իտէրիմ։ Մէմուրիեէթինիզէ տէվամ իտէպլիրսինիզ, ֆագաթ մէմուրիեէթինիզէ պաչլամաճաս չուճ էննատճ իգթիսարընըզ վար մը տըր։

— Իչէ պաչլաճաղիլմէլիկիմ իչին պանա սէքիզ կիւն մէօհլէթ վէրմէնիզի րէճա իտէրիմ։

— Բէք էյի . . . պիր ազ տա պաչգա ճուուսուսաթտան պահա իտէրիմ։ — Ճու էնտատճ պուրատա՝ ճանի Բիթիւթտա պուլունմանըզդա չունուն իչին տճ մէճպուրունուրում քի, հագգընտա ֆէվգէլատճ թէվէճճիհիւմ հասըլ օլան պիր քիմսէ՝ սիզին մուվասըլէթինիզդէն պիճատէթիլէ պախթիճար օլաճագ տըր։

— Աճա՛իպ։

— Նէ՞ գատար վագըթտան պէրու Թուլօնտա իտինիզ։

— Իւչ այտան պէրու։

— Չանն իտէրսէմ, քիմսէյէ, իտմինիզի թաչըմասը իչին միւսաատճ իթմէտինիզ։ — Սիւալիմին՝ սիզի հայրէթտճ պըրագտըղընը հէյէճէթինիզտէն անլաճաօրում։ — Նէ՞ տիմէք իտէրսինիզ։

Մ. Անտէրսըն՝ Մուխթիգօնուն սախթէ Արնօլտ Տէավինճը հագգընտա հիքճաճէ իթտիկի չէյլէրի մէրգում տէլիգանլըճա նագլ իթտի, վէ օ տախի քէմսիլը հիտատէթլէ։

— Ա՜հ, ճալընըզ պիր ալչագ քիմսէ պու խատպատէթէ ճիւրէթ իտէպիլիր քի, պէնի ազտուգտան սօնրա, պէկթի տէ էօլմիւչ զանն իթմէկտէ տիր։ Պու խատպա՝ Լօնտրա վէ Գալկաստա պանքէրի մէշհուր ճօն Մօրթիմէրին քէսթիխի խուսուսի ճարլ ժէրար տըր, ֆագաթ պէն անը էօլմիւչ տէյի պիլճէօրտում, տէտի։

— Նէ՞տէն պիլիճօրտունուզ։

— Հինտիսթանտան ավտէթի էանասընտա, րաքիպ օլտուգու վաքօր Ատէն քէօրֆէզինտէ ֆուրթունատա թուքուզ լարագ, վաքօրլա պէրապեր քէնտիսինին տէ ղարգ օլմուչ օլտուղունու ղազէթալարտա օգուտում։

— Ղազէթալարտագի մալիումաթըն ասլ էասը օլմատըղընա թէէմին օլուն։

— Ա՜հ, էկեր էօյլէ իսէ, նէ՛ բարլագ ինթիգամ ալաճաղըմ։

— Իսմինի իչթիմիչ օլմատըղըմ չու ճարլ ժէրար հագգընտա պագը մալիումաթ վէրին, Չանն իտէրսէմ քէնտիսի Ֆրանսըզ տըր։

— Էվվէթ, քէնտիսինի Ֆրանսատա թանըտըղընտա, ճօն Մօրթիմէր վէ չիւրէքճասը պանգասընըն պաչ քճաթիպի իտի։

« Մէրգուման իչէ իւլֆէթի բէյտա իթտիմ։

« Պու ատէմ՝ չալըշմագ սատաֆլարընտան սօնրա, էհլի սէֆճա կիպի էօմիւր կէչիրիր իտի։

« Ագբաբը վէ էյի պիր արգատաչ օլտուղունտան, քէնտիսինտէն մահգունիյէթի հիսա իտէր իտիմ։ Տայիսնա պիրիքտճէ իտէր իտիր, վէ Լօնտրա գումանրահանէլէրինտճ բէճհագճընտա պուլունուր իտիմ։

« Պու հալ՝ պիր գաչ այ գատար տէվամ իթտի։

« Հինտիսթանտա էլտատա մատէնէլէրի իշլէթտէն պիր չիրքէթին պաչ միւհէնտիսի օլուպ, օ ճանիպճէ կիթտէգատէն էվվէլ, պիր ագշամ եահօտ տատա տօղրուտու պիր կիճէ, մէգքիր գումանրահանէլէրտէն պիրինտճ պուլունուեօր իտիր։

« Պէն գումար օյնատատ, լաքին խարճրահ օլարագ պիր կիւն էվվէլ ատէլ հիսատ պիր միգտար ագչէ ատմըշ օլտուղումտան, իգպալիմի տէնէմէք իտթէտիմ։ — Իգպալիմ եավէր օլտու։ — Ատպահըն սատաֆ իչիւնտճ օն պին ֆրանգ գազան-

տըմ։ Գու ագչէնի ճէպիմէ գանուդ, Շարլ ժէրար իւչ պիրլաբաէ գուսուրխանէնէն չըգատըմ։

« Խանէմէ ավտէթի իթմէք իչին, Թատմա Նէհրի տահիլինէն կիթմէքլիկիմ լազըմ խոր։ – Փնամիլէն խալը պիր մա, տէն կիթմէքլիկիմ լազըմ խոր։ – Փնամիլէն խալը պիր մա, տէլլատն կէչիէօրսուդ. Նակահան ժէրար իւզէրիմէ հիւճում խաէրէք, քէնտիմի միւսաֆիռա իթմէկէ վազըթի պուլմազտան, հաթիմա ֆիզան ու ֆէրնատա պիրէ իթմէզտէն, կէօքսիմէ պիր պըշագ ուճունուն տօգունտուդունու հիսա իլէ, զայագըլ եէրէ սէրիլտիմ։

« Տէհշէթի պիր արթմատան վէ սաերգլամա իլէ կէչէն իչ հաֆիթա սօնունատա, քէնտիմի պուլտուդումտա, պիր խասթախանէ նաթաղընատա նամմըշ խոր։ Օլ վագըթի վագըտալըը խաթըրըատըմ։

« Ինթիգամ ալմազտան զայրի նէ՞ նատապիլիր խոր։ – Ֆագամի ինթիգամը նա՞սըլ ալապիլիր խոր։

« Գաթիլիմի ախզ ու կիրիֆթի իթտիրմէք՝ պէնիմ իչին զայրը քեաֆի կէօրիւնէհէօրսուն։ – Իմտի, ժէրարըն, պէնի էօյմիշ զանն իթմէսինի խաթէհօրսուն։ ժէրգումուն, պուզանատա պուլունմամտաը նա՞սըլ գապիլ խոր, մատէմ քի պէնի վուրսուդտան սօնրա Թատմա սիմըշ խոր։ Մէգքիր նէհրէրտէն խէ, անճագ սիմըշտըղընտան չէնտա տագըդա սօնրա, պիր թիւճաք վաթօրու սանատալընէն Թատիֆէտի հիմմէթիյէ գուրթուլմուշ խոր։

« Պէնի խաթիճվապ իթտիրէրինատէ, խասմիմի Թանընտատըղըմը սէօյլէտիմ, վէ պինատէրին պաշլանան Թահդըդաթ նէթիճէսիզ գալատը։

« Իրի այ գատար ինթիգամ Թատավվուրլարը յա խասԹախանէտէ գալտըգտան սօնրա, արատան չըգատըմ, վէ Շարլ ժէրարըն իգամէթի կէտնրնա գօչուտւմ, վէ օրատա, ձօն Մօրթիմէրին, քէնտիսինէ խուսուսի քեաֆիյա Թայերին իթմէք իչդէ մէրգումուն ԳալկուԹատա ճէլալ իթմիշ օլտուդունու Թահդըդ իլէտիմ։

« Ինթիգամընը ալմազ իչին ԳալկուԹատա կիթմէլի խոր. լազըմ պու պապատէ ասլա իգթիսատըմ եօգ խոր, Շէօյլէ քի

պանա վատ օլունմուշ օլան միւհէնտիսլիք մէմուրիեէթինէ պիր տիկէրի Թայերին խոսլմիշ խոր, վէ խարճրատ օլարագ էվվէլճէ ալմըշ օլտուդում ագչէտէն հիշ պիր քարա գալմամըշ խոր, վէ նամուսատուդ պիր ատէմ ապրատընա կէչմէմէք իչին տէ, խարճրատ ագչէհինի կէրի վէրմէլի խոր, լազըն օն քարատ պիլէ պուլունմաեօր խոր։

« Իմտի, սապը ու ճէսարէթլէ պէքլէտիմ, վէ պազը իշլէր պուլուպ, չալըշարագ, պօրճումու էօտէտիքտէն պաշգա, պին իքի եիւզ ֆրանգ գատար տա Թատարրուճ խոէպիլտիմ։ – Մագսէտիմին իճրասը իչին հարէքէթի խոէպիլոր խոր։

« Օլ վագըթի Ֆրանսատա վասըլ օլտուդ, վէ Հինտիսթա-նա կիթմէքտէ օլան պիր բօսթա վաթօրունա րագիպ օլմագ իւզրէ Թուլօնա հարէքէթի իթտիմ։

« Թուլօնա վիսուիմտէ, ԳալկուԹա պանքէրինին քեաֆի-պի Շարլ ժէրարըն վէֆաթը հավատիօնին զագէթա ալարատա օ-գուտուդ։

« Գէօյլէճէ ինթիգամ արզումուն իճրասը նագապիլ օ-լուպ, սէյահաթըմ էհէմմիյէթինի զայագ իթտի։ – Ինկիլ-Թէրրատա ավտէթի իթմէք իւզրէ իքէն, Թուլօնատա հիւքմիւ-նիւ իճրա խոէկէլէն գօլէրատա Թուլթուլտուդ։ – Հիքեատէնին պագխինի պիլտիկինիզտէն, պէհանընա իւզում կէօրմէմ։

« Իչիէ, ազիզիմ միւսիւ Անտէրսըն, Շարլ ժէրար տէ-տիքլէրի ատէմին հիքեատէսի իլէ Թէրճէմէի հալի պու տուր։ »

— Տիմէք պու պիր ալչագ տըր, խատխս տիր, վէ պու կիւնքի կիւն տէ, սիզին իամինիզլէ, Բարիսատ պիւեիւք պիր պանքէրին օրթագը օլմուշ տուր... էվվէթ, էվվէթ, հիչ չիւպ հէմ եօգ տուր քի, քէնտիսի տիր։

— Անլատատաղըմ, վէ Ալլահ վէրէ տէ եանըլմատանընզ, չիւնքի օլ վագիթ, Թէհայիւլ իսէպիլտիկիմտէն չօգ զիհատէ բարլագ տուրէթտէ ինթիգամ ալապիլէճէեիմ։

— Իֆատէմին տօղրու օլտուդունա էմին օլուն, – Շիմսի կիատլիմ, սէօյլէտիկիմ տէլիֆանընըզ պուլալըմ։ – Մէրգում սիզի կէօրտիւկիւնտէ, իզմարը Թէհայիւլ իսէճէք, վէ մէժ-նուն օլաճագ տըր։

— Բէք է՛մ, կիտէլիմ։

Մխիթիգօ՝ բահիպէ Մարինին կէօնտէրտիկի ագչէէի վէ թէլէկրաֆնաւէէի ալըպ, տօգթօրա խիթապէն,

— Միւսիւ տօգթօր, Բարիսէ կիմ մէքսիկիմ պէհէմէհալ ղապըմ օլտուղունտան, հարէքէթիմէ արթըգ միւսաատէ իմ-մէլիսինիզ, տէտի։

— Եալընըզ կիմմէք քէնտիի տէյիլ ամր, սալիմէն օրատա վաղըլ օլմանըզ ղազըմ ամր։ - Վակօնտան էնէր էնմէզ եա-թաղա համթատանըզ, նէ՞ ֆայտասըմ օլուր։ Գու ագչամ վէ եարըն սիզէ գուվվէթ վէրմէմ իչուն իմթա իտէճէկիմ. ու-մարըմ քի եարըն տէյիլ օղ պիր կիւն կիտէպիլիրսինիզ։ - Ժա-գամ տահա էրքէն հարէքէթի իմմէէի իւմիտ իմմէէին։

Մխիթիգօ՝ պու իմթատ մուճիպինճէ հարէքէթի իտիպ, ի-չար օլունան իլաճլարը ալտը, վէ ֆիլվագը պու սաեէտէ քէնտիսինէ պիր ազ գուվվէթի կէլտի։

Իրթէսի կիւն կէչտի, վէ տահա իրթէսի կիւն, տօգթօր, Միսիսիգօնտան խամմախանէտէն իմբատը իլմի խապէրինի եազ-մադ իւղրէ մէրգուտմուն եանընտա պուլունմագտա իքէն, ժօրժ Ամտէրսըն իլէ հագըգի Արնօլտ Տէվինեը օտատա կիրտիլէր։

Մխիթիգօ ալ էնտատէ ատագտա տուրմուշ օլուպ, գա-բուտնուն աչըրտըգընը կէօրմուկիւնտէ, պաչընը կէլէնէրէ տօղ-րու չէվիրտի, վէ Ամտէրսընըն րէֆիգինի թանըրմագլա, թէաճճիւպ վէ մէսէրրէթինտէն նաչի րէֆը սէտտա իմթի, վէ պատէհու միւհէնտիսի գարշըլաճատագ,

— Միւսիւ Արնօլտ Տէվինեը՛... տէտի։

Արնօլտ. - (Հայդէմլէ.) Միւսիւ, սիզ պէհնի թանըճօր-մուտտունուզ, տէյի սիւալ իմթի։

— Եանի քիսվէթճէ թանըրըմ։

— Ղաթէն պէհնի կէօրմի՞չմիսինիւզ։

— Խայր, ֆագաթ Պլէրէտ պուլմուշ օլտուղում թաս-վիրինիզ նօգթատը նօգթատընա պէհնզէճօրտունուզ. ֆարգընըզ՝ թաավիրատ սիմանընըզգըն պիր ազ կէնճ չըգմըշ օլմասը տըր։ - Սիզի պանա կէօնտէրէն ճէնապը Հադգա թէչէճքիւր իտէ-րիմ։ - Թուրճտան մը կէլիճօրտունուզ։

— Էվվէթ։

— Բահիպէ Մարիեի կէօրմէմիշ միւ։

— Բիմճէեի կէօրմէմիշ։ - Պէշ կիւնտէն պէրու հարէքէթի իմթիմ, վէ Բլիմուխա մուվասըլէթիմ ագըպինտէ, Մ. Ան-տէրսըն սիզտէն ալտըղը մալիւմաթը պանա թէպլիղ իմթի, - Իամիմի չալմըշ օլան ալչակը կէօրմիւշմիւսինիզ։

— Շիւպհէսիզ։

— Էչքեալընը տօղրու սուրէթտէ պիլտիրէպիլմիսինիզ։

— Գու բէք գօլայ չէյ ամր։

Գու սուրէթլէ Մխիթիգօ՝ ժիւլ վէրիէրին էչքեալընը թէմամիլլէ թարիֆ իմթի, վէ միւհէնտիս՝ իչպու մալիւմաթը տինլէտիքճէ, հէմ հիստէմ վէ հէմ մէսէրրէթտէն նաչի տիթրէէօրտու։ Մխիթիգօ սէօղլունիւ պիթիրտիկինտէ,

— Օ տուր, թա քէնտիսի տիր... Շարլ Ժէրար տըր... Նիհաեէթ եագալատըմ, տէտի։

Մխիթիգօ. - Սիզ մէրգուտմու թանը՛րմըսընըզ։

Հագըգի Տէվինեը՝ թանըրտըզընը պէհան իլէ, Մ. Ան-տէրսընա իմթիկի հիքմաեէթի մուխթատաբէն Մխիթիգօնա տահի նագլ իմթի։

Անտէրսըն. - Ֆագաթ պու ալչագ հէրիֆ Մ. վէրիէր իլէ օրթագ օլապիլմէք իչին, նէ՞րէտէն սէրվէթի պուլմուշ տուր։

Մխիթիգօ. - Շիւպհէսիզ պու իչտէ պիր տէսիսէ վար տըր։ Գու պիլմէճէէի Բարիստէ Հալլ իտէճէնիզ... Միւսիւ Տէվինեը՛, սիզ պու ատէմ ալէյհինտէ հէր չէյի եաբմաեա գարար վէրմիչսինիզ տիր տէյի՛մ։

— Էվվէթ, էվվէթ, ինթիգամըմը ալաճաղըմ, վէ կէնճ պիր գըզ իչին նամուսուզլուգ վէ ֆէլաքէթի տիմէք օլան օ իպտիվաճը մէնն իտէճէնիմ։ - Գու պապատ թէրէտտիւտ իմ-մէքլիք՝ պէհնիմ իչին գապի՛լ մի տիր։ - Սիզ պանա չունու-տէօյլէհին. նէ՞ վագիմ կիտէճէնիզ։

— Գու կիւն։

Անտէրսըն. - Ազիզիմ Տէվինեը, պու խուսուսատա իտէ-ճէկսինիզ մէսաբիճի պէն էօտէրիմ։

Մխթիգօ. – Թէչէքքիւր իտէրիզ, էֆէնտիմ. Մ. Տէավինեըեա վէ պէնտէնիզէ քիֆաեէթի իտէճէք գառար ագչէմ վար տըր։ – Մատմուազէլ Անժէլիքին վէ օ հիլէքեարըն իզտիվաճը իւչ կիւնտէն վուգու պուլաճագ տըր . . . Իչի ճըլգ չըգարմագ իչին թամ վագթտա վասըլ օլապիլիրիզ։

Գիր սաաթ սոնրա, Սթանիսլաս Տիւմայ իլէ հագըգի Ալենօլա Տէավինեը, Ֆրանսաեա միլթէվէճճիհէն գիր տէմիր նօտար գաթարընա բաքմագ օլտուղար, լաքին Մխթիգօ՝ գաթարա բաքմագ օլմազտան էվվէլ, Ֆրանսա միւտաաիի ումումիլիկինէ գիր թէլէկրաֆ քեչիտէ իլլէտի։

Մէրգուճլար իրթէսի կիճէ Բարիսէ մուվասըլէթ իտէճէք իտիլեր։

Գունլար հէնուզ մուֆարագաթ իթմիշլեր իքէն, Մարսիլեաան բահիպէ Մարի թարաֆընտան քեչիտէ իտիլմիշ օլան թէլէկրաֆնամէ կէօմրիւք խասթախանէսինէ կէթիրիլտի, Լաքին Մխթիգօ օրատա պուլունմատըղընտան, պունտան խապէրտար օլամատը, վէ վակօնտան էնտիկինտէ, Ֆէշխէ սօգաղընա կիթմէսի լազըմ կէլտիկինի անլատամատը։

66

Անժէլիք Վէրիէր՝ իզտիվաճ ըէամինին՝ թայնին իտիլմիշ օլան թարիխտէն իչի կիւն էվվէլ վուգու պուլաճաղընը գիրմէտիկինտէն, բահիպէ Մարինին վագթընտան էվվէլ խայըրլը խապէրլէր իլէ ավտէթի իտէպիլէճէկինի իւմիտ իտիւօրտու։ Գիչարէ գըզճըղագ, Շարլ Ժէրարըն, եավօտա սախթէ Տէավինեըընըն ֆիրաաէթի մէլանէթքեարանէսիլլէ, բահիպէնին գիրէտէն գիր ադիմէթի թահսիլընտա գիր թէհլիքէ մէսթուր օլտուղունու քեչիք իթմիշ իտուկինի անլատամատը։

Խաթըրլարտա օլտուղու իւզրէ, ճանիի մէրգուճ իլէ չէրիքի արասընտա, իզտիվաճըն՝ էվվէլճէ գարարլաշտըրըլան

թարիխինտէն իքի կիւն ագաէմ իճրա իտիլէճէկինին Անժէլիքէ գիր կիւն էվվէլ գիլտիրիլմէսի թէնպիհ իտիլմիշ օլուպ, օ կիւնիւ կէլտիկինտէ, եանի գիր ճումաա սաաթին իքի չէրիքլէրտէն հիչ գիրի, միւթաալիարը ալէյհինտէ օլարագ Բարիսէ կիթմէտի, վէ սաաթին սաաթի օնունտա, եանի էօյլէնէ իքի սաաթ գալարագ, Անժէլիրին օտա խըզմէթճիսի օլան գառընէ կէլիպ, Մ. Վէրիէրին կէօրիւշմէք արզու սինտէ պուլունտուղունու կէնճ գըզա գիլտիրտի, վէ ֆիլվագը գանքէր՝ գայիլէլի գիր թաւր իլէ իչէրի կիրիպ, գըզընը տէրագուշ իթտիքտէն սոնրա,

— Մէվկիւլիւ գըզըմ, գարարըմըզճա թէպտիլսիթ վագը օլտուղունու խապէր վէրմէնէ կէլտիմ, տէտի,

Մատմուազէլ Վէրիէր, օ անտէ գալգինտէ գիր ֆէնալըգ հիսա իտիպ, գանքէր իսէ, շէօյլէ տէվամ իթտի։

— Գու սաագա Մէմուրլին զայրի գիր թէլէկրաֆնամէ ախազ իթտիմ, Մուհիմմ գիր իչին թէավիհէճի իչին, եարըն տէյիլ օլ գիր կիւն Հավրտա պուլունմագըզըմ լազըմ կէլիճէօր, վէ գայագտէթիմտէ եէտի սէքիզ կիւն գառար իսթիճառտա իտէճէք տիր։

Անժէլիք, էվվէլճէ հիսա իթտիկի գօրգու՝ մէսէրըէթէ թէպտիլ օլարագ,

— Տիմէք իզտիվաճըմ կէլի գալաճագ տըր, տէտի,

— Գիլաքիս, գըզըմ, իզտիվաճըն՝ էվվէլլրի գառարըմըզտան էվվէլ իճրա իտիլէճէք տիր։

Կէնճ գըզ, լէհճէսի օալարագ, վէ սէսի տիթրէէրէք,

— Էվվէլքի գառարըմըզտան տառա էվվէլ մի իճրա իտիլէճէք տիր, տէյի թէքրարլատը։

— Էվվէլթի, պու տառա, մէզքիւր թէլէկրաֆը ալտըգտան սոնրա, Մարնու ակէէտիեէ մուտիրինէ վէ գարիճէ պաշ բաւտանընա կիթմտիմ, հէր շէյի գառարլաշտըրտըմ, – Իզտիվաճ ըէամի իւչ կիւնտէն իճրա իտիլէճէք իքէն, եարըն սաագա իճրա իտիլէճէք տիր։

Անժէլիք՝ պու խապէրի ալտըղընտա, տիզլէրի տիթրէէրէ մէկէ պաշլատըղընտան, նէրէ տուշմէմէք իչին գիր թարաֆա

տահանմաղա մեճպուր օլտու , վէ Վէրիեր տէ չէօյլէ տէվամ իթտի .

— Եարըն սապահ իքի պուչուգտա տայիրէյի պէլէմիեէէ, սապահ ան պիրտէ քիլիսէյէ կիտիյէճէի , վէ էօյլէնի եարըմ սապահ կէչէրէք , տավէթիլիէրիմիզէ սուֆրաձա օթուրաճաղըզ, Պու ասն գարարը՝ տավէթի զէվախա խապէր վէրմիշիմ տիր .

Անժէլիք , լէհճէսի ասլարագ , չու եօլտա տիւշինմէքտէ իտի .

— Եարբ՞ն մը . . . եարբնա գատար բահիպէնին ավտէթի միւմքին տէյիլ տիր , վէ ագտը իզտիհամքըն իճտիսընա հիչ պիր մանի պուլունմատըղը հալտէ, պէնիմ իչին չարէի սէլամէթ գալմամըշ տըր .

Մէրգուվէ պու սըրատա ֆէվգէլատէ հալը զահֆ ի. չինտէ օլմադըղ պէրապէր , չու եօլտա ճէվապ վէրէպիլտի .

— Պու սէօյլէտիկլինիզ միւմքինսիզ չէյ տիր , էֆէնտի բէտէր .

Վէրիեր . — (Դահի վէ թէհտիտավէր պիր թէլէֆֆիւզ իլէ .) Միւմքինսիզ մի տիր . Նի՞չին : Շու տագըգատա ֆիքրինտէն նէ՞ կիսի ճինէէմի թատավիսու կէչիեօր : — Պու իզտիվաճ գարարլաշտըրըլմըշ տըր . . . գըրգ սէքիզ սահթ էվվէլ իճրա իտիլմէսինտէ նէ՞ պէյիս վար տըր : — Պու՝ էհէմմիեէթսիզ պիր մատտէ տիր . . . իմտի , եարբն էվլէնէճէքսին , իչտիեօ՞րմուսուն : Պէն էօյլէ իսթէեօրում, վէ հիչ պիր չէյ պէնիմ միւրատիս գարշը չըգամազ . — Թէքրար իտիեօրում, էյի պիր գըզ կիսի իթատահ էմ . . . մուխալիֆէթտէն ֆայիտէ եօգ տուր , չինքի մուխալիֆէթի վագըանը էզէճէեիմ .

Պու սէօզլէրտէն սոնրա , Վէրիեր , Անժէլիքի հալը մահզունիյէթտէ պրագտրագ տիշարը չըգտը , վէ կէնճ գըզ՝ միւլահազա իտէպիլէճէք իգթիտարը քէսպ իթտիկինտէ .

— Պիր ալշագ օլտուզունու պիլտիկիմ պու ատէմ իլէ էվլէնմէ՛ք . . . միւմքին տէյիլ տիր : Զամըշ օլտուղու , վէ պէյքի պիրինի թէլէֆ իթմէքլէ իսթիհսալ իթմիշ պուլունտուղու իսմի թաչըմազլա , պէն տէ քէնտիսի գատար ալշագ օլուրում, Հիչ պիր իւմիտիմ գալմաեըգտա , բէտէրիմէ մուխալիֆէթ իթմէյէ տէ իգթիտարըմ պուլունմազ իսէ , թէլէֆի նէֆս իթմէքլիք՝ հէր վագըթ եէտը իգթիտարըմտա տըր : Իմտի , եարբն քէնտիմի թէլէֆ իտէեէիմ , տէտի :

Իրթէսի կիւն , սապահըն սահթ ալթըըընտա , եանի եարը կիճէտէն ալթը սահթ սոնրա , Մարսիլեանըն սիւրահթ գաթտրըյլա բահիպէ Մարի վէ միւլազիմ Լիմիլ Վանտամ Խարիսէ մուվասըլէթի իթտիլէր , վէ իբխոի տէ պիր արապաեա բաքիպ օլարագ , բահիպէ, Ֆրէնչիէ սօգաղընա կիթմէք իսթէտիքլէրինի արապաճըեա իխմար իթտի :

Մէզքուր սօգագտա քեայինն Միսթիգօնուն իգամէթի իթտիկի խանէնին գարուճուտա , գարուճուն էչիկինտէ պուլունմազլէ , բահիպէ , պու գարուճուեա խիթապէն ,

— Միսթր Սթանիսլաս Տիւմայ պուրատա՞ մը տըր , տէյի սիւալ իթտի :

Գարուճու . — Մ. Տիւմա՞յ մը . . . պիր այտան պէրու քէնտիսինի կէօրմէտիք . . . պու հալտէն տօլայը զէվճիմ վէ պէն էնտիչէ իչինտէ պուլունուեօրում : — Բէք նազիք վէ թէրպիեէլի չօճուգ իտի :

— Ինտիչէ իթմէէին . . . Մ. Տիւմայ եօչճուլուգ իտիեօր : Պիր գաչ կիւն էվվէլ քէնտիսինտէն խապէրլէր ալմըշ իտիմ, վէ Բարիսէ ավտէթ իթմիշ օլտուղունու զանն իտիեօրտում :

— Խայր , բահիպէ գըզգալտաշ , հէնուզ ավտէթ իթմէտի ,

— Լաքին եագընտա ավտէթ իտէճէք տիր . . . պէն պու կիւն թէքրար կէլիրիմ ,

— Էկէր կէլիրսէ , սիզի պէքլէմէյինի իսթիտար իտէեիմ մի ,

— Էվվէթ ,

Պատէհու բահիպէ Մարի՝ Վանտամըն նէզտինէ կէլէրէք Միսթիգօնուն հէնուզ ավտէթ իթմէմիչ օլտուղունու սէօյլէտի , վէ իլավէթէն տախի ,

— Պիր գաչ սահթտան Սթանիսլաս Տիւմայ ավտէթ իտէպիլիր : Պու ճիւմլէ իլէ , Վէրիեր վէ օրթաղը Բարիստէ քէնտի պանգալարընա կէլտիքլէրինտէ , պիզ տէ Մաշնուեա կիտիպ , Անժէլիք իլէ իսթիշարէ իտէրիզ , տէտի :

վանտամ. – Բահիպէ գըզգաբըննաշ, սիզ հէր նէ եօլատա խթէբսէնիզ, էօյլէ թէրթիպ իտին։

Բահիպէ. – Էօյլէ իսէ, սիզ արապատա օթուրուն. պէն պուլմար Հօսմանտաքի էվէ կիտիպ, Մաշնու հազգընատա գաբուճուտան մալիումախ ալաէրմ։

Պու սուբէթլէ մէրգումէ, մէղքիւր խանէէէ կիտիպ, գաբուճուեու պուլտու, վէ գաբուճու մէրգումու կէօրտիւկիւնտէ, իգհաբը թէաճճիւպլէ։

— Վա՛յ, գըզգաբըննաշ, սիզ պուրատա՞մրընըզ. պէն իսէ սիզի սէյեահախթատա զանն իտիեօրտում, տէտի։

Բահիպէ. – Հէնուզ սէյեահախթատան ալմադըմ իթտիմ։

— Լաքին նա՞սըլ Մաշնուտա պուլունմատեօրտունուզ։

— Մատմուազէլ Ռնժէլիքին իզտիվաճրընատան էվվէլ Մաշնուտա պուլունապիլմէք իւզրէ աճէլէթթէն Բարիսէ կէլտիմ։

— Իզտիվաճրընատան էվվէլ՞մի... թամ վագըթտա կէլտինիզ... ախմէք եէնի գարարտան խապէրտար տէյիլսինիզ։

— Պէնիմ պիլտիկիմ կէօրէ, իզտիվաճ ըէսմի եարըն տէյիլ օլ պիր կիւն իճրա իտիլէճէք իտի։

— Ֆիլվագը, գըզգաբըննաշ, սիզին հիչ պիր շէյտէն խապէրինիզ եօգ տուր, Իզտիվաճ պու սապահ իճրա օլունաճագ տըր։

Բահիպէ Մարի՝ սարսըլարագ,

— Եա՛ Բապպի, եա՛ Բապպի, տէյի նէյտա իթտի, վէ հէնէճանընատան նաշի ագիր պաշընատան կիտէրէք, վէ պու հարէքէթի սեպէպիլլէ գաբուճուեու հայրէթտէ պրագարագ, տիշարը ֆըրլանըպ, չէնտ տագըգա զարֆընատա վանտամը պուլտու վէ թէլաշէ,

— Կիտէլիմ... չաբուգ կիտէլիմ, տէտի։

Վանտամ. – Նէ՞րէէ կիտէճէէիզ։

— Մաշնուեա... Ռնժէլիք պու սապահ, մահիյէթթինի իլան իտէճէք օլտուղումուզ ալչագ իլէ էվվէնէճէք իմիշ... պագալըմ վագթընատա եէթիշէպիլէճէ՞ք միեիզ։

Վանտամ, մէյեուսիեէթի վէ հիսատէթլէ բէֆքընատա իթտի, վէ բահիպէ՝ արապաճրեա խթապէն,

— Շարգ տէմիր եօլունա կիտէճէէիզ... էն զիեատէ սիբաթլէ հարէքէթի իթտիկինիզտէ, սիզէ եիկիրմի ֆրանգ վէրէճէէիմ, տէտի։

Արապա եօլա չըգտը։

67

Մաշնուտա ալէսապահ հէեէճանը ագիմ հիւքմ իթտիէք օլուպ, սաաթ տօգուզտան իթթիպարէն գօնագ արապալարըը արտարտա սէյիրճէէ կէլմէէէ պաչլատըլար, վէ պունլարտան չըգան տավէթթիլէրի՝ վէրիէը իլէ տամատը օլմագ իւզրէ պուլունան խապիա՝ պիւտիւք գաբուունան նէրտիվէն պաչընատա գարշըլաեարագ սալօնա կէօթիւրմէքտէ իտիլէր։

Անժէլիք՝ սիքիւնէթի վէ մահզունիյէթթի իչինտէ օլուպ, էլպիսէհինի կիեինտիրմէքտէ պուլունան խըզմէթճի գադընլարըն էլինէ քէնախինի թէսլիմ իթմիշ օլտուղու պիր սըրատա, սիմսար՝ մէրմէր թաչա պէնզէեօրտու, վէ տագըգա պէտագըգա հիւզնէնկիզ կէօզլէրինի ասըլը սաաթա աթթի իլէ, «բահիպէ Մարի հէնուզ կէլմէէօր» սէօզլէրի տիհանընատան չըգմադատա իտի իսէ տէ, օլ գադար եավաչ սուրէթտէ իտիքի, եանընատա պուլունանլարատան հիչ պիրի իչիտէմէէօրտու։

Սաաթի տօգուզ պուչուգտա, վէրիէը՝ գըզընըն նէզտինէ կէլէրէք, սալօնա էնժէսինի իսթմար իթտի, վէ մէզպուրէ, հիչ պիր իւմիտի գալմատրըզընատա, հանաթը թէլինի գաթթի իթմէէք ֆիքրինէ, չէքմէճէնէն պիրինտէն, հէմտան օեունճագ գադինինտէն քիչիւք պիր րէվոլվէր ալըպ, տանթէլալար վէ լիմոն չիչէքլէրինէ միւզէյինին պէեագ ճանֆիէս ֆիսթանընըն ճէպինտէ հըֆզ իթտի։

Սալօնատա, մէրգումէ, հազըր պուլունան զէվաթտա թէպտիմ իթմէէք, վէ սէօյլէտիքլէրի սէօզլէրէ ճէվապ վէրմէէք մէճպուրիեէթինտէ օլտուղունտան, պու հալ քէնախինի տահա զիեատէ աըզմադատա իտի։

Թամ սասթ օնտա , պիր խըղմէթճի սալօնա կիրիպ , տայիրէյի պէլէտիէեէ վէ քիլիսէեէ կիթմէք իւզրէ արապա-
լարըն հազըր օլտուդունու խապէր վէրտի ։

Վէրիէր՝ գըզընըն էլինտէն ԹուԹուպ , տավէթլիէր ի-
չինտէն կէչիրէրէք , գաբուռա տօղրու իլէրլէյի , վէ տամա-
տը օլմագ իւզրէ պուլունան խապիս տախի , Բարիսին պիւ-
ենիւք պիր պանքէրինին զէվճէսի գօլԹուդունա կիրմիշ օլարագ ,
մէրգումլարըն արգասընտան կիտիեօրտու ։

Պիրտէն պիրէ պու գաբու աչըլտըղընտա , բահիպէ Մա-
րի իլէ Էմիլ Վանտամ էշիք իւզէրինտէ պուլունտուգլարընտան , տէֆաթէն իւշ նիտա իշիտիլտի ։ Պու նիտալէրտէն պի-
րինին , եանի Ռնժէլիքինդի մէսրուրանէ օլուպ , հալ պու քի վէրիէր իլէ չէրիքինին նիտալէրի տէհշէթլէ գարըշըգ իտի ։

Պատէհու Ռնժէլիք , – Էմի՛լ ... հաեաթտա՛ ... տէտի , վէ բահիպէնին գուճաղընա տիւշտիւ ։

Թօքճու միւլազիմի տախի պանքէրէ տօղրու իլէրլէեէրէք ,

— Մուվասըլէթիմի մէմուլ իթմէեօրտունուզ , վէ պէնի էօլմիւշ զանն իթտիհգինիզտէ բէք թապիի իտի , լաքին համտ օլսուն էօլմէտիմ , վէ զանն իտէրիմ քի վագթընտա հասըլ օլտում , տէյի պէեան իթտի ։

Ժիւլ Վէրիէր . – (Ֆէսապի ճէսարէթի իթմէեէ չալըշարագ .) Վագթընտա՞ մը ... վագթընտա՞ մը ... Նի՞չին ։

Վանտամ . – Միւսաֆէրիհ օլուն , տայըճըղըմ , էյԹիէն Պէ-
րօնուն միրասընտան հիսսէմէ իտապէթ իտէն մէպլաղը ալմագ իչին տէյիլ , իլլա քէրիմէնիդինն պու ատէմ իլէ էվլէնմէսինի մէնն իթմէք իչին կէլտիմ , տէտի , վէ էյինի՝ Դալկիւթա պան-
քէրինին տապտղ քեաԹխուդինէ տօղրու ուզաթտը ։

Մախթէ Արնօլտ Տէսվիննը , պու ատա սիւքիւնէթի թամ-
մընը իչթիտապ իթմիշ օլմագլէ , էմիլ Վանտամա տօղրու պիր ատըմ ալարագ ,

— Միւսիւ , նէ՛ տիմէք իսԹէտիկինիզի տիւչինիւեօրսուն՞ Զանն իտէրսէմ , պու քիւմէտանէ հարէքէթինիզ պիր ազ գիեատէճէ տիր ։ – Հաեաթտա վէ մէճմաթընըզտա հագգըմ պու-
լունտուդունու , վէ պու հագգը սիզ պանա վէյտիկինիզի

ունուտուեօրմուտունուզ , տէյի պէեան իլլէտի ։

— Օ հագգը՝ նամուսլու զանն իթտիհգիմ պիր խասիմէ վէրտիմ՝ Հալ պու քի սիզ նամուսլու պիր ատըմ տէյիլսինիզ – Էվվէթ , պէն օ հագգը , Արնօլտ Տէսվիննըեա վէրիպ , քէն-
տի հագգըգի իսմինի , չալմըշ օլտուղու իսիմէլ կիզլէեէն պիր ատէմէ իթա իթմէտիմ՝ Ա՛հ , սիզ հուգուգունուզու տավա իսիեօրսունուզ ... լաքին պէն օ հուգուգու բէտտա վէ ճէրհ իտէրիմ ... սիզ քի՞մսինիզ .... ։

Էթիէն Պէրօնուն գաթիլի . – (Պօղուգ պիր սէտա իլէ .) Թէքմիլ գանընըզ՝ պու հագարէթի թէմիզլէմէեէ քիֆաեէթ իթմէեէճէք տիր ։

— Հագարէ՞թ մի . սիզ՞ մի ... սիզին իլէ՞ մի տուէլլօ իտէճէեիմ ... պուրալարա կիթմէզտէն էվվէլ , իսմինիզ նէ իսէ , ծնու սէօյլէեին ։

— Իսմիմի պիլիրսինիզ ... իսմիմ՝ Արնօլտ Տէսվիննը տըր ։

Պու արա , տիկէր պիր չախս , եանի Միսթիգօ՝ սալօնուն էշիկինտէն կէչտի , վէ պուռնուն արգասընտան տախի , քիմ-
սէնին Թանըմատըղը իւշ չախս տախիլ օլտուլար ։

Միսթիգօ . – (Ցօն սէօզէ ճէվապէն .) Արնօլտ Տէսվիննը՞ մը ... եալան տըր ... Սիզ՝ Արնօլտ Տէսվիննըեը Լօնտրատա պըշագլա վուրտունուզ , վէ ճիսմինի Թայմն նէհրինէ ահ տէնըզ ։

Խապիս մէրգում , « եալա՛ն տըր , իֆթիրա՛ տըր » տէյի նիտա իթմէք իսթէեօրտու իսէ տէ , ասըլ Արնօլտ Տէսվիննը գաբշըսընտա պուլունտուդունտան , ճէսարէթի իտէմէտի , վէ պու չախս , սօղուգ գանլըլըգ իլէ ։

— Շարլ ժէրա՛ր , պու սէօյլէնէն սէօզլէրի ինքեար կէլէ-
պիլի՞ միսինիզ . զանն իտէրսէմ , բէք գօլայ տէյիլսիր , տէտի ։

Էլտաս Թաճիրինին գաթիլի՝ ագիը պաշընտան կիտէրէք , հէմեն բիւճաք իտիպ , ֆիրար իթմէքտէն պաշգա պիր մի-
լահազատա պուլունտուտը իսէ տէ , Միսթիգօ իլէ պիրլիքտէ մունվասըլէթլէրինի իչար իթտիհգիմիզ իւշ չախս՝ մէրգումուն հարէքէթինէ մանի օլտուլար ։ Պունլար՝ միւտտաիի ումումի իլէ բօլիս միւտիրի վէ պիր բօլիս գօմիսէրի օլուպ , գաբունուն եանընտա տախի պիր գաչ նէֆէր բօլիս մէմուրու , գօլլարը

գավիէն պաղլը պուլունան Ակօսթինիի թուխմուչլար իտի։

Ա՛յնի վագրթատա միւտաաիի ումումի, իքիտէնէ ազապլէ,

— Ֆիլ վագը պու աստէմին իտի Շարլ Ժէրար օլուպ, Արնօլա Տէավինեըեը ազատուդատան սօնրա էօլտիւրմիւշ իսկ տէ, մուվաֆֆագ օլամազըշ տըր . . . Էթիէն Պէրօնուն գաթիլի տէ քէնտիսի տիր, տէտի։

Պատէհու միւտաաիի ումումի՝ բօլիս գօմիսէրինէ պիր իշարբէթ իճտիկինտէն, գօմիսէրի մէրգում էլինի սախթէ Արնօլա Տէավինեըընըն ումուզունա վազ իտէրէք,

— Շարլ Ժէրա՛ր, գանուն նամընա սիզի թէվգըֆ իտիեօրում, տէտի։

Տէրհալ, մէրգումնուն գօլլարընա պիլէքչէ կէչիրիլտի, վէ քէնտիսի՝ պու պապատ մուխալիֆէթինի պէյհուտէ օլտուդունու անլատըրընտան, ասլա գարշը տուրմատը, վէ մուախատըէն միւտաաիի ումումի՝ Վէրիէրէ իտիմապէն,

— Միսի՛ւ, սիզ պիր այշադա, խատիսէ ալատանմըշսընըզ։ (Մխոիգօեու կէօսթէրէրէք.) Պու տէլիգանլընա թէչէքքիւր իտին քի, անըն սանէսինտէ, պիր խըրսըզը, հիյլէսազը, վէ գաթիլի քէնտինիզէ տամատա իտիմէքտէն գուրթուլտուտունուզ, տէտի։

Պանքեր, թէքմիլ վիճուտի իլէ տիիրէկեերէք վէ պիր քէլիմէ իրատընա պիլէ միւգթէտիր օլամատարագ, նիւզուլ խատպէթ իտէն պիր քիմսէ միւտիլլու պիր իսկէմիլէ իւզերինէ տիւշիւէրտի։

Բօլիս միւտիրի. – Հայտէ, Շարլ Ժէրար, պէնիմլէ կէլին, ատ՛յի էմր իտի, վէ ճանիի մէրգում, Վանտամա, Անժէլիքէ, րահիպէ Մարիսէ վէ Մխոիգօեա առաավէթլէ ամֆքը նազար իտէրէք, օրատան տէֆ օլտու։

Տավէթլիլէր, քէնտիլէրինին օրատա գալմալարընա արթըգ մահէլլ գալմատըղընը տէրքէլէ, սէյհիսէատէն մուֆտիրագաթի իտիտիլեր։

Օլ էանատէ Մխոիգօ՝ վանտամ իլէ էլ էլէ թուխմուչ օլան Անժէլիքի րահիպէնէ կէօսթէրէրէք.

— Րահիպէ գըզգարընատաշ, պիրինճի տէֆա, Մօնմարթըը թէքէլէրինտէ պիրի պիրիմիզէ թէատուֆ իտիտիկիմիզ խաթրընըզդա կէլիսէօրսու։ Օ կիւնու մամուատէլ Վէրիէրէ մուպարէք պիր քիչիք միտալատա իհտա իտիմէքլիկիմէ միւտաատէ իտիմիշ խոհինիզ. . . Օ կիւնու մէգքիւր միտալատանըն մուճիպի սաատէթ օլտուդունու վատա իտիտիկիմտէ, եանըլմատըղըմը չիմտի կէօրսիւնիւզ, տէտի, վէ րահիպէ Մարի ճէվապ վէրբէէք իքէն, վէրիէրին գահգահալը պիր կիւլիւչիւ՝ ճէվապ վէրմէսինէ մանի օլտու. վէ օ անտէ, պանքերի մէրգում, սէսի թէպտիլ օլմուշ օլարագ, րահիպէ սէօզլէր սէօյլէմէնէ պաշլատը։

Գէօրլէճէ վէրիէր թէճէննիւն իտիպ, իրթէսի կիւն ճին. նէթի չիտտէթ քէսպ իտմէքլէ, պիր թիմարխանէտէ թէվգըֆքընա մէճպուրիէէթ կօէրիլտու, վէ իքի կիւն սօնրա օրատա թէսլիմի րուհ իտտի։

. . . . . .

Գարիինի քիրամըմըզդա հիքմաէէ իտտիկիմիզ վագըատան իւչ այ սօնրա, Էմիլ Վանտամ իլէ Անժէլիք՝ եէկտիկէրլէրի հադրընտաքի մուհաֆազէթլէրի թատիի տահա գիեատէ արթմըշ օլտուդու հալատ էվլէնտիլէր, վէ էթիէն Պէրօնուն եէկէտանէ վարիսլէրի եալընըզ քէնտիլէրի գալմըշ օլտուգլարընտան, միւթէվէզիֆաի մէրգումուն սէրվէթի ճէսիմէսինէ մալիք օլարագ, բէք չօգ ումուրը խայրլէէտէ պուլունտուլար։ – Հապըգդի Արնօլա Տէավինեը՝ եէնի կիւվէյի իլէ կէլինին թէէքլիֆլէրի մուճիպինճէ մասլահաթկիւզարլարը թատիին օլունտու։ –Միսիգօնուն արզուսու վիճուտ կէլտի, շէօղլէքի Անժէլիք իլէ րահիպէ Մարի սաեէսինէտ պիր քիթատճը տիւքքանըր սահիպի օլուպ, պու իշտէ իլէրի կիմմէքարզուսունէ չալըշմատա պաշլատը։

Ակօսթինի՝ նուվել Գալէտօնիատա նէֆի խոիլմէք խաթէմէտիկինտէն, թէվգըֆ խոիլմիշ օլտուդու հապսխանէտէ քէնտի քէնտիսինի թէէքֆ իտտի։

Շարլ Ժէրարըն տավասը թատգըգ խոիլմէքլէ, պիր չօգ մէմուրին գայրի ահվալ մէյտանա չըգարըլտը։ Շէօղլէքի պուլվար Գօմարշէտէքի իգամէթկահընը արանըլտը։ Թիվօլի սօգաղընտաքի խանէտէ, Ֆրանսուա Միրօն սօգաղընտա Ֆլօրենթինին իգամէթկահընտան աշըրըլմըշ օլան եազըխանէ պուլունտու, Շարլ Ժէրարրն՝ էթիէն Պէրօտան պաշգա, բօլիս խէֆիեէտի Ֆլօրենթ, թիւճճար ուշաղը Ֆէլիքսընընը, վէ նիհաեէթ քէնտի շէրիքլէրի օլան Ուիլեամ Սագօթ իլէ Թրիլպիեի տախի գամըլ ութէլէֆ իտմիշ օլտուդու խապաթլարը իլա թէպէյեուն իտտի։

Իշպու ճանիի մէշհուրան մահաբէտէսի՝ Բարիս մահքեմէյի ճինահէմինտէ բուլեէթ խոիլճէք իքէն, խապիսի մէրգում՝ բէնճէի ատաքէթտէն գուրթուլմագ իւզրէ, քէնտի քէնտիսինի, մէվգուֆ պուլունտուդու հապսխանէտէ վուրուպ, մէէլուն, մէնֆուր վէ մէքրուհ վիճուտու պու ատրէքթէքլէ մահվ օլտու։

* *

Իշպու մուֆասալ հիքեաեէնին պայընտան նիհաեէթինէ գատար եաղըլան չէյլէր՝ զայրը մէշրու պիր հըրսը թամա իլէ պունուն իճապ իթտիրտիկի նէթիճէլէրտէն իպարէթ օլտուղու գտրիինի քիրամըմըզ հազարաթըննա մալիւմ օլմուշ տուր։ Հալպու քի իրթիքեապ իտիլէն պունճա ֆէնալըղլարտան, ճինահէթլէրտէն, վէ պունճա խանէլէր վէ խանէտանլար սէօնտիւրիւլտիւքտէն սոնրա, էնճամը նէ՞ օլմուշ տուր։ Մուվաֆֆագըյէթսիզլիքտէն, մահճուպիյէթտէն, րէզալէթտէն վէ նիհաեէթ տէ թէլէֆի նէֆս իլէ, ալէմին նէֆրէթու իքրահընը ճէլպ իտէրէք, վէ գուրու վէ պիր արշըն թօքրագ իչինտէ միւէպպէտէն լանէթ իչիտէրէք եաթմագտան պայգա նէ՞ մուհասէնաթ էլտէ իտիլմիշ տիր։ Իչթէ, րօմանլար՝ տան պէքլէնիլէն ֆայիտէ պու տուր։ Ինանան՝ պու եօլտա րօմանլարը օգուտմագլա, էյիլիք վէ ֆէնալըգտան հասըլ օլան նէթիճէլէրի պիր այինէ իչինտէ կէօրիւրճէխինէ, պիր թարաֆտան խապասէթին պու ալէմտէ տախի ճէպհի սէզասընը պուլմագտան գուրթուլամասըղընը, վէ տիկէր թարաֆտան էյիլիկին էր եա կիճ՝ ֆէնալըղա զալէպէ իթտիկինի անլար վէ հէր նէ տախի օլսա, թարիգի իսթիգամէթ վէ ֆազիլէթտէն չալըշմամագլըգ, վէ զայրը մէշրու վասըթալար իլէ աղրազը նէֆսանիեէտինին թէրվիճինէ չալըշմագ գաթան ճայիզ օլմասըղընը պիլմէքլիք վէ մուճիպինճէ եաչամագլըգ՝ հէր զէմանի հինսանիեէթին պատիր չէրէֆ ու իֆթիխարը օլտուղունու թագտիր իլլէր։

Խ Ի Թ Ա Մ

Իշպու հիքեայէնին մազհար օլսըղը բաղվէթտէն տօլայը գարիինի քիրամ հազարաթընա արզը չիւքրան խէրիմ, ԲԱՐԻՍԻՆ ՀԱԳԻՊԻ ԷՄԻՐԸ նամըլա իքի ճիլտէն իպարէթ օլարագ նէշրինէ մուպաշէրէթ խէճէյիմ րօման, մէհարէթի ֆէվգէլատէ իլլ թէրքիկ խիլմիշ պիր հիքեայէի նէֆիսէ օլմագա, քէմալը տըգգաթլա միւթալաասընը ճիդդանէ թավսիյէ իլլէրիմ։

Կ. Պալէրեան

ՀՀ Սեփական գրադարան
NL1007007